2·1-a7-5

R. 30932
Caja
C-32

SAnctorale vel ſermones de ſctis venerabilis Sātij porta ſacri ordinis predicatorum: cum gemina eorūdem admodum vtili tabula: ſeu indice.

Cum priuilegio.

...IOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

Tabula ſermonũ.

¶ In feſto ſancti Stephani ꝓtomartyris.

Veſtitus erat veſte aſperſa ſanguine: ⁊ exercitus qui in celo ſunt: ſequebantur eum. ſermo. j. fo. j.
Faciebat prodigia ⁊ ſigna magna in populo. ſermo. ij. fo. ij.
Stephanꝰ plenꝰ grã ⁊ fortitudĩe. ſer. iij. f. iij.
¶ In feſto ſancti iohannis euangeliſte.
Exaltabit illũ apud ꝓximos ſuos. ſer. j. fo. v
Dilectus meus cãdidus ⁊ rubicũdus: electꝰ ex milibus. ſer. ij. fo. vij.
Vidit illum diſcipulum: quem diligebat. ſermo. iij. fo. viij.
Mulier ecce filius tuus. ſer. iiij. fo. x.
¶ In feſto ſancti blaſij epiſcopi ⁊ martyris.
Ecce homo in hieruſalem: cui nomen ſymeõ ſermo vnicus. fo. xiij.
¶ In cathedra ſancti petri.
Tu es petrus. ſermo vnicus. fo. xv.
¶ In feſto beati matthie apoſtoli.
Abſcondiſti hec a ſapientibus ⁊ prudentibus. ſermo vnicus. fo. xvj.
¶ In feſto ſancti thome aquinatis doctoris angelici.
Inuocaui ⁊ venit in me ſpiritus ſapientie. ſermo. j. fo. xix.
Quinquaginta annos nondum habes: et abraam vidiſti. ſermo. ij. fo. xxj.
In digito dei eijcio demonia. ſer. iij. fo. xxiij.
Acceſſerunt angeli: et miniſtrabãt ei. ſermo iiij. fo. xxvj.
¶ In feſto beati georgij martyris: vel etiam in feſto alterius martyris.
Laborani ſicut bonꝰ miles. ſer. vnicꝰ. fo. xxix.
¶ In feſto beati petri martyris.
Coronabit q̃ legitime certauerit. ſer. j. fo. xxx.
Chriſtus paſſus eſt nobis relinquens exemplum. ſermo. ij. fo. xxxij.
Propter gaudiũ natꝰ ẽ homo. ſer. iij. fo. xxxij.
Propter gaudiũ natꝰ ẽ hõ. ſer. iiij. fol. xxxiiij.
Accipietis gaudiũ vr̃m plenũ. ſer. v. fo. xxxvj
¶ In feſto apoſtolorum philippi ⁊ iacobi.
Cõputati ſunt inter filios dei. ſer. j. fo. xxxvij.
Philippe qui videt me: videt et patrem. ſermo. ij. fo. xxxix.
¶ In vtroq̃ feſto ſancte crucis.
Signũ magnũ apparuit in celo. ſer. j. fo. xl.
Stabant iuxta crucẽ maria mater ieſu: ⁊ maria magdalene: ⁊ diſcipulus quem diligebat. ſermo. ij. fo. xlj.
¶ In natiuitate ſancti iohannis baptiſte.
Inter natos mulierum nõ ſurrexit maior iohanne baptiſta. ſer. vnicus. fo. xlij.
¶ In feſto apoſtolorum petri ⁊ pauli.
Super hãc petram edificabo eccleſiam meã. ſermo vnicus. fo. xliij.
¶ In feſto beate marie magdalene.
De fructu manuũ ſuaꝝ laudẽt eã. ſer. j. f. xlv.
Magiſter dic. ſer. ij. fo. xlvij.
Sciret vtiq̃ que ⁊ qualis eſt mulier que tãgit eũ: q: peccatrix eſt. ſer. iij. fo. xlix.
¶ In feſto ſctĩ xp̃ofori martyr. vel alterꝰ ſcti
Habetis fructum veſtrum in ſanctificatione ſermo vnicus. fol. lj.
¶ De ſancta anna vel alia ſancta.
Arbor bona fructus bonos facit. ſer. j. fo. lij.
Benedicta tu inter mulieres: et benedictus fructus ventris tui. ſer. ij. fo. liij.
¶ In feſto beati dominici patris noſtri.
Vos eſtis lux mundi. ſermo. j. fo. liiij
Magnꝰ vocabit in regno celoꝝ. ſer. ij. fo. lvj.
¶ In feſto ſancti michaelis archangeli.
Angeli eorum ſemper vident faciem patris. ſermo. j. fo. lviij.
Angelis ſuis mandauit de te vt cuſtodiant te in omnibus vijs tuis. ſer. ij. fo. lxj.
¶ In feſto beati luce euangeliſte.
Quid tibi videtur. ſer. vnicus. fo. lxij
¶ In die omnium ſanctorum.
Merces vr̃a copioſa eſt in celis. ſer. j. fo. lxiij
Beati q̃ habitãt ĩ domo tua dñe. ſer. ij. fo. lxv
Nota de beatitudine moraliter. fo. lxviij.
Btĩ qui habitant in domo tua dñe: in ſecula ſeculorũ laudabunt te. ſer. iij. fo. lxix.
Salutãt vos oẽs ſancti: maxime aũt illi qui de ceſaris domo ſunt. ſer. iiij. fo. lxxj.
Gloria hec eſt oĩbus ſctĩs eiꝰ. ſer. v. fo. lxxiij.
¶ In feſto martyrum ceſarauguſtanorũ: ⁊ cõtra peſtem mortalitatis.
Non ceſſamus pro vobis orãtes ⁊ poſtulantes. ſermo vnicus. fo. lxxiiij.
¶ In feſto btẽ katharine ỽginis ⁊ martyris.
Vna precioſa margarita. ſer. vnicꝰ. fo. lxxvj.
¶ In feſto ſancte lucie virginis ⁊ martyris.
Luceat oĩbus q̃ in domo ſunt. ſer. j. fo. lxxviij
Ecce ego mitto angelum meum qui preparabit viam tuã ante te. ſermo. ij. fo. lxxix.
¶ De apl'is ſiue ꝓ vno ſctõ. ſiue ꝓ pluribus.
¶ Sequebatur illũ magnificans deum.
¶ Relictis omnibus ſecuti ſunt eum.
Relictꝰ oĩbꝰ ſecuti ſunt eũ. ſer. vnicꝰ. fo. lxxxj
¶ In feſto plurimorum martyrum.
Fortes facti ſunt in bello. ſer. vnicꝰ. fo. lxxxj.
¶ In feſto vniꝰ martyris ſiue vniꝰ alteriꝰ ſctĩ

Labora ſicut bonus miles chriſti.ſermo vni
cus. fo.lxxxiij.
¶ Milites introduxit ad ſe.
¶ Habeo ſub me milites.
Proſequere vt.ſ.
¶ De vno ſancto.
Repoſita eſt mihi corona iuſticie.ſer.vnicus
folio.lxxxiij.
¶ De pluribus ſanctis.
Seruierunt domino cunctis diebus.ſermo
vnicus. fo.lxxxv.
¶ De vno ſancto.
Hic iuſtus eſt.ſer.vnicus. fo.lxxxv.
¶ Pro pluribus ſanctis.
Iuſti ſunt apud deum.
¶ Pro vna ſancta.
Iuſta eſt.
¶ De vno ſancto.
Honore dignꝰ eſt.ſer.vnicꝰ fo.lxxxvj.
¶ De vno confeſſore pontifice.
Elegit eū ex omni carne.ſer.vnicꝰ.fo.lxxxviij
¶ Pro vno confeſſore pontifice.vel domini-
ca xxiiij.poſt trinitatis.
Ecce princeps vnus.ſer.vnicꝰ. fo.lxxxix.
¶ Pro tranſlatione alicuius ſancti.
Placuit deo ⁊ trāſlatus eſt.ſer.vnicꝰ. fo.xc.
¶ De vna virgine.
Queſiui eam mihi ſponſam aſſumere.ſermo
vnicus. folio.xc.
¶ Pro vna virgine.
Uirgo cogitat q̄ dei ſunt.ſer.vnicꝰ. fo.xcj.
¶ Pro conſolatione illoꝝ q̄ perdūt amicos.
Conſolamini inuicem in verbis iſtis.ſermo
ſeu collatio. fo.xcij.
¶ Pro mortuis
Nolite flere ſup me.Collatio. fo.xcij.
Non contriſtemini ſicut ⁊ ceteri qui ſpem nō
habent.Collatio.j. fo.xciij.
Miſeremini mei ſaltē vos amici mei.Colla-
tio.ij. folio.xciij.
Relinquo mundū.Collatio.iij. fol.xciiij.
Intēde aīe mee ⁊ libera eā.Collatio.j.fo.xcv
Amodo iam dicit ſpiritus:vt requieſcāt a la
boribus ſuis:opera em̄ illorū ſequuntur il-
los.Collatio.ij. fo.xcv.
Cecidit in terrā bonā.Collatio. fo.xcvj.
Uenit ad monumentū orto iam ſole.ſermo
vnicus. fo.xcvij.
Redde quod debes.Collatio. fo.xcviij.
Hodie eſt ⁊ cras in clibanū mittitur.ſermo
vnicus. folio.xcix.
¶ Figura de q̄ttuor pctīs q̄ in mūdo regnāt.
Legit danielis vij.ꝙ daniel ⁊c̄.figura.j.fo.cj.
Uidi iniquitatem ⁊ contradictionem in ciui
tate.figura.ij. fol.ciij.
Legit gene.xj.ꝙ quidā ⁊c̄.figura.iij.fo.ciiij.
Legitur danielis.ij.ꝙ nabuchodonoſor ⁊c̄.
figura.iiij. fo.cv.
Legitur numeri.xxij.ꝙ filij iſrael ꝑfecti ſunt
⁊c̄.figura.v. folio.cvj.
Legitur ꝙ quidam rex fecerat ſibi ciuita-
tem ⁊c̄.figura.vj. folio.cviij.
¶ Pro confraternitate.
Eſtote compatiētes fraternitatis amatores.
ſermo vnicus. fol.cix.
¶ Pro cōſecratione eccleſie vel dedicatione.
Templū dei ſanctū eſt.ſer.vnicus. fo.cx.
¶ Pro pluuia impetranda.
Michael archangele veni in adiutorium po
puli.ſermo vnicus. fol.cxj.
¶ Pro mortalitate.
Sufficit nunc contine manum tuam.ſermo
vnicus. folio.cxj.
¶ Collatio coram epiſcopo.
Reuerēdiſſime dn̄e in chriſto pater. fo.cxiij
¶ Collatio coram rege.
Illuſtris princeps.magnifice dn̄e. fo.cxiiij.
¶ In proceſſione pro rege veniente:vel in re
ceptione regis.
Ecce princeps vnus. folio.cxv.

Finis iſtius tabule.

✠✠ ij

¶ Tabula ſermonum de ſanctis Santij porta theologice facultatis profeſſoris eximij: ac diuini verbi predicatoris accuratiſſimi: ſacri predicatorū ordinis/ filij conuentus Ceſarauguſteñ.

¶ De littera A.

Adam pro ſtatu innocentie vtrū habuit angelū cuſtodē. ſermo. j. par. ij. fo. lix.
Aliqui ſtant iuxta crucē dñi: ꝛ hoc tribus modis. require in vtroq; feſto ſctē crucis. ſer. ij. parte. ij. fo. xlj.
Aliqua res ꝯm magnitudinē corporalē dicit magna ꝯm quattuor dimenſiones quantitatis. vide in feſto ſancti dominici. ſermo. ij. parte. j. E. fo. lvj. ꝛ. lvij.
Aliqua virgo ſi violenter opprimatꝰ: mente tamen propoſitū virginitatis habeat nunquid virgo dici poteſt. in feſto ſancte katharine virginis. ſer. vnico. parte. ij. fo. lxxvij.
Aliqua q̄ ſit virgo carne integra: mēte vō corrupta: an talis debet dici virgo. ibidem.
Aliqua perſona honoratꝰ propter tria. in feſto de vno ſancto. fo. lxxxvj. ꝛ. lxxxvij.
Aliquis ex modo loquendi ſcripture dicitur magnus ex quattuor. in feſto ſancti dominici. parte. j. E. fo. lvij.
Aliquis locus vel aliqua domus ꝙ ſit grata ꝛ delectabilis ad inhabitādū requirit tria. vide in feſto omniū ſanctorū. ſer. ij. par. ij. J. et K. fo. lxvij. ꝛ. lxviij.
Aliquis dicitur in ſpeciali fortis ꝑpter tria: vide in feſto plurimorū martyrū. fo. lxxxij.
Aliquis ꝙ poteſt dici princeps ꝛ ſimilis principi requirit tres cōditiōes. in feſto de vno confeſſore pontifice. fo. lxxxj.
Aliquis placet deo ꝑpter tria. in feſto trāſlationis vnius ſancti. fo. xc.
Angeli accedūt ad viros bonos ꝛ iuſtos propter tria. require in feſto ſancti thome de aquino. ſermo. iiij. D. fo. xxiiij.
Angeli accedunt ad viros iuſtos ad confortandū vel ad recreandū. ibidem. D.
Angelorꝫ nobilis eſt natura ꝛ ſunt excellētes in ſua creatione. require in feſto ſancti michaelis archāgeli. ſer. j. par. j. in pn. fo. lix.
Angeli ſunt humiles ꝛ infimi in ſua adminiſtratione. ibidem. parte. ij.
Angeli miniſtrant hoībus neceſſaria tēpore neceſſitatis. ibidem.
Angeli cuſtodiūnt homines in periculis et aduerſis. ibidem.
Angelorū ſeptē ſunt curioſe queſtiones. vide in feſto ſancti michaelis archangeli. ſermone. j. parte. ij. fo. lix.
Angeli nouē officia circa homines exercent: ꝯm numerū nouē ordinū angelorꝫ. in feſto ſancti michaelis archāgeli. ſermo. ij. in principio. fo. lxj. ꝛ. lxij.
Angeli accedūt ad iuſtos viros ad liberandum. require in feſto ſancti thome de aquino. ſermone. iiij. G. fo. xxvij.
Anima creatur plena ſciētia et in vnione ad corpus ꝑpter molē carnis obliuiſcit oīuꝫ. require in feſto ſancti thome de aquino. ſermone. iiij. A. fo. xxvj.
Anna fuit benedicta inter mulieres. in feſto eius. ſermone. ij. A. in princi. fo. lij.
Itē ꝙ beata anna fuit bñdicta inter mulieres reddit rō cauſalis ī triplici exēplo. ibid.
Anna laudatꝰ de ſua excellentia ꝛ priuilegio ſingulari. in feſto eiꝰ. ſer. ij. par. ij. F. fo. liiij.
Anna eſt triplicis fructꝰ. in feſto eiꝰ. ibidē.
Anime q̄ ſunt in purgatorio ſunt in magna pena ꝛ neceſſitate. in collatiōe. ij. fo. xciiij.
Animabus q̄ magis indigēt debemus maxime ſuccurrere. in collatione. ij. pro defunctis. fo. xciiij.
Anima alicuius defuncti ita in morte nudata ꝛ depauperata ꝙ ſibi penitus nihil ſupmanſit in hac vita qualiter ſibi ſuccurri debeat. in collatione. j. ꝓ mortuis. fo. xcv.
Anime defunctorꝫ quattuor modis ſoluūtur a penis purgatorij. in collatione. j. B. ꝓ defunctis. fo. xcv.
Arborum quattuor ſunt modi vite. in feſto ſancti chriſtofori.

¶ De littera B.

Beata virgo maria habuit q̄ttuor filios qualiter hoc intelligitꝰ. require in feſto ſancti iohānis euangeliſte. ſer. iiij. parte. ij. fo. xij.
Beatus thomas de aquino oſtendit nobis virtutē alte excellētie cum dicitꝰ: In digito dei eijcio demonia. require in feſto eius. ſermo. ij. parte. j. D. fo. xxiij.
Beatus petrus martyr certauit cōtra triplicem inimicū. ī feſto eiꝰ. par. j. fo. xxx. ꝛ. xxxj.
Beatus petrus martyr ꝑpter ſuū certamen qd̄ certauit quā coronam inde habuit. vide in feſto eius. ſer. j. parte. iij. fo. xxxij.
Beatus petrus martyr q: certauit ꝓ lege dei vſq; ad mortē habuit plenum gaudiū. vide

in feſto eius.ſer.v. A. folio.xxxvj.
Beatus dñicus predicãdo hominibus doctri nam euangelicã tria operatus eſt:vide in fe ſto eius.ſer.j.in prin. folio.liiij
Beatus dñicus vocat̄ magnus ꝓpter duo. vide in feſto eiꝰ.ſer.ij.poſt.B. fo.lvj.
Beati iohannis baptiſte maioritas declarat̄ in quattuor.vide in feſto eiꝰ.par.ij. fo.xlij.
Beata anna cõparat̄ arbori duabus rationi bus.vide in feſto eius.ſer.j.in prin. fo.lij
Beata anna collaudat̄ de duobus.vide in fe ſto eius.ſer.ij.in prin.C. fo.liij.
Beata katharina fuit mũda:quare hoc in fe ſto eius.parte.iij.E. fo.lxxvij.
Beata lucia ſi habeat potentiam ſufficientẽ vt luceat omnibus qui in domo ſunt.in fe ſto eius.ſer.j.par.ij. fo. lxxviij.
Beatitudo eſt duplex ſm doctores. in feſto omniũ ſctõrum.ſer.ij.par.j.D. fo.lxvj
Beatitudo cũ ſit ſtatus oĩm bonoꝝ aggrega tione perfectus:circa huiuſmodi beatitudi nem quattuor fuerunt errores.vide hos in feſto oĩm ſctõrum.ſer.iij.in prin. fo.lxix
Beatitudinẽ quantum ad quattuor cõtra di ctos errores deſcribit pſalmi.ibidem.par.j. folio.lxix.⁊.lxx.
Itẽ ad perfectaꝫ beatitudinem hic in ꝓpoſi to requiruntur tria. ibidem.
Blaſius portauit chriſtũ quadrupliciter.vide in feſto eiꝰ.ſer.vnico.par.j.B. fo.xiij.⁊.xiiij
Blaſius ſacerdos ⁊ epiſcopus habuit reuela tiones tres a ſpirituſancto.vide in feſto eiꝰ ſermone vnico.par.ij. fo.iiij.
Boni angeli a quibuſdã recedunt:⁊ ad alios accedunt:require in feſto ſancti thome de aquino.ſer.iiij.par.j.C. fo.xxvj.
Bona appetibilia qbꝰ hõ rõnal' idiget ad ci uiles opationes ſunt qnqꝫ.vide in feſto oĩm ſctõrum.ſer.ij.F. fol.lxvj.⁊.lxvij.G.

¶ De littera.C.

CAro vt in virginitate cõſeruet̄ eſt virtus ita precioſa ꝙ preferat̄ cõiu gali ac viduali ſtatui:faciẽs bona multa. in feſto vniꝰ v̓ginis.fo.xcij
Certamẽ qđ btũs petrꝰ martyr certauit vtrũ fuit legitimũ.vide ĩ ſuo feſto.ſ.j.p.ij.f.xxxj.
Celũ eſt locꝰ glie:nõ neceſſitatis:ſꝫ cõgruita tis.in feſto oĩm ſctõꝝ.ſer.j.par.iij.f.lxv.D.
Chriſtus in ſignum regij honoris triplicem habuit coronã.in feſto ſancti ſtephani. ſer. iij.parte.j. fol.iij.⁊.iiij.
Chriſtus eijcit demones de triplici loco crea turis mediantibus.vide in feſto ſancti tho me de aquino.ſermo.iij.in princi.A.B.⁊.C folio.xxiij.⁊.xxiiij.
Chriſtus cũ iã ante inſtituiſſet. lxxij. diſcipu los:quare poſtea elegit.xij. apl'os. require in feſto apoſtolorum philippi ⁊ iacobi,ſer. j.folio.xxxviij.
Chriſtus habuit quattuor ſcholas: in quibꝰ docuit quattuor:⁊ qui fuerũt in iſta ſchola vide in feſto magdalene. ſermo. ij. parte.j. C.D.⁊.E. fo.xlviij. ⁊.xlix.
Chriſtꝰ cõtra nos iratꝰ nos punit ꝓpter tria in ſermo.de tẽpore mortalitatis fo.cxij.
Circa ſcientiã ⁊ viſionẽ beatorum:in quibus eorũ btĩtudo cõſiſtit fiunt.xj.queſtiones ſe quẽdo doctrinã ſancti thome. vide in feſto omniũ ſanctorũ.ſer.iij.par.j. fo.lxx.
Item ſunt adhuc alie proprietates ad veraꝫ beatitudinem pertinentes.ibidem.
Claues eccl'ie tradite ſunt vni ⁊ ſoli ſcꝫ petro in feſto ſctõꝝ petri ⁊ pauli.p. ij.F. fo.xlv.
Confratres que debent hr̃e:ſunt tria. vide in ſermone pro cõfraternitate. fo.cx.
Crucẽ chriſti portãtes deuote cũ cõtritione: volũtarie ſine cõtradictione: ⁊ continue ꝑ bonam operationem erunt in religione tri bus modis. ibidem.
Crux bñdicta q̃ apparuit cõſtãtino imperato ri in celo ꝑ helenã inuẽta habuit ſex ꝓprie tates.require in vtroqꝫ feſto ſancte crucis. ſermone.j. folio.xl.
Crux chriſti portat̄ ſex modis.vide in feſto ſancte crucis.ſermo.ij. fol.xlj.

¶ De littera.D.

DAniel qualiter interpretat̄ ⁊ quid ſignificat.in ſermone pro figura peccatorum. fo.cij.
Daniel quattuor beſtias quas vi dit quid ꝑ illas intelligit̄:⁊ quibꝰ ſimilant̄ ĩ ſermo.de figura pctõꝝ.f.cj.⁊.cij
Itẽ iſta beſtia habebat tres ordines dentiũ in ore ſuo:quid per hoc intelligit̄.in ſermo. de figura peccatorũ. fo.cij.
Itẽ habebat quattuor capita iſta beſtia q̇d per hoc intelligitur.ibidem.
Itẽ iſta beſtia habebat dentes ferreos quare hoc.⁊ quid per hoc intelligit̄.ibidem.
Itẽ habebat decẽ cornua ꝑ q̃ ĩtelligunt̄ decẽ modi quibꝰ inuidi ꝓximo ſuo nocent.ibidẽ
De adã.i.de deo triplex viſio ponit̄ a docto ribus theologicis in feſto ſancti thome de aquino.ſer.ij.par.j.ij.⁊.iij. fol.xxj.⁊.xxij
De edificio eccl'ie tria nobis demõſtrant̄.re q̇re in feſto ſctõꝝ petri ⁊ pauli.C. fo.xliiij.

De edificio eccl'ie notaꝛ lapis incipiēs vnus ſolus ſingularis. in feſto ſanctorum petri ⁊ pauli parte.ij.E. fo.xliiij.
De edificio eccleſie poteſtas ſufficiēs ⁊ iuriſditio generalis. eodem fol.⁊ ſequē.
Dei electus quilibet naſcitur duplici natiuitate. vide in feſto ſancti petri martyris. ſermone.iij.in princi. fo.xxxij.
Deus creauit naturā intellectiuā creatā: ⁊ rationis capacē: qn̄ in natura diuerſos grad⁹ ⁊ ordines: promotiones ⁊ exaltationes poſuit. vide ī feſto ſctī iohānis euāgeliſte. ſer.j.in principio.fo.v.⁊ ibi vide de varijs promotionibus ⁊ exaltationibus diuerſorum.
Deus abſcōdit tria principaliter ab hoīb⁹.in feſto ſctī matthie.par.j.C.D.⁊.E. fo.xvij.
Deus in preſenti vita audit: ⁊ in futura audietur. hic inuenit: ⁊ in futuro inuenietur. ibidem.parte.iij. fol.xxij.
Deus quomodo dedit beato thome ſapiētiā mediate vel immediate. require in feſto ei⁹ ſermone.iiij.B. fol.xxvj.
De⁹ vſus eſt.vij.artib⁹ liberalib⁹ in creatiōe mūdi. in feſto ſanctorum philippi ⁊ iacobi. ſermo.j.in princi. fo.xxxvij.
Deus in mūdi recreatione vſus eſt trib⁹ numeris ⁊ cōpotis. ibidē.par.j.B. fol.xxxviij.
Deus in mūdi recreatione vtiꝛ quodā nūero ſanctorū ſpeciali. ibidē.par.ij.C.fo. xxxviij.
Deus pctōres nō habet in numero nec compoto: ſed ſolū iuſtos ⁊ exn̄tes in grā. ibidē.
Deus computat iuſtos ⁊ electos ſuos per ſeptem ſpecies. ibidem.
De⁹ quare cū alijs apl'is voluit iudā ſcariothis noīare cū ſciret ſe ꝑ eū eſſe tradendū. vide in feſto ſanctorum philippi ⁊ iacobi. ſermo.j.par.iij. fol.xxviij.
Deus quare premiat hoīeꝫ. vide in feſto ſctī chriſtofori martyris.in prin. fo.lj.
Deus cū principaliter ſit cuſtos hominū nō indiget cuſtodia. in feſto ſancti michaelis archangeli.ſer.j.par.ij. fo.lx.
De⁹ honorat exiſtentes in btītudine duplici honore. in feſto oīm ſanctorū.ſer.iij. fol.lxx
Deus iubet alterius anguſtias vt tuas ſentire. in collatione.j.ꝓ mortuis. fo. xcv.
Diabolus rogauit quendā vt interficeret patrē ſuū: ⁊ cognoſceret matrē ſuā: q̄ noluit: ſꝫ vt inebriareꝛ conſenſit. quid de tali. in ſer. de figura peccatorum. fo.cix.
Dies diuiditur ī ſex horas. vide in ſermone ꝓ defunctis. fol. xcix.
Differentia eſt inter corpus chriſti verū: ⁊ corpus chriſti myſticū. vide in feſto de ſctīs petro ⁊ paulo in. princi.A. fol.xliij.
Differētia q̄ eſt inter iudiciū diuinū ⁊ hūanū in feſto de vno cōfeſſore pōtifice. fo.lxxxviij.
Dilectio quattuor bona facit hoī. vide in feſto ſctī iohānis euāgeliſte.ſer.ij.p.ij.f. viij.
Itē btūs iohānes euāgeliſta fuit electus.⁊c.
Itē portauit fidele teſtimoniū de trib⁹ q̄ acciderūt in morte ſaluatoris. ibidem.
Diſtantia facit errare circa qualitatem ⁊ figuram. parte.ij.I. ibidem.
Doctores docētes ppl'm doctrinā euāgelicā tripliciter docebāt: ⁊ tripliciter noīabantur in feſto btī dn̄ici.ſer.ij.in princi. fo.lvj.
Domus dn̄i vbi ſctī hn̄t gloriā: eſt clara ⁊ luminoſa: ⁊ per cōſequens delectabilis ⁊ gaudioſa: qꝛ illuminatur quadruplici lumine. Et eſt bn̄ diſpoſita ⁊ ordinata: hn̄s ſufficientiā oīm ptinentiū ad perfectionē nobiliſſime domus. in feſto oīm ſanctorū. ſermo. ij. parte.ij.L. folio.lxviij
Domū quā aliq̄s actu poſſidet pōt amittere quattuor de cauſis. ibidē.par.iij. fol.lxx.
Duodecim ſunt noīa aplorū. in feſto ſanctorū philippi ⁊ iacobi.ſer.j.par.ij.C. fo.xxxviij.
Duplex eſt vis ī angelis ſimul ⁊ ſemel ſm doctores. ī feſto ſctī Michaelis.ſer.j.p.ij.f.lx.

¶ De littera.E.

Eccleſia ſupplicat ꝓ ceſſatione peſtilentie ⁊ plage tripliciter. in ſer. pro mortuis. fo. cxiij.
Egreſſus ſanctorū ab hoc mundo ⁊ nō ingreſſus: dr̄ ꝓprie natiuitas eorū quadruplici ratione. in feſto ſctī petri martyris.ſer.iiij.B.C.⁊.D.fo.xxxiiij.⁊.xxxv
Ep̄s mereꝛ digne reuereri ꝓpter gradus dignitatē: ꝓpter ſtat⁹ ſctītatē ⁊ ꝓpt vult⁹ claritatē. vide in collatione corā epo. fol.cxiij.
Exempla danꝛ hoībus ꝓpter tria. vide in feſto ſctī petri martyris.ſer.ij.ꝑ totū.fo.xxxij.

¶ De littera.F.

Fenū ſiue herba que dicūtur in. ſermone ꝓ mortuis. fo.c
Flere nō debetis de morte: ſed potius cōſolari ꝓpter tres rōnes. in collatione.j.pro mortuis. fo.cxiiij
Fortitudo aut cōſtantia nūq̄ in muliere fortior fuit inuenta q̄ in magdalena. in feſto eius.ſermo.iij.parte.j. folio.l.
Fortitudo quid eſt. vide in feſto plurimorum martyrum. fol.lxxxiij.
Fortitudo in martyribus fuit continuitatis ⁊ perſeuerantie. ibidem.

Fraternitas ſiue fraterna dilectio tria opera
tur. in ſermone de cōfraternitate. fo.xlvj.
Fructus arboꝝ vt laudent̄ requirunt̄ tria in
feſto btē marie magdalene.ſer.ij. fo.xlvj.
Fructus magdalene laudabiles.vide in fe
ſto eius.ſermo.j.C. fo.xlvj.
Fruct⁹ magdalene cui⁹ arboris vl' plāte fuit
in feſto ei⁹.ſer.j.par.ij.F. fol.xlvij.
Fructus btī chriſtofori ſunt tres.vide in ſer.
ei⁹.p.j.fo.lj. ¶ De littera. G.
Gaudiū quid eſt: ꝛ ꝙ homo natus
eſt in hoc mūdo ꝓpter gaudium
vide in feſto ſctī petri martyris.
ſermone.iij. fol.xxxiij
Gaudiū ſanctorū in paradiſo tri
plici ratione nominatur. vide in feſto ſan
cti petri martyris.ſer.iiij.E. fo.xxxv.
Gaudioꝝ ſanctoꝝ erim⁹ participes quadru
plici rōne.ibidem.F.ꝛ.G.
Gaudiū vr̄m plenū accipiet̄. gaudiū eſt tri
plex.in feſto ſctī petri marty.ſer.v.p.vnica.
fo.xxxvj.ꝛ.ſequeñ. ¶ De lr̄a. H.
Hieruſalē habuit quattuor portas
ꝛ qualiter noīabantur. ꝛ quattuor
edificatores portarum. in figura
peccatorum. fo.ciiij.
Hoīes mūdiales gaudēt cōiter ex tribus. in
feſto ſctī petri martyr̄.ſ.v.p.vnica.f.xxxvij
Homines ꝛ mulieres aſſequunt̄ benedictio
nē ꝓpter tria. in feſto ſancti petri martyris
ſer.v.par.vnica. fo.xxxvij.
Hoīs ad hoīez nō eſt mīa duob⁹ modis.in fe
ſto martyrū ceſarauguſtanoꝝ.p.iij.fo.lxxvj.
Hoīm duo ſunt gn̄a qui coronant̄.vide in fe
ſto ſancti ſtephani.ſer.iij.par.j. fo.iij.
Homo inſipiēs abſcōdit tria.vide ī feſto ſctī
matthie.par.iij.G. fol.xviij.ꝛ ſequeñ.
Homo ꝛ angelus poſſunt cōſiderari vel com
parari.require in feſto ſancti thome de aq
no.ſer.iiij.parte.j.J. fol.xxviij.
Homo in ſtatu innocentie vtrū habuiſſet in
ſuis operibus laborem.require in feſto ſan
cti georgij.parte.j. fo.xxviij.
Homo a natura ꝗ ſuis bonis operibus ꝛ iu
ſtis laboribus tria cupit.vide in feſto ſancti
petri martyris.ſermo.j.in prin. fo.xxx.
Homo quare nat⁹ eſt: vide in feſto ſctī petri
martyris.ſermo.iij.in prin. fo.xxxj.
Homo conſequit̄ ſex triſtabilia in ſua natiui
tate naturali. require in feſto ſancti petri
martyris.ſermo.iij. fo.xxxij.
Homo ꝗdruplicit̄ eſt gn̄atus vel ꝓduct⁹.req
re in feſto ſctī iohānis baptiſte.p.j.fol.xlj.
Homo dicitur arbor.vide in feſto ſancte an
ne.ſer.j.par.j. fol.lij.
Homo aliquādo aſcēdit: aliquādo deſcendit
in feſto ſancti luce euangeliſte vbi duo dan
tur documenta.ſer.vnico. fo.lxiij.
Homo conſiderari poteſt dupliciter. in feſto
oīm ſctōꝝ.ſer.ij.par.j.E. fo.lxvj.
Homo ſapiēs ꝛ diſcret⁹ debet fiduciaꝫ ſuam
ponere ſolum in deo quare hoc in feſto de
vno ſancto. folio.lxxxv
Homo perfecte deo ſeruiēs in ſuo ſeruitio dꝫ
obſeruare tria.ī feſto de plib⁹ ſctīs.fo.lxxxv
Homo quare dicit̄ bon⁹ ꝛ virtuoſus.in feſto
de vno ſancto. fo.lxxxvij
Homo pōt honorari a deo ꝛ a mundo.in fe
ſto de vno ſancto.D. fo.lxxxvij.
Homo efficit̄ vn⁹ cū deo p mētis integritatē
in feſto de vno cōfeſſore pōtifice.fo.lxxxviij
Homo qn̄ fit ſenex que ſibi eueniunt. in ſer.
de figura peccatorū. fo.cix.
Homo per charitatē debet eſſe vnitus ꝛ con
gregatus cum proximo ſuo.in ſermone pro
confraternitate. fol.cix.
¶ De littera. J.
Jeſus fecit iohānem euangeliſtā
propter decus virginale dignuꝫ
ſeptem priuilegijs: in feſto eius.
ſermone.iij.parte.j. fo.ix.
Jeſus dedit iohanni ſeptem ſigna charita
tis.ibidem.
Jlla que vult eſſe ſponſa chriſti debet habere
quattuor excellētias bonas ſuper alias mu
lieres.in feſto vnius virginis. fol.xc.
Jlle ꝗ vult cogitare ꝗ dei ſūt opꝫ ꝙ tria figat
ꝛ pōat ī mēte ſua ī feſto ꝟginis.f.xcj.ꝛ.xcij
Jlle qui eſt in captiuitate vel tribulatione ſi
clamat ad nos ꝛ petat adiutoriū tenemur
eū adiuuare duplici modo.in collatione.j.
pro mortuis. fo.xcv.
Jnuitat⁹ ad nuptias qualiter ſe debeat in
dui.ī feſto ſctī ſtephani ꝓtomar.ſer.j.fol.j.
Jn lege antiꝗ fidelis diſtinguebat̄ ab infide
li per circūciſionem.in feſto ſancti ſtephani
protomartyris.ſermo.ij.par.j. fo.ij.
Jnter diſcipulos chriſti triplicē inuenio dif
ferentiam.in feſto ſancti iohannis euange
liſte.ſermo.iij. folio.viij.
Jnter natos mulierū nō ſurrexit maior iohā
ne baptiſta. tres erronee opiniōes de iohā
ne baptiſta ſolebāt dici.vide ī feſto ei⁹.f.xlj
Jn principio mūdi vn⁹ erat populus ꝛ vnū
labiū oīm.in ſer.de figura pctōꝝ.fol.ciiij.
Jngeniū ꝗd eſt.ī ſer.de figura pctōꝝ.f.cviij.

Johãnes euãgeliſta exaltaꝛ ſuꝑ quattuoꝛ. vide in feſto eius.ſer.j. fol.vj.ꝛ.vij.

Item exaltatur ſuper omnes apoſtolos in ſeptem. vide ibidem. fol.vij.

Johannes euãgeliſta ſecutus eſt ieſum in decem.in feſto eius.ſermo.ij.in prin. fo.vij.

Item candoꝛ virtutis cõmendatur in ſe ꝛ in iſto ſingulari dilecto.parte.j.ibidem.

Item aliquis alteri efficitur dilectus ꝓpter quinqꝫ.parte.ij.ibidem.

Johãnis euãgeliſte coꝛpus reſeruatuꝫ fuit a quattuoꝛ quibus ledi nõ potuit.in feſto eiꝰ ſermo.iij.par.j. fol.ix.

Johannes euangeliſta extitit eleuatꝰ ad modum aquile ꝓpter tria.vide ibidẽ. fo.x.

Johãnes in q̃druplici ſchola perfectus diſcipulꝰ fuit ĩſtructꝰ ꝛ ſctĩſſime ĩfoꝛmatꝰ.ibidẽ

Johãnes baptiſta habuit nouẽ officia.ibidẽ

Johãnes euãgeliſta habuit q̃ttuoꝛ ſinglꝛares ꝑ̃rogatiuas ſuꝑ oẽs alios aplꝛos.vide ibidẽ

Johãnes baptiſta põt ĩ ſinglꝛari de ſe dicere. Ego vox clamantis in deſerto.quadruplici ter.require in feſto eiꝰ.par.j. fo.xlij.

Johãnes ẽ nomẽ eiꝰ.btũs iohãnes baptiſta habuit mlꝛta noĩa.vid ĩ feſto eiꝰ.ꝑ.iij. f.xliij

Ire dei quattuoꝛ ſunt cõditiones.vide in feſto martyꝛũ ceſarauguſtanoꝝ. fo.lxxv.

Juſtus merito volẽs dici dꝫ obſeruare tres cõditiones.in feſto de vno ſctõ. fo.lxxxvj

Juſticia quid eſt in collatione ꝓ moꝛtuis.A.

Juſticia cohibet oĩa vitia (fo.xcviij.ꝛ.xcix. ꝛ crimina imperãdo.ſcꝫ ꝛ ꝓhibẽdo ꝛ etiam puniendo.in collatione ꝓ moꝛtuis.fo.xcix.

Juſticia inter oẽs virtutes maxime pertinet ad principes ꝛ reges terre.in collatione ꝓ moꝛtuis. folio.xcix.

¶ De littera.L.

Laus beatoꝛum vtrũ erit vocalis vel mentalis.in feſto oĩm ſctõꝛuꝫ ſermo.iij.parte.iiij. fo.lxx.

Ligna que ſunt ꝛ quibꝰ ſimilantur.in ſer.ꝓ moꝛtuis. folio.c.

Locus purgatoꝛij diciꝛ furnus de pane materiali.in ſermone pꝛo moꝛtuis. fo.xcix.

Loth q̃liter interꝑ̃taꝛ.ĩ ſer.de figura pctõꝝ. (fo.ciij.

Loth in qua ciuitate ſaluatꝰ fuit. in ſermone de figura peccatoꝛũ. fo.ciij.

Itẽ per alias quattuoꝛ ciuitates que igne ꝛ ſulphure perierũt q̃d intelligitur.ibidem.

Lucie btẽ dꝛ imperatiueq; luceat ꝓpter duo in feſto eius.ſermo.j.parte.j. fol.lxxviij.

Lucis quattuoꝛ ſunt ꝓpꝛietates.vide in feſto ſancti dñici.per totũ. fo.liiij.lv.ꝛ.lvj.

Ludus quid eſt:ꝛ q̃d in ludo fugiendũ eſt.in ſermone de figura peccatoꝛũ. fo.cix.

¶ De littera.M.

Magdalena vſa eſt quinqꝫ digitis manuũ.quare hoc in feſto eiꝰ ſer.j.par.iij.G. fo.xlvij

Magdalena habuit tres honorabiles pꝛopꝛietates mulieris.in feſto eius ſermo.iij.parte.j. fo.xlix

Magdalena q̃lis eſt noĩata in q̃litate ꝛ conditione.in feſto eiꝰ.ſer.iij.par.ij. fo.l.

Magdalena quãta eſt reputata a deo ꝑ conuerſionem.ibidem.parte.iij.

Magiſtroꝛũ dignitas aut officiũ q̃ vel quale eſt.in feſto magdalene.ſer.ij.par.j.fo.xlviij

Magnitudo triplex eſt ĩ ſcriptura:ꝛ ſm quã libet btũs frãciſcꝰ dꝛ magnꝰ.in feſto eiꝰ.ſer.

Magni apud deũ iudicanꝛ (ij.ꝑ.j.fo.lviij. parui apud mũdũ q̃re tale iudiciũ ẽ ĩ regno terrenoꝝ.ĩ feſto ſctĩ dñici.S.ij.ꝑ.ij.I.f.lviij

Manus due ſunt in coꝛpoꝛe hominis quid per hoc intelligitur.ꝛ quare hoc:vide in feſto magdalene.ſermo.j.par.iij.G.fol.xlvij.

Maria mater ieſu ꝛ maria magdalene ꝛ diſcipulus quem diligebat ieſus ſtabat iuxta crucẽ ieſu.qualiter hoc.vide in feſto ſancte crucis.ſermo.ij.par.j.C. fo.xlj.

Maria magdalena fecit triplicẽ fructum.in feſto eius.ſermo.j.B.in prin. fo.xlvj.

Maria magdalena fuit ſoli iuſticie chꝛiſti in nouẽ ꝓpinquiſſima.vide in feſto eiꝰ.ſer.j. (D.fo.xlvj.

Maria magdalena laudaꝛ ꝓpter tria.in feſto eiꝰ.ſer.j.par.j. fol.xlvij.

Marie magdalene natũra vel perfectio que fuit.in feſto eius.ſer.iij.par.j. fo.xlix.

Martyꝛes mundũ ꝛ ea q̃ in mũdo ſunt contẽpſerũt.ĩ feſto plurimoꝝ martyꝛũ.fo.lxxij

Martyꝛes inimicos ſuos deuicerunt quare hoc.ibidem.

Martyꝛes toꝛmenta leuiter ꝛ patienter ſuſtinuerunt quare hoc. ibidem.

Meritũ ſeu pꝛemiũ beati chꝛiſtofoꝛi hꝫ tria laude digna.in feſto btĩ chꝛiſtofoꝛi.ꝑ.j. f.lj.

Meritũ beati chꝛiſtofoꝛi hꝫ fructũ laude dignum.in feſto eius.par.ij. fo.lij.

Meritũ ꝛ pꝛemiũ beati chꝛiſtofoꝛi habet totalem perfectionẽ.in feſto eiꝰ par.iij.fo.lij.

Merita ſanctoꝛũ q̃ ſunt in gloꝛia finita ſunt in ſex.ĩ feſto oĩm ſctõꝝ.ſer.j.ꝑ.j.D.fo.lxiiij.

Merces ſanctoꝛũm eſt exceſſiua nimis tribꝰ modis.ibidem

Merces perdiꝛ tribꝰ de cauſis.vide in feſto oĩm ſanctoꝛũ.ſer.j.par.j.F. fo.lxiiij.

Miles aliq̃s in vinculis reddit̄ fortis ꝓpter
q̃nqꝫ. in feſto ſctī ſtephani. ſ.iij.par.j.f.iiij.
Miles bonus quattuor ꝓprietates ꝛ excellen
tias debet h̄re. ī feſto de vno ſctō. fo.lxxxiij.
Miles bon⁹ dꝫ obſeruare q̄tuor vt pueniat
ad optatū ſuū. ī feſto de vno marty. f.lxxxiiij
Miles bon⁹ dꝫ iuſte viuere: ꝛ fugere omnes
ocioſitatē. vide ī feſto d̄ vno marty. f.lxxxiiij
Miles bon⁹ dꝫ defēdere fidē catholicā. ibidē.
Militari ſtatui cōpetit laborare qđ pꝫ ex tri
bus. req̄re ī feſto ſctī georgij. par.j. f.xxviij.
Militi conueniūt tria. require in (et.xxix.
feſto ſancti georgij. parte.j. fo.xxix.
Mirū valde videt̄ ꝛ incōpoſſibile ꝙ merces
ſanctorū ſit exceſſiua ꝛ excedat meritū eoꝝ.
in feſto oīm ſctōꝝ. ſer.j.par.j. fo.lxiij.
Miſeriā ꝛ penam ſuſtinētib⁹ obligamur na
turaliter ſuccurrere ꝛ dare adiutoriū. vide
in collatiōe.ij. ꝓ defunctis. fo.xciiij.
Mors eſt vn⁹ magn⁹ grāmaticus: et ſcit bn̄
ꝙ ſex ſunt caſus in grāmatica: per quos fa
cit homīes cadere diuerſimode. in collatio
ne pro defunctis. fo.xcvij.
Morte amicoꝝ ꝛ parentū noſtroꝝ: trib⁹ de
cauſis nō debem⁹ ꝯtriſtari; ſꝫ poti⁹ ꝯſolari.
in ſermone ꝓ defunctis. fo.xcij.ꝛ.xciij.
Mūdus eſt plen⁹ amaritudine. vide in feſto
ſancti luce euāgeliſte. fo.lxij.ꝛ.lxiij.
Mundus inficit ꝛ maculat animā. in colla
tione.iij. pro mortuis. fo.xcv.
Mundus cōparat̄ mari. in ſermone de figu
ra peccatorum. fo.cj.

¶ De littera. N.

Nabuchodonoſor qualiter interp̄
tatur. ī ſer. de figura pctōꝝ. f.cv.
Nabuchodonoſor ſtatuā quā vi
dit in ſomnis magnā/ grandem/
ſublimē/ intuit⁹ eius erat terribi
lis ꝛc. in ſermone de figura pctōꝝ. fo.cv.
Natiuitas duplex reperit̄ in ſacra ſcriptura.
in feſto ſctī ſtephani. ſer.iij. in prin. fol.iij.
Natiuitas iohānis baptiſte fuit admirabilis
q̄ttuor modis. req̄re ī feſto ei⁹. par.j. fo.xlij.
Nihil eſt qđ ita impediat hominē in hoc mū
do ne poſſit ad deū ire ſicut peccatū. in col
latione.iij. pro mortuis. fo.xciiij.
Nouē ſunt opa inſignia ſctōꝝ. vide in feſto
oīm ſctōꝝ. ſermo.ij. parte.iiij. fo.lxxj.
Nulla hominuꝫ actio recta iudicat̄ virtuoſa
aut pfecta: niſi cōformet̄ aut diriget̄ ab ali
quo exēplo. vide in feſto ſancti petri marty
ris. ſermone.ij. in principio. fo.xxxij.
Nulla doloroſior et crudelior captiuitas ꝙ
mortuoꝝ in purgatorio. in collatione.j. pro
defunctis. poſt. A. fo.xcv.
Nulla pſona dicit̄ eſſe niſi ſit in gratia diui
na. vide in ſermo. pro mortuis. fo.xcix.
Nullus hoīꝫ operatiōes ſpūſſancti ſimul ha
buit oēs. in feſto ſctī thome de aquino. ibi.
Nullus ꝟo hominū. fo.xix.
Nullus exiſtēs in hac vita mortali pōt vide
re diuinā eſſentiā clare facie ad faciē. in fe
ſto ſanctorū apoſtoloruꝫ philippi ꝛ iacobi.
ſermo.ij. parte.ij. fo.xxxix.
Nullus dies aſcriptus inuenit̄ totius anni
excepto die kalendaꝝ ianuarij: quin marty
rizati ſunt q̃nqꝫ milia martyres. ī feſto om
nium ſanctoꝝ. ſer.iij.par.iiij. fo.lxxj.
Nullus dꝫ ſup mortuū plorare aut triſtari ꝓ
pter tres ratiōes. ī collatiōe.ij. ꝓ mortuis.
Nuncius mittit̄ propter tria. in fe (fo.xcv.
ſto martyrū ceſarauguſtanoꝝ. par.j. f.lxxv.
Nuptialis veſtis q̄ eſt. vide in feſto ſancti ſte
phani ꝓtomar. ſer.j. parte.j. in prin. fo.j.

¶ De littera. O.

Octo ſunt dicēda de beato michae
le ſpecialiter in ei⁹ honore. vide in
feſto eius. ſer.j. parte.iij. fo.lx.
Officia beatoꝝ duo ſunt. vide in fe
ſto oīm ſctōꝝ. ſer.iij. parte.iiij. fo.lx.ꝛ.lxxj.
Officiū ſctōꝝ qui ſunt in gloria paradiſi q̄le
eſt. vide in feſto oīꝫ ſctōꝝ. ſer.j.par.ij. f.lxv.
Oēs eccleſias romana ecclīa inſtituit. vide ī
feſto ſctī petri ꝛ pauli. par.j. D. fo.xliiij.
Oēs hoīes q̄ in hoc mūdo viuūt opꝫ ꝑ mor
tem venire ad monumentū in ſermone pro
mortuis. A. fo.xcvij.
Oēs hoīes ſpūaliter debēt venire ad tria mo
numēta. in ſermo. ꝓ mortuis. fo.xcviij.
Oīs natiuitas humana hꝫ tres defect⁹. req̄
re in feſto iohānis baptiſte. parte.j. fo.xlij.
Operatio ignis q̄ eſt. vide in feſto ſancte lu
cie. in principio. ſermo.j. fo.lxxviij.
Oram⁹ in ecclīa ſemp verſi ad oriētē tripli
ci ratiōe. vide ī ſ. de dedicatōe ecclīe. f.cxj.

¶ De littera. P.

Palee que dicunt̄ ꝛ quib⁹ ſimilant̄.
in ſermo. pro defunctis. fo.cj.
Papalis poteſtas non eſt ab hoīe
nec a tota hominū cōitate. requi
re in feſto ſctī petri ꝛ pauli. par.j. fo.xliiij.
Papalē dignitatē tota ecclīa nō pōt deſtrue
re nec auferre. vide in feſto ſancti petri et
pauli. parte.ij. poſt. E. fo.xliiij.
Perfecta humilitas hꝫ tres gradus. req̄re ī
feſto. ſ. tho. de aqno. ſ.iij.par.iij. D. f.xxvj.

Perſone electe ⁊ iuſte vitã celeſtẽ deſiderãt: ideo volũtarie in mundo iſto remanere no lunt.in collatione.iij. fo.xciiij.
Petrus.q͛ dicit euãgeliũ.Tu es petrus.ho-noratur tribus cõditionibus.vide in cathe dra ſancti petri.A. fo.xv.
Petrus cõmendaẗ a tribus. vide ibidez.B. parte.j.ij.⁊.iij. fo.xv.⁊.xvj.
Petrus marty: in mundo moriẗ: ſed in celo naſciẗ.vide in feſto eius.ſer.iiij.E.fo.xxv.
Petrus q̃ſiuit a xpo:ex quo laboraui vſq₃ ad mortẽ quã mercedẽ habebo p̄ labore meo. ad h̄ habenẗ due rõnes. ĩ feſto ei⁹. ſer.v.B.
Petra eſt triplex ſup̄ quã edificaẗ (fo.xxxvj. eccl'ia.vide ĩ feſto ſcti pe.⁊ pau.ĩ p̄n.f.xliij.
Philippe qui videt me videt ⁊ patrẽ. Q͛ eſt quedã viſio clara et euidẽs: ⁊ iſta eſt de re in ſua preſentia. vide in feſto ſanctoꝝ phi-lippi ⁊ iacobi.ſer.ij.parte.j.in p̄n. fo.xxxix.
Item eſt alia viſio quã ponit apoſtolus:⁊ eſt in figura ⁊ obſcura.ibidem.
Philippus apl's dat nobis duplicẽ modũ vi dendi eſſentiã diuinã.vide ĩ feſto ei⁹.ſer.ij. parte.ij.fo.xxxix.
Philoſophoꝝ ſecte tres ſunt q̃ de btitudinis errore locuti ſunt.vide ĩ feſto om.ſan.ſ.ij.ĩ p̄n.f.lxv.⁊.lxvj.B.⁊C.
Principiũ ⁊ terminus natiuitatis homĩs in hoc mundo:totũ triſticia eſt ⁊ dolor.in feſto ſancti petri martyris.ſer.iiij.D. fo.xxxv.
Principat⁹ ſunt q̃ttuor.in ſer. de regia ꝓceſ-ſione.fo.cxv.
Princeps ſpiritualiter ⁊ prin cipaliter debet trib⁹ virtutib⁹ p̄dotari.ibid.
Propter tempeſtatẽ ad deũ mittimus lega-tionẽ.vide ĩ feſto martyrũ ceſarauguſtan.
Pro recõmendatiõe mortuoꝝ ⁊ informatiõe viuorũ due imaginatiões nobis occurrunt in collatione pro mortuis. fo.xcvj.
Purgatoriũ h₃ tres p̄tes et in vnaquaq₃ eſt ignis alteri⁹ fortis ĩ q̃b⁹ aĩe puniunẗ. ĩ ſer. p̄ mortuis.fo.c.
Purgatoriũ vbi eſt.in ſer mone pro mortuis. fo.xcvj.

¶ De littera Q.

Qualis eſt dilectus.⁊ dirigitur iſta queſtio ad tres.in feſto ſcti iohã-nis euãgeliſte.ſer.ij.ĩ prin.fo.vij.
Qualiter exercit⁹ trãſitur⁹ fluuiũ debeat ordinari. req̃re in feſto ſcti thome de aquino.ſer.iiij.par.j.E. fo.xxvij.
Quare xp̄s voluit ꝙ mater ſua eſſet deſpon ſata.in feſto ſcti iohãnis euãge.ſer.iiij.f.xj.
Quare xp̄s dixit matri ſue. Mulier ecce fili⁹ tu⁹.in feſto ſancti iohã.euã.ſer.iiij.f.x.⁊.xj.
Quare xp̄s non vocauit matrẽ ſuã virginez. in feſto ſancti iohã.euan.ſer.iiij.par.j.f.xj.
Quare xp̄s nõ vocauit virginẽ mariã matrẽ.
Quare chriſtus vocauit genitri cem ſuam mulierẽ.ibidem.F. (ibidẽ.E.
Quare xp̄s voluit vocare apl'os ꝓprios.ĩ fe-ſto ſctõꝝ apl'oꝝ phili.⁊ ia.p.j.ſ.j.F.f.xxviij
Quare rogamus ſctõs martyres. ĩ feſto mar tyrum ceſarauguſtanoꝝ.parte.ij. fo.lxv.
Quattuor modis aliq̃s d͛ filius alterius. in feſto ſctĩ iohã.euãge.ſer.iiij.par.ij.G.f.xij.
Quattuor ſunt q̃ militẽ faciũt bonũ. req̃re ĩ feſto ſancti georgij.parte.ij. fo.xxix.
Quattuor ſunt ſine quib⁹ nõ p̄ot eſſe pfecta innocẽtia:nec haberi dei benedictio. in fe-ſto beate anne.ſermo.ij.par.j.D. fo.liij.
Quattuor ſorores inſurgũt ꝯ nr̃os nũcios q̃ ſunt iſte. ĩ feſto martyꝝ ceſaraugu. par.iij.
Quattuor ſunt q̃ lucẽt ſicut lucia. (fo.lxxvj. in feſto eius.ſer.j.parte.ij. fo.lxix.
Quattuor ſunt peccata q̃ regnãt in hoc mun do magna:⁊ appellanẗ quattuor beſtie. in ſermone de figura peccatorũ. fo.cj.
Quid p̄ digitũ dei intelligiẗ moraliter. et ꝙ tria per eũ operanẗ. req̃re in feſto ſcti tho-me de aquino.ſer.iij.parte.iij. fo.xxv.
Quid p̄ myrrhã intelligiẗ.ibidẽ ante.F.
Item quid per pollicem.ibidem.
Quid per iudicem.ibidem.
Itẽ iſti⁹ digiti ſunt tres articuli ſiue iũcture ⁊ ſ̄m has tria cõparanẗ ad ꝯfeſſionẽ. ibid.
Quid p̄ mediũ.medicũ ⁊ auricularẽ.G.⁊.H.
Quid eſt quod facit militẽ pulchrũ. require in feſto ſancti georgij.parte.ij. fo.xxx.
Quid de paulo btiſſimo cui⁹ ſimul cũ petro celebram⁹ feſtũ:an habuerit has iuriſditio-nis claues equaliter cum petro. ad hoc ra-tiones dubitãdi danẗ ſex.vide in feſto ſan-cti petri ⁊ pauli.parte.iij.H. fo.xlv.
Quid tibi videtur.hic fiũt due queſtiões.pri ma de mũdo. Scd̃a de paradiſo. ⁊ quid de his.vide in feſto btĩ luce euã.in p̄n. fo.lxij.
Quidã dicũt ꝙ aliq̃s vitã eternã mereri non põt ex cõdigno:ſ₃ ex ꝯgruo.ĩ feſto om.ſan. ſer.j.par.j.E. fo.lxiij.
Quis fuit p̄m⁹ marty:.vide ĩ feſto ſcĩ ſtepha.
Quilibet teneẗ dare mercedẽ ei (p̄to.ſ.j.f.j q̃ ꝑ ſe laborat. vide ĩ feſto om.ſan.ſer. j.A.
Quinq₃ ſunt in q̃b⁹ caſtitas pericli (fo.lxiij. taẗ.ĩ feſto ſctẽ katha.ſ.vni.p.ij.D.f.lxxvij.
Qui tetigerit immundũ immũdus erit. in fe ſto marie magdalene. ſer.j.B. fo.xlvj.
Quõ btã lucia cũ angelo h₃ cõuenientiã ⁊ cõ parationẽ.ĩ feſto eius.ſer.ij.par.j. fol.lxix

¶De littera. R.

REdemptor mundi diligit omnia q̄ ſunt: ⁊ nihil odio hꝫ: iohānē euāgeliſtā ſeptēpliciter vidit p̄ alijs ſctīs. in feſto ſctī iohannis euangeliſte. ſer. iij. par. j. fol. ix.
Redde quod debes. q: ſic te oportet facere de neceſſitate iuſticie ꝓpter duo in collatione pro mortuis. fo. xcix.
Reges ⁊ potētes moriunt̄ eodē mō ſicut alij hoīes vide ī feſto ſctī thome de aq̄no. ſer. j.
Rege veniēte vel in receptio (in. p̄n. fo. xix ne regis debet fieri ꝓceſſio ꝓpter tria in ſermone de proceſſione regia fo. cxv.
Regio ſodome ⁊ gomorre quare vocat̄ pētapolis. iij. ſermo. iij. de figura pctōꝝ. fo. ciij.
Regium palatia frequētantes ſeu principū qualiter debeāt indui. vide ī feſto ſancti ſtephani ꝓtomartyris. ſer. j. in prin. fo. j.
Rex quidā fecit ſibi ciuitatē ⁊ nihil aliud deſiderabat q̄ vt populus in ea viueret iocūde vt pacifice: ⁊ ſibi eſſet ſubditus. qualiter hoc. ⁊ quid per hoc intelligit̄ ī ſermone de figura peccatorū. ſatis grata. fo. cviij.
Rex merito dꝫ honorari ꝓpter excellentē dignitatē. in collatione corā rege. fo. cxiiij.
Item debet deſiderari regis permanens perpetuitas. ibidem.

¶De littera. S.

SAncta lucia cū angelo nō hꝫ differentiā in ſua operatione. in feſto eius. ſer. ij. par. ij. fo. lxx.
Sctā lucia qd̄ miniſteriū vel officiū hꝫ angeli. ī feſto ei⁹. ſer. ij. par. ij. fo. lxx.
Sancta lucia q̄ dr̄ angelus quam viā preparat: vide in feſto ei⁹. ſer. ij. par. ij. fo. lxx.
Sctā lucia p̄parat xp̄m viā q̄ttuor generib⁹
Sctī thome de aq̄no ē q̄dā (hoīm. ibidē. admiratio que figuratur in regina ſaba. de qua in feſto ei⁹. ſer. ij. par. iij. fo. xxiij.
Sctī ī paradiſo hn̄t vitā a morte diſtantē tripliciter. reqre ī feſto ſctī petri martyris. ſer.
Sctī cū habeāt vnū deſideriū (iiij. fo. xxxv. naturale. ſcꝫ ad vnionē corporis: nō ſunt p̄fecte btī. vel nō oīs appetit⁹ cōplet̄ ī patria vide ī feſto oīū ſctōrū. ſer. ij. par. j. D. fo. lxvij
Sancti vel beati in qua lingua laudabunt deum vocaliter. in feſto omnium ſctōrum ſermo. iij. par. iiij. fo. lx.
Sancti quare non ſemper exaudiuntur: nec nos in noſtris orationibus. ibidem.
Sancti qui ſunt in paradiſo verſus nos magnum habent amorem ⁊ affectionē. ī feſto oīm ſctōꝝ. ſer. iiij. in prin. fo. lxj.
Sctī q̄ ſunt ī paradiſo multū cupiūt ⁊ optāt nr̄am ſalutē: ⁊ h̄ ꝓpter tria. in feſto oīm ſctōrum. ſer. iiij. par. j. fo. lxxj. ⁊ lxxij.
Sctī q̄ ſūt ī paradiſo q̄d intēdūt. ⁊ nos q̄ ſumus in hoc mūdo dū oram⁹. ibidē. fo. lxxj.
Sctī ⁊ glīoſi martyres iſti⁹ ecclie ſpecialē affectū habent ad nos ꝓpter tria. ī feſto oīm ſanctorū. ſer. iiij. par. ij. fo. lxxij.
Sctī dei vtrū vidēt deū obſcure vel facialr̄ ⁊ clare. ī feſto oīm ſctōꝝ. ſer. v. ī p̄n. fo. lxxiij.
Sancti dei ſi vidēt eum ꝑpetuo vel tēporaliter in feſto oīm ſctōꝝ. ſer. v. ī p̄n. fol. lxxiiij.
Sctī dei ſi vidēt eū oēs ſimul vel ſingularit̄.
Sancti dei ſi vidēt eum totum (ibidem. vel partibiliter. ibidem.
Sctī dei ſi vidēt deū diſtīcte vel eq̄lit̄. ibidē.
Sctī cūctis dieb⁹ ſuis ſeruierūt deo vt ꝓ premio haberēt ſaluationē: ī feſto de vno ſctō.
Sctūs thomas ē plus q̄ ſalomō (fo. lxxxv. in vita ⁊ ſctitate. vide in ei⁹ feſto. fo. xx.
Sctūs thomas ē eq̄lis ſalomoni in genealo
Itē eſt plus q̄ ſalomon in (gia. ibidem. perſeuerando. ibidem.
Itē doctrina ſctī thome ē pulchra ⁊ clara et reſplendēs ſicut ſol in meridie. ibidem.
Itē hiſtoria ſctī thome tria fm̄ lr̄aꝫ ⁊ ſp̄m cōtēta ſūt notāda. vide ſer. ij. in p̄n. fo. xxj.
Sctūs thomas habuit pugnā cū carne req̄re in feſto ei⁹. ſer. iiij. par. j. F. fol. xxvij.
Sapīa ē necīa ad vngēdū ⁊ gubernādā. ibi.
Sapiētia eſt neceſſaria valde ad ꝓuidēdū ⁊
Sapiētia ē duplex (defendēdū. ibidē. fo. xx. in feſto de vno ſctō. fo. lxxxvij.
Sennaar qualiter interpretat̄: ⁊ quid ſignificat. in ſermo. de figura pctōrū. fo. ciiij.
Septem ſunt dona ſpūſſancti. vide in feſto ſancti thome de aquino. fo. xix.
Serpentiū ſunt ſeptē genera in paleſtina et corūdem proprietates ⁊ ſignificationes in ſermo. de figura pctōrū. fol. cvj. ⁊ ſequen.
Signum datur hominib⁹ propter ſex conditiones. vide in vtroq̄ feſto ſctē crucis ſermo. j. in princi. fo. xl.
Symeon fuit homo virtuoſus in hieruſalem ⁊ ſacerdos legalis. in feſto ſancti blaſij. ſer. vnico. in princi. A. fo. xiij.
Symeon ſacerdos legalis et hiſtoricus habuit reuelationē celeſtialē. par. ij. B. fo. xiiij
Symeon ſacerdos habuit interpretationem nominalē. par. iij. D. ibidem.

Tabula alphabetica.

Simile eſt regnū celorū theſauro abſcōdito in agro: quē qui ꝛc. hic notanſ quattuoꝛ. in feſto ſancte crucis. ſer. ij. par. j. fo. xlj.
Stat⁹ q̄d eſt: ꝛ q̄d ꝑfect⁹ ſtat⁹: ꝛ q̄d eſt ꝯgregatio bonoꝝ oīm. ī feſto om. ſan. ī capitulo vbi tractat de btītudine moralr. fo. lxviij.
Stephan⁹ veſtit⁹ erat veſte aſperſa ſanguine vide ī feſto ſctī ſtepha. ꝓtoīn. b. j. ī p̄n. fo. j.
Stephanus oꝛnatus fuit triplici veſte. vide in feſto eius. ſermo. j. parte. j. fo. j.
Stephan⁹ fuit militie xp̄iane viriliter p̄ſtās ducatū. vide ī feſto ei⁹. ſer. j. parte. ij. fo. ij.
Stephan⁹ ſigna ꝛ ꝓdigia faciebat triplicia. ī feſto ei⁹. ſer. ij. par. j. ij. ꝛ. iij. fo. ij. ꝛ ꝑti. iij.
Stephani paſſio ſimilis fuit paſſioni xp̄i in quinq̄. vide in feſto ei⁹. ſer. iij. par. j. fo. iiij.
Stephanus tria terribilia aggreſſus eſt in quibus ſtatim habuit adiutoꝛiū diuine gratie. in feſto ei⁹. ſermo. iij. par. ij. fo. v.
Subditi debēt defendi ꝑ dn̄m vel principē. in feſto de vno cōfeſſore pōtifice. fo. lxxix.
Sufficit nūc ꝯtine manū tuā: ꝑ quē fuit hoc dictū: ꝛ q̄t modis. in ſer. ꝓ moꝛtuis. fo. cxj.
Sup moꝛtuis nō debem⁹ flere: ſꝫ debem⁹ moderari luctū. vide ī collatiōe ꝓ defunct̄. A.
Supbus cogitat ꝛ cōſiderat aliq̄n (fo. xciij. ſeptē q̄ ſūt illa. vide ī b. d̄ figura pctōꝝ. f. cj.
¶ De littera. T.
Emplū ſalomonis ꝓpter quattuoꝛ ꝯditiōes fuit edificatū. ī ſer. ꝓ ꝯſecratiōe eccl'ie vel dedicatiōe. fo. cx.
Tēpus finis mūdi ꝙ nō ſit occultū nec abſcōditū ꝓbaſ trib⁹ rōnib⁹. vide ī feſto ſctī matthie ibi. Utrū tp̄s. f. xvj. ꝛ. xvij
Tēpus finis mūdi non pōt ſciri: nec ꝑ naturalem rationē: nec per reuelationē. ibid̄. F.
Tres ſunt ꝓꝛietates bone in muliere. in feſto magdalene. ſermo. iij. par. j. fo. xlix. ꝛ. l.
Tres ſunt contēplatiōes de btā katharina. vide in feſto eius. in pꝛin. A. fo. lxxvj.
Tres ſunt perſone obtinētes pꝛemium ſufficiens ꝛ coꝛonā perpetualē ꝓ ſuo laboꝛe. in feſto de vno ſancto. fo. lxxxiiij.
Tres rationes ſunt quare nos non obtinem⁹ q̄d petim⁹. in ſer. ꝓ pluuia obtinēda. f. cxj.
Tria ſunt q̄ valde mirabiliter ad ſcientiā diſponūt in bꝛeui tēpoꝛe. in feſto ſancti thome de aquino. ſermo. ij. par. iij. fo. xxiij.
Tria ſunt que de ſua ratiōe foꝛmali impoꝛtāt triſticiā ꝛ doloꝛeꝫ. vide in feſto ſancti petri martyꝛis. ſermo. iiij. in pꝛinci. fo. xxxiiij.
Tria notāda ſunt de hoīe memoꝛia digna. in feſto ſctī luce euāgeliſte vltra mediū. fo. lxiij
Tria ſunt pꝛiuilegia lucis. in feſto ſancte lucie. ſermo. j. par. j. fo. lxxviij.
Tria ſunt ſigna diuine electiōis: ꝓpter que aliquis eligiſ a deo in pōtificē ſeu pꝛelatū. in feſto de vno ꝯfeſſo. pōtifice. A. f. lxxxviij.
¶ De littera. U.
Irginitas eſt virtus ita pulchꝛa ꝛ mūda ꝙ digne trib⁹ rebus valde pulchꝛis ꝛ mūdis cōparaſ. in feſto ſctē katharie. par. iij. f. lxxvj.
Uirgines cōparanſ angelis pꝛopter tria q̄ ipſis angelis ſunt annexa ꝛ pꝛopꝛia. ī feſto ſcē lucie. b. ij. p. ij. fo. lxxix. ꝛ. lxxx
Uirgo katharina fuit firma in dn̄o. vide in feſto eius. parte. j. fo. lxxvj.
Item ab amoꝛe dei non fuit impedita ꝓpter minas. ibidem. B.
Uiſibiliū diſtātia facit errare circa tria. in feſto ſancti dn̄ici. ſer. ij. par. ij. J. fo. lviij.
Unitas eccleſie tota oꝛiginaſ a papa. ī feſto ſancti petri ꝛ pauli. par. ij. poſt. E. fo. xliiij.
Uolēs ꝯferre ſuffragiū. vbi hoſtis minaſ q̄d debeat facere. ī feſto ſcī ſtepha. ꝓto. b. j. f. j.
Uolens ſequi xp̄m debet ire per triplicē viā. vide in ſermo. de apoſtolis. fo. lxxxj.
Uolēs ſequi chꝛiſtū debet dimittere vitia carnis/diuitias ꝛ cōſolatiōes coꝛpales. ibidē.
Utrū licet cenſum dari ceſari vel non: quare hoc dicitur: ꝛ qualiter intelligiſ. vide in feſto magdale. b. ij. in pꝛin. A. f. xlvij. ꝛ. xlviij.
Utrū in gratia cōfirmati ꝛ ſanctificati in vtero habeant angelū cuſtodē. in feſto ſctī michaelis archangeli. ſer. j. parte. ij. fo. lix.
Utrū pueri in vtero matris habeant angelū cuſtodem. ibidem. fo. lx.
Utrū antichꝛiſt⁹ habeat āgelū cuſtodē. ibid̄.
Utrum beata virgo maria habuit angelum cuſtodem. ibidem.
Utrū xp̄s angelū cuſtodē habuit. ibidem.
Utrū ſanctos maioꝛes ſemꝑ interpellare debemus. vel interdū minoꝛes. in feſto oīum ſanctoꝛū. ſermo. iij. parte. iiij. fo. lxxj.
Item vtile eſt minoꝛes ſanctos oꝛare pꝛo nobis pꝛopter quinq̄ rationes. ibidem.
Ut fiat ſermo vel collatio coꝛā ep̄o vel pꝛelato tria requiruntur. vide in collatione coꝛam epiſcopo. folio. cxiiij.
¶ Item de. X. nihil habemus: require que ſolebāt ſcribi per. x. in littera. C. ibi inuenies.

Finis huius tabule.

¶ Sanctorale ſiue ſermones de ſanctis/ Santij porta theologice facultatis ꝓfeſſoris optime meriti: diuini ſeminis ſatoris accuratiſſimi: ſacri p̄dicatoꝝ ordinis filij obſequētiſſimi/ cōuētus Ceſarauguſteñ.

¶ In feſto ſancti Stephani protomartyris. Sermo. j.

Veſtitus erat veſte aſperſa ſanguine: et exercitus qui ſunt in celo ſequebant eū. Apocal'. xix. Ut thema nrm̄ concludatur: talis imaginatio formatur.

Volens intrare palatium vbi rex principatur.
Volens intrare conuiuium vbi matrimonium celebratur.
Volens conferre ſuffragiū vbi hoſtis minatur.
Induit veſte ſingulari/ ꝛ precioſa ornat.

¶ Primo ꝛc. Nos videmus ad ſenſum/ ꝙ illi qui frequētant palatia regū et principū: qui appropinquāt induūtur veſtibus precioſis ſicut ī euāgelio ſcriptū eſt Mat. xj. et Luc. vij. Qui mollibus veſtiuntur et veſtibus precioſis: in domibꝰ regū ſunt. In huius ſignū legitur Heſter. iiij. ꝙ non erat licitū indutū ſacco regis palatiū ītrare. Recitat lothorius in lib. de miſeria hominis: ꝙ quidā pbs in veſte contēptibili portā palatij cuiuſdam principis adijt: et cū diu pulſaſſet ad portā: propter veſtē vilē non fuit admiſſus: et cū mutaſſet veſtē vilē in ornatam: ad ingreſſum faciliter eſt admiſſus. qui ꝓcedēs ad principē: oſculabatur veſtē cum qua intrauerat: et ipſam venerabatur. Qd̄ princeps admirās: ꝛ interrogatꝰ cur hoc faceret. Rn̄dit pbs. honorantē me honoro: qm̄ quod virtus non potuit: hec veſtis meruit obtinere: qn̄ bene veſtitus intrauerim.

¶ Scd̄o p̄ncipaliter ꝛc. Nos videmus ꝙ inuitatꝰ ad nuptias: induit ſe veſtibꝰ honeſtis: q̄bus decoret conuiuiū nuptiarū. Quapropter quidā inuitatꝰ ad nuptias: q: ſine veſte nuptiali intrauerat domū nuptiarū fuit male tractatꝰ: ꝛ de nuptijs eiectus turpiter: et ꝑ modū dure increpationis extitit ſibi dictū. quō huc intraſti non habens veſtem nuptialem. Mat. xxij.

¶ Tertio p̄ncipaliter fuit introductū ꝛc. de hoc hr̄ ſcriptura Heſter. iiij. et ſequeñ. vbi legit/ ꝙ regina heſter volens dare auxiliū pplo iudeoꝝ: quē pſequebat amā: induta regalibus veſtimētis/ intrauit ad regē ꝓ liberatione populi ſupradicti. ꝛ fuit finaliter exaudita. Mō ſimili ſctā Judith volēs liberare iudeos q̄ erāt obſeſſi ab holoferne p̄ncipe militie regis aſſyrioꝝ in ciuitate betulie: induit ſe veſtimētis iocunditatis: ꝛ ornamentis oībus ſe ornauit: ꝛ audacter ſic ornata adijt faciē p̄ncipis: et populū ſuū finaliter liberauit. ſic ſcriptuꝫ eſt Judith. xj. Iſta pro tanto ſunt primordialiter introducta: quoniam iſte protomartyr glorioſus

Qui vidit clare aperturam celorum.
Qui obtinuit intereſſe cōuiuio ſupnoꝝ.
Qui compaſſus eſt ruine iudeorum.
Ornauit ſe ornamēto mltipliciū meritoꝝ.

Sicut ſatis ſonāt v̾ba thematis iā aſſumpti: veſtitus erat veſte ꝛc. In q̄bus verbis cōſidero iſtū btm̄ multipliciter ornatum.
Veſtitus erat corona martyrij feliciter primus inter choꝝ laureatū. veſtitꝰ erat ꝛc.
Veſte aſperſa ſanguine militie chriſtiane viriliter preſtans ducatum. exercitus qui ſunt in celo ꝛc.

Prima pars.

¶ Quātum ad primum vbi apparet ex geſtis eiuſdē ꝙ ipſe fuit ornatus triplici veſte ſpirituali: ſeu virtuali: vtpote

Veſte nuptiali q̄ eſt charitas ꝯſummata.
Veſte lineali que eſt caſtitas illibata.
Veſte militari q̄ eſt cōſtātia coronata.

¶ Primo athleta ſtephanꝰ indutus veſte nuptiali ꝛc. veſtis nuptialis ē charitas: q̄ fuit indutꝰ filiꝰ dei qn̄ humanā naturā aſſumpſit ī ſpōſam: ſine qua ad paradiſi nuptias nō intrat. Iſtā veſtē īter alios martyres ſibi induit iſte martyr: ſic narrat beatus Aug. in ſermo. iſtiꝰ ſcti ſub his v̾bis. Charitas q̄ de celo ad terrā depoſuit xp̄m ipa de terra ſtephanū eleuauit ad celum. charitas q̄ preceſſit ī rege: ipa ſubſequēs refulſit ī milite. Admirādā potētiā ſaluatoris oñdit ī mr̄e dei virginitas. martyrialē miraculū ipſa mōſtrauit inuicte charitatis indiciū: et ſicut ī matre dñi mēte nō potuit xp̄i charitas. Iſtū martyrē ſic veſtitū vidit ī ſpū iohānes euāgeliſta Apoc. j.

...IOTECA UNIVERSITARIA DE ...NADA

Vidi(inquit) ſeptē cādelabra aurea: ⁊ in medio ſeptē cādelabroꝝ aureoꝝ/ ſimilē filio hoīs veſtitū podere. Per iſta ſeptē cādelabra intelligi pñt ſeptē diacones: īter quos fuit electus btūs ſtephanus. vel ſeptē dona ſpūſſancti: in quoꝝ medio ſtetit martyr iſte. vel pñt intelligi ſeptē ſocie vel filie charitatis: q̄ ſunt patientia/ benignitas/ cōpaſſio/ veritas/ fides/ ſpes/ pſeuerātia. Iſte ſimilis filio hoīs in multis videlꝫ xp̄s orauit ꝑ crucifixoribꝰ. ſtephanus orauit ꝑ lapidātibus. xp̄s primus reſurrexit: ſtephanus ꝓtomartyr primus in celū aſcēdit coronatꝰ. xp̄s deſcendit angelis lectātibus: ſtephanus aſcēdit iudeis lapidātibus. xp̄s in terris pannis inuolutus: ſtephanus in corio ſtola immortalitatis indutus. Vidit ergo btūs Johānes ſeptem cādelabra: ⁊ in medio ſimilē filio hoīs veſtitū podere. Poderis eſt veſtis ſacerdotalis: que cooperit totū corpꝰ: qualis veſtis eſt charitas: q̄ operit multitudinē pctōꝝ. j. Petri. iiij. q̄ fuit magna in martyre iſto. nēpe ꝑ ſe orauit. ſcdō ꝑ inimicis vere genibus flexis. magna charitas. In ſignum ꝙ plꝰ valet apud deū orō facta ꝑ alio: ꝙ orō fctā ꝑ ſe: ꝓſertim illa q̄ facta ē ꝑ īimico: qm̄ illa procedit ex maxima charitate.

¶ Scdā veſtis ⁊c̄. virginitas veſtis candidiſſima: qua angeli induūtur. In ſignum huiꝰ apparuerūt in aſcēſione dn̄i in veſtibus albis. Act. j. Iſtū martyrē ſic indutū vidit Daniel. x. ſui libri. Leuaui oclos meos: et vidi. ⁊ ecce vir vnus veſtitus lineis: et renes eiꝰ accincti auro obrizo: ⁊ corpus eiꝰ quaſi chryſolitus: ⁊ facies eiꝰ velut ſpecies fulguris: ⁊ oculi eiꝰ vt lāpas ardēs: ⁊ brachia eiꝰ/ et q̄ deorſum ſunt vſqꝫ ad pedes/ quaſi ſpecies eris candētis: ⁊ vox ſermonis eiꝰ vt vox multitudinis. Iſte martyr dicit̄ vir: quaſi virtuoſus vir ī multis. Iſta oīa apparent vera legēti. videlꝫ

In tolerantia aduerſorum.
In correctione malorum.
In curatione infirmorum.
In operatione miraculorum.

Et martyriū huiꝰ ſctī induti lineis. Per lineā veſtē intelligit̄ virginitas qua veſtitꝰ fuit iſte martyr in ſignū virginitatis ſue. Per ſctōs aplos fuit ad mulierū cuſtodiā deputatꝰ. Hiero. in quadā epla. Virginitas purpura regalis: qua q̄ indutꝰ fuerit: cūctis amātior erit, nō ſolū eſt veſtis: īmo eſt gēma ꝑcioſa: theſaurꝰ incōparabilis: cōformitas angeloꝝ: ſtella ſplēdida: corona virginū: victoria beatoꝝ: vita angelica magis ꝙ humana: aurū obrizū iō. ⁊ ſequitur. et renes eiꝰ accincti auro obrizo. Irē iſtā precioſam virtutē depingit fulgētius ad modum mulieris pulcherrime coronate: q̄ veſte alba induta erat. Pulcherrima virtꝰ in conſpectu dei virginitas. Amb. li. de virginitate. Pulchritudinē maiorē q̄s eſtimare pōt decore virginitatis: q̄ amat̄ a iudice: decorat̄ a dn̄o: cōſecratur a deo. Nēpe virgines in veſtibus albis ſequunt̄ agnū quocunqꝫ ierit. ⁊ cātant canticū qd̄ nemo niſi virgines cātare pōt. ſequit̄. Corpus eiꝰ quaſi chryſolitus. Iſte lapis valet cōtra timorē. depellit melācholiā: ⁊ iuuat intellectū. Talis fuit iſte martyr: qm̄ ipſe nō timuit tormēta. ipē totaliter depoſuit irā atqꝫ vindictā. ⁊ intellectus eiꝰ fuit ſapiētia plenꝰ: intātū ꝙ aduerſarij nō poterāt ſapiētie ⁊ ſpūi qui loquebat̄ reſiſtere. Oculi eiꝰ vt lāpades ardentes. Iſti oculi deſignāt clarā ⁊ limpidā viſionē: qm̄ vidit ieſum ſtantē ad dexterā dei/ tanꝙ paratū adiuuare: īmo ⁊ recipere cōſummato martyrio. vñ Aug. in ſermone. Vidit (inquit) abraā deū ⁊ gauiſus eſt. vidit moyſes deū in mōte ſinai in igne. Vidit eſaias dn̄m ſedentē ſuꝑ ſoliū ⁊c̄. Vidit ezechias deū ſuper cherubin motu lōge. clarius vidit ſtephanꝰ: qm̄ vidit celos aꝑtos: ⁊ ieſum ſtātē a dextris dei. Vox eiꝰ quaſi aquarū multarū. vox ſue ꝑdicationis. vox ſue increpationis: qr increpabat iudeos. vox ſonoroſa. vox aquarū multarū: qua multos īcrepauit iudeos. Dura (inq̇t) ceruice ⁊ incircūciſi cordibꝰ et auribꝰ: vos ſemꝑ ſpūiſancto reſtitiſtis. ⁊ fremebāt in eū: ſed ipē fortis colūna velut arbor que alta radice fundata: vētis irruentibus nō mouet̄. veſtitꝰ ergo veſte lineali.

¶ Tertio veſtitꝰ ē veſte militari. veſte purpurea cōſummati martyrij: qr d̄r ꝙ veſtitꝰ erat veſte aſꝑſa ſanguīe. ⁊ iſtud fuit ſcdm. Per ſanguinē martyrium pōt merito deſignari: qm̄ ſanguis nō extrahit̄ de corpe ſine pena: ⁊ ī martyrio d̄r eē pena. de iſto ſāguine Gen. iiij. Vox ſanguinis clamat ad me de terra. Nēpe effuſio ſanguīs crudelis ⁊ īiuſta clamat ad iuſticiā ⁊ vīdictā: ad cuiꝰ clamorē creator oīm talr excitat̄: ꝙ talis effuſio nō trāſit ſine vīdicta ⁊ vltiōe in

rta illud ps. lxxviij. Ultio ſanguis ſeruorū tuorū q̄ effuſus ē ⁊c. Legit̄ i cronicis/ꝙ ꝓpter ſanguinē xpi effuſum principal'r: ⁊ ꝓpter ſanguinē ſctōꝝ iacobi ⁊ ſtephani: qui fuerūt de primis q̄ ſanguinē fuderūt: ciuitas hierl'm fuit penit⁹ deſtructa ⁊ captiua taliter ꝙ ē qdā aīal crudele vocatū harpya hñs q̄ſi faciē hoīs: qd cū hoīem occiderit: tādē vadēs ad fontē vidēs vultum ſuū in fonte/ſimilē illi quē occiderit: tātū dolet ꝙ morit̄ pre dolore. ¶ Juxta articulū iſtū mouet̄ qō. q̄s fuit pm⁹ martyr. Rñdet̄ ꝙ ſi loq̄mur de pma lege. i. de lege nature/ prim⁹ martyr fuit abel: quē cayn frater ſu⁹ occidit. i lege moyſi machabei. i lege euangelica iohānes baptiſta. ¶ Scōa qō q̄re ſtephan⁹ vocat̄ prim⁹ martyr. Rñdet̄ ꝙ pm⁹ q̄ mortu⁹ eſt poſt paſſionē xpi ꝓ fide. ⁊ qui ſic moriunt̄ ſunt veri martyres. iohannes mortu⁹ eſt ꝓ iuſticia. Scōa rō: q̄r btūs ſtephan⁹ fuit pm⁹ q̄ poſt martyriū īgreſſus ē paradiſuꝫ. ſctūs iohānes poſt martyriū deſcēdit ad limbū. De pmitate iſti⁹ martyris loquit̄ btūs Aug. i ſermo. Miles xpi fidelis primitiu⁹ martyrū feruēs poſt xpm pm⁹ martyralē candidā ſtolā meruit: ſecut⁹ eſt dñm xpm: ⁊ iō martyrij meruit pncipatū. q̄cūqꝫ feſtinat por ꝓ dño mori: prior deſiderat coronari.

Secunda pars.

¶ Ultimū principale/ꝙ iſte fuit militie xpiane viril'r preſtās ducatū: q̄r exercit⁹ q̄ ſunt i celo: ſeq̄bant̄ eū. Jn celo empyreo multi ſunt exercit⁹. Nēpe exercit⁹ apl'oꝝ ſequitur iſtū martyrē tāq̄ eorū primariū. Exercit⁹ martyrū ſequit̄ ipm tāq̄ ipoꝝ vexillariū. Exercit⁹ cōfeſſoꝝ ſeq̄tur eū/tāq̄ pdicatorē eximiū. Exercit⁹ virginū ſequit̄ ipm/tāq̄ caſtū et vultū habētē ꝟgineū. Prim⁹ exercit⁹ ⁊c. vñ Aug. i ſermo. Ueneremur fratres chariſſimi beatū ſtephanū martyrē pmū: q̄ poſt apl'os ē ordinat⁹: ſꝫ añ apl'os coronat⁹. fact⁹ ē prim⁹ q̄ videbat̄ diaconus in eccl'ia ſcito ordine eſſe poſtrem⁹. Ergo dicāt oēs apl'i. paſſus eſt ꝓ nobis: nobis relinq̄uēs exēplū vt ſequamur veſtigia ei⁹. Jtē exercit⁹ martyrū vexillari⁹ in exercitu cāpali acie antecedit iſte valēs eſt. Merito ergo multitudo magna ſequebat̄ eū: q̄r videbāt ſigna que faciebat. Job. vj. Multitudo martyrū magna eſt q̄ ſecuti ſunt eū: q̄r viderūt ſigna. Tertio cōfeſſores ſequunt̄ iſtū ſicut diſcipuli magiſtrū ⁊ doctorē ſuū. Luc. xxij. Secuti ſunt eū diſcipuli ei⁹. Ultimo ꝟgines ſecute ſunt eū et vidue mulieres: vt accedat thema: Exercit⁹ q̄ ſunt in celo ſequebātur eū in equis albis veſtiti byſſino albo ⁊ mūdo. Sequamur ergo nos et imitemur qd colim⁹: ⁊ diſcam⁹ inimicos diligere: et cū deuotiōe ei⁹ natalē diē celebrem⁹ quaten⁹ ipe ꝓ nobis īterccdat ad dñm ieſum xpm: qui viuit ⁊ regnat ⁊c.

¶ Jn feſto ſcti ſtephani ꝓtomar. Ser. ij.

Faciebat pdigia ⁊ ſigna magna i ppl'o. Act. vj. Jn ſacra ſciētia reperiūtur ſigna in triplici differēcia. vtpote

Signa diſcretiua: q̄ electis apponuntur.
Signa directiua: que cūctis oſtēduntur.
Signa curatiua: q̄ ab īfirmis appetunt̄.

Prima pars.

¶ Prima ſigna ⁊c. Probat experiētia clara. due acies cōtrarie armate q̄n debēt ingredi cāpale bellū: aſſumūt varia ſigna ſibi: q̄ten⁹ ab īuicē diſtinguant̄. Nēpe vna acies recipiet crucē rubeā ꝓ ſigno. ⁊ alia acies crucē albā. Jſta experiētia ꝓbat̄ p ſcripturā q̄ hr̄ Nūe. ij. vbi legit̄ ꝙ dñs locut⁹ eſt moyſi ⁊ aaron q̄ten⁹ diuiderēt ppl'm p ſigna atqꝫ vexilla etiā p domos cognationū ſuarū. Moral'r iſta ſigna reperio diſcretiua in toto ppl'o toti⁹ mūdialis machine cōſtituto. Signa quidē q̄bus diſtinguunt̄. prima ſigna ⁊c.

Fideles ab infidelibus.
Penitentes a peccatoribus.
Martyres a confeſſoribus.
Uirgines ab hoībus immundis.
Scientes ab ignorantibus.
Deuoti a negligentibus.
Subditi a preſidentibus.

¶ Jn antiq̄ lege fidelis diſtīguebat̄ ab īfideli p circūciſionē q̄ fuit pmo data abrae fideliſſimo ī ſignū. de q̄ Gen. xvij. Circūcidetis carnē pputij vrī vt ſit ī ſignū federꝭ inter me ⁊ vos. ⁊ ī lege euāgelica illud ſignū ē baptiſm⁹. Quapropter loquit̄ apl's baptizatis Ephe. ij. Jn q̄ credētes ſignati eſtis. Jſto ſigno fuit ſignat⁹ btūs ſtephanus tripl'r: vtpote baptiſmo aque: baptiſmo ſanguinis p martyriū. baptiſmo etiā

ſpiritusſancti per gratiam/qua fuit plenus. nā ſcriptū eſt. Stephan⁹ plenus gratia ₇c. ¶ Signant penitētes. iſtud ſignū penitētie eſt ſignū thau. vbi ſunt tres anguli: ſicut in ſacramēto penitētie ſunt cōfeſſio/ cōtritio/₇ ſatiſfactio. de iſto ſigno habet Ezech. ix. vbi legit ꝙ gemētes fuerunt ſigno thau cōſignati et illi fuerūt reſeruati ad vitā. ¶ Itē martyres ſignati ₇c. Iſtud ſignū fuit charitas in ſummo: ꝓpter quā martyres dederūt vitam ſuā. i. vitā expoſuerūt morti. ſcriptū eſt Io. xv. ꝙ maiorē charitatē nemo hȝ ꝗ̄ vt aīam ſuā ₇c. qualem charitatē habuit iſte martyr: ₇ apparet in hoc ꝙ orauit genib⁹ flexis ꝓ inimicis. et ꝓceſſit ex tanta charitate illa orō: et fuit ſic grata deo: ꝙ eius virtute paul⁹ qui erat inimic⁹: factus eſt amic⁹. ꝗ erat infidelis: factus eſt fidelis. qui erat perſecutor: factus eſt predicator. ꝗ erat lupus: factus eſt ouis. qui erat vas contumelie: factus eſt vas electiōis. dicit btūs Aug. ꝙ ſi ſtephanus nō oraſſet: eccl'ia paulum nō habuiſſet. de iſto ſigno ſctōꝝ martyrū: qm̄ de quolibet ſcriptū eſt. Corona aurea ſuper caput eius expreſſa ſigno ſanctitat₰ gloria honoris et opus virtut₰. Ecci. xlv. ¶ Itē virgines ſignate ₇c. ſignuȝ virginitatis hortus ꝯcluſus: fons ſignat⁹. Cant. iiij. de quo ſigno Deuter. xxij. Si duxerit vir vxorē ₇c. ₇ poſtea dimiſerit eā dicens nō inueniſſe virginē: tollēt eā pater ₇ mater eius: et ferēt ſecum ſigna virginitatis ei⁹ ₇c. Et dicet pater. Ecce hec ſunt ſigna virginitatis filie mee. Iſte martyr iſto ſigno dicit conſignatus. in hui⁹ ſignū creatus fuit in cuſtodiā mulierū: exiſtens de nūero illoꝝ ꝗ cū mulierib⁹ nō ſunt coīquinati: ꝟgines em̄ ſunt. Apoc. xiiij. ¶ Itē ꝑ ſignū diſtiguunt ſciētes ₇c. ſignū h̄ eſt ſapiētia dei: de ꝗ̊ ſigno Eccl'i. j. In theſaur₰ ſapiētie ſignificatio diſciplīe. Iſta ſapīa ſignati fuerunt doctores et predicatores ſancti: nō ſapiētia terrena carnali ₇ diabolica ſeu animali: qm̄ iſte ſapientie non ſunt deſurſuȝ: ſed fuerūt ſignati dei ſapiētia: que eſt donū ſpūſſancti. ſingulariter iſte martyr: cui nō potuerūt reſiſtere aduerſarij diſputātes cum eo. Iſtud ſignuȝ ſagittauerūt iudei triplici modo

Contra eū diſputando.

Falſos teſtes producendo.

Et martyrium inferendo.

Ipſe etiā triplici modo eos examinauit ₇ de ipſis mirabiliter triumphauit: vtpote/pudore/timore/₇ amore.

Primo pudore per hūc modū. Uos ſemꝑ ſpirituiſancto reſtitiſtis ſicut patres vr̄i.

Siquidem ipſi patres

Spirituiſancto reſtiterunt.

Prophetas perſecuti ſunt: et eos finaliter occiderunt.

Item poſtmodū voluit eos corripe timore: cū dixit ſe videre ieſuȝ ſtantē a dextris dei: quē ait paratū martyrē iuuare: et lapidātes condēnare. Itē poſtmodū amore/ inquātū orauit ꝓ ipſis. ¶ Item ſigna ſunt ꝗbus diſtiguunt deuoti a negligētibus. iuſti ab īpijs. miſericordes a cupidis hūiles a ſupbis. qm̄ deuoti iuſti miſericordes humiles ₇ ceteri boni ſignati ſunt ſicut ſerui dei. Signemus ſeruos dei noſtri. Apoc. vij. Secunda pars.

¶ Secundo principaliter fuit dictū/ꝙ ſunt directiua ſigna ₇c. Iſta ſunt vexilla varia: ꝗ p̄cedūt aciē: et ipſaȝ dirigūt: ₇ ad vexilla bellatores attēdūt. de tali ſigno ſeu vexillo hr̄ Hiere. vj. Cōfortamini filij beniamin ī medio hieruſalē: ₇ ſup bethacaren leuate vexillū ſalutifere crucis xp̄i. de ꝗ̊ ſigno Eſa. xj. Erit radix ieſſe. et īterp̄tat incēdiū maxīe charitat₰. Iſtud ſignū p̄cedet xp̄ȝ veniētē ad iudiciū. qm̄ ſcriptū ē. Hoc ſignū cruc₰ erit in celo: cū dn̄s ad iudicādū venerit. ₇ tūc cōgregabunt oēs cruce ſignati iux̄ illud Eſa. xj. Leuabit dn̄s ſignū in natiōes ₇ cōgregabit ꝓfugos iſrl'. Iſtud vexillū portabit ſup ſe vexillari⁹ martyrū ſtephanus coronat⁹: qm̄ ſtephan⁹ interp̄tat corona: vt ſit ille angel⁹. de ꝗ̊ Apoc. vij. Uidi āgelum habētē ſignū dei viui. Iſte angelus btūs ſtephan⁹ angelic⁹ in ꝑſona. Nā viderūt eū tanꝗ̄ vultū angeli ſtantis inter illos: habentē ſignū ₇ vexillū an̄ oēs alios martyres noui teſtamēti: qm̄ p̄m⁹ martyr. poſtmodū vidit ibidē nūeꝝ ſignatoꝝ: qui ꝑ martyriū ſecuti ſunt eū/iuxta illud Ioh. vj. Sequebat eū multitudo magna qr videbāt ſigna ꝗ faciebat. Attēdam⁹ in his ꝟbis ad exēplar iſtius martyris.

Corda deuia regulari. ſeꝗbatur eum.

Corda frigida iſlāmari. mltitudo magna

Corda obſcura radiari. videbant ſigna.

in beato ſtephano.

Tertia pars.

¶ Ideo ſequitur vt poſt duo ſigna directiua/ſigna curatiua in tertio loco dicamus. Hic hō multa ſigna facit. hoc eſt multa miracula. Joħ.xj. In quibus verbis video in beato ſtephano

Vitam ſingularem.
Actum exemplarem.
Effectum ſalutarem.
Hic homo multa ſigna facit.
Ab imis eleuatur. hic homo.
Miris illuſtratur. multa ſigna.
Magnis collaudatur. facit.
Igitur ad laudem tanti ſancti
Premittat̄ faſtigiū vite ſingulariſ. hic hō.
Subiungatur preconium actus exemplaris. multa ſigna.
Supaddat̄ officiū effectꝰ ſalutaris. facit.

Hic hō tā ſingularis: tā ꝑclarꝰ vexillarius ſanctorū martyrū/tāto fulgore radiauit in amore diuino: vt anteꝙ̄ ꝯſummaſſet martyriū: iā ſupremū patefecit celū. Hic hō tā preclarus. tā excelſus dei athleta. vn̄ ſpū ſctō fultꝰ/caterua virtutū ad ſtadiū certaminis prior exijt. tāto vigore adeptus eſt gloriā: vt ſatiſ cito poſt paſſionē dn̄i nr̄i ieſu xp̄i/ꝑmꝰ acciperet de celo coronā. Sed videamꝰ ſigna q̄ fecit mirāda: ſunt miracula q̄ fecit ī ꝑplo: ſicut refert btūs Aug. lib. xxij. de ciui. dei. c. viij. nā ſuis meritis ſex mortuos legitur ſuſcitaſſe: ⁊ multos a varijs languoribꝰ curaſſe. Primū ſignū ꝙ flores ſup altare btī ſtephani ponebant̄: et īde ablati ſup īfirmos poſiti curabant̄. Scdm ſignū ꝙ pāni eodē modo de altari ſumpti btī ſtephani: et ſup egros īpoſiti: multis extiterūt infirmitatibꝰ medela. De floribus ptꝫ de quadā muliere ceca: quorū florū virtute mulier illa viſum recepit. Itē quidā īfidelis noīe marcialis: nec tn̄ poſſet ꝯuerti ad fidē īfirmꝰ exiſtēs: ⁊ portatꝰ ad eccleſiā ſctī ſtephani: tn̄ ipo neſciente: flores supradicti fuerunt poſiti ſub puluinari lecti in q̊ grauis iacebat: ⁊ cū obdormiuiſſet: ante diluculū clamauit: ⁊ baptiſmū poſtulauit. ⁊ ꝙ̄diu vixit: ſemꝑ hoc verbū in ore habuit. dn̄e accipe ſpm̄ meū. cū tn̄ neſciret ꝙ fuiſſent btī ſtephani vltima ꝟba. Tertiū ſignū de duobꝰ podagris ilico ſanatis. ⁊ de puero quē rota currꝰ oppreſſerat: īmo ipe puer expirauerat: et ſuſcitatꝰ ē; ⁊ mr̄i illeſus redditꝰ ē. Multa q̄dē ⁊ alia ſigna fecit que non ſunt ſcripta. Quaſi in oībꝰ elemētis apparuerūt ſigna ſeu mirabilia vel miracula tāti ſctī. Nā in eiꝰ gl'ioſa īuētiōe terra tremuit. Itē tēpeſtas ī mari ſedata ē ⁊ aer flumina deſtinauit. Itē ignem quē demones excitauerāt: ſctūs ī ipos retorſit. Iſte ſctūs poteſt dici moyſes q̇ fecit ſigna mirabilia in egypto. Pōt etiā dici helias: q̇ amplificatꝰ eſt ī mirabilibꝰ ſuis. q̇ ī vita ſua fecit mōſtra. ⁊ in morte opatꝰ eſt mirabilia. Eccī. xlviij. Sic iſte hō multa ſigna faciebat: ⁊ oñdebat

Signum fidei et credulitatis.
Signum dilectionis et charitatis.
Signum magne caſtitatis.
Signum caſte virginitatis.
Signum mīe et pietatis.
Signum martyrij ⁊ penalitatis.

¶ Primū ſignū ⁊c̄. ꝓ fide ꝑmꝰ martyrizatꝰ eſt. Eſa. lv. Erit noīatꝰ ī ſignū eternū. Itē ſcdm ſignū pro inimicis dr̄ oraſſe. magna charitas fuit. Iſtud eſt ſignū federis poſtq̄ iter deū ⁊ nos. Arcū meū ponā ī nubibus celi: ⁊ erit ſignū ⁊c̄. Gen̄. ix. Tertiū ſignū ⁊c̄. iō corona poſita ē ſup caput eiꝰ expreſſa ſigno ſctītatis. Eccli. xlv. Quartū ſignū ⁊c̄. Iſtud fuit ſignū agnetis virginis qn̄ dixit. Poſuit ſignū in faciē meā: vt nullū preter eū amatorē admittā. Quintū ſignū ī q̊ ſignati fuerūt multi. xp̄s/mr̄ xp̄i ⁊ q̄ſi oēs ſctī. Sextū ſignū in q̊ multa ſigna fecit/iuxta thema. faciebat ſigna. Et nos miſeri q̇d facimꝰ. poterit nobis dicere trinitas btā. Signa nr̄a nō vidimꝰ. ps̄. lxxiij. Et nos cū lamēto poterimus dicere. Nos nati cōtinue defiuimus eē: ⁊ virtutis q̇dē nullū ſignū valuimus oſtendere. Sap̄. v. Ergo moueamꝰ ī nobis ſigna. imitemur ī ſignis qd̊ colimꝰ: q̄tenꝰ meritis eiꝰ ſignari mereamur ī celo: qd̊ nobis ꝯcedat ⁊c̄.

¶ In feſto ſctī ſtephani ꝓtomar. Ser. iij.

STephanus plenus grã ⁊ fortitudine. Act̄. vj. ⁊ in epl'a p̄ntis ſolēnitatis. Honorabiles dn̄i/quia iſtud ē tp̄s ī q̊ ſctā mr̄ eccleſia xp̄i natiuitatē rep̄ſentat: reperio ꝙ de duplici natiuitate ī ſcriptura ſacra fit mētio ſpecialis.

Prima ē tp̄alis/q̄ hō ī hūc mūdū īgredit̄ ad ꝯtinue laborādū. de iſta Sap̄. vij. Ego natus. ſ. in hūc mundū accepi cōem aerē.

myracula eꝰ

ēt Job.v. Homo naſcitur ad laborem.
Scd̄a eſt ſpūalis/qua hō hūc mūdū exit:
et in vita eterna recipiť vbi ſemꝑ gaude-
bit. Job.xvj. Nō meminit preſſure ꝓpter
gaudiū. Suꝑ quo v̄bo declarat Beda/ꝙ
hō naſciť qñ hūc mūdū exit:⁊ eternā vitā
ingrediť. Cui declarationi ꝯcordāt verba
decreti.xxiiij.q.ij.c.ſane.ꝙ mors ſctōꝝ na
talicia vocātur.in glo. Prima natiuitate
ſm eccl'ie rep̄ſentationē/ heri natꝰ ē xp̄s.
Scd̄a v̄o hodie natꝰ eſt ſtephanꝰ ſm ſen
tētiā Fulgētij in ſermo. de btō ſtephano.
Ad hoc natꝰ eſt xp̄s ī terris:vt ſtephanus
naſcereť ī celis. Ut ergo videamꝰ qualiter
iſte ꝓtomartyr in gloria eterna;in qua ho
die naſcitur:eſt.
Propter ſuam dignitatem honoratur.
Propter ſuam pugnam coronatur.
Propter ſuum laborem remuneratur.
Duas cōtēplationes in p̄ſenti ꝑtractabo
ſm thematis duas ꝑtes. Preponētur em̄
due q̄ſtiones in duabꝰ ſequētibꝰ cōtēpla-
tionibꝰ: ad quas rn̄debitur per duas the
matis dictiones.
In prima ꝯtēplatiōe de ꝓtomartyre iſto/
q̄ſtio ꝑtractabiť : qd̄ ſit p̄miū ſeu merces
q̄ martyr iſte ꝓpter labores ſuos/ cōſecu-
tus ſit a iudice īuincibili. Ad iſtā q̄ſtionē
rn̄det p̄ma pars thematis.ꝙ ſtephanus.
quod idē eſt quod corona.
In ſcd̄a q̄ſtione vel cōtēplatione de ꝓto-
martyre iſto/q̄ſtio ꝑtractabiť.q̄ et qualis
fuerit cā ⁊ maneries ꝓpter quā tā acerbā
paſſionē ſuſtinuit ī ſuo corꝑe defectibili.
Ad iſtā queſtionē rn̄det ſcd̄a pars thema-
tis/q: fuit plenꝰ gr̄a. His cōtēplationibꝰ
finitis: patebit efficacia deducti themat̃
quod eſt. Stephanus plenus gratia.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ in p̄ma cōtēplatione ꝙ in ip̄a ꝑtractabiť de ꝓto
martyre iſta q̄ſtio.ſ.qd̄ ſit premiū ſeu mer
ces ⁊c̄.ad quā rn̄deť ꝑ p̄mā partē thema-
tis.q: fuit ſtephanꝰ.glo.ordinaria ſuꝑ ver
ba thematis ī forma hꝫ ſic. Stephanꝰ gre
ce:latine dr̄ corona. q: qd̄ recepturꝰ erat ī
re:preſagio noīs occupabat:q: poſt crucē
xp̄i p̄mꝰ fuit martyr coronatꝰ ſublimiter:
qui lapidatꝰ eſt humiliter. hec ibi. Ex q̇bꝰ
oñdiť ꝙ ſtephanꝰ in lingua greca/ idē eſt
qd̄ corona in lingua latina:pro tāto decla
rationē iſtiꝰ termini p̄miſit clare, Reſpon
ſio ad p̄mā q̄ſtionē/ in p̄ma cōtēplatione
qñ dr ⁊ q̄riť de ꝓtomartyre q̄ ſit remune-
ratio ⁊c̄.rn̄deť ꝑ p̄mā thematis partē.ſte
phanꝰ.i.corona. quaſi ꝙ dicať in hac rn̄-
ſione:iſtud habuit ꝓ merito et premio/ꝙ
fuit ſtephanꝰ.i. habuit coronā:q: ſtepha-
nus idē ē qd̄ corona. Ad vidēdū dn̄i/quō
ꝓtomartyr ꝓ p̄mio ⁊ remuneratione con
ſecutꝰ eſt coronā: ex ſacre ſcripture tenore
reperio ꝙ duo genera hoīm coronanť in-
ter alios.
Primo reges dominātes in ſignū excellē-
tie. et iſto mō coronatus eſt xp̄s.
Scd̄o milites bellātes in ſignū victorie.
et iſto modo coronatus eſt ſtephanus.
¶ Dico p̄mo ꝙ coronanť reges ⁊c̄. et iſto
mō coronatꝰ eſt xp̄s.ſ.vt rex. Qr aūt coro-
na debeať regibꝰ: dicit frater Joh̄.de va-
lļis in ꝓſodia ſua ſic. Corona eſt regij ho
noris ſignū:que iō in capite regis poniť:
ad ſignificādū circūfuſos ī orbe ppl'os:q̇-
bus accinctꝰ quaſi caput ſuū coronať. In
huiꝰ honoris regij ſignū/ coronā chriſtus
habuit et hoc triplicē ſm ꝙ in triplici re-
gno fuit rex.
Primo habuit coronam carneā: et hoc in
conceptione et natiuitate:⁊ ſm iſtā fuit
rex in regno chriſtianorum.
Scd̄o habuit coronam ſpineam: ⁊ hoc in
paſſione magne aſperitatis:et ſm iſtam
fuit rex in regno iudeorum.
Tertio habuit coronam auream:⁊ hoc in
aſcenſione: vbi habet perfectā maieſta-
tem:et ſm iſtam eſt rex in regno ſancto-
rum beatorum.
¶ Dico p̄mo ꝙ xp̄s habuit coronā aureā
vel carneā ⁊c̄. Iſta ē nr̄a caro:nr̄a hūana
natura. Iſtā coronā habuit qñ eā ſibi vni
uit:dū verbū caro factū eſt. Johā.j. Et q:
iſta vnio in vētre ſue gl'ioſiſſime mr̄is fuit
facta:iō eccl'ia vocādo nr̄am carnē/natu-
rā noſtrā/xp̄i coronā dicit Cañ.iij. Egredi
mini filie ſiō:⁊ videte regē ſalomonē ī dia
demate:q̊ coronauit eū mr̄ ſua. Et in p̄di
cta autoritate ſapiēs inuitat nos ad vidē
dū naturā nr̄am/xp̄i coronā/tāꝙ q̇d p̄cio
ſum:tāꝙ q̇d admirabile:et hoc ſi cōſidere
mus in natura nr̄a/xp̄i corona/tria.
¶ Primo fuit tā ſubtiliter operata. mate
ria em̄ iſtiꝰ corone fuit ſctiſſima ⁊ puriſſi-
ma:q: ſanguis ſctiſſime virginis p̄cioſiſſi
mus. vñ ſm Damaſ. ex puriſſimis ⁊ caſtiſ
ſimis ſanguinibꝰ marie fuit formatū cor-

ꝑus xp̄i. Artifex iſti⁹ corone fuit ſpūſſctūs
Luc.j. Spūſſctūs ſupueniet ī te. quā ope
rat⁹ ē tā ſubtilr̄. tā mirabilr̄/ ꝙ nō ex viri/
li ſemīe: ſʒ myſtico ſpiramine verbū dei fa
ctum caro: fructuſqʒ vētris floꝛuit. Nr̄a ḡ
natura ſic opata ac fabꝛicata xp̄i coꝛona
dr̄: q2 ſicut coꝛona ī capite ponit̄: ſic ipſa ī
xp̄o deitati: q̄ ē caput nr̄m. nā ſm aplm̄. j.
Coꝝ. xj. Caput xp̄i deus eſt. vnitur.

¶ Scd̄o īuitamur ī autoꝛitate p̄miſſa ad
vidēdū tāꝙ q̄d admirabile nr̄am naturā
xp̄i coꝛonā: q2 eſt gēmis p̄cioſis abūdāter
oꝛnata. vn̄ ſm ꝙ dicūt oēs theologi: xp̄s
ſm ꝙ hō ab inſtāti ꝯceptiōis habuit ple
nitudinē oīm ꝟtutū: oīm grarū: oīm ſpūſ
ſctī donoꝝ: q̄b⁹ ꝟtutib⁹ donis ⁊ gratijs ca
ro nr̄a/ xp̄i coꝛona/ tāꝙ q̄buſdā pꝛecioſis
gēmis mirabiliter adaptatur.

¶ Tertio īuitat nos ſapiēs ī p̄dicta auto
ritate ad vidēdū tāꝙ q̄d admirabile/ no/
ſtrā naturā/ xp̄i coꝛonā: q2 ē capiti foꝛtiſſi
me ⁊ decenter adaptata: ⁊ hoc p vnionē:
q2 hec coꝛona natura hūana inſeparabilr̄
diuine nature vnit̄. vn̄ magr̄ ī. iij. ſen. di.
q̄ð ſemel aſſumpſit nūꝙ dimiſit. Nūquid
enī coꝛona aliq̄ firmiſſime ⁊ decēter capi/
ti īheret ſic ꝙ quātūcūqʒ ī duas ⁊ tres ⁊c̄.
in mille ꝑtes frāgeret̄: nūꝙ tn̄ a capite ca
deret. certe ſic. Sic enī natura nr̄a hūana
xp̄i coꝛona/ ī ei⁹ paſſiōe ī duas partes fra
cta fuit p ſeparationē aīe a coꝛpe: nūꝙ tn̄
aliq̄ iſtarū ꝑtiū a capite cecidit: q2 tā aīa
ꝙ coꝛp⁹ īſeparabiliter diuinitati adheſit.
oīa hec patēt p doc. ī. iij. ſen. Ptʒ ḡ ꝙ xp̄s
habuit pꝛimo coꝛonā carneā. ſ. naturā no
ſtrā ⁊c̄. ¶ Sʒ dixi ꝙ ſm iſtā coꝛonā ip̄e eſt
rex ī regno xp̄ianoꝝ: q2 ſm diuinā naturā
xp̄s in q̄libet regno ē rex. ſ. iudeoꝝ/ ſarace
noꝝ/ ⁊ paganoꝝ. q2 oēs fatent̄ ip̄m eē de/
um. Scd̄m ꝟo naturā diuinā et hūanā ſi/
mul: nō niſi ī regno xp̄ianoꝝ: q2 ſola fides
xp̄ana dicit ip̄m eē hoīem ⁊ deū. vn̄ Atha
na. ī ſymbo. neceſſariū ē ad eternā ſalutē
⁊c̄. eſt ergo fides recta vt credamus ⁊c̄.

¶ Scd̄o habuit xp̄s coꝛonā ſpineā ⁊c̄. Jo
hā. xix. Exiuit ieſus poꝛtās ſpineā coꝛonā
et purpureū veſtimētū. ⁊ ſm iſtā fuit rex ī
regno iudeoꝝ. nā ſequit̄ in eodē ca. ꝙ ip̄e
iſtā coꝛonā tenendo ⁊ habēdo pilatus ſcri
pſit. Jeſus nazarenus rex iudeoꝝ.

¶ Tertio habuit xp̄s coꝛonā auream ⁊c̄.
Eccli. xlv. Coꝛona aurea ſup mitram (al's
caput) eius ⁊c̄. et ſm iſtā eſt rex in regno
beatoꝝ. Cōgrue enī coꝛona regis glīe/ eſt
aurea: q2 ſicut aurū alia metalla pꝛecedit
durabilitate: ita regnū xp̄i gloꝛioſum ſup
omnia alia regna ſine fine durabit. Lu. j.
Regnabit in domo iacob in eternū: et re/
gni eius nō erit finis. Chꝛiſtus enim ſm
ꝙ homo/ nō ſolum ſuper homines: ſed ſu
per angelos in eternum regnat. Nam ha/
bet in veſtimēto et in femoꝛe ſuo ſcriptū.
Rex regum ⁊ dominus dominantiū. Apo
calip. xix. Et ſic patet pꝛimum pꝛincipale
iſtius cōtemplationis declaratū: ꝙ coꝛo/
nātur reges ⁊c̄. quō coꝛonatus eſt xp̄s.

¶ Dixi ſecundo ꝙ coꝛonantur milites ⁊c̄.
vnde apoſtolus. ij. ad Timotheū. ij. Non
coꝛonabitur niſi qui legitime certauerit.
et Jaco. j. Beatus vir qui ſuffert tentatio
nem ⁊c. vſqʒ. coꝛonam vite. et iſto modo
coꝛonatus eſt ꝓtomartyꝛ ſtephanus. Jp
ſe enim in chꝛiſti exercitu miles ſtrenuus
et audax pꝛinceps et capitaneus/ pꝛo ſua
victoꝛia et triumpho/ triplicem coꝛonam
obtinuit.

Pꝛimo habuit coꝛonam ſue victoꝛie depu
tatam. et iſta fuit laurea.
Secundo habuit coꝛonam a deo ſibi miſ
ſam. et iſta fuit aurea.
Tertio habuit coꝛonā a ieſu ſibi reſerua/
tam. et iſta fuit lapidea.

¶ Dico pꝛimo ꝙ pꝛotomartyꝛ chꝛiſti/ pꝛin
ceps exercitus et capitaneus pꝛo pꝛemio
ſue victoꝛie habuit pꝛimo coꝛonam ⁊c. et
iſta fuit laurea. Laurus dicitur a laudan
do: quia ſm Jſidoꝛum. xvij. lib. etymolo.
triumphantes ad ſui laudem laurea coꝛo
nabantur. Jſta laurea pꝛotomartyꝛ: ideſt
pꝛimus martyꝛ in ſui laudē ab eccleſia no
minatur: quando per Auguſtinum nō ſo
lum pꝛinceps: ſed martyꝛū vexillarius po
nitur. quando per Maximum in ſermone
pꝛecipuus inter martyꝛes eſſe ponitur/ di
cētē. Quia quātum ſaluatoꝛ dignatus eſt
pꝛo omnibus pati: iſte pꝛimus reddit̄ ſal/
uatoꝛi: quando per eccleſiam ſibi dicitur.
Tu pꝛincipatuʒ tenes in choꝛo martyꝛū.
quando per Auguſtinum de eo dicitur ꝙ
ſi ſtephanus pꝛo paulo non oꝛaſſet: nūꝙ
eccleſia paulum habuiſſet. Jn omnibus
his gloꝛioſus pꝛotomartyꝛ lauro coꝛona/
tur: quia omnia iſta in ſui laudem et glo
riā dicuntur. Jſta etiam coꝛona omnibus
chꝛiſti martyꝛibus pꝛo merito ſue victoꝛie
deputat̄. vn̄ dicit eccl'ia ī hymno martyꝛū

Que vox: que poterit lingua retexere ꝛc. ſanguine laureis ditātur bene fulgidis. Patz ergo ꝙ protomartyr habuit primo coronā de lauro ꝛc.

¶ Dixi ſcḋo ꝙ iſte ꝓtomartyr habuit in premiū ſue victorie ſcḋam coronam ꝛc. ꝛ iſta fuit aurea: que a deo ſibi fuit miſſa. Quomodo autē: vel qualiter fuit ſibi miſſa: in figura ſcribiṫ. j. machab. x. ſicut miſit alexander ionathe purpurā et coronā aureā dicēs ſibi. Que nr̄a ſunt: nobiſcū ſentias. Ubi videndū dn̄i/ ꝙ per alexandrū: qui interpretaṫ auferens anguſtias tenebrarū: intelligiṫ xp̄s: qui modo nouiter in ſua natiuitate tenebrarū anguſtias a genere humano abſtulit: quia exortū eſt in tenebris lumē rectis: miſericors et miſerator et iuſtus. in pš. cxj. Et populus qui ambulabat in tenebris vidit lucē magnā. Eſaie. ix. Per ionathā/ qui interpretaṫ colūbe donum: intelligitur protomartyr: cuius donū caret felle amaritudinis: et inuidie: qḋ donum ꝓtomartyr habuit: qr amicis et inimicis amorem et charitatē ſeruauit. Modo videamus q̇d iſte alexander. i. xp̄s mittit ionathe. i. deſt protomartyri: certe reperio ꝙ duo. ſcꝫ

Primo premiū quale datur pro victoria et remuneratione. quia purpuram ꝛ coronam auream.

Secundo ſimilitudinem quā habuit cū ſua paſſiōe. quia dicit. Que noſtra ſunt: nobiſcū ſentias.

¶ Dico primo ꝙ xp̄s mittit protomartyri premiū ꝛc. Un̄ reperio ꝙ paſſio ꝓtomartyris fuit ſimilis paſſioni chriſti: et hoc in quinqꝫ.

Primo qr ſicut xp̄us falſe accuſatus fuit Mat. xxvj. ſimiliter ꝛ ſtephanꝰ. Act. vj.

Scḋo qr xp̄s a cōtribulibus ꝛ iudeis interfectus fuit. ꝛ ſtephanꝰ vt ḋr Actu. vij.

Tertio xp̄s extra portā patitur. ꝛ ſtephanus extra ciuitatē lapidatur.

Quarto xp̄us ait tanꝙ filius Luce. xxiij. Pater in manus tuas ꝛc. ꝛ ſtephanꝰ tāꝙ ſeruus. Actuum. vij. Domine ieſu ſuſcipe ſpiritum meum.

Quinto qr xp̄s pro ſuis crucifixorib9 exorauit. Luce. xxiij. Pater dimitte illis ꝛc. Et ſtephanus ꝓ ſe ſtando: ꝓ alijs genua flectendo/ di. Dn̄e ne ſtatuas illis h̄ peccatū. Fulgentius. Plus illorum dolebat peccata: ꝙ ſua vulnera. plus illoꝝ impietatem: ꝙ ſuam mortē. Et ſm̄ hoc proprie corona ſua eſt aurea. Per aurū em̄ intelligitur charitas: qr ſicut aurū oīa metalla excellit: ita charitas oēs virtutes. vn̄ dic̄ ap̄ſus. j. Cor. xiij. Maior aūt horum eſt charitas. Tūc certe perfecta eſt charitas qn̄ non ſolū ad amicos: ſed ad inimicos extendit ſe: qḋ quidē fuit in protomartyre. Pro tanto fulgentiꝰ in ſermone de eo dicit ſic. Stephanꝰ vt ſui noīs coronā mereretur accipe: charitatē ꝓ armis habebat: et per ipſam vbiqꝫ vincebat. Per charitatē em̄ ſeuientibus iudeis non ceſſit. per charitatem ꝓximi pro lapidantib9 interceſſit. per charitatē dei arguebat errātes vt corrigerenṫ. per charitatē proximi orabat ne punirenṫ. hec ille. Ptꝫ ergo ꝙ habuit ſcḋam coronam ꝛc.

¶ Sed dixi tertio ꝙ habuit coronam ꝛc. ꝛ fuit lapidea: qua coronauerūt eū iudei et iſta per ieſum fuit ſibi reſeruata. Et ſcitis dn̄i/ qn̄ iſta corona per xp̄m fuit ſibi reſeruata: quondā ſemel iudei voluerūt xp̄m coronare lapidibus: vt patet Job. viij. Tulerūt lapides vt iacerent in eum. Iſtam coronā xp̄s noluit acceptare: quia ſequiṫ. Jeſus autē abſcondit ſe ꝛc. Sed eam voluit ꝓ ſtephano reſeruare: qḋ patuit in rei euentu. nullus em̄ de xp̄i diſcipulis fuit lapidatus niſi ꝓtomartyr. vn̄ dn̄i pro iſta corona quā reſeruauit ſtephano: dicere poſſumus ad litterā illud qḋ ḋr in pš. xx. Qm̄ preueniſti eū in benedictionib9 dulcedinis: poſuiſti in capite eiꝰ coronā de lapide p̄cioſo. Precioſi fuerūt iſti lapides quēadmodū et dulces. vn̄ ḋr in hiſtoria. Lapides torrentes illi dulces fuerūt. Precioſos et dulces eos ſtephanꝰ reputabat: inquantū pro xp̄o eos ſuſtinebat. Ptꝫ ergo declaratū ꝙ coronanṫ reges ꝛc. Iſto modo coronatus eſt ſtephanus. Qn̄ ergo queriṫ in p̄ma contemplatione de ꝓtomartyre. qḋ eſt ꝛc. vn̄ rn̄deṫ Stephanꝰ. i. corona. Et hoc de prima cōtēplatione. vt ꝓ concordantia iſte ſit ille miles quē vidit iohānes ſup equū albū ideſt corpꝰ ſuū virgineū et puriſſimū: cui data eſt corona. Et exiuit vincens vt vinceret. Apocalipṡ. vj.

Sed reperio ꝙ ꝓpter quinqꝫ reddiṫ fortis aliq̄s miles in vinculis: q̄ fuerunt in beato ſtephano. Primo qn̄ videt dn̄ꝫ ſuū corā ſe ſtantem. ideo ḋr. Uidit ieſum ſtan

tem a dextris dei. vñ dicit glo. Ne homo lapidādus dubitet in terrā: deꝰ crucifixꝰ apparet in celis. Scđo qñ videt magnū ſpectaculū. ideo dic̄: ꝙ vidit celos aꝑtos vñ dicit glo. Apertū ei fuit celū: vt rex et tota curia celeſtis videret militē dimicantē. valde em̄ miles ſtrenue dimicaret: q̇ a rege ⁊ a tota ciuitate ſe ſpectari cognoſceret. Tertio qñ videt añ ſe appoſitum magnū premiū. iō dꝛ: ꝙ vidit gloꝛiā dei. Grego. Cōſideratio p̄mij minuit vim flagelli. Quarto qñ videt dei auxiliū. iō dꝛ. et ieſum ſtantē a dextris virtutꝫ dei. Bene em̄ miles ſecurꝰ eſſet: q̇ circa ſe pugilem foꝛtiſſimū haberet. Exo. xiiij. Dñs pugnabit ꝓ vobis: ⁊ vos tacebitis. Quinto qñ videt ꝙ hꝫ grāde refugiū. iō dꝛ: ꝙ vidit celos aꝑtos: ad quos ꝯ hoſtes refugere potuit. multū em̄ miles ſecurꝰ eſſet: qui iuxta ſe caſtrū foꝛtiſſimū haberet: ad qđ qñcūqꝫ vellet refugere poſſet. ij. Coꝛi. v. Scimus: qm̄ ſi terreſtris domꝰ nr̄a huiꝰ habitationis diſſoluat̄: ꝙ edificationem ex deo habemꝰ domū nō manufactā: ſed eternam in celis.

Secūda pars.

¶ Sed dixi in ſecunda

contēplatione ꝙ de ꝓtomartyꝛe iſta qō ꝓponit̄ q̄ fuit cā ⁊c. ad quā rñdet̄ ꝑ ſcđaꝫ ꝑtē thematꝫ: qꝛ plenꝰ gr̄a. Rō quare iſta q̄ſtio ꝓponit̄: eſt iſta. Operari facere vel aggredi illud qđ eſt ſupꝛa naturā hoīs: imo et ꝯ naturā: eſt hoībꝰ valde mirabile: ⁊ ſic cadit ſub qōne. Dicit ſctūs Tho. in. ij. ij. in tractatu de foꝛtitudine qōne cxxiiij. ꝙ inter oēs actꝰ foꝛtitudinis/ precipuꝰ eſt martyꝛiū: ī quo ſine timoꝛe aliq̄ hō aggredit̄ terribiliſſimū in natura qđ eſt moꝛs. vñ ph̄s. j. ethicoꝝ. Finis omniū terribiliū moꝛs. q̄ quidē aggreſſio eſt cōtra naturā: qꝛ naturalr̄ oēs hoīes timent moꝛtē. Sed declarādo dubiū doctoꝛes dicūt: ꝙ hoīes ꝓ deo talia tā ardua opera aggrediunt̄: nō ex ſua natura: qꝛ iam dictū eſt ꝙ illā excedit: ſed cū adiutoꝛio gr̄e dei. vñ dic̄ ſctūs Tho. in. ij. ſentē. di. xxix. ꝙ adā in ſtatu innocētie in q̊ fuiſſet tam ꝑfectꝰ nunq̄ ex ſui natura meruiſſet vitā eternā: ſed cum adiutoꝛio gr̄e dei. Ex his poſſum rñdere ad q̄ſtionē ꝓpoſitā de ꝓtomartyꝛe qñ querit̄. q̄ fuit cā ⁊c. Rñdeo qꝛ fuit plenus gr̄a. quaſi dicat̄. iſte fecit non ex ſua natura: ſed cum adiutoꝛio gr̄e dei: qꝛ fuit plenus gr̄a. Sed videte dñi/ tria terribilia iſte aggreſſus eſt: in quibꝰ ſtatim habuit adiutoꝛiū diuine gr̄e.

Primo venit in diſputationē inter magnos doctoꝛes.

Scđo ſe excuſauit a blaſphemijs īter inuidos diffamatoꝛes.

Tertio ſuſtinuit acerbam paſſionē ⁊ graues doloꝛes.

Sed ī oībꝰ habuit adiutoꝛiū diuine gr̄e.

¶ Dico primo ꝙ ꝓtomartyꝛ venit ī diſputationē ⁊c. In qua certe ꝑ naturā ipe debebat cadere. Nō credo ꝙ ſit aliq̇s quantūcūqꝫ clericus: q̇ ſi ſciret ꝙ deberēt conuenire cū eo ad diſputādū doctoꝛes magni et ꝓfundi de pariſiꝰ: de toloſa: de ſalamāca: ⁊ de oxonia: ⁊ de bononia: ⁊ alijs mūdi partibus: quin ipſe timoꝛē aliqueꝫ haberet. tales doctoꝛes ꝯuenerūt diſputare cū pꝛotomartyꝛe. Actu. vj. Surrexerūt quidā de ſynagoga q̄ appellat̄ liberti noꝝ ⁊c. et erāt diſputantes cū ſtephano. Sed in h̊ habuit adiutoꝛiū gr̄e dei. nam ſequitur. ꝙ nemo poterat reſiſtere ſapiētie et ſpiritui qui loquebatur.

¶ Scđo pꝛotomartyꝛ aggreſſus eſt opus valde arduū: qꝛ excuſauit ſe ⁊c. Ipſe em̄ fuit diffamatus ꝙ dixerat blaſphemiam in deū: in templū: ⁊ in moyſen. de q̇bus excuſauit ſe. Act̄. vij. Sed in hoc ſtatī habuit adiutoꝛiū diuine gr̄e. nā oēs ſtātes in ꝯcilio viderūt vultū eius ſicut vultū angeli. quaſi ꝑ hoc daret̄ innui ꝙ ſic angelus eſt purꝰ innocēs et a pctō īmunꝰ ita ipſe ab his q̄ ſibi obijciebant̄. Et ꝓpter hoc qꝛ in iſto cōcilio ſic apparuit: depingit̄ cū facie iuuenili et angelica; licet fuiſſet ſenex.

¶ Tertio pꝛotomartyꝛ aggreſſus eſt opꝰ arduiſſimū: qꝛ ſuſtinuit ⁊c. Act̄. vij. Pꝛoijcientes eū extra ciuitatē lapidabāt: ſed in hoc ſtatim habuit adiutoꝛium diuine gr̄e. qꝛ vidit celos apertos ⁊ ieſum ſtantem ⁊c. Vñ notate dñi/ ꝙ qꝛ iſtud opꝰ ſcꝫ ſuſtinere moꝛtē tā aſperā: excedebat cōditionē ſue nature: habuit adiutoꝛiū diuine gr̄e in duobus. Pꝛimo in hoc ꝙ vidit ieſum. ſ. eū confoꝛtando. vñ glo. ad ꝓpoſitū ſic. Ad confoꝛtandū martyꝛis ī terra patientiā: celū pandit̄. ⁊ ne homo lapidibus titubet ī terris: deus hō crucifixꝰ apparet in celis. hec ille. Ideo dicit ꝙ ha⸗

buit adiutoriū diuine gratie in hoc ꝙ dicit: ꝙ vidit ieſum ſtantē ⁊c. ſtare feſtinantis vel adiuuātis eſt. ideo illū ſtātē vidit quē inter perſecutores cōfeſſus eſt: ⁊ difficilia aggreſſus eſt protomartyr: in ꝗbꝰ ſemper habuit adiutoriū diuine grē: vt dicat cum apoſtolo. j. Coꝝ. xv. Laboraui nō ego ſolus: ſed gr̄a dei mecū. Et ſic finitur ſcd̄a cōtemplatio: in qua mihi ꝓponebat̄ iſta q̄ſtio de protomartyre: q̄ fuit cā ſeu rō ⁊c. Cui queſtioni ego reſpōdeo per ſcd̄am partē thematꝫ. q: fuit plenus gr̄a. Pro concordātia. gr̄a dei erat in illo. Luce. ij. His contēplationibꝰ finitis: pꝫ thematis deductio et efficacia: q: ſtephanus plenꝰ gr̄a. quā ⁊c. Explicit.

¶ In feſto ſancti iohānis euāge. Ser. j.

EXaltabit illum

apud ꝓrimos ſuos. Eccl'i. xv. ⁊ in ep'la ſolēnitatis ⁊c. Dn̄i pro introductione thematis / in dictꝫ ſacre ſcripture et ſanctoꝝ fundata vtor tali imaginatione. Naturā intellectiuā creatā / et rationis capacē / deus creauit q̄n in illiꝰ natura diuerſos gradus et ordines. promotiones ⁊ exaltatiōes poſuit. Pꝫ iſta imaginatio diſcurrēdo ꝑ tres creaturas / naturas intellectiuas. ſ. per angelicā: diabolicam: (que cū ꝓma eſt eadem: lꝫ pctō diuerſa) ⁊ humanā. de q̈ pꝫ ſic. Scd̄ꝫ ſententiā gregorij in homelia. Erant appropinquātes ad ieſum ⁊c. et dionyſiū in de angelica hierarchia: in natura angelica ſunt nouē ordines: in ꝗbus quidā ſunt doctores: vt in ordine cherubin: q̄ interp̄tantur pleni ſciētia. quidā iudices: vt in ordine thronoꝝ. quidā principes et dn̄i ſicut in ordinibꝰ principatuū: poteſtatū: ⁊ dn̄ationū. quidā rerū mirabiliū operatores: ſicut in ordine virtutū. ita ꝙ in natura angelica ſunt diuerſi gradus: ꝓmotiones: ⁊ exaltationes. De ſcd̄a ſcꝫ de natura diabolica pꝫ. nam ꝑ oīa ſicut eſt in natura angelica: ita ⁊ in diabolica. ſicut pulchre declarat magiſter ſn̄iarū lib̄. ij. diſti. vj. c. iiij. Et ſicut inter bonos angelos alij alijs preſunt: ita inter malos / alij alijs p̄lati ſunt. ⁊ alij alijs ſupereminēt ⁊c. Habent quoqꝫ ſm̄ modū ſciētie maioris vel minoris prelatiōes alias maiores vel minores, quidam eñ vni prouincie: alij vni homini: alij vni vitio p̄ſunt ⁊c. Judei eñ demonioꝝ principē noīauerūt q̄n xp̄o dixerūt Luce. xj. In beelzebub principe demonioꝝ ejicit demonium ⁊c. Sed ſi forte querat̄ incidētaliter q̄re deꝰ voluit iſtas ꝓmotiōes ⁊ exaltationes eſſe in demonibus: cū ſint ad nocumentū humane nature? Rn̄deo cū doctoribꝰ / ꝙ voluit iſtud eſſe ad excercitiū virtutꝫ: ſicut voluit ſanctū et iuſtū iob a diabolo tribulari: vt eiꝰ patientia probaret̄: ⁊ in eo virtꝰ augeret̄. De tertia natura. ſ. humana / pꝫ ꝙ ſint ibi tales gradus ⁊ ꝓmotiones ac exaltationes. Nam aliq̄ ſunt reges: aliq̄ principes alij duces: alij milites: alij ſubiecti. de q̄bus oībus d̄r. j. Pet̄. ij. Subiecti eſtote oī humane creature ꝓpter deū: ſiue regi quaſi precellenti: ſiue ducibꝰ tanq̄ ab eo miſſis. Et adhuc in natura humana tales ꝓmotiones et exaltationes obſeruantur. nā cōiter q̄n rex naſcit̄ vel coronatur aliq̄ ꝓmouent̄ et exaltant̄ ad nobilitatē: alij ad militiā: alij ad generoſitatem ⁊ ſic de alijs gradibꝰ. Pꝫ imaginatio declarata: q̄ fuit talis: ꝙ nulla creatura ⁊c. Pro tanto hec oīa dn̄i / corā vr̄is reuerentijs ꝓponunt̄: q: ſꝫ eccl'ie rep̄ntationē rex nr̄ xp̄s eſt nouiter natus: nr̄a natura humana coronatꝰ: ⁊ in iſta ſua natiuitate et coronatione diuerſos honores et exaltationes fecit. Nam ſm̄ apl'm ad Ephēſ. iiij. Ipſe dedit quoſdā quidē apl'os: quoſdaꝫ aūt ꝓphetas: alios ꝟo euāgeliſtas: alios aūt paſtores et doctores. Sed rep̄io dn̄i ꝙ licꝫ xp̄s multas ꝓmotiones et exaltationes diuerſorum fecerit: attamen inter alias valde memoria dignas tres promotiones et exaltationes fecit.

Prima fuit nature humanalis:
Scd̄a fuit eccleſie apoſtolicalis.
Tertia fuit vnius amici cordialis.

¶ Dico primo ꝙ prima ꝓmotio et exaltatio valde ſingularꝫ: quā xp̄s fecit fuit nr̄e nature humanalis. Ualde eñ xp̄s humanā naturā promouit inquātū nō ſolū inferiora ſibi ſubiecit: ſed etiā celeſtia vel ſuperiora. ſ. angelos. Ex iſta intētione q̄ſtionem ponit apl's quā prolixe ꝓbat ad hebreos. j. ſ. ꝙ xp̄s ſm̄ ꝙ homo eſt dn̄s vniuerſoꝝ: et etiā angeloꝝ. vn̄ in. j. cap̄. cum laudās aliq̄n ſm̄ naturā diuinam: aliq̄n ſm̄ humanā dicit ſic. Diebus iſtis deꝰ locutus eſt nobis in filio: quem conſtituit

maria l.b nar. fo. 291.

heredem vniuerſorum. ſm naturã hu⸗
manã. qui cũ ſit ſplendor glorie et figura
ꝛc. ſm diuinã naturã. purgationẽ pctõꝝ
faciens. ſm humanã ſedet ad dexteram
maieſtatis ꝛc. et tanto melior angelis ef⸗
fectus ꝛc. totũ hoc ſm humanã naturã.
Ex diuerſis rationib⁹ aplus probat ĩ pre
dicto ca. ꝙ xp̃s eſt maior angelis ꝛc. ſm
ꝙ homo. vt pꝫ de adoratione. nam cum
introduxit primogenitũ in orbẽ terre di⸗
cit ꝛc. Et de a dextris dei ſeſſione. naꝫ in
fine capituli dicit. Ad quẽ autẽ angelorũ
dixit aliqñ. ſede a dextris meis ꝛc. ecce ğ
quõ ſuper angelos eſt exaltata. Et ſcitis
cãm hui⁹. ſentẽtia xp̃i eſt Matth. xxiij. ꝛ
Luce. xiiij. ꝛ. xviij. ꝙ qui ſe humiliat exal
tabitur. Et ad phil. ij. Chriſt⁹ ſe valde hu
miliauit. Humiliauit ſemetipſum factus
obediens vſqꝫ ad mortẽ. Et iõ nõ mirũ ſi
tam alte eũ exaltauit. vñ ſequit. Propter
qđ et deus exaltauit illũ: et dedit illi no⸗
men qđ eſt ſup omne nomẽ. vñ põt dice⸗
re xp̃s hũane nature/ qđ ſcribit. iij. Reg.
xvj. Exaltaui te de puluere.

¶ Dixi ſcđo ꝙ ſcđa promotio et exaltatio
valde ſingularis ꝛ memoria digna: quaꝫ
xp̃s fecit: fuit eccl'ie apl'icalis. de iſta exal
tatiõe dr in pſ. cvj. ꝛ exponit de xp̃o qui
fuit caput eccl'ie. Et exaltẽt eũ ĩ eccl'ia ple
bis: ꝛ in cathedra ſeniorꝝ laudẽt eũ. Et vi
dete dñi/ ꝙ iſta eccl'e ꝓmotio ꝛ exaltatio
fuit ſup angelos. pꝫ ſi ꝯſideram⁹ q̈ttuor.
Primo eccl'ia hꝫ ptãtẽ panẽ in corp⁹ xp̃i
trãſſubſtãtiare. vñ non angelis: ſed ſacer
dotib⁹ qui ſunt caput eccl'ie: dixit xp̃us.
Hoc facite ĩ meã cõmẽorationẽ. Luc. xxij
Scđo eccl'ia habet poteſtatẽ pctã remit⸗
tere. vnde non angelis: ſed ſacerdotibus
dixit xp̃s. Accipite ſpm̃ ſctm̃: quorꝝ remi⸗
ſeritis pctã: remittunt eis. Johan. xx.
Tertio eccl'ia hꝫ ptãtem aperiẽdi vl' clau
dendi celũ. vnde non angelis: ſed petro
vt capiti dixit xp̃s Mat. xvj. Tibi dabo
claues regni celorꝝ.
Quarto eccl'ia hꝫ ptãtẽ iudicandi hoĩes
vñ nõ angelis: ſed ſacerdotib⁹ dictũ eſt.
Sedebitꝭ et vos ſup ſedes duodecim: iu
dicãtes duodecĩ trib⁹ iſrael. Matth. xix.
Pꝫ ğ ꝙ ꝓmotio ꝛ exaltatio eccl'ie fuit ſu
per oẽs angelos. Et qꝛ iſta ꝓmotio fuit
facta in petro et in capite: iõ dñs dicit de
eo ꝑ cõcordãtia illud qđ habetur in pſ.
lxxxviij. Exaltaui electum de plebe mea.

¶ Dixi tertio ꝙ tertia ꝓmotio ꝛ exaltatio
valde ſignata ꝛ mẽoria digna: quã xp̃s fe
cit: fuit vni⁹ amici cordial' ꝛc. q̃ q̃dẽ facta
eſt de iohãne: cui⁹ feſtũ eccl'ia hodie ſolẽ
nizat. Cui⁹ q̃dẽ ꝓmotionẽ ꝛ exaltationeꝫ
ꝓuidẽs ĩ ſpũ ꝓphie ieſus fili⁹ ſirach: dicẽ
nob in themate incepto qđ eſt ĩ epl'a ho⸗
dierna. Exaltabit illũ apđ ꝛc. Papias in
lib. ſuo de ſigtionib⁹ vocabulorꝝ dicit ſic.
Exaltare idẽ eſt qđ ſurſuꝫ eleuare. Ex iſtis
ꝑ forma ſmonis format talis rõ ſic. Bea
tus Johes apl's et euãg. ſup diſcipulos
xp̃i gradib⁹ ꝛ honorib⁹ eſt eleuat⁹: ğ ſeq̃t
ꝙ apud ꝓximos ſuos eſt exaltat⁹. ꝯña te
net ex ſigtiõe vocabuli. ſed añs ꝓbat ſic.
Et ꝓmo videndũ eſt q̇ ſunt ꝓximi btĩ Job.
Scđo quõ eſt ſup eos exaltat⁹. In h̃ em̃
ſtat tota vt⁹ thematꝭ. Et reperio dñi/ ꝙ q̈t⸗
tuor ꝓximos habuit btũs Joh. ꝛ ſup quẽ
libet eorꝝ eſt exaltat⁹. Duos hꝫ ſm repſen
tationẽ. ꝛ iſti ſunt btũs Stephan⁹ et btĩ
ĩnocẽtes. Alios duos hꝫ ĩ ſcriptura ꝛ cõ⸗
uerſatiõe: ꝛ iſti ſunt euãgeliſte et h̃ in ſcri
ptura: ꝛ ſcti apl'i: ꝛ h̃ in ꝯuerſatiõe. Et vi
dete dñi/ quõ ſuper omnes iſtos exalta⸗
tur. nã exaltat
Primo ſup ſtephanũ ſi⸗
cut auis generoſa ſupra oẽs alias volãs
Secundo ſup innocẽtes per opa virtuo⸗
ſa: cui affuit voluntas iuuans.
Tertio ſuper euangeliſtas ſicut doctor in
genioſus: qui ſubtiliter eſt locutus.
Quarto ſup apl'os ſicut hõ gratioſus: q̃
ſuper omnes eſt dilectus.

¶ Dico ꝓmo ꝙ gl'ioſus euãgeliſta iohes
ſup ſtephanũ ꝓximũ exaltat ſicut auis ꝛc.
De ſtephano em̃ dñi/ ꝛ de xp̃o ſm feſtiui
tates ꝑntes exponit ſpãl'r ille tex. Job. v
Hõ naſcit ad laborẽ: ꝛ auis ad volatũ.
hõ em̃ ſm eccl'ie repſentationẽ. ſ. xp̃s na
tus eſt ad laborẽ: et h̃ natiuitas eſt tpal'.
ꝛ auis. ſ. ſtephan⁹ ad volãdũ. ſ. in gloriaꝫ
ꝑadiſi: ꝛ hec natiuitas eſt ſpũalis. Auis
em̃ fuit ſtephan⁹: q̃ habuit duas alas. ſ.
dexterã amorẽ dei. pꝫ: qꝛ ꝓ eius teſtĩonio
occubuit. ſiniſtrã. ſ. amorẽ ꝓximi. pꝫ: qꝛ ꝓ
iĩmicis orauit. Sed videam⁹ q̃ in gñe vl'
in ſpẽ auiũ eſt ſtephan⁹: ꝛ q̃ iohes. Ste⸗
phan⁹ em̃ in gñe auiũ põt dici ancipiter
vel falco: q̇ pl⁹ hꝫ de plumis q̃ꝫ de carne.
Sic ſtephan⁹ pl⁹ de ſpũalitate q̃ꝫ de car⸗
nalitate. nã plen⁹ grã ꝛ fortitudine facie
bat ꝓdigia et ſigna magna in ppl'o. Act.
vj. Scđo qꝛ ancipiter vel falco ĩ ꝑuo cor
pore magnã vtutẽ hꝫ. Nam nemo pote⸗
rat reſiſtere ſapientie ꝛ ſpũi q̇ loq̃bat ꝛc.

Sed videtis dñi/cōiter ꝙ pueri ignoran
tes vidētes iſtā auem:neſciētes virtutem
eiꝰemittūt ei lapides. Jta iudei beſtiales
et ignorātes ꝯ ſtephanū. Johānes vero in
genere auiū dicit̄ aquila ꝓpter ſubtilem
et acutā ⁊ altā intelligētiā:quā habuit de
diuinis. de eo em̄ exponit̄ illud Job. xxxix
Nunqd ad p̄ceptū tuū eleuabit̄ aquila: ⁊
in arduis ponet nidū ſuū. Si ergo cōſide
remus naturā auiū: Johānes ſup ſummū
exaltat̄. q: ſm p̄bm oīm auiū eſt regina.
Jtē ſi conſideremꝰ eoꝝ volatū ⁊ predā. dr
in lib. de aīalibꝰ/ ꝙ ancipiter ponit nidū
ſuū in altiſſimis locis. ita ſtephanꝰ ī loco
valde alto:q: in celo:⁊ hoc qñ vidit celos
apertos. Act. vij. Jn hoc em̄ nido ſtās for
titudine deſcēdit volādo vſq3 ad terrā:et
cepit p̄dā. ſ. paulū pſonā humanā. Dicit
Aug. in ſermone de ſctō ſtephano. Sau
le ſaule qd me pſequeris. Te em̄ debui p
dere:ſ3 ſtephanus orauit ꝓ te. Si em̄ ſte
phanus ꝓ paulo nō oraſſet:nūq̄ eccleſia
paulum habuiſſet. Johānes vero ſctiſſima
aqla fortiſſime volauit aſcēdēdo nō deſcē
dendo. ſm em̄ Aug. ſup aerē:ſup ſtellas:
ſup oēs choros angeloꝝ:et cepit predā. ſ.
deū patrē:pſonas diuinas. q̄ eſt hec p̄da:
in p̄ncipio erat verbū ⁊c̄. P3 ergo ꝙ ſi in
natura auiū earū volatū ⁊ predā cōſidere
mus:iohānes ſup ſtephanū exaltat̄. vñ ꝓ
iſta exaltatione pōt ſibi dici. iiij. Reg. xix.
Exaltaſti vocē tuā: et eleuaſti in excelſum
oclos tuos. q: ī pſonas trinitat3. P3 ḡ ꝙ
iohānes exaltat̄ ſup ſtephanū ſicut auis ⁊c̄.
¶ Dixi ſcdo ꝙ glorioſus euāgeliſta iohan
nes ſup ſctōs innocētes ⁊c̄. Dñi/q: dr de
ſctis īnocētibꝰ/ꝙ ſunt martyres. vñ ī col
lecta dr. Deꝰ cuiꝰ hodierna die p̄coniū in
nocētes martyres ⁊c̄. Aug. ſuper Gen. ad
lrām ī laudē eoꝝ in forma dicit ſic. V3 em̄
illa parua etas magnū teſtioni pondus:
que p̄ma meruit ꝓ xp̄o ſanguinē fundere.
hec ille. tñ etſi ſunt martyres opere:nō vo
lūtate. vñ ſequit̄ ī collecta. nō loquendo:
ſ3 moriēdo cōfeſſi ſunt. Aliq̄ em̄ ſunt mar
tyres ſolo ope: vt ſcti innocētes. aliq̄ ſola
volūtate vt ſctūs pr̄ nr̄ dñicus. S3 iohan
nes ope ⁊ volūtate. qd p3. nā ſeptima die
maij/ī feruētis olei doliū miſſus ē: q̄ q̄dē
dies ſm ꝙ dicit frater Jacobꝰ de voragi
ne/tā q̄ dies ſui martyrij celebrat̄. Jtē ve
nerabilis Amb. ſup illo verbo Luc. ij. qd
dr de btā virgine. Et tuā ipſiꝰ aīam ptrāſi
bit gladiꝰ. dicit ꝙ btā virgo plꝰq̄ martyr
fuit:q: dolor eiꝰ etſi nō fuit ī corpore q̄ ma
gnus eſt:fuit ī corde ⁊ ī aīa q̄ maior ē. Ad
ꝓpoſitū querūt doctores ſuper verbo qd
ſcribit̄ in euāgelio hodierno. Dixit ieſus
petro. ſequere me. que eſt rō quare xp̄s vo
luit petrū eū ſequi p martyriū:⁊ nō iohā
nē: Rñdēt aliq̄ ꝙ iohānes iā fuerat mar
tyr ſimul cū btā virgine qñ xp̄s pendebat
in cruce. et ſi nō martyrio corporis: tñ cor
dis:qd eſt maximū. P3 ergo declaratum
ꝙ glorioſus euāgeliſta ſup ſctōs innocen
tes ſuos ꝓximos exaltat̄ p opꝰ virtuoſum.
¶ Dixi tertio ꝙ glorioſus euāgeliſta iohā
nes ſup alios euāgeliſtas ꝓximos ſuos ex
altat̄ ſicut doctor ingenioſus. Ezechiel ꝓ
pheta in ſpū ꝓphetie ipſos euangeliſtas
preuidēs dicit in. j. c. ſui libri. ꝙ ſimilitu
do vultus eoꝝ erat facies hoīs:facies leo
nis:facies bouis:et facies aqle. Et q̄s eſt
ſm doctores q̄ faciē h3 aqle niſi iohānes.
vñ aqle merito in figura quattuor aīaliū
volāti cōparat̄. q: ceteris volat altius:
ſolis radios irreuerberatis aſpicit lu
minibus. P3 ḡ ꝙ iohānes in ſcriptura ſup
alios euāgeliſtas exaltat̄. Alij autē tracta
uerūt de xp̄i humanitate: iohānes aūt al
tius exaltat̄:q: de xp̄i diuinitate. Alij aūt
euāgeliſte dicūt xp̄m tpaliter natū. Mat
thei. ij. Cū natus eſſet ieſus in bethleē iu
de in diebꝰ herodis regis. Johānes vero di
xit xp̄m a patre eſſe generatū di. Jn p̄nci
pio erat verbū. Alij dicūt xp̄m cū hoībus
corporaliter cōuerſatū. Mat. xvij. Cōuer
ſantibꝰ aūt eis in galilea. Johānes vero di
xit cū patre eternaliter habitare. ⁊ verbū
erat apud deū. Alij dicūt xp̄m eſſe hoīem.
Mat. ix. Glorificauerunt deū q̄ dedit po
teſtatē talē hoībus. Johānes vero dicit ip
ſum eſſe deū. ⁊ deꝰ erat verbū. ita ꝙ ſm ve
nerabilē Aug. in lib. ſuo de cōcordia euā
geliſtaꝝ dicit. Jn hoc iohānes ſup euāge
liſtas exaltat̄: q: illi de xp̄i hūanitate: io
hānes vero de xp̄i diuinitate locutꝰ eſt. Vñ
ꝓ cōcordātia huiꝰ exaltationis pōt dicere
iohānes alijs euangeliſtis illud qd ſcribi
tur Eſa. lv. Sicut exaltant̄ celi a terra:ſic
exaltate ſunt vie mee a vijs vr̄is:⁊ cogita
tiones mee a cogitationibꝰ vr̄is. Via em̄
mea eſt via aquile in celo:que apud ſapiē
tē ſalomonē ē difficillima:vt p3 Prouer.
xxx. Pa3 ergo ꝙ iohānes ſup euāgeliſtas
alios exaltat̄ ſicut doctor ingenioſus.

Sup apoſtolos

¶ Dixi quarto et vltimo ꝙ exaltaẗ etiam
ſuper apl'os ſicut homo gratioſus ꝛc. In
ſeptē em̄ priuilegijs exaltaẗ ſup apl'os:q̄
notanẗ in euāgelio hodierno. videlꝫ
Primo in amore ſingulari.
Scd̄o in profundo ſtudio et ſpeciali.
Tertio in conuerſatione familiari.
Quarto in morte nullū dolorē pati.
Quinto in vna viſitatione honorabili.
Sexto in ſcripturarū intelligentia et de
claratione.
Septimo in diuinorum myſteriorum te⸗
ſtificatione.

¶ Dico primo ꝙ iohānes ſup apl'os exal
taẗ in amore ſingulari. Iſtud notatur in
homelia qn̄ diciẗ. Uidit illum diſcipulū
quē diligebat ieſus. oēs em̄ apl'os xp̄us
ſpāl'r diligebat: q̇bꝰ dixit Io. xv. Sicut di
lexit me paẗ: ꝛ ego dilexi vos. tn̄ ſpecial'r
ſuper oēs iohānē. Scd̄m bedā in home
lia / cōmuniter in euangelio qn̄ nominaẗ
iohānes xp̄i diſcipulus: ſtatim ſequitur.
quē diligebat ieſus. Et ꝙ ſup oēs ſpecia⸗
liſſime iohannem dilexerit: ſm̄ doctores
iſtud eſt euidentiſſimū ſignū: ꝙ matrem
ſuā glorioſam in hora paſſionis ſibi com⸗
mendauit et nulli alteri. vn̄ Bern̄. Petro
cōmendaẗ eccl'ia: iohāni maria. petro tu⸗
multuoſa negocia: ſed iohānes quietam
habuit cōſcientiā. illi atria / veſtibulū / ꝛ
altaria ſanguinū: huic altare īcenſi ꝛ ſan⸗
ctūſanctoꝝ: ad culmen myſterij nullus ſe
cuꝫ admittiẗ: ſolus illi aſſiſtit ꝓpriatoriū
ſolus illud vas aureū mariā cōtinēs: in
diuine legis ſcriniū pontifex deſtinatus
obſeruat. hec ille. Patet ergo primum ꝙ
Iohānes ſuper omnes apoſtolos exalta
tur in amore ſingulari.

¶ Sed dixi ſcd̄o ꝙ ſuper oēs exaltatur in
ſtudio ꝓfundo ꝛc. Iſtud tangiẗ in euan⸗
gelio. cum d̄r. Qui ꝛ recubuit ꝛc. Recum⸗
bens em̄ ſup pectus dn̄i librū ſanctiſſime
aīe xp̄i / ꝓfundiſſime legit: ꝛ qḋ ibi reppe
rit: cū diligentia ſtuduit. Ibi nāqꝫ didi⸗
cit myſteriū ꝓceſſionis diuinarum pſona
rū. ibi tribulatiōes futuras eccl'ie. ibi tot
et tanta q̄ nunq̄ alicui fuerunt reuelata.
vn̄ venerabilis Petrꝰ damiani de Iohā⸗
ne ad ꝓpoſitū dicit ſic. Ad tantū em̄ pro⸗
uectus eſt priuilegiū gr̄e: v[illegible]m trāſgre⸗
diens creaturā: illuc acie m[illegible]tis attige⸗
ret: quo nō ꝓpheta: nō patriarcha: nō de
niqꝫ quiſq̄ ab ipſo mūdi primordio / co⸗
gnoſcitur in carne poſitus aſpiraſſe.

¶ Dixi tertio ꝙ iohānes ſuper apl'os ex⸗
altaẗ in cōuerſatione ꝛc. et iſtud notatur
in euangelio cum d̄r. Dicit ei. Dn̄e q̇s eſt
qui tradet te? habeẗ ꝙ cū xp̄us loquereẗ
apl'is in cena / turbatus eſt ſpū. et dixit.
Amen dico vobis ꝙ vnꝰ veſtrū me tradi⸗
turꝰ eſt. Rogo vos: hic notate. q̇s eſt ſer⸗
uus: vel famulus: ſiue ſcutifer: qui domi
no ſuo loqui audeat qn̄ eſt turbatus. ꝛ ſi
de facto loq̇tur: ſignū eſt ꝙ eſt ſibi fami⸗
liaris. Finaliter in textu ſequiẗ. Aſpicie⸗
bant ḡ adinuicē diſcipuli heſitantes de
quo diceret. Innuit huic ſimon petrꝰ ꝛc.
Nota iō iſti innuebāt: qm̄ ipſum xp̄o ma⸗
gis familiarē ſciebant. Finaliter iſte ſcilꝫ
Iohānes dixit ſibi. Dn̄e quis eſt q̇ tradet
te? Sup qua hiſtoria Petrꝰ damiani dic̄
ſic. Oīm incōparabile profert xp̄s v̄bum
in mediū: et totus tacet ſenatus apl'orū.
lingua que clauis facta eſt celoꝝ ſilet. an
dreas qui ipſi fratri ad fontē vite primꝰ
fuit: nō preſumit os aperire. philippꝰ qui
dum patrē ſibi poſcit oſtēdi: ꝓfunda my⸗
ſteria indiuidue diuinitatis audiuit. Io
han. cōdiſcipuloꝝ in ſe paritate ſuſcepta
cultor accedit. hec ille. Ptꝫ ergo tertiū ꝙ
iob̄es ſup apl'os exaltaẗ in ꝯuerſatione.

¶ Dixi quarto ꝙ ſup alios exaltatur in
morte ꝛc. ꝛ notaẗ in euāgelio qn̄ dicitur.
Sic eū volo manere. Chriſtus em̄ vt dici
tur in euangelio hodierno: dixit petro ꝙ
ſequereẗ eū per viam martyrij. ſeq̄re me.
Dixit autē petrus xp̄o. hic autem quid?
ꝛ dixit xp̄s. ſic eū volo manere. Sup quo
v̄bo dicit beda. ꝙ in morte nullū doloreꝫ
ſenſerat: ſed habuit carnis placidā abſo⸗
lutionem. Non ſic de alijs: quoꝝ vnꝰ fuit
crucifixus: alius lapidatus: alius excoria
tus. et ſic de alijs.

¶ Dixi quinto ꝙ ſuper oēs exaltaẗ in viſi
tatione ꝛc. quod notaẗ in euāgelio qn̄ di⸗
citur. Donec veniam. ſ. ad vocandū eum.
xp̄us em̄ in hora ſue mortis perſonaliter
venit ad eū. qḋ de alijs non legiẗ. dicens
ſibi. Ueni dilecte mi ꝛc.

¶ Sexto ſuper oēs exaltaẗ in ſcripturarū
intelligētia ꝛc. et hoc notaẗ in euangelio
vbi d̄r. Exijt ſermo īter fratres ꝛc. Ubi ſciē
dum ꝙ diſcipuli audiētes a xp̄o. Sic eū
volo manere. crediderūt iohannē nunq̄
moriturū. Iohānes correxit iſtud di. Et
non dixit chriſtus. non moritur. Uic vide

Ser. 9

marcial-255-fol.

ser. 3.

in iſto paſſu doctores.

¶ Septimo ⁊ vltimo exaltaꝰ ſuper alios in myſterioꝝ diuinoꝝ teſtificatione. iſtud notaꝰ in euang. Hic eſt diſcipulꝰ ille ⁊c. Alij aūt ſolū teſtificanꝰ de auditu: iohānes de viſu: qđ eſt fortiſſimū ⁊ certiſſimū teſtimoniū. Ioh. xix. c. deſcribēs paſſionē dñi dixit. Et qui vidit teſtimoniū perhibuit: ⁊ verū ē teſtimoniū eius. Et ille ſcit q: vera dicit: vt et vos credatꝫ. Patꝫ ergo declaratū quō iohānes ſup oēs apl'os in ſeptē ꝑuilegijs ⁊ honoribꝰ exaltaꝰ. Pro concordātia poſſumꝰ dicere de eo. Et exaltauit eū ſcꝫ dñs/ in cōſpectu oīm amicoꝝ ſuoꝝ. j. Machab. xj. Ut ergo ſermo totaliter finiaꝰ et ꝯcludaꝰ et termineꝰ: ex iam dictis talis ratio formaꝰ. Si ſcti ſtephanus ⁊ innocētes euāgeliſte et apl'i ſunt ꝓximi iohānis: ⁊ ſup ipſos eſt gradibꝰ et honoribꝰ eleuatus: ergo ſequiꝰ ꝙ ſuper ſuos ꝓximos eſt exaltatꝰ. et hoc eſt quod dr in themate incepto. Exaltabit illum ⁊c. Pro finali ꝯcordātia poſſumꝰ dicere qđ dñs de eo per ꝓphaꝫ dixit Eſaie lij. di. Intelliget ſeruꝰ meus: ⁊ exaltabiꝰ et eleuabiꝰ ⁊ ſublimis erit valde. Deo. g.

¶ In feſto ſancti iohānis euangeliſte. Sermo. ij.

Dilectus meus candidus ⁊ rubicūdus: electꝰ ex milibꝰ. Cant. v. Thema ꝓpoſitū pōt eſſe reſponſio ad q̄ſtionē/ que ꝓponiꝰ vbi thema in eodē lib. ⁊. c. q̄ eſt hec. Qualis eſt dilectꝰ? Et pōt dirigi iſta q̄ſtio/ ad tres: videlꝫ ad xp̄m: ad matrē xp̄i: ⁊ ad archāgelū michaelē. qm̄ per iſtos tres Iohānes ſingulariter fuit dilectus.

Primo dirigaꝰ queſtio ad matrē xp̄i: q̄remus ab ipſa ꝑ hunc modū. Qualis ē dilectus tuꝰ o pulcherrima mulierū. o pulcherrima maria dei mater/ qualis qualis eſt dilectus tuus.

Tu fuiſti ſibi cōmendata.
Tu fuiſti ꝑ ipſum cordialiter amata.
Ipſe cuſtos tue ſanctiſſime ꝟginitatis.
Ipſe teſtis tue mirabilis ſanctitatis.

Dic nobis qualis eſt? ⁊ ipſa. dilectꝰ meus mihi: ⁊ ego illi. q. d. nobis ꝟgo maria. ſibi fui cōmendata: ⁊ ipſe mihi. dilexit me: et ego eū. ego mr̄ ſua: ⁊ ipe filiꝰ meꝰ. ꝓticeps doloris mei: ⁊ ego ſui. ecce qualis eſt.

¶ Item ſcđo pōt dirigi ad beatū michaelē. qui ipſum dilexit: ⁊ multa de futuro ſecreta ſibi oſtēdit et reuelauit: qđ fuit ſignū magne dilectionis. Siquidem

Dilectus libēter loquitur dilecto.
Dilectus ſecreta reuelat dilecto.
Dilectus honorat dilectū.
Dilectus conſolatur dilectum.
Dilectus cōmendat dilectum.

Iſta fuerunt inter michaelē archangelū et iohānē euāg. ſicut patꝫ in apoc. qm̄ inter ipſos fuit familiaris et ꝓlixa locutio. Nā dictus archāgelus locutus eſt ſibi qñ dixit. Qđ vides: ſcribe in lib. Apocalip. j. Itē ſcđo multa reuelauit ſibi ſecreta: de quibꝰ ſcripſit librū intitulatū reuelationū ſiue Apoc. Itē tertio dilectꝰ Iohānes honorauit archāgelum: qñ cecidit ad pedes eiꝰ: et eū voluit adorare. Apoc. vltio. Quarto dilectus archāgelus ꝯſolatur dilectū iohannē: qñ flebat Iohānes ſuper apertione libri ſignati: ⁊ cōſolatus eſt eū quādo fuit dictū. Ne fleueris. Apocal. v. Itē quinto dilectꝰ cōmendabat dilectuꝫ et laudabat: qñ angelus dixit ſibi. Apoc. xix. Conſeruus tuus ſum: ſicut tu ſeruus dei: ad imaginē dei ſicut tu. Ergo archāgele dei michael/ qualis eſt dilectus tuꝰ? Et ipſe amicus meus filie hieruſalē. Cantico. v. Talis eſt.

Uerax in verbis et operibus.
Dilectus deo et hominibus.
Frater noſter amātiſſimus.

Primo verax. Iohā. xxj. q: iſte vidit: ⁊ teſtimoniū perhibuit: et ſcimus q: verū eſt teſtimoniū eius. nos angeli ſcimus hoc. Itē eſt dilectus deo ⁊ hoībus velut alter moyſes: de quo Eccl'i. xlv. Dilectus deo ⁊ hominibus moyſes: cuiꝰ memoria in benedictione eſt. Item frater noſter per virginitateꝫ. Talis inquit ſanctus michael: eſt dilectus meꝰ iohannes euāgeliſta: et ipſe eſt amicus meus. Itē frater noſter. Apoc. j. Ego iohānes frater veſter.

¶ Tertio principaliter iſta queſtio poteſt dirigi ad xp̄m. vt ſibi dicaꝰ. Qualis eſt dilectus tuus? tu ſcire debes ieſu xp̄e q̄lis eſt: qm̄ ipſe tantū dilectus a te.

Te ſecutꝰ eſt: quē vocaſti nubere volentē.
Te ſecutus eſt predicantem.
Te ſecutus eſt miracula facientē.
Te ſecutus eſt in cena recūbentem.
Te ſecutus eſt in trāſfiguratione.

Te ſecutus eſt in puelle ſuſcitatione.
Te ſecutus eſt in intima oratione.
Te ſecutus eſt in morte et paſſione.
Ergo dicas nobis qualis eſt? Reſpōdet xps in verbis preaſſumptis: Dilect⁹ me⁹ candidus rubicundus elect⁹ ex milibus. In q̄bus v̄bis licet poſſet commendari a multis: ſingulariter cōmēdat tn̄ a trib⁹.
A ſplendore puritatꝭ. dilectus meus can.
A valore ſanctitatis. electus ſcꝫ
Ab ardore charitatis. rubicūdus.

Prima pars.

¶ Primo ꝛc. Cādor vir

ginitatis cōmendat i ſe: ꝛ in iſto ſingula (ri dilecto.
Candidus caſtitate.
Candidus charitate.
Candidus conuerſatione.
Ut accedant verba q̄ habētur Thre.iiij. Candidiores nazarei eius niue: nitidiores lacte: rubicūdiores ebore antiquo: et ſapphyro pulchriores. In q̄bus v̄bis
Candor niueus et effect⁹ ad caſtitatem.
Candor lactis ad gratiam.
Candor eboris ad charitatē.
Candor ſapphyri ad cōuerſationem.
Candor caſtitatis eſt hic ad ꝑpoſitū: que caſtitas fuit ſingularis i eo: q: de nuptijs dicit eſſe vocatus: ꝛ ideo ꝑpter candorē virginalis caſtitatis/iſte ſic candidus
Meruit cum xpo familiaritatem.
Meruit ſapiētie altam ſublimitatē.
Meruit cum matre xpi gratā ſocietatē.
Meruit in morte dolorū cōmunitatē.
Primo meruit cū xpo ꝛc. Aug. ſup Joh. Sunt q̄dā qui aſſerūt iohannē pl⁹ amatū a xpo: ꝙ nec vxorē duxerit: ꝛ ab in eunte puericia caſte vixerit. Secundo meruit ꝛc. Hierony. ꝯ iouinianū. Johānes quaſi aq̄la ad ſupna volat: et ad ipm̄ patrē peruenit/di. In pricipio erat v̄bū. expoſuit v̄ginitas q̄d nuptie nō poterant. Tertio iohānes meruit ꝛc. Hiero. vbi. ſ. Ut breui ſermone cōprehēdā doceamqꝫ cui⁹ priuilegij ſit iohānes: imo in iohāne v̄ginitas: a dn̄o v̄gine mr̄ virgo v̄gini diſcipulo cōmēdat. Quarto meruit vt obiret ſine dolore carnis. vn̄ Hieron̄. in ꝓlogo ſup iohannē. Fuit a dolore mortis extrane⁹: ſicut fuerat a corruptione carnis alien⁹. Iſte eſt primus articul⁹ in quo cōmendatur iohannes a ſplendore puritatis: quia cādidus. Eccli. xliij. Pulchritudinē candoris admirabit oculus.

Secunda pars.

¶ Secūdo cōmēdatur

ab ardore charitatis: q: dilectus rubicūdus. Hic ſciēdū ꝙ aliq̄s alteri efficit dilect⁹ ꝑpt multa. vtpote pma cā dilectiōis.
Propter naturalē attinentiam.
Propter naturalem cōplacentiā.
Propter virtualē condecentiam.
Propter admirabilem obedientiā.
Propter ſpecialem amicitiā.
¶ Naturalis attinentia. talis dilectio eſt inter parētes ꝛ filios: īter ſorores et fratres ꝛc. de q̄ loquit Ariſtot. v. ethic. per totū: vbi dicit ꝙ parētes diligunt filios. De iſta dilectione Eccli. iij. Judiciū prīs audite filij. Propter hāc cauſam Johannes fuit dilectus a xpo: qm̄ iohannes cognat⁹ xpi germanus: fili⁹ eiuſdē matris aliter ꝛ alr̄: qm̄ xps fuit naturalis filius marie virginis: ꝛ iohānes fili⁹ adoptiu⁹. ¶ Scda cauſa pricipalis dilectionis cordialis cōplacētia. Iſta cordialis cōplacētia nō eſt aliud q̄ꝫ amicitia quā dilectus hꝫ ad amantē ipſum. de quo Prouerbio. viij. Ego diligētes me diligo. Talis dilectio fuit īter dd̄ et ionathā. de q̄. ſ. Regū xviij. vbi legit ꝙ aīa ionathe ꝯglutinata erat aīe dd̄ i amore ꝛ ecōuerſo. hoc ē diligebat amicū ſuū dd̄ ſic aīaꝫ ſuā. Talis dilectio erat v̄a nō ficta vbi ē reamatio. vbi vterqꝫ ab alio dr̄ eē dilect⁹. Iſta fuit ſcd̄a cā q̄re iohēs fuit dilect⁹ a xpo: q: iohēs diligebat xp̄m. O tantū fuit amoroſus iſte iohēs: qm̄ i ſuis epl̄is canonicis nō loq̄t niſi de dilectiōe ꝛ amore. vn̄ qn̄ portabat ad foueā nō dicebat aliud niſi iſtd̄. Filioli diligite inuicē. In tali dilectiōe dilect⁹ ꝯgaudet dilecto dulciter. amic⁹ fidē cuſtodit dilecto v̄aciter. dilect⁹ ꝯſiliū apit dilecto amicabil̄r. dilect⁹ ꝓ dilecto exponit ſua audacter. Et iſta ꝛ plura alia xps dilecto ſuo iohāni oñdit multipliciter. Dilectus me⁹ mihi ꝛ ego illi. dicebat xps Cant. ij. ¶ Tertia cā dilectiōis/v̄tus ꝛc. Iſta eſt v̄a dilectio ſicut dic̄ Tulli⁹ lib. de amicitia/dicēs. ꝙ v̄tus amicitiā gignit: nec ſine v̄tute dilectio v̄a eſt. vn̄ Tullius ibi nomīat multos: marcū catonē/ſcipionē: quos ipſe ꝑpter virtutes dilexerat. et ariſt. ij. rheto. dic̄. ꝙ bonoꝝ eſt amare bonos. tal̄ ē dilectio q̄ fundat i bona v̄tute

hoc eſt dictu. diligo hoīem q̄ꝛ virtuoſus ⁊
bonus. talis dilectio magis et fortiꝰ ligat
ꝙ̄ dilectio que eſt inter affines et conſan⸗
guineos. Ratione aſſignat valeriꝰ vbi di
cit: ꝙ talis cōſanguinitas vel affinitas eſt
a fortuna: ſed amicitia amicoꝝ eſt ex volū
tate ⁊ bonitate ⁊ induſtria. Talis dilectio
multa bona facit hoī: in quo qn̄ bonus di
ligit bonū. qn̄ amicus amicum. qn̄ virtuo
ſus virtuoſum diligit. qm̄ talis primo dili
gens illuminatur.
Illuminatur per gratiam.
Deum imitatur per obedientiam.
Mors euitatur per ſententiam.
Saluabitur per gloriam.
Per gratiā. ſ. Joh. ij. Qui diligit fratrē ſu
um in lumine manet. in gratia dei. ī lumi
ne anime. Scd̄o talis diligēs/deū imita⸗
tur. ſ. Joh. iiij. Diligamus deum: qm̄ ipſe
prior dilexit nos. et ibidē poſt pn̄. ca. Dili
gamus nos inuicē: q̄ꝛ charitas ex deo eſt.
hoc eſt ex precepto dei. Tertio amicus di⸗
ligēs ꝓximū amicū euitat ſnīam mortis.
ſ. Joh. iij. Qui non diligit: manet in mor⸗
te. Quarto amicus ſaluabiꝝ per gloriam.
Mat. x. ⁊. xx. Qui pſeuerauerit in dilectio
ne: vſqꝫ in finē ſaluus erit. Si vnꝙ̄ aliq̄s
factus eſt virtuoſus ꝑ virtutē: debuit eſſe
dilectus. btūs iohānes fuit ille q̄ fuit vir⸗
go pius iuſtus humilis electus ex milibꝰ.
Uirum de mille vnum repperi. Eccl's. vij.
Ubi apparet ꝙ beatus iohannes fuit ele
ctus et repertus vnus de mille
In bonitate virtuoſa.
In charitate precioſa.
In caſtitate gratioſa.
Fuit em̄ ipſe vnus: non varius: non diui⸗
ſus. conſtans/firmus in fide. Melior eſt
vnus timēs deū ꝙ̄ mille impij. Eccl'i. xvj.
Iſte electus ex milibꝰ qualis fuit? Reſpō
detur ⁊c̄. magnus fuit
Propter grandem fidelitatem.
Propter miram puritatem.
Propter eximiam ſanctitatem.
Propter voluntariam paupertatem.
Propter veram humilitatem.
Fidelitas iſtiꝰ apl'i erga deū. Fidelis ſer⸗
uus dei et prudens: qualis eſt amicus ad
amicū. ſeruus ad dn̄m. īferior ad ſuperio⸗
rē. iō electꝰ ad multa. Eccl'i. xlv. In fide. i.
in fidelitate ⁊ lenitate ipſius ſanctū fecit
illū: et elegit eū ex oī carne. Itē fuit ſecun
do electus ⁊c̄. de eiꝰ maxima puritate ha
betur in vita ipſius: ⁊ ꝓpter puritatē fuit
electus. Ecce (inq̄t xp̄s) puer meꝰ electus:
quē elegi: ⁊ poſui ſuꝑ eū ſpiritū meū. Eſa.
xliij. Itē fuit electus ⁊c̄. et oēs populi. ꝓ
pter hoc pari modo elegit nos ante mūdi
cōſtitutionē: vt eſſemus ſancti. ſicut dicit
apl's Ephe. j. Et de iſto iohanne ſctīſſimo
Numeri. xvj. Quēcunqꝫ elegerit dn̄s: ipē
erit ſctūs. Quarto electus ⁊c̄. quales erāt
apl'i. Nonne deus elegit pauperes in hoc
mundo: diuites in fide ⁊c̄. Jac. ij. Iſti reli
ctis oībꝰ ſecuti ſunt xp̄m. quapropter ele⸗
cti fuerūt ſicut dicit ſaluator Joh. xv. Ego
elegi vos de mūdo: et poſui vos vt eatis:
et fructū afferatis: ⁊ fructꝰ veſter maneat.
Quinto electus ꝓpter humilitatē. et pro
pter iſtā virtutē multi fuerūt a deo electi:
ſicut dauid/ſamuel/daniel/⁊ dei genitrix
virgo: de qua. Elegit eā deꝰ ⁊ preelegit eā.
de btō Johāne euāgeliſta electo a xp̄o: ac
cedat qd̄ ſcriptū eſt in pſ̄. lxiiij. Btūs quē
elegiſti ⁊ aſſumpſiſti in apl'm ⁊ euangeli⸗
ſtā: inhabitabit in atrijs tuis. in aīa. ī cor
pore in celis. Itē elegit eū ad vidēdū trāſ
figurationē ieſu xp̄i. In ſuſcitatione puel
le. Itē ad ſciendū ſecreta multa de myſte
rio ſanctiſſime trinitatis. Itē ad prenun⸗
ciandū tribulationes eccleſie. in Apocal'.
Itē ad portādū fidele teſtimoniū de mul⸗
tis q̄ acciderūt in morte ſaluatoris. ſicut
De lateris xp̄i apertione.
De capitis inclinatione.
De matris commendatione.
Certe iſte nō fuit electus ad ſupradicta ꝓ
pter cōſanguinitatē: nec propter nobilita
tē ſicut multi hodiernis tp̄ibus eligūtur.
Uñ elegit iohannē/⁊ iacobū/⁊ cognatos
ſuos ad cuſtodiam eccleſie: ſed magis pe
trum. Beatus igitur quem elegiſti ⁊c̄. Cu⸗
ius electionis ⁊c̄. Amen.

¶ De ſancto Johāne euāgeliſta. Ser. iij.

Vidit illum diſci
pulum quē diligebat. Joh.
vlti. Inter diſcipulos chri⸗
ſti talem video driam.
Aliq̄ ſunt ordinati ad ſequē
dum vitam apoſtolicam.
Aliqui ſunt ſignati ad ſcribēdum doctri⸗
nam euangelicam.
Aliqui ſunt deſignati ad obſeruādam di⸗
ſciplinam ſaluificam.
¶ Primi diſcipuli fuerunt merito ⁊ nume

ro duodecim apl'i in gradu ⁊ ſtatu apl'ico cōſtituti:de quibus Luc.vj.Elegit duodecim quos apl'os noīauit. Iſti etiā vocati fuerūt diſcipuli.Mat.xxvj.Diſcumbebat cū duodecim diſcipulis ſuis.Iſti fuerunt fundamenta ciuitatis hierl'm.Apoc.xxj.

¶ Itē ſecūdo aliqui ſignati ⁊c.Iſti fuerūt quattuor euangeliſte ſcriptores euangelice doctrine:figurati p quattuor animalia plena oculis.Apoca.iiij.de quibus Eſaie viij.Signa legē in diſcipulis meis.ꝙ qlibet iſtoꝝ habeat quattuor alas:quattuor manus:quattuor greſſus.Ezechiel'.j.eaſdē:quales ſancti euangeliſte quadrati ſolidi et virtuoſi: habētes quattuor alas alte cōtēplationis:quattuor facies honeſte cōuerſationis: quattuor manus ſctē operatiōis:qttuor greſſus deuote affectiōis.

¶ Tertio aliqui aſſignati ſunt ⁊c. Iſti fuerūt.lxxij.quos deſignauit dn̄s ieſus xps: et miſit illos binos ante faciē ſuā in oēm ciuitatē ⁊ locū ⁊c.Luc.x.In iſtis fuit
Diſciplina mentis informatiua.
Diſciplina morum correctiua.
Diſciplina verboꝝ ordinatiua.

De iſta diſciplina loquit̄ btūs Bern̄.O ꝙ cōpoſitum reddit oēm hoīs ſtatū diſciplina.ceruicē ſubmittit:ſupercilia ⁊ vultum cōponit:ocl'os ligat.moderat̄ linguā:gulā refrenat:irā cedat:inceſſum format.In talibus diſciplinati fuerūt diſcipuli:et ſic veri diſcipuli a diſciplina dicti. De numero iſtoꝝ extitit beatus iohannes
De numero apl'oꝝ predicator autēticus.
De numero euāgeliſtaꝝ ſcriptor veridic⁹.
De numero diſcipulorum amator diſcipline magnificus.

Quem vidit et approbauit redemptor noſter dei patris filius: quia vidit illū diſcipulū quem diligebat.Ubi oñditur iſtius
Bonitas approbata.vidit illum.
Sanctitas bene diſciplinata.diſcipulū.
Charitas priuilegiata.quem diligebat.

Prima pars.

¶ **Quātum ad primum** apparet ꝙ redemptor mundi/qui diligit omnia que ſunt:⁊ nihil odio habet:iſtum diſcipulū multipliciter vidit pre alijs ſanctis.vtpote
Uidit maiori virginali perfectione.
Uidit maiori familiari dilectione.
Uidit maiori ſingulari dormitione.
Uidit maiori alta conuerſatione.
Uidit maiori vera informatione.
Uidit maiori certa communione.
Uidit maiori precioſa commiſſione.

¶ Primo ⁊c.vt dicat ſibi deus:qui ipſum elegit. Uidi te quaſi angelū.Heſter.xv.et merito quaſi angelum vidit eum:quia virginitas ſoror eſt angelorum:ſicut dicit Cyprianus. per quam homines angelis aſſimilantur.ſicut dicit Ambro.et ſctūs Hierony.In carne preter carnem viuere:non terrena vita:ſed angelica eſt.quia ſcriptū eſt Matth.xxij. Neqꝫ nubent:neqꝫ nubētur: ſed erūt ſicut angeli dei in celo.vt iſte dignus apoſtolus virgo eſt electus a chriſto.vnde venerabilis Beda ſuper Lucam. Sicut chriſtus in ſua pace natus eſt vt ſe pacem diligere oſtenderet: ita de virgine nat⁹ eſt vt ſe virginale decus diligere oſtēderet. In huius ſignum voluit virginem matrem:virginem precurſorem:virginem familiarem iohānem euangeliſtam. Iſte fuit magis angelic⁹ viſus a domino ꝙ̄ humanus in vita ſua:propter decus virginale fecit eum dignum multis priuilegijs: vtpote
Angelorum conformitate.
Ieſu xp̄i familiaritate.
Matris xp̄i fideli ſocietate.
Amare mortis immunitate.
Sue carnis incorruptibilitate.
Reſurrectionis celeritate.
Carnis integritate.

¶ Primo ⁊c.nam per virginitatē fuit conformis ſpiritib⁹ angelicis: q̄ natura ſunt virgines. Secundo ⁊c.quoniam virginitas fecit eum familiarem et amabilē chriſto: qui hāc prerogatiuam caſtitatis dicitur meruiſſe.Tertio ⁊c.bn̄ ſatis dicit Hierony.A domino virgine/mater virgo/virgini diſcipulo dicitur commēdata.Quarto ⁊c.nam ſicut dicit Hierony.in prologo ſuper Johannē:ſicut ipſe fuit a corruptione carnis extraneus:ita fuit a dolore mortis alienus. Quinto ⁊c.nam pie creditur ꝙ ſuum corpus nō fuit incineratum neqꝫ corruptum.Sexto ⁊c.pie creditur a multis ſicut dicitur ꝙ ex priuilegio ſpeciali reſurrectio in corpore credit̄ celebrata.Septimo ⁊c. qm̄ ad virginitatem perfectam requiritur integritas carnis.

¶ Tertium principale ⁊c. ſcriptum eſt.inter ceteros magis dilectus fuit.ergo vide

te qualem charitatem dedit iſti charo ſuo iohanni. j. Johãnis. iij. Cuius charitatis ſiue dilectionis multa ſigna apparuerũt. vtpote inter alios ſanctos dei in vita preſenti.

Primum ſignum familiaritas gratioſa.
Secundum liberalitas copioſa.
Tertium virginitas precioſa.
Quartum ſagacitas luminoſa.
Quintum voluntas exequioſa.
Sextum patientia et vita penoſa.
Septimum in tormentis preſeruatio famoſa.

¶ Primum ſignum ⁊c̄. fuit enim iſte ſuper omnes ieſu chriſto familiaris valde: quapropter multa reuelauit ſibi ſecreta. ſicut myſterium ſancte trinitatis in lib. ſui euãgelij. futuras tribulationes eccleſie ſacroſancte in lib. reuelationum. Electis amicis atq; dilectis talia communiter reuelãtur. Secundum ſignum ⁊c̄. ſiquidem charitas non querit que ſua ſunt. ⁊ charitas facit omnia communia. et omnia iſta tendunt ad liberalitatem: cuius conditionis ſunt iuuenes magis ꝙ̃ ſenes: qualis extitit iſte Johannes. Talis inquit chriſtus: eſt dilectus meus: et ipſe eſt amicus meꝰ. Canticoꝝ. ij. Dilectus meus mihi: ⁊ ego illi. dilectus meus rubicundus: electꝰ ex milibus. Tertium ſignum ⁊c̄. virginitas illibata facit amicum dei. ſcriptũ eſt. Qui diligit cordis mundiciam: habebit amicum regem. Prouerb. xxij. Quartum ſignũ ⁊c̄. ſiquidem ſapiẽtia que fuit in eo: amicum dei cõſtituit. Impleuit eum dominus ſpiritu ſapiẽtie ⁊ intellectus. Eccli. xv. Quintum ſignum ⁊c̄. tales voluntarie obedientes ſunt dilecti a deo. Uos amici mei eſtis ſi feceritis ⁊c̄. Joh. xv. Sextum ſignũ ⁊c̄. Iſte tantũ dilectus a domino/propter dilectionem fuit patiẽtiſſimus: ſed vita ſua multũ penoſa: immo flagella exiliũ incolatum ſuſtinuerit longum: ⁊ varias tribulationes: et amicus dei appellatꝰ eſt. Septimum ſignum ⁊c̄. corpus enim ſuum ledi non potuit: immo fuit reſeruatum

A b olei feruentis incendio.
A veneno mortifero.
A vermium corroſione.
A carnis incineratione.

Grandia ſunt iſta ſigna in aliquo alio nõ inuẽta. nempe dilexit eum in vita: in morte: et poſt mortem. ergo fuit vera dilectio: non ficta: nec ſimulata.

¶ Tertium principale. quoniam chriſtus vidit eũ ⁊c̄. Unde de eius dormitione ſeu felici conſummatione ſunt varie opiniones. Prima opinio dicentium ꝙ non eſt mortuus: ſed vt quidam dicunt: viuus ſepulcrũ ingreſſus eſt: ſed in ſepulcro in terra dormit quaſi mortuus. Et aſſumunt ſibi argumẽtum/quoniam ibi terra ſcaturit manna. Hoc improbat beatus Augu. dicens/ꝙ non pro magno munere tam lõgum ſomnum chriſtus iohanni donaſſet: cum petrum per gloriam martyrij ab onere carnis abſoluit. Secũda opinio que dicit ꝙ iohannes iſte adhuc viuit vſq; ad finem mũdi/quando chriſtus venturus eſt ad iudicium: et tunc helias et enoch occidẽtur per antichriſtũ. ſed iſta opinio nullam ex ſcripturis habet autoritatem. Tertia opinio ꝙ iohãnes manſit in vita vſq; quo venit chriſtus ad flagellandũ iudeos per Titum et Ueſpaſianum romanoꝝ imperatores. et hoc fuit poſt mortem alioꝝ apoſtolorum. Quarta opinio ꝙ cõpletis vite ſue annis nonagintanouẽ: vere mortuus eſt. ad quem venit chriſtus cum omnibus ſuis diſcipulis inuitans eum dulciter ad epulas. et notantur in floribus verba ſibi dicta per chriſtũ. etiam verba que ipſe reſpondit. Quinta opinio ꝙ ipſe in corpore ⁊ anima glorificatus/dicitur eſſe aſſumptus. hoc pie creditur preſertim cũ nihil de ſuo corpore reperiatur in terra: nec in ſepulcro: vt merito iſte diſcipulꝰ dicat. In carne mea videbo deum meum. Job xix. dicat ergo ſibi chriſtus per iſtum articulum. videte Job. v.

¶ Quartum principale ⁊c̄. fuit enim vita ſua alta. quapropter merito aquile cõparatur. Job. xxxix. Ad preceptum tuum eleuabitur aquila: ⁊ in arduis ponet nidum ſuum. In petris manet. in preruptis ſilicibus commoratur: atq; inacceſſis rupibus. Inde contemplatur eſcam: et delonge oculi eius proſpiciunt. In vita cõtemplatiua qualis fuit vita iſtius euangeliſte eleuabitur aquila viua ad dominum contemplando. nam ſicut dicit Iſido. vita cõtemplatiua mundo renunciãs ſoli deo vacat: et in ſolo deo quieſcit ⁊ delectatur. cõtemplatur etiam vitam perfectorum: ⁊ ge

ſta ſanctorum. Aquila in arduis facit nidum. Nidus iſtius aquile iohannis in arduo poſitus eſt. nidus euãgelium/ vbi ardua pertractantur preſertim in principio regiſtratur ſancte trinitatis myſteriũ. In principio erat verbum. Nonne creationis exordium. omnia per ipſum facta ſunt. Deinde incarnationis faſtigium. verbum caro factum eſt. Auguſti. ſuper Johannem. Tranſcendit iohannes oĩa cacumina mõtium: omnes campos aeris: om̃es altitudines ſiderum: omnes choros ⁊ legiones angelorum: niſi enim tranſiret omnia que creata ſunt: non perueniret ad illum per quẽ omnia facta ſunt. ¶ Sed poteſt queri quare iſte diſcipulus apoſtolus et euangeliſta/ ad modũ aquile extitit eleuatus. Reſpondetur ibi ſciendum ꝙ nihil eleuatur niſi ſit

Purum.
Subtile.
Leue.

Purum ſine carnali concupiſcentia.
Subtile ſine carnali ſuperbia.
Leue ſine temporali ſubſtantia.

Uerum ꝙ nonnulli qui habent alas milui: aliqui alas ſtrutionis. Primo aliq̃ habent alas milui: ſicut ſunt illi qui viuunt de preda. de alieno. de male acq̃ſitis. Aliqui alas ſtrutionis: q̃ auis habet corpus magnũ et paruas alas. tales ſunt qui habent multitudinem peccatorum: et ad deum volare nõ poſſunt. Aliqui alas perdicis qui volant iuxta terrã: quales ſunt cupidi terreni et auari: qui multo plus ſe occupãt in terrenis q̃ in celeſtibus ſeu in diuinis. Aliqui alas corui: qui ſup cadauera volant. quales ſunt carnales lubrici et inuidi. Non ſic beat⁹ Johannes: ſed ſicut aquila grandis magnarum alarum. Ezechiel. xvij. Merito grandis aquila iohannes ad modum aquile: que habet in volatu arduitatem: ⁊ in viſu acuitatem: in volatu celeritatem. quales fuerunt apoſtoli preſertim iohannes: qui ad modum aquile alte volauit ſuper omnes: qm̃ vſqꝫ ad celum trinitatis. vnde ceteri euangeliſte de terreſtrib⁹ locuti ſunt: ſed iſte in terra poſitus celeſtia vidit et intellexit. Sanctiſſimi viri a terrenis eleuati fuerunt cũ apoſtolo Philip. iij. dicẽtes. Noſtra conuerſatio in celis eſt. Itẽ ad modum aquile celeriter volantis: et infatigabiliter ad deum volauerũt et cucurrerunt. Eſa. xl. Sancti qui ſperant in domino mutabunt fortitudinem: aſſument pennas ſicut aquile: current et non laborabunt: ambulabunt et non deficient.

¶ Quintum p̃cipale. nam iſte fuit viſus pre ceteris maiori informatione. Nec mirum: qm̃ iſte in quadruplici ſchola tanq̃ perfectus diſcipulus fuit inſtruct⁹: ⁊ ſanctiſſime informatus. vt

In ſchola celica.
In ſchola angelica.
In ſchola virginea.
In ſchola dominica.

¶ Prima ſchola cõſiſtoriũ ſancte trinitatis: in qua didicit. In principio erat verbũ ⁊c̃. quod eſt principiũ ſui euãgelij. In illa ſchola etiã didicit: ꝙ tres ſunt qui teſtimonium dant in celo: pater/ verbum/ ⁊ ſpirituſſanctus. in ſua canonica ſcripſit. j. Joh. v. Secunda ſchola eſt ſchola angelica. nã archãgelus michael ſignificauit ſibi de ſchola angelorum: que debẽt fieri cito. Apoca. j. Et mirabiles viſiones eidem dicitur oſtendiſſe: qm̃ vidit xp̃m in carne veſtitum et humanitate. Apocal. j. Uidit celum apertum et reſeratum. Apoca. iiij. Uidit librum apertum et ſcriptum ⁊ ſigillatum. Apoca. v. Et poſtmodũ vidit equũ album/ nigrum/ et pallidum. In equo albo xp̃i mundicia: et in nigro peccati malicia. In pallido demonis aſtutia demonſtratur.

Uidit populum conquerentem.
Uidit ſolem nigrum exiſtentem.
Uidit xp̃m in cruce patientem.
Uidit angelos tubicinantes.
Uidit angelos phialas proijcientes.
Uidit mulierem ſicut reginã coronatam.
Uidit ſedem excelſam et honoratam.
Uidit ciuitatem muratam et ſolidam.
Uidit aquam currentem lucidam.

Tertia ſchola virgo maria: q̃ fuit ſibi ſub cuſtodia cõmẽdata: que ipſum multũ informauit de myſterijs atqꝫ ſecretis. Quarta ſchola gremium dominici corporis. nã ſcriptum eſt. Fluenta euangelij de ſacro pectoris fonte potauit. Hic eſt diſcipulus qui teſtimonium perhibet de his:

et ſcimus quia verū eſt teſtimoniū eius.
Qualis diſcipulus?
Diſcipulus quadruplici ſchola ꝓbatus.
Diſcipul⁹ declinādo terrenā poſſeſſionē.
Diſcipul⁹ fugiendo carnalē affectionem.
Diſcipul⁹ relinquēdo ꝓpriā volūtatem.
Diſcipulus ſpūi carnē ſubijciendo.
Diſcipulus deum et xp̄m diligendo.

De primo Luc.xiiij. Qui nō renūciat oibus que poſſidet: non pōt meus eſſe diſcipulus. De ſcdo et tertio ibidē. Si qs venit ad me: ꝛ non odit patrē ſuū et matrē et vxorem ꝛ filios ꝛ fratres ꝛ ſorores: adhuc aūt et aīam ſuam: non pōt meus eſſe diſcipulus. De quarto ibidē. Qui non baiulat crucē ſuā/ſpūi carnē ſubijciēdo: nō pōt meus eſſe diſcipul⁹. Idē Matth. x. ꝛ xvj. ꝛ Mar. viij. De quinto Joh. xiij. In hoc cognoſcēt oēs q: diſcipuli mei eſtis: ſi dilectionē habueritis adinuicē. De vltimo Johā. viij. Si manſeritis in ſermone meo: vere diſcipuli mei eritis.

¶ Sexto fuit viſus etiā qm̄ participat in gradu aliquo cū omnibus ſctīs. Dicit̄ ſiquidē. ipſe iohānes fuit
Angelus in vita per puritatē et ſctītatē.
Patriarcha in eccleſia epheſiina per dignitatem.
Propheta in apocalipſi ꝑ varias reuelationes.
Apoſtolus cū ceteris ſuſtinendo perſecutiones.
Euāgeliſta precipu⁹ veraciter ſcribēdo.
Martyr egregius in vita nō tn̄ moriēdo
Doctor qui p̄dicauit doctrinā veridicā.
Confeſſor q̄ non negauit fidē catholicā.
Uirgo qui conſeruauit vitam caſtam et angelicam.

Ergo q: ſicut honorat⁹/valde a nobis eſt honorādus. vt ſibi dicam⁹ cum Anſelmo Sctē iohānes/tu ille Johes vn⁹ de magnis aplīs dei. de magnis principib⁹ regni dei. diſcipule pietatis/altiſſime euāgeliſta dei ad te exorādū venim⁹: q: tu es ille iohānes quē diligebat ieſus.

¶ Septimo viſus fuit ꝛc. Iſta fuit ſingularis vna prerogatiua conceſſa iohanni ſuper oēs alios apoſtolos dei/ cōmiſſio cuſtodie matris dei. Ubi ſciendū ꝙ ſup oēs alios/iohānes habuit iſtas ſingulares prerogatiuas: que ſequunt̄: vtpote
Cum patre dei grata ſocietas.
Cum filio dei ſingularis affinitas.
Mortuus ſine violentia.
Decoratus duplici gloria.

Prima p̄rogatiua ꝛc. Xp̄s exiſtēs in cruce cōmendauit iohanni matrē ſuam. ita ꝙ fecit matrē ſuam/matrē iohannis: et iohannē filium matris ſue. per v̄ba q̄ dixit xp̄s. Mulier ecce filius tuus. et filio. Ecce mater tua. O quale cōſortiū. qualis familiaritas. qualis amor. quale vīculū. Joh. grata ſocietas. floridus aſpectus. Scda p̄rogatiua ꝛc. Joh. ſingularis frater xp̄i intimus. q: fili⁹ matris ſue. Qualis affinitas. qualis attigentia. fraternitas/q̄lis eſt reuera cauſatiua magni amoris. O q̄ȝ honorādus. q̄ȝ laudādus iſte iohānes: q̄ meruit eſſe ſingularis fili⁹ mr̄is dei: ꝛ ſingular[?] frater filij dei: qđ non fit ali⁹ qualiſcūqȝ. Tertia p̄rogatiua ꝛc. Ceteri aplī cū grādi violētia. cū dolore gui martyrizati ſunt. Petrus ꝛ andreas crucifixi. Jacob⁹ maior ꝛ Paul⁹ capite truncati. Bartholome⁹ excoriat⁹. Jacob⁹ minor de pīnaculo tēpli p̄cipitat⁹. ꝛ alij gladial'r ſunt occiſi. Sed iſte affect⁹ ſenio/ſine dolore: ſine violētia in dn̄o obdormiuit. nō corrupt⁹: nō incineratus: nō leſus duplici ſtola aīe ꝛ corporis/ī celo glorificatus eſt. Cuius glorie nos participes facere dignetur: qui viuit ꝛ regnat per infinita ſeculoꝝ ſecula. Amen.

¶ In feſto ſancti Johānis euangeliſte. Sermo.iiij.

Mulier ecce filius tuus. Joh.xix.ca. originaliter verbū ſcribit̄ nunc aſſumptū. a
Hodie ſctā mater eccl'ia facit feſtū de beato iohāne euangeliſta: q̄ licȝ ſm̄ carnem fuerit nepos virginis glorioſe: et cognatus chriſti: tamen xp̄s in corpore manēs/ eum matri ſue in filiuȝ adoptauit: dicēs. Mulier ecce filius tu⁹. Pro cui⁹ thematis declaratione introductiua/ eſt notandum ꝙ xp̄s ieſus dei et virginis fili⁹/ ex quo per incarnationē incepit habere matrem ſine patre in terris: ſicut patrem habebat ſine matre in celis: quia non venit ſoluere legem: ſed adimplere. Matth. v. cum eſſet preceptum in lege. Honora patrem tuū et matrem tuam: vt ſis lōgeuus ſuper terrā. Exodi. xx. cū non haberet niſi matrē carnalē in terris: multū fuit ſollici

tus circa honorem matris ſue. ſ. virginis
glorioſe: quod patuit ſingulariter in duo
bus: in quibus celauit honorem matris.
Primo in ſua deſponſatione.
Scd'o in filiali adoptione.
¶ Primo voluit ſeruare matris honorem
in ſua deſpōſatione. Pro quo debetis ſci-
re ꝙ eſt queſtio inter doctores ⁊ precipue
ſancti Tho. in vlti. par. ſum. q. xxix. art. j.
quare xp̄s voluit ꝙ mr̄ ſua eſſet deſponſa
ta: cum deſponſatio ad carnalē copulā or
dinetur: ⁊ mater dei nunꝙ voluerit carna
liter viri copula vti: eo ꝙ hoc derogaret
virginitati mentis ipſius. Ad qđ reſpōde
tur ꝙ virginē habuiſſe ſponſum nō dero-
gat eius virginitatis voto: qm̄ lʒ ipſa emi
ſiſſet votum virginitatis: conſenſit tamen
ſponſo ſuo ioſeph: non in copulam carna
lem: ſed in ſocietatē maritalem. ⁊ talis cō
ſenſus facit matrimoniū eſſe verū. quia ſi
cut dicit Aug. matrimoniū nō facit copu
la carnalis: ſed pactio cōiugalis. Et ſatis
veriſimile eſt ꝙ de⁹ vtriqʒ reuelauit ꝙ de
bebant inſimul virgines permanere. Et ſi
forte dicat̃ ꝙ ipſa virgo conſenſerit in co
pulam carnalem. intelligendum eſt ꝙ nō
conſenſerit abſolute: ſed ſub cōditione. vi
delicet ſi deus hoc vellet. et ſm̄ hoc etiam
B dicendū eſt ꝙ vouit conditionaliter: ⁊ nō
abſolute. ¶ Quare autē voluit ꝙ mr̄ ſua
deſpōſaretur: pōt aſſignari triplex cauſa.
Prima eſt qꝛ p hoc ꝙ erat deſponſata red
debatur immunis a pena: ne. ſ. lapidare-
tur a iudeis tanꝙ adultera: vt Hiero. di.
Scd'a cauſa eſt: qꝛ ipſa erat virgo verecū
da: ideo indigebat ſibi viro matrimonia-
liter cōiuncto: ne tanꝙ adultera infama-
retur. et ideo dicit Bern̄. ſuper miſſus eſt.
Quis aūt eā videns non deſponſatā: ⁊ tn̄
grauidā nō potius crederet meretricē ꝙ
virginem. Nō debebat hoc dici de matre
dei. tolerabilius em̄ et honeſtius fuit pu-
tari xp̄m ad tēpus de coniugio natū fuiſ-
ſe: ꝙ de fornicatione. Hoc etiā ceſſiſſet in
dedecus et infamiā maximā xp̄i: qꝛ ſpuri-
us reputaret̃: et in excuſatione perſequen
tiū: et ideo dicit Ambro. ſup Lucā. Quid
iudeis: quid herodi poſſet aſcribi: ſi natū
videretur ex adulterio pſecuti. Tertia cau
ſa eſt: qꝛ ipſa erat ſola: iō indigebat fideli
ſocio: a quo et ante partum: et in partu: et
poſt partū aſſociaretur: et a laboribus re-
leuaretur. Et Hiero. ſuper Mat. ponens
iſtam rationem/ ⁊ aliquas alias dicit. De
deſponſata concipitur xp̄s: vt fugiens in
egyptū haberet viri ſolatium. Et ſic patʒ
quō xp̄s dei filius et virginis/ multū fuit
ſollicitus: ⁊ curam geſſit de matre: ⁊ ideo
voluit eam deſponſare et propter honorē
ne diffamaretur. et propter ſeruitiū ſolati
um et laborē vt iuuaretur. Et in hoc xp̄s
fecit iuxta conſilium ſapientis Prouerb.
iii. c. j. Audi fili mi diſciplinā patris tui: ⁊
ne dimittas legeʒ matris tue. ſ. de matre C
honoranda: et de eius cura gerenda.
¶ Scd'o dei et virginis fili⁹ xp̄s ieſus ſol-
licitudinem et curam geſſit de matre in fi
liali adoptione. nā xp̄s exiſtens in cruce:
conſiderans ꝙ pater ſuus putatiuus Jo
ſeph/ ſue matris ſponſus cuſtos ⁊ ſeruus
et ex hac luce migrauerat: ipſe etiam qui
erat eius filius naturalis: et de ea curam
gerens: erat in breui ab ea per mortem ſe
parandus: vt ipa haberet aliquem ſpecia
lem conſolatorem ⁊ familiarem ſeruitorē
cuſtodem ⁊ protectorē ſui: tradidit ei bea
tum Johannē euāgeliſtā: cuius hodie fe-
ſtum recolimus: in filiū adoptiuū dicēs.
Mulier ecce filius tu⁹. deinde dicit diſci-
pulo. Ecce mater tua. Et ex illa hora acce-
pit eam diſcipulus in ſuam. quaſi ſuā ha-
bens matrē. vel in ſua poteſtate: vt magi
ſter dicit in hiſtorijs ſcholaſticis. Sʒ poſ
ſet obijci nūquid virgo maria poſt mortē
xp̄i nō erat cū oībus apoſtolis: ⁊ oēs ſibi
ſeruiebant? Reſpondet̃ ꝙ ſic. ſed iſte. ſ. io
hānes ſpecialem eius curam habebat: vt
idem magiſter dicit. Et iſtud fecit xp̄s ra-
tione noſtri/ et ratione matris. Rōne no-
ſtri: vt diſcamus ⁊ inſtruamur ſm̄ Chryſ.
vſqʒ ad vltimam reſpirationē habere cu-
ram parentum. Et ideo dicit Aug. Docet
nos dn̄s vt a pijs filijs impendatur cūra
parentibus. Itē ex parte virginis: vt ali-
quam cōſolationem reciperet de omiſſio-
ne filij/ ex cuſtodia fidelis diſcipuli. Pro-
pter has ergo cauſas/ xp̄s exiſtens in cru-
ce: tradidit beatū iohannem in filiū ado-
ptiuū beate virgini matri ſue: dicēs. Mu
lier ecce filius tuus. quod fuit thema. In
quibus verbis xp̄s duo facit.
Primo matrem ſuam vocat noīe genera-
li dicēs: mulier. in prima pte thematis.
Scd'o cōmēdat eā btō iohāni adoptione
legali dicēs: ecce filius tuus. in ſecunda
parte thematis.

Joseph

quare voluit xps q mr eius desponsare

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ xp̄s ie-
ſus imperator et rex ac conditor legis ma
trē ſuā vocat nomine generali dicens: mu
lier. Pro quo poteſt queri quare xp̄s voca
uit matrē ſuā noīe generali di. mulier. pro
quo poſſunt queri tres queſtiones.
Primo quare non vocauit eam virginē.
Scd̄o quare non vocauit eam matrem.
Tertio quare vocauit eam mulierem.
D ¶ Prima queſtio eſt quare chriſtus nō vo
cauit matrem ſuam virginē: dicendo. Vir
go ecce filius tuus. Ad quod reſpondetur
ꝙ miraculorum dei quedam ſunt de qui-
bus eſt fides: ſicut miraculū virginei par
tus. ſ. ꝙ fuerit ſimul mater et virgo. et mi
raculum reſurrectionis: et ſacramenti al-
taris: ideo dn̄s voluit iſta occultiora eſſe:
vt fides eorum magis meritoria eſſet. ver
ba ſunt ſancti Tho. in vlti. par. q. xxix. ar.
j. in ſolutione ad ſcd̄m argumentū. ⁊ ideo
ſi ipſe vocauiſſet eam virginem: publicaſ-
ſet illud quod debebat eſſe occultū. Item
etiā potuiſſet eſſe occaſio: ne crederent ip
ſum eſſe verum hominem. Cum enim pu-
tarent ipſum eſſe filium ioſeph ⁊ marie: ſi
ipſe vocaſſet eam virginem: opinati fuiſ-
ſent ipſum non eſſe filium eius: cum virgi
nem parere ⁊ habere filium ſit ſupra natu
ram. Et ideo dicit beatus Augu. in epiſto
la ad Voluſianum. Ipſa dei virtus per in
uiolata matris virginea viſcera/membra
infantis eduxit: que per clauſa oſtia mem
bra viuentis introduxit. Huius ſi rō que-
ritur: nō erit mirabile. ſi exemplum poſci-
tur non erit ſingulare. Qr ergo hoc eſt mi
raculū ſingulare ꝙ virgo peperit iuxta di
ctum Eſa. vij. Propter hoc dabit dn̄s ipſe
vobis ſignum. Ecce virgo concipiet: et pa
riet ⁊c̄. Et iō debuit eē occultū: ꝓpter qd̄
xp̄s noluit hec reuelare vocādo eā ỽginē.
¶ Secunda queſtio eſt quare nō vocauit
E eam matrem: cum eſſet mater eius: ⁊ quā
tum ad humanitatem: et quantum ad di-
uinitatem. Quantū ad humanitatē/bea-
ta maria fuit vera ⁊ naturalis mater chri
ſti: quia corpus chriſti non eſt de celo alla
tū: ſicut Valentinus hereticus poſuit: ſed
de virgine matre ſumptū: et ex puriſſimis
eius ſanguinibus formatū: prout dicit da
maſcenus. iij. ſenten. Et licet beata virgo
in ipſa conceptione nihil actiue operata
fuerit: ſed ſolam materiam miniſtrauerit
qd̄ ſolum requiritur ad rationem matris:
ideo beata virgo eſt vere mater chriſti. et
ideo ſcribitur Matth. j. Cum eſſet deſpō
ſata mater ieſu maria ioſeph ⁊c̄. Item eti
am beata virgo eſt mater chriſti quantum
ad deitatē: et dicitur mater dei. Licet eñ
non inueniat̄ expreſſe in ſcriptura dictū/
ꝙ beata virgo ſit mater dei: inuenitur ta-
mē expreſſe in ſcriptura: ꝙ ieſus chriſtus
eſt verus deus: vt patet. j. Ioh. vltimo. et
ꝙ beata virgo eſt mater ieſu chriſti: ſicut
patet Matth. j. vnde ſequitur ex neceſſi-
tate ex verbis ſcripture ꝙ ſit mr̄ dei. Dici-
tur etiam Roma. ix. quia ex iudeis eſt ſm
carnem xp̄s: qui eſt ſuper omnia deus be-
nedictus in ſecula. eſt vere natus ex bea-
ta virgine ſicut ex ſua matre. Hoc etiā de-
clarat Cirillus in quadam epiſtola cōtra
neſtorium reſpondendo ad eius obiectio
nem/dicit ſic eā ſoluens. Sicut hominis
anima cum ꝓprio corpore naſcitur: ⁊ tāꝙ
vnū reputatur. Et ſi voluerit dicere quiſ-
piam quia eſt genitrix carnis: non tamen
anime genitrix. hoc eſt nimis ſuperflue lo
qui. Tale aliquid geſtū percepimus in ge
neratione chriſti. natum eſt eñ ex dei pa-
tris ſubſtantia verbum dei. quia vero car
nem aſſumpſit: neceſſe eſt confiteri ꝙ na-
tū eſt ſm carnem ex muliere. hec Cirillus.
Et ſic dicendum eſt ꝙ beata virgo eſt ma-
ter dei. non quia ſit mater diuinitatis ſed
quia perſone habentis diuinitatem ⁊ hu
manitatem eſt mater ſm humanitatem.
Hoc etiā patet ex capitulis Cirilli appro-
batis in epheſina ſynodo. Cum ergo bea-
ta virgo ſit mater chriſti: q̄ eſt deus ⁊ ho-
mo: quare non vocauit eam matrē: dicēs.
mater ecce filius tuus. Reſpondetur ⁊ di
citur/ꝙ cum ſm ph̄m in predicamen-
tis in ca. de relatione: relatiua ſunt ſimul
natura tempore et diffinitione. ⁊ relatiua
poſita ſe ponunt: et perēpta ſe perimunt.
Cū beata virgo diceret̄ mater reſpectu ip
ſius xp̄i filij ſui: cum eſſet ipſe iam in mor
tis articulo: per cuius mortem reſpectus
ille tollebatur. et licet adhuc nō eſſet mor
tuus: quia tamē parū diſtabat a morte. ⁊
quia quod parū diſtat: quaſi nihil reputa
tur: vt dicit ph̄s in. ij. Phyſ. iō non voca
uit eā matrem: ſed noīe cōi. ſ. mulier.
¶ Tertia queſtio eſt quare vocauit eā mu F
lierem: cum ſit nomen cōmune: dicēs. mu

quare nō vocauit eā mrem
quodo ē mr dei

lier ⁊c̄. Item etiā Ioh.ij. Quid tibi et mi
hi est mulier? Respondetur ꝙ vt predica
ret: et ostenderet honorem magnum colla
tum mulieribus: inquātum ex muliere na
ſci voluit. Honorauit enim vtrunqꝫ ſexū.
humanam enim naturam in maſculino ſe
xu aſſumpſit: et ne ſexus femineus contē-
neretur: carnem aſſumpſit de femina. Et
ideo dicit Augu. in lib. de agone xp̄iano.
Nolite voſipſos contemnere viri: filiꝰ dei
virum ſuſcepit. Nolite voſipſas cōtemne
re femine: filius dei natꝰ eſt ex femina. Et
ideo quia in ip̄a omnes mulieres honora
bantur: ideo chriſtus ſepe eā vocabat mu
lierem. ⁊ ideo angelus dixit ei. Benedicta
tu in mulieribus. Luc̄. j. Et ad denotādū
hunc honorem ſexus: dicit apoſtolus ad
Gala. iiij. Miſit deus filium ſuum factuꝫ
ex muliere: factum ſub lege ⁊c̄. Uel etiam
poteſt dici ꝙ vocauit eam mulierem ex eo
ꝙ ſapiens prophetauerat de beata virgi-
ne: ꝙ eſſet mulier fortis: et inueniret pro
cul. Prouerb. in. c. vlti. Et quia beata vir-
go tempore paſſionis / fuit non ſolum for
tis: ſed fortiſſima. quia omnes apoſtoli re
licto chriſto fugerunt: et perdiderūt fidē:
ip̄ſa v̄go nunꝙ̄ ab eo fuit ſeperata: et ſem-
per fuit fortis in fide: ⁊ ideo quia ſapiens
dixit. Mulierem fortē quis inueniet? Di-
xit chriſtus in paſſione. ego inueni. ſ. ma-
trem meam. et ideo propter hāc virtutem
voco eam mulierem: dicendo. mulier ecce
filiꝰ tuus. Dic moraliter quomodo ex hoc
multum obligātur viri et mulieres ad ho
norādum chriſtum: qui eſt vir: et beatam
virginem que eſt mulier. ſed eſt contrariū
qꝛ immo vituperātur ⁊c̄. Et hoc de p̄mo.

Secunda pars.

B ¶ Dixi ſecūdo principa-
liter ꝙ in verbis thematis p̄aſſumpti xp̄s
ieſus matrem ſuam commendat beato io
hanni adoptione legali: dicēs. ecce filius
tuus. Pro quo notādum ꝙ ſm̄ iura quat
tuor modis aliquis poteſt dici filius alte
rius: vt ptꝫ cuilibet iura intuenti. de iſta
q̄druplici filiatiōe ī p̄ſenti ītēdo ꝑtracta-
re: iō debetis ſcire ꝙ q̄druplex eſt filiatio.
Prima eſt per gn̄atione naturalem. in ca.
queritur cur patriarcha. xxij. q. ij.
Scd̄a per regenerationem ſpūalem. in. c.
oēs quos in pnīa. xxx. q. j.
Tertia eſt per adoptionē legalem. in cap̄.
ita diligere debet homo. xxx. q. iij.
Quarta per nutritionē perſonalē. in. c. ſi
cut hi. §. neceſſe eſt. diſt. xlvij.
Iſtis quattuor modis reperio ꝙ btā vir-
go habuit quattuor filios.
Primus filius eſt ieſus xp̄s per naturalē
generationem.
Secundus eſt ſanctus iohānes baptiſta
per ſpiritualem regenerationem.
Tertius eſt ſanctus iohannes euāgeliſta
per legalem adoptionem.
Quartus eſt deuotus chriſtianus per per
ſonalem nutritionem.
¶ Dico primo ꝙ primus filiꝰ virginis eſt
ieſus xp̄s per naturalē generationē. Pro
quo notandū ꝙ xp̄s ieſus eſt filius virgi
nis glorioſe ꝑ naturalē gn̄ationē. Habuit
eū qꝛ de ſuis viſceribꝰ generauit. Rom̄. j.
Qui factꝰ ē ei ex ſemine dauid ſm̄ carnē.
Ex hoc em̄ hr̄ ꝙ btā v̄go ex ꝓgenie dauid
duxit originē. Si em̄ xp̄s ſm̄ carnē ex ſe-
mine dauid natꝰ ē: ⁊ cū ī carne xp̄i nō fue
rit niſi ſemē v̄ginis: manifeſtū ē ip̄m ex ſe
mine dauid deſcēdiſſe. Nō ſolū hoc oñdit
ex ap̄lica autoritate: ſꝫ etiā ex teſtificatio
ne eccl'ie: q̄ errare nō p̄ot. ait em̄. Natiui-
tas gl'ioſe v̄ginis marie ex ſemīe abrae or
ta de tribu iuda clara ex ſtirpe dauid. Oñ
dit etiā hoc ex voce ip̄iꝰ dauid ꝓphete ex
hortātis vt gabrieli aſſentiat: ⁊ dicēt ī pſ.
xliiij. Audi filia ⁊ vide: ⁊ īcli. au. tuā. Hoc
etiā oſtēdit ex moyſaica lege: ſm̄ quā oēs
mulieres nubere debebāt hoībꝰ tribꝰſue.
Iſtud aūt ītelligit qn̄ mr̄ fratrē nō habe-
bat. tūc em̄ nubere nō poterāt: niſi hoībꝰ
tribꝰſue. Qꝛ igit btā v̄go fratres nō habe
bat: iō alicui de tribu ſua eā nubere opor
tebat. ⁊ iō cū ioſeph de tribu dauid fuerit
ipſaꝫ ſil'r de eadē tribu fuiſſe manifeſtū ē.
Qꝛ igit btā v̄go fuit mr̄ xp̄i: ⁊ ip̄e filiꝰ eiꝰ
ꝑ naturalē gn̄ationē: ideo ex hoc habuit
duo p̄uilegia. Primū ꝙ ſuꝑ ip̄m filiū ha
buit materne autoritatis īperiū. vn̄ dicit
Luc̄. ij. ꝙ ip̄e. ſ. xp̄s filiꝰ erat ſubditꝰ illis.
Suꝑ q̄ dicit Aug. Hoc ſingulariter illa fe
mina habuit: vt ſibi habeat naſcēdi hūa-
nitate ſubditū: quē non ſolū hūana: verū
etiā angelica natura venerat ⁊ adorat al
tiſſimū deū. Scd̄m priuilegiū eſt iſtud: ꝙ
ipſa virgo debuit ſublimari ad filium: ſi-
cut filius deſcendit ad matrem. et ideo di
cit Damaſcenus. Decuit matrem ad fili-
um ſublimari: vt ad ipſum aſcendat ſicut

ad ipſam deſcẽderat:vt que in partu ſer-
uauit integritatẽ:poſt mortẽ non videret
corruptionẽ. Et de iſto filio : qꝛ eſt filius
dei/et filius v̾ginis:magnam habet bea
ta virgo prerogatiuã. ſicut dicit beatus
Bernardꝰ.magna eſt prerogatiua marie:
vt vnũ eundem filiũ cum deo patre me-
ruit habere cõem. Seruiẽt ei.ſcilꝫ beate
virgini et filio eius.ſcꝫ xp̃o /omnes gen-
tes. Hierem̃.xxvij.

D ¶ Secundus filius beate virginis fuit
btũs Johãnes baptiſta per regeneratio-
nẽ ſpũalem. Aliqua em̃ dꝛ mater ſpũalis
alicuius:cũ aliquẽ de ſacro fonte baptiſ-
mi leuauit. Sic beata virgo beatũ iohã-
uem baptiſtã baptizauit non baptiſmo
fluminis:ſed flaminis: ſicut dicit Chryſo
ſtomus.Cũ em̃ maria ſalutauit elizabeth
vox ſalutationis ꝑ eius aures ingrediẽs:
ad puerũ deſcẽdit.virtute cuiꝰ ſalutatio-
nis/puer ſpm̃ſanctũ accepit.vt dixit eli-
zabeth.Ecce em̃ vt facta eſt vox ſalutatio
nis tue in auribus meis:exultauit ĩ gau-
dio infans in vtero meo. Illa aũt talis ex
ultatio fuit ſpũſſancti repletio: prout an
gelus predixit . Spirituſancto replebit
adhuc ex vtero matris ſue. Per illã autẽ
repletionẽ ſpũſſctĩ meruit a pctõ origina
li mundationẽ. Si ergo ad vocem ſaluta
tionis marie/puer ſpũſancto eſt repletꝰ:
et ex tali repletione puer a pctõ originali
fuit mũdatus:ſatis vr̃ ꝙ beate marie ſpi
ritualis filiꝰ fuit effectus. qꝛ per ſpiritũ
ſanctũ per eã fuit baptizatus. Ex his ptꝫ
ꝙ iohãnes in vtero exiſtẽs virtute ſaluta
tionis beate marie quattuor ꝓ̄rogatiuas
accepit. Primo exultationẽ. ſcd̃o a pecca
to originali mũdationẽ. tertio ſpũs pro-
phetie repletionẽ: quia ꝑ ſpm̃ſanctũ co-
gnouit deũ.quarto ꝓphie collationẽ: qꝛ
matri et patri ꝓphetie gratiã dedit : per
quã matrẽ dei cognouerũt. Et qꝛ tot bo-
na beatus iohãnes baptiſta recepit pro-
pter matrẽ ſpũalem in ſua regeneratiõe:
dixit ſibi beata virgo mater ſua ſpiritua-
lis: Recordare fili quia recepiſti bona.
Luce in cap̃.xvj.

J ¶ Tertiꝰ filius btẽ v̾ginis marie fuit bea
tus iohãnes euãgeliſta per adoptionẽ le-
galem. fuit em̃ filiꝰ eius ꝑ imperialẽ ado-
ptionẽ. Impator em̃ celeſtis in tribunali
crucis exiſtẽs:publico edicto beatũ iohã-
nem euãgeliſtã matri ſue in filiũ adopta-
uit/dicens. Mulier ecce filius tuus. ⁊ de
iſto ad litterã intelligitur thema nr̃m. Ex
iſta aũt adoptione/tria priuilegia habe-
re iohãnes ꝓmeruit. Primũ eſt qꝛ factus
eſt gabrielis archãgeli ſocius. vt ſicut ille
datus erat illi vt inuiſibiliter cuſtodiret
eã:ita et iſte vt forinſecus fragilitati fe-
minee obediẽtie ſue miniſteriũ exhiberet
⁊ nõ immerito:qꝛ v̾go fuit et purꝰ: et pro
pter virginitatẽ meruit fieri ſociꝰ archã-
geli: qꝛ v̾ginitas ſoror ẽ angeloꝝ. vt inq̇t
Hierony. Et etiã meruit eſſe cuſtos virgi
nis:quia matrẽ virginẽ virgini cõmẽda-
uit. Secundũ priuilegium eſt: qꝛ per hoc
factus eſt v̾bo dei magis vicinus:quia vt
ibidẽ Petrus damiani dicit. quãto iohã-
nes familiarior cũ matre v̾bi cõuerſatur:
tanto vicinior v̾bo inuenit. Ipſe em̃ fuit
multũ familiaris filio. ptꝫ qꝛ ad oĩa ſecre
ta eũ admiſit. Item etiã qꝛ ꝓditorẽ ſuũ
reuelauit:et ſupra pectus eiꝰ recubuit. di
cit de familiaritate eius. etiã multũ fuit
familiaris matri. ipſe fuit cũ ea iuxta cru
cem. ipſe fuit quaſi ſemꝑ cum ea: et inſtã-
te morte v̾ginis primus inter apl̃os qui
ad eã venit:fuit iohãnes: ⁊ ei beata virgo
mortẽ ſuam: ⁊ apparitionẽ archãgeli nũ
ciauit:et corpꝰ ſuum cõmiſit. et iõ potuit
ſibi dicere beata virgo. Fili tu ſemꝑ me-
cum es. Luc̃.xv. Tertiũ priuilegiũ eſt: qꝛ
factus eſt quadã ſpeciali prerogatiua fra
ter xp̃i adoptiuus: et iõ dicit idem Petrꝰ
damiani. qm̃ ab ipſa veritate iohannes
marie dictꝰ eſt filiꝰ: quadã ſpeciali gratia
frater eſt ſaluatoris. Idẽ petrꝰ damiani.
Sicut dñs dixit matri. Hic eſt filius tuꝰ.
ſic dixit diſcipulis. hoc eſt corpus meum.
Et tantus fuit ĩ illis v̾bis effectus: vt ili-
co panis ille/dominicum fieret corpꝰ. Ex
quadaꝫ itaqꝫ ſimilitudine ſi dicere audea
mus: beatus iohãnes nõ ſolũ filij potitꝰ
eſt nomine: ſed ꝓpter illa v̾ba dominica
quoddã maius neceſſitatis ſacramẽtum
apud beatã v̾ginẽ meruit obtinere. Quia
ergo xp̃i frater fuit: ⁊ virginis filiꝰ credaꝫ
virtute ſacramenti. iõ meruit cum xp̃o: et
virgine in corpore et aĩa (vt pie credit)
in gloria collocari. Hic hiſtoriam mortis
eius. propter qd̃ poteſt dicere beata v̾go
de eo. Hic eſt filius meus dilectus: ĩ quo
mihi complacuit. Matth.iij. cap̃. Mar.
.j. ⁊ Luce.iij.

¶ Quartus filius beate virginis eſt qui-

ſer.1.

marial. ber. fo. 253.

libet chriſtianus deuotus per perſonalē nutritionē. Mulier enim que nutrit aliquem puerū: licȝ non genuerit ipſum: dicitur eius mater: ⁊ ipſe eius filius: quia educat et erudit euȝ. Sic beata virgo eſt mater oīm chriſtianoꝝ: quos educat corporaliter et erudit ſpūaliter. nam ſm An ſelmū/nihil deus nos habere voluit: qđ per manus marie non tranſiret. omnium enim bonorum mater eſt. Sapien. vij. et ideo dicit ſibi eccleſia quotidie. Mōſtra te eſſe matrem. qđ verbū eſt multum efficax ſi cū deuotione dicatur ei. dic miraculum de hoc. vñ ipſa poteſt dicere omnib⁹ nobis. Filioli mei quos iterum parturio Galath. iiij. ⁊c. Et ſic eſt finis. Deo grās.

¶ In feſto ſancti Blaſij epiſcopi et martyris. Sermo.

a

Ecce homo ī hierusalem: cui nomen ſymeō. Luce in cap. ij. et in euāgelio heſterne feſtiuitatȝ. Venorabiles domini in feſtiuitate heſterna commemorauimus de quodam bono et virtuoſo homine: ⁊ vocabatur ſymeon: et hic erat ſacerdos legalis ī hieruſalē hiſtorica: in feſtiuitate hodierna cōmemoramus de quodam ſancto homine. ſcilȝ ſancto Blaſio: et hic erat alter ſymeon ſacerdos euāgelicalis in hieruſalem allegorica. Et qꝛ inter ſanctū ſymeonem ſacerdotē legalē hiſtoricū: ⁊ beatum blaſium ſacerdotē euangelicū allegoricū reperio aliquas ſimilitudines/ et conuenientias: ideo de btō Blaſio ſumpſi iſtud thema. Ecce homo in hieruſalem ſcilȝ allegorica que ē eccl'ia catholica ſcilȝ beat⁹ Blaſius: cui nomē ſymeon. ¶ Et ꝑ deductione materie thematis/ reperio ꝙ ſymeon ſacerdos hiſtoricus: de quo loquiť euangeliū heſternum: habuit tria in quibus ſibi aſſimilatur beatus blaſius ſacerdos et epiſcopus euangelicus. Symeon hiſtoricus habuit

Primo operationē manualem.
Scđo reuelationē celeſtialem.
Tertio interpretationē nominalem.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ ſymeō ſacerdos legalis et hiſtoricus: de quo loquitur euangelium heſternum: habuit operationem manualem: que fuit iſta: ꝙ portauit xp̄m in manibus. vñ in euangelio heſterno legitur: ꝙ cum induceret in templū puerū ieſum parentes ei⁹: accepit eū ſymeon in vlnas ſuas: ⁊ benedixit deū et dixit. Nunc dimittis ſeruū tuū domine ⁊c. Ita ꝙ officium ſacerdotij eius fuit portare xp̄m in vlnis ſuis vel in manibus ſuis. Cum ſymeone ſacerdote legali et hiſtorico conuenit noſter ſymeō beatus Blaſi⁹ ſacerdos euāgelicus et allegoricus. nam portauit xp̄m in manibus. [illegible] in ſuis operationib⁹: qđ requirebat officium ſui ſacerdotij et epat⁹. ¶ Et pro iſta materia loquendo moraliter: noueritȝ ꝙ ſacerdotes et epi euangelici: de quorum numero fuit btūs Blaſius: debent portare xp̄m quadrupliciter

b

Primo ſicut aſina.
Scđo ſicut crux.
Tertio ſicut maria.
Quarto ſicut ſymeon.

Primo ſicut aſina cum pondere et onere per clementiam et pietatē.
Scđo ſicut crux cū penitētia et aſpitate.
Tertio ſicut maria cū fide et credentia.
Quarto ſicut ſymeon per operationem perfectam.

¶ Dico primo ꝙ ſacerdotes ⁊ epi euāgelici: de quoꝝ numero fuit beat⁹ Blaſi⁹: debent portare xp̄m ſicut aſina cū pondere ſeu onere. Non eſt dubiū quin illa aſina: que portauit xp̄m in hierl'm/in die ramorū: pōdus corporis penarū ſenſit et ſuſtinuit et mēbroꝝ eius. Sic a ſimili ſacerdotes ⁊ epi euāgelici debēt portare totum pōdus et corpis xp̄i myſtici ⁊ mēbrorum ei⁹ ſcȝ malos corrigēdo: bonos defendendo: et ī ſciētia ignaros inſtruēdo: paupibus ſubueniēdo: ⁊ oēs neceſſitates et anguſtias ſubditoꝝ in ſeipſis ſuſtinendo ꝑ clementiā ⁊ pietatē. et talis fuit moyſes q̄ portauit oīa onera ppl'i iſrael. Et quia on⁹ portať in humeris: dꝛ de eo Deuteř. xxxij. ꝙ portauit eū in humeris ſuis. ⁊ de ſacerdotio xp̄i/et epatu q̄ maxim⁹ fuit eccleſie pricipatus dꝛ Eſa. ix. ꝙ fact⁹ eſt pricipat⁹ ſuper humerū eius. Et ꝑpter hoc dicit btūs Greg. ꝙ epatus nomē eſt oneris: nō honoris. De onere ꝑncipat⁹ ſecularis/dicit iohannes de ſomnio pharaonis epl'a. iiij. ꝙ regale pōdus regiminis

eſt etiã gigãteis humeris formidandũ.
quanto magis onus principatus eccľie:
cum ſit onus principaliter animarum.
Pro tanto quidã ſancti viri hoc onꝰ. ſcꝫ
epatus vel ſacerdotij eccľiaſtici multi re⸗
futauerũt. Legitur enĩ de quodam priore
clareuallis: qui fuit electus in epm̄: et cũ
cogeretur a beato Bernardo et Eugenio
vt epatum reciperet: humiliter recuſans
dixit. Monachus fugitiuꝰ eſſe potero: ſꝫ
epõs non ero. Iſte poſtmodũ poſt mortem
ſuã cuidaꝫ charo ſuo apparens dixit. Si
E fuiſſem de numero epoꝝ: fuiſſem de nũe⸗
ro damnãdoꝝ. Sed dices quõ igitur cuꝫ
epatus vel ſacerdotiũ euangelicũ ſit tãti
oneris: ſunt tã multi de eccľia q̄ ad ipm̄
aſpirãt? Rñdeo ſm̃ Guilhelmũ pariſieñ.
in lib̃ ſuo de ꝓbẽdis: vbi dicit ꝙ iſta duo
noĩa honor et onus concordãt in prima
ſyllaba: ſed in hoc diſcordãt: ꝙ ꝑmũ ſcri⸗
bitur cũ aſpiratione. ſ. honor: ſcõm nõ. et
modo epi reſpiciũt ad primũ terminum:
nõ ad ſcõm: ideo tantũ ad epatũ aſpirãt.
Sed diceres q̃d faciunt de ſcõo termino
onus: cũ ſuo officio et epatui ſit annexũ
ſm̃ ꝙ dictũ eſt? Rñdeo recipiunt onꝰ ap
parenter. ſicut chimere q̄ ſunt in fabricis
eccľiarũ: que videnť fabricã ſupportare:
tñ ſm̃ veritatẽ nihil faciũt. Nõ ſicut aſi⸗
na hierľm: que onꝰ xp̄i patiẽter pertulit.
ſed ſicut mala et laſciua aſina que onus
ꝓijcit: ſic iſti vel onus totaliter ꝓijciũt:
vel alijs ĩponũt. de eis enĩ ſcribit Mat.
xxiij. Alligant onera grauia et importabi
lia ⁊ imponunt in humeros hoĩꝫ: digito
aũt ſuo nolunt ea mouere. Et ſi vis vide⸗
re cauſaꝫ: quare illa aſina q̄ portauit xp̄m
tam patiẽter portauit: etſi iſti nõ ſic por⸗
tant xp̄m: qꝛ illa erat inſellata ⁊ ornata ve
ſtibus apoſtoloꝝ. veſtes apľoꝝ ſunt ꝟtu⸗
tes apľoꝝ et ꝑfectiones: q̃s habuerunt in
eccľia primitiua: et qꝛ iſti moderni epi nõ
ſunt ornati nec veſtiti: iõ non ſic xp̄m et
onꝰ ſecũ portant ſicut fecit illa aſina. Pꝫ
igitur ꝙ ſacerdotes euãgelici ⁊ epi debẽt
portare xp̄m ſicut aſina cũ onere. De iſtis
fuit btũs Blaſius: q̄ portauit onera ſuoꝝ
ſubditoꝝ patienter: ⁊ diligenter portauit
onera et neceſſitates aĩaliũ irrationabi⸗
liũ et rationabiliũ. nam aues et fere ĩ ſpe
lunca ad eũ veniebãt: et infirmitate detẽ⸗
te ab eo curabãtur. Item portauit onꝰ et
neceſſitatẽ illius mulieris: cuius filiꝰ ha⸗
bebat in gutture os piſcis trãſuerſum et
moriebatur: cui Blaſius ſanitatis benefi
ciũ reſtituit. Item illiꝰ paupercule mulie
ris, cuiꝰ porcus portabať per lupũ. Pro⸗
pter qd̃ cum ſic ſciret compati: et portare
onera alioꝝ: xp̄iani ĩ ſebaſtẽ cappadocie
cum oĩ manſuetudine et ſanctitate polle
ret: eũ in epm̄ elegerũt. Ipſe bonꝰ paſtor
de quo dr̃ Eſaie. xl. ꝙ in brachio ſuo con⸗
gregabit agnos: ⁊ in ſinu ſuo leuabit: fe⸗
tas ipſe portabit. D
¶ Dixi ſcõo ꝙ ſacerdotes et epi euãgelici
de quoꝝ numero fuit beatꝰ blaſius: debẽt
portare xp̄m ſicut crux cuꝫ pena. Ille por
tat xp̄m ſicut crux: q̄ portat in penitentia
⁊ aſperitate: in ieiunio et abſtinẽtia. Sic
portauit enĩ petrꝰ primꝰ epõs et papa: cuiꝰ
cibus quotidianꝰ fuit panis cũ oliuis vt
habeť in legẽda ſua. De daniele legimus
in. c. ix. ꝙ qñ debuit orare et mediare iter
deũ et populũ ꝓ captiuitate babylonica:
poſuit faciẽ ſuam ad deũ deprecari in ie⸗
iunijs ⁊ ſacco et cinere. Quãto magis epi
ſcopꝰ et ſacerdos euãgelicꝰ: cuiꝰ officium
eſt mediare inter deũ et ppľm: debet ſe af
fligere ieiunijs ⁊ abſtinere et viuere vita
ſancta: vt eius mediatio et orõ acceptabi
lior ſit apud deũ. Sed modo nõ ſic faciũt
ꝓlati et epi moderni: ſꝫ cibꝰ primi epi pe⸗
tri q̄ erat de oliuis: in eis eſt conuerſus ĩ
bonos capones: et pĩgues gallinas. Nã
talis fuit btũs blaſiꝰ: qui aſperam ⁊ peni
tẽtialẽ vitã duxit in quodã heremo pro⸗
pter perſecutionẽ diocletiani et maximia
ni ꝯ xp̄ianos. nõ comedebat niſi herbas
et fructꝰ: que ſibi per aues cõportabanť.
Sic portauit xp̄m ſicut crux in pena vľ in
penitentia. Dicit cũ apľo ad Heb̃. in cap̃.
vlti. Exeamus ad eũ extra caſtra impro⸗
periũ eius portãtes. Itẽ dicit cum paulo
ad Galath̃. vj. Ego ſtigmata domini ieſu
in corpore meo porto.
¶ Dixi tertio ꝙ ſacerdotes et epi euãgeli E
ci: de quoꝝ numero fuit beatꝰ blaſius: de
bẽt portare xp̄m ſicut maria cũ fide ⁊ cre⸗
dentia. Certum eſt ꝙ virgo maria porta⸗
uit chriſtũ in ventre. Luce in cap̃. xj. Bea
tus venter qui te portauit. non minus in
corde per fidem. vnde dicit Anſelmus ſu⸗
per illo verbo quod dixit elizabeth virgi⸗
ni marie. Luc̃. j. Beata que credidiſti. Fe
licior fuit maria percipiendo fidem chri⸗
ſti: q̃ꝫ carnem chriſti. nihil enĩ chriſti pro⸗

pinquitas marie pꝛofuiſſet:niſi ipſum fe
licius coꝛde ꝙ̄ carne geſtaſſet. Pꝛelati igi
tur ⁊ ſacerdotes euangelici debent poꝛta
re chꝛiſtū/ſicut maria in ventre bonū pꝛo
poſitū de quocūqꝫ bono opere concipien
do:⁊ in coꝛde fidem catholicā firmiter re
tinendo. Sed multi his tempoꝛibus ſa-
cerdotes ⁊ epiſcopi euangelici ſunt: qui
nec chꝛiſtū poꝛtant cum maria in ventre
eū per bonum pꝛopoſitū cōcipiendo: ſed
concipiunt diabolū et malum pꝛopoſitū.
et de iſtis verificatur illud pſ̄.vij. Conce-
pit doloꝛem: et peperit iniq̄tatē. et ſi foꝛ-
te xp̄m per bonum pꝛopoſitū concipiunt
eum non pariunt. ſed aboꝛſum patiūtur
pꝛopoſitum reuocādo:vel ſi non reuocāt:
intantū dilatant et pꝛolongāt: ꝙ contra
naturam omniū mulierū/quod cōcipiūt
per annum/et per duos/ et per tres/et ꝑ
multos annos poꝛtāt. ⁊ impletur in eis
illud Eſaie.xxxvij. Venerunt filij vſqꝫ ad
partū et virtus non eſt pariendi. Itē non
poꝛtant chꝛiſtū in coꝛde firmam fidem de
ipſo recipiendo. nam credunt: ⁊ non reſi-
ſtunt illis qui veniūt contra fidem chꝛiſti
vt hereticis per pꝛedicationes et ſanam
doctrinam/ſm̄ doctrinā pauli. Inſurgūt
in fide catholica multi erroꝛes ⁊ hereſes:
vt patet de pꝛeſenti in alemannia: ⁊ epi-
ſcopi et pꝛelati eis reſiſtere non curant.
¶ Item pꝛo iure eccleſie defendēdo non
reſiſtunt pꝛincipibus et tyꝛānis: a q̇bus
eccleſia multas iniurias patitur:qđ ma-
nifeſtiſſime eſt defectus fidei. vñ chꝛiſtus
eos increpat ſicut apoſtolos:q̇ erant im-
perfecti puſillanimes et vecoꝛdes. Mat.
viij. dicendo. Quid timidi eſtis modice fi
dei? Non talis ſacerdos ⁊ epiſcopꝰ euan
gelicus fuit blaſius noſter martyꝛ ep̄us:
qui erroꝛibus ⁊ hereſibus de idolatria: q̄
tunc in mundo regnabant:per pꝛedicatio
nem veram/et doctrinam ſanā reſtitit. et
multos ad veram chꝛiſtiꝰ fidem cōuertit:
vt habet in hiſtoꝛia. ⁊ diocletiano et ma-
ximiano tyꝛānis ſuo tempoꝛe fidē chꝛiſti
et chꝛiſtianos perſequentes/vſqꝫ ad mar
tyꝛiū incluſiue reſtitit. Sic poꝛtauit chꝛi-
ſtum cum maria in coꝛde/cū fide et credē
tia. In hoc beatus Blaſius videtur fuiſ-
ſe ſocius pauli: de quo pꝛidie vobis dixi:
ꝙ fuit vas electionis: vt poꝛtaret nomen
chꝛiſti per fidem firmam:et veram doctri
nam coꝛam gentibus/et regibus/ ⁊ filijs
iſrael. Actuū. ix. cap.
¶ Dixi quarto ⁊ vltimo: ꝙ ſacerdotes et F
epiſcopi euāgelici: de quoꝝ numero fuit
beatus blaſius: debēt poꝛtare chꝛiſtū per
operationem perfectam. hoc deſignat
moꝛaliter vel ſpiritualiter quod heri ſy-
meon adimpleuit litteraliter. ſcꝫ ꝙ poꝛ-
tauit chꝛiſtū in manibus. Per manus ſi-
gnificatur operatio. non eñ ſufficit ep̄o:
nec alicui catholico poꝛtare chꝛiſtū in coꝛ
de cum maria per fidei credentiā: niſi et
poꝛtet cū ſymeone in manibus/per opus
perfectum: qꝛ fides niſi ad opus exeat: ni
hil valet. Jaco.ij. Fides ſine operibꝰ moꝛ
tua eſt. Aliqui ſacerdotes et catholici poꝛ
tant chꝛiſtū et fidem xp̄i ī oꝛe: ſed non in
coꝛde. de iſtis dicit xp̄us Matthei.xv. et
Marc.vij. Hypocrite bñ pꝛophetauit de
vobis eſaias dicens. Populus hic labijs
me honoꝛat: coꝛ aūt eoꝛum lōge eſt a me.
et Hieremie.xij. Pꝛope es tu oꝛi eoꝛum:
et longe a renibus eoꝝ. Aliqui poꝛtāt in
coꝛde: ſed non in oꝛe: qui pꝛopter timoꝛē
infidelium non ſunt auſi fidem chꝛiſti:
quā habent in coꝛde: confiteri oꝛe. ⁊ iſtud
nihil eſt: quia non ſolum eſt de neceſſita-
te ſalutis credere coꝛde: ſed etiam confi-
teri oꝛe. vnde apoſtolꝰ ad Roma.x. Coꝛde
creditur ad iuſticiam: oꝛe autem cōfeſſio
fit ad ſalutem. Alij autem poꝛtāt chꝛiſtū
et eius fidem coꝛde ⁊ oꝛe: ſed non opere.
et iſtud nihil valet: quia ſm̄ ꝙ ſcribit Ja
cobi.ij. demones credūt fidem chꝛiſti coꝛ
de vel mente: ⁊ oꝛe cōfeſſi ſunt multotiēs
vt patet in euangelio: Sed quia in opere
non habent fidem xp̄i: ideo eis nihil valꝫ
quia ſufficit vnum teſtimoniū: ⁊ nullum
aliud niſi coꝛdis et oꝛis eſt opus. ideo di-
cit beatus Jacobus ibi. Sicut coꝛpus ſi-
ne ſpiritu moꝛtuū eſt: ita fides ſine operi
bus moꝛtua eſt. De ſymeone/de quo loq̇-
tur ad litteram iſta queſtio: videtur ꝙ ſy-
meon excelſerit in xp̄m tangendo: et ī ma
nibus poꝛtando: quia de chꝛiſto nihil de
ſiderauit niſi viſum dicens. Putas vide-
bo. O ſi oculis meis videam. ⁊ ſolum ha-
buit a ſpirituſancto reſponſum de viſu.
vñ in textu Luce.ij. Reſponſuꝫ acceperat
ſymeon a ſpirituſancto non viſurum ſe
moꝛtem: niſi pꝛius videret chꝛiſtum dñi.
quare igiť ſupꝛa viſum adhibuit tactū ?

Andeo in viſione ſignificatur fides/iuxta illud Joh.xx. Quia vidiſti me thoma credidiſti. In manibus vel in tactu ſignificatur operatio. ꝛ quia non ſufficit fides niſi habeat opus: ideo nõ ſuffecit ſymeoni videre chriſtum: niſi et tãgeret: ꝛ in manibus portaret. Ad propoſitum/btũs blaſius noſter ſymeon euangelicus/non ſolũ portauit chriſtum in corde cum maria: eiꝰ fidem concipiendo: nec ſolum in ore cum paulo eius fidem predicãdo: ſed in manibus et in opere cum ſymeone pro eo martyrium ſuſtinendo. vnde patet ꝙ beatus blaſius portauit chriſtum cum aſina cum onere per miſericordiam et compaſſionẽ. Cum cruce cum pena et penitentia ꝛ afflictione. Cum maria in corde ꝛ in vẽtre per credentiam/ ꝛ vocalem confeſſionem. Cũ ſymeone in manibus per perfectam operationem. Et propter iſtam ſimilitudinẽ quam habuit beatus blaſius cum ſymeone litteraliter de quo thema: ideo de ipſo fuit propoſitũ in principio. Ecce homo in hieruſalem: cui nomen ſymeon.

Secunda pars.

B ¶ Dixi ſecũdo principaliter/ꝙ ſymeon ſacerdos legalis et hiſtoricus habuit reuelationem celeſtialẽ. vnde patet in heſterno euãgelio/ꝙ ſpiritusſanctus erat in eo: ꝛ ꝙ venit ſpiritu in tẽplũ: et reſponſum accepit a ſpiritusſancto ꝛc. Simile eſt generaliter de quocũqꝫ ſacerdote ꝛ epiſcopo legali: et habet verum ſpecialiter in beato blaſio vt videbit. Habemus enim Luc.c.ij. ꝙ paſtoribus: q̃ vigilantes erant ꝛ cuſtodientes vigilias noctis ſuper gregem ſuũ: reuelata eſt per angelũ natiuitas chriſti. Per paſtores iſtos allegorice ſignantur eccleſie prelati/et ſacerdotes euãgelici: quibus ſpiritusſctũs reuelat grandia et maxima myſteria ẜm Grego. etiam malis. ẜm enĩ ꝙ ponit ſanctus Tho. in quodam quolibeto autoritati pape et ſententie: quam in iudicio proferret: in materia fidei: eſt ſtãdum plus ꝙ̃ opinioni quorumcunqꝫ hominum ſapiẽtum in ſcripturis: quia inquantum papa et vniuerſalis epiſcopus totiꝰ eccleſie/familiarius aſſiſtit ei ſpiritusſanctꝰ. Et non ſolum hoc habet verum de bonis ſacerdotibus/prelatis/et epiſcopis: ſed etiam de malis. nam ẜm ꝙ vbi ſupra ponit ſanctꝰ Thomas caiphas: licet nequam: tñ quia põtifex: legitur prophetaſſe. et ſine dubio prophetiam et reuelationem quam habuit et de chriſto dixit. Expedit vobis vt vnꝰ moriatur homo pro populo. Johãnis.xj. a ſeipſo non dixit: ſed a ſpiritusſancto. Ad propoſitum beatus blaſius fuit ſacerdos euãgelicus: epiſcopus ſanctus ꝛ beatus: et habuit multas reuelationes a ſpiritusſancto. vnde potuit dicere cum paulo.ij. Corinth.xij. Veniam ad viſiones et reuelationes domini. Specialiter tamen de tribus:

Primo de ſuo martyrio: quod fuit ſibi reuelatum: vt patet in hiſtoria tripartita.

Secundo de perſecutione fidei eccleſie et chriſtianorum.

Tertio in hora mortis ſue deus ſibi reuelauit: vt quicũqꝫ pro infirmitate gutturis: vel alia ĩfirmitate/vel neceſſitate eũ deprecaret: petitionis ſue obtineret effectum. Sic patet igitur quia cõuenit noſter ſacerdos euãgelicus beatus blaſius cum ſymeone ſacerdote legali: ꝙ habuit reuelationem celeſtẽ: ſumpſi de eo thema in principio. Ecce homo in hieruſalem: cui nomen ſymeon.

Tertia pars.

¶ Dixi tertio et vltimo D ꝙ ſymeon ſacerdos legalis et hiſtoricus habuit interpretationem nominalem. interpretatur enim audiẽs merorem vel triſticiã. Specialiter audiuit merores et triſticias ſanctorum patrum/Eſaie/et Hieremie/et aliorum: qui expectabant incarnationem et aduentum chriſti: qui erant triſtes et merentes propter longam expectationem et ipſe quam habebat de aduẽtu chriſti: quia ſpes que differtur: affligit animam. Prouerb.xiij. et ẜm Grego. ꝛ ipſe erat de numero eoꝝ qui expectabant redemptionem iſrael. Sic beatus blaſius noſter ſacerdos eps euangelicus audiuit merores ꝛ multas triſticias: ſpecialiter audiuit perſecutionẽ fidei eccleſie ꝛ xpianorũ: audiuit martyriũ ꝛ pſecutionẽ. vij. mulierum: que colligebãt guttas ſanguinis eius: dũ in eculeo torqueret. audiuit ſententiã mortis datã contra eũ. Et non ſolũ iſta omnia cum merore et triſticia audiuit: ſed cum gaudio et patiẽtia ſuſtinuit. Et nota hic pro fine ſermonis/ꝙ hec

eſt differentia inter Blaſium glorioſum
epiſcopū: et alios epos moderni tempo
ris: ꝙ beatus Blaſius nō ſolum audiuit
merores et triſticias ſanctoꝝ virorum et
martyrū: ſed ⁊ patienter cū eis ſuſtinuit.
Epiſcopi vero moderni tēporꝫ merorıbꝰ
et triſticijs aliorū viroꝝ ſanctoꝝ et marty
rum dant bonam audientiā: ſed non pa-
tientiā. Cōpatiunt̄ verbo qn̄ aliq̄s patit̄
et libēter audiūt et dicunt: doleo et mihi
diſplicet. laudant vincentiū / laurentiuꝫ /
blaſium de ſuo glorioſo martyrio. Sed
ſi eis inferretur perſecutio vel pena pro
fide xp̄i / vel mors: nō haberent patiētiā
Dicunt em̄ ꝙ volūt eſſe confeſſores: non
martyres. vn̄ Johānes ſareſberieñ. an-
glicus dictus policraticꝰ lib. viij. de nug
curialiū et veſtigijs phoꝝ. c. xxiij. vbi lo-
quit̄ contra iſtos tales ad ꝓpoſitū dicit
ſic. Antiqui trahebantur inuiti: et proni
ad martyrium / p̄mas cathedras carcere
peius et cruce fugiebāt. Contra iam pa-
lā loquunt̄ ſacerdotes moderni tēporis /
et ꝓuerbiū nullū dicunt. Nolumus (in-
quiunt) martyres eſſe: ſed ſediū noſtrarū
gloriā nō damus alteri. Nolumus cū pe-
tro ꝑ martyriū xp̄m ſequi: ſed in dn̄i ꝯfeſ-
ſione fundati / ſic manere volumꝰ: donec
veniat cū iohāne. Miſera q̄dē ⁊ miſera-
bilis vox in ore ſacerdotis: qui xp̄m ſic a-
gnoſcit: vt ſe nolle eū ſequi palam confi-
teatur. Sꝫ dubitari poterit an verus mo
riat̄ confeſſor: qui perſecutiōis tp̄e / ſi opꝰ
fuerit: gladiū non expectat. hec ille. Non
talis fuit beatꝰ Blaſius noſter epiſcopꝰ
euangelicus: qui non ſolū pro chriſto me
rores martyrij libenter audiuit: ſed ⁊ ip-
ſum martyrium patienter et gaudenter
ſuſtinuit. Quia igitur beatꝰ Blaſius no-
ſter ep̄us ⁊ ſacerdos euangelicꝰ in hieru-
ſalem allegorica. i. militanti eccl'ia / cum
ſymeone ſacerdote legali in hieruſalē hi-
ſtorica / ſimilitudineꝫ habuit in opatione
manuali. in reuelatione celeſtiali. et īter-
pretatione nominali ſcꝫ. qd̄ vobis decla-
raui: ideo ſub metaphora / ⁊ ſimilitudine
illius ſymeonis: de cuiꝰ laudibus vobis
locutus ſum: propoſui de eo thema aſ-
ſumptū. Ecce homo in hieruſalē: cui no-
men ſymeon. Et ſic explicit ſermo iſte.
Deo gratias.

¶ In cathedra ſancti petri. Sermo.

Tu es petrꝰ. mat a
thei. xvj. Scd̄m apoſtolum
Rom̄. xiij. Reddite oībus
debita ⁊c. Cui honorē: ho-
norem. Illi'em̄ exhibēdus
eſt honor: qui eſt honore di
gnus: et nō alij. q2 ſm̄ Auguſt. qui indi-
gno dat honorē: digno facit iniuriā. ſm̄
eundē apoſtolū. j. Timoth. v. Qui bene
preſunt preſbyteri duplici honore digni
habeant̄. et maxime qui laborant in v̄bo
et doctrina. Sunt em̄ digni ⁊ ratione ſta
tus: in quo debite p̄ſunt. ⁊ ratione q̄ eru
dite ſubditos faciunt. Et ecōtrario / q̄ ma
le preſunt: multa confuſione digni ſunt:
quia cū ad eos reſpicere debeāt oculi ſub
ditoꝝ: tot mortibus digni ſunt: quot ad
ſubditos mortis exēpla tranſmittūt. dic̄
Gregoriꝰ in paſtorali. Non ſine cauſa dic̄
beatus Augu. Qm̄ quanto quis in loco
ſuperiori: tanto in periculo maiori verſa
tur ⁊c. Multū honorādus eſt bonꝰ prela
tus. Et certe hoc honore dignus eſt: quē-
cūq; rex voluerit honorare. Heſter. vj. Ne
mo em̄ aſſumat ſibi honorē: niſi qui voca
tus fuerit a domino tanq̄ȝ aarō primus.
Heb. v. qm̄ xp̄s ad hūc honorem ſcꝫ pre-
lationis / vocat principē apoſtoloꝝ petrū
Licet q̄ȝ em̄ xp̄s in collegio apl'oruꝫ multos
haberet conſanguineos: iohannē et iaco
bum ⁊c. curam tamē totius eccleſie: quā
quotidie ſanguine et corpore reficit ⁊ pa
ſcit: nulli de conſanguineis ſuis derelīq̄t
Et quia nō ſufficit honorari cuius condi
tio ignoratur: ideo xp̄s qui eum ad hono
rem prelationis elegit: eius conditiones
deſcribit nobis ī verbis ꝓpoſitis. Tu es
petrus. et tangit tres conditiones: qui-
bus homines honorari ſolent. Honora-
tur em̄ aliquis.
Propter ſtatꝰ ſublimitatē. j. Pet̄. ij. Re-
gem honorificate.
Propter vite ſanctitatē. Eccl'i. xiiij. Om̄e
opus electū iuſtificabit̄: ⁊ qui operatur
illud: honorabitur in illo.
Propter ſciētie ꝓfunditatē. Eccl'i. xxxvij.
Sapiēs in ppl'o hereditabit honorem.
Et hec tria in plationibꝰ attendēda ſunt
dicente gregorio in paſtorali. Penſandū
valde eſt ad culmen regiminis quiſq; q̄li
ter veniat: vt ſcꝫ rite quantū ad primum
et rite perueniens qualiter viuat: quantū

ad ſecundū:et bene viuens qualiter doceat/quantū ad tertiū. Ab his tribus cōmēdatur Petrus in themate.
A ſtatus ſublimitate et ſingularitate. tu ſingulariter:⁊ nullus alius.
A vite ſanctitate.es. Pctōres enim non ſunt quantum ad eſſe grē. q: gratia dei ſum id qꝺ ſum.j.Coꝝ.xv.
B A ſciētie profunditate.petrus/ qui interpretatur agnoſcens.
Statꝰ ſublimitas et ſingularitas patuit in ſua prelatione. tu ſingulariter. Uite ſanctitas in ſua cōuerſatione.es. Sciētie ꝓfunditas in ſua reſpōſione.petrꝰ.

Prima pars.

¶ Primo ergo cōmendatur a ſtatꝰ ſublimitate ⁊c. Poteſtas ecleſiaſtica quanto plus multiplicaẜ: tāto plus minuitur. ⁊ quāto plus adunatur: tanto plus augeẜ. hinc eſt ꝙ plures ſunt prelati vocati in partē ſollicitudinis:ſed vnus hn̄s plenitudinē poteſtatis: quam dn̄s cōtulit petro:qꝺ ſignificat nota ſingularitatis tu. vn̄ Gen̄.xlj. Tu eris ſuper domū meā:⁊ ad tui oris imperiū cūctus populus obediet. et Luc̄.xxij. ſcribiẜ. Tu aliqn̄ conuerſus confirma fratres tuos. Potentes cōuerſos elemoſynarios ſuos faciūt. Petrus fuit auerſus:qn̄ xp̄m negauit tūc auertit ſe:⁊ nō ſeruauit pactuȝ qꝺ āte ꝓmiſerat. Mat.xxvj. Etiā ſi oportuerit me mori tecum nō te negabo. Sed poſtmodū cōuerſus cōſtitutꝰ eſt elemoſynarius et diſpēſator theſauri eccl'ie. quare ergo tu eris ſuper domum meam ⁊c. q: tu aliquando cōuerſus ⁊c. In hoc em̄ poſiti ſunt prelati: vt cōuerti faciāt peccatores ab errore vie ſue: ꝓpter qꝺ in ſe prius debēt cōuerti:et non dare exemplū ſubuerſionis ⁊ ꝑuerſionis ſubditis. nam ẜm Grego. in paſtorali/ cū paſtor per abrupta gradiẜ:neceſſe eſt vt ad precipitiū grex ſequaẜ. talis nō eſt paſtor:ſed idolū derelinquens gregē. Zacha.xj. Sequiẜ in autoritate. domū meā. Chriſtus habȝ duas domos. vn̄ pſ̄.xlvij. Diſtribuite domos eius:vt enarretis in ꝓgenie altera. Unā habet in celis:in qua nullus eſt egenus:quia gloria ⁊ diuitie in domo eius. pſ̄.cxj. In hac manſiones multe ſunt: et oēs tn̄ beati ſunt. vn̄ pſ̄.lxxxiij. Beati qui habitāt in domo tua dn̄e. In hac nullus eſt elemoſynarius:quia nulla eſt indigentia:ſed dicunt cum Zacha.xj. Benedictus dn̄s:q: diuites facti ſumus. Aliā domum habet in terris. ſcȝ eccl'iam:in qua multi pauperes et debiles ſunt ceci et claudi: qui indigent elemoſyna. elemoſynarius iſtius domꝰ petrꝰ eſt:et ẜm eius arbitriū bona eccl'ie diſpenſanẜ ſpūalia. vn̄ quaſi aquila ſuꝑ domum dn̄i. Oſee.viij. ⁊ ſicut aquila ꝓuocans ad volandum pullos ſuos. Deute.xxxij. Sed multi prelati nō ꝓuocant ad volandū pullos ſuos: nec ſuꝑ eos volitant: ſed ad reptandū ſuper terrā per affectionē terrenorum. Talis non fuit petrus:qui bene volauit non reptauit. vn̄ dixit claudo Actuū.iij. Argētum ⁊ aurū non eſt mihi. Et ſimoni offerenti pecuniam:ait. Pecunia tua tecū ſit in perditionē. Actuū.viij. Tu ergo eris ſuꝑ domum meā. ad tui oris imperiū ⁊c. Si talis eſſet prelatus:credo ꝙ deuote populus obediret. vn̄ filij iſrael dixerūt ioſue. Sicut obediuimus in cunctis moyſi: ita obedie[m]ꝰ et tibi. Joſue.j. ⁊ apl's ad Titū iij. Admone illos dicto obedire. Sic enī conſeruaẜ pax:et per pacem dilatatur ꝓ̄latī imperium. vnde de ſalomone legitur Eccl'i.xlvij. ꝙ imperauit in diebus pacis cui ſubiecit deus oēs hoſtes. ⁊ de chriſto Eſaie.ix. ꝙ eſſet princeps pacis. et ſubditur. Multiplicabiẜ eius imperium. Sed dic petre ẜm ꝓphetiam iacob. Gen̄. xlix. Prior in donis:maior in īperio. Quare ergo non augeẜ tuum imperiū:ſed minuitur? forte ꝓpter defectum pacis. Sic igiẜ cōmendatur a ſtatus ſublimitate: q̄ fuit in ſua prelatione. tu.

Secūda pars.

¶ Sed quia monſtruoſa eſt/ſedes prima et vita ima ẜm Bern̄: Et culpa vehemēter extendiẜ:cum pro reuerentia ordinis peccator laudatur. ẜm Grego. in paſtorali. ideo cōmendaẜ a vite ſanctitate:que fuit in ſua ꝯuerſatione. es eſſe ſcȝ charitatis et grē:quia dr̄.j.Corin. xiij. ſi charitatem non habuero nihil ſum de hoc.j.Regū.xxix. Scio quia bonꝰ es tu in oculis meis ſicut angelꝰ dei. Unuſquiſqȝ bene iudicat de his que nouit: et ideo nos qui ſolum cognoſcimus exteriora nō interiora: frequenter decipimur iudicando de bonitate alioꝝ. nihil em̄ poſſumus ſcire; niſi ex credulitate; ſed xp̄us

qui intuetur cor teſtimoniū perhibet de
homine. Scio (inquit) q bonus es tu.
qđ patet. nam ex charitate et dilectione
ſolum ſumus boni: et xp̄us requiſiuit ab
eo Johan.xxi. Simon iohannis diligis
me? vbi dicit Auguſt. Interrogat domi-
nus petrū ꝛc. Sed eſt bonus ſicut ange-
lus dei propter duo. Primo quia angelꝰ
eſt nomē officij: non nature. eſt enī nun-
cius: qui nō diuertit̄ a mandato domini:
nec minis: nec blanditijs: ſic prelatus eſt
bonus qn̄ non flectitur ab his que agere
debet ſm deum: nec benedictione adulā-
tium: nec maledictione detrahentiū. Di-
ctum fuit.ij.Regū.xiiij. Sicut angelꝰ do
mini: ſic eſt dn̄s meꝰ rex vt nec bn̄dictiōe
nec maledictione moueat̄. Secūdo ſtatꝰ
iſte.ſ.prelatoꝝ requirit vitam angelicam
non humanā. Angelus dn̄i exercituū eſt
Malachie.ij.

Tertia pars.

¶ Tertio commēdatur
D a ſciētie profunditate: que patuit in ſua
reſpōſione.petrꝰ.qui in euangelio hodi-
erno.cum xp̄s ꝓpoſuiſſet duas q̄ſtiones
diſcipulis.de ſcđa reſpōderūt diſcipuli:
nec determinatur ibi que fuerit: de p̄ma
reſpōdit petrus. Prima queſtio fuit iſta
Interrogat ieſus diſcipulos ſuos dicēs.
Quē dicunt hoīes eſſe filium hominis?
Interrogat autem quaſi neſciens quid
alij de ipſo dicerent: aut ſentirent: vt po-
ſteris exemplū daret de ſeipſis interrogā
di. Sicut enī oculus nō videt ſe: ſed aliū
ſic homo precipue in dignitate conſtitu-
tus: defectus ſuos non percipit: ſed alio-
rū: et nititur feſtucā de oculis alioꝝ erue
re: trabem in oculo ſuo non conſiderans.
Male vidit ſe Roboā cum dixit. iij. Re-
gū. xij. Minimus digitus meus groſſior
eſt dorſo patris mei. Expediret nāq; eis
frequēter ꝙ interrogarēt quid d̄r de eis.
Job.xij. Interroga iumenta.i. ſimplices
homines: ꝛ docebūt te: ꝛ volatilia celi.i.
altiora ſapiētes: ꝛ indicabūt tibi. Nūc au
tem tanq̄ nihil reprehenſibiliter agant:
optime dictū ſeruant apoſtoli.j. Cori.x.
Nihil interrogantes ꝓpter conſcientiaʒ
ſupple reprehendentē et remordentem ſi
ſcirent q̄d de eis dicat̄.nō ſolū aūt nō in-
terrogāt: imo ſi quis nō interrogatꝰ loq̄-
tur: caput ei frangit̄; ſicut dixit quedam
ſtatua in prouincia: que erat poſita ad cu
ſtodiendas res ab hoſtibus: quibus cō-
minantibus ꝙ ſi dicerent qui eſſent ra-
ptores: verberarent eam: ꝛ ſic bona capi-
entes abierūt. Cū poſtea alij ſuperueniē-
tes peterent qui bona rapuerāt: reſpon-
dit. Tempora mutant̄: homines deterio-
rantur: et qui veritatē dixerit: caput ei
frangitur. Audi aduerte tace ſi vis viue-
re in pace. dicunt lōbardi. Audiuimꝰ que
ſtiones: audiamꝰ reſpōſiones. Dicunt ei.
alij iohannē baptiſtā ꝛc. Fideliter recitāt
opinionē alioꝝ. naʒ herodes dixit de xp̄o
Johānes baptiſta reſurrexit a mortuis:
ꝛ ꝓpterea v̄tutes operant̄ in illo. Mar.
vj. Cecꝰ curatus dixit de eo. ꝙ ꝓph̄a eſt.
Jo.ix. ꝛ ſimiliter de alijs. Hec aūt opinio
licʒ eſſʒ falſa: q xp̄s in perſona ſua/nullꝰ
erat eoꝝ: tn̄ quantū ad aliā ꝓprietatem/
erat q̄libet eoꝝ. Sicut enī aliquē multū
liberalē vocamꝰ alexādrū. fortē ſamſonē:
ſapientē v̄o ſalomonem: ſic q plenitudo
grarū et virtutū: q̄ diuiſe fuerūt et diuer
ſe: ſimul fuit in eo: potuit ob hanc cāʒ di-
uerſis noībꝰ appellari. Sed dimiſſa hac E
q̄ſtione veniamꝰ ad primā: de qua r̄ndit
petrus. Vos aūt quē me eſſe dicitis? R̄n.
ſimon petrꝰ et dixit. Tu es xp̄s ꝛc. Prius
petiuerat queʒ dicūt hoīes: nunc dicit.
Vos aūt ꝛc. Nunq̄d non puri erant ho-
mines? ſm gl. magis erant dij facti ex ho
minibꝰ. hoīes enī ſunt: qui de filio hoīs
loquunt̄. dij autē qui in eo diuinitatem
agnoſcunt. Sicut enī pulſus vene indi-
cat paſſionem cordis: ſic v̄bū oris indicat
affectū mentis: ꝛ iō qui de terra eſt de ter
ra loquit̄. Sicut enī ea que ſunt in voce:
ſunt earū que ſunt in aīa paſſionū note.
vt dicit Ph̄s in.j. de aīa. Unde ſicut īpoſ
ſibile eſt illū eſſe ſanū corporaliter: q̄ pul-
ſum habet deordinatū: ſic īpoſſibile eſt il
lum bene eſſe diſpoſitū mentaliter: qui li
benter laxat līguam ad feda et turpia. ex
ſola enim lingua iudicatur de porco ſi eſt
ſanus: vel non. Sic ex duplici reſponſio-
ne iudicantur: hi quidem homines: hi
autem dij. Ego dixi dij eſtis. pſ̄. lxxxj. qui
ſcilicet agnoſcitis diuinitatem. Vos au-
tem ſicut homines. ſcʒ qui de ſola huma
nitate loquimini. Reſpōdens ſimon pe-
trus dixit. Tu es xp̄s ꝛc. Omnes interro
gat: ſed vnus ſolus reſpōdet. ſ. petrus q̄
oībus preerat. Argumentū eſt ꝙ prelati

debẽt eſſe parati ad reſpõdendũ de que ſtionibus ꝑtinentibus ad fidẽ.iuxta illud .j.Pet.iij. Parati ſemper ad ſatiſfactionẽ omni poſcẽti vos rationẽ de ea que in vo bis eſt ſpe. Sed ſicut nõ oĩa debita ſoluũ tur:ſic nec iſtud. magis enim curãt hodie de queſtionibus vbi eſt pecunia. Vocatur aũt duobus noĩbus.ſ.ſimõ:qui interpre‐ tatur obediens. et petrus qui interpreta tur agnoſcẽs: q2 ea que ſunt fidei cũ ſupe rent intellectũ:nõ põt quis cognoſcere ni ſi obediẽdo et captiuãdo humiliter intel‐ lectũ in obſequiũ fidei iuxta illud. Si nõ credideritis nõ permanebitis (in alio.nõ intelliget3.) Eſa.vij. Tu es xp̃s filius dei viui.ecce primo cõtinẽs ſummã fidei chri ſtiane. In hoc glorietur:qui gloriatur.ſci re et noſſe me. Hiere.ix. Bene nouit eũ pe trus: qui vtrãq3 naturam.ſ.diuinitatis ⁊ humanitatis in eo confitet᷑. Xp̃s quantũ ad humanitatẽ.filius dei viui / quãtũ ad diuinitatẽ. De eo tm̃ gloriat᷑ collega ſuus btũs paulus.j.Corinth.ij. Nõ (inq̃t) iudi caui me ſcire aliquid inter vos niſi ieſum xp̃m. Plus dicit petrus.dicit em̃:quia fi‐ lius dei eſt. Dic ergo Paule:quid tibi vi‐ detur de xp̃o cuius filius eſt? Idẽ videtur ſibi ſicut et petro.niſi ꝙ hoc amplius ha‐ bet paulus ꝙ probat ex duobus.

Primo ex paterne hereditatis ꝑceptione: ſm̃ quã cõſtituit eũ heredẽ vniuerſorũ. Heb.j. Si aũt filij ⁊ heredes. Rom̃.viij. filio dicit. Oĩa mea tua ſunt. Luc̃.xv.

Sc̃do ex paterni opis imitatione: ꝑ quẽ fecit ⁊ ſecula. Si em̃ filij abrae eſtis ope ra abrae facite. Iohã.viij. Oĩa ꝑ ip̃m fa cta ſunt. Ioh.j. Audita aũt hac reſpõſio ne: xp̃s petrũ commẽdat tanq̃ bonũ re‐ ſpondẽtem dicẽs. Beatus es ⁊c̃. Eadem cõmẽdatione eſt dignus paulus ⁊c̃.ſeq̃‐ tur. nec em̃ ego ab hoĩe didici illud:ſ3 ꝑ reuelationẽ xp̃i ieſu. Explicit. Deo gr̃as.

¶ Tu princeps ep̃oꝝ:tu heres apoſtoloꝝ: tu primatu abel:gubernatu noe:patriar‐ chatu abraã:ordine melchiſedech: digni‐ tate aarõ:autoritate moyſes:iudicatu ſa‐ muel;poteſtate petrus:vnctione xp̃s. Tu es cui claues tradite:cui oues credite ſũt Sunt quidẽ et alij celi ianitores / ⁊ gregũ paſtores:ſed tu tanto glorioſius:quãto et differẽti⁹ vtrũq3 pre ceteris nomẽ heredi‐ taſti:habẽt illi ſibi aſſignatos greges: ſin guli ſingulos; tibi vniuerſi crediti / vni vnus. Nec modo ouium:ſed et paſtor: tu vnus ouium paſtor ⁊c̃.

¶ In feſto beati Matthie apl̃i. Sermo.

ABſcondiſti hec a ſapiẽtibus ⁊ prudẽtibus Mat.xj.cap.originaliter: trãſſumptiue in euangelio preſentis ſolennitatis ver bũ ſcribit᷑ nunc aſſumptũ. Quia pc̃tis exi gẽtibus / mũdus hodie varijs tribulatio‐ nibus / peſtilentijs / ⁊ terremotu horribili in q̃pluribus partibus cõturbat᷑: ex quo inſurgit opinio in quorũdã mentibus: ꝙ iſta mala finẽ propinquũ dicant vniuerſi. Et vt de iſta materia:prout deus mihi de derit:poſſim aliq̃d dicere ⁊ predicare:vo‐ lui iſtud thema recipere de euangelio ho dierno. Abſcõdiſti hec a ſapiẽtibus ⁊ pru dẽtibus. Pro cui⁹ thematis introductio‐ ne / moueo dubiũ in.iiij.diſ.xliij.art.iij.q. ij. Vtrũ tẽpus finis mũdi nõ ſit occultũ: nec abſconditũ:immo poſſit ſciri. Et vide tur ꝓbari tribus rõnibus / ꝙ tẽpus finis mũdi nõ ſit occultũ:nec abſcõditũ:immo poſſit ſciri. Prima rõ eſt naturalis:q̃ fun‐ datur in ph̃ia naturali:et eſt iſta. Omne illud cuius principiũ eſt determinatũ : et finis põt determinate ſciri:ſed principiũ mũdi determinate ſcit᷑: ergo ⁊ finis ipſi⁹; et ſic tempus finis mũdi nõ erit occultũ: Argumẽtum eſt bonũ: q2 in tertio prime. Sed maior ꝓpõ que eſt fundamẽtũ argu mẽti: fundatur in dicto ph̃i de generatio ne vbi dicit / ꝙ oĩa mẽſurant᷑ quodam pe‐ riodo.ſ.principio ⁊ fine determinato ⁊ mẽ ſurato.et ſic tp̃s finis mũdi nõ erit occul‐ tũ:nec abſconditũ. immo determinatũ:⁊ poteſt ſciri. Sc̃da rõ eſt ſcripturalis:⁊ fun datur in duobus textibus ſacre ſcripture. Prim⁹ textus eſt Apoca.xij. vbi dr̃ / ꝙ mu lier per quã ſm̃ doctores eccleſia deſigna tur: h3 locum paratũ a deo in quo paſca‐ tur diebus mille.cclx. Sc̃ds text⁹ eſt Da‐ niel.xij.vbi ponitur quidam numerus de terminatus dierũ: ꝑ quos anni ſignari vi dẽtur:ſm̃ illð qð ſcribit᷑ Ezech.iiij. Diẽ ꝑ anno dedi tibi.ergo videt᷑ ꝙ ex ſacra ſcri‐ ptura põt ſciri determinate finis mundi. Tertia rõ figuralis eſt iſta.ſtatus noui te ſtamẽti figuratus fuit in veteri teſtamen to: ſed ſcimus determinate tp̃s in quo ve tus teſtamẽtũ ſtatutũ fuit ; ergo põt ſciri

determinate tēpus in quo nouū teſtamē-
tū habebit ſtatū: ſed nouū hꝫ ſtatum vſqꝫ
ad finē mūdi: ſicut dr Mat. vlti. Ecce ego
vobiſcū ſum oībus diebus vſqꝫ ad cōſum
mationē ſeculi. ergo pōt ſciri determina-
te finis. Pro rñſione ergo qſtionis/ dicen
dū eſt ſm doctores: ꝙ ipſe finis mūdi eſt
abſconditus et occultus: et ea que in fine
mundi euenire debēt. qd pꝫ per rōnē fun
datā per locū a minori. Illud qd eſt igno-
ratū ab angelis: eſt etiā hoībꝰ multo ma-
gis occultū: qr ea ad q̄ hoīes naturali ra-
tione pertingere poſſunt: multo limpidiꝰ
et citius angeli naturali cognitiōe cogno
ſcūt. Similiter etiā reuelationes nō fiūt
hoībus niſi per angelos: vt pꝫ p Diony.
iiij. c. celeſtis hierarchie. ſꝫ angeli neſciūt
tempus determinate: vt pꝫ Mat. xxiiij.
De die illa et hora nemo ſcit: neqꝫ angeli
celorū. ergo tēpus illud hoībus eſt occul-
tum. Itē eodē modo apoſtolis fuit occul
tum et abſconditū qui habuerūt ſapiētiā
et prudētiā et reuelationes pre ceteris: vt
patet Act. j. Non eſt veſtrū noſſe tempora
vel momēta que pater poſuit in ſua pote-
ſtate. ergo a fortiori nobis. et iō dicit the-
ma. Abſcondiſti hec a ſapientibus ⁊ pru-
dentibus. ſ. ab angelis et ab apoſtolis.
B ¶ Ad rōnes prius factas reſpondet/ ⁊ pri
mo ad primā que dicit ꝙ illud cuius prin
cipiū eſt cognitū etiam ⁊ finis determina
te pōt ſciri: qr oīa mēſurātur quodā perio
do ſm pħm. dicēdū ꝙ illa quoꝝ finis co-
gnoſcitur cognito principio opꝫ menſurā
nobis eſſe cognitā. et ideo cognito princi
pio alicuius rei cuius duratio mēſuratur
motu celi: poſſumꝰ cognoſcere eiꝰ finē. eo
qr motus celi eſt notus nobis. ſed mēſura
durationis motus celi eſt ſola diuina diſ-
poſitione que eſt nobis occulta: ⁊ iō quā-
tūcunqꝫ ſciamus eiꝰ principiū: finē eiꝰ ſci
re nō poſſumus. Ad ſcđm dicendū/ ꝙ per
mille ⁊. ccxl. dies de quibꝰ fit mētio Apo-
cal. xij. ſignificat omne tēpus quo eccleſia
durat: et nō aliquis determinatus nume
rus annoꝝ: qr in ſacro eloquio/ ſepe poni
tur determinatus pro numero indetermi
nato. et ecōuerſo. ſicut dr Eccl's. j. Stulto
rum infinitus eſt numerus. vel pōt refer-
ri ad numerū predicationis xpi ſuper quā
fundatur eccleſia: que durauit tribus an-
nis cū dimidio: quod tēpus fere continet
equalē numerū dierū numero predicatio-
nis. ſimiliter numerꝰ dierū q̄ ponit in da
niele non eſt referēdus ad numerum die-
rum aliquoꝝ qui ſit vſqꝫ ad finem mūdi/
vel vſqꝫ ad predicationem antichriſti: ſed
debet referri ad tēpus quo predicabit an
tichriſtus: ⁊ quo perſecutio eius durabit.
Ad tertiū dicendum ꝙ ꝗuis ſtatus noui
teſtamēti in generali ſit prefiguratꝰ in ſta
tu veteris teſtamēti: nō tñ oportet ꝙ ſin-
gula reſpondeant ſingulis/ precipue cum
in xpo oēs figure veteris teſtamēti fuerūt
complete. et ideo Aug. xviij. de ciuita. dei
reſpondet quibuſdā qui volebant accipe-
re numerū perſecutionū: quas eccl'ia paſ-
ſa eſt ſm numerum plagarum egypti. di-
centes p illas res in egypto iſtas perſecu
tiones pphetice ſignificatas. etiā non ar
bitror ꝗuis ab eis qui hec putāt exquiſi-
te et ingenioſe illa ſingula his ſingulis cō
parata videātur nō pphetico ſpū: ſed cō-
iectura mentis humane que aliquādo ad
verum peruenit: et aliquando fallitur. Et
ſimiliter videt eſſe de dictis abbatis ioa-
chim per tales coniecturas de futuris ali
qua vera predixit: et in aliq̄bus deceptus
fuit. Et ſic ex oībus iſtis patet ꝙ tempus
finis mundi eſt nobis occultum ⁊ abſcon
ditum ſm ſanam ⁊ ſolidā doctrinā docto
rū. ergo non poſſumus nec debemus diffi
nire p terremotus. nec alia mala que nos
hic premunt: ꝙ ſint ſigna determinati tē-
poris finis mundi. et non immerito iſtud
eſt nobis occultum et abſconditum. qr de
us voluit illud eſſe abſconditum a ſapien
tibus ⁊ a prudētibus. i. angelis: de q̄bus
dicit magiſter in. ij. ſen. diſt. iij. ꝙ ſcīe acu
mine vigent. ſ. mali angeli. ergo a fortiori
boni et ſancti: etiam apoſtoli qui ſunt ſa-
piētes/ iuxta verbum xpi loquētis de apo
ſtolis. Ecce ego mitto ad vos pphetas et
ſapiētes et ſcribas ⁊ ex illis occidetis ⁊c.
Mat. xxiij. et hoc oſtendunt verba thema
tis preaſſumpti. Abſcondiſti hec a ſapien
tibus et prudentibus. ſ. angelis et apoſto
lis quod fuit thema. Pro pſecutione the
matis intendo facere tres tractatꝰ: prout
in ſancto eloquio tres legimꝰ abſcōſiōes.
Prima eſt abſconſio diuina.
Scđa eſt abſconſio diabolica.
Tertia eſt abſconſio humana.

Prima pars.

¶ Dico pmo ꝙ pma ab-

ſcõſio eſt diuina. deus enim abſcõdit tria
principaliter ab hominibus.
Primo conſiliũ redẽptionis humanalis.
Scđo viſionem faciei diuinalis.
Tertio tempus finis generalis.
E ¶ Dico primo ꝙ deus abſcõdit ab homi-
nibus conſilium redemptionis humana-
lis. Deus enĩ ab eterno in conſiſtorio tri-
nitatis habuit ꝯſiliũ determinatũ: ꝙ dei
filius qui eſt ſcđa perſona in trinitate de-
beret incarnari et redimere genus huma-
num. Iſtud cõſilium fuit abſconditũ ho-
minibus ante incarnationem. qđ conſide
rans admirabatur Aug. in ſui conuerſio-
ne: de quo habetur in lib. cõfeſ. Nec ſatia
bar illis diebus conſiderare altitudinem
diuini cõſilij ſuper ſalutem humani gene
ris. Et ſi dicatur ꝙ doctores dicunt: et ſi-
gnanter ſctũs Tho. ij. ij. q. ij. ar. vij. in. iij.
par. q. xiij. ad quintũ. et in queſtionib⁹ de
veritate: ꝙ quãdo deus miſit ſoporem in
adam: tunc deus reuelauit myſterium in-
carnationis. Dicẽdum eſt ꝙ verũ eſt quã
tum ad effectum: non aũt quantũ ad cau
ſam. ita ꝙ reuelauit ſibi ꝙ filius debebat
incarnari: ſed non indicauit ꝙ propter re
demptionem generis humani eſſet incar-
nandus. Et lꝫ prophete ſciuerunt: non ta
men perfecte nec clare: et iđ dixit Eſa. xix.
Ubi nunc ſunt ſapientes tui? Annũcient
tibi et indicent quid cogitauerit dñs exer
cituum ſuper egyptum. i. ſuper mũdum ſi
illud ſciunt. q. d. non. Sed iſtud abſcõdi-
tum/ fuit reuelatum in incarnatione ꝑ fa-
cti euidentiã: quando verbum caro factũ
eſt. ⁊ poſtea perfectius per predicationem
apoſtoloꝝ. ſ. petri et pauli et alioꝝ/ ⁊ bea
ti matthie: qui forte electus fuit ad mani
feſtandum iſtud ſecretum et abſcõditum.
Dic aliquid de hiſtoria. De iſto ſecreto ab
ſcõdito quod reuelauit beatus matthias
in ſua predicatione: põt intelligi illud qđ
paulus de ſe dicit Ephe. iij. Mihi enĩ om
niũ ſanctoꝝ minimo/ data eſt gratia hec:
in gentib⁹ euangelizare inueſtigabiles di
uitias chriſti: ⁊ illuminare omnes: que ſit
diſpenſatio ſacramenti abſconditi a ſecu
lis. Et hec de primo minus principali.
D ¶ Dixi ſecundo ꝙ fuit ab hominibus ab-
ſcondita viſio faciei diuinalis. Licꝫ enim
adam ſm doctores/ ante pctm̃ videret de
um perfectius ꝙ̃ nos nũc: propter pecca-
tum tñ eius abſcõdit ab eo/ et a nobis fa
ciem ſuam. de qua abſcõſione locutus eſt
Eſa. lix. Iniquitates veſtre diuiſerunt in-
ter vos et deum veſtrum: ⁊ peccata veſtra
abſconderũt faciem eius a vobis ne exau
diret. Dedit enim deus illam ſententiam
contra genus humanum: quam dedit da-
uid abſalon. ij. Reg. xiiij. Reuertat̃ in do
mum ſuam: et faciem meam nõ videat. et
immo dicit dñs moyſi. Uidebis poſterio-
ra mea: faciem autem meã videre non po
teris. Exo. xxxiij. Iſtud autem abſconditũ
reuelauit nobis ĩ ſua benedicta natiuita-
te et apparitione: illam. ſ. beatã faciẽ nu-
be carnis oculis nr̃is obtenebrando (al's
oſtendendo) Iſta reuelatio fuit figurata
Exo. ij. vbi dicitur ꝙ mater moyſi videns
filium elegãtis forme: abſcõdit eũ tribus
menſibus. Cunqꝫ iã celare nõ poſſet: ſum
pſit fiſcellam ſcirpeam et liniuit eam bitu
mine et pice: poſuitqꝫ intus infantulũ: et
expoſuit eũ in charecto ripe fluminis: et
inuenit eum filia pharaonis. Pater moy
ſi eſt deus: qui abſcondit filium ſuum tri-
bus mẽſibus. ſ. tẽpore nature primo inſti-
tute. ſcđo tẽpore nature poſt pctm̃. tertio
tẽpore legis ſcripture. Sed cum iam cela
re nõ poſſet. ſ. propter neceſſitatẽ generis
humani: ſumpſit fiſcellam ſcirpeã. ſ. virgi
nem mariã: ⁊ liniuit eam. ſ. bitumine cha
ritatis interius: et pice virginitatis et in-
corruptionis exterius: poſuitqꝫ intus in-
fantulum: et expoſuit eum ripe fluminis.
hoc eſt huius mũdi tribulationibus ⁊ pe
nis: ſed non culpis. Due ripe fluminis hu
ius mundi/ ſunt pena ⁊ culpa: vni ripe ſo
lum expoſitus fuit xp̃s. ſ. pene. et tradidit
eũ filie pharaonis. i. ſynagoge: cuius filiũ
ſe eẽ poſtea negauit: cũ eccleſiã ſibi in paſ
ſione deſpõſauit. ꝓpter qđ poſſumus ſibi
dicere. Uere tu es de⁹ abſcõdit⁹ de⁹ iſrl' ſal
uator. Eſa. xlv. Et h̃ de ſcđo min⁹ ꝑncipali
¶ Dixi tertio minus ꝑncipaliter: ꝙ deus
abſcõdit ab hoib⁹ tẽp⁹ finis gñalis. Pro E
quo notãdum/ ꝙ multi hodie opinantur
propter terremotũ: ꝓpter peſtilẽtias: pro
pter guerras et diuiſiones regnoꝝ ⁊ ciui-
tatũ/ ⁊ fere totius orbis: ꝙ oĩa iſta ſint ſi
gna finis mũdi: et ꝑ ꝯñs arguũt ex hoc ꝓ
pinquitatem finis generalis: et fundant
opinionẽ ſuã in textu ſctĩ euangelij Mat
thei. xxiiij. vbi habetur. Et egreſſus ieſus
de tẽplo ibat. Et acceſſerũt diſcipuli eius
vt oſtenderent ei edificationes tẽpli. Ipſe

reſpondēs dixit illis. Uidetis hec om̄ia? Amen dico vobis: non relinquetur hic lapis ſuper lapidem qui non deſtruaẗ. Se-dente aūt eo ſuper mōtem oliueti: acceſſerunt ad eum diſcipuli ſecreto dicētes. Dic nobis qn̄ hec erunt: et quod ſignū aduentus tui ⁊ cōſummationis ſeculi? Et reſpōdēs ieſus dixit eis. Uidete ne quis vos ſeducat. Multi em̄ venient in nomine meo dicētes. Ego ſum xp̄s: et multos ſeducēt. Audituri em̄ eſtis prelia ⁊ opiniones preliorum ⁊c̄. ſequitur. Conſurget enim gēs in gentem: et regnum in regnum: ⁊ erunt peſtilentie et fames et terremotus per loca ⁊c̄. Et qm̄ abūdabit iniquitas: refrigeſcet charitas multoꝝ. Et multa alia ſigna ponuntur in hoc euangelio: que oīa propinquum finē demonſtrāt. Cū hoc etiam concordat beatus Marcus. c. xiij. ponēs eadem ſigna: que ponit mattheus reiterādo: et ſignāter dicit. Exurget em̄ gens cōtra gentem: et regnū ſuper regnū: ⁊ erunt terremotus per loca et fames. Initiū dolorum hec. Cum hoc etiā concordat Luc. xxj. c. eadem ſigna ponendo. Surget gēs contra gentem: et regnū aduerſus regnū: et terremotus magni erunt per loca: ⁊ peſtilentie et fames: terroreſq̄ʒ de celo: et ſigna magna erūt. Dicūt ergo. iſti tres euā-geliſte concordant in iſtis ſignis: q̄ demōſtrant propinquitatem finis mūdi. ⁊ non ſolū iſta ſigna: ſed et multa alia que apoſtoli in ſuis epiſtolis poſuerūt: iam in nobis experimur. ergo cōcludimus ꝙ finis ſit mundi. Propter qd̄ multi inſipiēter iā predicāt determinatū tēpus finis mūdi. quidā. vij. annos: quidā. x. et quilibet ꝓut ſibi placet. quod tamen falſum eſt. Audite determinatā veritatem doctoris Aug̃. in ep̄l'a de die iudicij ad heſitium dic̄. ſic. Si-gna que in euāgelijs ponūtur: nō oīa pertinent ad ſcd̄m aduētum qui erit in fine. Sed quedam eoꝝ pertinent ad tēpus deſtructionis hieruſalem: que iam preterie-runt: quedā v̄o et plura eoꝝ pertinent ad aduentum quo quotidie ad eccleſiā ſuam venit: etiam ſpiritualiter viſitās prout inhabitat nos per fidem et amorem. Nec illa que in euangelijs vel in epiſtolis ponū-tur: ad vltimum aduētum ſpectantia: ad hoc poſſunt valere vt determinate tempus finis mundi vel iudicij poſſit cognoſci: q2 illa que pronunciantur nunciantia chriſti vicinum aduentum: etiam a tēpore primitiue eccleſie fuerunt qn̄q̄ʒ intenſius qn̄q̄ʒ remiſſius. vnde ⁊ ipſi dies apoſtolorum dicti ſunt dies nouiſſimi: vt p3 Act. ij. vbi petr⁹ exponit illud Johel'. ij. Et erit in nouiſſimis dieb⁹ ⁊c̄. et tamen ex illo tēpore ꝙ plurimum tranſiuit. et quandoq̄ʒ plures quādoq̄ʒ pauciores tribulationes in eccleſia fuerūt. Unde non poteſt determinari tempus quātum ſit futurum: nec de menſe: nec de anno: nec de centum: nec de mille: vt Augu. in eodem lib̄. dicit. Et ſi credatur in fine huius pericula magis abundare: non tamen poteſt determinari que ſit illa quātitas periculorum: que immediate diē iudicij precedēt: vel antichriſti aduentum: cum etiam tempore primitiue eccleſie fuerunt perſecutiones alique adeo graues: et corruptiones erroꝝ adeo abundarent: ꝙ ab aliquibus tūc vicinus putaretur vel imminens antichriſti aduētus: ſicut dicitur in eccleſiaſtica hiſtoria: et in lib̄. j. de viris illuſtribus. ¶ Item etiam tempus finis mūdi nō poteſt ſciri nec per naturalē rationem: nec per reuelationem. Nō per naturalē rationem: q2 ſimul erit finis mundi et ceſſatio motus celi. ex motu aūt accipitur numerus oīm que determinato tp̄e per naturalē rationē facta preuidētur. Ex motu aūt celi nō poteſt cognoſci finis eius: quia cū ſit circularis: ex hoc ipſo habet ꝙ ſm̄ naturā ſuā poſſit in perpetuū durare. ⁊ ſic naturali rōne non pōt ſciri tēpus qd̄ erit vſq̄ʒ ad finem mundi. Similiter nec ꝑ reuelationē haberi poteſt: iō vt hoīes ſint ſolliciti ſemꝑ ⁊ parati ad occurrendū. Et ꝑpter hoc ap̄lis q̄rētibus. Dn̄e ſi in tp̄e hoc reſtitues regnum iſrael? dixit ieſus. Nō eſt veſtrū noſſe tp̄a vel momēta q̄ pr̄ poſuit in ſua poteſtate. Act. j. ſuꝑ quo Aug̃. dicit li. xviij. de ciui. dei. c. liij. Nō vtiq̄ʒ illi de hora vel die vel anno: ſed de tēpore interrogauerāt: qn̄ illud accepere rūſum. ſequiẗ. Oīm de hac re calcātiū digitos reſoluit: ⁊ quieſcere iubet ille q̄ dicit. Nō eſt veſtrū noſſe tp̄a vel momēta ⁊c̄. Nō dicit diē: nec horā: ſ3 tp̄a. qd̄ em̄ ap̄lis noluit indicare: nec alijs reuelabit. vnde oēs illi qui tēpus predictū numerare voluerunt: hactenus falſiloqui ſunt īuēti. Quidā em̄ vt Aug̃. dicit ibidē dixerūt ab aſcēſiōe dn̄i vſq̄ʒ ad ei⁹ vltimū aduētū q̄dringētos annos poſſe cōpleri.

aliȷ quingentos : aliȷ mille:quoꝝ falſitas
ptꝫ ⁊ ſic patebit eoꝝ qui adhuc cōputare
nō ceſſant. Poſſunt adhuc dicere iſti qui
numerāt tēpus finis mūdi.deꝰ pōt reue⸗
lare ⁊ de facto reuelabit.qđ ptꝫ per illud
qđ ſcribit Amos.iiȷ. Non faciet dn̄s deꝰ
ꝟbū:niſi reuelauerit ſecretū ſuum ad ſer⸗
uos ſuos ꝓphetas. Ad qđ reſpōdet glo.
ſanctoꝝ dicēs ſic. Non oīa reuelat domi⸗
nus:niſi vtilia nobis. Ex quo daꝶ intelli⸗
gi ꝙ illa ꝑ diuinā prouidentiā reuelātur
hoībus anteꝙ̄ fiant:q̄ ſunt eis neceſſaria
ad ſalutē. Et ideo ſcire diē et horā mortꝭ:
hoc non eſt neceſſariū ad ſalutē:imo eſſet
ꝙ̄plurimū nociuū: ⁊ ideo rariſſime reue⸗
latur:quia nihil certius morte: ⁊ nihil in
certius hora mortis. Scire etiā quātum
tēporis mūdus hꝫ durare:et qn̄ erit con⸗
ſummatio eiꝰ:inutile eſt hoībꝰ:nec expe⸗
dit.iō non inueniꝶ ſcriptū ꝙ alicui homi
ni vnq̄ꝫ fuerit reuelatū.et iō Augu.ī qua
dam epl'a. Latet vltimꝰ dies vt obſeruen
tur oēs dies.nā tunc paranꝶ remedia: cū
mortis imminent pericula.hec ille. Et ſic
ptꝫ ex oībus que dicta ſunt:quia nec pro⸗
pter terremotū:nec ꝓpter famē/peſtilen
tias/guerras/et alia ſigna data in euan⸗
gelijs:poſſumus ſcire determinatū tem⸗
pus finis mūdi. Propter qđ ego poſſum
dicere toti mundo: ꝙ ea q̄ erunt circa fi⸗
nē mundi:vt perſecutiones:mala ⁊ ꝯſum
matio ſeculi abſcōdita ſunt ab ocl'is tuis
Luce.xix. Et iō quia ignotū eſt nobis: de
bemus eſſe magis cauti et auiſati: ⁊ ſemꝑ
in grā et pnīa:vt ſi forte deus vellet nos
morte ſubitanea perire:terremotu:vl' ſub
uerſiōe domoꝝ: ſicut alibi fecit morte pre
uenire:inueniat nos paratos : ſicut ipſe⸗
met auiſat nos dicēs Mat.xxiiiȷ. Mar.
xiiȷ. ⁊ Luce.xiȷ. Ideo et vos eſtote parati:
qꝛ neſcitis diem:neq̄ꝫ horam.

Tertia pars.

B ¶ Dixi tertio ꝙ eſt ter⸗
tia abſconſio.ſcꝫ humana. Abſcondit em̄
homo inſipiens tria.ſcꝫ
Beneficia diuina.
Maleficia criminalia.
Bona fraterna.

¶ Primo beneficia dei ingratus abſcon⸗
dit:qui proſpera et aduerſa a deo omnia
eſſe non credit: nec eidem pro eis laudes
ſoluit. Reſpice ad ioculatores qualiter
raupas et veſtes a nobilibꝰ eis datas nō
abſcondūt:ſed circūferunt.laudant ⁊ ma
gnificant largitorem. Sic deberent homi
nes facere de proſperis et aduerſis a deo
acceptis.vtraq̄ꝫ em̄ beneficia dei ſunt:et
plus aduerſa q̄ꝫ proſpera. Et iō dicit Io⸗
hānes Lemouicenꝭ. ī de ſomnio pharao
nis loquens de ioſeph/qn̄ trāſibat de ad⸗
uerſitate ad proſperitatē. Nunc ſiniſtrum
latus dolet: ſed lateri dextro dolorē im⸗
minere formidat. qm̄ licꝫ vtraq̄ꝫ fortuna
formidabilis ſit:formidabilior tamen eſt
proſpera ꝙ̄ aduerſa. nam aduerſa pre⸗
mit aduerſarium:ſed proſpera perdit in⸗
cautū. Sic homīes qui ſunt in ſanitate/
abūdantia/⁊ proſperitate:non recogno⸗
ſcunt deū:committunt peccata:et ſunt in
magno periculo: ⁊ abſcondūt beneficia/
deo non regratiando: ⁊ ideo deus dat no
bis iſtas tribulationes/peſtilētias/⁊ ter⸗
remotus:vt ſic ſaltem tribulationibꝰ at⸗
triti conuertamur ad deū : qꝛ vt dic̄ Gre⸗
gorius.mala que nos hic premūt:ad deū
nos ire compellūt. Et tūc dicetis cū pſal⸗
miſta.pš.xxxix. Iuſticiam tuam non ab⸗
ſcondi in corde meo.ſ.regratiando de tri
bulationibꝰ datis:que ꝑ iuſticiā deſignā
tur.qꝛ mala que patimur: peccata noſtra
meruerūt (inquit Greg̃.ſeu Hieronym̄.)
Debemus ꝰ̃ dicere cū pš ibidē. Non ab⸗
ſcondi mīam tuā et veritatē tuā: a conci⸗
lio multo.et h̄ regratiādo de bn̄ficijs pro
ſperitatis:que per mīam denotātur.

¶ Dico ſcđo ꝙ homo inſipiens abſcōdit
ſuos actus criminales. Iſti ſunt hoīes et
mulieres imprudentes: qui pctā ſua ab⸗
ſcondunt in cōfeſſione:nec volūt reuela⸗
re ea. Iſti ſunt ſimiles rachel:que furata
fuit idola patris ſui et abſcōdit ea. Gen̄.
xxxȷ. Idola ſunt pctā q̄ furatur quilibet
pctōꝛ diabolo pr̄i ſuo: ⁊ abſcōdit illa ſub
ſtramine aſini.i.ſenſualitatis:que īducit
verecundiā.magna inſipientia eſt. ignis
em̄ non abſcondiꝶ in ſtupa. Prouerb.vȷ.
Nunq̇d poteſt homo abſcondere ignē in
ſinu ſuo vt veſtimenta illius non ardeāt.
aut ambulare ſuper prunas vt non com⸗
buranꝶ plante eius. q.d.non. ⁊ certe non
quia vt ſcribiꝶ Eccl'i.xȷ. A modica ſcintil⸗
la augetur ignis. Sic peccata augenꝶ:ſi
ſtatim per penitētiam non delētur : quia
ſm̄ Grego. Peccatū quod per penitentiā
non diluitur; mox ſuo pondere ad aliud

trahit. Et ideo melius eſt pctā ſtatim per
confeſſionem et penitentiā extinguere: ꝙ
dimittere vt augeantur. Citius em̄ extin-
guitur modica ſcintilla ignis ꝙ magna.
et ideo dixit ſapiens Prouer. xxviij. Qui
abſcōdit ſcelera ſua: nō dirigetur. qui aūt
cōfeſſus fuerit: ⁊ reliquerit ea: miām cōſe
quetur. Sed ſunt quidā mali xpiani: q̄ be
ne reuelant peccata ſua cōfeſſoribus inſi-
piētibus dicēdo. ſufficit mihi ꝙ confeſſor
meus habet clauē potētie: nō curo de cla
ue ſapiētie. Iſti credūt decipere deū: ⁊ de
cipiūt ſeipſos: qm̄ tāta et forte maior ſciē
tia requiritur in cōfeſſione ad diſcernēdū
pctā: ꝙ ad predicandū verbū dei. De iſtis
cōfeſſoribus ignorātibus: et de illis q̄ con
fitētur eis tali intentione: verificat̄ illud
Mat. xv. et Luc. vj. Si cecus cecū ducat:
ambo in foueam cadūt. et ideo poteſt di-
ci cuilibet iſtoꝝ/ nr̄m thema cū hoc quod
ſubditur. Abſcondiſti hec a ſapiētibus et
prudentibus.

¶ Dico tertio ꝙ homo inſipiens abſcōdit
indebite bona fraterna. Bona em̄ tēpora
lia que dat de⁹ cuilibet ex charitate: ſunt
indigentium: et debent eis impartiri: ⁊ q̄
elemoſynā loco et tempore non tribuit in
digenti: abſcōdit rem proximi: et ideo di-
citur Eccl'i. xxix. Perde pecuniam propter
fratrem et amicum: et non abſcondas illā
ſub lapide in pditionē. Primo dicit. Per-
de pecuniam. perde (inquā) vt ſemen ad
tempus perditum in futurum multiplice
tur. Prouerb. xj. Semināti iuſticiā. i. rem
iuſte acquiſitam/ merces fidelis. Secūdo
dicit. nō abſcōdas illam ſub lapide. i. ſub
duro corde et auaro. et bene dicit ſub lapi
de. de lapide enim non extrahitur liquor
vel humor: ſic nec de tali. Eccl'i. iij. Cor du
rū habebit male in nouiſſimo. quia in iu-
dicio male recipiet. Tertio dicit in perdi-
tionem. ſicut enim ſarcina ſimul cum na-
ue perditur: et nauem aliquando ſubmer
git: ſic auaricia et bona male acq̄ſita per-
duntur in morte: et perdunt etiā poſſiden
tem. vnde dicit ſapiens. Perde pecuniam
propter fratrem et amicum. ⁊ non abſcon
das ſub lapide in perditionem. Et ſic pa-
tet triplex abſconſio. ſ. dei/ diaboli/ et ho-
minis. fac finem. Explicit ſermo iſte. Deo
gratias.

¶ In feſto ſancti Thome aq̄natis/ docto-
ris angelici. Sermo. j.

Inuocaui et ve-
nit in me ſpiritus ſapiētie.
Sap. vij. et in ep'la hodier-
na ſm feſtū hodiernum ⁊c̄.
Sancti doctores theologi
tēporibus iam lapſis conſiderātes ſnīam
ſalomonis dicentis Sap. vij. c. Unus in-
troitus eſt oībus ad vitam: et ſimilis exi-
tus. Et ꝙ eodem modo naſcūtur ⁊ moriū
tur reges et potentes ſicut alij. Nemo em̄
ex regib⁹ aliud habuit natiuitatis initiū.
Sapientie in eodē cap. ꝓpoſuerūt in cor
dibus ſuis ꝙ vna ſemel anteꝙ ſe darēt er
roribus peccatoꝝ: quererēt ⁊ perquirerēt
ſapientiā: et illā ſecum haberēt. de nume-
ro iſtoꝝ fuit ſalomon qui Eccli in ca. vlti.
loquitur in hec verba. Cū adhuc eſſem iu
nior: priuſꝙ oberrarē q̄ſiui ſapiētiā palā
in orōne mea. Si quid contigit: ſancti do
ctores queſierunt ſapientiā in mari: et nō
inuenerunt. in terra: et non inuenerūt. in
abyſſo: et nō inuenerunt. vnde flendo/ et
cū dolore: q: ſapientiā non poterant inue
nire: faciunt queſtionē que ſcribitur Iob
xxviij. Sapientia vbi inuenit̄: et quis eſt
locus intelligētie? Neſcit homo precium
eius: nec inuenitur in terra ſuauiter viuē
tium. Abyſſus dicit. nō eſt in me. et mare
loquit̄. nō eſt mecū. Iſti queſtioni reſpon
det quidā maxim⁹ doctor theologus glo-
rioſus Iohānes euāgeliſta Apoc. in. c. v.
ſic dicens. Uidi in dextera ſedentis ſupra
thronū librū ſcriptū intus: et foris: ſigna-
tum ſigillis ſeptē. Sed vere ego qui ſum
conſocius veſter: flebā multū ſicut ⁊ vos:
et propter eandem cauſam ſicut ⁊ vos: q:
nemo fuit inuent⁹ in celo: nec in terra: nec
ſubtus terrā qui poſſet aperire librū. Sā
cti doctores dicunt ꝙ iſte liber eſt ſapien
tie diuine. ſ. ſacre ſcripture: q̄ eſt ſcript⁹ in
tus ꝓpter ſenſum ſpūalē. foris quantum
ad ſenſum litteralē. Per ſeptem ſigilla in
telligūtur ſeptem dona ſpūſſancti. Finali
ter ſm hiſtoriā btī iohānis/ liber fuit ap-
tus. Et certe poſſum cōtēplari: ꝙ ſpūſſan
ctus: qui eſt doctor ⁊ magiſter ſacre theo-
logie: aperuit iſtū librū ſapiētie diuine. ſ.
ſacre ſcripture. Iſte eſt ille magiſter quem
chriſt⁹ dixit diſcipulis ſuis vt doceret eos
theologiā. Cū aūt venerit ille ſpūs verita
tis: docebit vos oēm veritatem. Ioh. xvj.
Iſte eſt ille magiſter: ꝑ quē loquūtur oēs

ſancti doctores theologie. Spūſctō inſpi-
rati locuti ſunt ſancti dei hoīes. ij. Pet. j.
Certe iſte aperit librū ſacre theologie/ ſa-
piētie diuine. ⁊ vocat oēs doctores: et lo-
quit̄ eis in hūc modū. Vos eſtis q̄ cū ma-
gno deſiderio querebatis ſapiētiā: venia-
tis ad me: qꝛ ego aperui librū et theſaurū
ſacre ſapientie: in quo theſauro habeo ſe-
ptē iocalia. ſeptē dona: quibus volo vos
dotare: et iō petite mihi de iſtis iocalibꝰ:
et ſine dubio dabo vobis. vn̄ dic̄ eis ſpūſ-
ſctūs illud qđ ſcribit̄ Joh. xvj. Petite ⁊ ac-
cipietis: vt gaudiū vr̄m ſit plenū. Sed vi-
deatis (dicit ſpūſſanctus) ꝙ nulli īſimul
oīa dona darē: nec intēdo dare: niſi tātū-
modo p̄cioſiſſime anime ieſu xp̄i. vn̄ btūs
Greg. dicit. xxix. li. moral̄. ꝙ nullus hoīm
habuit oīa dona ſpūſſancti: niſi ſolꝰ ieſus
xp̄s. Nullꝰ v̄o hoīm operationes ſpūſſan-
cti ſimul oēs habuit: niſi ſolus mediator
dei ⁊ hoīm: cuius eſt idē ſpūs: q̄ de patre
ante ſecula ꝓcedit. hec ille. His cōſidera-
tis: poſſum loq̄ ego doctori glorioſo ſctō
thome in hec verba. Doctor glorioſe/ vos
eſtis vnus de magiſtris et doctoribꝰ theo-
logie: ſpūſſctūs q̄ eſt doctor ⁊ magr̄ theo-
logie ſuper oēs fecit multa dona: et multi
ab eo petierunt et receperunt. Et ſi bn̄ cō-
ſidero: aliqui receperunt

Alij donum ſapientie ſicut ſalomon.
Alij donum fortitudinis ſicut ſamſon.
Alij donum conſilij ſicut ſamuel.
Alij donum pietatis ſicut abraam.
Alij donum intellectus ſicut iohannes.
Alij donum ſcientie ſicut iacob.
Alij donum timoris ſicut iob.

Vos doctor glorioſe dicatis nobis: qđ do-
nū petiuiſtis a ſpūſctō: vel qđ donū ab eo
recepiſtis? Et certe doctor gl'ioſus iſti pe-
titioni nobis rn̄det ꝑ verba incepta: In-
uocaui ⁊ venit in me ſpūs ſapiētie. Et cer-
te venerādi dn̄i/ ſi bene cōſidero: iſta peti-
tio quā fecit iſte doctor glorioſus ſpūiſan-
cto: eſt multū conueniēs ⁊ neceſſaria: qm̄
petitio cōiter fit de re deſiderata: vl' de re
per quā hō pōt obtinere deſideratū. Et ſi
bene ꝯtēplor nihil eſt qđ tantū deſideret
creatura rōnalis: ſicut cōſequi vltimū ſu-
um finē: qđ eſt vita eterna. qꝛ ſm ꝙ dicit
iſte doctor glorioſus. j. ij. q. j. art. vj. crea-
tura rōnalis oēs actiones ſuas ordinat ī
vltimū finē. Itē etiā qꝛ ad hunc finē. ſ. ad
cōſequēdū vitā eternā/ facta eſt, iō magi-
ſter ſen. lib. ij. diſt. j. Fecit deus rationalē
creaturam que ſummum bonum intelli-
geret: et intelligendo amaret: et amando
poſſideret: ⁊ poſſidēdo frueret̄. hec magi-
ſter. Modo ego dico ꝙ donū ſapiētie eſt
valde neceſſariū ad conſequendū iſtū vlti-
mū finē. ſ. vitā eternā. Scti doctores diffi-
niēdo ſapiētiā dicūt ſic. Sapiētia eſt diui-
narū humanarūq̄ꝫ rerū cognitio. Ex iſta
diffinitione pꝫ ꝙ iſta ſapientia eſt neceſſa-
ria ad cōſequendū finē vltimū. ſ. vitā eter-
nā. qꝛ hec eſt vita eterna vt cognoſcant te
ſolū verum deū: et quē miſiſti ieſum xp̄m.
Joh. xvij. Amplius. ſi ſapientia eſt huma-
narū rerū cognitio. ergo ꝑ ſapiētiā conſe-
quimur illa q̄ iuuāt nos ad vitā eternam.
Expreſſe dicit magr̄ ſen. lib. j. diſt. j. et alle-
gat Aug. ꝙ vſus ⁊ cognitio creaturarum
iuuat nos ad cōſequēdū vltimū finē. ſ. vi-
tā eternā. Ecce ergo quō donū ſapiētie eſt
nobis valde neceſſariū: qꝛ ꝑ illud cōſequi-
mur vltimū finē. ſ. vitā eternā. Et certe re-
perio ꝙ adhuc in rebus ciuilibꝰ eſt valde
neceſſaria ſapientia: et ſpecialiter quan-
tum ad duo.

Primo ad regendum et gubernandum.
Scđo ad prouidendū et defendendum.

¶ Dico primo ꝙ ſapiētia eſt neceſſaria ad
regēdū et gubernādū. Et ſi bene cōſidero
neceſſariū eſt ꝙ hō ſciat regere ſeip̄m. Et
cā eſt. deꝰ em̄ creauit vnū hoīem ſicut vnū
regnū: in quo poſuit intellectū ſicut regē.
memoriā ſicut reginā. volūtatē tanq̄ ciui-
tatē. Et iō ad hoc ꝙ hō regnū iſtud bn̄ re-
gat: indiget ſapiētia. Legit̄ in li. de vitis
ph̄orū ꝙ Socrates fuit interrogatꝰ quid
erat hō ſine ſapientia. Ip̄e rn̄dit. ꝓuincia
ſine rege. Pro tāto dicūt doctores: ꝙ ī re-
gibus et principibꝰ debet eſſe ſapiētia. qꝛ
nō ſolū habēt regere ſeip̄os: ſꝫ ſe et alios.
vnde dicit ph̄s. iij. Poli. c. vij. ꝙ ſapiētia
eſt ꝓpria virtus p̄ncipis. Iō ſalomon vo-
lēs tractare de ſapiētia: ſtatim quaſi ī p̄n-
cipio lib. ꝓponit eis dicens. Ad vos ergo
reges ſunt hi ſermones mei: vt diſcatiſ ſa-
pientiā: ⁊ ne excidatis. Sa p̄. vj. Recitat̄ ī
policratico. h̄ eſt Iohāne ſareſberien̄. lib.
iiij. ꝙ rex debet eſſe ſicut citharedus. qꝛ ſi-
cut citharedus chordas oberrātes compel-
lit: alias trahendo: alias remittēdo: et ſic
ad dulcem armoniā reducit. ita princeps
in populo chordas que ſunt in inſtrumē-
to. ſ. populum qui eſt in ciuitate errātes;

alios debet trahere per iuſticiam ꝛ rigoro
ſitatē: alios debet remittere per clemētiā
et pietatē. Et tunc certe faciet dulcē armo
niam. i. in populo erit dulcis cōcordia: q:
ſm ꝙ dicit Aug. lib. x. de ciuita. dei et re⸗
citat verba ſcipionis: qđ eſt armonia ī cā⸗
tu: eſt concordia in populo. Veruntñ prin
ceps vel rex ī trahēdo vel remittēdo iſtas
chordas: indiget magna ſapientia. Indi
get ſapiētia ne nimis trahat chordas per
iuſticiā et rigoroſitatem: ſic ꝙ faciat iuſti⸗
ciam ſine mīa: q: chorde frāgerētur. Indi
get ſapientia ne chordas nimis remittat
per clementiā et pietatem: ſic ꝙ faciat mi
ſericordiā ſine iuſticia: q: chorde nullū ſo⸗
num facerent. Attamē dicūt doctores: ꝙ
lȝ multas virtutes debeat habere pnceps
vel rex: tñ maxime debet habere virtutem
mīe et pietatis: ſm ꝙ multū bene tractat
Seneca in lib. de clemētia ad neronē. iō
ſcribitur Prouerb. xx. Mīa ꝛ veritas cu⸗
ſtodiūt regem: et roboratur clemētia thro
nus eius. vnde Ouidi⁹ de ponto ſic dicit
verſum quendam. Regia crede mihi: res
eſt ſuccurrere lapſis. Ecce ergo ꝙ ſapien⸗
tia eſt valde neceſſaria: et maxime regi⸗
bus et principibus: et hoc ad regendū et
gubernādum. Ideo dicitur eis Sap. vij.
Si ergo delectamini ſedibus ꝛ ſceptris o
reges populi: diligite ſapiētiam. Itē etiā
ſapiētia eſt neceſſaria prelatis eccleſiaſti⸗
cis: qui non ſolū habēt ſeipſos regere: ſed
et ſuos ſubditos. vnde glo. ſuper illo ver⸗
bo. ij. Paral. j. Da mihi dn̄e ſapientiam ꝛ
intelligentiam ꝛc. dicit ſic. Nō aurum: nō
diuitias: non terrenam gloriam ſalomon
a deo petijt: ſed vt ſciat populum dei rege
re et iudicare. Si hoc elegit rector corpo⸗
rū: multo magis hoc eligere debent recto
res animarum: vt ingreſſum ad fidem: et
egreſſum ad ſpem populo dei demōſtrēt.
hec gloſa.

¶ Dico ſecundo ꝙ ſapientia eſt valde ne⸗
ceſſaria ad prouidendum et defendendū.
Scōm pħm et Senecā/ ad ſapientē per⸗
tinet videre preſentia: et intelligere prete
rita: prouidere futura. Nā qui ſic nō pro⸗
uident ducūtur ad interitum. vnde de ta⸗
libus ſcribitur Baruch. iij. Qm̄ nō habue
runt ſapientiam: perierunt propter ſuam
inſipientiam. Item ſapiētia eſt valde ne⸗
ceſſaria ad defendendū contra inimicos.
Nā quātūcunqȝ homo ſit fortis: bn̄ arma
tus: et bene munitus: ſi ſapiētia careat: ni
hil valet. vnde qn̄ principes faciunt facta
armor cū ſapiētia: bene eis aduenit. ſi ſi⸗
ne ſapientia: male. Unde ſeneca loquens
de principibus romanis epl'a. xcij. ꝛ habe
tur in policraton lib. iiij. ita inqt. Roma
nos principes aut duces dū eor reſpubli
ca viguit: nō memini extitiſſe illitteratos.
Sed ex quo in principibus lāguit virtus
litterarū: armate militie infirmata eſt ma
nus: et ipſi⁹ principatus quaſi preciſa ra⸗
dix. hec ille. Et cā iſtor eſt: q: nulla cōmu⸗
nitas ſine ſapiētibus pōt regi. ideo ſcribi
tur Sap. vj. Multitudo ſapiētū ſanitas
eſt orbis terrarū. In cui⁹ ſignū narrat Iſi
do. etymol. lib. j. c. xxiiij. ꝙ demoſthenes
orator ꝯ philippū regē tali fabula vſus ē
Cū philipp⁹ rex athenīēſes obſideret: po⸗
ſtulauit vt ſibi decē oratores darentur: et
diſcederet ab obſidione. Et demoſthenes
tali fabula rn̄dit. Lupi videntes ꝙ paſto⸗
res erāt vigilātes in cuſtodia ouiū: ſuaſe⸗
runt vt in amicitia cōuenirēt: ea tñ condi
tione ꝙ canes qui erāt cā iurgior: iure il⸗
lis traderētur. qbus paſtores annuerūt:
et perditis canib⁹ lupi ſeuierūt in oues:
et totum gregē lacerauerūt. A ſimili dixit
demoſthenes philippo: paſtores dederūt
canes qui erāt cuſtodes ouiū: et perditis
canib⁹: perdiderūt oues. Sic et nos ſi da
remus tibi ſapientes: perderemus ſapien
tiā: q̄ eſt cuſtodia ciuitatis: et pdita ſapiē
tia pderem⁹ ciuitatē. Ecce ergo quō donū
ſapiētie eſt valde neceſſariū ad puidendū
et defendēdū. De ciuitate iſta loquit (al's
videt) ꝙ poſſit ītelligi illud qđ ſcribitur
Eccl's. ix. Ciuitas parua ꝛ pauci ī ea viri.
Venit ꝯ eā rex magn⁹: ꝛ vallauit eā: extru
xitqȝ munitiones p gyrū ꝛ pfecta eſt obſi⸗
dio. Inuētuſqȝ eſt ī ea vir paup ꝛ ſapiēs:
et liberauit vrbē per ſapiētiā ſuā. Et certe
etiā ſi bene volo cōtēplari: ſapiētia eſt ne
ceſſaria in oīb⁹ reb⁹. Narrat cōmētator ſu
per poetriā prudētij: ꝙ antiq pħi ꝛ ama⸗
tores ſapiētie ſapientiā ſic depingebant.
Erat eī imago pulcherrima virginea: cir
culo coronata: in quo ſic ſcriptū erat. Sa
piētia ē regulatiua plebiū. Habebat faciē
ſerenā ꝛ pulchrā: in q̄ ſic ſcribebat. Sapiē
tia ē reformatiua caſuū. Habebat ī manu
ſceptrū: ī quo ſcribebat. Sapiētia ē expu
gnatiua hoſtiū. Habebat pect⁹ igneū: in
q̄ ſcribebat. Sapiētia ē ꝯſolatiua triſtiū.

Quid eſt hoc dictu: quid eſt ꝙ ſapientia
eſt imago pulcherrima: niſi ꝙ eſt ī ſe mū⸗
da ⁊ ſine macula. Eſt candoꝛ lucis eterne
et ſpeculū ſine macula. Sap̄. vij. Quid ꝑ
hoc ꝙ eſt imago virginea: niſi ꝙ ſapien⸗
tia in nullo eſt coꝛrupta: ſed in oībus ſin
cera. Eſt em̄ vapoꝛ virtutis dei: et emana
tio quedā eſt claritatis oīpotētis dei ſin⸗
cera. Sap̄. vij. Quid eſt ꝙ eſt circulo co⸗
ronata: niſi ꝙ ſapiētia eſt circulus: cuius
centrū eſt vbiqꝫ: cuius idē eſt finis et pꝛī
cipiū. Attigit a fine vſqꝫ ad finē foꝛtiter
Sap̄. viij. Quid ꝙ ibi ſcribebat̄. ſapiētia
eſt regulatiua plebiū. niſi ꝙ ſapiētia oīa
diſponit. oīa oꝛdinat. omnia regulat. oīa
conſiliat. Ego ſapiētia habito in cōſilio.
Prouer. viij. Quid ꝙ in facie ſcribebatur
ſapiētia eſt refoꝛmatiua caſuū. niſi ꝙ res
quaſi perditas refoꝛmat et reparat. Pre⸗
parauit oꝛbem in ſapiētia ſua. Viere. lj.
Quid ꝑ hoc ꝙ in ſceptro ſcribebat̄. ſapiē
tia eſt expugnatiua hoſtiū. niſi ꝙ quātū⸗
cūqꝫ hoſtes ſint armati et muniti: per ſa⸗
pientiā homo ab eis ſe defendit. Melioꝛ
ē ſapiētia ꝙ̄ arma bellica. Eccl's. ix. Quid
per hoc ꝙ in pectoꝛe ſcribebat̄. ſapiētia ē
conſolatiua triſtiū. niſi ꝙ ſapiētia ſemꝑ
triſtes conſolatur. Letatus ſum in oībus
qm̄ antecedebat me iſta ſapiētia. Sapiē.
vij. Ecce ergo quō donū ſapientie in om⸗
nibus rebus eſt neceſſariū ſiue in rebus
mūdanis: ſiue in ſpūalibꝰ. Pulchꝛum er⸗
go iocale et donū petijt doctoꝛ glozioſus
a ſpiritusancto. ſ. ſapientiā: ſciens ꝙ per
iſtud donū debebat conſequi ſuū vltimū
finem: ſcilꝫ vitam eternam: quā ipſe ni⸗
mis deſiderabat. Modo videamꝰ ex quo
iſte glozioſus doctoꝛ petijt a ſpūſancto
donū ſapiētie et obtinuit: videamus in⸗
quā quomodo in eo viguit. Si bene ſcri⸗
pturarū ſeriē conſidero: nō reperio purū
hoīem in quo tantū viguerit donū ſpūſ⸗
ſancti ſcilꝫ ſapiētie ſicut in ſalomone. Et
certe ego dico ꝙ iſte ſctūs doctoꝛ lumino
ſus Thomas eſt recte ſalomon: imo etiā
plus ꝙ̄ ſalomō. Ecce plus ꝙ̄ ſalomō hic.
Mat. xij. Regulā habemus a nr̄o ſalua⸗
toꝛe: ꝙ qn̄ aliqua ꝑſona eſt equalis ī vna
ꝓprietate ⁊ maioꝛ in alia: non tm̄mō po
teſt dici equalis illi: ſed et maioꝛ. vn̄ quia
iohānes baptiſta ꝓphetauit de xp̄o ſicut
et alij ꝓphete: de eo dixit. hic eſt iohānes
ꝓpheta. Sed qꝛ ip̄m digito demōſtrauit
et nō alij ꝓphete: ideo de eo ſubiūxit. et
plus ꝙ̄ propheta. Matth. xj. ⁊ Luce. vij.
Modo certe ego dico ꝙ iſte glozioſus do
ctoꝛ ſctūs Thom̄. eſt equalis ſalomoni: ⁊
eſt plus ꝙ̄ ſalomon.

Eſt plus ꝙ̄ ſalomon in vita ⁊ ſanctitate.
Eſt equalis ſalomoni in ſciētia et ꝟitate.

¶ Primo nāqꝫ eſt plus ꝙ̄ ſalomon in vi⸗
ta et ſanctitate. Nā certe ſi eius vitam et
actus ꝯſidero: reperio ꝙ in vita et actibꝰ
ſuis eſt alter ſalomō: ⁊ plus ꝙ̄ ſalomon.

¶ Primo nāqꝫ eſt equalis ſalomoni ī ge⸗
nealogia. Narra eius pꝛogeniem quomō
eſt ex regibus et imꝑatoꝛibꝰ. et in hoc eſt
equalis ſalomoni. Sed plus ꝙ̄ ſalomon
eſt in theologia. Certe malus theologus
fuit ſalomon: ſaltem quantū ad actū. ma
le ſtuduit. iij. ſniarum in diſt. ix. de adoꝛa
tione latria. Nam ipſe fuit idolatra. Sed
iſte glozioſus ſemꝑ fecit adoꝛationē la⸗
triam. et de iſta multa determinat in ter⸗
tio ſententiarum.

Etiā eſt equalis ſalomoni in inchoando.
Sed eſt plus ꝙ̄ ſalomō in perſeuerādo.

¶ Primo enim fuit ſalomon inchoando.
Legimus de ſalomone ꝙ habuit bonum
pꝛincipiū. Et certe iſte glozioſus doctoꝛ
habuit mirabile pꝛincipiū. Dicas incipiē
do de chartula/in qua erat ſalutatio ꝟgi
nis: vſqꝫ ad illā partē. quō fuit in via ꝑ
fratres carnales captꝰ: et miſſus ad ma⸗
trē: et in cuſtodia turris poſitus vſqꝫ ad
aduētū fratrū: qui laniauerūt habitū oꝛ⸗
dinis in coꝛꝑe eiꝰ: ⁊ tamē cū hoc nūqꝫ vo
luit dimittere. Et ibi videbis quō habuit
bonū pꝛincipiū: vt merito poſſit dici de
eo illud qd̄ ſcribit̄. ij. Paral. xxiiij. Cū ad
huc eſſet puer: cepit querere deum.

¶ Scdo plus eſt ꝙ̄ ſalomon in ꝑſeueran
do. De ſalomone legit̄ ꝙ nō bene perſeue
rauit: qꝛ coꝛruptū fuit coꝛ eius per mulie⸗
res. Sed iſte glozioſus doctoꝛ nunqꝫ per
mulieres fuit coꝛruptꝰ: nec ruptꝰ. Narra
quō frēs carnales vidētes ꝙ nolebat di
mittere habitū oꝛdinis: intromiſerūt ad
eū domicellā geſtu impudicā: ſed cū titio
ne fugauit eā: et in oꝛ̄one obtinuit caſti⸗
tatē. Dic in iſta parte ad laudē dei: quo⸗
modo tres ſancti nr̄i oꝛdinis ſemper fue⸗
runt ꝟgines mēte et coꝛpoꝛe. Itē ꝙ nūqꝫ̄
peccauerūt moꝛtaliter. vn̄ frater Reginal
dus ī moꝛte ſua tale ſibi fecit teſtimoniū.
Ego ſancti iſtius ſepius confeſſionem au

diui: et ita purum ꝛc. vt merito de beato Thoma poſſit dici. Beat⁹ vir qui inuent⁹ eſt ſine macula ꝛc. Quis eſt hic: et lauda-bim⁹ eū. Fecit eñ mirabilia in vita ſua. Qui potuit trāſgredi: et nō ē trāſgreſſus et facere mala: ꝛ non fecit. Eccl'i. xxxj. ca. Eſt etiā equalis ſalomoni incipiendo vt pbatū eſt: ſed plus eſt ꝙ ſalomon finiē-do. Narra quō extractus de cuſtodia tur-ris/fuit miſſus pariſius: et quō mirabili-ter oſtendit fratri Alberto in teutonia. Itē quō fuit aſſignatus ad legendū ſen-tentias. Item quō fuit magiſter. Item ꝙ qñ aliquid habebat facere ſemp orabat: et in orone quō eleuabatur a terra. Item etiā quō fuerūt ei multa reuelata: et ſpe-cialiter de ſorore ſua: q̄ erat in purgato-rio. Itē de fratre ſuo quō erat int̄ marty-res. Itē quō apparuit ei frater Roman⁹ Et finaliter per dñm Gregoriū papā vo-catus ad conciliū generale in foſſanoua languēs glorioſe finiuit dies ſuos. Et ta-men ſalomon male finiuit dies ſuos: q: ſm opinionē multoꝝ doctoꝝ/dānat⁹ eſt. Bene ergo pꝫ ꝙ iſte glorioſus doctor eſt plus ꝙ ſalomon in vita et ſanctitate.

¶ Sed dixi ſcḋo ꝙ eſt equalis ſalomoni ī ſcientia et veritate. Si bene ſcripturarū ſeriē conſidero: quattuor valde miranda dicunt̄ de ſciētia ſalomonis: que etiā poſ ſunt dici de ſciētia ſancti doctoris. Pri-mū dicitur de ſalomone. iij. Regū. iiij. ꝙ pcedebat ſapiētia ſalomonis ſapientiam oīm orientaliū et egyptiorū: et erat ſapiē-tior cunctis hoībus. et de ſeipſo Eccl's. j. Preceſſi oēs ſapiētia qui fuerūt ante me in hierl'm. Certe per hierl'm que interpre-tratur viſio pacis: pōt intelligi vniuerſi-tas ſtudij pariſieñ. q̄ eſt pacifica: et p fi-de/et ſancta eccl'ia defendendo armis ſa-cre ſcripture. Certe licꝫ multi nobiles et valētes doctores fuerīt in ſtudio pariſiēñ tñ oībus compenſatis bene poteſt dicere ſanct⁹ doctor ꝙ preceſſit ſapiētia oēs qui ante eū fuerūt in hierl'm. i. in ſtudio pari ſienſi. et etiā oēs q̄ fuerunt poſt eū. Scḋo ḋ: de ſalomone. iij. Regū. x. ꝙ a finib⁹ ter re veniebāt audire ſapientiā ſalomonis: Et certe de toto mūdo veniebāt pariſius ad audiendā ſapientiā ſancti doctorꝫ. qḋ pꝫ qñ eñ erat pariſi⁹ tantā gratiā deus dederat in ore ſapiētie ſue: ꝙ oīs hō ve-niebat ad ſcholas ſuas. Tertio legit̄ de ſalomone ꝙ vniuerſa terra deſiderabat videre vultū ſalomonis: vt audiret ſapiē-tiā eius. iij. Regū. x. Et certe ꝙdiu ſanct⁹ doctor vixit: multi valētes doctores deſi-derauerūt videre eū. Et nūc papa/cardi-nales/principes/reges/doctores/pdica-tores/minores/ſapiētes/iuriſte/aduoca-ti. oēs deſiderāt et volunt habere ſapien-tiā et doctrinā ſancti doctoris. Quarto le-git̄ de ſalomone. iij. Regū. iiij. ꝙ locutus eſt tria milia parabolas: ꝛ quinqꝫ milia carmina. Et certe ſanct⁹ doctor fecit ſicut ſalomon infinita carmina. Ipſe eñ ſcri-pſit ſup logicalia: ſup naturalia: ſup theo logalia ꝛc. Potes dicere de ſcriptis ſuis q̄ ſunt tam multa. Bene ḡ ſanctus doctor eſt ſimilis ſalomoni in ſcientia et ṽitate. Et certe reperio ꝙ ſapientia ſancti docto ris eſt ſimilis ſapientie ſalomonis ī duo-bus principaliter.

Primo in firmitate et veritate.

Scḋo in pulchritudine ꝛ claritate.

¶ Primo nāqꝫ doctoris doctrina fuit fir ma et vera. nā multi conati ſunt deſtrue-re et improbare eā: ſed nō potuerunt: vñ poteſt ſibi dici illud Iohā. xvij. Sermo tuus veritas eſt.

¶ Scḋo doctrina ſancti doctoris eſt pul-chra et clara et reſplēdēs ſicut ſol in meri die. Certe iſte ppꝛie pōt dici doctor lumi noſus. Iſte nāqꝫ doctor eſt corp⁹ lumino-ſuꝫ: nō ſtella: nec luna: ſed ſol: q: ſicut ſol illuminat lunā et ſtellas: ita iſte gl'ioſus doctor illuminat lunā. ſ. ſanctā eccl'iam: et ſtellas. i. oēs doctores. Et ꝙ illuminet eccl'iam pꝫ. Narra quō apparuit fratri al berto cū beato Auguſtino. vñ de clarita-te doctrine ſue pōt dici illud qḋ ſcribitur Eſa. xviij. Sicut meridiana lux clara eſt. Habet etiā aliud inſigne doctrina ſancti Thome: ꝙ per xp̄m eſt approbata. Narra quomodo crucifixus dixit ei. Bene ſcripſi ſti de me thoma. Si predicta ſunt cōſide rata: bene pꝫ declaratū ꝙ ſanct⁹ doctor eſt equalis ſalomoni in ſciētia et ṽitate. Bene ḡ potuit dicere cū eo ṽba incepta. Inuocaui et venit ī me ſpūs ſapiētie. vñ p concordantia poſſum⁹ dicere de iſto ſan cto doctore: ꝙ in medio eccl'ie aperuit os ſuum: et impleuit eū dominus ſpiri-tu ſapientie et intellectus: et ſtola glorie induit eum. Eccl'i. xv. Ad quā nos perdu cat ꝛc. Amen. Deo gratias.

¶ In feſto glorioſiſſimi doctoris ſan
cti Thome de aquino. Sermo.ij.

Quinquaginta
annos nondum habes: et
abraã vidiſti. Ioh.viij.c.⁊
in euãgelio ⁊c. Pro declara
tiõe pñtis text⁹ lr̃ali:vt ad
nr̃m ppoſitũ applicet̃:tria ſm lr̃aȝ ⁊ ſpũ
in hiſtoria ſctĩ thome cõtẽta ſũt notãda.
¶ Primũ notandũ eſt ꝙ vnus de⁹ et pa-
ter oĩm p creationẽ/cõſeruationẽ/ et gu-
bernationẽ/intelligit̃ in pñti p abraã.
pȝ q: abraã interp̃tat̃ pater multitudinis
⁊ de⁹ modis ſupradictis eſt pater: nõ ſo-
lũ vni⁹ multitudinis:ſed oĩm multitudi-
nũ.ſ.angeloꝝ ⁊ hoĩm. Nunqd nõ ipẽ ẽ pr̃
tu⁹q poſſedit te:⁊ fec̃ te:⁊ creauit te.Deu.
xxxij. ¶ Scdȝ iuxta hiſtoriã notãdũ eſt ꝙ
glioſus doctor ſanct⁹ Thom̃. in pñti vi-
ta p ſcientiã acqſitã/infuſam ⁊ reuelataȝ
ſtuduit ſciuit ⁊ multa vidit de abraã.i.de
deo.⁊ p phiam:⁊ p theologiã:⁊ p bonã vi
tam.intantũ ꝙ de⁹ in sctõ thoma nõ ſo-
lum dict⁹ eſt abrã: qđ interp̃tat̃ pr̃ excel-
ſus:ſed mutatũ eſt ſibi nomẽ ĩ abraã:qđ

abraã

ĩterp̃tat̃ pr̃ multaꝝ gẽtiuȝ.q: multitudi
nẽ veritatũ ⁊ ↄcluſionũ theologarũ ſciuit
de deo.Geñ.xvij. ¶ Tertiũ ſȝ hiſtoriã no
tãdũ eſt ꝙ .ſ.tho.mortu⁹ ẽ:⁊ de hoc mũ
do migrauit etat(ſue ãno qnqgeſimo nõ
pfecto. Nã dicit hiſtoria ꝙ felix trãſit⁹ ei⁹
etat(ſue ãno qnqgeſimo ĩchoãte.Ex iſtis
trib⁹ſiml' ſeqt̃ ꝙ p m̃ltitudine ⁊ ↄfundita
te ſue ſciẽ.p ſubtilitate ſue alte intelligen
tie.pre numeroſitate libroꝝ tractatuũ ca
tholice ⁊ veridice ſñie ⁊ ſciẽ/quelȝ aĩa de-
uota põt ſibi dicere pre admiratiõe thẽa
ppoſitũ.Quinqginta annos nondũ hẽs
et abraã vidiſti.i.tantas ⁊ tã multiplica-
tas ſñias et v̾itates theologas ad ſalutẽ
oĩm neceſſarias in tã modico tempore de
abraã.i.de deo vidiſti:ſtuduiſti:⁊ ſciuiſti.
Et h̃ p thẽat(declaratiõe ſufficiãt. Pro
pſecutione ei⁹ eſt ſciẽdũ ꝙ de abraã.i.de
deo triplex viſio ponit̃ a doctorib⁹ theo
logis.i.triplex gen⁹ viſiõis ſpãl'r tãgit̃ a
hierony.ĩ prologo ſup apocalipſim.

Prima viſio eſt in tota creatura.⁊ iſta vo
catur a doctorib⁹ viſio abſtractiua.
Scda viſio eſt in ſacra ſcriptura.et voca-
tur viſio enigmatica et intellectiua.
Tertia viſio eſt in ſua ppria natura.⁊ iſta
vocatur viſio intuitiua.

Quãlibet iſtarũ viſionũ in tam modico
tpe:q: infra.xlix.annos cõpletos habuit
ſctũs thomas de abraã.i.de deo.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ prima
viſio:q ponit̃ a doctoribus de abraã.i.de
deo:eſt in tota creatura:et vocat̃ abſtra-
ctiua.iſta viſio eſt rei ĩ ſuo rep̃ſentatiuo.
Notandũ ꝙ de⁹ videt̃ in qlibet re creata
vel p veſtigiũ:vel per opationẽ vt in an-
gelis et hoĩbus.Cũ igit̃ deus in qualibȝ
creatura rep̃ſentet̃:vel per veſtigiũ ſicut ĩ
rebus inaĩatis irrationalibus. vel p ima
ginẽ vt in aĩalib⁹ rationabilib⁹ vt in hoĩ
bus vel angelis ſm ꝙ ponit mr̃ lib.j.di.
iij.ſequit̃ ꝙ de⁹ videt̃: vel videri põt in
qualibet creatura abſtractiue. Iſta viſio
eſt ſicut videt̃ res in imagine ſua. ſicut vi
det̃ de⁹ in hoĩe de q dixit Geñ.in.c.j.Fa-
ciam⁹ hoĩeȝ ad imaginẽ ⁊c. Eſt ſicut viſio
q videt̃ cã in ſuo effectu:q: ex voluntate
effect⁹/cognoſcit̃ volũtas cauſe. Eſt ſicut
viſio qua videt̃ p opus.q: per excellentiã
operis cognoſcit̃ excellẽtia artificis. Iſto
modo videt̃ de⁹:q eſt de natura ſua inui-
ſibilis:in qlibet creatura:⁊ ĩ toto mũdo:
q: inuiſibilia dei p ea q facta ſunt intelle
cta ↄſpiciunt̃.ad Rom̃.j. Videm⁹ ex ſciã
perſpectiua ꝙ ad h̃ ꝙ ſit cõpleta viſio re-
Primũ potẽtia integra. (quirũtur tria.
Scdm obiectum proportionatũ.
Tetiũ medium illumninatũ.
Secũdũ eñ dionyſiũ in de celeſti hierar-
chia/in viſione dei:q eſt p creaturas:po-
tentia integra eſt rõ naturalis. de⁹ eſt ſibi
obiectũ pportionatũ et p naturã: q: co-
gnitio exiſtẽdi deũ oĩb⁹ natural'r eſt ĩſer
ta ſm damaſcenũ. Mediũ illuminatum
ſunt creature.ita ꝙ quelibet creatura eſt
quoddã lumẽ in pfectione a deo cõicata:
p qđ videt̃ de⁹ abſtractiue. vñ ad ppoſi-
tũ Hugo ĩ glo.vbi.ſ.dicit ſic. Lapis iſte:
vel h̃ lignũ mihi lumen eſt.⁊ ſi qris quõ
me rõ mouet vt tibi rñdeã. Hũc lapidem
vel h̃ lignũ ↄſiderãs m̃lta mihi occurrũt
q aĩe mediũ illuminãt. Cũ qdẽ aĩaduerto
ſubſiſtere domũ ⁊ pulchrũ ſm ppriã ana
logiã gñe et ſpecie:ac ceteris reb⁹ ac ſpe-
ciebus ſegregari:nũero ſuo ↄtineri ordi-
nẽ ſuũ:⁊ non excedere:locũ ſuũ: iuxta ſui
põderis qlitatẽ tenere. h̃ et hoꝝ ſilia deũ
in hoc lapide trino lumĩa mihi fiũt. hec
me illuminãt. ſil'r et de oĩ creatura q ſum

mo vſqꝫ deorſum ad laudē creatorꝫ cūcta
referētibꝰ: ⁊ deū ſuū ſtudioſe q̄rētibꝰ lux
ītroductiua eſt. ħ ille. Sic ptꝫ ꝙ in ꝟtuti
busꝑfectiōibꝰ/ordinibꝰ/diſtīctionibꝰ/ge
neribꝰ et ſpēbꝰ creaturaꝝ diſtīctisvr̄ deꝰ.
ħ dicit tex. Sap̄.xiij. A magnitudine ſpēi
et creature cognoſcibil'r pōt hoꝝ creator vi⸗
deri. Ad ꝓpoſitū iſtā viſionē dei in creatu
ris.ſ.Tho.habuit.cū enim triplex ſit crea
tura ſm̄ magr̄m.ſ.pure corpalis: pure ſpi
ritualis: et mixta. in q̄libꝫ iſtarū ſpēm/vir
tutes/ꝓprietates/ ⁊ ꝑfectiōes cognoſcē⸗
do: ⁊ īueſtigādo deū vidit. Tractauit mul
ta de rebꝰ naturalibus vt in logica: et in
pħia naturali. Multa de rebꝰ ſpūalibus
vn̄ fecit vnū tractatū ſpālem: et q̄ōnes de
ſpūalibꝰ creaturis: et ſpāliſſimū tractatū
de āgelis ⁊ de ſubſtātijs ſepatꝫ ī mari/ꝟſꝰ
neapolim nauigādo: et incepit illū in die
ſancti Michaelis.: ⁊ incipit tractatꝰ. Qꝛ
ſacris angeloꝝ ſolēnijs īteresse nō poſſu⸗
mus ⁊c. Tractauit multa de hoīe: que eſt
creatura mixta.ſ.corpalis ⁊ ſpiritualis.
Pꝛīo de corpe hoīs ad ſumēdū gn̄ationē
in p̄ma pte ſumme tractatu.ij. Itē de aīa
hoīs quō creat̄. Itē etiam de ꝟtutibꝰ aīe
ſpūalibꝰ cardinalibꝰ moralibꝰ ī li. ethic. ci
uilibꝰ ⁊ politicis ī lib. rheto. Itē de ꝟtu⸗
tibꝰ aīe ſpūalibꝰ/cardinalibus/et intelle
ctualibꝰ/⁊ vitijs oppoſitꝫ. in.ſ.ij.⁊.ij.ij.
Et ſic in q̄libet creatura.ſ.corpali/ſpūali/
et mixta ex corpali ⁊ ſpūali. ex ꝯtēplatiōe
eoꝝ vidit deū in q̄libꝫ creatura. Et ex iſta
viſione imaginaria vl' ī imaginatiōe pōt
cū Eſa. dicere q̄ deū vidit ī imagine di. in
c.vj. Vidi dn̄ꝫ ſedētē ſuꝑ ſoliū excelſū ⁊c.
vſqꝫ: Pleni ſūt ce. et ter.i. creature tā cele
ſtes ꝙ terreſtes gl'ia tua. Scd̄a pars.

¶ Dico ſecūdo ꝙ ſecun⸗
da viſio: q̄ ponit̄ a doctoribꝰ de abraā.i.
de deo ī ſacra ſcriptura: ē viſio enigmati⸗
ca ⁊ intellectiua: imo ⁊ ſpeculatiua: qꝛ vi
ſio iſta hr̄ de deo ī pn̄ti ꝑ ſpeculū fidei et
ſacre ſcripture. vn̄ ſacra ſcriptura ē cādor
lucis eterne: ⁊ ſpeculum ſine macula dei
maieſtatꝫ: ⁊ imago bonitatꝫ illiꝰ.ſ. fidei.
Et qꝛ in pn̄ti deꝰ ꝑ ſpeculū fidei/ et ſacre
ſcripture videt̄. Sꝫ ī futuro videbit̄ clare
ſine medio ⁊ ſine ſpeculo: iō dixit apl's. ſ.
Coꝝ.xiij. Videmꝰ nūc ꝑ ſpeculū ī enigma
te: tūc aūt facie ad faciē.ſ.ī futuro. Qd̄ vi
det̄ in ſpeculo qd̄ ē ſine macula: ꝟe videt̄
⁊ credit̄. Sic viſio q̄ hr̄ de deo ꝑ fidē et ꝑ
ſctāꝫ ſcripturā magꝫ vera ē et magꝫ certa:
ꝙ p̄ma viſio q̄ habet̄ ꝑ creaturas: q̄ viſio
habet̄ ꝑ naturalē rōnē. vn̄ Aug. ſuꝑ gen̄.
Amātior eſt ſacre ſcripture autoritas: ꝙ
totiꝰ hūani ꝓſpitas. ⁊ Richard.i.ſ. de tri
nitate. Nihil certiꝰ ꝙ qd̄ fide cōpꝛehēdi⸗
mꝰ. Et not. ꝙ iſta viſio de abraā.i. de deo
quā habuit ſctūs Tho. et hr̄ ꝑ ſacrā ſcri⸗
pturā: nō ſolū dꝛ ſpeculatiua a ſpeculo: ſꝫ
ītellectiua ab ītellectu/ab intꝰ legēdo. Nā
ītelligere idē eſt qd̄ intꝰ legere. In ſpecu
lo eñ vident̄ rerū imagines exteriores: ſꝫ
nō īteriores. De deo ꝑ ſacrā ſcripturā hr̄
duplex viſio. Pꝛima ꝑ ſenſum lr̄alē. ⁊ iſto
mō videt̄ deꝰ ī ſpeculo: et q̄ad exteriora:
⁊ ad ea q̄ ſunt in creaturꝫ: repn̄tat̄. Scd̄a
viſio eſt ꝑ ſenſum ſpūalē. et iſto mō videt̄
deꝰ quoad īteriores ꝑfectiōes ſuas: et ſic
videt̄ intꝰ ī viſiōe ītellectiua: qꝛ intꝰ legit̄
et videt̄ in ſenſu ſpirituali ⁊ interiori. Et
vtroqꝫ iſtoꝝ modorum vidit abraā ſctūs
Tho. ⁊ dic̄ cū iohe Apoc̄.v. Vidi ī dexte⸗
ra ſedētis ſupꝛa thronū librū ſcriptū intꝰ
⁊ foris. Vtraqꝫ iſtaꝝ viſionū de abraā eſt
neceſſaria ſtudētibꝰ ⁊ doctoribꝰ ſacre ſcri
pture. Qui hn̄t p̄mā viſionē et nō ſcd̄am
ſunt ſil'es xp̄i diſcipl'is: q̄bꝰ an̄ reſurrectio
nē dixit. Adhuc ⁊ vos ſine intellectu eſtis
Mat.xv. Et poſt reſurrectionē aperuit il
lis ſenſum vt ītelligerēt ſcripturas. Luce
xxiiij. Sūt tales ſil'es pueris: q̄ vidēt pul
chꝛos libros ⁊ deauratos et delectant̄ in
pulchꝛitudine lr̄arū: ſenſū tn̄ interiorē et
ītellectualē: quē ille lr̄e ſign̄t: ignorant: et
de eo nō curāt. Tales pueri ſunt iudei: q̄
ſolū curāt de ſacre ſcripture lr̄a: nō de ſpū
ꝯ quos dicit apl'us.ij. Coꝝ.iij. Lr̄a occi⸗
dit: ſpūs aūt viuificat. Iſtā intellectionē
de abraā.i. de deo ī ſacra ſcriptura/ et vi⸗
ſionē vult deꝰ haberi a ſtudētibꝰ audiēti
bus ⁊ doctoribꝰ ſacre ſcripture. vn̄ in pſ.
xiij. Dn̄s de celo ꝓſpe. ſuꝑ fili. ho. vt vide
at ſi ē intelligēs aut req̄rēs/⁊ vidēs deū.
¶ Sed noueritꝫ ꝙ ſtudētes audiētes: et
etiā doctores ſacre ſcripture/ ꝑ q̄s videt̄
abraā.i. deꝰ mō iſtis tpibꝰ ſe hn̄t in tripli
ci differētia. Quidā ſunt q̄ nō curāt de ſtu
dio: nec de libro: nec volūt videre librum
nec etiā apire: vt multi clerici ⁊ religioſi:
q̄ ex debito et ordine ⁊ ꝓfeſſione tenent̄.
et qn̄ de hoc repħendunt̄: q̄re non ſtudēt
quare nō legūt vł videāt deum abraam.
Reſpōdent et dicunt cum iudeis Sapiē⸗
tie.ij. Grauis eſt nobis ad videndum.

intelligere
ſpeculum

Alij ſunt qui volunt et curāt videre deum
per ſtudiū/et per lectionē: et vident deū ⁊
intelligūt in vtroqꝫ ſcripture ſenſu: ſed vi
ſo illo: per malā vitā ſpernunt. Iſti ſunt ſi
miles herodi: de quo legiꝛ Luc. xxiij. ꝙ vi
ſo ieſu gauiſus eſt valde. erat eñ ex multo
tēpoꝛe cupiens videre illū. Sed ſequitur
ꝙ poſtea ſpꝛeuit illū. Sic faciūt iſti. vidēt
deū ꝑ ſcientiā: ſed ſpernūt eūꝑ malā vitā.
quibꝰ finaliter accidit: ſicut ſibylle ⁊c. Iſti
habēt de deo ſcientiā: ſed nō ſufficit: quia
nō habēt ſapientiā. i. ſapidam ſcientiam:
eo qꝛ deficit eis bona vita. Iſti bene deuꝫ
vidēt: ſed illud pſ. xxxiij. nō vidēt. Guſta⸗
te ⁊ videte qm̄ ſuauis ē dñs. Alij ſunt q̄ de
um vident: et vidēdo ipſum per bonā vi⸗
tam amāt et diligūt: quibus xp̄s dicit cū
diſcipulis ſuis Luc. x. c. Beati oculi q̄ vi⸗
dent que vos videtis. De numero iſtoꝛum
fuit ſanctus Thomas: qui cū ſana doctri⸗
na habuit ſcientiā et vitā. Impleꝛ in eo il
lud quod ſcribitur Prouer. xxxj. Guſtauit
et vidit quia bona eſt negociatio eius. Gu
ſtauit pꝛimo deum per bonam vitā. ſecun
do vidit deū: ⁊ ꝙ bona eſt negociatio eiꝰ.
ideo nō extinguetur in nocte lucerna eiꝰ.
tenuit pꝛeceptum pſ. in quo dicit. Guſta
te ⁊ videte qm̄ ſuauis eſt dñs. Nota duo.
Primo ꝙ dicit guſtate. per bonā vitā: qꝛ
in pꝛeſenti deus et eius dulcedo habeꝛ in
guſtu. in futuro habebitur ꝑfectiſſime de
lectatione et cibo. Scd̄o ꝙ pꝛemittit gu⸗
ſtum bone vite viſioni ſciētie et doctrine.
qꝛ ſc̄m Bernar. ſermone. ij. in pluribus vi⸗
ta abſqꝫ doctrina cōplacuit: iſta abſqꝫ il⸗
la in nemine. Et qꝛ beatus thomas ꝑ bo⸗
nā vitā et ſanā doctrinam abꝛaam. i. xp̄m
vel deū guſtauit: et vidit qꝛ bona eſt nego
ciatio eius: ideo cōcludit iſte tex. de eo: ꝙ
nō extinguetur in nocte lucerna eius. Do
ctrina eius erat lucerna ardens ⁊ lucens.
nox obſcura eſt erroꝛ in fide: vel in moꝛi⸗
bus boꝛis: per que doctrina ſancti Tho⸗
me non extinguetur. iō inextinguibile eſt
lumen illiꝰ. vt habetur in epiſtola hodier
na. Et hoc duplici pꝛobatur teſtimonio.
pꝛimo ex crucifixi. ſcd̄o eccl̄ie romane. Dic
pꝛimum de xp̄o crucifixo. ſcd̄m de vꝛbano
quinto. Unde tā xp̄s ꝙ̄ romanus pōtifex
pꝛopter ſuā doctrinā veram ſanā atqꝫ ca⸗
tholicā/eā appꝛobando de ſancto thoma
dicit illud qd̄ ſcribiꝛ Act. xxvj. Cōſtituā te
teſtē eoꝝ/que vidiſti. Pꝛopter tantas ve⸗
ritates multiplicatas/ꝯcluſiones ſanas/
veras atqꝫ catholicas: quas in tā modico
tp̄e/in pꝛeſenti vita ſctūs thomas ſciuit ⁊
ſtuduit et legit de abꝛaā. i. de deo: bene di
cit ſibi admiratiue aīa deuota thema in⸗
ceptū. Quinquaginta annos ⁊c.

Tertia pars.

¶ Dixi tertio ꝙ tertia vi

ſio: que ponitur a doctoꝛibus de abꝛaā. i.
de deo: eſt in ſua ꝓpꝛia natura. Et iſta vo
caꝛ viſio intuitiua et facialis: ⁊ eſt qñ res
videꝛ clare in ſeipſa. Iſtā viſionē habent
angeli de deo in paradiſo: de quibus dici
tur Mat. xviij. Angeli eoꝛū ſemper vidēt
faciē patris mei ⁊c. Iſtā viſionem habent
oēs ſancti ⁊ btī. et de iſta dꝛ. j. Ioh. iij. c.
Uidebimus eū ſicuti eſt. Et nota ꝙ viſio:
que habeꝛ in pꝛeſenti per fidē/ꝓpter cer⸗
titudinē dicitur viſio: qꝛ viſus dat certitu
dinē: ſed ꝓpter fidē: qꝛ auditur: qꝛ fides
ex auditu. ad Romā. x. ideo dꝛ in pſ. xlvij.
Sicut audiuimus per fidē. ſ. hic in p̄ſen⸗
ti: ſic vidimus in ciuitate dñi virtutū. Et
nota ꝙ hic deus in pꝛeſenti auditur: ſꝫ in
futuro videtur. hic inuenitur: et in futuro
etiā inuenieꝛ: ſed differēter. nā pꝛimo au⸗
ditur hic in clericis: ſed inueniꝛ in laicis.
pſ. cxxxj. Audiuimus eū in effrata: inueni
mus eū in cāpis ſilue. Scd̄o videbitur in
futuro a ſctis ⁊ a beatis: ⁊ inuenietur ab
eiſdē: ſꝫ aliter ꝙ̄ in p̄ſenti. nā in p̄ſenti in
uētus ꝑ gratiā: perdiꝛ per pctm̄. In futu
ro inuenieꝛ ꝑ gratiā et gloꝛiā: ⁊ ꝑdi nūꝙ̄
poterit. Ad ꝓpoſitū ſanctus thomas hic
in pꝛeſenti audiuit abꝛaā ꝑ fidē: ⁊ inuenit
per gratiā. in futuro videbit eū per viſio⸗
nē clarā: ⁊ tenet eū per ſecuritatē. dicit cū
ſponſa Can. iij. Inueni quē dilexit anima
mea. tenui eū nec dimittā. De viſione cla
ra quā vidit ſctūs thomas ī paradiſo: no
ueritis ꝙ fuit reuelatū fratri Alberto de
bꝛixia/q̄lis ⁊ quāta erat: ⁊ in quo gradu.
Habeꝛ eñ in hiſtoꝛia ꝙ deſiderabat ſcire
q̄lis erat gl'ia ſctī thome ī paradiſo. q̄dā
die dū coꝛā altari btē virginis deuotꝰ oꝛa
ret ⁊c. dic ſertū geſtās ⁊c. Ecce ergo quō ⁊
qualiter ſctūs thomas habet tres viſiōes
de deo. pꝛimam in tota creatura: q̄ voca⸗
tur abſtractiua. ſecūdā in ſacra ſcriptura:
tertiā in ſua ꝓpꝛia natura: que vocaꝛ in⸗
tuitiua et in gloꝛia. ꝓpter quas viſiones
dicitur ſibi admiratiue ꝑ animā deuotā.

Quinquaginta annos nondū habes ⁊c.

¶ Secundo eſt conſiderādū que cauſa poteſt reddi vel inueniri ꝙ in tā modico tēpore ipſe ſanctus Thomas tanta viderit de abraam: ideſt de deo.

¶ Quantū ad primū ſciendū ꝙ iſta admiratio ſancti thome: de qua loquiť thema figurať in regina ſaba: de qua.iij.Reg.x. ⁊.ij.Paral'.ix.ꝙ regīa ſaba audita ſapiētia ſalomonis: venit a finibus terre ī nomine dn̄i tētare eum in enigmatibꝰ. et ſequitur ꝙ videns oēm ſapientiā ſalomonis: pre ſtupore vltra in ea nō erat ſpūs. et dixit ſalomoni. Verꝰ eſt ſermo quē audiui in terra mea ſuꝑ ſermonibus tuis/⁊ ſuper ſapiētia tua: ⁊ non credebā narrātibus mihi: donec ipſa veni et vidi oculis meis: et probaui ꝙ media pars mihi nū ciata nō fuerit. Ad ꝓpoſituꝫ regina ſaba eſt aīa deuota: et quilibet deuotus ſtudens in ſcientia ſancti thome. Salomon eſt ſanctꝰ thomas: īmo plus ꝙ̄ ſalomon. nā ſctūs thomas eſt equalis ſalomoni in ſciētia: ⁊ plus in vita. ecce ergo plus ꝙ̄ ſalomon hic. Mat.xij. De ſalomone ſcribiť ꝙ corruptum fuit cor eius ꝑ mulieres. de ſctō thoma oppoſitū. Dic de puella ad eā introducta in carcere. De ſalomone legiť iij.Reg.iiij.ꝙ locutꝰ eſt tria milia parabolas: et quīcꝫ milia carmina. Et de ſancto thoma legiť ꝙ multo plura fecit. Ipē enī in ſua doctrina et ſcriptis poſuit per ordinē materias: ꝗbus poſitis formauit cōcluſiones/queſtiones/titulos: ⁊ tractatus diuiſit: et titulos in articulos et ſubarticulos ⁊ paragraphos: inueniť ꝙ iſta in dictis et ſcriptis ſancti thome ſumant plꝰ ꝙ̄ tria milia: ⁊ q̄ttuor aut quīcꝫ milia carmīa ⁊ parabolas. Regina ġ ſaba. ideſt aīa deuoti ſtudētis vidēs iſta admirať: ⁊ quō in tam breui tēpore potuerit ponere ſtudere et dictare. ⁊ ꝓfunde in ſciētia ſctī thome ſtudēs/dicit nō hn̄s vltra ꝑ admiratiōe ſpm̄: verꝰ eſt ſermo quē audiui ⁊c.

¶ Quantū ad ſcðm ſciendū ꝙ tria ſunt q̄ valde mirabiliter ad ſcientiā diſponūt in breui tpe: que in ſctō thoma fuerunt perfectiſſime: ⁊ ideo non mirum ſi tanta de abraā. ideſt de deo in tā breui tēpore ſtuduit ⁊ vidit.

Primo manſuetudo et humilitas.

Scðo mundicia ⁊ puritas.

Tertio nobilitas et generoſitas.

¶ Primo manſuetudo ⁊ humilitas facit multū ſcire in breui tpe. Mens humilis eſt vna de clauibus ſapiētie ſm̄ Hugonē in didaſcolis lib.iij. vbi ſic ait. Pricipiū diſcēdi humilitas. ſequiť. Ab hoībꝰ ergo libenter diſce: qð tu neſcis: qꝛ humilitas corꝑis tibi facere pōt: quod natura cuicꝫ ꝓprium fecit. Sapiētior oībus eris: ſi ab oībus diſcere volueris. Nā qui ab oībus accipiūt: oībꝰ ditiores fiunt. Iſtā humilitatē non habēt multi: qꝛ vix meruerunt eſſe diſcipuli: et tamē ſtatim volunt fieri magiſtri. Quibꝰ duo mala contingūt ſm̄ Frāciſcū petrarchā. Primū ꝙ diſcere pudeat. ſcðm ꝙ maior eoꝝ ignorantia fiat. Iſtā hūilitatē habuit.b. Aug.ꝗ de ſeipo dicit. Ego ſenex et tot annoꝝ epiſcopus a puero nondū anniculo paratꝰ ſum edoceri. Pro tāto dixit ſapiēs Prouer.xj. Vbi eſt humilitas: ibi et ſapiētia. Ad ꝓpoſitū ſanctꝰ thomas habuit iſtā humilitatē et deſideriū addiſcendi: qð oſtendit in chartula: vbi ſcriptū erat: Aue maria. Didicit primitiua in monaſterio mōtis caſini. didicit artes ī neapoli. didicit philoſophiā et theologiā cū magiſtro alberto in colonia. didicit lectionē a ſtudente quā ſibi repetebat: et tn̄ ipſe melius ſciebat. didicit pariſius ⁊ legit ꝑ multos annos. ſciuit illud Ptolomei in ꝓuerbijs: ꝙ inter ſapiētes ille ſapiētior: qui humilior. ideo qꝛ tātum humilis fuit: iō tanta ⁊ tam ꝓfunda in tā breui tēpore de abraam vidit.

¶ Scðo diſponit hoīeꝫ ad ſciēdū in breui tēpore mūdicia et puritas. Sicut enī lumen ſolis et ſtellarum per obſcuras nubeculas impediť: ne in iſta inferiora deſcendat ea illuminando. Nā dicit Boetiꝰ.ſ.de conſolatione Metro.vlti. Nubibꝰ atris condita nullū fundere poſſunt ſidera lumen. Sic lumē veritatꝭ/et ſciētie impeditur: ne veniat in aīam ꝓpter obſcuritatē malicie et peccati. ⁊ iō Auguſti.viij.de ciuitate dei cap.iij.dič. ꝙ ſtoicus ſocrates nō putabat ꝙ cauſe prime et ītelligentie ſuꝑiores cōprehēdi poſſent: niſi a mente mūdata. vn̄ dixit ꝙ vita purgāda eſt bonis moribꝰ anteꝙ̄ in naturā incorporei ⁊ incōmutabilis luminis vbi cauſe oīm factarum naturarū ſtabiliter viuūt: intelligētie puritate animꝰ conſpiciat. Et beda ꝙ iohāni euāgeliſte ꝓpter mūdiciā ⁊ puritatē: qꝛ fuit virgo: ſuꝑ alios apl'os reue

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

lata ſunt ſecreta celeſtia. Et ideo dicitur Mat. v. Beati mūdo corde: qm̄ ipſi deū videbūt. Ad propoſitū ſanctus Thomas habuit iſtā mundiciā et puritatem. nunꝙ̄ em̄ peccauit mortaliter. mente et corpore fuit virgo: vt teſtatur papa in ſua canonizatione. et iō quia purus et mūdus fuit: tanta ⁊ tam profunda de abraam in breui tempore vidit.

¶ Tertio et vltimo diſponit hominē ad ſciendū multa in breui tēpore nobilitas ⁊ generoſitas. nobilitas illa vera q̄ moribꝰ animū ornat. vt ait poeta. ſm ꝙ dic̄ phs viij. Ethic̄. paſſiones ſedat: quibus ſedatis: anima fit prudens ⁊ ſapiens. Dicit iohannes in expoſitione morali de ſomnio Pharaonis epl'a. Inter regum inſignia: vel inter papaliū priuilegia/ nō nouiſſimū locū dinoſcit̄ obtinere nobilitate nobilior nobilitas intellectꝰ: ꝙ intellectus ſenſui: ſenſus corpori: corpus nature ſeminali quadā cōnaturali cōſonantia conformant̄. quā ob cauſaʒ ſicut ſidus ī celo. ſicut ſapphyrus in auro: ſic in mente: et mens in carne nobili nobilius eniteſcit. hec ille. In ſignū huius legimus ꝙ antiquitus reges ⁊ prīcipes ꝙ̄ maxime fuerunt litterati et ſapientes/ iuxta ſentētiā Platonis apud Boetiū. in. ſ. de cōſolatione proſa. iiij. Beatas fore reſpublicas: ſi eas ſtudioſi ſapiētie regerent: vel earū rectores ſtudere ſapiētie contigiſſet. Ad ꝓpoſitū ſanctus thomas fuit valde generoſus ⁊ nobilis: non ſolū generoſitate carnis: dic ſed etiam mētis: ideo tanta et tā profunda in breui tēpore de abraā: id eſt de deo vidit et legit. Eeſſet igitur admiratio: et ſibi dicta per reginam ſaba. Nō mirum ſi quīquagīta annos ⁊c. Deo grās.

¶ In feſto btī Thome de aq̄no. Ser. iij. Vel ſermo ſm dn̄icaʒ tertiā q̄drageſime.

IN digito dei eijcio demonia. Luce. xj. cap. et in euāgelio pn̄tis dn̄ice vbū ſcribit̄ ſtatiʒ ſumptū.
A Thema iſtud ſm litterā intelligit̄ de xp̄o: qui curauit quendā demoniacum: ⁊ q2 iudei malignātes dicebāt ꝙ in beelzebub prīcipe demonioꝝ eijciebat demonia: dixit xp̄us. In digito dei eijcio demonia ⁊c. Sed loquēdo myſtice de ſancto doctore: cuius hodie ſolēnia celebramꝰ: pōt ītelligi de eo vbū ꝓpoſitū: q2 ip̄e dicat nob. In digito dei eijcio demonia. Pro cuius thematis declaratiōe et introductiōe/ debetis notare ꝙ chriſtus eijcit demones de triplici loco creaturis mediantibus.

Primo de celo emperyali mediantibꝰ ſpiritibus angelicis.

Secundo de corpore humanali mediātibus hominibus euāgelicis.

Tertio de eccl'ia vniuerſali mediātibꝰ doctoribus diuinis.

¶ Dico p̄mo ꝙ xp̄s eijcit demones de celo emperyali mediātibꝰ ſpiritibus angelicis. Deꝰ em̄ in principio qn̄ creauit celū: ſimul et naturā angelicā cōcreauit: q2 vt dicit Strabo mox vt celū creatū eſt: ſctīs angelis eſt repletū. Iſti angeli ſtatiʒ fuerunt diuiſi in duas ptes: q̄rū. vna ſcʒ michael et angeli eiꝰ/ conuerſa ad deū ſuū/ cognouit creatorē: ⁊ agēs grās voluit miniſtrare: ſed altera pars. ſ. lucifer cū ſuis ſequacibꝰ a deo auerſa/ nō recognoſcens bn̄ficium creationis/ gratificationis/ et glorificationis: ad dei equalitatem aſpirauit. et q̄ factus erat vt miniſtraret noluit: ſed voluit deo ꝑ oīa aſſimilari. Eſa. xiiij. Quō cecidiſti de celo lucifer q̄ mane oriebar̄. Corruiſti in terrā q̄ vulnerabas gētes: qui dicebas in corde tuo. In celū conſcendā: ſupra aſtra dei exaltabo ſoliū meū. ſedebo in mōte teſtamēti: in lateribus aq̄lonis. aſcendā ſuꝑ altitudinē nubiū: ſilis ero altiſſimo. Et ꝓpter hoc peccatū diabolꝰ: qui an̄ pctm̄ creatura nobiliſſima erat: poſt pctm̄ factꝰ eſt viliſſimꝰ. et q2 viles et immūde ꝑſone eijciūtur de cameris regū ⁊ nobiliū ꝑſonarū: iō deus p̄cepit michaeli et angelis eiꝰ: vt eos eijcerēt de celi palatio. cuiꝰ p̄cepto michael cū angelis ſuis annuēs: aggreſſus ē eos. Et tūc factū eſt p̄liū magnū in celo. Michael ⁊ angeli eiꝰ p̄liabant̄ cū diacone: et draco pugnabat et angeli eiꝰ: et nō valuerūt. neqʒ locus inuētus eſt eoꝝ āplius in celo. Et ꝓiectꝰ eſt draco ille magnꝰ ⁊c. et michael habuit victoriā. Apoc̄. xij. Et ſic deꝰ mediātibꝰ ſpiritibꝰ angelicis/ eijcit demonia de celo empyreo: de q̄ eiectiōe habet̄ Ezech. xxviij. vbi loquit̄ deꝰ lucifero. Repleta ſunt īteriora tua iniq̄tate: ⁊ peccaſti; ⁊ eieci te de mōte ſctō dei; ⁊ perdidi

te o cherub. Quare ergo ſic eiectus eſt lu-
cifer de paradiſo: multū timere debēt pec-
catores: q̄ niſi penituerint: ad paradiſum
nō aſcēdent. Si em̄ illos qui tales erāt:
ꝓpter pctm̄ dn̄s eiecit: putas ꝙ illuc īdu-
cat pctm̄ habētes. Si eñ iudex nobilib⁹
pſonis ⁊ familiarib⁹ nō parcit: quin eos
interficiat ⁊ ſuſpēdat: multo plus creden-
dū eſt ꝙ ignobilibus et minus notis nō
parcet. Et certe lucifer nobilior nob᷑ erat
et familior deo. vn̄ ij. Pet. ij. Si em̄ de⁹
angelis peccantibus nō pepercit. gloſa q̄
ſunt digniori̇s nature, multo plus hoib⁹
peccantibus nō parcet. Et ſic pꝫ quomō
deiecit de paradiſo celeſti demonia me-
diātibus ſpiritibus angelicis: ꝓpter qđ
michael pōt dicere de ſuis ſequacibus ⁊
de ſe. In digito dei eijcio demonia.

B ¶ Dixi ſcđo ꝙ eijcit de⁹ demonia de cor-
pore humanali mediātib⁹ viris euāgeli-
cis. i. mediātib⁹ apl'is: q̄ fuerūt viri euan-
gelici. Pro quo notandum ꝙ demon in
oēs gn̄alr̄ ꝓpt pctm̄ originale: et ī quoſ-
dā ſpecialr̄ ꝓpter pctm̄ actuale/ hꝫ pote-
ſtatē eoꝝ corpa intrando. non em̄ demon
intrat aīam alicui⁹: ſed corpus: ꝓut dicit
ſctūs Tho. ī. ij. ſniarū diſt. viij. vbi dic̄ ſic
in forma. Eſſe intra aliqđ eſt eſſe ītra ter-
minos ei⁹. corpus aūt hꝫ terminos dupli-
cis rōnis. ſ. quātitatis et eſſe: ⁊ iō angel⁹
vel demon operās infra terminos quāti-
tatis corpi illabit̄ non eſſe: q2 nō eſt eius
pars: nec ṽtus dans eſſe ſibi. q2 omē eſſe
eſt a deo p creationē: ſubſtātia aūt ſpūa-
lis vt aīa/ non hꝫ terminos quantitatis:
ſed tm̄ eſſe. et iō in illā nō intrat niſi qui
creādo dat ſibi eſſe. Et ſic pꝫ ꝙ demonia
intrāt corpora hoīm ꝓpter pctā/ eos ve-
xando. Hec aūt demonia xp̄s eiecit a cor-
porib⁹ hoīm: non ſolū inquantū de⁹: ſed
etiā inquantū hō virtute dei: vt in euāge-
lio hodierno ꝓbauit ꝯ illos qui blaſphe-
mādo dixerūt. In beelzebub principe de-
moniorꝝ eijcit demonia. Et ꝙ poteſtas ie-
ſu eijciat demonia ꝓbat̄ duplici ratiōe.
Primo ex motiuo beati Hieronymi: q̄ di-
cit ꝙ in plus ſe hn̄t res ꝗ noīa. nam ſor-
tiunt̄ noīa a reb⁹: nō aūt econuerſo. tunc
ſi ſic ſe hꝫ hoc nomen ieſus: ꝙ q̄libet hn̄s
verā fidē in ei⁹ virtute eijcit demonia: a
fortiori xp̄s. Scđo probatur ꝙ ptās ieſu
eijcit demonia p locum a minori. ſi miles
pōt expugnare caſtrū: ergo ⁊ rex. igit̄ cuꝫ
milites ieſu: q̄ fuerūt apl'i et diſcipuli: ex-
pugnauerūt demonia ea a corpib⁹ expel-
lendo. nā ipſe dicit ꝯ illos q̄ blaſphema-
bāt eū dicētes. in beelzebub ⁊c. Si ī beel-
zebub ⁊c. filij vr̄i. i. apl'i in quo eijciunt.
ḡ et xp̄s. Hanc aūt ptātem eijciēdi demo-
nia: quā xp̄s habuit et inquātū de⁹: et in
quātū hō: ſuis apl'is et diſcipl'is cōicauit
et dedit: quā apl'i confeſſi ſunt ſe habere
Luce. x. Dn̄e etiā demonia ſubijciunt̄ no-
bis in noīe tuo. Hoc patuit ī petro/ pau-
lo/ ⁊ ceteris xp̄i diſcipulis: p quos multi
q̄ vexabant̄ a ſpiritib⁹ immūdis curaban-
tur. Propter qđ q̄libet eoꝝ poterat dice-
re. In digito dei eijcio demonia. i. in ṽtu-
te dei. et hoc de ſecundo.

¶ Dixi tertio ad ꝓpoſitū ꝙ xp̄s eijcit de- C
monia ab eccl'ia vniuerſali mediātib⁹ do-
ctorib⁹ diuinis. Pro quo notādū ꝙ xp̄s
doctor et magr̄ nr̄ in ſchola militāti. tāꝗ
in ſchola ſua/ docuit ſcientiā theologie: ⁊
dedit/ ⁊ docuit pricipia ei⁹: q̄ ſunt. xij. ar-
ticuli fidei: qui ſm̄ ſctm̄ Tho. in. j. parte
ſumme. q. j. ar. vij. c. ſunt pricipia theolo-
gie ⁊ ſciētie diuine. Hec aūt doctrina fuit
ṽitate predita: ⁊ ipſi p̄me ṽitati innixa: ⁊
iō xp̄s magr̄ ⁊ doctor hui⁹ ſciētie/ dixit pi-
lato. Ad h̄ veni in mundū: vt teſtimoniū
ꝑhibeā veritati. Jo. xviij. et iō publice do-
cuit eā: q2 veritas non q̄rit angulos do-
morꝝ: et iō īterrogat⁹ xp̄s magr̄ et doctor
hui⁹ ſciētie/ p pōtificē de diſcipulis et de
ſciētia vel doctrina ſua dixit. Ego ſemper
docui in ſynagoga ⁊ in tēplo quo oēs iu-
dei ꝯueniūt ⁊ in occulto locut⁹ ſuꝫ nihil.
Joh. vbi. ſ. Chriſt⁹ aūt aſcēdēs in celum:
relinquēs ſcholā militātꝫ eccl'ie: ad ſcho-
lam eccl'ie triūphātis ſe tranſtulit. voluit
tm̄ hic habere magiſtros et doctores: qui
ſcientiā et doctrinā ſuā toti mūdo annū-
ciarēt: et iſti fuerūt ſancti apl'i: de q̄b⁹ đr:
ꝙ in oēm terram exiuit ſonus eoꝝ. in pſ.
xviij. Qđ attendēs malignus ſpūs: q̄ eſt
magiſter erroris: et pr̄ totius falſitatꝫ: di-
uerſos errores et hereſes et hereticos: q̄
ſunt diſcipuli ſui: in eccl'ia ſeminauit: vo-
lens omnino deſtruere principia doctri-
ne xp̄i: que ſunt articuli fidei. ſicut pꝫ de
ſabellio: qui negauit perſonarū trinita-
tem: cuius ſequaces ſunt omnes iudei et
ſaraceni. Patet etiam de arrio: qui ſicut
ponit trinitatē pſonarū: ita ponit trinita-
tem eſſentie; ⁊ poſuit filiū alium a patre

in eſſentia et minorem patre:et ſanctū ſpi
ritum ab vtroq;. Patet etiā de errore ma⸗
nicheoꝝ/pelagianoꝝ/ et q̄plurimoꝝ alio
rū hereticoꝝ:quoꝝ errores et falſa doctri
na tēporibus antiquis magnā partem ec
cleſie occupauit:et adhuc occupat de pre⸗
ſenti: et magis occupabit circa finem mū
di:ſicut predixit apl's Paulus.j.Timoth.
iiij. In nouiſſimis tpibus diſcedēt quidā
a fide attendētes ſpiritibus erroris et do
ctrinis demonioꝝ in hypocriſi:loquentiū
mendacium cauteriatā habentiū ſuam cō
ſcientiā:prohibentiū nubere ꝛc. Ad expel
lēdum ergo demones ab eccleſia: q̄ per er
rores hereticoꝝ eccleſiam occupabāt poſt
mortē apoſtoloꝝ: voluit habere doctores
qui ſpūſancto inſpirati:declararēt legē et
doctrinam xpi:et defenderēt:errores ꝛ he
reſes doctrine demonioꝝ expellēdo et eij⸗
ciendo. ſicut patꝫ de Hieronymo/Ambro
ſio/ Gregorio / et Auguſtino/ Bernardo/
Chryſoſtomo / Damaſceno/Hilario/ Iſi⸗
doro/ꝛ q̄plurimis alijs. Et modo vltima
te voluit habere in eccleſia dei iſtū ſanctū
et profundū doctorē beatū thomā:cui tra
didit deus ſpiritū ſcientie: ſicut ipe dicit.
Optaui ꝛ datus eſt mihi ſenſus:et inuo⸗
caui:et venit in me ſpūs ſapientie. Sap.
vij. Ut ſic tandē per ſcientiā a ſpirituſan⸗
cto ſibi traditā errores hereticoꝝ ꝛ genti⸗
lium ab eccleſia eijceret et extirparet:ꝛ ſic
demonia ab eadē eijceret:qd̄ et fecit. nam
ſuper oēs doctores qui ſunt in eccleſia: er
rores ꝛ hereſes extirpauit: et veritatem fi
dei per ſuā doctrinā defendit. ſicut ptꝫ in
quodā libro ſpeciali qui vocat̄ ſumma cō
tra gentiles. quem ad cōfutandū errores
hereticoꝝ et gētilium:et ad defendēdū ve
ritatē doctrine xpi et fidei:articulos com
poſuit ꝛ dictauit:in quo recepit ꝑ thema
te. Ueritatē meditabitur guttur meū. Et
ſic pꝫ q̄ iſte ſctūs doctor beatus thomas:
cuius hodie feſtū colit eccleſia:per ſuā do
ctrinā a ſpūſancto: qui ꝑ digitū dei intel⸗
ligitur:traditā:errores/hereſes/ab eccle⸗
ſia fugauit: ꝛ ſic demonia ab eadē eijcit:ꝛ
hoc eſt quod ipſe in themate per me ſum⸗
pto nobis de ſeipſo proponit dicens. In
digito dei.i. in ſpūſancto/per ſcientiā ab
eo traditā mihi:eijcio demonia.i. errores
demonioꝝ ab eccl'ia. ergo in digito dei eij
cio demonia. In quibus verbis btūs tho
mas tria nobis oſtendit.

Primo oſtendit virtutē alte excellētie:ibi.
In digito dei.in pma pte thematis.
Scdō demonſtrat actū prepotētis effica⸗
cie:ibi. eijcio. in ſcdā parte thematis.
Tertio innuit obiectū plenū oī malicia:
ibi. demonia. in tertia parte thematis.

Prima pars.

¶ Dico primo q̄ in ver⸗ b
bis preaſſumptis btūs thomas oñdit vir
tutem alte excellētie cum dicit. In digito
dei. Ubi ſciēdū q̄ beatus Ambro. tractās
iſtud verbū dicit/ q̄ per digitū dei intelli
gitur virtus operatiua patris et filij:quā
dicit eſſe ſpūſanctū iuxta illud.j. Coꝝ.xij.
Hec oīa operatur vnus atq; idē ſpūs:di⸗
uidens ſingulis prout vult. Et in ſignum
hui⁹ verbi Lucas dic̄. In digito dei. mat⸗
theus dicit. In ſpū dei. qd̄ idē eſt. Ratio
aūt quare ſpūſctūs dr̄ digitus dei: eſt du
plex. Prima:q: ſicut brachiū ꝓcedit a cor
pore:ꝛ digit⁹ a corpore et brachio: ita dei
filius emanat a patre ſolo ꝑ generationē
eternā:ſicut brachiū a corpore ſolo: ꝛ ſpi⸗
rituſſanctus a patre et filio procedit ſicut
digitus a corpore et a brachio. iuxta illud
Job.xv. Cū venerit paraclytus: quē ego
mittā vobis a patre ſpm̄ veritatis : qui a
patre procedit. Scdā rō quare ſpūſctūs
dicitur digitus dei eſt:q: ſicut inter alias
partes corporis humani in digitis appa⸗
ret diſtinctio et debita cōmēſuratio. vnde
dicūtur digiti quaſi decenter diuiſi: vt di⸗
cit papias. Et q: q̄q̄ digiti ſint abinuicē
diſtincti:oēs tñ ſunt eiuſdē man⁹: ſic ſpi⸗
rituſſanctus lꝫ in ſe ſit vnus decēter ꝛ ſm
menſurā quandā ſm magis et minus di⸗
uidit dona ſua. iuxta illud.j. Coꝝ.xij. Di⸗
uiſiones gratiarū ſunt:idē autē ſpūs. Di
gitus aūt iſte.ſ. ſpūſſanctus dat virtutem
ſciētie theologie vt pugnet contra demo
nes:eoꝝ errores extirpando. et vt melius
pugnaret dixit. Sume arma tua:ꝛ phare
tram:ꝛ arcū et egredere foras. Gen. xxvij.
ſcꝫ ad pugnandū cōtra demones. Sume
ergo arma:nō quecunq;:ſed ſacre ſcriptu
re. Sacra ſcriptura eſt pharetra:ꝛ eſt arc⁹
Primo eſt pharetra. nā ſicut in pharetra
abſcondūtur iacula quibus inimicus per
cutitur et vulnerat̄ : ſic in ſacra ſcriptura
latēt quattuor ſenſus principales. hiſtori
cus/allegoricus/tropologicus/ et anago
gic⁹; et multi alij ſenſus ꝑticulares quaſi

infiniti: quibus mediãtibus errores here-
ticoꝝ ⁊ infideliũ per demonẽ ſeminati: ex-
pugnãtur ⁊ eijciunt. Et ideo btũs Augu.
ſuꝑ Geñ. ad lrãm/hortat nos ad legendũ
libros ſacre ſcripture: vbi latent ſenſus ſi-
cut iacula in pharetra dicẽs. In oĩbus li-
bris ſacre ſcripture opʒ ĩtueri q̃ eterna in-
timent/quãtũ ad ſenſum anagogicũ. que
D facta narrent/ quãtũ ad ſenſuʒ hiſtoricũ.
que futura nũcient/ quãtũ ad allegoricũ.
que agẽda precipiãtur ſeu moneant/quã-
tũ ad tropologicũ. Propter qḋ põt dicere
ſctũs thomas. In pharetra ſua abſcõdit
me. Eſa. xlix. Scḋo eſt arcꝰ ſacra ſcriptura
nã ſicut ꝑ arcũ emittunt ſagitte ꝯ aduer-
ſariũ: ſic per ſacram ſcripturam fiũt ⁊ for-
mãtur argumẽta cõtra hereticos. fiũt ſo-
lutiones ad denudandũ eoꝝ ſophiſmata
et ideo dicit Greg. xix. moral. c. vlti. Ab ar-
cu ſacre ſcripture deꝰ ſagittas emittit: q:
ad eos quos per timorẽ corripit: accẽſas
verborũ ſnĩas mittit. Sic armauit ſe xp̃s
in deſerto ad pugnãdũ cũ diabolo. nã cõ-
tra oẽs ictus diaboli ſemꝑ appoſuit ſcu-
tũ vel clypeũ ſacre ſcripture. Nã tribus lã-
ceis diaboli xp̃s oppoſuit ſibi ſcutum vel
dnica . 1 . in quadrage clypeũ dĩ. Scriptũ ẽ. Nõ ĩ ſolo pane viuit
hõ: ſʒ in oĩ verbo quod ꝓcedit ex ore dei.
Deut. viij. Scḋa fuit qñ diabolus ſtatuit
eũ ſupra pinnaculũ tẽpli ⁊ dixit ei. Si fi-
lius dei es mitte te deorſum. Cui xp̃s op-
poſuit clypeũ ſacre ſcripture dĩ. Scriptũ
ẽ. Nõ tẽtabis dñm deũ tuũ. Deut. vj. Ter-
tia fuit qñ diabolus aſſumpſit eum ſuper
montẽ excelſum valde: ⁊ oſtẽdit illi oĩa re-
gna mũdi ⁊ dixit. Hec oĩa tibi dabo ſi ca-
dẽs adoraueris me. Cui xp̃s ſtatim oppo-
ſuit clypeũ ſacre ſcripture dicẽs. Vade re-
tro ſathana. ſcriptũ eſt enĩ. Dñm deũ tuũ
adorabis et illi ſoli ſerues. Deut. vj. et. x.
Tũc reliquit eũ diabolus. Et ſic victꝰ eſt ⁊
eiectus per magiſtrũ ⁊ doctorẽ nr̃m xp̃m.
Cuius modũ ſumpſit ſctũs thomas ⁊ exẽ-
plum: qui in oĩbus libris ſuis tam in ſcri-
ptis ſupra ſnĩas: ꝙ in ſummis: ꝙ etiã in
ſumma cõtra gẽtiles/reprobãdo errores
gentiliũ/et hereticoꝝ: contra doctrinã de-
moniorũ ſemꝑ fundat dicta ſua in aliquo
textu ſacre ſcripture: vel in dicto alicuius
autoris autẽtici: qḋ nõ oẽs doctores mo-
derni faciunt. et ſic ſemper muniuit ſe/ et
doctrinam ſuam armis ſacre ſcripture. Et
ſic tanꝙ fortis armatus preliatur contra
demonem et eum ad terram eijcit: ⁊ ab ec-
cleſia expellit. Et q: virtus pugnandi: per
quã eijcit demonia: eſt ſibi data a deo: iõ
de tãto dono regratiatur dicẽs pſ̃. cxliij.
Benedictus dñs deus meus q̇ docet ma-
nus meas ad preliũ: et digitos meos ad
bellum. Et iſta attendentes demones. et E
conſiderantes vlterius ꝙ tempore docto-
rum antiquoꝝ. ſ. origenis/athanaſij/hila-
rij/et damaſceni. qui opera miranda fece-
runt: tunc magi pharaonis/ hoc eſt here-
tici demonũ ſectatores/multos errores
ſeminauerunt. et hoc reſpondet primo ſi-
gno moyſi. Secundo tempore Hiero. am-
broſij/auguſtini/et gregorij: q: opera mi-
rabiliora fecerunt: tunc etiam magi pha-
raonis/ hoc eſt heretici demonũ ſectato-
res in errores varios ſunt prolapſi. tẽpo-
re enim iſtorum fuit ſecta manicheorũ: et
hoc reſpondet ſecũdo ſigno moyſi. Tertio
modo in fine tẽporis beati thome ⁊ alio-
rum doctorum ſuo tempore cõcurrẽtium
propter claram doctrinã ſanam et funda-
tam ſanctiſſimi doctoris: iã magi pharao-
nis/hoc eſt heretici tacent vidẽtes repro-
bationem errorum ſuoꝝ in operibus ſan-
cti thome late/⁊ clare traditam. Vix inue-
nies aliquem errorem: cuius reprobatio-
nem in libris ſancti thome nõ inuenias:
et ſignanter in ſumma contra gentiles: et
ideo heretici et demonũ ſectatores in do-
ctrina ſancti thome tãꝙ in tertio ſigno ve-
lut magi pharaonis deficientes: confiten-
tur deo quod magi confeſſi ſunt de moyſe
dicentes. Digitus dei eſt hic. Exodi. viij.
¶ Vt autem aliquid loquamur moraliter Prima
ſm̃ tempus: notãdum ꝙ per digitum dei
intelligit penitẽtia ſacramentalis. Cuius
ratio eſt: ꝙ vſus digiti eſt ad tria.
Primo digito pulſum tangimus.
Secundo digito ſcribimus.
Tertio digito feces eijcimus.
Sic ſpũaliter ꝑ pnĩam pulſus cordis tan-
gitur. per cõtritionẽ pctã ſcribũtur. ꝑ con-
feſſionẽ feces. i. affectus peccãdi expellũ-
tur ꝑ ſatiſfactionẽ. Et q: ſancta mater ec-
cleſia nunc abundat in penitentia: poteſt
dicere illud Cañ. v. Manꝰ mee ſtillauerũt
myrrhã: et digiti mei pleni myrrha proba-
tiſſima. Vbi aduertendum ꝙ per myrrhã
que eſt amara: denotat auſteritas pnĩe: q̃
dʒ eſſe in quinqʒ digitis: vel in quinqʒ re-
bus ad pnĩam pertinẽtibꝰ q̇ quidẽ digiti

ſunt pollex/index/medius/medicus/ au-
ricularis. Pollex eſt cōtritio. index eſt cō-
feſſio. medius eſt ſatiſfactio. medicus eſt
cordis dilectio. auricularis vel minimꝰ ē
cordis humiliatio. Vi autem quinqꝫ digi
ti fundantur in gratia: ſicut quinqꝫ digiti
in vna manu. ¶ Pollex eſt cōtritio cordis
qꝛ pollet virtute. Rō eſt: qꝛ ſicut alij digi-
ti parū poſſent ſine pollice: ſicut cetera q̄
requirūtur ad pnīam: vel parū/vel nihil
pn̄t ſine contritione. Huius aūt pollicis
due ſunt iuncture: qꝛ conteri debemus de
duobus. ſ. de operatione ⁊ omiſſione. Si
cut em̄ conteri debemus de his que male
egimus: ita ⁊ cōteri debemus de bonis q̄
facere potuimus: et nō fecimus: ſed omi-
ſimus. Et iſte eſt ille digitus qui precipit
Leuit. iiij. intingi in ſanguine hoſtie imo
late. in emūdationem leproſi: et ſic ſtatim
pctm̄ qđ per leprā deſignat̄ eijcit̄ ab aīa.
cōtritio dꝫ eſſe in ꝯſciētia deo oblata. Sa
crificiū deo ſpūs cōtribulatus. pſ. l. Sed
reuera multi habēt iſtū digitum paralyti
cū: qꝛ nō dolent de peccatis: immo quan-
doqꝫ iactāt ſe. de quibus loquitur ſapiēs
Prouerƀ. ij. Letātur cū malefecerint: ⁊ ex
ultant in rebus peſſimis. Et hoc eſt valde
malū ſignū nō dolere de quibus dolendū
eſt. ſicut em̄ mēbrum aridū incurabile eſt:
vel raro curatur. ſic cor ſine cōtritione ra-
ro ſaluatur vel nūꝙ. Unde ſicut deū tene
mur ſuper oīa diligere: ſic de eius offenſa
tenemur ſuper oīa diſplicentiam habere.
¶ Index eſt cōfeſſio. cuiꝰ rō eſt: qꝛ ſicut in
dice aliquid oſtēdimus: ſic per cōfeſſionē
cor pctōris alteri. ſ. confeſſori debet oſten
di. Iſtius digiti tres ſunt articuli ſiue iū-
cture ẜm ꝙ tria pertinent ad ipſam con-
feſſionem.

Primo ꝙ fiat cui debet.
Secundo de quibus.
Tertio quando debet.

Primo cui dꝫ: qꝛ habēti autoritatē abſol-
uēdi vel de iure cōi: vel ex priuilegio: quia
ſnīa a non ſuo iudice lata eſt nulla vt ha-
betur in decretis. iij. q. viij. accuſatores. ⁊
in pluribus alijs locis. Itē de quibus de
bet. ſ. de ſingulis pctīs mortalibꝰ in indi-
uiduo: eo modo quo debet̄: vel tenent̄ in
memoria: ⁊ de oībus circūſtātijs trahēti-
bus ad genus vel ſpeciē pctī mortalis: vt
hr̄ de peni. diſt. v. nō em̄ ſufficit dicere in
gn̄ali; ſed tenetur dicere pctā in ſpeciali;
nec ꝓpter verecūdiā debet dimittere: nec
ꝓpter verecundiā diuerſa dicat. vt habet̄
de peni. diſt. j. circa finē. Itē qn̄ debet. nō
em̄ dꝫ differre pctā plus ꝙ̄ ꝑ annū: vt ha-
betur de peni. ⁊ remiſ. c. oīs vtriuſqꝫ ſexꝰ.
Talis em̄ q̄ ſcienter et malicioſe differret:
eſſet reus mortis eterne tāꝙ tranſgreſſor
precepti eccl'ie. et dꝫ carere introitu eccle
ſie: ⁊ eccleſiaſtica ſepultura: vt in dicta de
cretali cōtinetur. Et de tali cōfeſſione poſ
ſumus dicere ꝙ eſt ille digitus index quo
Iohānes demōſtrauit agnū dei. Ioƀ. j.
qꝛ abſolutio ſacramentalis poſt verā con
feſſionē/xp̄m introducit: et oſtēdit māſue
tū inquantū offenſam cōdonat: ⁊ penam
eternā in tēporalē commutat. Sed hodie
multi xp̄iani nec ſciunt nec volunt dicere
pctā ſua: immo volūt ꝙ cōfeſſor prius di-
cat. et etiā ꝙ ipſe reuelet eis illud qđ ipſi
fecerunt ſicut nabuchodonoſor: qui vole
bat ꝙ ſapiētes dicerent ſibi ſomnium: de
quo nō recordabat̄ ⁊ interpretationē eiꝰ.
Dañ. ij. ¶ Mediꝰ ē ſatiſfactio. Cuiꝰ rō eſt:
qꝛ ſicut ille digitꝰ eſt lōgior alijs: ita ſatiſ-
factio plus durat ꝙ̄ aliq̄d predictorū. qđ
ptꝫ. nā per vnā horā pōt homo conteri et
cōfiteri: ſed ad ſatiſfaciendū indiget lon-
giori tēpore. Et etiā huiꝰ digiti ſunt tres
articuli vel iuncture: qꝛ tres ſunt partes
ſatiſfactionis. ſ. ieiuniū/oratio/ elemoſy-
na. Iſtis em̄ tribus modis ſatiſfacit quis
de pctīs: cōtra tria vitia generalia. ſ. luxu
riā/ſuperbiā/et auariciā. Nā contra luxu
riā eſt ieiuniū: vt caro domet̄. cōtra ſuper
biā oratio: vt ſpūs humiliet̄. cōtra auari-
ciā elemoſyna: vt cor frigidū inflāmetur.
Hic eſt digitus theologie qui figēdus eſt
in latere xp̄i/ſicut habet̄ Ioƀ. xx. Qui em̄
dubitat auſteritatē pnīe aſſumere: dꝫ pe-
nitentiā xp̄i/ penam/et paſſionē/ plagas
et flagellationem cōſiderare: quia hoc fa
cit pnīam quantūcūqꝫ magnā quaſi nihil
apparere. Si ergo dubitas accipere ſatiſ
factionē: dicit tibi xp̄s. Infer digitū tuū
huc: et vide manus meas: ⁊ pedes meos.
Et cognoſce ꝙ non ſunt condigne paſſio-
nes huiꝰ tēporis ad futurā gloriā: que re-
uelabitur in nobis. Roma. viij. ¶ Medi-
cus eſt vera dei dilectio. Rō eſt: qꝛ ſicut in
ipſo portatur anulus in ſignum amoris ⁊
dilectionis: ſic pnīa dꝫ ſuſtineri nō ſolum
timore: imo amore diuino. dilectio em̄ ne
ceſſaria eſt ad remiſſionē peccatorꝝ: ꝓpter

quod Luc.vij.dixit xp̄s de magdalena. Dimiſſa ſunt ei peccata multa: quoniam dilexit multum. Nota ꝙ ad hũc digitũ quedam vena venit et procedit a corde: ad innuendum ꝙ charitas debet de corde puro et conſcientia bona procedere ẜm apoſtolũ.j.Timoth.j. Huius digiti ſunt tres iuncture correſpõdẽtes tribus diligibilibus: quia tria debemus diligere.ſ.deum/ noſipſos/et proximos. Huius digiti partem ſubtrahunt illi qui propter parentes faciunt contra ſalutem/propriam volũtatem ſequentes: faciũt contra voluntatem dei diaboli ſuperbiam amplectentes: oprimũt proximum ipſumq; accuſando et malicioſe: non aduertẽdo ꝙ xp̄s inclinãs ſe ad paſſionem cum magno feruore dilectionis: iſto digito ſcribebat ĩ terra: quia mulieri inique accuſate parcebat. Jobis viij. In hoc enim proximos tenemur diligere: vt de eoꝝ perditione doleam⁹: et ad correptionem eoꝝ quotidie laboremus. ſicut habeẗ in decretis. xxiij.q.iiij. nõ põt.

b et.q.vij.quicunq; vos. ¶ Quintus digit⁹ eſt auricularis ſiue minimus: ⁊ ſignificat cordis humilitatẽ. Cuius ratio eſt: q: licʒ iſte digitus ſit minimus in quãtitate: eſt tñ valde fortis in claudẽdo. Sic recte ẜm Grego. in homel. qui ſine humilitate virtutes congregat: puluerem in ventũ portat; et vnde aliquid falſe cernitur: inde deterius cecatur. ⁊ đr de penitẽ. diſt.ij. circa principiũ: ꝙ humilitas eſt penitentie fundamentum. Huius digiti ſunt tres iũcture.ſ. ſubdere ſe ꝑpter deũ ſuperiori: equali: inferiori. et ideo dicit Grego. Perfecta humilitas habet tres gradus.

Prim⁹ gradus eſt ſubijcere ſe maiori. hic vocatur ſufficiens: q: ſufficit aliquem ſic humiliari oĩ iuſto. ⁊ hic eſt neceſſarius.

Secundus gradus eſt ſubdere ſe equali.

Tertius non preferre ſe minori.

Iſtum digitũ non habent ſuperbi: qui cõtemnunt ſuperiores equales et minores. Hoc digito caruit ſuperbus Roboam: q̇ dixit.iij.Reg̃.xij.⁊.ij.Para.x. Minimus digitus meus groſſior eſt dorſo p̄ris mei. et ideo perdidit.x.tribus: ⁊ remanſerunt cum eo tm̃ due. Sic ſuperbus perdit per peccatum gloriam ⁊ regnum celorum: qđ conſiſtit in decem ordinibus beatorum: ⁊ non remanẽt ſibi niſi duo.ſ.infernus pro anima, et ſepulcrum pro corpore, Et ſic explicit ſermo. Deo gratias.

¶ In feſto bti Thome de aquino/doctoris eximij. Sermo.iiij.

ACceſſerũt angeli: et miniſtrabãt ei. Mat. iiij.c. originaliter: ⁊ in euãgelio occurrentis dominice verbuʒ ſcribitur per me ſumptum. Licꝫ thema p̄ſens litteraliter intelligatur de chriſto: cui poſtꝙ ſuperauit tentamenta diaboli in deſerto: angeli acceſſerunt et miniſtrabant: vel erant miniſtrantes neceſſaria: poteſt tamen ſpũaliter applicari beato Thome doctori egregio: ꝙ acceſſerunt angeli et miniſtrabant ei. Pro cuius thematis introductione et declaratione/eſt notandum ꝙ ꝗꝗ Plato ponat ꝙ anima creatur plena ſcientia et in vnione ad corpus propter molẽ carnis obliuiſcitur omnium: et ꝙ deinde ſucceſſu tẽporis incipit recordari de his que prius ſciuerat: ita ꝙ ſcientiam quam homo acquirit: non eſt niſi quedam recordatio. Hoc tamen eſt falſum prout reprobat Albertus magnus in commento ſuper librum de anima: tenendo viam Ariſto. dicentis: ꝙ anima in principio ſue creationis eſt tanꝙ tabula raſa in qua nihil depictum eſt: perficitur autem ſciẽtia et virtutibus.iij.de anima. Quia ergo ſcientia et virtutes perficiunt animam: ⁊ ſcientia eſt perfectio intellectus: cum om̄e imperfectũ appetit perfici.in.j.Phyẜ. ſicut patet de materia que appetit formã: vt ꝑ eã perficiaẗ. hinc eſt ꝙ omnes homines naturaliter ſcire deſiderant: vt dicit pħs in principio Metaphy. Quod conſiderans ſanctus Thomas: cũ eſſet puer paruulus intrans ordinem predicatorum: magnum deſiderium habuit ſciendi: vt per hoc anima ſua perficeretur. ꝑpter quod ſub magiſtro ſuo magno Alberto pro ſcientia acquirenda laborioſiſſime inſudauit. Dedi cor meum vt ſcirem prudentiam atq; doctrinam. Eccl's.j. dicit ſanctus Thomas. Cõſiderans inſuper ꝙ perfectio ſciẽtie et precipue ſapientie vel ſciẽtie diuine/non põt obtineri humano ingenio ſolum: niſi de⁹ dederit. q: oĩs ſapiẽtia a dño deo eſt. vt dicit ſapiẽs Eccl'i in.c.j. iõ contemplationi ſe dedit: orans iugiter ad dñm pro

ſapiētia obtinēda: cū ſapiēte dicens. Da mihi dn̄e ſediū tuarū aſſiſtricē ſapientiā. ⁊ ſequit. Mitte illā de celis ſctīs tuis: ⁊ a ſede magnitudinis tue: vt mecū ſit: et mecum laboret: vt ſciam quid acceptum ſit apud te. Sap. ix. Deus ergo qui dat oībus affluenter: et nō improperat: cōtulit ſancto Thome donū ſciētie: qđ ipſe cōſiderans dicit. Optaui et datus eſt mihi ſenſus: ⁊ inuocaui. ſ. dn̄m pro ſapiētia obtinenda: et venit in me ſpūs ſapientie: et propoſui illā regnis et ſedibus: et diuitias nihil eſſe dixi in comparatiōe illius Sapien. vij.

B ¶ Quomodo aūt deus dederit ſibi ſapiētiā mediate vel immediate: ſciendū eſt ꝙ ſꝫm Dionyſiū in de celeſti hierarchia/ tam in textu ꝙ̄ in commentis in cap̄. x. quod incipit. Connexa eſt ⁊c. ꝙ cū in celo tres ſunt hierarchie angeloꝝ. ſ. ſuprema/ media/ et infima. Ipſa ſuprema q̄ eſt prima ab ip̄o deo īmediate purgat/ illuminat/ ⁊ perficit. purgatur oī ignorantia. illuminatur oī ſapientia. et perficitur omni deificatione. Scđa vero hierarchia purgatur/ illuminatur/ et perficitur a prima. Tertia a ſcđa. humana vero a tertia. Ex quo patet ꝙ hoīes ab angelis īfime hierarchie purgantur ab ignorantia: illuminant in ſciētia: et deificantur in firma adherentia. Sic moyſes ꝑ angelos in monte ſinai illuminatus fuit: et in lege inſtructus. nam per angelos data fuit ei a deo lex. ſcribit enī Actuū in cap̄. vij. Accepiſtis legem in diſpoſitione angeloꝝ. Quia ergo ſanctus Thomas accepit a deo donum ſcientie: tam ſcientiarum naturaliū/ ꝙ̄ etiā ſciētie diuine: per quā habuit cognitionem creaturarū et creatoris: hoc accepit ī miniſterio angeloꝝ: qui populum purgauerūt ab omni ignorātia: illuminauerūt in omī ſciētia: perfecerūt ip̄m vniendo deo per charitatē et ſic deificauerūt: ⁊ ſic deꝰ contulit ſcientiā ſancto thome nō immediate: ſed mediātibꝰ angelis. de quo pōt intelligi nr̄m thema. ꝙ acceſſerūt angeli et miniſtrabāt ei. Acceſſerunt. ſ. angeli ad ſanctū thomā ex parte dei/ ipſum purgando illuminando et perficiendo. miniſtrabant ei. ſcꝫ donū ſciētie et alias virtutes. Acceſſerūt ergo angeli et miniſtrabāt ei. quod fuit thema. In quibus verbis de noſtro glorioſo doctore ſancto thoma duo notantur/ iuxta thematis duas partes.

Primo oſtendit ſocietas valde honorabilis in hoc ſcilꝫ ꝙ acceſſerūt angeli. in prima parte thematis.

Scđo notatur dignitas incomparabilis in hoc ꝙ angeli miniſtrabāt ei. in ſcđa parte thematis.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ in verbis propoſitis oſtendit de ſancto thoma C
ſua ſocietas valde honorabilis in hoc ꝙ acceſſerūt angeli ad eū. ſ. ad ſuam ſocietatem. Pro quo notandū ꝙ boni angeli a q̇buſdam recedunt: et ad alios accedunt. Recedunt a peccatoribus: et accedūt ad iuſtos. Recedunt a peccatoribus non nō dimittendo cuſtodiam vſq; ad diem mortis. Nam dicit Hierony. ſup illud Mat. xviij. Angeli eoꝝ in celis ⁊c. Magna eſt dignitas animarū vt vnaqueq; ab exordio ſue natiuitatis habeat angelū ad ſui cuſtodiā deputatū. ſ. vſq; ad mortē. Sed diſcedūt ab eis: qꝛ non delectantur in eorum ſocietate: cum vident eos: qui eis cōmiſſi ſunt: vitijs et peccatis varijs deturpari: imo triſtantur de hoc: ⁊ ſeparant ſe per aliquā diſtantiam localem ab eis. qđ patꝫ ex quodam. Nam legimus de beato Paulo ꝙ tantā gratiā habuit a deo ꝙ in vultu cuiuſlibet cognoſcebat an eſſet in peccato vel in gratia. et accidit ꝙ ſemel dum beatus paulus eſſet in ianua ſancte marie rotunde: vidit plures intrātes pulchras facies et ſplendentes habentes: et angelos eorum letos ad eorꝫ dextera latera incedentes. Tandem vidit vnum nigerrimū et turpiſſimum: quem diabolus trahebat catena ad nares ligatuꝫ: et etiā aderat multitudo demonū circa eū gaudentium. Angelus vero illius alōge incedebat triſtis et merens/ ex eo ꝙ ille qui ſibi a deo fuerat commiſſus: ꝓpter vitia et peccata: quibus irretitus erat: ſic traditus erat demonum poteſtati. pro quo orauit paulus: et anteq̄ exiret eccleſiam contritus et confeſſus eſt. Et cum egrederetur: vidit paulus eius faciem ſplendentē et demones flentes. Angelum vero ſuum letum: ⁊ ad latus eius immediate incedentem. Et ſic patet quomodo angeli triſtantur de peccatoribus: et dolent: et ſeparant ſe ab eis modo p̄dicto, et ideo ſcri

bitur Eſaie.xxxiij. Angeli pacis amare fle
bunt. Quod verbum ſm ſanctum Tho. li
cet intelligatur de nuptijs regis Ezechie:
et etiā de apoſtolis: qui fuerunt tanꝗ̄ an
geli: qui euntes ibant et flebant mitten-
tes ſemina ſua. vt ſcribitur in pſ̄. cxxv. po
teſt nihilominus ītelligi de ſanctis ange-
lis metaphorice: qui cum ſint ſpiritus: fle
re non poſſunt: tamen habent ſe ad modū
flentium cum triſtātur de animarum eis
commiſſarum perditione. et ſic angeli re-
cedunt a peccatoribus. E conuerſo autem
angeli accedunt ad penitētes/ et viros iu
ſtos: et gaudēt de eorum ſalute. quia gau
dium erit corā angelis dei ſuper vno pec-
catore penitentiam agēte. Luc. xv. Et pro
ītroitu materie reperio ꝙ angeli accedūt
ad viros iuſtos ad tria.

Primo accedunt ad adiuuandum.
Scd̄o accedunt ad liberandum.
Tertio accedunt ad recreandum.

¶ Dico primo ꝙ angeli accedūt ad viros
D iuſtos ad adiuuandum. Pro quo ſciendū
ꝙ peccatores non habent pugnam cū de
monibus: quia ſunt eis ſubiecti. nam ſm
Grego. illos tentare negligit: quos quie-
to iure ſe poſſidere ſentit. Iuſti autem et
viri ſancti maxima demonum ſuſtinēt ten
tamenta: ⁊ ideo orauit dauid ad dominū
in pſ̄. xxiiij. dicens. Reſpice inimicos me-
os: quoniam multiplicati ſunt: ⁊ odio ini
quo oderunt me. Verſus iſte poteſt intel-
ligi de hoſtibus ſpiritualibus: qui multi-
plicantur aduerſum nos ſm haimonem.
Sicut enim radius ſolis plenus eſt ato-
mis: ſic aer iſte caliginoſus plenus eſt de-
monibus. et propter hoc dicit Grego. ix.
moral. Niſi deus cū verberibus tentamē-
ta modificet: nullus ita perfectus eſt: qui
malignorum ſpirituum inſidias non cor-
ruēs ſentiat. hec ille. Sed tamen hoc ha-
bemus ſolatij: ꝙ contra ipſos habemꝰ au
xiliū ſufficiēs: quia ſicut dicitur. iiij. Reg.
vj. plures ſunt nobiſcum ꝗ̄ cū illis. quia
omnes angeli boni partem noſtrā defen-
dunt: quos conſtat plures eſſe: quia ſola
pars tertia ſtellarum cecidit. Dixit Soli-
nus de elephantibus/ ꝙ ſi quando iungū
tur: ſeu inuaduntur: non modicam curam
habēt de ſocijs. nam feſſos laceratoſqꝫ in
medio ſui recipiunt. Sic in propoſito an
geli ⁊ homines bellum habent commune
videlicet contra draconem. Ipſi ꝟo ange
li non modicam curam habent noſtri: qui
ſumus huius pugne ſocij. feſſos eñi ⁊ vul
neratos in hoc bello in medio ſui recipi-
unt: vt ab ipſis protegamur. vnde de Ia-
cob timente dicitur Geneſ. xxxij. Fuerunt
ei obuiam angeli dei: quos cū vidiſſet ait.
Caſtra dei ſunt hec. Et ſic patet quomodo
angeli iuuant iuſtos ad pugnandum con
tra demones. et iō dicit dauid ī pſ̄. xxxiij.
Immittet angelus domini in circūitu ti-
mentium eum. Angeli enim circundāt ho
mines in bello ſpirituali: ne cadant. Pro
quo nota ꝙ ſm Vegetiū in lib. de re mili
tari: ꝙ exercitus tranſiturus fluuium de-
bet ordinari diligēter: quia in tranſitu flu
uioꝝ grauis moleſtia ſepe negligentibus
emergit: ideo acies due equitum ordinan
de ſunt. vna quidē in ſuperiori parte flu-
minis. et alia inferius: inter quas debent
trāſire pedites. ſuperior enim acies equi-
tum minuit impetum fluminis deſcendē
tis. inferior autem habet recolligere ſub-
uerſos et ex vi fluminis deficientes. Sic
eſt in ꝓpoſito. nam fluuius etiā magnus
eſt fluxibilitas carnis. et iſta duo flumina
babylonis. i. confuſionis magno impetu
recurrunt in mare mortuum. i. inferni. to-
ta autem eccleſia dei eſt ſicut exercitus pe
ditum: quia terram tangit. angeli ꝟo qui
eleuati ſunt/ quaſi equites. Ordinauit er
go deus dum iſta flumina trāſimus: ſic an
gelorum acies: vt quaſi vna fluctus tenta
tionum et tribulationum mitiget. Altera
ꝟo patientes et ſubuerſos ſurſum eleuet:
ne penitus ſubmergantur: et ideo quādo
incipimus deficere: ſtatim ad angelos eſt
recurrēdum. et ideo dicit beatus Ambro.
in lib. de viduis. Infirma caro: mēs egra
eſt: et peccatorum vinculis impedita: ad
medici illius ſedem. ſ. chriſti. debile nō po
teſt explicare veſtigium: obſecrandi ſunt
angeli pro nobis: ad preſidium dati ſunt.
hec Ambro. Ad propoſitum beatus Tho-
mas habuit triplicem pugnam cum mun
do. Cū enim eſſet nobilis ⁊ de genere co-
mitum aquinorum/ volēs mundum relin
quere ordinem predicatorum fuit ingreſ-
ſus: volens ſe iugo obedientie captiuare:
in paupertate viuere. propter quod mun
dus eum multum impugnauit: et preci-
pue fratres ſui carnales. Et ſignanter ſe-

mel cum eſſet in via cum ſocio fugiẽs fra-
tres ſuos: ipſi vero venerunt et volentes ſi-
bi exuere habitum ordinis predicatorum/et
non valentes: duxerunt eum captum. Et
in hoc ſimilis fuit beatꝰ thomas patriar-
che iacob: qui etiam habuit pugnã cũ fra
tre ſuo. et cum fugeret fratrem ſuum: vi-
dit ſcalam cuius cacumen tangebat celũ:
et dominus innixus erat ſcale: et angelos
aſcendentes et deſcendentes. Gen̄. xxviij.
Quod myſterium vidit patriarcha iacob
in ſcala? Certe per illam ſcalam intelligitur
chriſtus. nam vna pars erat in terra: alte
ra vero tangebat celum. in hoc cognouit ꝙ
debebat humanari. Duo latera ſunt due
nature in xp̄o. Quattuor gradus ſunt hu
militas in natiuitate. Philip. ij. Semet-
ipſum exinaniuit formam ſerui accipiẽs.
Paupertas in preſepio. Luc. ij. Inuenie-
tis infantem pannis inuolutum et poſitũ
in p̄ſepio. Charitas in ꝓgreſſu vite. Mã
datum nouum do vobis vt diligatis inui
cem. Johis. xiij. Obedientia in paſſione.
Philip. ij. Factus obediens vſqꝫ ad mor-
tẽ: mortẽ aũt crucis. Vidit angelos aſcen
dentes et deſcendentes: qui ſibi hoc reue
lauerunt: ac ipſum confortauerunt. Quid
per iacob/qui interpretatur luctator: niſi
ſanctus thomas: qui cũ fratribus ſuis lu-
ctatus fuit. Realiter iſte iacob. ſ. ſanctus
thomas vidit ſcalam. ſ. ſacram ſcripturã:
cuius latera ſunt nouũ ⁊ vetus teſtamen
tum. quattuor gradus ſunt quattuor ſen-
ſus ſacre ſcripture. angeli aſcendunt et de
ſcendunt ſanctis doctoribus myſteria ſcri
pture reuelando. Et per huiuſmodi reue-
lationes ſanctus thomas fuit ſic cõforta-
tus ⁊ inflammatus amore ſacre ſcripture
ꝙ mundũ et fratres ſuos vicit. Et hec de
confortatione angelorum. propter qđ poſ
ſumus ſibi dicere. ſancte thoma. angelis
ſuis mãdauit de te: vt cuſtodiãt te in om-
nibus vijs tuis. pſ̄. xc. et Matth. iiij. Ha
buit etiam ſanctus thomas pugnã cũ car
ne. quia caro concupiſcit aduerſus ſpiri-
tum: ſpiritus autem aduerſus carnẽ. Ga-
lath. v. Et ſignanter ſemel cũ eſſet captus
per fratres ſuos carnales: vt dimiſſa reli-
gione rediret ad mundũ: cum eſſet in qua
dam turri: fecerunt ingredi ad eum quan
dam domicellam; vt eum prouocaret ad
immundiciam luxurie: et ſic tandem eũ re
uocaret a ꝓpoſito religiõis. Qui de igne
titionem arripiẽs: ſuggeſtricem de came-
ra effugauit: et facto ſigno crucis in oſtio
camere: dominum cum lachrymis preca-
batur: vt ſibi daret perpetue cingulum ca
ſtitatis. Cui mox duo angeli affuerunt: et
eum circa renes ſtrinxerunt dicentes. Ex
parte dei te cingimus cingulo caſtitatis:
quod nullatenus diſſoluetur. ⁊ extũc nul
lum ſenſit carnis ſtimulum. ⁊ ſic angeli eũ
iuuerunt contra carnem: et vicit eam. Ha
buit inſuper pugnam cũ demonibus. de-
mones enim multum conantur decipere
homines in fide: et circa hoc magnam pu
gnam faciunt: et maxime chriſtianos infe
ſtãt. et ideo hortatur nos beatus Petrus
dicens. Sobrij eſtote et vigilate: quia ad
uerſarius veſter diabolus tanꝙ leo rugi-
ens circũit: querens quem deuoret. cui re
ſiſtite fortes in fide. j. Pet. v. Et ſi omnes
habeamus pugnam cũ demonibus: mul-
to magis doctores legendo/diſputando/
docẽdo: et precipue ſanctus thomas: qui
ſpecialem librũ fecit qui intitulatur Sũ-
ma contra gentiles. in qua deſtruit erro-
res omnium gentilium philoſophorum
et hereticorum. Dic quomodo quando fa
ciebat iſtum librum: fuit inuitatus per re
gem Francie: et ſtans in menſa in extaſi:
et dans cum manu in menſa dixit. Cõclu
ſus eſt arrianus. Et in extirpatione tãto-
rum errorum/ ꝓculdubio habuit ſanctus
thomas ſubſidium ſanctorum angelorũ:
propter quod ipſe poteſt dicere in cõdem
natiõnẽ et victoriã demoniorum cum Da
niele. vj. Deus meus miſit angelum ſuũ:
et concluſit ora leonum. ſ. demonũ: ⁊ non
nocuerũt mihi: quia coram eo iuſticia in-
uenta eſt in me. Et hec de primo.

¶ Dixi ſecundo ꝙ angeli accedunt ad iu-
ſtos viros ad liberandum. Patet de loth: b
qui fuit liberatꝰ per angelum de ſubuer-
ſione ſodome. Geneſ. xix. Item etiam pa-
tet de beato petro Actuum. xij. qui fuit ca
ptus incarceratus ⁊ vinculatus per nero
nem: et cum eſſet petrus in carcere dormi
ens inter duos milites vinctus catenis
duabꝰ: tunc angelus dñi aſtitit: ⁊ lumẽ re
fulſit in habitaculo carceris percuſſoqꝫ la
tere petri excitauit eum dicẽs. Surge ve-

loriter. et ſtatim ceciderunt catene de ma-
nibus eius. Et ſic angelus liberauit eum.
Sic beatus thomas fuit captus et incar-
ceratus per fratres carnales: et per duos
annos cum dimidio turris cuſtodie man-
cipatus. Liberatus autem fuit cauſa illo-
rum duorum angelorum: qui eum ſtrinxe-
runt circa renes. nam extunc fuit ita fir-
matus in propoſito religionis: ꝙ mens
eius nūq̄ potuit a ſuo propoſito reuoca-
ri. et ſic habuerunt eum liberare: ⁊ per cō-
ſequens illi angeli fuerūt cauſa liberatio-
nis eius: et per conſequens fuit per ange-
los liberatus. propter quod potuit dice-
re ſanctus thomas cū beato petro. Nunc
ſcio vere quia miſit dominus angelum ſu-
um: et eripuit me. Actuum vbi. s. Et hoc
de ſecundo.

D ¶ Dixi tertio ꝙ angeli accedunt ad con-
fortandum vel ad recreandum. Patet de
chriſto: qui cum eſſet in agonia et oraret
Matth. xxvi. Mar. xiiij. et Luce. xxij. Pa-
ter mi: ſi poſſibile eſt tranſeat a me calix
iſte ⁊c. affuit angelus domini confortans
eum. Patet etiam de helia: qui cum fuge-
ret reginam iezabel: petiuit anime ſue vt
moreretur. et obdormiuit in vmbra iuni-
peri. tunc affuit angelus domini: qui exci-
tauit eum dicens. Surge comede. grādis
enim tibi reſtat via. Et ſurgēs inuenit ad
caput ſuum ſubcinericium panem: ⁊ vas
aque. Et ſurgēs comedit: et ambulauit in
fortitudine cibi illius quadraginta dieb⁹
⁊ quadraginta noctibus vſq; ad montem
dei oreb. iij. Regum. xix. Sic ſancto tho-
me fatigato ex laboribus ſtudendi/ docen-
di/ dictandi/ diſputādi/ predicandi: affuit
et magni cōſilij angelus chriſtus: de quo
dixit Malachias cap. iij. Ecce ego mitto
angelum meum. Cum em̄ oraret ante cru-
cifixum requirēs an bene ſcripſit/ tam in
ſuis operibus/ q̄ etiā in officio corporis
chriſti quod dictauerat: reſponſum fuit ſi-
bi ab angelo chriſto. Bene ſcripſiſti de me
thoma. Quam ergo recipies ꝓ labore tuo
mercedem? Et ille. Nullam aliam merce-
dem volo domine niſi teipſum. Tunc ſan-
ctus thomas petiuit ab angelo magni cō-
ſilij panem ad confortandum. panem. ſ. il-
lum de quo Johannis. vi. Hic eſt panis
qui de celo deſcendit. et ſic fuit ab angelo
confortatus et recreatus ſicut helias. Et
ſic patet quomodo angeli accedunt ad vi-
ros iuſtos ad adiuuādum: ad liberandū:
et ad recreandum vel confortandum. Et
hec de primo principali.

Secunda pars.

¶ Dixi ſecūdo principa- E
liter ꝙ in verbis thematis preaſſumpti/
oſtenditur de beato thoma dignitas incō-
parabilis. quia angeli miniſtrabant ei. in
ſecunda parte thematis. Pro quo notan-
dum ꝙ ſm Thomam. i. parte. q. xcvi. art.
i. et. q. cviij. articu. xxiij. homo et angelus
poſſunt cōſiderari vel comparari aut ſm
naturam: et ſic minimus angelus eſt ma-
ioris dignitatis q̄ quicunq; homo: cum
ſit pure ſpiritualis: et ſpiritualia ꝑfectio-
ra ſint corporalibus: immo et chriſtus in-
quantum homo eſt minoris dignitatis q̄
quicūq; angelus ſm gradum nature. vn-
de dixit dauid in ps. viij. Minuiſti eum
paulominus ab angelis. Si ꝟo conſiderē-
tur vel comparentur ſm gratiam: ſic ma-
ior eſt minimus homo: ⁊ maioris dignita-
tis/ q̄ maior angelus q̄ eſt in celo: et hoc
propter gratiam vnionis: quia deus vni-
uit ſibi humanam naturam et non ange-
licam: et quo magnam dignitatē habet. ⁊
ideo dicit apoſtolus Hebre. ij. Nuſq̄ an-
gelos apprehendit: ſed ſemē abrae appre-
hendit. Et etiam tāta eſt dignitas huma-
ne nature per gratiam vnionis: ꝙ adora-
tur adoratione latrie ꝑ angelos. idē apo-
ſtolus Hebre. i. Adorent eum omnes an-
geli eius. et ideo ſubdidit dauid. Minui-
ſti eum ⁊c. ſed gloria et honore coronaſti
eum ⁊c. in ps. et propter hoc prohibitus
fuit beatus Johannes euangeliſta poſt
incarnationem ne adoraret angelū: quan-
do angelus qui apparuerat dixit ſibi. Vi-
de ne feceris. Conſeruus tuus ſum/ et fra-
trum tuorum habentium teſtimonium ie-
ſu. Apocalip. xix. Si ꝟo comparentur ſm
gloriam: ſic ſe habent tanq̄ excedentia et
exceſſa: quia quidam angeli excedunt ali-
quos homines: et quidam homines ali-
quos angelos ſm maiorem vel minorem
charitatem. Quia ergo ſancti angeli pro-
pter gratiam vnionis/ ſunt minoris di-
gnitatis q̄ homines: ideo ſunt ſerui no-
ſtri ⁊ miniſtri: ⁊ noſtre cuſtodie deputati.
Oēs ſunt adminiſtratorij ſpiritus in miſ-

niſteriū miſſi propter eos qui hereditatē capiunt ſalutis. inquit apl's Hebre. j. In hoc ergo apparet dignitas incomparabilis ſancti thome: quia miniſtrabant ei. ſ. ſcientiā et ꝟtutes. Dic quomodo ī morte expoſuit monachis cantica canticoꝝ non ſine miniſterio angeloꝝ: et deīde quomodo miniſtrauerūt ſibi in morte preſtando obſequium: ⁊ ſociando animam ad gloriam ⁊c. Fac finem ⁊c.

¶ In feſto beati Georgij martyris. Ser. Uel etiā in feſto alterius martyris.

Labora ſicut bonus miles.

ij. ad Timoth. ij. ſcribiť thema iſtud. Qr de glorioſo milite ſancto Georgio hodie eccl'ia ſolēnizat: ideo pro eius cōmēdatione/ et iſtiꝰ regni militū: quoꝝ ipſe capitaneus eſt et patronus: aliquali inſtructiōe: due contēplationes erunt in preſenti ſermone.

Prima tractabit de vna opatione exercitata ꝑ manus/ excogitata et imperata ad ſuū corpus defenſandū. labora. iuxta primā partē thematis.

Scd'a loquetur de doctrina ſup hoc data per approbatā ſcripturā: et repſentata in claro exemplari ad imitandū. ſicut bonꝰ miles. iuxta ſcd'am ꝑtē thematis.

Sicut/ dicit ſimilitudinē et exēplaritatē. ita vt ſenſus thematis ſit talis: ꝙ ꝑ imaginationē dicať manui. tibi ꝯuenit corpꝰ defendere: et circa hoc labora. Quomodo aūt debeas laborare: tradiť tibi in vno multū lucido et claro exemplari: ſicut hic ſcʒ btūs Georgius bonus miles.

Prima pars.

¶ Dico in prima contēplatione

ꝙ tractabit de vno opere ⁊c. labora. Reuerendi dn̄i doctores theologi: ſpecial'r Hugo de ſctō victore: querunt ⁊ tractāt/ hō in ſtatu innocētie ſi ī ſuis operibus habuiſſet laborem: et determinant ſic. Pro tanto aliqđ opus vel exercitium diciť labor: qr habet rebellionē vel reſiſtētiā. vn̄ ſm pħm/ pro tanto celū mouetur ſine labore; qr ſuo motori nō reſiſtit. Cuʒ igiť dicūt doctores homini in ſtatu īnocētie nihil fuiſſet rebelle aut reſiſtēs: ſequiť ꝙ opa et hoīs exercitia fuiſſent ſine labore, vn̄ de hoīe ī iſtꝰ ſtatu dicit Greg. xxxv. moral'. Homo preceptū qđ ſeruaret accepit: cui ſi ſe voluiſſet obediēs ſubdere: ad eternā ꝑueniſſet beatitudinē ſine labore. Sed ī ſtatu nature corrupte pn̄tis: quia hoī totū eſt rebelle et reſiſtens: nō ſolum in opationibꝰ ſenſitiuis: ſed etiā in qbuſcūqꝫ intellectiuis hō hʒ laborē. pſ. lxxij. Exiſtimabā vt cognoſcerem: hoc labor eſt ante me. Et breuiter homo q̇ in ſtatu īnocentie natus erat ad ſolatiū et recreationem. modo in ſtatu nature corrupte naſcitur ad penā ⁊ ad laborē. Job ī. c. v. Homo naſciť ad laborē. Modo eſt ita ꝙ qr hō ī ſuis opationibus hʒ laborē: vt declaratū eſt: ⁊ ꝑncipiū immediatū executiuū operationū ſit manꝰ: hinc ſequiť ꝙ labor attribuiť et ꝓpe aſſignať manui. vn̄ de Joſeph đr in pſ. lxxx. Manꝰ eiꝰ in cophino (al's in laboribꝰ) ſeruierunt. et alibi pſ. cxxvij. Labores manuū tuaꝝ qr mādu. ⁊c Iſtā imaginationē ad propoſitū applico ſic. Sicut hō in ſuo corpe ꝓpter rebelliones ⁊ reſiſtētias patiť ml'tos labores: ita reſpublica q̄ eſt ſicut vnū corpꝰ iuxta imaginationē plutarchi ad traianū impatorē. Et ſicut manꝰ in corpe hoīs principal'r et immediate hʒ exequi laborem ꝓ defenſiōe ſui corpis: ita ſtatui militari q̇ đr manus reipublice ſm ꝑdictā imaginationē plutarchi. vn̄ dđ pſ. cxliij. ī ꝑſona reipublice dicit de iſto ſtatu. Bn̄dictꝰ dn̄s deꝰ meꝰ q̇ do. ma. me. ad ꝑli. ⁊ dig. me. ad bel. cōuenit ꝓ defenſione ſui corpis laborare: Jō iſti ſtatui militari ſm illud ad qđ inſtitutꝰ eſt: đr in pria ꝑte thematꝫ labora. vn̄ ꝙ ſtatui militari cōpetat laborare patʒ: et pōt conſiderari ex tribus.

Primo rōne ſue principalis inſtitutiōis:

Scd'o rōne ſue finalis executionis.

Tertio rōne ſpecialis exhortationis.

¶ Dico primo ꝙ ſtatus militaris debet eſſe laborioſus rōne ſue principalis inſtitutionis. Scd'm ꝙ dicit Iſidorus. x. lib. Etymol'. primꝰ qui in republica romanorū inſtituit milites: fuit Romulꝰ. et inſtituit eos ꝑ electionē. vn̄ ſm Iſidorū miles đr qr mille erāt in nūero. vel qr vnꝰ inter mille eligebať. Et ad denotāduʒ ꝙ debeant eſſe laborioſi: eligebanť de illis ſtatibꝰ et officijs: q̇ magis hn̄t annexū laborē. vn̄ Uegetius de re militari q̄rit: et habeť a ſeneca: de q̄ arte debēt eligi et aſſumi ad ſtatum militie, Et rn̄det ꝙ de arte

magis aſſueta labori; vñ Vegeti⁹. Fabros ferrarios carpentarios macellarios ⁊ cervorū aprorūq; venatores conuenit ſociare militie. Et cauſas reddēs ſeneca ad ꝓpoſitū in quadā ep̄la dicit ſic. Nullū labores recuſant man⁹ que ab aratro ad arma transferūtur. quālibet em̄ viam patiunt iumenta: quoꝝ durata in aſpero vngula eſt: in molli et viridi paſtu ſaginata: cito ſubſternitur. Fortior aūt miles ex confragioſo venit. hec ſeneca.

¶ Dixi ſcdo ꝙ ſtatui militari competit laborare rōne ſue finalis executiōis. Finis militie eſt defenſio reipublice. vñ Iſidor⁹ vbi. ſ. miles dr̄ q: inter mille eſt electus: vt ad exercitū reipublice ſemꝑ ſit paratus. In iſto aūt exercitio reipublice oportet militē habere tria laborioſa: que notātur in tribus inſignib⁹ ſibi datis. Primū in inceptione audacia. iſtud notat̄ in primo inſigni ſibi dato qd̄ eſt gladi⁹ in manu. Habere gladiū in manu militē facit audacem. q̄ quidē audacia et fortitudo ſibi ſumme cōpetit in bellando ꝓ defenſione reipublice. vñ Bern. de laude bone militie dicit: ꝙ milites debēt eſſe in cōuictu agnis mitiores: in ꝯflictu leonib⁹ fortiores. Iſta audacia denotat̄ in gladio q̄ datur militi in manu ſm legē macedonum. ꝑ phus politic. vſ. Vñ iude machabeo audaci militi dictū eſt. Accipe ſctm̄ gladiū munus a deo in quo deiicies aduerſarios populi mei. ij. machab. xv. Scdo ꝓ exercitio reipublice miles debet hr̄e in proſecutione prudentiā. et iſtud notat̄ in ſecūdo inſigni ſibi dato: qd̄ eſt ſcutū ī brachio ſiniſtro ad repellendū ictus aduerſarioꝝ. De iſto inſigni prudēti militi ioſue dictū eſt. Leua clypeū qui in manu tua eſt contra vrbē hay: qm̄ tibi tradā eā. Ioſue. viij Tertio debet hr̄e in vltima ꝑfectione victorioſam excellentiā. et iſtud notatur in tertio inſigni ſi dato: qd̄ eſt brauiū ꝓ victoria. Et ꝙ hec oīa ſint laborioſa militi ptꝫ. Nam dic̄ Iſidor⁹. xix. etymol. ꝙ mos erat apud romanos ꝙ milites victores coronabantur: q: vel vicerant ſine conflictu. ſcꝫ fugando ⁊ ſic lauro: vel in ꝯflictu et ſic palma: q: palma ſtimulos hꝫ: q̄ ſtimuli deſignāt laborem: quē habent milites in conflictu.

¶ Tertio et vltimo dixi ꝙ ſtatui militari conuenit laborare rōne ſpecialis exhortationis. Boetius. iiij. de cōſol. metro. vlti. hortatur milites ⁊ fortes ad laborandū exēplo trium illuſtriū militū. Prim⁹ fuit agamēnō: q̄ ꝓ defenſione reipublice grecoꝝ decem annis cōtinuis in troiana obſidione ꝓplurimū laborauit. De iſto dic̄ Bella bis quinis operatus annis Vltor atrides phrygie minis Fratris amiſſos Thalamos piauit. Scds fuit vlixes: qui poſt bellū troianū in reditu multos labores ſuſtinuit: ſpecial'r ꝯ quendā gigantē: qui ſm poeticā fictionē deuorauit ſocios vlixis. de iſto dicit. Fleuit amiſſos ithacus ſodales: Quos ferus vaſto recubās ī antro: Merſit immani poliphem⁹ aluo. Terti⁹ fuit Hercules. de quo dicit ꝙ. xij. magnos labores pertulit in hiſpania. dic̄ in textu. Herculem duri celebrāt labores Ille centauros domuit ſuperbos: Abſtulit ſeuo ſpoliū leoni ⁊c. Et ī fine metri facit exhortationē militib⁹ ⁊ fortib⁹: ꝙ ſint ſicut iſti laborioſi ꝓ defenſione reipublice dicēs ſic. Ite nūc fortes vbi celſa magni Ducit exēpli via: cur inertes ⁊c. Ptꝫ igit̄ aliqualiter declaratū ꝙ ſtatui militari: cū ſit man⁹ reipublice: cōuenit laborare. Et hoc eſt qd̄ p̄ma cōtemplatio dicebat: ꝙ tractaret de vno opere exercitato ⁊c. labora. Iſti manui dicit paulus ꝑ cōcordātia. ij. ad Timoth. iiij. Tu vo vigila et ꝓ defenſione reipublice in oīb⁹ labora Et bonus ⁊ fidelis miles reſpondet ī ca. vbi thema: laboro vſq; ad vincula. Et hec de prima contēplatione.

Secūda pars.

¶ Sed dixi ſecūdo principaliter: ꝙ ſcda cōtēplatio tractabit de doctrina data ⁊c. ſicut bon⁹ miles. ſ. beatus Georgi⁹. Hic ſunt videnda tria.

Primū q̄ ſunt illa q̄ faciūt bonū militē.
Scdm q̄ ſunt q̄ faciunt pulchrū militē.
Tertium applicatio dictorum ad beatū Georgium.

¶ Quantū ad primū ſciendū ꝙ quattuor ſunt que militē faciunt bonū.

Primū prudentia ſtudioſa ⁊ practicata.
Scdm probitas per virtutes diuulgata.
Tertiū audacia et animoſitas tēperata.
Quartū māſuetudo ꝯ vitia inordinata.

¶ Dico p̄mo ꝙ bonū militē facit prudentia ⁊c. Multū em̄ facit in bello prudētia et ars militis. vñ autor de ludo ſcacorū.

Neceſſe eſt populum in captiōis precipi
tiū ruere: cum princeps militie non pru⸗
dentia: ſed audacia ſola nititur triūpha⸗
re. Jō vegeti⁹ de re militari. Docta ⁊ exer
citata paucitas victoriā preſtat: indocta
multitudo prona eſt ad necē. Sepiſſime
ī hiſtorijs audiuiſtis et vidiſtis ⁊ legiſtis
ꝙ in bello troiano plus valuit prudentia
vlixis: ꝙ̄ fortitudo achillis. et iō ſapiens
dicit Eccl'ſ. ix. Melior eſt ſapiētia ꝙ̄ ar⸗
ma bellica. Legitur ad iſtud ꝓpoſitū de
alexādro: ꝙ cū antiqui milites: q̄ fuerunt
cū patre ſuo: ab ipſo vellēt recedere: dicen
tes ſe ferre nō poſſe vlterius labores p̄lio
rum: ipſe h̄ renuens dixit. Magis eligo
ſenū prudētiā: ꝙ̄ iuuenū fortitudinē. Mi
litib⁹ enī magis neceſſaria eſt ars in bel
lo ⁊ prudentia: q̄ȝ fortitudo. De ſcipione
africano legit̄: ꝙ in hiſpania tenuit ho⸗
ſtes incluſos taliter ꝙ recedere nō pote⸗
rant: ſed oportebat eos p̄liari. Scipio
aūt prudens miles dixit ſuis ꝙ permitte
rent hoſtes abire: licȝ eos inſequi poſſent
nā ſi preliarētur vidētes ſe deſpatos: ma⸗
iorem audaciā ſumerent: ⁊ poſſent eſſe vi
ctores. q̄ quidē ſcipionis ſnīa ab oībus
fuit laudata. Iſti hiſtorie alludendo ve⸗
getius de re militari dicit ſic. Plerıq̄ȝ rei
militaris ignari pleniorē victoriam ſi ad⸗
uerſarios aut locoꝝ anguſtijs: aut arma⸗
toꝝ multitudine circundederint: vt aditū
nō inueniāt recedendi. Sed ecōtra clau⸗
ſis ex deſperatiōe cupit commori: qui ſi⸗
ne dubio ſcit ſe eſſe moriturū. Ideoq̄ȝ ſci⸗
pionis laudata eſt ſnīa: q̄ dixit viam ho⸗
ſtibus qua fugerent: intercludi non debe
re. Meli⁹ eſt enī inſequi ſine periculo: ꝙ̄
bellare ſub dubio. Patȝ ergo primū qd̄ re⸗
quirit̄ ad bonū militē prudētia ⁊c.

¶ Dixi ſcd̄o ꝙ bonū militē facit probitas
⁊c. Probitas aūt militis ſtat pricipaliter
in tribus virtutib⁹. Prima verecundia.
Vegeti⁹ de re militari. Honeſtas idoneū
militem reddit: verecūdia dum prohibet
fugere: facit eſſe victorē. Scd̄a virt⁹ eſt ve
ritas. Ad bonū militē pertinet ꝙ teneat
veritatē. Inſpicite marcū regulū militem
romanoꝝ. de iſto dicit Valerius maxim⁹
et hoc idē tangit Boeti⁹. ij. de cōſolatiōe
ꝓſa. vj. Iſte multotiēs vicit penos tandē
ſemel fuit victus ab eis. tandem vt refert
Aug. lib. j. de ciuitate dei. c. xv. cum car⸗
thaginenſes mallent captiuos: quos ro⸗
mani detinebāt: ſibi reddi: ꝙ̄ captiuos eo
rū detinere: cū legatꝭ ſuis iſtū regulū mi
ſerūt ꝓ impetrāda redēptione captiuoꝝ:
prius tn̄ eū iuratione cōſtrinxerūt: ꝙ ſi cō
mutatio impetrata nō fuerit: rediret car⸗
thaginē captiu⁹. qd̄ pro ſeruāda veritate
ipſe fecit: q2 romanis non placuit. Tertia
v̄tus et vltima q̄ facit militē bonū: eſt ad
ſuū principem fides ſiue legalitas. Autor
de ludo ſcacoꝝ. Militis nomen amittit:
q̄ fidē principi ſeruare non nouit. Lapis
precioſus et margarita p̄fulgida eſt fidei
firmitati adiuncta militia. Quantūcūq̄ȝ
miles ſit fortis victorioſus et ſtrenuus: ſi
eſt proditor ⁊ non fidelis: nihil valet. exē
plū de ioab. qui fuit fortior et valētior mi
les: ꝙ̄ habuit dauid: ⁊ tn̄ q2 fuit proditor
nulla laus inter milites dauid ſibi datur:
nec in eoꝝ numero ponit̄. Vn̄ ad ꝓpoſitū
petrus bleſeñ. in ep'la de militibus ad hē
ricum regē anglie. Nihil deteſtabilius in
milite nota ꝓditionis. Nā licȝ ioab forti
ter oīa bella vicerit: in catalogo fortium
dauid nō computat̄: quia fortitudinem
eius proditio in abner et amaſa denigra⸗
uit. hec ille.

¶ Dixi tertio ꝙ bonū militem facit auda
cia ⁊ animoſitas ⁊c. Miles bon⁹ non ſo⸗
lū dȝ habere fortitudinē in corpe: ſed me⸗
lius ī corde. Talē fortitudinē habuit Co⸗
drus dux athenienſiū. de q̄ dicit Auguſt.
xviij. de ciui. dei. c. xix. ꝙ in campo ſuis ho
ſtib⁹ ſe obtulit ī habitu peregrino: vt mo
reret̄: taliter vt ſui vincerēt: ſm̄ ꝙ habe⸗
bāt in reſpōſiſa deo Apollinis. De iſto di
cit autor de ludo ſcacoꝝ. Maluit mori vt
viuerēt ſui: ꝙ̄ viuere ſuis turpiſſime ſu⸗
peratis. in q̄ notat̄ maxima fortitudo cor
dis. Iſtā fortitudinē habuit quidā rex: de
quo narrat Valeri⁹ ꝙ cū hic deberet cum
hoſtib⁹ preliari: comedēs ⁊ bibēs cū ſuis
eis dixit. Prādeam⁹ tanꝙ̄ apud īferos ce

¶ Dixi quarto ⁊ vltimo: ꝙ bo⸗ (naturi.
num militem facit māſuetudo ⁊c. Autor
de ludo ſcacoꝝ. Nihil eſt qd̄ tam p̄clarum
faciat militē: ꝙ̄ cū ad victoriam venerit:
ꝓſtratū viuificare cū poſſit occidere: fer⸗
re cū poſſit ferire. Idem doctor narrat: ꝙ
cū ſilla multas et diuerſas victorias habe
ret de romanis quint⁹ camillus palā ſibi
dixiſſe fertur. Diſce modo eſſe miſericors.
ſummū gen⁹ vindicte ⁊ glorioſum parce⸗
re cum poſſis occidere. Patet ergo decla⸗

ratum φ faciunt bonū militem quattuor ſcʒ prudētia ſtudioſa ⁊c.

¶ Secūdo eſt videndū et cōtēplandū breuiter: q̄d eſt illud q̄ᵒ facit pulchrū militē. Milites moderni tēporis hn̄t iſtam opinionē: φ pulchritudo militie ſit ī ornatu margaritarū auri ⁊ argēti ⁊ lapidū p̄cioſoꝝ. q̄ᵒ patʒ in moderno eoꝝ habitu. Sed iſta certe plꝰ faciūt ad militis vituperiū: q̄ȝ ad ornatū vel pulchritudinē. vn̄ petrꝰ bleſeñ. in ep̄la vbi. s̄. dicit: φ iuliꝰ frontinus refert cū ſcipio ſcutū cuiuſdā vidiſſet auro ⁊ gemmis multipl̄r ornatū: dixit ſe nō mirari ſi tanta diligētia ſcutū honoraſſet: in quo plus preſidij: q̄ȝ in enſe haberet. In quo ḡ ſtat pulchritudo militis idē Petrꝰ bleſeñ. in ep̄la vbi. s̄. notat vbi ſic. Refert pericles nō aurū et lapides: ſʒ ſcutū diuulſum: fractā galeā: hebetē gladiuʒ: faciē vulneratā cedere militibus ad ornatū. Sed milites moderni temporis (dicit̄ de illis q̄ male faciūt) in iſta pulchritudīe non gloriant̄. Sed dicit de eis magiſter Robertꝰ holkot. Ipſi ſunt ī apparatu in motu equi. ímpetu ſamſon. ī labore et portatiōe armorū/ ipſi ſunt ſimeō in eoꝝ ſalutatiōibꝰ/ ipſi ſunt ioab. in eūdo ad p̄liū ipſi ſunt ap̄ls thomas: q̄ dixit Eamus et moriamur cū illo. in pūcto p̄lij ipſi ſunt aſtrologꝰ athlas. dicūt φ planete nō ſunt in bona diſpoſitione: et iō non dandū prelium. Nō talis miles fuit ſanctus Georgiꝰ: q̄ pro militia temporali et ſp̄uali viriliter bellauit ⁊ triūphauit. Dic eius hiſtoriā et fac finē. Explicit.

¶ In feſto beati Petri martyrꝭ. Ser. ſ.

Coronabitur q̄ legitime certauerit. ij. Timothe. ij. Sentētia lr̄alis thematis btō Petro martyri applicata eſt iſta. coronatur q: legitime certauit. Pro cuiꝰ thematis introductiōe ſpeciali aliq̄li/ occurrit mihi iſtud motiuū. ſ. φ hoc hʒ appetitus hoīs a natura φ ſemp̄ ꝓ ſuis bonis opibus et iuſtis laboribꝰ reportare cupit laudē premiū ⁊ honorem. Patʒ primo hoc per quoddam dictum ſancti Thome. ſ. ſ. q. c. articu. vij. in ſolutione ad. iij. vbi declarat quare in precepto de honore parentum/ ponitur premiū pluſq̄ȝ ī alijs. ſcʒ vt ſis longeuus ſup̄ terrā. Et dicit φ homines actus ſuos cōiter ad aliquā vtilitatē ordinant: ideo in illis preceptis neceſſe fuit promiſſionem ponere premij: et quibus nulla vtilitas videtur ſequi. quia ꝟo parentes iam ſunt in recedendo ab eis: non expectatur premiū. et ideo precepto de honore parētū additur promiſſio. hec ſctūs thomas. idem dixit ibidē de primo precepto. ⁊ ideo ſm̄ Gregoriū conſideratio premij minuit vim flagelli. Dixit Iſidorus. x. etymol̄. φ romani ſtatuerunt φ victoribus pro premio corona daret̄. aliquibus lauri: ſi vincebant inimicum fugando. aliquibus palme: ſi vincebant in conflictu: quia palma ſtimulos habet: q̄ deſignant laborem in pugna propter reſiſtētiam inimici. et intantū iſte appetitus laudis et honoris et premij propter ſuaʒ eſt operationis naturalis: φ notat Aulꝰ gellius romanorum hiſtoriographus de quodā athleta et milite muto: qui q: priuabat̄ premio triumphali: ex ira prorupit in vocem et clamorē: ⁊ extunc locutꝰ eſt. Iſti ſentētie et ꝯcluſioni concordans Caſſiodorus lib̄. ſ. ep̄larū ad propoſitū dicit. Tribuenda eſt iuſtis laboribus compenſatio meritorum: quia exprobrata militia creditur: ſi irremunerata tranſitur. athletam populis palma deſignat eē victorem. ſudores bellicos corona teſtatur. Ad propoſitum deſcendendo ſm̄ φ dicit Iob. militia eſt vita hominis ſuper terram. Iob. vij. Et ſi mundus et imperator romanus ſuis victoribus coronas largitur pro ſuis inſignibus operibus mercedem/ premia/ ⁊ honores: a fortiori hoc facit imperator ſupremus dominus ieſus chriſtus premiator noſter. vnde dicit omnibus ſuis militibus et victoribus illud eccleſiaſticū. Sancti mei qui ī hoc ſeculo certamen habuiſtis: mercedem laborum ego reddā vobis. De numero iſtoꝝ militum xp̄i/ fuit beatus Petrus martyr: qui mortuus eſt ꝓ fide xp̄i: qui hodie pro ſuo labore et inſigni victoria/ in celo recepit p̄miū et coronā. et hoc eſt q̄ᵒ dicit thema ipſum coronatū ⁊ premiatum demōſtrās et alios ad coronā/ et p̄miū incitans: coronabit̄ q̄ legitīe certauerit. Vn̄ ꝓ pſecutione materie ſunt hic tria ſpeculanda: et in tres tractatus complēda.

Pꝛimū eſt quod eſt certamen quod bea
tus petrus certauit.
Secundum eſt ſi fuit legitimum certamē
quod certauit.
Tertium eſt quam coꝛonam habuit ꝓ cer
tamine quo certauit.
Unde thema de eo verificabitur. Coꝛona
tur quia legitime certauit.

Pꝛima pars.

¶ Quantū ad pꝛimū eſt

ſciendū ꝙ certamen: quod beatus petrus
martyꝛ certauit: fuit contra triplicem ini
micum.
Pꝛimum fuit contra mundum. ⁊ iſtud cer
tamen fuit foꝛte: in quo vicit ſuſtinendo
per patientiam.
Secundo certauit cōtra carnem. et iſtud
certamen fuit bonum: in quo vicit fugiē
do per moderatam pꝛudentiam.
Tertio certauit contra diabolum. et iſtud
certamē fuit iuſtū: in quo vicit ꝑ marty-
rium fidem et firmā credentiam.
¶ Dico p̄mo ꝙ certauit ꝯ mūdū: qđ certa
mē fuit foꝛte. ⁊ iſtud vicit ꝑ patientiā. De
iſto certamine ſcribitur Sap. x. Certamē
foꝛte dedit illi vt vinceret. Et notate ꝙ p̄n
ceps belli ſapiēs: q̇ ꝓ idoneitate pugnan
tiū/bella diſtribuit: leuioꝛa infirmioꝛibꝰ:
foꝛtioꝛibꝰ v̄o certamina foꝛtioꝛa cōmittit.
Ita dixit btūs Sixtꝰ laurētio. Nos quaſi
ſenes leuioꝛis pugne curſum recipimꝰ: te
aūt q̄ſi iuuenē ⁊c. Ad ꝓpoſitū xp̄s p̄nceps
belli ꝯ mūdū vidēs btm̄ petrū martyꝛē iu
uenē ⁊ foꝛtē ⁊ aptū ad arma ſpūalia: habi
lē ꝯ mūdū: dedit ſibi certamē nō leue: ſed
foꝛte. Foꝛte em̄ certamē eſt ꝯ mūdū: ſi cō-
ſideremꝰ duo. Pꝛimo ſi conſideremꝰ arma
cū q̇bꝰ inuadit. Scđo numerū illoꝝ quos
vincit ⁊ ſubuertit: ⁊ videbimꝰ ꝙ eiꝰ certa
mē eſt foꝛte. Et notate pꝛo hoc ꝙ ſm̄ legē
politicā/q̄ recitat̃. ij. Polit̃. multū ꝯgruit
foꝛtitudini militū ꝙ ſint ambidextri. ſ. ſi-
niſtra ſicut dextra pꝛeliātes: qđ tñ hȝ mū-
dus vt foꝛtis miles. Pꝛeliat̃ em̄ a dextris
per foꝛtunā pꝛoſperā. a ſiniſtris ꝑ foꝛtunā
aduerſam. iſta em̄ ſunt duo gn̄a armoꝛū/
cū q̇bꝰ mūdus ꝯ xp̄i milites pꝛeliat̃: vt di
cit btūs Aug. in ſermo. bti vincē. Duplicē
(inq̇t) aciē mundus ꝓducit ꝯ milites xp̄i
blādit̃ em̄ vt decipiat. ⁊ hoc ē foꝛtuna ꝓ-
ſpera. certat vt frāgat. ⁊ hoc ē foꝛtuna ad
uerſa. Et terribilioꝛa ſunt ⁊ foꝛtioꝛa arma
foꝛtune pꝛoſpere q̄ꝫ aduerſe: q꞉ ꝑ pꝛoſperi
tatē citius hō efficit̃ malus: q̄ꝫ ꝑ aduerſi-
tatē. Et rō eſt: q꞉ ſm̄ pħm in. iiij. Ethicoꝝ.
nō niſi virtuoſi eſt bonas foꝛtunas ferre.
¶ Scđo foꝛte certamē eſt cōtra mūdum ſi
cōſideremus numerū illoꝝ: quos vincit ⁊
ſubuertit. Nā vincit multos per aduerſita
tē q̄ eſt arma manꝰ ſue ſiniſtre: ſed multo
plures ꝑ ꝓſperitatē: que eſt arma manus
ſue dextre. Unde de iſta eius victoꝛia ⁊ ca
ſu vitioꝝ dꝛ in pſ̄. xc. Cadent a latere tuo
mille: et decem milia a dextris tuis. Sed
que eſt ratio ꝙ mille ad ſiniſtrā cadere di
cuntur: et decem milia a dextris? Reſpon
dit Bernar. ſuper Qui habitat. di. q꞉ vbi
maioꝛ aduerſarij pugna: ⁊ minoꝛ ex aduer
ſo defenſio: ibi maioꝛ caſus ē et ruina. Cū
igitur mūdus magis nos impugnet a de-
xtris. ſ. circa bona ſpiritualia: q̄ꝫ a ſiniſtra
ſcilꝫ circa bona coꝛpoꝛalia: ⁊ nos econtra
multo minus defendimus ſpūalia q̄ꝫ tꝑa
lia: ideo non mirū ſi multo plures cadunt
a dextris q̄ꝫ a ſiniſtris. Alia ratio dat̃ cō-
muniter: quia multo plures cadunt a la-
tere ꝓſperitatis: quod eſt a dextris: q̄ꝫ ad
uerſitatis: quod eſt a ſiniſtris. Omnes eti
am tam theologi q̄ꝫ philoſophi dicunt ꝙ
multo periculoſioꝛ eſt foꝛtuna ꝓſpera: q̄ꝫ
aduerſa. vñ Johānes lemouicen̄. de ſom-
nio pharaonis. Utraqꝫ ſiq̇dē foꝛtuna foꝛ-
midabilis: ſed foꝛmidabilioꝛ pꝛoſpera:
q̄ꝫ aduerſa. nam aduerſa pꝛemunit aduer
ſarium: ſed pꝛoſpera perdit incautuꝫ. Ad
pꝛopoſitum iſtud certamē foꝛte cōtra mū
dum dedit deus beato Petro martyꝛi: et
hoc vt vinceret. Uicit enim pꝛima arma
mundi. ſ. pꝛoſperam foꝛtunam: et hoc per
ingreſſum religionis: omnia pꝛoſpera mū
di relinquendo: et paupertati voluntarie
adherendo. ⁊ vicit ſecūda arma mundi. ſ.
foꝛtunam aduerſam: ⁊ hoc tribulationes
anguſtias et martyꝛium pꝛo chꝛiſto ſuſti-
nēdo. Hec eſt em̄ victoꝛia que vincit mū-
dum. j. Job. v. ſcilꝫ pꝛoſpera mundi deſpi
cere: ⁊ nullatenus eius aduerſa foꝛmida-
re. Augu. Non vos tentet pꝛopꝛia volun-
tas: non nos cruciet crudelitas aliena et
victus eſt mūdus. Habuit ḡ btūs petrus
martyꝛ certamē foꝛte: in q̊ vicit ſuſtinēdo
ꝑ patiētiā. ad qđ certamē et victoꝛiā nos
īuitās apl's ad Heb. xij. di. ſic. Deponētes
oē pōdus ⁊ circūſtās nos pctm̄ ꝑ patien-
tiā curramus ad ꝓpoſitū nobis certamē:

aſpicientes in autorem fidei/ ꝛ cōſumma
torē ieſu. Ubi nota ꝙ beatus Petrꝰ mar
tyr in certamine ꝯ mūdū: vt eū vincamꝰ:
dat nobis tria pulcherrima documenta.
Primo ꝙ nullus bene pōt pugnare one/
ratus: ideo nobis dicit. Deponētes omē
pondus. et p hoc vincit fortuna ꝓſpera.
Scdo ꝙ nullus bene pugnat niſi arma/
tus: ideo nobis dicit. Per patiētiam cur
ramus ad ꝓpoſitū nobis certamē. et per
hoc vincitur fortuna aduerſa. Tertio ꝙ
nullus bene pugnat niſi premiatus: ideo
nobis dicit: Aſpicientes in autorē fidei ꝛ
conſummatorē ieſum. ſ. ab eo premiuꝫ ex
pectando: qui nos ad pugnam animam
do dicit: Cōfidite qꝛ ego vici mundum.
Johannis. xvj.

¶ Dixi ſecūdo minus pricipaliter: ꝙ bea
tus Petrus martyr certauit et preliatus
eſt contra carnē per bonā ſiue moderataꝫ
prudentiā. Iſtud certamen fuit bonū: de
quo ſcribitur. j. ad Timoth. vj. Certa bo/
num certamē. Bonum certamē eſt ꝯ car/
nem. nam dicit Hierony. ꝙ nihil viliꝰ ꝗ̄
vinci a carne. neqꝫ aliqd nobilius ꝗ̄ vin/
cere carnem. Narrat valerius ad rufinū/
ꝙ valentinus imperator octogenarius ꝛ
virgo cū audiſſet in hora mortis ſue triū
phos preliorū ſuorum recoli in eius con/
ſolationē: dixit vna ſe tm̄ victoria gl'iari.
Interrogatus qua: reſpōdit inimicorum
omniū nequiſſimū domui carnē meam.
Contra iſtū inimicū pugnauit btūs Pe/
trus martyr et vicit: qꝛ ſm ꝙ teſtatur pa
pa innocentius in eius canonizatiōe: vir
go fuit: ꝛ nunꝙ peccauit mortaliter. Sed
dixi ꝙ iſtū inimicū fugiendo vicit cū bo/
na prudentia. Sed dicūt valētes ꝙ apō
bellicoſos fuga cōmuniter inhoneſta vi/
detur. Sed reſpondet ꝙ immo eſt laus ſi
cū fuga pugna: et victoria ſimul concur/
rant. Boetius h narrat. v. de ꝯſolatione.
metro. j. deficit hic dictum q̄re et applica
hic. Sic beatus petrus martyr fugiendo
de mundo ad religionē per votum caſti/
tatis. per virginitatis virtutē pugnauit
fortiter contra carnē eā ſagittando ſagit
tis diuini timoris et amoris ꝛ eam vicit.
Dic quomodo intrauit religionē. Et iſta
pugna cum carne videt eſſe rōnabilis et
magne prudētie: qꝛ qui pugnat cum ſer/
pente debet pliari delonge: non deprope
ne ab eius veneno inficiatur. Pugnare
contra carnē eſt pugna cōtra ſerpentē: vt
dic Auguſti. ſuper illo Gen. iij. Serpens
erat callidior cūctis aīantibꝰ terre. iō pu
gnandū eſt p fugam: nō p reſiſtentiā. per
fugā em̄ vincitur caro. Exēplū de ioſeph
qui dimiſſo pallio fugit. Gene. xxxix. Sic
diſcent filij iſrael certare cū hoſtibus. ſ. ꝯ
carnē et ſenſualitatē. Sic beatus petrus
martyr didicit illud certamen: iō dicit cū
pſ. liiij. Ecce elōgaui fugiens. ſ. a carne: ꝛ
manſi in ſolitudine. hoc eſt in religione
in continentia et virginitate.

¶ Dixi tertio minus principaliter ꝙ bea/
tus petrus martyr certauit ꝛ preliatꝰ eſt
ꝯ diabolū. ꝛ iſtud certamen fuit iuſtū: in
quo vicit reſiſtendo p martyriū fidem et
firmā credentiā. De iſto certamine ſcribi/
tur Eccli. iiij. Pro iuſticia agonizare pro
aīa tua: et vſqꝫ ad mortē certa ꝓ iuſticia.
Nihil tam iuſtū militi xp̄i ſicut mori ꝓ fi
de xp̄i. et iō dicit Augu. martyrem nō fa/
cit pena: ſed cauſa. Talis miles xp̄i fuit
beatus petrꝰ martyr: q̄ cum eſſet inqſitor
hereticoꝝ ꝯ hereticos manicheos predi/
cans mortuꝰ eſt ꝓ fide xp̄i. et qꝛ mortuus
eſt tp̄e paſchali ſicut xp̄us: quia ſabbato
ante dnīcam in albis: ideo pōt dici de eo
ſicut de moyſe ad Hebre. xj. Fide celebra/
uit paſcha ꝛ ſanguinis effuſionē. Ubi no
tate ꝙ in geſtibus illuſtriū virorū: q̄ pro
republica magna geſſerūt bella et victo/
rias: tria notantur in eoꝝ bellis et victo
rijs. Primo cauſa vt oſtendat ꝙ ꝓ verita
te et iuſticia. Scdo tempus vt de inſigni
opere habeatur noticia. Tertio virtus vt
appareat de eius virtuoſa conſtātia. Sic
eſt de beato Petro martyre. in actione de
pugna et prelio ſuo ꝯ diabolū oſtenditur
Primo ſua cauſa rōnabilis: qꝛ ꝓ fide. Pu
gnauit em̄ ꝓ veritate fidei cū patruo ſuo
adhuc puer. Narra hiſtoriam. Pugnauit
ꝯ alios hereticos diſputando et p̄dicādo
vbi fecit miraculum de nube. narra hiſto
riam. Scdo oſtendit in pugna ꝛ certami
ne beati petri martyris tēpus acceptabi/
le: qꝛ in paſcha ſicut xp̄s mortuꝰ eſt. vt di/
ctū eſt. Dicit quibꝰ paſſio btī petri marty
ris fuit ſimilis paſſioni xp̄i. quia xp̄us a
ſuo diſcipulo: beatꝰ Petrus a ſuis paren
tibus. xp̄s ſuā mortē preſciuit. Ūn ſciens
ieſus oīa que ventura erant proceſſit. et
beatus petrꝰ ſimiliter in die ramorum in
publica predicatiōe ſuā mortē predixit et

aliã.dic.Tertio ꝛ vltimo oſtendit in eius
certamine ſua conſtantia multũ ſtabilis:
q₂ ſanguinis effuſionē. Dic de ei⁹ marty⸗
rio quō fuit veniendo de conuentu de cu⸗
manis:vbi erat prior:et iret mediolanũ:
q̄ diſtant per.xxiiij.miliaria.in media via
ad.xij.miliaria fuit interfectus ſcribendo
cũ ſanguine ſuo in terra. Credo in deum
patrē oīpotentē creatorē celi et terre viſi⸗
biliũ oīm et inuiſibiliũ. In iſto martyrio
beat⁹ petrus martyr vicit diabolum reſi⸗
ſtendo:nō fugiendo. Nā etſi laudabilis
eſt victoria ꝑ fugam ꝯ carnē: vt dictũ eſt:
et etiam mũdũ/exēplo xp̄i qui cũ fecit mi
raculũ de panibus in deſerto:mũdus ſta
tim incepit preliũ contra eũ ꝑ arma vani
tatis:ꝛ voluerũt eũ facere regē: ſed ī iſto
prelio ipſe in montē fugit ſolus: ꝛ ſic de
mũdo victoriā habuit. Johā.vj. Fugere
tñ ī prelio ꝯ diabolũ eſſet vituperabile: ꝛ
nullo mō laudabile. nā victoria ꝯ diabo⸗
lũ non dꝫ eſſe per fugā: ſed per reſiſtentiā
j.Pet.v.Aduerſarius veſter diabol⁹ tāq̄
leo rugiens ꝛc.cui reſiſtite fortes in fide.
Scutũ cũ quo btūs Petrus martyr reſti⸗
tit diabolo: fuit p̄dicatio. et verbum dei
fuit gladius acut⁹:cũ quo ip̄m vicit et ſu⸗
perauit:iuxta doctrinā apl'i ad Ephe. vj.
In oībus ſumentes ſcutũ fidei ꝛc.ſequit
Et gladiũ ſpūs qḋ eſt verbũ dei. Patet g°
daclaratũ ꝙ in triplici certamine. b.Pe⸗
tr⁹ martyr certauit. Pīo in forti ꝯ mũdũ
et in iſto vicit ſuſtinēdo ꝛc. Scḋo in bo⸗
no ꝯ carnem: et in iſto vicit fugiēdo. Ter
tio in iuſto ꝯ diabolũ:et in iſto vicit reſi⸗
ſtendo: vt de eo dicat ꝑ cōcordātia illud
qḋ cantat eccl'ia. Iſte ſctūs ſcꝫ beat⁹ petr⁹
martyr ꝓ lege dei ſui certauit vſq₃ ad mor
tem:et a verbis impiorꝫ non timuit: fun⸗
datus eñ erat ſupra firmā petrā.i. ſuper
xp̄m et fidē xp̄i. Petra autem erat xp̄s. j.
Cor.x. Et iō de iſto glorioſo martyre can
tatur.Cum ſit in petra fidei tenet veſtigia
ad petrā xp̄m prouehi meret cũ victoria.
Et ſic finitur primus tractatus vbi debe⸗
mus ſpeculari quod fuit certamen:quod
beatus petrus certauit.

Secũda pars.

Dixi ſecũdo principa

liter ꝙ erat vidēdũ ſi fuit legitimũ certa⸗
men:qḋ beatus petr⁹ certauit:q₂ al's ẜm
thema nō debet ſibi corona. Pro quo no
tandũ ꝙ ẜm ꝙ ponit ſeneca in quadam
epl'a:ad hoc ꝙ certamē alicui⁹ eſſet legiti
mũ apud hoīes:tria erant neceſſaria req̄
ſita. Primo ꝙ nullus certās vinceret no⸗
tabiliter.ſ.abſq₃ notabili leſione: et ali⸗
cui⁹ mēbri mutilatione.vñ ſi miles in bel
lo eſſet turpiter leſus:vl' mutilat⁹:nō da⸗
bat ſibi corona. Scḋo ꝙ vinceret publi⸗
ce corā oībus:nō latēter:nō ꝓditorie aut
fraudulenter ꝙ tali non debebat. Tertio
ꝙ vinceret potēter.ſ.ſe fortiorē ꝛ potētio
rē.vñ ſi miles vīceret puerũ:vel al's mili
tē ſemipotētiorē ac īferiorē: nō debebat
ſibi corona. Ad ꝓpoſitũ iſto triplici mō
btūs petr⁹ martyr vicit īimicos ſuos:vñ
ſeq̄t ꝙ certamē ei⁹ fuit legitimũ. Prīo
vicit notabiliter carnē:q₂ per nullũ pctm̄
mortale ꝑ ipſaꝫ eſt leſus in aīa: nec aliqḋ
eius mēbrũ. puta nec oculus vel manus
ꝑ inclinationē ad pctm̄ ꝑ ipſam eſt muti⸗
latũ in corpe.vñ ex hoc ſequit ꝙ debetur
ſibi corona:quā de eo vidit iohes Apoc.
vj.Vidi(inq̄t)et ecce equus albus.ſ. bti
petri martyris corpus ꝑ virginitatē ꝛ mũ
diciā.et qui ſedebat ſup illũ habebat ar⸗
cum:ꝛ data eſt ei corona. Scḋo vicit bea
tus petr⁹ patēter ꝛ publice mũdũ: p̄rem
et matrē:et oīa ꝓpter xp̄m relinquendo:
et ꝑ ingreſſum religionis:vbi vixit ſctē et
laudabil'r p.xxx.annos paupꝫtati volunta
rie adherēdo.vñ dicit ſibi dñs Ezech.xvj.
dedi coronā decoris in capite tuo. Tertio
vicit potenter et fortiorē ſe per naturam
inimicũ diabolũ xp̄i fidem defendendo:ꝛ
martyriũ ſuſtinēdo.vñ debet ſibi corona.
Dicit btūs petrus martyr cũ apl'o. ij. ad
Timoth.iiij.Bonũ certamen certaui.q°ad
primũ.ſcilꝫ ꝯ carnē.curſum cōſummaui.
q°ad ſcḋm.ſcꝫ mũdũ. Mũdus eñ eſt q̄dā
curſus velociter trāſiens:q₂ tranſit mun⸗
dus et ei⁹ concupiſcētia.fidē ſeruaui.q°ad
tertiũ.ſcꝫ ꝯ diabolũ:q̄ ꝑ naturā eſt fortior
licꝫ eñ diabolus ſit fortior hoīe ꝑ naturā
vincitur tñ a ſctīs hoībus ꝑ dei grām.vñ
Augu.de p̄deſtinatiōe ſctōꝝ dicit. De⁹ in
agone hui⁹ vite certantes adiuuat:ꝛ vin
centib⁹ coronas largit eternas. ſequitur
igit ſtatim propter hec tria certamina:
q₂ legitime certaui in reliquo repoſita eſt
mihi corona. Hic finit ſcḋs tractatus.

Tertia pars.

Dixi tertio principali

ter ꝛ finis:ꝙ erat videndū quā coronam
habuit btūs petrus martyꝛ ꝓpter certa⸗
men qđ certauit.vñ contēploꝛ ꝙ xp̄s vo⸗
cās eū ad coronā reddēdā ꝓ certamīe qđ
certauit:dixit ſibi illud qđ dixit btō iohā
ni euāgeliſte.Apoc.ij. Dabo tibi coronā.
In q̇bus v̄bis oñdit ſibi duo ſingularia.
Primū magnā voluntatem cum affectio⸗
ne amoroſa:qꝛ dicit ſibi .Tibi dabo.
Scđo altam dignitatē cum promotione
honoroſa:qꝛ dicit.coronā.
Primo dicit ſibi.dabo tibi.qđ eſt ſignum
amoris.pr̄ cōiter dat filio ex amore maxi⸗
me illi quē magis diligit. Inter oēs ſan⸗
ctos de⁹maxime ꝛ mag̃ diligit btm̄ petrū
martyrē:ſicut ioſeph ſup oēs filios ſuos
fuit dilect⁹ ꝑ iacob.cā in textu reddit̃. eo
ꝙ ī ſenectute genuiſſet eū.Geneſ.xxxvij.
Sic ad litterā eccl'ia iā exiſtēs ī ſenectute
et ī fine ſcl'oꝝ:genuit xp̄o nouū martyrē
petrū.non ĝ mirū ſi tantū xp̄s eū dilexit:
et q̄ petit:ſibi ꝯcedit ꝛ ſpāl'r gr̄am in mi⸗
raculis hic ꝛ vbiqꝫ.Dicas hic de ei⁹ mira
culis ſicut ſciuerꝭ ꝛ videris expedire.Se⸗
cūdo dicit xp̄s btō petro.dabo tibi coro⸗
nā.ſ.triplicē. Primo coronā ſtellarū:de q̄
Apoc.xij.ꝛ iſta debet̃ doctoribus:qꝛ q̇ ad
iuſticiā erudiūt multos:erunt q̄ſi ſtelle in
ꝑpetuas eternitates.Dañ.xij. Scđo da⸗
bo tibi coronā ſpinarū:de q̄ Io. xix.ꝛ iſta
debet̃ v̄ginib⁹.v̄ginitas em̄ inter ſpinas
aſperitatū et pniarū cōſeruat̃. Prouerb.
iiij.corona inclyta ꝓteget te.Tertio dabo
tibi coronā de auro:de q̄ Eccl'i.xlv. Coro⸗
na aurea ſup caput ei⁹. ꝛ iſta debet̃ mar⸗
tyrib⁹: q̇ ꝑ ignē tribulatiōis ꝛ pſecutiōis
ꝓbant̃ . Cōſtat em̄ ꝙ beat⁹ petr⁹ doctor
v̄go ꝛ martyꝛ fuit;: et igne tribulatiōis ꝛ
pſecutiōis ꝓbat⁹. Btūs igit̃ vir q̇ ſuffert
tētationē qm̄ cū ꝓbat⁹ fuerit: accipiet co
ronā vite.Iacobi.j. Ptꝫ igit̃ triplex tra⸗
ctat⁹ de beato petro martyre ꝓſecutus.
Primus de tribus inimicis contra quos
bellauit.
Scđs quomodo legitime eos vicit et ſu⸗
perauit.,
Tertius de corona quā ꝓ victoria repor⸗
Et ſic pꝫ thema īceptū ꝑ dei gra⸗ (tauit.
tiam cōcluſum.Coronat̃ q̇ legitime certa
uit.Et ideo eccl'ia reddēdo deo gr̄as pro
certamine huius glorioſi martyris:cātat
di.Gl'ia tibi do.ꝛc. ꝛ fortes in certamine
ſertis ornas ꝑpetuis.Ad quā gl'iaꝫ ꝛc.
¶ In feſto beati Petri martyrꝭ. Ser.ij.

Chriſtus paſſus
eſt nobis reliquēs exēplū
j.Pet.ij.ꝛ in epl'a hodier.
Honorabiles dñi ꝫm phi
loſophoꝝ et theologorum
ſniaꝫ/nulla mūdi actio recta/iudicat̃ vir
tuoſa:aut ꝑfecta:niſi ꝯformet̃ aut dirige
tur ab aliq̇ exēplo. ſeu exēplari vel forma
vl' rl'a.facil'r al's q̄libet actio poſſꝫ a recto
deuiare:ꝛ in errorē labi.iō dñs cupiēs ꝙ
moyſes op⁹ tabernaculi faciēs nō erraret
ſed vt ſibi p̄cipiebat̃: rectū faceret : dedit
ſibi exēplar vl' exēplū:cui ſe ꝯformaret.di
xit em̄ ſibi Exo.xxv.Inſpice ꝛ fac ꝫm exē⸗
plar qđ tibi ī mōte mōſtratū eſt. Immo
dicūt theologi ꝙ de⁹: cū ſit agēs ꝑ intel⸗
lectū:nunꝙ̄ aliqđ opus egit:q̄n illud ali⸗
cui exēplo ꝯformaret.ꝛ dicūt exēplū illud
ad cui⁹ſimilitudinē fit aliud:qđ vocāt for
mā vel ideā.Et declarat̃ iſtud ſic ī tracta⸗
tu de ideis.In oī agente ꝑ intellectū/opꝫ
ꝙ forma rei fiēde preexiſtat in agēte ꝫm
eſſe ītelligibile.ſicut cū artifex fac domū:
opꝫ ꝙ forma dom⁹ p̄exiſtat ī mēte: ꝛ erit
tanꝙ̄ exēplū ad cui⁹ imitationē facit do⸗
mū. Sic de⁹ faciēs mūdū ꝑ intellectum/
p̄habuit ī mēte ſua exēplar mūdi et oīm
partiū ei⁹:ad cui⁹ ſil'itudinem ꝓduxit ad
extra mūdū. et iō Boetius. iij. de cōſola.
metro.ix.ad ꝓpoſitū ſic. Tu cūcta ſupno
Ducis ab exēplo pulchrū pulcherrim⁹ ipe
Mūdū mēte gerēs:ſiliqꝫ imagīe formās
Pꝫ igit̃ declaratū ꝙ oē agēs ītellectuale
etiā de⁹:agit ꝑ exēplū. Nec aliq̇ actio re⸗
cta aut pfecta iudicat̃:niſi regulet̃ et con
formet̃ aliq̇ exēplo.Et repio honorabiles
dñi moral'r loquēdo:ꝙ ꝓ v̄tuoſa opatio
ne hoīꝫ exēpla ſunt neceſſaria:ꝛ dant̃ ꝓ⸗
Primo ad habēdū de v̄tuti⸗ (pter tria.
bus noticiā et informationem.
Secūdo ad habendū de erroribus emen
Tertio ad dādū diſci⸗ (dā et correctionē.
pl'is ꝛ auditoribus facilem inſtructionē.
¶ Dico primo ꝙ dantur et ſunt neceſſa⸗
ria exēpla ad habēdū de v̄tutib⁹ ꝛc. Iſto
mō ponit̃ princeps et rex in republica tē⸗
porali vt toti⁹ ppl'i ſit exēplū et director
v̄tuoſus.vñ Claudian⁹.Regis ad exēplū
tot⁹ cōponit̃ orbis: Mobile mutat̃ vna
cū pricipe vulgus. Iſto mō ꝫm Valeriū
maximū depīgebant rome ꝛ athenis ī lo
cis publicis facta ſtrenua valētiū militū:
qui pro republica pugnarunt:vt illorum

exempla intuentes: ad ſimilia anhelarēt. Et ideo ad propoſitum huius Boe. iiij. de cōſola. metro vlti. recitat facta virtuoſa ⁊ ſtrenua: que tres valentes milites pro re-publica geſſerunt. ſ. agamēnon ⁊ vlixes in troia: et hercules in. xij. laboribus: quos ibi recitat. Et in fine prouocans et exhortās virtuoſos: ꝙ iſtoꝝ exemplo ſimilia faciāt: dicit ſic. Ite nūc fortes/ vbi celſa magni Ducit exempli via. cur inertes Terga nudatis: ſuperata tellꝰ ſidera donat. Iſto modo ponūtur totius populi ⁊ ſubditoꝝ v̄tuoſa exēplaria in republica ſpūali eccleſiarum princeps ⁊ prelati. vnde Hiero. in epiſtola ad heliodoꝝ. Domus epi ⁊ cōuerſatio quaſi in ſpecula poſita magiſtra eſt publice diſcipline. quicq̄d fecerit illud ſibi oēs faciēdū putant. et ideo habetur in canone ex̄ lib. iij. de voto ⁊ voti redēptione. c. magne. qđ agit a prelatis: trahitur a ſubditis in exēplū. ꝓpter hoc dixit apl's j. ad Timoth. iiij. Exemplū eſto fidelium. Patet ergo primū ꝙ exēplum datur et requiritur ad habendū de virtutibus ⁊c̄.

¶ Dico ſcđo ꝙ danť et ſunt neceſſaria exēpla ad habendū de erroribus emendā ⁊c̄. Videmus em̄ ꝙ artifices ⁊ ſcriptores exēplis cōformātur: vt error in opere caueatur. Iſto modo ponuntur in republica ſapiētes ⁊ intelligentes tanꝗ exēplaria nō corrupta: ad que oēs alij ſua habent conformare opera: vt ſint ſine errore recta. q̇ ſi errant etiā illoꝝ exemplo alij errabunt. propter hoc philoſophia videns Boe. per poeticas muſas deceptum: ⁊ eum erraſſe: contra ipſas lib. j. pſa. j. dicit ſic. Si quē profanum vti vulgo ſolitum nobis blāditie veſtre detraherent: minus moleſte ferendum putarem. nihil quippe in eo noſtre opere lederentur. Hunc v̄o eliaticis atq; academicis ſtudijs enutritū. Super hoc dicit magiſter Nico. de treueto. Magis dolendū eſt de errore ſapientis/ ꝗ de errore inſipientis: q: error ſapiētis trahitur cōiter in exemplū: non inſipientis. Et de prelatis qui ſuo exēplo alios errare faciūt habetur in cano. xj. q. iij. precipue. ꝙ tot mortibꝰ digni ſunt: quot ad ſubditos ſuos perditionis exempla tranſmittūt. Et pro tāto dicebat apl's Tito in. c. ij. In omnibus teip̄m prebe exēplū bonoꝝ operū.

¶ Dixi tertio ꝙ dantur et ſunt neceſſaria exempla ad dandum diſcipulis ⁊ auditoribus ⁊c̄. Quādo enim lectio eſt difficilis audiēti: datur ſibi ſimilitudo illius quod ſibi legitur in exemplo aliquo: vt facilius intelligat: etiam ſi non ſit ita in re. et ideo dicit pħs in. j. prioꝝ. Exempla enim ponimus vt ſentiāt quid addiſcunt. ⁊ facilius imprimitur lectio ⁊c̄. Ad propoſitum oīa iſta applicādo: ſm̄ Aug. oīs xp̄i actio noſtra eſt inſtructio regula et exēplar: cui debemus nos conformare. vnde xp̄s Iohā. xiij. Exēplum em̄ dedi vobis: vt quemadmodum ego feci: ita ⁊ vos faciatis. ſpecialiter humilitatis et virtutis exemplū fuit paſſio xp̄i. Sed exemplū potiſſimū humilitatis et virtutis fuit eius paſſio. vñ Grego. in collecta. Oīpotēs ſempiterne deus qui humano generi ad imitādum humilitatis exemplum/ ſaluatorem noſtrum carnem ſumere: ⁊ crucem ſubire feciſti ⁊c̄. Explicit ſermo. Deo gratias.

¶ In feſto btī Petri martyris. Ser. iij.

PRopter gaudium natus eſt hō. Ioh. xvj. et in euāgelio dñice currētis ſcribiť hoc thema. Secūdū ſnīam quā xp̄s dixit nicodemo Ioh. in. c. iij. niſi quis natꝰ fuerit denuo nō p̄ōt videre regnum dei. quilibet dei electꝰ naſcitur duplici natiuitate. Primo natiuitate naturali qua in hūc mundum naſcitur: de qua Eccl's. iij. Tempus naſcendi: et tempus moriēdi. Homo naſcitur ad laborem. Iob. v. Scđo natiuitate celeſti et eternali: de qua glo. interlinearis ſup̱ verbo thematis. natus. ſ. in vitam eternā. Et ideo xp̄s nicodemo. Oportet vos naſci denuo. Hoc ſuppoſito et declarato de vero hoīe: qui eſt beatus petrꝰ martyr propter eius virtutem: q: ſm̄ Boetiū de cōſola. li. iiij. proſa. iij. quē transformatum vitijs vides: hoīem eſtimare non potes. Sumptū thema introducitur ſic: In prima natiuitate que eſt terrena ⁊ naturalis propter triſticiā/ natus eſt homo. igitur in ſcđa natiuitate que eſt celeſtis ⁊ eternalis propter gaudium/ natus eſt homo. tenet iſta ꝯña tribꝰ medijs ſiue vijs.

Primum medium eſt logicale.

Scđm phyſicum et naturale.

Tertiū textuale ſimul et theologale.

¶ Primo tenet iſta ꝯña medio logicali. dicit pħs. in. j. prioꝝ ꝙ ꝓpoſitiones de con

tingenti ad vtrūlibet conuertūtur per op
poſitas qualitates: vt affirmatiuā in ne-
gatiuā. et ecōtra. Ad ꝓpoſitū oīa que per
natiuitatē terrenā et naturalē adueniunt
electis dei in hoc mūdo: ſunt de cōtingen
ti: et aduenīūt contingēter: quia nihil ha
bēt ſtabilitatis: nihil neceſſitatis ⁊ ſepiſſi
me variātur. Luc. xv. Da mihi portionem
ſubſtātie que me cōtingit. Et iſta ſunt ad
vtrūlibet: q: indifferēter bonis ⁊ malis cō
ueniūt. Cū igitur electis dei in hoc mun-
do vt plurimū adueniat triſticia. vñ Iob.
in. c. vbi thema. Mundus gaudebit: vos
aūt triſtabimini. Sequit̄ igit̄ ꝙ iſta triſti
cia debet eis cōuerti in oppoſitā qualita-
tem: qđ eſt gaudiū. Ptꝫ igit̄ ꝯña declara-
ta medio logicali. ꝙ ex quo prima natiui
tate que eſt terrena ⁊ naturalis ꝓpter tri
ſticiā/ natus eſt hō: igit̄ ſcđa que eſt cele-
ſtis et eternalis ꝓpter gaudiū/ natus eſt
hō. Scđo tenet iſta ꝯſequētia medio phy
ſico et naturali. Phs in. v. phyſicoꝝ di-
cit/ ꝙ motus eſt a cōtrario in cōtrariū. ſi-
cut motus alterationis ab albedine in ni
gredinem. motus localis a ſurſum in deor
ſum: que ſunt cōtraria. et terminus a quo
cōtrariat̄ termino ad quē. Sic motus eſt
a cōtrario in contrariū. Ad ꝓpoſitū electi
dei ſunt in hoc mūdo per natiuitatē natu
ralē tanꝙ̄ in termino a quo. tendūt ad ce
lū vbi naſcūtur eternaliter: tāꝙ̄ ad termi
nū ad quē. Cū igitur in hoc mūdo: qui eſt
terminus a quo: vt dictum eſt: electis dei
adueniat triſticia: ſequit̄ igitur ꝙ in celo
qđ eſt terminus ad quē: et per conſequēs
cōtrarius: dꝫ eis cōuerti in ſuū cōtrariū:
qđ eſt gaudiū. Patet ergo conſequētia de
clarata medio phyſico et naturali: ꝙ exq̄
prima natiuitate que eſt terrena ⁊ natura
lis ꝓpter triſticiā/ nat⁹ eſt hō: igit̄ ſcđa q̄
eſt celeſtis ⁊ eternalis propter gaudiū/ na
tus ē hō. Tertio tenet iſta ꝯña medio ethi
co ⁊ morali. Phs moralis Boe. ij. de cōſo
la. pſa. ij. dicit/ ꝙ ipſe cōquerēs de fortu-
na q̄re ita erat ſibi aduerſa: ⁊ mōſtrabat ſi
bi vultū nubilū: dicit ꝙ phia rñdēs ꝓ for
tuna dixit ſibi. Nōne adoleſcētulus athe-
nis. ſ. in iouis limine/ duo dolia: vnū ple-
num melle: aliud plenū felle iacere didici
ſti: ex doctrina homeri poete ſcꝫ. Fabula
iſtius homeri fuit ꝙ limen iouis eſt mun
dus ſuperior. ſ. celū: et inferior. ſ. terra. qli
bet electus dei intrat in hoc limē ꝑ natiui
tates predictas. cū igit̄ in hoc mūdo infe
riori. ſ. terra bibat de dolio fellis amaritu
dinis ⁊ triſticie: ſequitur ꝙ in natiuitate
eterna: que erit in celo: bibet de dolio mel
lis. ſ. gaudij ⁊ leticie. Pꝫ igit̄ ꝯña deducta
medio ethico ⁊ morali: ꝙ exquo pᷣma na
tiuitate q̄ eſt terrena ⁊c. Quarto ⁊ vltimo
tenet iſta ꝯña medio textuali ſimul ⁊ theo
logali. Xp̄s diſcipulis dixit in ca. vbi the-
ma. Mulier cū parit triſticiā habet: q: ve
nit hora ei⁹. Cum aūt peperit puerum: nō
meminit preſſure ꝓpter gaudiū: quia na-
tus eſt hō in mūdū. Super hoc verbo Al
chuinus: ꝙ mulier eſt ſancta eccleſia: que
deo ſpūales filios cōcipit. hec parit dum
in hoc mūdo virtutum ꝑfectibus inſiſtit.
ita ꝙ tp̄s preſentis vite eſt tempus pariē
di: ⁊ ſic triſticiā habet. primū inſtans vite
eterne/ eſt primū in quo eſt verū dicere ꝙ
peperit et ſic gaudiū habet. Ad ꝓpoſitū:
Cū igitur in hoc mūdo electis dei: qui na
ſcūtur vita naturali: adueniat triſticia: q:
mr̄ ſua eccleſia parit: ſequit̄ ergo ꝙ in ce-
lo: vbi naſcūtur vita eterna: habebūt gau
diū: q: mater ſua peperit. ptꝫ rō ex textu.
Et ſic ptꝫ ꝯña declarata medio textuali ſi
mul et theologali: ꝙ ex quo prima natiui
tate: q̄ eſt terrena ⁊ naturalis ꝓpter triſti
ciā/ nat⁹ eſt hō: ſequit̄ ꝙ ſcđa q̄ ē celeſtis
et eterna ꝓpter gaudiū/ natus eſt homo.

¶ Sed pro maiori euidentia thematis/ et
declaratiōe preſentis materie/ deducam⁹
et declaremus tam antecedens ꝙ̄ ꝯñs: et
primo antecedēs: deinde ꝯñs. Dixi pmo
in antecedēte ꝙ in natiuitate naturali: q̄
hō ⁊ quilibet dei electus in hūc mūdū na
ſcitur: ꝓpter triſticiā natus eſt homo. vn-
de Salomon loquens de ſeipſo/ ⁊ de quo
libet alio: qui in hunc mundum naſcitur.
Sap. in. c. vij. dicit ſic. Ego natus accepi
cōem aerē: ⁊ ſimiliter in factam decidi ter
ram: et primā vocem ſimilem oībus emiſi
plorans. In inuolumētis nutritus ſum:
et magnis curis. Nemo eñ ex regibus ali
ud habuit natiuitatis initium. Unus er-
go eſt omnibus introitus ad vitam: ⁊ ſimi
lis exit⁹. In iſta autoritate notate ſex tri-
ſtabilia: et tria iſtoꝝ ſunt quib⁹ hō priua-
tur: alia tria quibus homo dotatur in ſui
triſticiam et miſeriam.

Primo nāq3 priuatur oī bono fortune.
Scđo oī naturali robore et vigore.
Tertio oī conſolatione et delectatione.

Quarto indiget aſſidua cura et ſollicitu-
dine.

Quinto habet generalem introitum ſine
diſcrimine.

Sexto habet communē exitum: vt appa-
ret quotidie.

¶ Dico primo ꝙ primū triſtabile qđ comi-
tatur ⁊ cōſequitᷣ hoīem in ſua natiuitate
naturali: eſt ꝙ p̄uatur ⁊c̄. Et iſtā triſticiā
tāgit ſalomon in tex. qn̄ dicit. Ego natus
accepi cōem aerē. q. d. nihil habui ꝓpriū:
et nullas comportaui diuitias: nullos ho-
nores: ſed accepi illud elementū qđ eſt de
cōi tam mihi/ꝙ beſtijs. ſ. aerē ad reſpirā-
dū. Nec dicit creaui: ſed creatū accepi. di-
uitie em̄: nec alia bona fortune: q̄ ſunt ho-
mini ꝓpria: in natiuitate nō habēt. ꝓ tā-
to dixit Iob in ca. j. Nudus egreſſus ſum
de vtero matris mee ⁊c̄.

¶ Dixi ſcđo ꝙ ſcđm triſtabile qđ ſequitur
hoīem ī ſua natiuitate naturali: eſt ꝙ pri-
uatur naturali robore ⁊c̄. ⁊ iſtā triſticiam
tangit ſalomon in tex. qn̄ dixit. Et in ſimi-
liter factam decidi terrā. q. d. carui oīm vi-
riū poteſtate. q2 natus in mundū nō veni
volās: nec ambulās: nec nauigās: nec eq̇-
tans: ſꝫ ſine q̄cūqꝫ fortitudine decidi in fa-
ctā terrā: quantū fuit per me: niſi per ma-
nus alioꝝ ſuſtentatus fuiſſem. imo ita ca-
ret homo viribus qn̄ naſcitᷣ: ꝙ nec inſtru-
mēta portat cū q̇bus poſſet ab incommo-
dis ſe tueri. non ſic alia aīalia. Solus ho-
mo naſcitᷣ ſine armis. et dās cauſam huiꝰ
Chryſ. ſup Mat. dicit ſic. Oēm creaturā
ſenſibilē armatā et munitā creauit deus.
alios veloci pedū curſu: alios vnguibus:
alios pēnis: alios cornibus: hoīem v̄o ſic
diſpoſuit vt ſua virtus ſit ipſe deus: vt ne-
ceſſitate coactus ſemꝑ habeat ſuū requi-
rere dominum. hec ille.

¶ Dixi tertio ꝙ tertiū triſtabile qđ conſe-
quitᷣ hoīem in ſua natiuitate naturali: eſt
ꝙ priuatur oī conſolatione ⁊c̄. Et iſtā tri-
ſticiā tāgit Salomon in tex. qn̄ dixit. Ego
natus primā vocē ſimilē oībus emiſi plo-
rās. Prima vox que ꝓcedit ab hoīe in hoc
mūdo eſt ⁊ incipit a ploratu ⁊ triſticia: q2
ingreditᷣ vitā triſticie et ploratꝰ: quare eſt
argumētū ꝙ in hac vita naturali propter
triſticiā natꝰ eſt hō. Narrat Aug. li. de viſi-
tatiōe infirmoꝝ: ꝙ q̇dā pħi fuerūt q̇ ī na-
tiuitate pueroꝝ flebāt: q2 vitā fletus ⁊ tri-
ſticie intrabāt: ⁊ in morte gaudebant. De
iſtis pħis fuit Eraclitus: de quo Seneca
lib. de tranquillitate animi. In ſignū hu-
ius xp̄s reuocaturus ad vitā iſtā miſerā
et triſtē lazarū: fleuiſſe dr̄ Ioh. xj. Lachry-
matus eſt ieſus. Ad ꝓpoſitū horum dicit
Solinus de mirabilibus mūdi: ꝙ prima
vox naſcentium eſt vagitus. ſigna enim le-
ticie differuntur vſqꝫ in quartū diē. ſolus
em̄ zoroaſtres eadē hora qua natus eſt: ri-
ſiſſe legitᷣ. nec in hoc aliquod bonū pretē-
debat futurū. fuit em̄ inuētor artium ma-
gicarū ſm ꝙ dicit magr̄ in hiſtorijs.

¶ Dixi quarto ꝙ quartū triſtabile qđ con-
ſequitur hoīem in ſua natiuitate natura-
li: eſt ꝙ indiget aſſidua ſollicitudine ⁊c̄.
Iſtā triſticiā tangit ſalomon in tex. qn̄ di-
cit. In inuolumentis nutritus ſum et ma-
gnis curis. Nulla ꝓles in mūdo beſtie vel
auis tanta ſollicitudine indiget educatio-
nis. nullus fetꝰ tāte apparet imbecillita-
tis ſicut hō. iō dicit. In magnis curis. Ho-
mo em̄ nec incedere: nec comedere ꝑ ſe no-
uit. nō eſt res in mūdo que ſecum nō affe-
rat veſtimentū et coopertură: niſi homo.
Hugo in didaſcalicō. Singula queqꝫ na-
ſcentiū ꝓpria habēt munimēta: quibꝰ ab
incōmodis ſe defendant. cortex ambit ar-
borē: pēna tegit volucrē: piſcem ſquama
operit: lana ouē induit: pilus iumenta ve-
ſtit: ſolus homo inermis naſcitᷣ: ⁊ nudus
exit. hec ille. Et iō ſalomon dicit. In inuo-
lumentis nutritus ſum.

¶ Dixi quinto ꝙ quintū triſtabile qđ ho-
minē cōſequitur in ſua natiuitate natura-
li: ꝙ hꝫ generalē introitū ⁊c̄. Iſtā triſticiā
tangit ſalomō in tex. qn̄ dicit. Nemo ex re-
gibus aliud habuit natiuitatis initium.
Qz reges qui ſunt dn̄i/et potentes: ita mi-
ſere et viliter naſcātur ſicut ⁊ ceteri: iſtud
ad triſticiā ⁊ magnā miſeriā pertinet. oēs
em̄ ſunt ex terra: et ex genere terreno illiꝰ
qui primo factus eſt. ſ. adam. Sap. vij. iō
nō mirū ſi ſic naſcūtur ſicut ⁊ alij. Narrat
marcialis de quodā rege ſicilie q̇ nūq̄ vo-
luit ī alijs vaſis ſibi miniſtrari: niſi de ter-
ra. Interrogatus a quodam cur hoc face-
ret: reſpondit ꝙ lꝫ eſſet rex: tn̄ erat filiꝰ cu-
iuſdam figuli: ⁊ vt haberet memoriam ge-
neris ſui: et non ſuperbiret de regno: ordi-
nauit ſibi in vaſis talibus miniſtrari. Iſte
rex habuit in memoria ꝙ nemo ex regibꝰ
aliud habuit natiuitatis initium.

¶ Dixi ſexto et vltimo/ꝙ ſextum triſtabi-

le quod hominem conſequitur in ſua na-
tiuitate naturali: eſt ꝙ habet cõmunẽ exi
tum ⁊c̃. Et iſtud triſtabile tangit in tex. ſa
lomon qñ dicit. Unus eſt ergo omnibꝰ in
troitus ad vitam: et ſimilis exitus. q. d. tã
reges ꝙ̃ alij equales ſunt in natiuitate: ⁊
equales in morte: ⁊ in nullo differunt. De
diogene legitur ꝙ inuenit eum alexander
in quodã cimiterio voluentẽ oſſa mortuo
rum. interrogatus ab eo cur hoc faceret:
reſpondit. putabam inuenire differẽtiam
inter oſſa nobilium et pauperum: ⁊ nõ in
uenio. Et ideo metrice dicitur. Mors do
minũ ſeruo: mors ſceptra ligonibꝰ equat:
Diſſimiles ſimili conditione trahit. Pau
peris ⁊ regis: cõmunis lex moriendi: Dat
cauſam flẽdi: ſi bene ſcripta legis. Ecce er
go ſex triſtabilia in ſalomonis tex. decla-
rata: que cõſequũtur hoĩem in ſua natiui
tate naturali. Ex quibus patet clare veri-
tas antecedentis premiſſi in principio ſer
monis: ꝙ natiuitate terrena ⁊ naturali ꝑ
pter triſticiam/ natus eſt homo.

¶ Sed dixi in conſequente ꝙ natiuitate
celeſti et eternali propter gaudiũ/ natꝰ eſt
homo. In paradiſo eñ ſancti habẽt gau-
dium. ſm eñ Augu. gaudium eſt eſſentia
le beatitudinum: et conſequitur viſionẽ ⁊
fruitionem. vnde in. ix. cõfeſſionum. Bea-
ta vita eſt gaudere de te. et ſm Bernar. il
lud eſt verum et ſolũ gaudium: quod non
de creatura: ſed de creatore cõcipitur. Et
ideo Eſa. in. lj. c. ſui lib. dicit de ſtatu bea-
titudinis: ꝙ gaudium et leticia inuenieť
in ea: gratiarum actio: ⁊ vox laudis. Et di
cit Aug. viij. confeſ. ꝙ gaudium ſanctorũ
tãto eſt magnum: quãto in eis in hoc mũ
do preceſſit/ maior anguſtia ⁊ triſticia. Et
dat ad hoc declarãdum quinq; exempla.
Primũ eſt de milite triumphãte: qui quã
to maiorem laborem habuit in prelio: tã-
to magis gaudet de triumpho. Secundũ
eſt de nauigante: qui quanto in tẽpeſtate
fuit in maiori periculo: quãdo venerit ad
portum tanto exultat maiori gaudio. Ter
tium eſt de egro qui quanto maiorem ha-
bet infirmitatem: tãto magis gaudet ade
pta ſanitate. Quartum eſt de ſitiente ⁊ fa
meſcente: qui quanto magis ſitit ⁊ fame-
ſcit: tanto auidius et gaudentius habito
cibo comedit. Quintum eſt de ſpõſa: que
differtur dari ſponſo. vt quãto ipſum ma-
gis deſiderat: tãto magis eo adepto de ip
ſo gaudeat. Item dicit Augu. ſuper Geñ.
ad litteram: ꝙ ſancti gaudent in paradi-
ſo: quia virtutes ibi non ſunt laborioſe.
nunc enim in opere temperantie libidine
ſuperãtur: aut in ope fortitudinis aduer-
ſa tolerantur: aut opere iuſticie iniuſti pu
niuntur: aut prudẽtia mala euitãtur. hec
ille. Sic hic virtuoſi qui patiuntur labo-
res et difficultates: operantur delectabi-
liter et gaudioſe ſm phm. ij. Ethi. ſignum
habentis habitum eſt ſuperueniens dele
ctatio. quanto in paradiſo ſancti gaude-
bunt et delectabũtur: vbi maxima virtus
et nullus labor aut difficultas. Patet er-
go declaratum ꝙ ſecunda natiuitate que
eſt celeſtis et eterna propter gaudium na
tus eſt homo. Sed eſt hic declarãdũ quo
modo ingreſſus in vitam eternam: qui eſt
per huius mundi egreſſum et mortem: di
catur natiuitas. ita ꝙ quãdo dicitur dei
electus huic mundo moritur: in vitã eter
nam naſcitur. vnde Beda ſuper thema di
cit ſic. Nec nouũ debet videri ſi natus di-
catur qui ex hac vita migrauerit. ſicut eñ
conſuete quis naſci dicitur: cum quis de
vtero matris procedens in hãc lucem in-
greditur: ita poteſt natus appellari: q̃ ſo-
lutus a vinculis carnis ad lucem eternam
ſublimatur. vnde ſanctorum ſolennia nõ
funebria: ſed natalicia vocantur. hec ille.
Et ideo hic dicendum: ꝙ propius ingreſ-
ſus in vitam eternam: et egreſſus de hoc
mundo/ dicitur natiuitas: ꝙ̃ ingreſſus in
hunc mundum. quia natiuitas eſt termi-
nus qui componitur de natus et vita: et
ſignificat tantũ natiuitas: ſicut natus ad
vitam: quod conuenit iſtis qui ingrediũ-
tur in vitam eternam: non illis qui naſcũ
tur in hunc mundũ: qui ſunt nati non ad
vitam: ſed ad mortem. vnde pſ. lxxxviij.
Quis eſt homo qui viuet: et non videbit
mortem. Hac natiuitate in vitam eternã:
natus eſt hodie beatus Petrus martyr:
vbi gaudet ⁊ dicit cum Abachuc in. c. iij.
Ego autem in domino gaudebo: et exul-
tabo in deo ieſu meo. vnde thema conclu
ditur cum dicitur. Propter gaudium na-
tus eſt homo. Explicit.

¶ In feſto beati Petri
martyris. Sermo. iiij.

De ſancto Petro martyre.

A PRopter gaudiū natus eſt homo. Job. xvj. et in euāgelio dn̄ice currentis. Honorabiles dn̄i/iſta dictio ꝓpter/ in nr̄o themate poſita/dicit in pn̄ti habitudinē finalē. et eſt intellectus themat;: iſte btūs petrꝰ martyr:de quo hodie feſtiuamus : eſt hō qui hodie eſt natus ad iſtū finem vt habeat gaudiū. Uerū ꝙ quilibet deuotꝰ et cōtemplatiuꝰ qui de hoc mundo hʒ experiētiā et practicā inſtat et obijcit ꝯ iſtud thema dicendo ſic.tria ſunt que de ſua rōne formali gaudiū nō importāt: ſed triſticiā et dolorem.

Primū eſt labor aīe et corporis.
Scōm eſt breuitas temporis.
Tertiū eſt miſeria totius ſubiecti.

Sed iſta cōſequit̄ quilibʒ homo ī natiuitate ſua. Patʒ primum:quia conſequitur homo in natiuitate ſua laborem. Job in capi.v. Homo naſcitur ad laborem. et non ſolū in corpe:ſed etiā in intellectu:et in opibus mentalibꝰ.vn̄ pſ̄. lxxij. Exiſtimabā vt cognoſcerē:hoc labor eſt an̄ me. ¶ Jtē ſcōo ex natiuitate conſequit̄ homo breuitatē in tēpore. quia Homo natꝰ de muliere breui viuēs tempore. Job. xiiij. ¶ Jtē tertio cōſequit̄ miſeriā in toto ſubiecto:quia replet̄ multis miſerijs.q̄ſi flos egredit̄ et conterit̄ et fugit velut vmbra: ⁊ nunq̄ in eodē ſtatu permanet. Job vbi ſupra. Jſta dicit quilibet deuotꝰ et contēplatiuꝰ:qui huius mūdi hʒ practicam et experientiā.nō adducunt ſecū gaudiū et leticiā: ſed dolorē et triſticiā. quare ḡ dic̄ thema . Propter gaudiū natꝰ eſt homo? Pro ſatiſfaciendo huic admirationi et q̄ſtioni ſciendū eſt:ꝙ ſi ꝓprie velimus loqui de natiuitate vel de naſci : ingreſſus hoīs in hunc mundū/non dr̄ natiuitas/ ſed mors.ſed egreſſus ſanctoꝝ et iuſtorū ab hoc mūdo/dr̄ natiuitas. vn̄ eccl'ia dic̄ et nominat diem in qua ſancti exeunt de hoc mundo:⁊ et paradiſum intrant: natiuitatē.dicit em̄ eccl'ia natale ſancti petri natale ſancti iohānis.⁊ in decretis.xxiij. q.ij.c.ſane.mors ſctōꝝ non funeralia:ſed natalitia vocatur . Jſtamet eſt ſententia Bede ſuper ver bo thematis. Ratio quare egreſſus et exitus ſanctoꝝ/ et iuſtorū de hoc mundo; ⁊ non ingreſſus ; dicatur proprie natiuitas vel naſci : quadruplex poteſt aſſignari per contrarium ad natiuitatem hominis in hunc mundum temporalem.

Primo:quia egreſſus ſanctorum ab hoc mundo habʒ ꝓprietatē vite.
Secūdo:quia hʒ remotionem qualitatis corruptiue.
Tertio:qr hʒ ſecuritatē contra mortē ſibi inimicam.
Quarto et vltimo qr hʒ finē et operationem per contrariū acquiſitam. B

¶ Dico pͥmo ꝙ egreſſus ſanctorū ab hoc mundo dicitur proprie natiuitas : nō ingreſſus : quia habet proprietatem vite. Jngreſſus hominis in hunc mundū proprie non dicitur natiuitas. Ptʒ quia cum iſte terminus natiuitas componatur ex duobus verbis:vel ex iſtis duobus nominibus natus et vita:conſtat igitur ꝙ ille naſcitur:qui hʒ pro termino vitam. vnde natiuitas dicitur quaſi natus ad vitam. Sed conſtat ꝙ ingreſſus hominum in hunc mundū non habet pro termino vitam:ſed mortēʒ. natiuitas ꝟo qua ſancti naſcuntur in paradiſo : habet pro termino vitam:et non mortem:igitur iſta proprie dicitur natiuitas:et non illa. Regula em̄ eſt philoſophi naturalis ꝙ omnis motus denominatura termino ad quēʒ. et regula eſt eiuſdē phi ꝙ omnis actꝰ ſumit ſpeciem et denominationē a fine.igitur ſequitur ꝙ cum finis natiuitatis temporalis:qua hō ingreditur in hunc mundum:ſit mors:quia quis eſt homo qui viuet et non videbit mortem. Pſ̄. lxxxviij. et finis natiuitatis eternalis: qua ſancti naſcuntur ⁊ ingrediuntur paradiſum:eſt vita:concluditur ꝙ iſta proprie dr̄ natiuitas:et non illa.

¶ Dixi ſecundo ꝙ egreſſus ſctōꝝ ab hoc mundo:non ingreſſus:debet dici natiuitas ; quia habet remotionem qualitatis corruptiue. Conſtat ꝙ vnūquodqꝫ tanto mag; habet rationem perfecti in ſua ſpecie:quanto magis a ſuo contrario diſtat. illud em̄ habet magis denominationem perfecti albi:quod magis a nigro diſtat. et magis calidi quod magis a frigido diſtat.ſed contrarium vite eſt mors:que habet conditionem et qualitatem corruptionis:igitur ſequitur:ꝙ illud magis perfecte habebit et veridice denominationem C

vite: q̄ magis diſtat a morte. Sancti em̄ qui ſunt in paradiſo: hanc habent vitā totaliter a morte diſtantē. diſtant em̄ a morte tripliciter. ſm ꝙ tripliciter mors in hominibus ſuam iuriſditionem obtinet ⁊ exercet. ſcilꝫ

Per impoſſibilitatem.
Per neceſſitatem.
Per actualitatem.

¶ Primo ſancti diſtant a morte ꝑ impoſſibilitatē. nō em̄ habēt poſſibilitatē moriēdi. nō hoc habuit adā in ſtatu innocentie q: habuit poſſibilitatē moriēdi. vñ ſequit ꝙ plus diſtāt ſancti a morte in paradiſo: ꝙ adā in ſtatu innocētie. lꝫ ſi in illo perſtitiſſet: nunꝙ mortuus fuiſſet. ¶ Scdo modo diſtant ſancti a morte: q: nō habēt neceſſitatē moriēdi. nō hoc habuit xp̄s in vita preſenti: qui nō ſolū habuit poſſibilitatem moriēdi ſicut adā in ſtatu innocētie: ſed ⁊ neceſſitatē: q: neceſſario mortuꝰ fuiſſet morte naturali: ſi mortuꝰ nō fuiſſet violēter. ¶ Tertio modo diſtant ſancti a morte per actualitatem: quia nullus moritur actualiter. Actus ſm pħm egredit a potētia. ex quo ī paradiſo nec eſt potētia: nec poſſibilitas: nec neceſſitas ad moriendū: per conſequens non ibi actus ſuos exercebit. Totum contrarium habemus in vita preſenti. et hic poſſibilitas moriēdi: ⁊ hic neceſſitas: et hic actualitas. Videmꝰ per experientiā ꝙ homines quotidie moriuntur/et non ceſſant. dicit beatus Augu. ꝙ in illo inſtanti in quo homo in hoc mūdo naſcitur et incipit viuere: in illo pūcto habet poſſibilitatem et neceſſitatem moriendi. et ideo ſm pħm propria et eſſentialis diffinitio hominis et pro primo inſtanti ſue natiuitatis eſt aīal rationale mortale. in medio vite iam homo multū habet cuꝫ morte. vnde eccleſia dicit. Media vita in morte ſumus. In fine vite homo totaliter poſſidetur a morte: quia tunc eſt verū dicere: homo eſt mortuus. Itē eſt imaginatio beati Augu. xiij. de ciuit. dei: ꝙ homo ſimul et ſemel viuit et moritur. quod probat ſic. nam aliquando iſta eſt vera: homo moritur: vel ergo dum viuit: vel anteꝙ incipiat vitam: vel poſtꝙ finit vitam. nō ſecundū: q: quod nō eſt ſed erit: non morit: q: nō vixit. ergo nec morit: q: mors eſt priuatio vite. Nō tertiū: q: q̄ nō eſt/ſꝫ fuit: nō morit: ſed mortuū eſt. igit relinquitur ꝙ hō moritur qñ viuit: ⁊ ſic ſimul ⁊ ſemel viuit/et moritur. et ideo dicit apl's. j. Corinth. xv. Quotidie morior. i. per totū tēpus quo viuo: morior. ij. Regū. xiiij. Oēs morimur ⁊c. Unde pōt elici iſta concluſio cōtra logicos. q̄ incipit ⁊ deſinit ſimul ⁊ ſemel: de eadē re verificatur. et pōt ꝓbari per textū Sap. in. c. v. q̇ dicit. Sic nos nati cōtinuo deſinimus eſſe. Patet igitur ꝙ egreſſus ſanctorꝝ ab hoc mundo: ⁊ ingreſſus in paradiſum/dicitur natiuitas: quia habet remotionem cuiuſlibet qualitatis mortis leſiue et corruptiue.

¶ Dixi tertio ꝙ egreſſus ſanctorꝝ ⁊c. dr natiuitas: q: hꝫ ſecuritatē cōtra mortem ſibi inimicā: ibi em̄: vt dicit Jo̅hes Apoc. xxj. Mors vltra nō erit: neqꝫ luctus: neqꝫ clamor: neqꝫ dolor erit vltra que prima abierunt. immo mors cū tota ſua potētia ⁊ dominio erit totaliter deſtructa: q: nouiſſime deſtruet inimica mors. j. Corꝝ. xv. Ibi apl's facit deriſionem de morte ſibi dicēs. Abſorpta eſt mors ī victoria. Ubi ē mors ſtimulus tuus. D

¶ Dixi quarto et vltimo ꝙ egreſſus ſctōꝝ ⁊c. dicit natiuitas: q: habēt terminum et operationē per contrariū acquiſitam. Patet. nā finis natiuitatis ingreſſus huius mundi temporalis habet

Principium lachrymoſum.
Medium laborioſum.
Terminum doloroſum.

Ita ꝙ principiū ⁊ terminꝰ natiuitatis hominis in hoc mūdo totū triſticia eſt/⁊ dolor. Mediū labor. In ſudore vultꝰ tui veſceris pane tuo. Geñ. iij. Finis doloroſus Defecit in dolore vita mea: et anni mei in gemitibus. pſ̄. xxx. Circundederūt me gemitus mortis: et torrētes iniquitatis cōturbauerūt me. pſ̄. xvij. Prima enim vox hoīs qñ naſcit in hūc mūdū incipit a ploratu. Primā vocem ſimilē oībus emiſi plorans. (inquit ſalomon Sap. vij.) Hec eſt regula generalis: a qua ſolū excipit zoroaſtres: q̇ mox natus riſit: ī quo natura nullū bonū omē pretēdit: q: fuit inuentor artium magicarū: ⁊ poſtea a nino rege aſſyriorꝝ interfectus eſt: vt ponit btūs Augu. xxj. de ciui. dei. c. xiiij. In ſignum huius dicam tibi duo.

Primum eſt declaratiuum.
Secundum confirmatiuum.

Primum declaratiuū q̄ dicit btūs Augu.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

in lib. de viſitatione infirmoꝝ: ꝙ fuerunt
quidam phi qui in natiuitate pueroꝝ fle
bant: qꝛ vitā fletus et triſticie intrabāt. et
in moꝛte gaudebāt: qꝛ de vita doloꝛoſa et
laboꝛioſa exibāt. Hic cōfirmatur qđ habe
tur in euāgelio Joh. xi. ꝙ xp̄s in moꝛte la
zari gauiſus eſt ꝓpter credētiā diſcipulo⸗
rū ex futuro miraculo. vñ dixit diſcipulis
Lazarus amicus noſter doꝛmit: ſed vado
vt a ſomno excitem eū: et gaudeo propter
vos. Sed in reſuſcitatione ſua et reuoca⸗
tione ad vitā preſentē triſtē ⁊ doloꝛoſam/
xp̄s ploꝛauit ⁊ doluit: qꝛ ſequitur in tex. ꝙ
lachꝛymatus eſt ieſus. Patet igiť ꝙ nati⸗
uitas et ingreſſus in hūc mundū et prin⸗
cipiū/ et mediū/ et finis/ et terminus/ to⸗
tū eſt laboꝛ/ doloꝛ/ et triſticia. Sed natiui
tas ſanctoꝝ in paradiſum per contrariū:
eſt gaudiū/ ⁊ leticia. nam dicit propheta:
ꝙ ibi gaudiū et leticia inueniet̃ in ea: gra
tiarū actio/ ⁊ vox laudis. Eſa. li.
E ¶ Ad ꝓpoſitū btūs petrus martyꝛ hodie
in mūdo moꝛitur: ſed in celo naſcitur. Cū
igiť talis natiuitas habeat ꝓ fine ⁊ termi
no gaudiū: ſequiť ꝙ bene de eo in thema
te dr. Propter gaudium natus eſt hō. Ho
die ſibi dicit xp̄s illud Mat. xxv. Intra in
gaudiū dñi tui. Gaudiū em̄ ſctōꝝ in para
diſo triplici rōne noĩatur: ƀm ꝙ triplici⸗
ter cōſideratur. Conſideratur enim
Primo prout recipiť in aĩa ſubiectiue. et
ſic vocatur hoc noĩe gaudiū. et qꝛ eſt cū ſe
curitate: ideo xp̄s. Gaudebit coꝛ veſtrū: et
gaudium veſtrū nemo tollet a vobis. ſcri
bitur vbi thema.
Secūdo prout procedit a diuina eſſentia
obiectiue. ⁊ ſic vocať leticia. Adimplebis
me leticia cū vultu tuo. ſcribiť in pš. xv.
Tertio prout erit in coꝛpoꝛe et aĩa totali⸗
ter: et cōſummatiue. qꝛ gaudiū ab anima
poſt reſurrectionē redūdabit ⁊ ſaltabit in
coꝛpus: ⁊ ſic vocať exultatio. i. adextra ſal
tatio. qꝛ gaudiū anime btē in reſurrectio⸗
ne: qđ eſt intra ſaltabit ĩ coꝛpus adextra.
De iſtis tribus modis quibꝰ noĩatur gau
diū ſanctoꝝ ĩ paradiſo dicit pš. l. Auditui
meo dabis gaudiū. quantū ad primū mo
dū. et leticiā: quantū ad ſcđm modū: ⁊ ex⸗
ultabunt oſſa humiliata: quantum ad ter
tiū modū. Propter hec oĩa dicit nobis pe
trus martyꝛ in paradiſo vbi xp̄s natus eſt
propter gaudium. illud Abachuc in. c. iij.
Ego autem in domino gaudebo: ⁊ exulta
bo in deo ieſu meo. Sed magis honoꝛabi
les domini ad propoſitum deſcendendo/
nunquid de iſto gaudio beati petri marty
ris nos habebimus partē: et erimus par
ticipes: qui ſumus in tanto doloꝛe ⁊ triſti
cia propter iſtam plagam moꝛtis et epidi
mie? Certe ſic. Gaudete cum eo. qui in tri⸗
ſticia fuiſtis. ſcribitur Eſa. vltĩo. Gaudete
qꝛ triſticia veſtra vertetur in gaudiū. ſcri⸗
bitur vbi thema. quia propter gaudiū na
tus eſt homo. ſ. beatus petrus martyꝛ. Et
ſui gaudij nos erimus abſqꝫ dubio parti⸗
cipes: et hoc propter quattuoꝛ rōnes: qua
rum tres conueniunt oĩbus ſctĩs. quarta
ſpecialiter btō petro martyꝛi aſſignať
Primo ꝓpter perfectionē charitatis.
Scđo ꝓpter cōiūctionē fraternitatis. f
Tertio ꝓpter experiētiā paſſibilitatis.
Quarto ꝓpter ꝓmotionē ſingularitatis.
¶ Primo erimus participes gaudij beati
petri martyꝛis nos qui ſumus in triſticia
propter perfectionē charitatis. Charitas
ſanctoꝛum (inquit Bernar.) nō eſt minoꝛ
in patria: ꝙ̄ in via. immo maioꝛ: quia ibi
dicitur charitas perfecta ⁊ conſummata.
Sed in via ſancti oſtendunt nobis chari⸗
tatem ſuam/ oꝛando ꝓ nobis. vt patet de
helia: qui oꝛauit et celum dedit pluuiam.
iij. Reg. xviij. et de moyſe cuius precibus
cōtra populū furoꝛ dñi eſt placatus. Exo.
xxxij. et ſic de multis alijs. Quāto magis
ergo nunc ſancti oſtendēt nobis charita⸗
tem ſuam: quādo ſunt in patria. q. d. mul
to magis. vnde dicit Bernar. de quolibet
ſancto: qui eſt in paradiſo: ad iſtud ꝓpoſi
tū ſic: et poteſt applicari beato petro. Si
enim cum hic adhuc viueret: miſertus eſt
peccatoꝛibus: et oꝛauit pro eis patrē: quā
to magis in illa beata patria: que chari⸗
tatem eius non minuit: ſed augmētauit.
Nec em̄ quia impaſſibilis omnimode im⸗
paſſibilis eſt effectus: ſed nunc potius in
duit ſibi viſcera mĩe: quādo ante fontem
aſſiſtit mĩe. Patet igitur ꝙ propter ſuam
perfectam charitatem erimus participes
gaudij beati petri martyꝛis.
¶ Scđo habebimus participium ſui gau
dij propter coniunctionem ⁊c̃. Hāc ratio
nem foꝛmat beatus Bernar. ſermo. lxxvij.
ſuper cañ. ſic arguens per locum a maio⸗
ri. Si angeli in celis faciunt nobis parti⸗
cipium ſui gaudij (nam gaudium eſt an⸗
gelis dei ſuper vno peccatoꝛe penitētiam

agente.Luce.xv.qui tamen non ſunt eiuſ
dem nature:nec eiuſdem ſpeciei:nec eiuſ-
dem germanitatis) quāto magis hoc ha
bebit locum in ſanctis qui ſunt eiuſdē no
biſcum nature/ſpeciei/et germanitatis.
Bernardus. Nonne ſancti angelis impa-
res ſunt: qui affectu et mīa eo nobis ger-
maniores:quo natura coniunctiores.
B ¶ Tertio habebimus participium gaudij
ſanctorum propter experientiam paſſibili
tatis. Habuerunt paſſiones quas nos ha
bemus: labores/et dolores. et per conſe-
quens magis nobis miſerebuntur: et de
ſuo gaudio facient partem. Bernar. Non
ne tolerantia eorundem paſſionum et mi
ſeriarum/ in quibus nos pro tempore ad
huc verſamur:aliquid pro nobis operabi
tur in montibus ſanctis:eo ꝙ ſe tranſiſſe
per eas proculdubio meminerunt. Nōne
illa ipſorum vox eſt. Trāſiuimus ꝑ ignem
et aquam ꝛc. Quid igitur:ipſi tranſierūt:
et nos in medijs ignibus vel fluctibus de
relinquent: nec ſaltem manum porrigere
periclitantibus filijs dedignabunt:qua-
ſi dicat.non. Beatus petrus habuit paſ-
ſiones ꝛ labores in hoc mundo: fuit in or
dine predicatorum triginta annis inqui-
ſitor heretice prauitatis: perſecutus ꝑ he
reticos:et finaliter pro fide xp̄i paſſus.
¶ Quarto ꝛ vltimo habebimus participi
um gaudij beati petri martyris ꝓpter pro
motionē ſingularitatis. Singulariter eſt
dilectus a chriſto:ꝛ promotus ſpecialiter
in gratia miraculorum.incipe hic miracu
la et dic. Sed queris que eſt ratio quare
beatus petrus ſit clarus miraculis/iſtis
temporibus: Reſpondeo ꝙ de hoc habes
rationem figuralem Geneſ.xxxvij.vbi ha
betur ꝙ iacob diligebat ioſeph ſuper om
nes filios ſuos:eo ꝙ in ſenectute genuiſ-
ſet eum. Sic eccleſia quaſi modo nouiter
in ſenectute ſua genuit chriſto beatū pe-
trum martyrem: quia ipſe eſt nouus mar
tyr:et de nouis: ideo chriſtus multū eum
diligit:ꝛ ſuper alios ſibi complacet in mi
raculis. Dic moralitatē hollrot de ſtepha
no ꝛ beato petro de edificio eccleſie. Pro
concluſione et concordātia finali ego euā
gelizo vobis gaudium magnū: quod erit
omni populo:qꝛ nat⁹ eſt hodie nobis ſal-
uator.Luc.ij. ſcilꝫ beatus petrus.per in-
terceſſionē natus eſt propter gaudiū. Et
ſi obicem nō ponimus:ſui gaudij erimus
participes cum gaudio:quod nobis con-
cedat pater et filius qui viuit et regnat in
ſecula ſeculorum.Amen.Et ſic explicit ſer
mo.Deo gratias.

¶ In feſto beati Petri
martyris. Sermo.v.

REcipietis gau-
dium veſtrū plenū. Johā.
xvj.c.originaliter:recitati
ue in euangelio ſequentis a
dn̄ice verbum ſcribit nunc
aſſumptum. Hodie mater eccleſia ſolēni-
zat de beato petro martyre/et fidei athle
ta: qui pro lege dei certauit vſqꝫ ad mor-
tem: cuius certaminis et victorie coronā
et premium promiſit ſibi xp̄s per verbum
inceptum dicens. Accipietis.ſ.ꝑ premio
gaudium veſtrum plenum. Pro cui⁹ the-
matis declaratione eſt notandum ꝙ ꝙꝙ
generaliter militia ſit vita hominis ſuper
terram. Job in.c.vij. ſpecialiter tn̄ quoſ-
dam eligit deus ad militandum tanꝙ bo
nos et ſtrenuos bellatores/ ad certādum
pro fide chriſti ieſu. Sic elegit apoſtolos
ſanctos petrum paulum et ceteros:ꝛ ſan
ctos martyres vt ſtephanum/laurētium/
vincentium:inter quos elegit beatum pe
trum martyrem dicēdo ſibi. Labora ſicut
bonus miles chriſti ieſu.ij. Timoth. ij.c.
Cui beatus petrus martyr fecit duas que
ſtiones.quarum prima eſt.Quāto tempo
re debeo laborare: Secūda quā recipiam
pro labore mercedem: Cui xp̄s reſpondet
ad primam queſtionem: ꝙ debet certare
vſqꝫ ad mortem.ſm ꝙ ſcribitur Eccl̄i.iiij.
Uſqꝫ ad mortem certa pro iuſticia.Cui re
ſpondet beatus petrus.Domine ego cer-
tabo et militabo pro fide chriſti ieſu : ſed
non vſqꝫ ad mortem:quia hoc excedit fa-
cultatem nature. omne eñ animal natu-
raliter fugit mortem:et horret. et certare
vſqꝫ ad mortem eſt aggredi mortem : que
eſt finis omnium terribilium. Sic ergo di
cit ſibi beatus petrus. Non poſſum certa
re vſqꝫ ad mortē:nec militare vſqꝫ ad mar
tyrium pro fide chriſti:quia non habeo ta
lem virtutē.Cui replicat chriſtus dicens.
Frater petre vos dicitis ꝙ non poteſtis
certare vſqꝫ ad mortem : quia non habe-
tis tantam virtutem:et ego reſpōdeo vo-
bis:ꝙ accipietis virtutem ſuperuenietis
ſpiritusſancti in vos. Actuum in caplo.ſ.

⁊ ſic ſpūſſanctus mouebit vos ꝑ donū fortitudinis ad aggrediendū mortē et martyriū: ad qđ non ſufficit virtus hūana. Et rō eſt: quia illi qui ad aliqua opa virtuoſa mouent: per dona ſpūſſancti mouētur ſupra ratonē: et ſupra virtutē naturalem q: vt dicit pħus in cap. de bona fortuna: ꝙ his qui mouent per miniſteriū diuinū non expedit conſiliari ẜm rōnem humanam: ſed ꝙ ſequant interiorē inſtinctum q: mouentur a meliori principio ꝙ̄ ſit ratio humana. Et hoc eſt qđ quidā dicūt: ꝙ dona perficiunt hoīem ad altiores act⁹ ꝙ̄ ſint actus virtutū. et ideo pħus in. vij. ethicoꝝ ſupra virtutem cōem ponit quādam virtutem heroicā vel diuinam: ẜm quam aliqui dicunt diuini viri: ex hoc ꝙ operant virtuoſe ſupra facultatem humane nature q̄ſi moti a deo. ſctūs Thomas j. ij. q. lxviij. arti. j. in corpore.

B ¶ Secunda queſtio quā facit btūs petr⁹ martyr xp̄o: eſt iſta. Exquo ego debeo laborare ⁊ certare vſq; ad mortē: quaꝫ recipiā ꝑ labore mercedē? Et ad faciendum hāc queſtionē mouet btūs petr⁹ martyr duplici de cauſa. Primo ex appetitu nature. ſcđo ex dicto ſcripture. Primo ex appetitu nature: q: hoc hꝫ appetit⁹ hoīs a natura: ꝙ ſemp ꝑ ſuis bonis opib⁹/⁊ iuſtis laborib⁹/reportare cupit premiū/laudem/⁊ honorē. Ptꝫ hoc ꝑ dictū quoddaꝫ ſancti thome. j. ij. q. c. arti. vij. in ſolutiōe ad tertiū: vbi declarat quare ī p̄cepto de honoratiōe parētū ponit plusq̄ȝ in alijs p̄miū. ſ. vt ſis lōgeuus ſup terrā. Et dicit ibi ſctūs Tho. ꝙ hoīes actus ſuos communiter ad aliquā vtilitatē ordinant: iō in illis preceptis neceſſe fuit ꝓmiſſionem apponere premij: ex q̄bus nulla vtilitas videt ſequi: q: ẜo parentes iam ſunt ī recedēdo ab eis: nō expectat premiū: et iō p̄cepto de honore parentū addit ꝓmiſſio. Similiter et in p̄cepto de ꝓhibitione idolatrie: q: per hoc videbat impediri aprēs vtilitas: quā hoīes credunt ſe conſeq per pactū cū demonib⁹ initum. hec ſctūs Thomas. in quo deus poſuit ſe ꝑ premio dicens. Ego ſum dn̄s deus tuus fortis et zelotes. ⁊ ponit etiam penā. viſitans iniquitatem patrū in filios in tertiā et quartam generationem. quia erant homines proni ad idolatriā. Exod. xx. Propter hūc ergo appetitum naturalē mercedis/ quidam athleta mutus vidēs ſe priuatū premio triumphali: ex ira prorupit in vocē ⁊ clamorē: ⁊ extunc locutus eſt: ꝑut recitat Aulus gellius romanoꝝ hiſtoriograph⁹. Item etiā ad faciendū illā petitionē mouit btū petrū ſcriptura. nam inq̄t dauid in pš. cxviij. Inclinaui cor meū ad faciendas iuſtificationes tuas in eternū ꝓpter retributionē. Cū hoc etiā cōcordat Caſſiodorus lib. j. variaꝝ epiſtolarum dicēs ſic. Tribuenda eſt iuſtis laborib⁹ cōpēſatio meritoꝝ. exprobrata militia credit: ſi irremunerata tranſitur. athletā populis palma deſignat eſſe victorem: ſudores bellicos tincta corona teſtat. Beatus igit Petrus motus appetitu nature: et ex dictis ſcripture/voluit ſcire a xp̄o quod premiū ſiue quā mercedem acciperet ꝑ labore certaminis fidei. Cui xp̄s reſpondit. Frater petre vos laborate ſicut bonus miles: et certate pro fide: quia de premio ego reddo vos ſecurū. nam pro premio: accipietiſ gaudium veſtrum plenum. quod fuit thema. In quibus verbis quattuor notātur iuxta quattuor p̄tes thematis.

Primo diuinalis ꝓmiſſio. Accipietis. in prima parte thematis.

Secundo mentalis delectatio. gaudium in ſecunda.

Tertio pſonalis poſſeſſio. vr̄m. in tertia.

Quarto triūphalis repletio. plenum. in quarta thematis parte.

Pars vnica.

¶ Dimiſſo modo procedendi ẜm thematis diuiſionē factam: q: thema facit mentionē de gaudio pleno: iō de gaudio triplici erit materia p̄ntis ſermonis/applicādo btō petro martyri: cui⁹ hodie feſtū colim⁹. Pro cuius forma reperio triplex gaudiū ex tenore ſacre ſcripture/⁊ dictis ſanctoꝝ doctorum.

Primū eſt gaudium mundiale. ⁊ iſtud eſt gaudium vacuum.

Scđm eſt gaudium ſpirituale. et iſtud eſt gaudiū ſemiplenū.

Tertium eſt gaudiū eternale. et iſtud eſt gaudiū plenum.

Et iſtud gaudiū eternū ꝓmittit xp̄s beato petro in premiū laboris ⁊ certaminis/ dicēs thema inceptū. Accipietis gaudiū veſtrū plenū. qđ fuit thema.

¶ Dico primo ꝙ primū gaudiū eſt mūda

num.et iſtud eſt vacuū.iſtud gaudiū habent hoīes mundi qui gaudent cōmuniter ex tribus.

Primo ex abūdantia rerū tēporalium.

Secundo ex concupiſcentia delectationū carnalium.

Tertio ex excellentia honorū mundialiū.

¶ Primo gaudēt diuites de abundantia rerū tēporaliū. Auarus enī raptor/vſurarius/totū gaudiū/et totā leticiā ſuā ponit in diuitijs:qualitercūqꝫ ⁊ quomodocūqꝫ habeant iuſte vl' iniuſte.de quolibꝫ tali dicit ſapiens Eccli.xl. In aperiendo manꝰ ſuas letabit. nō ad dandū: ſed ad accipiēdū.ad dandū hūt clauſas:et ad accipiendū apertas. Iſti diuites gaudēt et letant expoliando pauperes ꝑ vſuras/⁊ per falſas emptiones/et venditiones: et pauperes plorāt/⁊ lachrymant/⁊ dolēt. Sed notate ꝙ xps conſolat paupes. nō diuites ꝓmittendo eis gaudium dicens. Plorabitis ⁊ flebitis vos. ſcꝫ paupes in hoc mūdo:mūdus aūt hoc eſt mundani/gaudebit.Uos aūt contriſtabimini: ſꝫ triſticia veſtra vertet in gaudiū.ſ.in alia vita.Johan.xvj.et ecōuerſo dꝫ mundanis. Ue vobis qui ridetis nunc:qm̄ lugebitis et flebitis.Luce.vj.

¶ Scdo gaudēt luxurioſi de concupiſcentia delectationū carnaliū.in tantū enī hodie hūana caro infecta eſt et corrupta: ꝙ fere oēs tā religioſi eccl'iaſtici/et laici epicuriū ſectantes:ſuā felicitatē/totū gaudiū/et leticiā ponūt ī lubrice carnis delectatiōe:brutal'r potius viuētes q̄ hūane: in tantū vt iam vita xpianoꝝ ſit vita impioꝝ.de qͥbus ſapiens dixit Sap.ii.c.ij. Dixerūt impij cogitātes apud ſe nō recte Uenite ⁊ fruamur bonis q̄ ſunt ⁊vtamur creatura tanq̄ in iuuētute celeriter.et ſequitur. Nullū pratū ſit qd̄ nō ꝑtrāſeat luxuria nr̄a. Nemo veſtrū exors ſit luxurie nr̄e. Ubiqꝫ relinquamꝰ ſigna leticie nr̄e.

¶ Tertio gaudēt ſupbi de excellētia honorū et dignitatū.hoīes enī qui ſublimant ad gradus/honores/⁊ dignitates tam eccliaſticas q̄ſ ſeculares gaudēt⁊ ex gaudio eleuant in ſuperbiā:ita vt nec cognoſcāt deū:nec ſeipſos:nec alios:ꝓpter qd̄ aliquādo ꝑcipitantur ſubito: et perdūt gaudiū/et leticiā/et honorē:et iō expedit talibus vt virtuoſe ſe regant:deū timeant:et ſeipſos cognoſcant; humilitatē ſeruent. Homines enī vitioſi cum ſublimant ſtatim ſuperbiunt:⁊ neſciunt ſe bene regere et ſic cito deijciūtur.et ꝓpter hoc dic̄ philoſophus.x.ethic̄.ꝙ nō niſi virtuoſi ē bonas fortunas ferre. Talibus dicit beatus iacobꝰ Jaco.in.iiij.c. Exultatis in ſuperbijs veſtris.ſed ſi exiſtētes in dignitatibꝰ attenderēt ꝙ debēt dare deo rationeꝫ de pctīs ſubditoꝝ: ⁊ ꝙ duriſſimū iudicium fiet his q̄ preſunt: potius dolerēt q̄ gauderent.et precipue:qꝛ gaudium illud auferetur ab eis in die mortis. prout dicit Ezech.xxiiij. In die qua tollā ab eis fortitudinē eoꝝ:et gaudiū dignitatꝫ. Iſtud triplex gaudiū eſt in preſenti vita contēnendū propter tres ratiōes. Prima rō eſt ꝙ non ſatiat nec replet affectū eiꝰ. Cuius ratio eſt:aīa enī humana eſt capax infiniti boni.ſ.dei et eiꝰeterni ⁊ īfiniti gaudij.eo enī aīa eſt imago dei quo capax eſt dei vt inqͭt Auguſt.Quia ğ aīa eſt quoddā vas infinitū:cū ſit capax infiniti:⁊ oē gaudiū mundi tā diuitiarū q̄ꝫ delectationū ⁊ honorū eſt finitū:īmo quaſi nihil. ſequitur ꝙ nullū tale gaudiū pōt replere aīam. et ſic aīa ex gaudio mundiali remanet quaſi vacua:qꝛ vacuū eſt locus nō repletus corpore ſm phm in.iiij.phyſico. qꝛ ergo aīa non replet hoc gaudio:nec ſatiatur:quia gaudiū eſt vacuū:iō aīa vel cor humanū eſt vacuū.et iō Hieremias ꝯſiderans vacuitatē huius gaudij dicit.iiij.ca. Aſpexi terrā: ⁊ ecce vacua erat.hoc eſt cor humanū et terrenū gaudens gaudio mūdi. Secunda rō quare gaudiū mundi eſt contēnendū:eſt quia nō durat:ſed ſubito trāſit quēadmodum enī punctus reſpectu linee eſt īdiuiſibilis:ſic gaudiū mūdi reſpectu gaudij eternitatis eſt punctale breue et momentaneū.et iō ſcribit Job. xx. Gaudiū hypocrite ad inſtar pūcti.hypocrita eſt mūdus.nam ſicut hypocrita qcquid facit:facit ꝓpter honorē mundi ꝙ eſt inferiꝰ:ſic homo mundanꝰqcquid agit hoc refert et ordinat ad gaudiū huiꝰ mūdi.et ideo eius gaudiū eſt ad inſtar pūcti qꝛ punctus qn̄ eſt ſupra dictionē facit eā valere.qn̄ eſt infra dānat hominē:et celeſtem ac ſupernum ſaluat et facit valere.⁊ ideo Job conſiderās breuitatem et punctalem rationē gaudij mundi: dicit Job in ca.xxj.loquēs de mūdanis. Tenēt tympanū et citharam;⁊ gaudent ad ſonitum

organi. Ducunt in bonis dies ſuos et in pūcto ad inferna deſcēdūt. Et ſic p3 breuitas gaudij mūdani: q2 eſt punctalis et quodāmō indiuiſibil' ꝑpter ſui paruitatē et modicā duratiōnē. Tertia rō eſt quare gaudiū mūdi eſt cōtēnēdū: q2 eſt ꝑmixtū et perfecte nō delectat. Gaudiū em̄ mundanū tam de diuitijs: ꝙ de honorib9: ꝙ etiā de carnalibus delectationib9 ſemper habet admixtū aliqd triſticie et laboris. Et hui9 rō eſt. nam ſm pħm mediū participat naturā extremoꝝ. ſicut p3 in luna q̄ eſt media inter ſolē et terrā: et iō cū ſol ſit tot9 lucidus nihil hn̄s obſcuritat3: terra ṽo tota obſcura nihil hn̄s luminis: luna que eſt in medio participat de vtroq3. ita ꝙ ſimul h3 lumen vt ſit ſimilis ſoli: et etiā obſcuritatē vt ſit ſimilis terre. Idem p3 de hoīe q̄ eſt medius inter angelos et bruta aīalia. Modo ad ꝑpoſitū mūdus iſte eſt medi9 inter paradiſum ⁊ infernū. in paradiſo purū gaudiū. in īferno pura triſticia et dolor. iō mūdus iſte qui eſt medius h3 admixtionē: ita vt om̄e eius gaudiū ſemꝑ h3 admixtū dolorē. mūdus dedit xp̄o bibere vinū cū felle mixtū. in quo deſignat̄ ꝙ mūdus iſte dat gaudiū mixtū et iō ſcribitur Prouerb. xiiij. Riſus dolore miſcebit̄. Ex his ꝗ rōnib9 pat3 ꝙ gaudiū hui9 mūdi eſt cōtēnendū: q2 nō ſatiat quia non durat: quia non ꝑfecte delectat quod conſiderans beatus petrus marty2 cum eſſet puer adhuc ſeculo renūciauit. Dic hiſtoriam et fac finem.

¶ In feſto apoſtolorum Philippi et Jacobi. Sermo. j.

Omputati ſūt inter filios dei. Sapiē. v. et in ep̄la hodierna. Senſus litteralis themat3 eſt. Vi duo ap̄li philippus et iacobus cōputati ſunt ⁊c. ¶ Pro cui9 thematis declaratiōe maiori/ ⁊ ꝓ ꝓſecutiōe materie debet3 notare ꝙ artes liberales que ſunt ſeptem ſc3

Gramatica q̄ tractat de orōnis ꝯgruitate

Logica de veritate ⁊ falſitate.

Rhetorica de ſermonis exornatione.

Aſtrologia de corporū celeſtium contemplatione.

Muſica de cantu et ſonorū armonia.

Geometria de menſuris.

Arithmetica de numeris.

Iſte ſcientie nullaten9 ſunt a nobis negligende. Ratio qm̄ iſtis ſcientijs vſus eſt deus in creatione mūdi: ſi bene tenor ſacre ſcripture ⁊ diligēter inſpiciat̄. Sap. i cap. xj. Oīa in menſura et numero et pondere diſpoſuiſti. De9 ſicut ſapiens artifex in creatione mūdi oīa fecit in diſtinctiōe ſic fec̄ oīa in nūero: q2 numer9 in reb9 fac̄ diſtinctionē. Si in mundo nō eſſent due res vel tres res: ſed ſolum vna res: nulla diſtinctio eſſet in reb9: nec diſtīctio gn̄is nec nūeralis: nec ſpecifica: q2 ī vna re nō tales diſtinctiones reperirent̄. cū vnu3 a ſeipſo nullatenus diſtinguat̄. pro tāto dicit ariſtotel'. in. ix. meta. ꝙ ſpecies rerum ſunt ſicut nūeri. ī ſignū huius in diuinis pſonis eſt nūerus: q2 non ſolū eſt ibi vna res. ſ. vna eſſentia diuina: ſed etiam tres pſone diuine inter ſe realiter diſtīcte. ⁊ iō eſt ibi numerus ternarius. Itē deus ſicut ſapiēs artifex in creatiōe mūdi oīa fecit ī certo valore et perfectione: et ſic oīa fecit in pondere: q2 pondus dat valorē et ꝑfectionē reb9. Tertio deus ſicut ſapiēs artifex in mundi creatiōe fecit oīa in certa ordinatione: ⁊ ſic in certa mēſura: quia mēſura eſt illa q̄ in rebus ponit ordinē. Sic verū eſt ꝙ tu pie et oīpotēs de9 in mundi creatiōe/ oīa diſpoſuiſti in numero/ pōdere/ et menſura. Pro oīm iſtoꝝ ſentētia confirmatiua Iſidorus etymol'. libro. iij. dicit ſic. Non em̄ fruſtra in laudib9 dei dictum eſt. Oīa feciſti in numero pōdere et menſura. Tolle numerum in rebus et oīa pereunt. adime ſeculo compotū: ⁊ cuncta ignorant̄: certa cōplectit̄. hec ille. Ad propoſitū hec applicando et ſi verum eſt honorabiles dn̄i/ ꝙ deus vſus eſt numero ⁊ compoto in operibus creationis: a ſimili in operibus recreationis. q2 mūdi recreatio aſſimulat̄ mundi creationi ſm Augu. Et reperio ꝙ de9 vſus eſt tribus numer3 et cōpotis in mundi recreatione.

Primo quodam numero generali ſanctorum predeſtinatoꝝ.

Scdō quodā numero ſpeciali ſctōrum in ſua gr̄a conſeruatorum.

Tertio quodā numero ſingulari ap̄lorū3 conſecratorum.

In quo compoto et numero ſunt iſti ap̄li philippus ⁊ iacobus: de quibus hodie ce

lebꝛamus: et ideo dicit thema de eis: ꝙ cōputati ſunt inter filios dei.

Prima pars.

B ¶ Dico pꝛimo ꝙ ꝑ mūdi recreatione deus vtitur quodā numero generali ſanctoꝝ pꝛedeſtinatoꝝ. oēs em̄ pꝛedeſtinatos habet in numero et in ſcriptis. In ſcriptis habet eos in libꝛo vite: quēadmodū patres cōſcripti in roma ſcribebantur litteris aureis: ita nomina pꝛedeſtinatoꝛum ſcripta ſunt in libꝛo vite. de quibus Daniel. xij. Saluabitur populus tuus oīs qui inuentus fuerit ſcriptus in libꝛo. et Luce. x. dꝛ pꝛedeſtinatis. Gaudete qꝛ nomina veſtra ſcripta ſunt in celis. Sunt etiā in certo numero: in quo numero ſint pꝛedeſtinati qui ſcripti ſunt in libꝛo vite. vñ magiſter ſententiaruꝫ in ij. diſt. ix. Aliqui dicunt ꝙ numerus eoꝝ eſt ſm numerum angeloꝝ qui remāſerūt. innitunť illi textui qui ſcribitur Deutero. xxxij. Conſtituit terminos populoꝝ iuxta numerū filioꝛum iſrael. Alij dicunt ⁊ forte melius ꝙ numerus eoꝛum eſt iuxta numerum angeloꝛum qui ceciderunt: qꝛ hominum ſaluatio eſt angelice ruine reparatio ſm ſnīam cōmunē doctoꝝ. Alij dicunt ꝙ ſm numerū ſtellarū. quia dictum fuit abꝛae Geñ. xv. Suſpice celū et numera ſtellas ſi potes: ſic erit ſemē tuū. Tot ergo erunt in numero deſtinati: quot ſunt ſtelle in celo. ⁊ ideo ps. cxlvj. Qui numerat multitudinē ſtellarū: et oībus eis nomina vocās. Alij dicunt et ſecuri⁹ et melius ſm ſctm̄ Thomam libꝛo. ij. diſt. ix. ꝙ ſoli deo cognitus eſt numerus electoꝝ in ſuperna felicitate collocandus. in quo cūcꝫ ſint numero. ſufficit ꝙ ſunt in certo numero. vñ Apoc. vj. dicitur animab⁹ interfectoꝝ propter verbum dei et teſtimoniū ieſu xpi: que clamāt et deſiderant carnis reunitionē vt requieſcerēt adhuc tēpus modicum/donec cōpleanť conſerui eoꝛum ⁊ fratres eoꝝ qui interficiēdi ſunt ſicut et illi.

Secunda pars.

C ¶ Dixi ſecūdo ꝙ deus in mūdi recreatione vtiť quodā nūero ſpeciali ſctoꝝ in ſua grā ⁊c. Noueritis em̄ ꝙ oēs qui ſunt in ſca pnīa et in ſtatu gratie ſunt in certo et determinato nūero apud deum. Sap. xv. dicit ſalomō: Si non peccauerim⁹: ſcimus qm̄ apud te ſumus cōputati. In iſto textu habemus duas concluſiones.

Prima ꝙ deus pctōꝛes non hꝫ in numero: nec in cōpoto. ptꝫ qꝛ dꝛ in textu. ſi nō peccauerim⁹ tibi. ğ ſi peccauerimus nō erimus computati.

Scđa ꝙ ſolos iuſtos et illos qui ſunt in grā: deus hꝫ in numero. vñ dicit textus Si nō peccauerimus: ſcimus qm̄ apud te ſumus computati. vñ extrahiť ꝙ qui peccant apud eū nō ſunt cōputati. Super iſtas duas ɔcl'iones que ex iſto tex. eliciunť: poſſunt fieri tres q̄ſtiones.

Prima quare deus non habet in ſuo numero peccatoꝛes.

Scđa quare iuſtos hꝫ in ſuo numero et nō peccatoꝛes.

Tertia quomodo cōputat iuſtos: ⁊ q̄ ſunt in eius grā: ⁊ qualiter. et in quibus ſpecieb⁹ numeri iuſtos habet.

¶ Ad pꝛimā queſtionē dicendū ꝙ de⁹ nō cōputat pctōꝛes: ſed ſolū iuſtos. propter duas cauſas. Prima qꝛ qđ nō ē: nō cadit ſub numero: pctōꝛes nihil ſunt: qꝛ pctm̄ nihil eſt ⁊c. igiť nō ſunt ſub nūero. Ad nihilū deduct⁹ eſt in ɔſpectu ei⁹ malignus ps. xiiij. Ad nihilū quoad ſtatū grē: non quoad ſtatū nature. Nō inuenies ꝙ de⁹ in dignitate: nec in eternitate ponat ī numero pctōꝛes. exēplum de regno ſaulis.

Scđa rō moꝛalis: qꝛ deus oīa computat in certo nūero finito et limitato: pctōꝛes nō ſunt in certo nūero: īmo multiplicati ſunt ſuꝑ numerū. et qꝛ ſunt ſuper nūerū: iō dicit ps. xxxix. Circūdederunt me mala quoꝝ nō eſt numer⁹. et Eccl's. j. ſcribitur. Stultoꝝ infinit⁹ eſt nūer⁹. Cum pctōꝛes ita habeat deus ſub ſuo dñio ſicut iuſtos dic de malis occurrentibus.

¶ Secunda queſtio quare iuſtos et non pctōꝛes deus habet ſub certo numero vel in numero. Rñſio moꝛalis. Magni dñi aliter poſſident multa vaſa ⁊ vilia/ac modici pꝛecij. aliter pauca et pꝛecioſa. Prima poſſident ſine nūero et ſine ſcriptura: vt vaſa lignea/terrea/ſtagnea/et modici valoꝛis: q̄ non nūeranť/nec ſcribunť. Secūda poſſidēt cū nūero vt vaſa pcioſa aurea/⁊ argētea: q̄ numerantur ⁊ ſcribunť. D

Primi ſunt pctõres vaſa facta in cõtume⸗
liã: et ideo nõ ponunt in numero. Secun
di ſunt iuſti: qui ſunt in grã: vaſa facta in
honorẽ: ⁊ iõ ponunt in numero et in ſcri⸗
ptis. Ad hoc ꝓpoſitum facit illud qđ legi
tur ĩ vitaſpatrũ de quodã ſene nonagena
rio ⁊ in pctõ prius inueterato: qui poſtea
ſancte vixit in religione ꝑ ſeptẽ annos. a
quo queſitũ fuit / quãtũ vixiſti? Et ille re⸗
ſpõdit. Vixi ⁊c. dic hiſtoriã. ⁊ iõ Sap. iiij.
Senectus eñ venerabilis eſt: nõ diutur⸗
na: nec annoꝝ nũero cõputata. Cani ſunt
ſenſus hoĩs. et etas ſenectutis vita imma
culata. Itẽ in lege nũꝙ̃ numerabant par
uuli nec mulieres: ſed ſolũ viri. vt pꝫ in li.
numeroꝝ: in ſignũ ꝙ q̇ ẜm rõnẽ viuũt nõ
ſunt paruuli: nec effeminati: ſꝫ ſolũ viri. i.
virtuoſi. Vñ xp̃s pauit quinqꝫ milia ho⸗
minũ duobus piſcibus: et quinqꝫ panibꝰ
ordeaceis: exceptis paruulis ⁊ mulieribꝰ,
dicit tex. Matth. xiiij. Mar. vj. Luc. ix. et
Johannis. vj.

e ¶ Tertia queſtio quõ ⁊ qualiter et in q̇bꝰ
ſpeciebus numeri deus in numero ſuo cõ
putat iuſtos: ⁊ q̇ ſunt in grã? Rñdeo ſicut
pꝫ ex arte algoriſtica cõputãdi ſeptẽ ſunt
ſpecies: que in his verſibꝰ cõtinent. Adde
re / ſubtrahere / duplare / dimidiare: Quin
taqꝫ diuidere / ſexta ẜo multiplicare. Ra⸗
dices extrahere pars ſeptima dꝛ eſſe. Per
oẽs iſtas ſpecies deus computat iuſtos ⁊
electos ſuos.

Primo addit deus iuſtis tẽpus ſufficiẽs.
Iſtũ numerũ fecit in Ezechia: cui addi⸗
dit deꝰ vite ſue. xv. annos: vt cõuerteret:
et haberet ſpaciũ penitẽdi. Eſa. xxxviij.

Scđo ſubtrahit deꝰ iuſtis malũ obſtans.
Subtrahit deus impedimenta iuſtis: ꝑ
que impediuntur a bono: et a virtuoſis
operibus. ij. Theſ. iij. Subtrahatis vos
ab omni fratre ambulãte inordinate ⁊c.

Tertio duplat bona que habemꝰ. Duplat
in nobis virtutes tam naturales ꝙ̃ gra
tuitas. Prouerb. xxxj. Oẽs domeſtici eiꝰ
veſtiti ſunt duplicibꝰ. Itẽ in futuro da⸗
bit duplicẽ ſtolam. ſ. beatitudinẽ corpo⸗
ris et anime. Eſa. lxj. In terra ſua dupli
cia poſſidebunt.

Quarto dimidiat penas q̃s meremur pu⸗
niẽs nos in hac vita / et etiam citra cõdi
gnũ. vnde Joſue. xxij. Nõ cuſtodiat nos
(ſcꝫ ad eternas penas:) ſed puniąt nos
in preſenti.

Quinto multiplicat dona ſua magnifice?
Multiplicabis in anima mea virtutem
pſ. cxxxvij.

Sexto diuidit ſuas gratias vtiliter. j. Co
rinth. xij. Diuiſiones gratiarũ ſunt: idẽ
aũt ſpũs ⁊c. Hec oĩa operat ⁊c.

Septimo radices mali euellit. Prouerb.
xv. Cogitationes impioꝝ eradicabũtur.

Sic ſcđm principale ptꝫ / ꝙ deus quodã
numero vtitur ſpeciali ſanctorum in ſua
gratia conſeruatorum.

Tertia pars.

¶ Dixi tertio ⁊ vltimo ꝙ f
deus vtitur quodã numero ſingulari apo⸗
ſtoloꝝ cõſecratoꝝ. Iſte eſt ſacratus nume
rus duodenariꝰ. Lu. vj. Elegit duodecim
ex ipſis: quos apl'os noĩauit. ⁊ Matth. x.
Duodecim apoſtoloꝝ noĩa ſunt hec. Pri⸗
mus ſimon qui dicitur petrus: ⁊ andreas
frater eius: philippus ⁊ bartholomeus: ia
cobus zebedei: et iohãnes frater eiꝰ: tho⸗
mas: et mattheus publicanus: et iacobꝰ
alphei: ⁊ thadeus. Iſte thadeus eſt ſctũs
iudas. Jacobꝰ alphei eſt de quo hodie fe⸗
ſtiuamus. ſimon chananeꝰ de chana gali
lee: ⁊ iudas ſcariothis qui et tradidit eũ.
Iſte eſt numerus filioꝝ dei. Deut. xxxij. Et
qꝛ philippꝰ ⁊ iacobꝰ ſunt ĩ iſto numero: iõ
dicit thema de eis ꝙ cõputati ſunt ĩter fi
lios dei. ¶ Sꝫ hic pñt fieri alique qõnes.
Prima de apoſtolorum nominatione.
Secunda de eorum computatione.

Prima queſtio circa nominationem: qua
re xp̃s voluit apoſtolos vocare proprios.
Rñdeo ẜm Rabanũ nominat eos ꝓprijs
noĩbus: vt pſeudo prophete ⁊ apl'i: q̇ futu
ri erant: excluderentur et cauerent. ¶ Se
cunda queſtio: cur cũ alijs apoſtolis iudã
ſcariothis voluit nominare: cũ ſciret ſe ꝑ
eum eſſe tradendum. vnde in textu. qui et
tradidit eum. Reſpondeo. dictũ eſt ꝙ nu⸗
merus apoſtoloꝝ eſt numerꝰ filioꝝ dei. et
Job ĩ. c. j. ſcribit: ꝙ inter filios dei affuit
ſathan. ſic iudas numeratꝰ eſt inter filios
dei: qui fuit filius ſathã. ¶ Tertia queſtio
de computatione cum iam ante xp̃s inſti
tuiſſet. lxxij. diſcipulos: quare poſtea ele⸗
git. xij. apl'os? Rñdeo xp̃s inſtituit. lxxij.
diſcipulos: qꝛ. lxxij. erant lingue in mun⸗
do. Preter iſtos chriſtꝰ voluit habere. xij.
apoſtolos: quia ad fidem trinitatis voca
turus erat per eos de quattuor partibus

mundi.duodenarius em̄ conſtat ex terna
rio ꝑ quaternariū ductus. ⁊ ecōuerſo ter
quater ſunt.xij.vel q̄ter ter ſunt.xij. Alia
ratio quia duodenarius conſtat ex dupli
ci ſenario:q̇ eſt numerus ꝑfectus:in quo
denotat̄ ꝙ duplex dꝫ eſſe in hoībus perfe
ctio.ſ.vite et ſcientie:quibus apl'i clarue
runt. et oēs qui tenent ſtatū apoſtolicuꝫ
habere debent.¶ Secūda queſtio de iſto
numero duodenario vbi in ſcriptura re⸗
perit̄ ꝑfiguratꝰ.Rn̄ſio ꝙ in multis locis
in ſcriptura.Primo in.xij.patriarchis fi⸗
lijs iacob: quia ſicut illi principales pa⸗
tres in veteri teſtamēto: ita iſti in nouo.
Itē ſicut ex illis generatus eſt populꝰ iu⸗
deoꝝ in lege carnaliter:ita ex iſtis popu⸗
lus fidelis xp̄ianoꝝ per euangelium ſpi⸗
ritualiter.vn̄ apl's.j.Coꝝ.iiij.In xp̄o ihu
per euangeliū ego vos genui.⁊ Jacobi.j.
Voluntarie genuit nos verbo veritatis.
Scd̄o figuratur iſte nūerus in.xij.princi
pibus tribuū.Nume.x.precepta euāgelij
ꝓmulgando.Sicut illi ꝓmulgabant po
pulo ꝑcepta legalia:ita iſti populo chri⸗
ſtiano euangelica.De iſtis duabꝰ figuris
in pſ̄.xliiij. Pro patribus tuis nati ſunt
tibi filij.quoad primū.ſequit̄. conſtitues
eos principes ſuper oēm terrā.quoad ſe⸗
cundū. Tertio figurat̄ iſte numerus in
xij.fontibus Exod̄.xv.⁊ Numeri.xxxiij.qꝛ
ex aqua fontis irrigant̄ horti: ita ex aqua
ſapientie ſalutaris iſtoꝝ/irrigatus ē hor
tus eccleſie militantis. Quilibet iſtorum
eſt fons hortoꝝ:puteus aquarū viuētiū:
que fluunt impetu de libano.Cantic̄.iiij.
Quarto figurat̄ iſte numerꝰ in.xij. pani⸗
bus ꝓpoſitionis.Exod̄.xxv.aīas v̄bo vi⸗
te reficiendo.Verbū ꝑdicationis apl'orū
fuit panis vite ſpūalis.de q̄ Mat.iiij.nō
in ſolo pane viuit homo.Quinto figurat̄
per.xij.lapides altaris.iij.Reḡ.xviij. xp̄i
ſacrificiū in ſe portando. Sexto per. xij.
exploratores terre ꝓmiſſionis. Nūe.xiij.
vitā futurā annunciando. Et figurat̄ iſte
numerus in multꝫ alijs.In.xij.portis ci⸗
uitatꝫ.Apoc̄.xxj.⁊.xij.fundamētꝫ eiuſdē.
ibidē. Et in. xij. ſtellis q̄ ſunt in corona
ſpōſe.Apoc̄.xij. Signū magnum appa⸗
ruit in celo mulier amicta ſole:⁊ luna ſub
pedibꝰ eius ⁊ in capite eiꝰ corona ſtellaꝝ
duodecim.Qꝛ ī iſto ſacrato nūero filiorū
dei/incluſi ſunt iſti duo apoſtoli:cōſequē
ter concluditur thema:ꝙ computati ſunt
inter filios dei.Dic hiſtoriam et fac finē:
quia explicit. Deo gratias.

¶ In feſto apoſtolorum Philippi et
Jacobi. Sermo. ij.

Philippe qui vi⸗
det me:videt ⁊ patrē.Joh̄.
xiiij. et in euāgelio hodier.
Ante oīa premitto ꝙ quan
do doctores loquuntur de
viſione pr̄is: loquunt̄ de viſione diuine
eſſentie ſub ꝓpria natura quēadmodum
vidēt eā ſancti ī paradiſo:qꝛ nunꝙ̄ aliter
fuit viſus ſicut filius ſub ſpecie hoīs: et
ſpūſſctūs ſub ſpecie columbe. Apl's.j.ad
Coꝝ.xiij.oſtēdens quō videmꝰ dei eſſen⸗
tiā in pn̄ti:⁊ quō in futuro: dicit ſic. Vi⸗
demꝰ nūc per ſpeculū et in enigmate: tūc
autē facie ad faciē. Juxta autoritatē apl'i
ꝓ maiori thematis deductiōe/ de duobꝰ
articulis erit tota nr̄a predicatio.
Primus erit de vna viſione q̄ eſt clara et
pura facie ad faciem.
Secūdus erit de vna viſione q̄ eſt obſcu⸗
ra et in figura ꝑ ſpeculū et ī enigmate.
Prima viſio eſt clara et euidēs:et iſta eſt
de ipſa re in ſui ꝑſentia/facie ad faciē.
Secūda eſt in figura et obſcura:⁊ iſta eſt
de ipſa re in ſui abſentia/per ſpeculum
et in enigmate.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ prima
viſio:de qua tractabo:eſt clara ⁊ euidēs.
et iſta eſt de re in ſui pn̄tia/facie ad faciē.
Iſta viſio eſt que quidē eſt certa: ⁊ nullo
errore mixta:⁊ in aliq̊ nō pōt decipi:ſicut
qn̄ homo videt rem q̄ eſt pn̄s:et oculis ꝓ
prijs ſine aliquo īpedimento eā intuetur:
dicimꝰ ꝙ viſio de illa re ē clara et euidēs
et iſta viſio vocat̄ a doctoribꝰ viſio intuiti
ua.Et dicūt ꝙ iſta viſio eſt certa ⁊ euidēs
qꝛ homo hꝫ noticiā de re ꝑſente ꝑ viſum:
ꝑ quē habemus certiorē noticiaꝫ: ꝙ̄ per
alios ſenſus. Jō Chryſoſtomꝰ ſuper illo
v̄bo Joh̄.iij.Qd̄ ſcimꝰ loq̇mur:⁊ qd̄ vidi
mus teſtamur.dicit ſic. Apud nos viſus
alijs ſenſibꝰ certior eſt:qm̄ ſi volumꝰ face
re credere:ita dicimꝰ.qm̄ oculis nr̄is vidi
mus. Propterea xp̄s hūano ad eū loq̄ns
ſermone:de certiſſima cognitione:et non
aliter ſe habēte:loquit̄.hec ille. Patꝫ igit̄
ꝙ prima viſio de qua loquit̄ apl's:eſt cla⸗

ra et euidens ꝛc. De iſta viſione ſcribitur Eſa. lij. Oculo ad oculū videbunt.

Secunda pars.

¶ Dico ſecūdo ꝙ ſecūda viſio quā ponit aplʼus: eſt in figura et obſcura ꝛc. nam per ſpeculum ꝛ in enigmate Et iſta eſt qn̄ homo videt rē nō in ſe pſentialiter: ſed videt in aliq̄ ſimilitudine/figura vel imagine: q̄ repreſentat ipſam rē que eſt abſens. ſicut recte modo quilibet vr̄m videt regē non pſentē: ſed abſentem ꝛ hoc qꝛ quilibet videt quandā ſimilitudinē regis: vel quandā figurā vel imaginem repſentantē ipſum regē de qua dicimus: ꝙ cū aliq̄s videt illā imaginē: ꝙ videt regē: qꝛ illa imago eſt valde ſimilis regi. Pro tanto dicit Augu. ſup iohannem ad iſtud ꝓpoſitū. Solemꝰ eīn de ſimilibꝰ duobus ita loqui. Si vidiſtis iſtū et vidiſtis illū. hec ille. Et viſio iſta a doctoribꝰ vocatᷣ abſtractiua. que quidē abſtrahitur ab illo quē repſentat. et iſta viſio ē obſcura: qꝛ non ita clare videt aliq̄s in iſta imagine regem: qui eſt abſens: ſicut ſi videret ipſum ſi eſſet pn̄s. Patet ergo ꝙ de duobus modis viſionis loquitᷣ apl's in v̄bis ſupradictis qn̄ dicit. Uidemus nūc p ſpeculum ꝛc. Loquitᷣ de viſione diuine eſſentie: ꝛ de hac dat nobis duo documenta. Primū ꝙ eſt quedā viſio eſſentie diuine: que eſt clara ꝛ pura/facie ad faciē. Iſtam viſionē hn̄t ſancti in paradiſo: qui clare ꝛ ſine aliquo medio/dei eſſentiā vidēt ſemper et contēplantur ſm ꝙ dicunt oēs doctores: de q̄bus loquitᷣ ſaluator Matth. xviij. Semp vident faciē pr̄is mei: q̄ in celis eſt. Scōm ꝙ eſt quedā viſio eſſentie diuine q̄ eſt in figura et multum obſcura. et iſtud docet aplʼus qn̄ dicit. per ſpeculū et in enigmate. Nā obſcure in repſentatiōe in oībus creaturis videmꝰ deū: et eiꝰ eſſentiā/ſm ꝙ dicit magr̄ lib. i. diſtic. iij. et apl's a Rom. i. Inuiſibilia dei a creatura mūdi per ea q̄ facta ſunt: intellecta cōſpiciuntᷣ. ſempiterna quoqꝫ eius v̄tꝰ et diuinitas. Et pn̄cipalr̄ dicit magr̄: ꝙ videmꝰ dei eſſentiā in aīa rōnali/tanq̄ in imagine. nā in aīa hoīs reperitᷣ imago ipſiꝰ dei per quā venimꝰ in eiꝰ cognitionē/et ī obſcurā viſionē. Pro tāto dicit magr̄ vbi. ſ. Licꝫ mens humana non ſit eius nature: cuius deus eſt: imago tn̄ illius quo nihil melius eſt: ibi q̄renda et inuenienda eſt. hec ille. Nūc autē ita eſt: ꝙ imago ducit nos in cognitionē illiꝰ cuius eſt imago: ꝛ in eius obſcurā viſionem. Patꝫ ergo ꝙ in v̄bis ſupradictis apoſtolꝰ dat nobis duplicē modū videndi eſſentiā diuinā. Primū videre eſt clarū ꝛ purum. et iſtud docet qn̄ dicit. Facie ad faciem. Secundū eſt in figura et valde obſcurū: et iſtud docet quādo dicit. Per ſpeculū et in enigmate.

Sed contēplor amplius: ꝙ apl's ampliꝰ docet nos in predicta autoritate. Primo docet nos primā viſionē: que eſt clara et pura: que nobis dabitur in prīa. et dicit nobis in autoritate. nunc ſcꝫ duꝫ ſumus in hac vita mortali. Nam ſentētia eſt gn̄alis oīm doctoꝝ: ꝙ nullus exn̄s in hac vita mortali pōt videre diuinā eſſentiam clare facie ad faciē ſicut vident eam ſancti in paradiſo: ſed ſolūmō in aliqua imagine ſimilitudine vel repſentatiōe et hoc valde obſcure. Pro tanto Ambroſius ſup lucā loquēs de viſione diuine eſſentie ita inq̄t. Q̄diu mortaliter viuitᷣ videri per quaſdā imagines deus pōt: ſed per ipām nature ſue ſpēm non pōt: vt anima gr̄a ſpūſſancti afflata p figuras quaſdaꝫ videat: ſed ad ipſam vim eiꝰ eſſentie non pertigat. hec ille. Iſti ſnīe concordat illō qō dixit dn̄s moyſi Exod. xxxiij. Non videbit me hō et videt. Ab iſta regula excipiūtur tres ſignate perſone.

Prima et ſignatiſſima eſt perſona ſaluatoris ieſu xp̄i. aīa cuiꝰ in primo inſtāti ſue creationis/vidit diuinā eſſentiā: exiſtēs ī corpore mortali ita clare: ita pure: ſic modo videt: et eodē modo quo hodie videt: excepto ꝙ tunc erat in corpore mortali ꝛ paſſibili: nunc autem in immortali/ꝛ in impaſſibili.

Secunda perſona q̄ excipitᷣ a regula eſt ſctūs moyſes qui exiſtēs in corꝑe mortali in hac vita/clare et nō obſcure vidit diuinā eſſentiā ſm ꝙ dicͭ Augu. xij. ſup Gen̄. ad litterā et in libro de vidēdo deū. Et hꝫ motiuum ex verbo qō dixit dn̄s de moyſe nūeri. xij. Ore ad os loquor ei. Palā et nō per enigmata et figuras deum videt.

Tertia pſona q̄ excipitᷣ a regula eſt aplʼus Paulus: de quo ſcribitᷣ. ij. ad Cor. xij. ꝙ raptꝰ eſt in paradiſum: ꝛ audiuit arcana v̄ba ꝛc. Ubi dicūt doctores ꝙ clare ꝛ puꝝ

re et nō obſcure vidit diuinā eſſentiam. Sed quō ſit hoc poſſibile: noueritis ꝙ dicit doctoꝛ glorioſus ſctūs Tho.j.pte ſumme.q.xij. arti.xj. ꝙ nullū eſt incōueniēs ſupernaturaliter: ꝙ deꝰ aliquos in carne viuētes faciat videre ſuā eſſentiā: ſicut fecit de moyſe ⁊ de paulo. Sed iſti viderūt nō ſenſibꝰ carnis vtētes. nā totaliter fuerunt rapti et alienati a ſenſibus. Et in ſignū huiꝰ/ paulus in viſione diuine eſſentie/ ita fuit raptꝰ ꝙ penitꝰ ignoꝛabat an eſſet in coꝛpe an extra coꝛpus.ij. ad Coꝛ. xij. Scio hoīem in xp̄o ante annos. xiiij. ſiue in coꝛpoꝛe ſiue extra coꝛpꝰ neſcio: deꝰ ſcit: raptum hmōi vſqꝫ ad tertium celū ⁊c. Parcatis quia non inueni plus: ideo applica ſi potes. Deo gratias.

¶ In vtroqꝫ feſto ſancte crucis. Ser. j.

SIgnū magnū apparuit in celo. Apoc̄.xij Prout reperio ī ſacra ſcriptura: et hoc etiā mōſtrat cōmunis experientia ī natura: ſignum datur hominibꝰ pꝛopter ſex conditiones.

Primo ad dirigendū peregrinantes.
Scd̄o ad defendendū peccantes.
Tertio ad pacificandū diſcoꝛdantes.
Quarto ad diſcernendū habentes diuerſitatem.
Quinto ad oſtendendum ꝙ nuncius habeat autoꝛitatem.
Sexto ad cuſtodiēdū in bello verſantes.

¶ Primū ptꝫ. nā videmus manifeſte ꝙ in vijs ponit̄ ſignū vel crux: vt tranſeuntes dirigat quo itinere vadāt. et ad iſtum ſenſum videbat̄ loqui Eſaias.c.lxij. Pꝛeparate viā ppl'o: planum facite iter. eleuate ſignū ad populos. ne. ſ. peregrinātes viā errent. Et in huiꝰ exemplū legit̄ Geneſis xxviij. ꝙ dū Jacob peregrinaret̄ meſopotamiā ſyrie ad auunculū ſuū: quadam nocte: vt tradūt hebꝛei: doꝛmiuit extra ciuitatē in quodā monte vocato moꝛia: vbi abꝛaā auus ſuus obtulerat yſaac filium ſuū: in quo mōte poſtea fuit tēplū edificatū: ⁊ ibi xp̄s fuit paſſus: ⁊ qꝛ reputabat locū illū ſctm̄: pꝛopter hoc ibi declinauit et euigilauit ſperās ibi aliquā conſolationē habere. et dicunt hebꝛei ꝙ iacob accepit tres lapides: ⁊ poſuit ſub capite: ⁊ qn̄ euigilauit et inuenit de illis tribꝰ lapidibus factū vnū lapidē: erexit lapidē in titulū. et narrāt iudei ꝙ fuit in ſignū ꝙ dominꝰ vniretur cū eo ad eū' aſſociandum. Nos v̄o melius poſſemꝰ exponere: ꝙ fuit in ſignū triū perſonarū ⁊ vnitatis eēntie in deo q̄ ibi apparuit. vel in ſignū triū naturarū in xp̄o. ſ. coꝛpis et aīe et diuinitatis in vnitate pſone. Apparet igitur p̄ma clauſula. ¶ Scd̄m ptꝫ. videmus manifeſte ꝙ qn̄ aliquis ꝓpter foꝛefactū meretur moꝛtē: ſi dn̄s vel pꝛinceps remittat offenſam: dat ſibi ſignū remiſſionis: vel facit ſibi inſtrumentū vel hmōi. Exemplū habemus Gen̄.iiij. vbi legit̄ ꝙ cū cayn interfeciſſet abel fratrem ſuū: ex hoc timēs puniri: ne interficeret̄ a quocūqꝫ homine: ideo petens a dn̄o conſeruari dixit dn̄o. Oīs qui inuenerit me: occidet me. ſequit̄ Poſuitqꝫ dn̄s ſignū in cayn: vt non interficeret eū omnis q̄ inueniſſet eum. Et ſm doctoꝛes/ poſuit ſignū. ſ. tremoꝛem hoꝛribilem omniū mēbꝛoꝝ. Et in faciē cayn ſignū impꝛeſſit: in quo cognoſcebat̄ ab oībus fratrē innocentē occidiſſe. et ſic abominabilis oībus reddebat̄. Apparet igit̄ ſcd̄a clauſula. ¶ Tertiū ptꝫ. videmus cōmuniter ꝙ qn̄ inter diſcoꝛdātes tractat̄ ⁊ ponit̄ pax ⁊ amicitia: dant aliqđ ſignū pacis ⁊ amoꝛꝫ vel federis. Ita legimꝰ Gen̄. vij. cū deꝰ ꝓpter pctm̄ carnis totū mūdū p diluuiū deſtruxiſſet: cuꝫ aque ceſſaſſent noe ſup altare obtulit ſacrificiū: qđ fuit deo valde acceptū. Ptꝫ ex h̄ ꝙ deus fuit placatꝰ. vn̄ ait dn̄s ad noe. Hoc eſt ſignuꝫ federis qđ do inter me et vos ⁊c. Arcum meū ponā in nubibꝰ celi: ⁊ erit ſignū federis inter me et īter terrā. Gen̄.ix. ¶ Quartū pꝫ. docet expientia ꝙ qn̄ vaſalli diuerſoꝝ pꝛīcipū debēt ꝯgregari: q̄libet volēs diſcernere ppl'm ſuū ab alijs: oꝛdinat et p̄cipit ꝙ poꝛtet ſignū ſuū. Ita legimus in Gen̄. ꝙ dn̄s volēs q̄ſi quodā charactere ppl'm ſuū diſcernere ab alijs: īdixit eis ſignū circūciſiōis. di. Circūcidet̄ ex vob̄ oē maſculinū: ⁊ circūcidetꝫ carnē p̄putij vr̄i: vt ſit in ſignū federꝫ inter me ⁊ vos. Gen̄. xvij. Vn̄ dic̄ Damaſce. ꝙ circūciſio eſt determinās iſrael a gētibꝰ cū q̄bus conuerſabatur. ¶ Quintū ſic declarat̄. videmus cōiter ꝙ nuncij et ambaſiatoꝛes poꝛtant litteras vel aliqđ ſignū dn̄i a quo mittuntur: vt fidē faciāt ꝙ ab eo mittūtur. vt legitur Exo. iij. ꝙ dominꝰ dixit ad moyſen.

Ueni mittā te ad pharaonē vt educas po
pulū meū filios iſrael de egypto. Reſpon
dit moyſes. Quis ſuȝ ego vt vadā ad pha
raonē: et educā filios iſrael de egypto. Et
dn̄s ad eū. Ego ero tecum et hoc habebis
ſignum ꝙ miſerim te. Dedit ei dn̄s duo ſi
gna. Primū ꝙ virga verſa eſt in colubꝛū.
ſcd̄m ꝙ manus quā miſit in ſinū ſuum: fa
cta fuit lepꝛoſa. Et ait ei dn̄s. Si nō credi
derīt (inq̄t) tibi: nec audierint ſermonē ſi
gni pꝛioꝛis: credent verbo ſigni ſequētis.
¶ Sextū ſic declaratur. Uidemus ꝙ bel-
latoꝛes poꝛtant vexillum: et in ſignum ne
cum cōmiſceanť cū aduerſarijs: ꝑcutiant
ſuos: ſed potius iuuēt. Unde legitur Nu-
meri. ij. ꝙ dn̄s dixit ad moyſen et aarō: ꝙ
ſinguli de populo iſrael ſm̄ ſigna et vexil-
la incederēt in caſtris. Exemplū etiam ad
pꝛopoſitū habemus de Joſue. ij. c. vbi le-
gitur ꝙ quedā mulier que vocabať raab
dixit exploꝛatoꝛib⁹ ciuitatis hiericho. De
tis mihi verum ſignum vt ſaluetis patrē
meum et matrem fratres ⁊ ſoꝛoꝛes meas.
Qui ei dederūt tale ſignum: ꝙ cū caperēt
ciuitatem: ad defenſionē ſui et ſuoꝝ: ꝙ ap
penderet funiculū in feneſtra coccineū. et
ſic pꝛopter iſtud ſignum nō fuit capta: q̄n
immo liberata. Patet igiť ſexta regula et
per ꝯn̄s ⁊c̄. Modo pꝛedicta noſtro ꝓpoſi
to applicādo. Crux benedicta que hodier
na die apparuit in celo conſtantino impe
ratoꝛi: ⁊ fuit hodie per helenam inuenta:
hȝ et habuit p̄dictas ſex ꝓpꝛietates.
Primo dirigit nos peregrinantes.
Secundo defendit nos peccantes.
Tertio reconciliat nos deo: qui eramus
diſcoꝛdantes.
Quarto inter infideles et nos ponit di-
uerſitatem.
Quinto dat chꝛiſti ſeruis poſſe et autoꝛi-
tatem.
Sexto cuſtodit cum quis impugnať con
tra inimici crudelitatem.
¶ Dico pꝛimo ꝙ ſancta crux nos deuian-
tes dirigit. Iſtud legim⁹ in vita bt̄i Chꝛi-
ſtofoꝛi. lege hiſtoꝛiā. Iſtud etiam declarat
Chꝛyſ. homel. xiij. ſic di. Si noſſe deſide-
ras crucis virtutē: audi quāta dicere poſ
ſum ad ipſius laudem. Crux eſt ſpes xp̄ia-
noꝝ: dux cecoꝝ: baculus claudoꝝ: directoꝛ
itinerantiū: gubernatoꝛ manētiū. hec ille.
¶ Scd̄o defendit nos peccantes. Ita di-
cit oꝛigenes. Tanta eſt virtus crucis; vt ſi
in mente fideliter habeatur: nulla libido
dominabitur. nulla peccati pꝛeualere poſ
ſit iniuria: ſed cōtinuo ad memoꝛiā illi⁹
oīs peccati et moꝛtis fugit exercitus. hec
ille. Ita patet per exēplū illius iudei qui
ſe ſignauit. ¶ Tertio pacificat hominē cū
deo. Ita dicit apl̄s ad Epheſ. ij. Ipſe eſt
pax noſtra. ſequiť infra. Per crucē interfi-
ciens inimicitias. ſ. inter deū et hoīem. et
idē apl̄s ad Roma. v. Cū inimici eſſemus
reconciliati ſumus deo ꝑ moꝛtē filij eius.
Hoc idē cōfirmat Rabanus in lib. de lau
dibus crucis di. Salue crux ſctā: qua im-
peratoꝛ et rex noſter xp̄s poteſtatē in celo
et in terra cōquiſiuit: et mundū deo recon
ciliauit. hec ille. ¶ Quarto inter nos ⁊ in
fideles dr̄iam ponit. Nā xp̄s bonos et iu-
ſtos ſuo ſigno ſignat: vt inter alios. ſ. ma-
los cognoſcātur. vnde pſ. Signatū eſt ſu
per nos lumē vultus tui dn̄e. Lumen vul
tus dei: vt diċ glo. eſt crux xp̄i: quo ſignā-
tur hic: vt cognoſcantur in iudicio. Qđ fi
guratū fuit Apoc. vij. Nolite nocere terre
et mari neq; arboꝛibus: quoaduſq; ſigne
mus ſeruos dei noſtri in frōtibus eoꝝ. to
tū nota. Similiter Ezech. ix. ſcribiť: ꝙ di
xit dn̄s viro qui erat indutus lineis: ⁊ ha
bebat atramētariū. Signa thau ſuꝑ frō-
tes viroꝝ gementium ⁊ dolentiū. nota to
tū. ¶ Quinto dat ſanctis a deo miſſis po-
teſtatē et autoꝛitatē. j. Coꝛ. j. Nos pꝛedi-
camus xp̄m crucifixū. Iſtud ſignum poꝛ-
tabat apl̄s qui ad pꝛedicandū gentibus a
deo miſſus fuerat: ꝓut ipſe aſſerit ad Ga
la. vj. Ego em̄ ſtigmata dn̄i ieſu in coꝛpo-
re meo poꝛto. vnde Aug. in lib. de verbis
dn̄i. Apl̄i ſtigmata. i. ſigna militie xp̄i que
me cōpꝛobant eius militē eſſe. Hoc idem
aſſerit Chꝛyſ. homel. xiiij. de laudib⁹ cru-
cis. Crux eſt pꝛeconizatio pꝛophetarū: an
nūciatio apoſtoloꝝ: gloꝛiatio martyꝛum.
hec ille. Unde virtute crucis ſancti multa
miracula faciebāt: ſicut legiť de beato do
minico. ſigno cruc; obediuit pluuia. Etiā
de beato petro martyꝛe ꝙ facto ſigno cru
cis nubes poſuit ſe inter ſolē et ppl̄m ⁊c̄.
¶ Sexto et vltimo cuſtodit illū qui ab ini
micis impugnatur. Ita dicit Aug. Ubi ſi
gnū crucis cū fide et timoꝛe dei p̄ceſſerit:
nihil ibi inimic⁹ nocere poterit. hec ille. ſi
cut patet de conſtantino imperatoꝛe pꝛo
ficiſcente ad pꝛelium. lege hiſtoꝛiā. Ex ma
ioꝛi igitur et minoꝛi pꝛopoſitione conclu-

datur ſic thema. Crucis ſignum magnum apparuit in celo.

¶ In feſto ſancte crucis. Sermo. ij.

a [S]Tabant iuxta crucē maria mr̄ ieſu: et maria magdalene: ꝛ diſcipulꝰ quem diligebat. Ioh. xix. Quia hodie eſt feſtum crucis: reperio ꝙ aliq̄ hodie ſtāt iuxta crucē.

Aliqui hiſtorialiter.
Aliqui litteraliter.
Aliqui ſpiritualiter.

De ſecundis ꝑm litterā. De tertijs ꝑm ſpiritum dicitur thema ſumptum. Stabant iuxta crucem ieſu ꝛc.

Prima pars.

¶ Primo hiſtorialiter. hodie ſtat iuxta crucē Helena glorioſa cōſtātini imperatoris mater: que ſicut xp̄ianiſſima maxima deuotione crucis inflammata: crucē dn̄i in hieruſalē queſiuit: ꝛ finaliter inuenit. ſciuit eñ verbū xp̄i. Omnis qui petit accipit: et qui querit īuenit. Luc. xi. Qui petit feruenter / cū deuotione mētali. et q̄ querit diligēter cū ſollicitudine cordiali: inuenit qd̄ querit: cum deſiderio totali. Ita dicit dn̄a helena iude antiquo iudeo in hieruſalē: q̄ ſciebat vbi crux dn̄i erat in hierl'm. Cōple deſideriū meū: et viues. oſtēde mihi vbi lignū ſancte crucis eſt: hodie theſaurus precioſiſſimus de quo dr̄ in euāgelio Mat. xiij. Simile ē regnum celoꝝ theſauro abſcondito in agro: quē qui inuenit homo abſcōdit: ꝛ pre gaudio illiꝰ / vadit ꝛ vēdit vniuerſa q̄ habet ꝛ emit agrū illū. In iſto tex. iuxta hiſtoriā hodiernam notare poſſumus.

Primo quis theſaurus abſcōditꝰ: qꝛ crux xp̄i: quam abſconderunt iudei.

Scd̄o quis ager vbi theſaurus eſt abſcōditus: qꝛ ad litterā ager caluarie locus: vel allegorice eccleſia que eſt ager / q̄ dicitur acheldemach: hoc eſt ager ſanguinis vſqꝫ in hodiernū diem: ꝛ in perpetuum: qꝛ ſanguine xp̄i emptus et cōparatus.

Tertio qs hō qui abſcondit: qꝛ iudei.

Quarto quis homo qui inuenit: quia helena: que inuenit in hieruſalem. et iō hodie facimus feſtum de inuētione ſancte crucis. Et ſic pꝫ ꝙ ꝑm hiſtoriā: et ꝑm feſtum hodie helena mr̄ imperatoris conſtantini ſtabat iuxta crucem ꝛc.

Secunda pars.

¶ Dixi ſecundo ꝙ aliqui ſtant iuxta crucē litteraliter. et de iſtis intelligit thema ad lr̄am: ꝙ in die paraſceues / qñ xp̄s erat in cruce: ſtabāt iuxta crucē ieſu maria mater eius ꝛc. Et nō mirum ꝙ iſti ſtarent iuxta crucē ieſu. nam mater erat xp̄i qui erat in cruce: mater carnalis: magdalena filia ꝛ deuota ſpūalis. diſcipulus quē diligebat iohānes erat filiꝰ legalis qñ fecit eū filiū virginis per adoptionē dicendo matri. Mulier ecce filiꝰ tuus: et diſcipulo: Ecce mater tua. et ex illa hora accepit eā diſcipulus in ſuā matrem. ſ. adoptiuā. Utinā placeat deo ꝙ ſpūaliter nos ſimus iuxta crucē xp̄i cū maria matre ieſu: cōcipiēdo eū in noſtris cordibus per bonū propoſitū: pariēdo eū in nr̄is manibus per bonū opus. et ſic quilibet noſtrū erit mater ieſu: et verificabit̄ de nobis ſpiritualiter. Stabat iuxta crucē ieſu maria mater eius. Utinam placeat deo ꝙ nos ſimus iuxta crucē ieſu ſicut deuoti penitentes et ſpūales: qui lachrymis cōtritionis irrigemus pedes ieſu: ꝛ vnguento ſatiſfactionis vngamꝰ pedes ieſu et caput: ſicut fecit magdalena: et tūc erit verum thema de nobis. Stabat iuxta crucē ieſu maria magdalene. Utinā ſimus iuxta crucē ieſu ſicut veri filij et fratres ieſu adoptati per gratiā: ſicut fuit iohānes diſcipulus: quē diligebat ieſus: ꝛ erit verū de nobis. Stabat iuxta crucē ieſu diſcipulus quem diligebat ieſus. B

¶ Scd̄o eſt notandū ꝙ qñ maria mr̄ ieſu: et maria magdalene: ꝛ diſcipulus: quē diligebat ieſus: ſtabāt iuxta crucem ieſu cū maximo dolore de crucifixione xp̄i: intātū ꝙ fuerunt martyres corde. De beata virgine dixit ſymeon. Et tuam ipſius animā pertranſibit gladius. Luce. ij. glo. doloris de paſſione filij. Et tunc ibi in illo dolore maria magdalene: et diſcipulus participium habebant: intantum ꝙ dicunt doctores ꝙ martyres fuerunt: qꝛ ille dolor: quē ibi habuerūt: valuit eis pro martyrio. In quo nobis demonſtratur: et figuratur ꝙ debemus eſſe ſpiritualiter iuxta crucē ieſu cum dolore maximo peccatoꝝ noſtroꝝ: et non ſolum predicare crucem per doctrinā: ſicut apoſtolus qui dicit. j. Corinth. j. C

Nos predicamus xp̄m crucifixum. Nec ſolum configi in cruce per penam: ſicut apoſtolus Gala. ij. qui dicit. Chriſto confixus ſum cruci. ſed ſi neceſſe ſit: ſuſcipere dolorem martyrij pro fide crucis. Et hec debet eſſe tota gloria boni xp̄iani: ita vt cū apoſtolo dicat Gal'. vj. Mihi abſit gloriari niſi in cruce dn̄i noſtri ieſu xp̄i.

D ¶ Dixi tertio q̄ aliqui ſtant iuxta crucem ſpūaliter. iſti ſunt generaliter oēs xp̄iani. Vn̄ maximus in ſermone de martyribus. Nō ſolū dicitur crux ligni patibulum: ſed pie vite virtutiſq̄ propoſitum. Unde oīs xp̄iani vita qui ſ̄m euangeliū vixerit: crux eſt atq̄ martyriū. Specialiter tn̄ religioſi ſtant iuxta crucem: q: ſpecialius imitātur crucis vitam et crucifixi. audiūt illud verbum xp̄i. Si quis vult poſt me venire: abneget ſemetipſum ⁊ tollat crucē ſuā. Luc. ix. de quorū numero eſt iſta religioſa: quā in preſenti habemus: que ſtabat iuxta crucem in toto tp̄e nouitiatus: et modo vult portare crucē per profeſſionē ⁊ votū ſolēnizatū. vnde in preſenti ego interrogo eā ſic. Uos ſtetiſtis iuxta crucem toto tēpore veſtri nouitiatus: modo vultis vos portare crucē xp̄i perpetuo vſq̄ ad mortem per votū ſolennizatum? dicit q̄ ſic. Et ſubiunge. caueatis quō portabitis crucē: q: ſex genera hoīm: et ſex modis portant crucē. tria vel tres / malo mō. alij tres bono modo. et videatis vt vos portetis cū bonis. non cum malis.

¶ Primo portant aliqui crucem xp̄i cū fictione: vt religioſi hypocrite ſignati et figurati in piſtore pharaonis: qui ſomniauit q̄ ponebatur ī cruce. Geneſ. xl. qđ in ſomnijs eſt et apparet: fictio eſt: nō verū. Sic hypocrite non cum veritate portant crucē xp̄i: ſed ficticio vt habeant gloriam hoīm: ſed poſtea portabunt cum veritate in inferno: vbi ponentur in cruce ⁊ in tormēto. Pete ſi intendit portare crucem cū iſtis: et dicat q̄ non.

¶ Scđo portāt aliqui crucē xp̄i cum murmuratione: ſicut religioſi inobedientes et rebelles: qui nihil voluntarie faciunt pro priore vel priorīſſa. iſti portāt crucem: ſed cum malo latrone in parte ſiniſtra: qui in cruce erat: et tamen murmurabat: ⁊ blaſphemabat dī. Luc. xxiij. Si tu es chriſtus ſaluum fac teipſum ⁊ nos. Pete ſi cū iſtis intendit portare? et dicat q̄ non.

¶ Tertij portāt crucem cū coactione: ſicut illi religioſi qui faciunt precepta maiorū: ſed coacte: quia aliud facere non poſſunt. Iſti portant crucē cū ſimone cyreneo: quē iudei angariauerunt vt tolleret crucē chriſti. Mat. xxvij. Pete ſi cum iſtis intendit portare? et dicat q̄ non.

¶ Quarti ſunt qui portant crucem deuote cum contritione vt latro dextre partis: qui in cruce poſitus: de omnib⁹ peccatis contritus: dixit Luc. xxiij. Domine memēto mei cum veneris in regnum tuum. Et audire a chriſto meruit veniam ⁊ remiſſionem. vnde dixit ſibi. Amē dico tibi / hodie mecum eris in paradiſo. Pete ſi cum iſtis intendit portare? et dicat q̄ ſic. E

¶ Quinti ſunt qui portant crucem voluntarie ſine contradictione: vt boni obedientes: qui ſine contradictione / cum humilitate / inclinato capite obediūt prelato: ſimiles chriſto: qui humiliauit ſeip̄m quando inclinato capite (in cruce) tradidit ſpiritum. Ioh. xix. ſic illud Philip. ij. Fact⁹ eſt obediens vſq̄ ad mortem: mortem autem crucis. Ac voluntarie ad portandum crucem inuitat chriſtus dicens. Si quis vult poſt me venire: abneget ſemetipſum et tollat crucem ſuam ⁊c̄. Luce. ix. Pete ſi cum iſtis? Dicat q̄ ſic.

¶ Sexti ſunt qui portant crucem cōtinue per bonam operationē: qui actualiter vel habitualiter ſunt in vera penitētia: in bono propoſito: offendere deū aut proximum non intendunt: de quibus dixit chriſtus. Tollat crucem ſuā quotidie. ſ. actu vel habitu. Pete ſi cū iſtis? et dicat q̄ ſic. et ſubiunge. tunc verum eſt thema: q̄ vos ſtatis iuxta crucem. Sed quomodo erit verū de nobis totum thema. Stabāt iuxta crucē maria ⁊c̄. Certe iſto modo: quia ſi tribus predictis modis. ſ. deuote cum contritione. voluntarie ſine contradictione. et continue per bonam operationem vos portatis crucem: vos eritis in religione tribus modis.

Primo cum innocentia. ſic ſtabitis iuxta crucem cum maria matre ieſu: que eſt exemplum innocentie.

Secundo cū penitentia. ſic ſtabitis iuxta crucem cum maria magdalena: que eſt exemplum penitentie.

Tertio cū diuina gratia. ſic ſtabitis iuxta crucē ieſu cū iohāne: q̄ interpretat̄ grā.

Et ſic de vobis erit verum totum thema. Stabãt iuxta crucẽ ieſu ⁊c̃. Et notate vnũ ꝙ amodo de parentibus non eſt curandũ ſed ſumite exemplũ a chriſto in cruce: qui de matre amplius nõ curauit: niſi ꝙ eam iohanni cõmendauit. ſic et vos facite. Johãnes interpretatur gratia dñi. Sic vos ſolum cõmittite parentes dei gratie. Interroga ſi vult illis tribus modis ſtare in religione perpetuo et votiue iuxta crucẽ? et dicat ꝙ ſic. Et tunc dic que poſſunt hec impedire. et ſubiunge. Dominus incepit ipſe perficiat. Amen. Et ſic explicit.

¶ In natiuitate ſancti iohannis baptiſte. Sermo.

Inter natos mulierũ non ſurrexit maior iohanne baptiſta. Mat. xj. et Lu. vij. Tres errores tenuerunt quidam antiqui ⁊ male opinãtes de beato iohãne baptiſta: qui errores tolluntur per thema allegatum. Primi dixerũt ꝙ iſte ſctũs fuit angelus a natura. et iſte error tollitur per hoc ꝙ dr. Inter natos mulierum. angelus aũt non naſcitur de muliere: q2 oẽs angeli fuerũt per creationẽ: et nõ per generationẽ ꝓducti. Scdi dixerũt ꝙ iohãnes dubitauit in ſcriptura. et iſte error tollit̃ per ſecundam partẽ thematis: qñ dr. nõ ſurrexit maior. Ille eñ qui dubitat in fide: nõ eſt magn9: et per ꝯñs nec maior. Tertij dixerũt ꝙ iohãnes nõ fuit ſctũs: q2 de ſequela xpi nõ habuit curam: ſed iſte error tollitur ꝑ tertiã partẽ thematis. iohãne baptiſta. q̇ interpretat̃ plenus grã. Primi errauerũt ꝓpter illud qȯ dixit Malach. in. c. iij. Ecce ego mitto angelũ meũ. Sed hoc nõ cõcludit: qm̃ aliquis põt dici angelus propter duo. Primũ q2 iſtud nomẽ angelus eſt nomẽ officij: et nõ nature. vt dicit Diony. in de celeſti hierarchia. Scðs error habuit ortũ ab illo paſſu. Mat. xj. Cũ audiſſet iohãnes ĩ vinculis opera xpi: miſit duos de diſcipulis ſuis: dicens ei. Tu es qui venturus es: an aliũ expectamus? Ex quo inferũt iohãnẽ dubitaſſe de xp̃o: cũ interrogauerit: ⁊ ꝓpter interrogationẽ condẽnatũ eſſe. Sz hoc nõ ſequit̃: ꝙ ſi interrogauit ꝙ dubitauerit. interrogauit eñ xp̃s. Cui9 eſt imago hec ⁊c̃. Mat. xxij. et tñ nõ eſt dicendũ ꝙ dubitaret: cũ oĩa ſciret. Itẽ non ſequit̃. iohãnes dubitauit: ergo dãnatus eſt. nã nõ oĩs dubitatio eſt dãnabilis. Potuit eñ dubitare vtrũ xp̃s in ꝓpria perſona deſcẽderet ad inferos vt inde extraheret ſctõs patres: vel ꝑ aliũ. Similiter iohãnes qñ miſit diſcipulos ad xp̃m: magis miſit ꝓpter dubitationẽ eoꝝ ꝙ̃ ꝓpter ſe. Tertius error habuit ortũ: q2 iohãnes nõ fuit ſecut9 xp̃m: ſz hoc nõ ſequit̃: q2 multi fuerũt ſcti q̇ nõ ſequebant̃ ip̃m corporaliter. ⁊ multi q̇ fuerũt curati ĩ aĩa ⁊ in corpe et tñ ip̃m nõ ſeq̃bant̃ corporal'r. Euãgeliſta ḡ volẽs excludere iſtos errores: dicit ĩ themate allegato. Inter natos mulierum ⁊c̃. Ergo iohãnes nõ fuit angel9 a natura q2 fuit nat9 de muliere. Scðo ꝙ nõ dubitauit ĩ ſcriptura: q2 null9 maior eo. Tertio ꝙ fuit ſctũs a natura: q2 baptiſta. Bene ḡ dictũ eſt. inter natos mulierũ nõ ſurrexit maior iohãne baptiſta. qȯ fuit thema. In quibus quidẽ verbis tria notantur.

Primo comparatio virtuoſa: quia inter natos mulierum.

Scðo commendatio ſumptuoſa: quia nõ ſurrexit maior.

Tertio nominatio gratioſa: quia iohanne baptiſta.

Prima pars.

¶ Quantũ ad primũ dicit Dama. ꝙ quadrupl'r hõ eſt gñatus vel ꝓductus. Primus modus ſine hoĩe ⁊ ſine muliere: ſicut fuit adã: q̇ fuit format9 de limo terre. Scðs modus de hoĩe ſine muliere: ſicut fuit eua: q̇ fuit gñata vel ꝓducta de coſta ade. Terti9 modus de muliere ſine hoĩe: ſicut fuit xp̃s: q̇ fuit natus de virgine ſine hoĩe. Quart9 modus de hoĩe et muliere: ſicut hoĩes naſcũtur cõiter. Licet iſte modus non ſit ita mirabilis ſicut tres ꝑmi: tñ multe natiuitates fuerũt mirabiles: ſicut natiuitas yſaac tp̃e legis nature. ſicut Hieremie tp̃e legis ſcripture: ⁊ ſic de multis alijs. Tñ natiuitas bti iohãnis fuit mirabilis: q2 ab vtroq3 parẽte: q2 erãt iuſti. iuxta illud Luc̃. j. Erãt iuſti ambo ⁊c̃. q2 de ſacerdotio: quia fuit de vice abia. Narra quõ fuit preconizatus in templo vt habetur Luc̃. j. Et ſic natiuitas iohannis fuit admirabilis.

Primo ex parte filij naſcentis.

Scðo ex parte matris parientis.

Tertio ex parte patris generantis.

¶ Quantū ad primū cōmuniter oīs nati
uitas humana hꝫ tres defectus. Primo
eſt culpabilis: qꝛ omnes naſcimur filij ire
ephe. ij. Scd̄o eſt vilis: qꝛ naſcit̄ ex ſper-
mate. Sap̄. vij. Coagulat⁹ ſuꝫ in ſangui-
ne: ex ſemīe hoīs. Tertio ē triſtis: qꝛ pmā
vocē ſimilē oīb⁹ emiſi plorās. Sap̄. vbi. ſ.
Econtrario natiuitas Iohīs fuit ſctā. ibi
Impletū eſt tēpus pariendi. Luce. j. Itē
magnificata: quia dꝛ. Magnificauit dn̄s
miām ſuam cum illa. Luc̄. j. Itē iocunda
in hoc ꝙ dꝛ: Cōgratulabant̄ ei. Hanc an
gelus exultationē nunciauit: et iohānes
in vtero dn̄m ſuū cognouit. et ſic ex par-
te naſcentis fuit ſancta.

¶ Quantū ad ſcd̄m ſcilꝫ ex parte matris/
fuit ſancta: qꝛ abſtulit opprobriū ſterili-
tatis. Luce. j. Sic fecit mihi dn̄s in dieb⁹
quibus reſpexit auferre opprobriū meū.
Scd̄o conceptū miraculoſum ei dādo ſu
pra naturam. Et ecce elizabeth cognata
tua: et ipſa cōcepit filiū in ſenectute ſua.
Tertio qꝛ repleta ē ſpūſancto. Et repleta
eſt ſpūſancto elizabeth ꝛc. Quarto nobi
liſſimā prolem dei dando: qꝛ inter natos
ꝛc. Quinto eam perſonaliter viſitando.
Vn̄ hoc mihi vt veniat mater dn̄i mei ad
me ꝛc. Sexto ſecreta reuelando. ſ. qn̄ re-
uelauit ei ꝙ mr̄ eſſꝫ dn̄i: iō bene dictū eſt
de matre. Magnificauit dn̄s miām ſuaꝫ
cum illa. i. multas miās fecit.

¶ Tertio iſta natiuitas fuit mirabilis ex
parte pr̄is generantis. Nam primo hanc
angel⁹ ſibi nunciauit. Scd̄o effectus eſt
mut⁹ quia dubitauit. Tertio effect⁹ eſt lo
quēs qn̄ nomen reſerauit. iō cātam⁹. Ille
ꝓmiſſi dubi⁹ ſupni ꝛc. vſqꝫ organa vocis.

¶ Quarto fuit mirabilis ex parte parēte-
le queſtionātis et dicētꝫ: Quiſputas puer
iſte erit? Vbi ſciendum ꝙ hec potuit eſſe
q̄ſtio laudis: vt habet̄ Exod̄. xv. Quis ſi-
milis tui ī fortibus dn̄e ꝛc. Quis ſilis tui
magnificatus in ſanctitate: terribilis ꝛc.
vel admirationis vt Eſa. lxiij. Quis ē iſte
qui venit de edon ꝛc. vel dubitationis vt
Mat. xviij. Quiſputas maior eſt ī regno
celoꝝ. Vn̄ in hac qōne duo poſſunt intel-
ligi. ſcꝫ laus ꝛ magnificētia pueri. Quiſ-
putas ꝛc. q̄ſi di. valde magn⁹ et laudabi-
lis. Itē admiratio ppl'i ſic. Quiſputas ꝛc.
ideſt miramur qualis erit iſte puer. ſ. quā
tum ad officiū. Huic queſtioni rn̄det an-
gelus dicens. Et erit magnus corā dn̄o,

Itē pater dixit. Tu puer propheta altiſſi
mi vocaberꝫ. Itē xp̄s dicit. Ecce ego mit-
to angelum meū. Et ideo iohānes reſpon
dit iudeis quando petierunt. Tu q̄s es?
Ego vox clamantis in deſerto. Iohan. j.
In quo verbo tangūtur quattuor
Primo perſone excellentia: q̄ denotat̄ in
ꝓnoīe demonſtratiuo: quia ego.
Scd̄o vite eminētia: que denotat̄ in ſo-
no auditiuo: quia vox.
Tertio p̄dicationis lucratiua: q̄ denotat̄
in verbo exhortatiuo. qꝛ clamātis.
Quarto vite auſteritas et penitētia affli-
ctiua: q̄ denotat̄ in loco: qꝛ in deſerto.

¶ Quantū ad p̄mū. Iohēs pōt in ſingu-
lari de ſe dicere. Ego ſum q̄ deſtruo (al's
deleo) iniq̄tates tuas. Eſa. xliij. Dicas ħ
qūo deſtruxit iniq̄tates herodis. ꝛ appli-
ca quāto meli⁹ poteris. Quātū ad ſcd̄m/
b. Iohēs fuit vox cōuertēs luxurioſos ad
caſtitatē: inuidos ad charitatē: cupidos
ad liberalitatē: ſupbos ad hūilitatē: īpi-
os ad cordis libertatē: ſteriles ad opis fe
cūditatē: morbidos ad curſus celeritatē.
vt de ipſo dicat̄ illud. pſ̄. xxviij. Vox dn̄i ī
ꝟtute: vox dn̄i in magnificentia. Quantū
ad tertiū ſciēdū ꝙ p̄co xp̄i dꝫ clamare vili
tatē natural' originis. īpuritatē criminal'.
turpitudinis ſeueritatē. Quantū ad q̄rtū
ſciendū ꝙ deſertū eſt locus in quo ē ſua-
uitas cant⁹: lenitas cātus: amenitas aſpe
ctus: raritas humani trāſitus. Et iō quia
btūs Iohēs fuit in p̄dictꝫ: ideo dꝛ de ipo
in ſpeciali: ꝙ ipſe vox clamantis in deſer
to. Et hoc de primo principali. applica ſi-
cut melius ſcis ꝛc.

Secunda pars.

Quantū ad ſecūdū pri-
cipale eſt ſciendū ꝙ maioritas beati Io-
hānis baptiſte declarat̄ in quattuor.
Primo ex priuilegioꝝ accumulatione.
Scd̄o ex reuelationū perfectione.
Tertio ex ſui ſanctificatione.
Quarto ex vite auſteritate ꝛ pfectione.

¶ Quātū ad p̄mū quidā enumerātes pri
uilegia ſctī Iohīs ponūt. x. q̄ fuerūt hec.
In ꝯceptiōe duo. Primū angelica annū-
ciatio. ſcd̄m noīs exp̄ſſio. Poſt ꝯceptionē
alia duo. primū ei⁹ ſanctificatio in vtero
mr̄is/ iuxta illud. Spūſctō replebitur ad
huc ī vtero mr̄is ſue. ſcd̄m ad p̄ntiam xp̄i
exultatio/ iuxta illud. Vt facta eſt vox ſalu

tationis tue ꝛc. et ſunt quattuoꝛ. In eius natiuitate duo. Pꝛimum qꝛ fuit magnum gaudiũ: iuxta illud. Et multi in natiuitate ei⁹ gaudebũt. ſcd̃m qꝛ miraculoſe reddidit officiũ lingue patri ſuo. et ſic ſunt ſex. In eius cõuerſatione duo. Pꝛimũ pꝛerogatiua viuẽdi: qꝛ in deſerto: et vinũ ꝛ ſicerã nõ bibit. ſcd̃m excellẽtia officij: qꝛ plus q̃ ꝓpheta. et ſic ſunt octo. In moꝛte duo. Pꝛimũ qꝛ pꝛo veritate et iuſticia moꝛtem ſuſtinuit vt hꝛ̃ Mar. vj. Luc. ix. et Mat. xiiij. ſcd̃m immẽſa leticia quã deſcendens in limbũ denunciãdo ſanctis patrib⁹ quẽ nũciauerat: habuit. ꝛ ſic ſunt decẽ. ꝛ ideo vocaꝛ maioꝛ. Alij computãt priuilegia iohãnis dicendo ꝙ ſunt. xvj. Pꝛimũ ꝙ fuit a ꝓphetis nũciatus. Eſa. xl. Vox clamantis ꝛc. et Malach. iij. Ecce ego mitto angelũ meũ ꝛc. ſcd̃m qꝛ fuit ab angelo nunciatus. Luc. j. tertiũ qꝛ fuit de parẽtib⁹ ſterilibus ꝛ ſenibus miraculoſe natus. quartũ qꝛ fuit ſanctus anteq̃ natus. quintum qꝛ fuit plus q̃ ꝓpheta: qꝛ exiſtẽs in vtero matris ꝓphetauit. ſextũ qꝛ fuit angel⁹ nõ natura: ſed nomine et virtute. ſeptimũ qꝛ xp̃m baptizare meruit. octauũ quia in baptiſmo vocẽ patris audiuit. nonum qꝛ in baptiſmo ſpm̃ ſanctũ in colũbe ſpecie ſup xp̃m vidit. decimum qꝛ ꝓpter tria merita debeꝛ ſibi triplex aureola. fuit em̃ virgo/ martyꝛ/ et pꝛedicatoꝛ. vndecimũ qꝛ ei⁹ ſanctitas fuit manifeſta xp̃ianis/ iudeis/ ꝛ gẽtilib⁹. duodecimũ qꝛ fuit carnis ſue ſupꝛemus dñatoꝛ: vt pꝫ ꝑ auſteritatẽ vite ſue. tertiũdecimũ qꝛ ipſe fuit mũdi huius maximus contẽptoꝛ: qꝛ vixit in deſerto. quartũdecimũ quia fuit regni celeſtis maxim⁹ pꝛedicatoꝛ: dicẽdo. pñiam agite. quintũdecimũ qꝛ fuit vitioꝝ pſecutoꝛ: vt pꝫ in herode. decimũſextũ qꝛ ei⁹ feſtũ eſt ſolẽne et maximi gaudij. Pꝛopter iſta ꝑuilegia cantaꝛ de iſto ſctõ. Nõ fuit vaſti ſpaciũ per oꝛbis ſanctioꝛ quiſq̃ genit⁹ iohãne. Iſte dicitꝛ plus q̃ ꝓpheta: qꝛ alij ꝓphete ꝓphetizauerũt qñ fuerũt nati et adulti: ſed iſte anteq̃ fuiſſet natus de vtero matris habuit gratiam ꝓphetãdi. Luc. j. Exultauit infans in vtero ꝛc. Iõ xp̃s fecit ſalutationẽ elizabeth vt ꝓcederet ſermo de oꝛe matris vbi habitat dñs: ꝛ per aurẽ elizabeth ingreſſus deſcẽderet ad iohãnem vt illuc eũ vngeret in ꝓphetã: ſꝫ hoc qꝛ alij ꝓphete nõ dederãt alijs ꝓphetis gratiã ꝓphetãdi. Nã dicit Chꝛyſ. Quis ꝓphetarũ cũ vel ꝓpheta ꝓphetã facere potuit. helias quidẽ heliſeũ in ꝓphetã vnxit: nõ tñ ſpm̃ ꝓphetãdi donauit. Iſte aũt in vtero matris exiſtẽs diuini interi⁹ ſciẽtiã matri donauit: et ad os illius in verbo cõfeſſionis aperuit: vt cui⁹ nõ videbat perſonã: agnoſceret dignitatẽ dei. Luc. j. Vñ hoc mihi ꝛc. iõ dꝛ de eo Mat. xj. Quid exiſtis in deſertũ videre ꝓphetã ꝛc. ſubdiꝛ. Etiã dico vobis plus q̃ ꝓphetã.

¶ Quantũ ad tertiũ de eius ſanctificatione. Bñ legim⁹ alios ſctificatos in vtero. tpe legis nature vt ſamſon. tpe legis ſcripture vt hieremias: ſꝫ btũs Iohãnes fuit magis ſctificatus. nã dꝛ de eo Luc. j. Spiritu ſancto replebiꝛ adhuc ex vtero mr̃is ſue. iõ cãtam⁹ de eo. Vẽtris obſtruſo poſtus cubili ꝛc.

¶ Quantũ ad quartũ bñ legim⁹ alios ſanctos feciſſe penitẽtiam: ſꝫ nõ de tali etate qꝛ puer. nõ quãtum ad locũ qꝛ in deſerto. quãtũ ad aſperitatẽ qꝛ indut⁹ erat pellib⁹ cameloꝝ. pot⁹ ei⁹ fuit aqua: qꝛ vinũ ꝛ ſicerã nõ bibit. cib⁹ ei⁹ mel ſilueſtre ꝛ locuſte. et iõ bñ in iſtis quattuoꝛ oñdit ſuã maioritatẽ: vt de ipo intelligaꝛ illud Gen. xlix. Pꝛioꝛ in donis: maioꝛ eſt in imperio.

Tertia pars.

¶ Quantũ ad tertiũ pꝛincipale dicit Chꝛyſ. ſup illud verbũ. Iohãnes ẽ nomẽ ei⁹. ꝙ ſingularis materie idiciũ ẽ qñ a deo nomẽ imponiꝛ vel mutaꝛ. Btũs iohãnes multa noĩa habuit. ſ. ipoſita. vocat⁹ eſt puer: ꝓpheta: angelus: amicus ſpõſi: helias: lucerna. Iohãnes dꝛ puer: qꝛ eſt hũilis. Luc. j. Tu puer. Pꝛopheta dꝛ: quia ſibi cõuenit ꝓpter autoꝛitatẽ/ actionẽ reuelationis. ꝓpter veritatẽ locutionis. ꝓpter ſctĩtatẽ cõuerſationis. ideo de eo dꝛ Ioh. j. Pꝛopheta es tu. Tertium nomẽ eſt angelus: qꝛ fuit caſtus: nitidus: charitate feruidus: cõpaſſione ſtrenuus. Malach. iij. Ecce ego mitto angelũ meũ ꝛc. Quartũ nomẽ eſt amic⁹ ſpõſi/ ꝓpter reuelationẽ ſecretoꝝ: collationẽ donoꝝ: cõmẽdationẽ meritoꝝ. Cañ. ij. Dilect⁹ meus mihi ꝛc. Bñ ḡ vocatũ eſt nomẽ eius iohãnes: de q̃ ĩ themate. Inter natos mulierũ nõ ſurrexit maioꝛ iohãne ꝛc. Iohãnes interpꝛetaꝛ ĩ quo eſt gr̃a. Per quã ad gloꝛiã nos ꝑducat ieſus xp̃s dñs nr̄ ꝛc. Amen.

¶ In feſto apl'oꝝ Petri ⁊ Pauli. Sermo.

a Uper hanc pe-
trā edificabo eccleſiā meā.
Mat. xvj. et in euangelio
hodierno. Ut ianitoꝛ celi:
doctoꝛ oꝛbis: pariter iudi-
ces ſeculi: vera mundi lumina: in hac die
aurea debite venerētur: genitrix dei/mū-
di dña/celoꝝ regina: miſeroꝝ ſpes ſalutis
maxima: mēte iā humillima hic deuote ſa
lutetur humiliter et voce pia dicēdo: Aue
maria. ¶ Super hāc petram edificabo ec
cleſiā meā. lib. ⁊. c. regiſtratis ⁊c. Pro in-
troductione thematis/noto mihi ꝙ ſm
theologoꝝ ſnīam/hec eſt dr̄ia īter coꝛpus
xpi verū: ⁊ coꝛpus xp̄i myſticū: qð eſt eccle
ſia. ꝙ coꝛpus xpi verū in pꝛincipio ſue ꝓ-
ductionis habuit completum edificium
eſſe. de hoc doctoꝛes pulchꝛe ⁊ multa pul
chꝛa in. iij. ſen. Coꝛpus aūt xpi myſticum:
qð eſt eccleſia: ſemꝑ vſq3 ad finē mūdi eſt
in edificari. ad Ephe. iij. Quoſdam dedit
apl'os: quoſdā aūt ꝓphetas: alios vͦo euā
geliſtas: alios aūt paſtoꝛes ⁊ doctoꝛes ad
cōſummationem ſanctoꝝ in opus miniſte
rij ī edificationē coꝛpoꝛis xp̄i: donec occur
ramus oēs in vnitatē fidei ⁊ agnitionis fi
lij dei: in virū perfectū: in menſuram eta-
tis plenitudinis xp̄i. ſc3 in vltimo iudicio
qm̄ oēs reſurgem⁹ in iſta etate. xxxiij. an-
noꝝ. Volēs igiť xp̄s ad ſui coꝛpoꝛis myſti
ci. i. ſue eccleſie/edificiū ꝓcedere: dicit in
themate ſic. Mee eccleſie edificiū inchoa
bo: qð ſuper hanc petrā edificabo. Et pꝛo
pꝛoſecutione thematis/noto mihi ꝙ ſm
ipſius triplicē expoſitionē/triplex eſt pe-
tra: ſuper quā ſancta edificatur eccleſia:

Pꝛima petra conſtantie et ſoliditatis: et
iſta eſt chꝛiſtus.

Secūda petra virtuoſe ſanctitatis: ⁊ iſta
eſt fides.

Tertia petra iuriſditionis ⁊ poteſtatis: ⁊
iſta eſt petrus: de qua xp̄s in themate di
cit. Mee eccl'ie edificiū inchoabo: quod
ſuper hanc. ſ. petram edificabo.

¶ Dico pꝛimo ꝙ ꝑma petra: ſuꝑ quā ſan-
cta edificať eccleſia: eſt cōſtātie et ſolidita
tis: ⁊ iſta eſt xp̄s. ſicut pꝛimo thema expo-
niť ꝑ doctoꝛes in euangelio hodierno. Cū
em̄ petrus interrogatus. quē dicūt hoīes
eſſe filiū hoīs. Mat. xvj. Mar. viij. ⁊ Lu-
ce. ix. dixiſſet. Tu es xp̄s fili⁹ dei viui. Xp̄s
rn̄dit. Et ego dico tibi q2 tu es petr⁹: et ſu
per hāc petram (quā cōfeſſus es: que ſum
ego) edificabo eccleſiā meā. Motiuū aūt
iſtius expoſitionis fundat ſe ſuper verbo
apl'i. j. ad Coꝛ. x. dicēs. Petra autem erat
xp̄s. Sic ſm iſtā expoſitionē colūba. i. ec-
cleſia/in foꝛaminib⁹ petre. i. in plagis xp̄i
poniť. Cañ. ij. et Exo. xxxiij. Stabis ſupꝛa
petrā. q2 a xp̄o petra ſuꝑ quā fundatur et
edificať: ⁊ a pꝛedone hoc eſt ab impugnā
te demone: et ab oī tyꝛānide: ⁊ a peruerſo
rū ſciſmate: ⁊ ab hereticoꝝ dogmate ꝓte-
giť ⁊ defendiť. Hec ſunt poꝛte inferni: que
nō pꝛeualebūt aduerſus eā. qm̄ ipſa dicit
Eſa. l. Poſui faciē meā (ſc3 noticiā articu
loꝝ fidei ⁊ oīm credēdoꝝ) ſuper petrā du
riſſimā. (que eſt xp̄s.) et ſcio qm̄ non con
fundar. Licet em̄ ſm apl'm/vſq3 ad finem
mūdi hereſes permanebūt: tñ vt dicit glo
ſa Exo. vij. ſemꝑ erūt ſpūales doctoꝛes in
eccleſia: q̇ hereſes impugnabūt. ⁊ ideo ſi-
gnāter dicit. ſcio qm̄ non confundar: quis
(inq̄t eccleſia) dn̄s petra mea ⁊ robur me
um. ij. Reg. xxij. cui nullus ſciſmatic⁹ aut
hereticus cōparať: q2 abſoꝛpti ſunt iuncti
petre iudices eoꝝ. ſcribiť ī pſ. cxl. vbi glo
ſa. iudices eoꝝ ſunt potēter edocti: ariſto
teles/plato/pythagoꝛas: qui de moꝛibus
iudicabāt. hereticus ⁊ ſciſmaticus qui ec
cleſiā diuidebāt. ſed iūge. i. cōpara eos pe
tre. i. xp̄o: nihil ſunt. ſtulta eſt em̄ ſapien-
tia illoꝝ. hec glo. Cū ergo venti detractio
nū flauerint: pluuie ꝑſecutionū deſcende
rint: flumina tribulationū venerint: et in
edificium eccleſie irruerint: nō cadet: ſed
ſemper foꝛtis ⁊ incōcuſſa permanebit. nō
mirū: q2 h3 fundamenta eterna ſuꝑ petrā
ſolidā: que eſt xp̄s. Eccl'i. xxvj.

¶ Dixi ſcðo ꝙ ſcða petra ſuꝑ quā ſctā edi
ficať eccl'ia: eſt virtuoſe ſanctitatis: et iſta
eſt fides. Sic ſcðo exponiť thema ſic. ſm
em̄ Ambꝛo. petrus dicēs. Tu es xp̄s fili⁹
dei viui. in verbo xp̄s: in quo diuinitatis
et humanitatis vnio deſignať: fidē catho
licā eſt ꝓfeſſus: ꝓ qua poſtq̄ xp̄s expꝛeſſe
oꝛauit. Luc. xxij. Ego rogaui ꝓ te petre vt
nō deficiat fides tua. i. fides vniuerſalis
eccleſie. Xp̄s ḡ rn̄dens ad verba petri. Tu
es xp̄s fili⁹ dei viui. dixit. Et ego dico tibi
q2 tu es petr⁹: ⁊ ſuꝑ hāc petrā. i. fidē/quā
cōfeſſus es: edificabo eccleſiā meā. Moti
uū iſtius expoſitionis eſt illud. Certū ē ꝙ
edificiū eccl'ie: de quo xp̄s intēdit: non eſt

materiale:ſed ſpūale.ſed ſemꝑ ſm Magi
ſtrū lib.iij.diſ.xxij.in oī edificio ſpirituali
fides eſt fundamētū. Igit bene cōcludit.
ſup hāc petrā.i.fidē quā confeſſus es:edi
ficabo eccleſiā meā. Dicit enī ꝙ ſup hoc
fundamētū.ſ.fidei/oīs edificatio conſtru
cta creſcit in tēplū ſanctū in dño. In quo
et vos coedificamini in habitaculum dei
in ſpūſancto.ad Ephe.ij. Ex hoc etiā fun
damēto.ſ.fidei eccl'ie edificiū vſqꝫ ad cele
ſtē hieruſalē cōſurgit:nec ſine ipſa electo
rū btītudo perficit aut cōpletur.qꝛ de ſta
tu ꝛ cōſummatione eccleſie perficit beati
tudo oīm ciuiū ſupernoꝝ.vt inquit Ber
nar.ſup cañ.ſermone.lxviij. Tolle hanc.ſ.
eccleſiā (inquit Berñ.) ꝛ fruſtra inferior il
la creatura reuelationē filiorum dei expe
ctat. Tolle hāc:et nec patriarche:nec pro
phete aliqui cōſummabuntur.cū paulus
aſſerat deū ita ꝓ nobis prouidiſſe ne ſine
nobis cōſummarent. Tolle hāc:ꝛ ipa ſan
ctoꝝ angeloꝝ ꝓ imperfectione ſui numeri
gloria claudicabit.vñ poſtremo dabis mi
hi infantes lactētes: quoꝝ ex ore laudem
ſuā perficiat deus. Celū non habet infan
tes:habet eccleſia/qbus dedit nobis lac.
potū dedi:non eſcam quos per lauacrum
regenerationis in xpo genuit per fidē ſuā
cum nec haberēt propriā/nec ſine fide ec
cleſie ſufficeret aliena. hi ad laudē donec
veniat qui in conſpectu angeloꝝ pſallāt
ſibi dicentes. Letati ſumus ꝓ diebus qui
bus humiliaſti nos:annis qbus vidimus
mala. Hoc genus leticie angeli neſcierūt
niſi per filios eccleſie. Omne opus electo
rum eſt laudare deū:ſed deeſt laudi: ſi de
ſit qui dicat. Trāſiuimus per ignē ꝛ aquā
et deduxiſti nos in refrigerium. Qd vtiqꝫ
habet facere eccleſia.hec Bernar. Omnia
hec complet et perficit petra.ſ. fidei/ ſup
quā edificat eccleſia de qua in pſ.xxvj.in
quit ipſa. In petra exaltauit me. Et ſtatu
it ſupra petrā pedes meos.pſ.xxxix.

C ¶ Tertia ꝛ vltima petra:ſup quā ſctā edi
ficatur mater eccleſia:eſt iuriſditionis et
poteſtatis:et iſta eſt petrus. Sic tertio ex
ponitur thema ſic. Tu es petrus:et ſuper
hanc petram.i.te petrum edificabo eccle
ſiam meam. Hec eſt ſnīa Hieronymi/hila
rij/origenis/chryſoſtomi/ et vltimo theo
phili:qui ſuper illo verbo. Ego rogaui ꝓ
te ꝛc. et tu aliquando conuerſus cōfirma
fratres tuos. dicit ſic. Poſtꝙ me negato
ploraueris ac penitueris: corrobora cete
ros cum te principem apoſtolorum cōſti
tuerim. hoc enī decet te: qui mecū robur
es:et petra eccleſie. Et ꝙ iſta petra ſit pe
trus: ex textu fundāt doctores rōnem ſic.
Totum edificium eccleſie de quo chriſtus
intendit:fundatur in clauibus: que ordi
nem ſimul et iuriſditionem includūt. Sꝫ
iſtas promiſit ſe daturum ſoli petro.nam
ſequitur in textu. Tibi dabo claues regni
celorum:et quodcūqꝫ ligaueris ꝛc.igitur
ſequit ꝙ in petra eſt petrus:de qua quan
tum ad propoſitū ſpectat: chriſtus in the
mate ſic: Mee eccleſie edificiū inchoabo:
quod ſuper hanc petram.i.petrum/edifi
bo. In quo quidem themate/ de edificio
eccleſie:cum ſtatim ſequēti textu:tria no
bis demonſtrantur.

Primo virtus efficiens que dicit edifica
bo.ſ.ego.

Scd̄o lapis incipiens.ſuper hāc petrā.

Tertio poteſtas ſufficiēs : quia tibi dabo
claues regni celorum. et quodcunqꝫ li
gaueris ꝛc. Notatur igitur de edificatio
ne eccleſie.

Primo virtus efficiens et autor principa
lis:qui dicit.edificabo.ſ.ego eccleſiam.

Secundo lapis incipiens vnus ſolus ſin
gularis.ſuper hanc petram.

Tertio poteſtas ſufficiēs et iuriſditio vni
uerſalis. tibi dabo claues regni celorū :
et quodcunqꝫ ligaueris ſuper terrā: erit
ligatum ꝛc. ꝛ quodcunqꝫ ſolueris ſuper
terram:erit ſolutum ꝛc.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ nota
tur in themate de edificio eccleſie virtus D
efficiens et autor principalis:q dicit. Edi
ficabo ego.ſcꝫ chriſtus eccleſiam meā. In
quo verbo fundans ſe Nicolaus papa di
ſtin.xxij.ca.ſ.dicit/ꝙ omnes eccleſias ro
mana eccleſia inſtituit: romanā vo ſolus
xpus fundauit. Textus ibidē talis eſt. Oēs
ſiue patriarche in cuiuſlibꝫ apicē:ſiue me
tropoles pmatus:aut epatuū cathedras
vel eccl'iaꝝ cuiuſcūqꝫ ordinis dignitatem
inſtituit romana eccleſia. Illā vo ſol' ipſe
fundauit: ꝛ ſupra petrā fidei mox naſcen
tis erexit: q beato petro eterne vite claui
gero terreni ſimul et celeſtis imperij iu
ra commiſit. Ex quibus reuerendi domi
ni ꝛ magri Petri de palude:ꝛ Herne' na

talis tria correlaria ad propoſitū inferūt memorie cōmendāda: ⁊ dimittā allegationes doctoꝝ et iurium: quas iſti domini faciunt: cauſa breuitatis: et ꝙ maxime qꝛ ſcientibus legem loquor.

¶ Primū ꝙ poteſtas papalis nō ē ab homine: nec a tota hoīm cōmunitate. Patꝫ qꝛ in vtroqꝫ foro quodcūqꝫ ſoluere ⁊ ligare: ad impēdendū deo cultū debitum: et vite eterne meritoriū: hominē in deum ordinare: et alia que de ratione poteſtatis papalis ſunt intrīſeca ſupra vires humanas ſunt: et oēm humanā poteſtatē ⁊ autoritatē excedūt. Item qꝛ nulla cōmunitas pōt conferre poteſtatē ſm quā regat a ſuo dn̄o ſuperiori: cui⁹ dominiū ab eius cōſenſu nō dependet: talis eſt ptās papalis: qꝛ eſt ptās xp̄i ⁊ vice xp̄i. igitur.

¶ Scōm correlariū qđ inferunt predicti magiſtri et dn̄i ex predictis: ꝙ poteſtas papalis nō ē a papa: nec a ſui dignitate. Patꝫ qꝛ ad vicariū non ptinet inſtituere poteſtatē: qua vtit vt alterius vicarius. p prius eſt em̄ poteſtatē inſtituere: ꝙ eaꝫ alicui vicario cōmittere. Itē qꝛ papa nō pōt illam poteſtatē reſtringere vel ampliare. imo ſm magiſtrū Petrū de palude. qđ minus vr̄: non pōt ſedem mutare: cum de iuſſu domini Romā trāſlata ſit et poſita ſedes petri.

¶ Tertiū et vltimū correlariū qđ ſequit ex predictis: ꝙ papalis poteſtas eſt a ſolo xp̄o immediate. vn̄ dixit petro. Super hāc petrā (ego. ſcilꝫ) edificabo eccleſiam meā. ſequit pmiſſio dignitatis papalis. Tibi dabo claues regni celoꝝ. et qđcūqꝫ ligaueris et ſolueris ⁊c. que quidē pmiſſio impleta eſt Joh. xxj. qn̄ xp̄s ſibi dixit. Paſce oues meas. qđ exponit Chryſoſto. i. in mei abſentia: loco mei. De edificio ğ eccleſie primo patet virtus efficiens: ⁊ autor principalis: qui eſt xp̄s: qui dicit. ego ſcilꝫ edificabo.

Secunda pars.

E ¶ Secundo principaliter de edificio eccl'ie notat lapis incipiēs vn⁹ ſolus ſingularꝫ. Sup hanc. i. ſup petram. vn̄ Cyprian⁹ ad ppoſitū. xxiiij. q. j. Loquit dn̄s. Sup vnū. i. petrum / fundauit xp̄s eccl'iaꝫ: et ꝙuis apl'is oībus poſt reſurrectionē ſuam parē poteſtatē tribueret et diceret: Sicut miſit me pater: ⁊ ego mitto vos: accipite ſpiritūſanctū: tamen vt vnitatē manifeſtaret: vnitatis eiuſdeꝫ originē ab vno incipiētē: autoritate ſua diſpoſuit. Hoc vtiqꝫ erant ceteri apl'i: qđ petrus fuit: pari cōſortio prediti et honoris ⁊ poteſtatis: ſed exordiū ab vnitate pficiſcit: vt eccleſia xp̄i vna monſtret. Et. j. Et eccl'ia vna eſt: que in multitudine latius incremento fecūditatis extenditur. qūo multi radij ſunt: ſed vnū lumē. Et rami arboris multi ſunt: ſed robur vnū radice tenaci fundatū. Et quō de fonte vno riui plurimi defluunt: ⁊ numeroſitas licꝫ diffuſa videat exundātis copie largitate: vnitas tn̄ ſeruat ītegra in origine. h̄ ille. Et rationabiliter quia entia nolunt male diſponi. et pluralitas principatuū nō eſt bona. pbs in. xij. metaph. ppter qđ in. ij. politicoꝝ concludit. ꝙ optimū regimen multitudinis eſt qn̄ regitur per vnum ſupremū. a quo regēdi autoritas ī medios et vſqꝫ ad fines diriuatur. Propter iſtuꝫ ergo vnū lapidē. ſcꝫ petrū / ſup quē edificatur eccl'ia: ipſa dr̄ vna. Una eſt columba mea. pfecta mea: vna eſt matri ſue. Cāticoꝝ in cap. vj. Ex qua quidē ſententia predicti magiſtri et reuerēdi domini colligūt tria correlaria.

¶ Primū ꝙ tota eccl'ia dignitatē papalē nō pōt deſtruere nec auferre. Ptꝫ dicit magiſter Petr⁹ de palude: qꝛ non pōt facere illud per qđ ei⁹ vnitas deſtrueret. ſtatutū enim xp̄i vult ⁊ voluit eccl'iam eſſe vnam. Johan. x. Fiet vnū ouile et vn⁹ paſtor. q. d. nō eſſet vnū ouile: niſi eſſet vnus paſtor. Et qn̄ dicitur per aliqs ꝙ iſta vnitas accipiēda eſt ī habitudine ad xp̄m: nō valet: qꝛ opꝫ monarcham cū ſubditis. ⁊ paſtorem cū ouibus pſential'r cōuerſari. ppter quod bon⁹ paſtor ab ouibus ſe abſentans dixit petro. Paſce oues meas. qđ vt dictum eſt: exponit Chryſo. i. abſentia mei / et loco mei.

¶ Scōm correlariū qđ colligitur ex predictis: ꝙ vnitas eccl'ie tota originat a papa. Hoc ptꝫ ex cypriani dictis in cap. Loquitur dn̄s. iam ſupius allegato. Itē ſm Thomā in. iiij. diſ. xxiiij. ad conſeruandā vnitatē in eccleſia oportet ponere dignitatē papalem. et in. ij. ij. q. xxxix. articu. j. vnitas eccl'ie in duobus attenditur. in cōnexione membroꝝ adinuicem: et in ordine ad vnū caput. et qui iſtam vnionē nō tenent (inquit apoſtolus Coloſ. ij.) ſunt

inflati ſenſu carnis ſue: tenentes caudã/ et non caput. Item ratio ſancti Thome ibidẽ.cũ ex nullo alio quis dicaꝛ ſciſma‑ticus: niſi q: ab vnitate eccl'ie eſt diuiſus ſi iſta vnitas nõ tota originareꝛ a papa ſe qreꝛ ꝙ diuiſus a papa nõ diceretꝛ ſciſma ticus. hoc eſt impiũ et hereticum: et con‑tra oĩa iura/ humana pariter et diuina: q: quicũqꝫ ab vnitate eccleſie: que per pe trum intelligitur: fuerit alienus: execra‑re põt: ꝯſecrare nõ põt. in. c. audiuimus. xxiiij. q. ſ. et iõ ſctũs Thom̃. vbi. ṡ. poſtq̃ concluſit in quo conſiſtit vnio eccl'ie: quia in connexione membroꝝ adinuicem: ⁊ in ordine ipſoꝝ ad vnũ caput: ſubiũgit. ſciſ‑matici dicunꝛ qui ſubeſſe renuũt ſummo põtifici: ⁊ ei⁹ mẽbris incorpari recuſant. ¶ Tertiũ et vltimũ correlariũ quod ſequi tur ex predictis: ꝙ claues eccleſie tradite ſunt vni et ſoli. ſ. petro. vñ armachanu⁹ in lib. de queſtionib⁹ armenioꝝ. Nuſꝗ̃ ha‑bet ſcriptura ꝙ alteri ꝗ̃ petro tradiderit xp̃us claues regni celorum. Et cirillus in libro theſauroꝝ. Ipſi⁹ ſolius eſt ſoluere ⁊ ligare. que ſunt effectus clauiũ. Et ſi in‑uenitur in aliquibus dictis ſanctoꝝ/ ſpe‑cialiter Auguſt. ꝙ vnitati vel eccl'ie tradi derit xp̃s claues. exponit ipſemet Augu. dicens. vnitati. ideſt vni: ꝙ vnitati. ideſt petro ꝓ eccleſia. vnitas em̃ eccleſie intel‑ligitur per petrũ. vt p̄allegato. c. audiui‑mus. et per petrũ eccleſiam ſanctã ſignifi cauit. xxiiij. q. ſ. Quocunqꝫ. et ideo tertus ibi. nullus poteſt ſoluere vl' ligare niſi au toritate petri. De edificio ergo patet ſecũ dum. ſ. lapis incipiens: vnus ſol⁹ ſingu‑laris ſuper hanc petrã. i. ſup petrum.

Tertia pars.

¶ Tertio ⁊ vltimo notatur de iſto edificio eccleſie poteſtas ſuffi‑ciens: et iuriſditio generalis ibi. quodcũ qꝫ ligaueris ⁊c. Ex quo verbo Bernard. ad eugenium elicit: ꝙ ſi alij multi ſint vo cati in partẽ ſollicitudinis: ſol⁹ tamen ro manus pontifer petri ſucceſſor eſt in ple‑nitudine poteſtatis. Item ex hoc eliciunt doctores ſpecialiter magiſter Petrus de palude. ꝙ omnis poteſtas iuriſditionis que eſt in eccleſia: eſt immediate a petro: vel a chriſto mediante petro. Et quando in oppoſitum allegatur. quia ceteris apo ſtolis ſicut petro dixit chriſtus: Quecũqꝫ ligaueritis ſuper terram: erunt ligata et in celis. et quecũqꝫ ſolueritis ſuper terrã erunt ſoluta ⁊ i celo. Hic duas dico reſpõ ſiones. Prima eſt Thome in. iiij. diſtin. xxiiij. q. ij. ar. ij. q. ij. ad p̃mũ: q̇ dicit ſic. Quis omnib⁹ apoſtolis data ſit cõmuni ter poteſtas ligandi. attamen vt in hac poteſtate ordo aliquis ſignificaretur: pri mo ſoli petro data eſt: vt oſtẽdatur ꝙ ab eo in alios debeat deſcendere. Ecce ꝙ a petro poteſtas in alios apoſtolos deſcen dit. quod eſt propoſitũ. Secunda reſpõ ſio eſt origenis et magiſtri Petri de palu‑de. Motiuũ origenis eſt ꝙ illa poteſtas que data eſt vel promiſſa apoſtolis: intel ligitur de poteſtate ordinis tm̃: ẜm quaꝫ quilibet ſacerdos põt ſoluere vel ligare ĩ foro conſcientie. illa ꝓmiſſa petro intel‑ligitur de vtraqꝫ poteſtate et foro. quod probat quia in poteſtate data petro/ dici tur in celis. in plurali. in celo viſibili ⁊ in uiſibili: et ſic in vtroqꝫ celo et foro. ĩ pote ſtate data apoſtolis: dicitur in celo in ſin‑gulari: et in celo inuiſibili tm̃. et ſic ſoluꝫ in foro interiori. Aliter magiſter Petrus de palude iſtam reſponſionem declarat. nam dicit ipſe. ſi dicta poteſtas data apo ſtolis in vtroqꝫ foro intelligeretur: dimi‑nueret promiſſionem factam petro: quia vt pulchre declarat: licꝫ per ſui multipli‑cationem poteſtas ordinis non minuaꝛ: bene tamen poteſtas iuriſditionis. Et ſi dicatur que eſt cauſa quare illa verba di‑cta petro in vtroqꝫ foro intelligantꝛ: iſta dicta apoſtolis non: cum tamẽ per ꝟbum quecunqꝫ in plurali dicantur. Reſpõdet dñs petrus predictus: hec eſt cauſa. dicit ipſe quando priceps dat duo priuilegia. vnum prius: alterum poſterius: ſecundũ intelligitur ſaluo primo. ⁊ allegat ad hoc leges et iura. Quia ergo promiſſio facta apoſtolis in continenti ſecuta eſt promiſ‑ſione facta petro in ſpeciali: hĩc eſt ꝙ gra tia poſterius promiſſa apoſtolis intelligi tur ſalua gratia prius promiſſa petro. Et quia non poteſt intelligi de clauibus iu‑riſditionis ſine detrimento petri: quia iu riſditio vt pulchre ipſe declarat: per ſui multiplicationẽ ſuſcipit diminutionem: licꝫ non ordo: opꝫ ergo ꝙ gratia promiſ‑ſa apoſtolis intelligatur de clauibus or‑dinis tm̃. ¶ Sed quid de paulo beatiſſi‑mo: cuius hodie ſimul cum petro celebra

mus ſolēnia:an habuerit has iuriſditionis claues equaliter cū petro. Ratio du-
p bitandi eſt:quia et

Ratione officij.
Ratione martyrij.
Ratione meriti.
Ratione premij.
Ratione diei ⁊ tēporis.
Ratione loci et vrbis.

Ratione muneris paritatis ⁊ grē equaliter conſequūtur. et per Romanā eccl'iam in pluribꝰ coequanť. Unde leo papa ī ſermone hodierno. Petrus et paulꝰ videnť pre ceteris peculiari quadā fidei virtute precellere:quod quidē ex ipſiꝰ dn̄i iudicio poſſumus cōprobare. Nam petro ſicut bono diſpenſatori clauem celeſtis regni dedit:paulo ſicut idoneo doctori magiſteriū eccleſiaſtice inſtitutiōis iniunxit: vt quos ille.ſ.paulus erudierit ad ſalutē iſte ſuſcipiat ad quietem : et quoꝝ corda paulus patefecerit doctrina verboꝝ: eoꝝ animabus petrus aperiat regna celorū. Paulꝰ em̄ quodāmodo a xp̄o accepit clauem ſciētie. clauis em̄ dicenda eſt qua ad fidē pectora dura reſeranť: mētium ſecreta pandūtur:et quicquid intrinſecꝰ clauſum tenetur:in palam rationabili manifeſtatione produciť. Ambo igitur claues a dn̄o acceperūt. iſte ſcientie:iſte potētie diuitias īmortalitatis. iſte diſpenſat ſciētie theſauros:iſte largitur:ideo inter ipſos quis cui preponatur incertū eſt. puto illos equales eſſe meritis : quia equales ſunt paſſione:et ſimili eos fidei deuotione vixiſſe:quos ſimul videmꝰ ad martyrij gloriam perueniſſe. non em̄ ſine cauſa factum putemus ꝙ vno die : vno in loco: vnius tyrāni tolerauere ſententiaſ. Uno die paſſi ſunt:vt ad xp̄m pariter peruenirent. vno in loco:ne alteri Roma deeſſet ſub vno pſecutore:vt equalis crudelitas vtrūqꝫ conſtringeret. Dies ergo ꝓ merito:locus ꝓ gloria : perſecutor decretus ē pro virtute. hec ibi. Sed dicendū ad hec omnia ſ̄m doctores: ꝙ hec in petro et in paulo probant paritatem quoad meritū et ſanctitatē:non tamen quoad prelationem et dignitatem. Et ſi ſtilus romane curie in indulgentijs benedictionibꝰ et anathematizationibus eos parificet et coniungat. hoc non eſt quia inter eos fuerit aliqua equalitatꝫ prelatio; ſed qꝛ in paſſione conſortij vrbem ſuo decrarūt martyrio. Patet igitur de edificio eccleſie tria declarata.

Primū que fuit virtus efficiens/et autor principalis:quia chriſtus qui dicit:edificabo ego ſcꝫ.

Scd̄m quis lapis incipiens : quia vnus ſolus ſingularis ſuper hanc petram.i. petrum.

Tertium que poteſtas ſufficiens et iuriſditio generalis:qꝛ tibi dabo claues ⁊c. Et quodcūqꝫ ligaueris ⁊c. Uolens ergo chriſtus ad huius edificij fabricam procedere:dicit nobis/in themate ſic. Mee eccleſie edificiū inchoabo: qꝛ ſuper hāc petram edificabo. Pro finali concordantia eccleſia eſt domus dn̄i firmiter edificata: et bene fundata ſupra petram. Matthei vij. Cuiꝰ domꝰ inhabitationē fabricator et autor hic nobis concedat per gratiā: ⁊ in futuro per gloriā. Amen.

¶ In feſto beate marie Magdalene. Sermo. j.

De fructu manu- a
um ſuarum laudent eam. Prouerb. in cap̄. vlti. et in ep̄la hodierna ſcribiť preſens thema. Scd̄m ꝙ dicunt doctores ſuper illo v̄bo pſ̄. xxiij. Domini eſt terra et plenitudo eius orbis terrarum:⁊ vniuerſi qui habitant in eo. Per terram et ſuam plenitudinē. per orbē terrarū:qui dicitur mundus inferior: et per vniuerſos habitatores eius/ intelligitur eccleſia que fundatur ſuper duas marias vnde in textu ſequitur. ſup maria fundauit eam. ſuper maria ī plurali. ideſt ſuper duas marias. Prima maria eſt virgo mater domini perfectiſſima innocēs. ſecunda maria eſt maria magdalena perfectiſſima penitens. Ratio eſt oēs veri et perfecti filij eccleſie/vel ſunt in ſtatu innocentie : vel in ſtatu penitentie. non eſt dare medium. modo ita eſt ꝙ tam innocentia ꝙ̄ penitentia ſunt virtutes maxime:ī quibus vt hō non erret: aut deuiet: indiget aliquo exēplari. Sic ergo deus permiſit veris et perfectis filijs eccleſie vt illi qui ſunt in ſtatu innocentie:haberent ꝓ ſuo exemplari mariam matrem domini ī qua eſt perfecta innocētia. qui autem ſunt in

ſtatu penitētie: mariā magdalenā: in qua perfecta penitentia eſt. Jn preſenti ergo ſermone laudemus opus dei in maria genitrice: ſed virgine. laudem⁹ in maria peccatrice: ſed penitente. Maria hec eſt exēplum innocentie. maria hec eſt exemplu3 penitentie. Ut igitur in noſtra penitētia mariam glorioſam magdalenā poſſimus imitari: mariam virginem innocentie exēplum velimus ſalutare mente pia dicentes. Aue maria gratia plena do. tecū ⁊c. De fructu manuū ſuarū laudent ea3. Seneca ad lucillum epiſtola. xſ. dicit ſic. Jn homine ſolū laudandū eſt qđ proprium ſuum eſt. Non meliorem equū faciūt aurea frena. vitē laudamus ſi fructu palmites onerātur. lauda in viro quod nec eripi pōt: nec dari: quod propriū hoīs eſt hec ille. Et propter hoc laus que eſt de genere: vel parentela: de diuitijs et honoribus: de pulchritudine: de fortitudine: nō eſt propria: quare in illis homo laudatur non de proprio: ſed de alieno. Apulei⁹ de deo ſocratis. Generoſus es: lauda parentes. diues es: lauda fortunā. validus es: egritudine fatigaber3. puer es: in ſenectutem abibis. formoſus es: expecta parum et non eris. quaſi dicat. in his non eſt vra laus: quia hec et dari poſſunt: et eripi: et ſic non ſunt propria: ſed aliena: vn̄ Franciſcus petrarcha lib. de remedijs. Alieno gloriari ridiculoſa iactantia: vera3 laudē niſi de proprio ſumpſeris: ab alio non expectes. Jſta ad propoſitum applicando: glorioſiſſima magdalena etſi poſſit laudari de genere: quia de genere regio. De abundantia: quia magdalum poſſedebat de apparentia: quia iuuenis et pulcherrima erat. quia tamen iſte laudes nō ſunt de proprio: ſed de alieno: ideo oportet ꝙ laudetur de virtuoſa bonitate: que eſt ꝓpria nobilitas. hoc eſt quod dicit thema. De fructu manuū ſuarum laudent eam. quaſi dicat. hoc laudatur de opere quod intelligitur per fructū. ſed non debet laudari de alieno: ſed de proprio ſuo. beata3 mariam Magdalenā hodie laudare op3 ſed non de fructu alieno: ſed de proprio ſuo. ideo thema. De fructu manuū ſuarū laudēt eā. et hoc pro thematis introductiōe. Uidemus cōmuniter ꝙ fructus arborum laudanī: ſi habeant tria.

Primo ſi ſint puri.
Secūdo ſi ſint ſani.
Tertio ſi ſint maturi.

Jſti fructus merito laudantur: quoniam contrarij fructus. ſcil3 immundi: nō ſani ⁊ acerbi/reprobantur.

Nunc fructus magdalene.
Primo habent puritatem.
Scđo habent ſanitatē.
Tertio habēt maturitatem.

¶ Primo habent fructus glorioſiſſime Magdalene ideſt opera puritatem. Simon leproſus dicebat fructus magdalene. ideſt opera eſſe immunda: ⁊ ſimul ⁊ ſemel arguēs chriſtum de cognitionis inſufficientia et magdalenam de immundicia intra ſe dicebat in conuiuio. Luc. vij. Hic ſi eſſet propheta: ſciret vtiqꝫ que et qualis eſt mulier que tangit eum: qr peccatrix eſt. Et ſm imaginationē Auguſti. iſte formabat intra ſe contra xp̄m et magdalenam quattuor argumēta. B

Primū qui tetigerit immundū immundus erit. Leuit. xxij. Sed iſte permittit ſe tangi ab immundiori: ergo īmūdus erit. Secundum qui tetigerit picem inquinabitur ab ea. Eccli. xiij. cap. ſed iſte permittit ſe tāgi a turpiori pice: ergo inquinabitur ab ea.

Tertium ſi manus munda tangat lutum immūdū: īmmūda efficiī. Sed iſte ꝑmittit ſe tangi ab immundiori luto: ergo immundus erit.

Quartū preceptū eſt in lege nō tāgere leproſum: ſed iſte ꝑmittit ſe tāgi a turpiori leproſo: ergo īmūdus efficiī. Sed iſta argumenta ex imaginatione Aug. nō ſunt ſufficientia: qr deberet arguere a contrario ſenſu ſic. nō minoris autoritat3 eſt in ſua ſpē puritas ꝙ mūdicia: ꝗ ſicut effect⁹ eſt īmundicie immūdū facere: ita puritatis purum facere: ergo ſicut qui tetigerit picem inquinabitur ab ea. ſic qui tetigerit puritatem purificabitur ab ea. Sed magdalena tangendo chriſtum tangit puritatem: immo ſummam puritatem et infinitam puritatem. ergo purificabitur ab ea. non ergo magdalena eſt immūda: ſed ex contactu puritatis effecta eſt munda. Jtem nec ex contactu immundicie magdalene xp̄us effectus eſt immundus: qr a proportione minoris inequalitatis

nō prouenit actio: ſed immūdicia magda
lene in ſua ſpecie erat minor ꝛ infinite mi
nor: ꝙ mūdicia xp̄i que eſt infinita: igitur
nō iſta immūdicia poterat xp̄m polluere.
Sed puritas xp̄i poterat iſtā immūdiciā
mūdare. vñ Aug. contra phariſeū. O im-
munde fetidiſſime/caro dn̄i poſſet pollui
tactu mulieris: an mulier mundari tactu
dn̄i. q. d. ꝙ ſcd̄m oportuit omnino fieri ꝛ
nō primū. Primū nō poterat: q2 caro dn̄i
habebat mūdiciam infinitā. Scd̄m pote
rat: q2 mūdicia infinita pōt mundare im
mūdiciā finitā. Itē non minoris virtutis
eſt caro xp̄i ꝙ ſol: ſed ſol tāgēs immundū
nō immūdus efficit: immo immūda mū-
dificat: a fortiori caro xp̄i. Itē caro xp̄i ha
bebat virtutē mundādi: non inquinandi.
Mat. viij. Mar. j. ꝛ Luc. v. dixit ſic lepro
ſus. Dn̄e ſi vis potes me mūdare. ꝛ xp̄s ei
rn̄dit. Volo mundare. Patet ergo ex his
ꝙ fructus. i. opera magdalene habēt pu-
ritatē et mundiciam. et in ſignum mundi
cie et puritatis dicit Johā. xij. in euange-
lio/ꝙ libra vnguēti cū quo ipſa vnxit ca-
put xp̄i: fuit nardi piſtici: ſed et optimū et
ſm̄ Rabanū. i. purum non adulteratū: vt
dicamus cōtra phariſeū in laudē magda-
lene. Puriſſimi fruct⁹ ei⁹. Prouer. iij.

E ¶ Dixi ſcd̄o ꝙ fructus magdalene laudā-
tur: q2 ſani et ſinceri. Plerūq3 fructus pul
cherrimi in viſu: molles in tactu: dulces
in guſtu: ſunt mortiferi in effectu. Pz de
fructu quē comedit eua. Patz ꝛ de fructu
illoꝝ pomorū de quibus magiſter in hiſto
rijs: ꝙ naſcuntur iuxta mare mortuum et
ſunt pulchra/et ad videndū delectabilia:
ſed quādo ſcindūtur intus nō ſunt niſi ci
neres et fauille. Iſtum fructum tenēt qui
habent guſtum humilem et ſuaue verbū:
ſed in corde peſſima machinātur. De iſtis
Chryſ. ſuper Johannē. Nūquid colligūt
de ſpinis vuas? non poſſunt (inquit) ſpi-
ne et tribuli fructus proferre: ſed vulnera
tribulationes ꝛ cetera mala: quēadmodū
ſpina vel tribulus ex quacunq3 parte con
ſpexeris: habz aculeos. Sic ſeruus diabo
li ex quacūq3 parte illum conſideraueris:
iniquitate plenus eſt. ſi loquitur: de dolo
loquitur. ſi tacet: malum cogitat. ſi iraſci-
tur: inſanit. ſi patiēter agit: tempus expe
ctat nocendi. ſi male agit: non erubeſcit.
ſi bene facit: ad vanam gloriā propter ho
mines facit. Et cōcludit omnium horum
cauſam. Quomodo (inquit) proferet fru
ctum bonum: cui⁹ radix diabolus eſt. hec
ille. De iſtis dicitur Sap. iij. Fructus il
lorum inutiles et acerbi ad manducādū.
et ibidem. Vana eſt ſpes illorum: et labor
ſine fructu. Ad propoſitum/non talis ma
gdalena: cui⁹ fructus ſani/ſapidi/et ſecu-
ri. non mirum: quia fuit tranſlata de hor-
to huius mundi in hortum familie chriſti
per ipſum chriſtum: quem vt hortolanum
vidit. vt habetur in euangelio Johis. xx.
et que in agro ſeculi plātata: fructus ma-
los protulerat: in hortum domini tranſla
ta protulit fructus bonos proficuos ꝛ ſa-
lubres. vnde Aug. in homelia hodierna.
Acceſſit ad dn̄m immunda vt eſſet mun-
da. acceſſit egra vt eſſet ſana. acceſſit con
feſſa vt rediret ꝓfeſſa. Beata ergo magda
lena eſt arbor bona que bonos fructus fa
cit. Mat. in. c. vij.

¶ Dixi tertio ꝙ fruct⁹ magdalene laudan D
tur q2 digeſti ꝛ maturi. Cōſtat ꝙ ſolis ꝓ-
pinquitas ꝛ ei⁹ caliditas faciūt fruct⁹ di-
geſtos ꝛ maturos: ꝛ fruct⁹ arboꝝ qui ſunt
verſus orientē ſunt dulciores: ꝛ magis di
geſti ꝛ maturi ꝓpter directionē aſpectus
ſolis ad eos. Nemo vnq̄ poſt virginē ma
riā ſic ꝓpinquū habuit ſolē iuſticie xp̄m ſi
cut magdalena. Nouē eīm reperio in euā-
gelijs in quibus ipſa fuit ſoli iuſticie chri
ſti propinquiſſima. ſcilz

Primo ipſa pedes xp̄i lachrymis lauit: et
capillis terſit in ſua conuerſione.

Scd̄o ipſa caput et pedes xp̄i vnguento
vnxit circa paſſionem.

Tertio ipſa ad pedes xp̄i ſedit eius verbū
audiuit in marthe miniſtratione.

Quarto ipſa prope crucem ſtabat in cruci
fixione dn̄i noſtri ieſu xp̄i.

Quinto chriſto tēporaliter ſubueniebat ſi
ne intermiſſione.

Sexto ipſa aromata deportabat pro tu-
mulatione.

Septimo ipſa ſepulcrū viſitabat ſine in-
termiſſione.

Octauo ip̄a prīo xp̄m vidit ī reſurrectiōe.

Nono ipſa reſurrectionē ap̄lis nunciauit
cum gaudio et conſolatione.

Ecce nouē in q̄b⁹ glorioſa magdalena ſup
oēs pſonas mūdi poſt v̄ginē xp̄o ſoli iuſti
cie fuit ꝓpinq̄ſſima: ex cui⁹ ꝓpinquitate
preſentia et calefactione ipſa protulit fru
ctus digeſtos dulces ꝛ maturos. vt de ea

dicatur illud Eccli.xi. Initiū dulcoris hꝫ fruct⁹ illius. Sic ergo ex bonis operibus ꝓprijs suis hec laudaꝛ: qui designantur per fructus. Et beata magdalena habuit tales bonos fructus.ſ.mūdos/ſanos/di gestos/ꝛ maturos: qui fructus cōiter col laudanꝛ. vñ de ea dicit thema. De fructu manuū ſuarū laudent eam. Ubi notāduꝫ ꝙ in iſto themate de magdalena tria no⸗ bis cōmendātur.

E Primū ꝙ debemus eam laudare.
Secundum ꝙ de fructu.
Tertium ꝙ de fructu manuū ſuarum.

Prima pars.

Circa ṗmū ꝙ debemus

eam laudare: notandū ꝙ debemus eam laudare specialiter de tribus
Primo ꝙ in amore xp̄i valde fuit feruēs.
Secundo ꝙ fuit familiaris xp̄i ſingulariter et excellens.
Tertio ꝙ fuit ꝯſtās in xp̄o nūꝙ deficiēs.

¶ Dico primo ꝙ debemus eā laudare: qꝛ in amore xp̄i fuit feruētiſſima. De ſpecia⸗ li amore ad xp̄m habeꝛ de trib⁹: de quib⁹ fit mētio in euāgelio .ſ. de iohāne petro/ ꝛ magdalena. De iohāne legimus ꝙ xp̄s eū ſpecial'r diligebat. De petro ꝙ xp̄s an eū diligeret reqrebat. ſed ꝙ de aliquo xp̄s aſſeruit ꝙ ip̄m diligebat non legi. De iſta dꝛ Luce.vij. Dimiſſa ſunt ei pctā multa: qm̄ dilexit multū. Inqt Augu. qꝛ ꝑ omnē modū ardenter/feruenter/ ꝛ perſeueran⸗ ter/plus ꝙ aliqs apl'oꝝ. Ptꝫ de petro et de iohāne: q̄ plus xp̄m amabant: qꝛ ipſis de ſepulcro recedētib⁹ ipſa nō recedebat. Grego. in homelia. Penſandū eſt (inqt) huius mulieris mentē quanta vis amoꝛ accēderat: q̄ a monumēto dn̄ico recedēti bus diſcipulis nō recedebat. de ea pōt di ci illud Eccli.xlvij. De oī corde ſuo lauda⸗ uit dn̄m: et dilexit deum.

¶ Scd̄o dixi ꝙ debemus eā laudare eo ꝙ fuit familiaris xp̄i ꝛc. Inter ſeruitores re gis illi digniores ſunt ꝛ excellentiores: q̄ ſolū ꝑſone regis deputanꝛ. martha fami⸗ liaris xp̄i: ſed magdalena excellentioꝛ: qꝛ martha ſollicita circa plurima: maria ſo⸗ lius dn̄i miniſterio intendebat. Chryſoſt. Maria (inqt) nō faciebat cōeꝫ famulatū ſed ſolū ad dn̄i conſtitit honorē. nō vt ad hoīem accedit: ſed vt ad dn̄ꝫ. implens il⸗ lud Deuꝛ.vj.ꝛ.x. repetitū Mat.iiij. Illi ſoli ſeruies. qꝛ ip̄e eſt laus tua. Itē maria magdalena deputabatur ad miniſterium ſpūale: martha ad tēporale. ꝛ ſic dignioꝛ et excellentioꝛ.

¶ Tertio et vltimo debemus eā laudare qꝛ fuit conſtās: qꝛ nec in vita: nec in moꝛ⸗ te iſta xp̄m reliqt: nō ſic apl'i: qui relicto eo oēs fugerūt. Nec claritate diei: nec te nebꝛa noctis: nec crudelitate militum ar matoꝝ: q̄ cuſtodiebāt ſepulcrū: fuit terri⸗ ta. nec ad dimittendū xp̄m coacta. vt xp̄s de ea dicat illud Boeꝛ.in.j. de cōſol'. ꝓ bie metro.j. Hāc ſalteꝫ nullus potuit peruin⸗ cere terroꝛ: Ne nr̄m comes ꝓſequeretur iter. vt merito ipſa dicat illud Eccli. lj.c. Laudabit vſqꝫ ad moꝛtē aīa mea dn̄m.

Secunda pars.

¶ Dico ſecūdo principa F

liter ꝙ in themate dꝛ: ꝙ debem⁹ magda⸗ lenā de fructu laudare. de quo iam eſt lau data. qꝛ fruct⁹ eius ſunt mūdi/ꝛ puri/et ſani/ꝛ ſecuri/digeſti/ꝛ maturi. Sed cum oīs fructus ſit alicui⁹ plante/ vel arboꝛis querīꝛ hic cui⁹ plante vel arboꝛis eſt fru ctus laudabilis magdalene? Et r̄ndeꝛ/ꝙ eſt arboꝛis triplicis/vel plante.
Primo roſe foꝛmoſe.
Secundo vitis copioſe.
Tertio palme annoſe.

¶ Primo fruct⁹ magdalene ſunt roſe foꝛ⸗ moſe. In roſa videm⁹ quinqꝫ. Primū ꝙ de ſpinis creſcit. ſcd̄m ꝙ eſt roſa rubea. tertiū ꝙ eſt aromatica ꝛ odoꝛifera. quar tū ꝙ eſt floꝛum pulcherrima. quintum ꝙ vtraqꝫ roſa eſt ad plures medicinas ſalu⸗ berrima. iſta oīa ꝯueniūt magdalene. ip̄a em̄ de ſpinis pctōꝝ creuit coꝛam deo in roſam pulcherrimā floꝝ. Rubea ꝑ ruboꝛē magnū de ꝑterita neqcia. Greg. qꝛ graui ter erubeſcebat int⁹: nihil eſt qd̄ verecun dareꝛ foꝛis. Aromatica ꝑ cādoꝛē de acqſi ta mūdicia. Itē de iſta roſa aromatica et rubea. ſ. magdalena fiūt ſalubꝛes medi⸗ cine ꝓ pctōꝛib⁹: qꝛ eis reſpiciētib⁹ ad exē plū: hn̄t noꝛmā ꝑfecte pn̄ie: ſpem certam venie: ꝛ acquiſitionis gl'ie: ipſa dicente. Ne deſperetis vos q̄ peccare ſoletis: Exē ploqꝫ meo vos reparate deo. Fructus ꝰ magdalene ſunt roſe foꝛmoſe. Ip̄a eſt q̄ſi plātatio roſe in hiericho. Eccli. xxiiij.

¶ Scd̄o fructus laudabiles magdalene ſunt vitis ꝛc. Radix vitꝫ ꝭm naturales eſt

amarā: ſed fructus letificat cor hoīs. ſicut lachryme magdalene in ſua ɔuerſiōe doloroſe et amare fuerūt. Greg. Dilcite q̄ dolore ardet q̄ flere inter epulas non erubeſcit: vt ſibi nomē recte cōueniat qđ eſt maria: magdalena amarū mare: et illuminata in turpitudine. mare fuit propter inſolentiā p̄cedentē. amarū ꝓpter pniam ſubſequentē. illuminata ꝓpter graꝫ iuſtificantē et preuenientē. Sed ex hac radice amara ꝓduxit fructus dulciſſimos: q̄ omnem pctōrē letificant ⁊ ɔſolanť. Fructus ergo laudabiles magdalene ſunt vitꝫ abūdoſe et copioſe: vt ipſa dicat Eccli. xxiiij. Ego quaſi vitis fructificaui.

¶ Tertio et vltimo fructꝰ laudabiles magdalene ſunt palme annoſe. Naturales dicunt palmā annoſam: eo ꝙ plures ānos ſup arbores duret: ⁊ vocāt eā arborē victorialē: qꝛ ea victores coronabanť. Iſta duo magdalene cōueniūt: q̄ victoriam de mūdo/carne/⁊ diabolo eſt aſſecuta: ⁊ per xxx. annos vſqꝫ ad mortē/in palma fructꝰ contemplationis ꝓduxit. vt de ea dicant pctōres. Aſcendā in palmā et apprehendam fructꝰ eius. Canť. vij.

Tertia pars.

¶ Dico tertio principa-
G liter ⁊ vltīo ꝙ debemꝰ laudare magdalenā de fructu manuū ſuarū. Hic eſt q̄ſtio in corpore hoīs ſunt due manꝰ. vna ſiniſtra: alia dextera. ⁊ ſm Chryſoſto. dextera manꝰ hoīs eſt voluntas aīe. ſiniſtra/eſt volūtas corpis. de quo fructu iſtaꝝ manuū laudabimꝰ magdalenā? Rn̄. nō de ſiniſtra qꝛ iſta vſa eſt an̄ conuerſionē: ſed de dextera: qꝛ iſta vſa eſt poſt cōuerſionē. Uſa eſt ī ſtatu pctī an̄ cōuerſionē manu ſiniſtra. ⁊ hoc per quinqꝫ digitos q̄ ſunt in ea.

Primo vſa eſt pollice: non a pollēdo: ſed a polluendo. quaſi omni genere vitiorū polluta eſt. ſm Gregoriū.

Scđo vſa eſt indice: quia laſciuiā ſuā per ſigna alijs oſ̄debat: ⁊ publice īdicabat.

Tertio vſa eſt medio: qui đ: impudicꝰ: qꝛ tota impudica erat.

Quarto vſa eſt medico: qꝛ medicinis carnalibus vtebatur ad apparatū et ornatum. ſm Gregoriū.

Quinto vſa eſt auriculari: qꝛ ſua inpudicitia inſonuit in auribus ſingulorum. Intantū ꝙ perdito ꝓprio noīe: peccatrix appellabať. Extēdit manū ſiniſtrā et hoc an̄ ɔuerſionē. Cōſiderās tn̄ ꝙ q̄ſi mōſtrū ſt vti manu ſiniſtra: relicto vſu dextre: ⁊ ꝙ tā notabile ſibi ſcādalū fecerat manꝰ ſiniſtra: ſtuduit eā deſerere adimplēs illđ Si manꝰ tua vel pes tuꝰ ſcādalizat te: abſcide eū ⁊c. Mat. xviij. ⁊ ī ſua ɔuerſiōe incepit vti manu dextra: volūtatē aīe exequēdo. Dixit em̄ ſibi xp̄s. magdalena opi manuū tuarū porri. dex. Job in. ca. xiiij. Uſa eſt ea per quinqꝫ ſuos digitos.

Primo vſa eſt pollice nō a polluēdo: ſed a pollēdo. qꝛ oī genere ꝟtutū pollebat ſm Greg. Cōuertit ad numerū ꝟtutū/numerū criminū: vt totū deo ſeruiret in penitētia: quicq̄d de ſe exhibebatur in culpa.

Secundo vſa eſt indice: quia penitētiam ſuam omnibus indicabat.

Tertio vſa eſt medio: quia peccatoribus media eſt effecta.

Quarto vſa eſt medico. de ea dicit Greg. Egra currit ad medicū ⁊c.

Quīto vſa ē auriculari: qꝛ iā ad aures totius mūdi fama ſua puenit. Et qꝛ de ſiniſtra in dexterā eſt mutata: iō eſt in dei gloria: q̄ ſignať per dexterā: collocata. dīc em̄ xp̄o cū ps. lxxij. Tenuiſti manū dexte. meā et in volūtate tua deduxiſti me: et cū gloria ſuſcepiſti me. Ad quā gloriā nos ꝑducat dn̄s ieſus xp̄s: qui cū patre ⁊c.

¶ In feſto beate marie Magđ. Ser. ij.

Magiſter dic. Luce. vij. c. originaliter: recita- A
tiue ꝟo in euāgelio preſentis ſolēnitatis ꝟbū ſcribiť preaſſumptū. Honorabiles domini ꝑ preſentis thematis declaratione introductiua/eſt notādū ꝙ ſm ꝙ practica docet in ſtudijs ⁊ vniuerſitatibꝰ qn̄ aliqua q̄ſtio difficilis diſputať inter diſcipulos: ⁊ non pn̄t intelligere nec videre ſolutionē eiꝰ: recurrūt ad aliquē magiſtrū peritū rogātes vt eis declaret dubiū: ac determinet q̄ſtionē. Exēplū ſi ſcholares legū dubitāt in aliquo paſſu alicuiꝰ legis: recurrūt ad aliquē doctorē legū: vt eis declaret legem: ⁊ determinet queſtionē. Similiter et canoniſte dubitantes in aliquo paſſu alicuius capituli. idem etiā faciunt theologi. et in qualibet alia facultate ſimile eſt. Sic em̄ iudei diſputantes inter ſe vnam queſtionē. ſcꝫ vtrum eſſet licitū

dari cenſum ceſari an non? Quibuſdā di- centib⁹ ꝙ ſic: ⁊ alijs econuerſo: licʒ mali- cioſe: acceſſerūt tamē ad magrm xp̄m: vt eis determinaret queſtionē dicētes. Ma giſter ſcimus ꝙ verax es: ⁊ viam dei ī ve- ritate doces: ⁊ nō eſt tibi cura de aliquo. non em̄ reſpicis perſonaʒ hominū. Dic ḡ nobis: quid tibi videť. licet cenſum dari ceſari: an non. Mat. xxij. quaſi vellent di cere. nos ſumus diſcipuli: et tu es magr: diſputamus de iſta q̄ſtione vtrum debea mus ſoluere cenſum. vel nō. Quid tibi vi deť? Dic nobis. Et ſic ptʒ ꝙ q̄n de aliqua q̄ſtione eſt dubiū inter aliq̄s: eſt recurrē dū ad aliquē magiſtrū illius facultatꝭ ꝓ determinatione habēda: ⁊ materia q̄ſtio nis intelligenda. Ad ꝓpoſitum iſta appli cando btā maria Magdalena vt audiuit ꝙ ieſus accubuiſſet in domo ſimonis le- proſi: attulit alabaſtrū vnguenti p̄cioſi: ⁊ ſtans retro ſec⁹ pedes dn̄i lachrymis ce- pit rigare pedes ei⁹: et capillis capitꝭ ſui tergebat: et oſculabať pedes eis: et vn- guēto vngebat: ꝑpter qđ meruit audire Remittūtur ei peccata multa: q̄m dilexit multum. Super quo exorta fuit queſtio inter diſcipulos moyſi ſcʒ iudeos: et diſci pulos chriſti. ſ. chriſtianos. naʒ diſcipuli moyſi: ſcʒ iudei dixerunt/ ꝙ homo nō po teſt dimittere peccata. Ptʒ quia quando xp̄s dixit magdalene. Remittuntur tibi peccata tua. iudei qui ibi aderant: cepe- runt dicere intra ſe. Quis eſt hic qui etiā peccata dimittit? quaſi dicerēt. nemo po teſt dimittere peccata niſi ſolus de⁹. Hic autē. ſ. xp̄s eſt homo: ergo non pōt dimit tere pctā. Diſcipuli aūt xp̄i dicunt ꝙ ho- mo pōt dimittere pctā. Patʒ q: xp̄s q̄ eſt homo dixit de ſe. Data eſt mihi ois pote- ſtas in celo et in terra. Mat. xxviij. ⁊ xp̄s etiam dedit poteſtatem petro et eius ſuc ceſſoribus dimittēdi pctā/ di. Quodcūqʒ ligaueris ſuper terrā: erit ligatū et in ce- lis. et quodcūqʒ ſolueris ſuper terrā: erit ſolutū et in celis. Mat. xvj. Quia ergo in ter diſcipulos moyſi: et diſcipulos xp̄i: ſcilʒ inter iudeos ⁊ xp̄ianos eſt mota iſta queſtio: opʒ ꝙ recurram⁹ ad aliquē ma- giſtrū. et quia non poſſumus habere me liorē magiſtrū q̄ʒ xp̄m: q: ipſe dicit de ſe. Uos vocatis me magiſter et dn̄e: ⁊ bene dicitis. ſum eteni. Iohā. xiij. Dicam⁹ ſibi Rabbi: ſcimus q: a deo veniſti magiſter, Iohis. iij. et ideo determina nobis hanc queſtionē: et dic nobis illud qđ tibi vide tur. et hoc eſt quod petiť in incepto the- mate. Magiſter dic. quod fuit thema.

¶ In quibus verbis pro deductione ma- terie p̄ntis ſermonis/ et determinatione ꝓpoſite queſtionis/ duo facimus: et di- cimus xp̄o ieſu magiſtro noſtro.

Primo confitemur ſuam altam dignita- tem per ſcientiā autorizatā in hoc ꝙ di- cim⁹ ſibi. Magr. in p̄ma thematis pte.

Secundo petimus reſponſionem ad pro poſitā queſtionē. ibi. dic. in ſecunda the matis parte.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ de ieſu magiſtro noſtro confitemur ſuam altam dignitatē ⁊c. in hoc ꝙ dicimus ſibi. magi ſter. Magna eſt em̄ dignitas et autori- tas magiſtralis. Magiſtri namqʒ habēt autoritatē docendi/ gloſandi/ interpretā di/ ac determinādi. intātū ꝙ dicta magi- ſtroꝝ habenť ꝓ determinatiōe ac pro ra tione. ſi em̄ magr aliq̄s nō haberet auto- ritatē niſi ſicut ceteri: nō crederet ei: niſi ſicut ceteroꝝ legib⁹. ⁊ iō legim⁹ ꝙ hippo crates: ⁊ pythagoras hāc legē diſcipulis ſuis indiderūt: vt de nullo quod ipſi di- cerēt: auderēt q̄rere ꝑpter q̄d: ſed ꝓ rōne eoꝝ autoritas haberet. Si ḡ tanta eſt di- gnitas ⁊ autoritas magroꝝ: ꝙ eoꝝ deter minatio inconcuſſe et irrefragabiliter te neať: quāto magis dignitas ⁊ autoritas xp̄i ieſu veri magr̄i erit potiſſima ⁊ longe maior ceterꝭ. nā ꝑ cōpatiōnē ad xp̄m/ nul lus eſt q̄ debeat vocari magr. q: xp̄s ſolū dr magr ꝑ excellentiā. vn̄ ipſemet xp̄s dic̄ iudeis mat. xxiij. Nō vocemini magr̄i: q: magr veſter vn⁹ eſt xp̄s. vn⁹. ſ. ſingulariť et ꝑ excellentiā: ⁊ in h̄ apparet ei⁹ digni- tas: ⁊ autoritas eminēs ⁊ excelſa. De iſto aūt magro. ſcʒ ieſu xp̄o dn̄o nr̄o/ debetis ſcire ꝙ habuit q̄ttuor ſcholas vbi q̄ttuor docuit: diſcip̄los habuit ī q̄druplici dr̄ia.

Prima ſchola fuit celū empyreum.
Scd̄a ſchola fuit paradiſus terreſtris.
Tertia ſchola fuit ſynagoga.
Quarta ſchola fuit eccleſia.
In prima docuit ſcientiam.
In ſcd̄a docuit obedientiam.
In tertia docuit timorem.
In quarta docuit amorem.

D

In prima ſchola fuerūt ſcholares omnes
angeli perfecti in natura.
In ſcōa ſchola fuerunt ſcholares adam ⁊
eua creati in innocentia.
In tertia ſchola fuerunt ſcholares iudei
groſſi et litterales.
In quarta ſchola fuerunt ſcholares chri-
ſtiani ſubtiles et ſpirituales.
C ¶ Dico primo ꝙ magiſter noſter chriſtus
habuit p̄mā ſcholā in celo empyriali: vbi
docuit ſcientiam: et in iſta ſchola fuerunt
ſcholares oēs angeli ꝑfecti in natura. In
principio em̄ qn̄ creauit deus celum ⁊ ter
ram. Gen̄. j. conſtruxit quandā ſcholam. ſ.
celum empyreū: in qua oēs angelos tāꝗ
diſcipulos collocauit. Scdm em̄ ꝙ dicūt
Beda ⁊ Strabus: et recitatur a magiſtro
in. ij. ſen. di. ij. Hoc ſuperius celū. ſ. empy
reū / qd̄ a volubilitate mūdi ſecretum eſt:
mox vt creatū eſt: ſanctis angelis impletū
eſt. Iſtos ſcholares ſtatim deꝰ docuit ſcie͂
tiam: quia habuerunt cognitionem dei ⁊
ſui. nam vt dicit magiſter in. ij. ſen. di. iij.
c. j. et ſunt originaliter verba Hug. de ſan
cto victore lib. j. de ſacra. parte. v. ca. vij.
Quattuor quidē angelis videnť eſſe attri
buta in initio ſue ſubſiſtentie. ſcꝫ eſſentia
ſimplex. i. indiuiſibilis et immaterialis: ⁊
diſcretio perſonalis: et per rationē natu-
raliter inſitam intelligentia: memoria: et
voluntas ſiue dilectio: liberum quoqꝫ ar-
bitrium. Sed vere licet hanc ſcientiā ha-
buerint a magiſtro: in quibuſdā tn̄ eoꝝ di
ctus magiſter repperit prauitatē. nā luci
fer quidam diſcipulus huius ſchole / cete
ris eminētior euanuit in cogitationibꝰ ſu
is: et dum fieri appetijt magiſter erroris:
receſſit a ſchola veritatis. vnde dixit Eſa.
xiiij. In celum conſcēdam ſupra aſtra dei
exaltabo ſolium meū: ſedebo in monte te
ſtamēti in lateribꝰ aq̄lonis et ſimilis ero
altiſſimo. Et hic qui primo fuit ſcholaris
veritatis: factꝰ fuit magiſter erroris. ⁊ po
pulum qui ſibi crederet habuit. nā multi
de angelis conſentiētes et eligentes ſcho
lares eius fieri: perdiderūt ſapientiā pro-
pter eoꝝ inſipientiam. nō ꝙ perdiderunt
ſcientiam quā habebant: qꝛ vt dicit magr̄
in. ij. diſt. vij. et ſunt verba Iſidori. demo-
nes triplici acumine ſcientie vigēt. ſ. ſub-
tilitate nature: experientia tempoꝝ: et re-
uelatione ſupernoꝝ ſpirituū. Sed perdi-
derūt ſapientiā; quia ſi nō peccaſſent; eoꝝ
ſciētia fuiſſet ſapida cū amore et dilectio-
ne. ſed modo eſt ſciētia ſine amore: immo
cū odio. vnde eiecti de ſchola celi: precipi
tati ſunt in iſtū aerē caliginoſum in penā
ſuperbie. ſiue iuxta illud. ij. Pet. ij. Deus
angelis peccantibus non pepercit: ſed ru
dētibus inferni detractos in tartarū tra-
didit cruciādos in iudiciū reſeruari. Hoc
em̄ ſupplicauerunt boni angeli deo dicen
tes. Diſperdet dn̄s virū (. ſ. luciferū) qui
fecerit hoc: magiſtrū et diſcipulū de taber
naculo iacob. Malach. in. c. ij. Et hec de
prima ſchola.
¶ Dixi ſecūdo minus principaliter: ꝙ ma D
giſter noſter xp̄s habuit ſecūdā ſcholā. ſcꝫ
paradiſum terreſtrem: in qua docuit obe
dientiā. ⁊ in iſta ſchola fuerunt ſcholares
eius protoplauſti adam. ſ. ⁊ eua in gratia
creati. De iſta ſchola quam dn̄s cōſtruxit:
ſcribitur Gen̄. ij. Plantauerat autem dn̄s
deꝰ a principio paradiſum voluptatis: et
poſuit in eo hoīem: vt operaretur: ⁊ cuſto
diret illū. Habemus hic ſcholam. ſ. para-
diſum: et ſcholares. ſ. hoīem: ꝑ quē intel-
ligitur adā et eua. Iſtos ſcholares docuit
dn̄s obedientiam. nā adā ⁊ eua ſm̄ ſanio
rem opinionem et ſcripture magis conſo
nā: vt dicit ſanctus Tho. in. j. par. q. xcv.
ar. j. creati fuerūt in gratia. hoc em̄ requi-
rit ipſa rectitudo primi ſtatus: in qua de-
us hominē fecit ſm̄ illud Eccl'ſ. vij. Fecit
deus hoīem rectū. Erat em̄ hec rectitudo
ſm̄ hoc ꝙ rō ſubdebať deo: rationi ſo vi
res inferiores: et aīe corpus. Prima autē
ſubiectio erat cauſa ſecūde ⁊ tertie. ꝙ diu
em̄ rō manebat deo ſubiecta ⁊ obediens:
inferiora ei ſubdebanť ſm̄ Aug. ſuꝑ Ge-
neſ. ad lr̄am. Sed qꝛ iſti ſcholares diſci-
plinā dn̄i. ſ. obedientie renuerūt: ⁊ doctri
nā magiſtri erroris. ſ. diaboli ſecuti ſunt:
de paradiſo eiecti: facti ſunt vagi ⁊ profu
gi ſuper terrā. vn̄ et poſteri eoꝝ ſine lege ⁊
magiſtro in errorē idolatrie inciderunt. ⁊
ſm̄ ꝙ dr̄ Sap̄. xiiij. Hic error tanꝗ lex cu
ſtoditus eſt. et tyrānoꝝ imperio colebanť
figmenta. vt dicamus de adam ⁊ eua qui
eiecti fuerūt de ſchola paradiſi terreſtris:
ꝙ diſcipuli eius. ſ. adā et eua abierunt in
galileam. Matth. xxviij. in galileam. i. in
tranſmigrationem huius mundi. Et hoc
de ſecunda ſchola.
¶ Dixi tertio minus principaliter: ꝙ ma- E
giſter noſter xp̄s habuit tertiā ſcholā. ſcꝫ

ſynagogã:in qua docuit timorē.et in iſta
ſchola fuerunt ſcholares iudei groſſi ⁊ lit
terales: ſed qꝛ paruuli erãt ſenſu:ſicut di
citur Oſee.xj. Puer iſrael ⁊ dilexi eũ.⁊ iõ
non poterant intelligere doctrinã perfe-
cte traditã in ꝓphetis et ſacra ſcriptura:
quapropter ſummus magr̃ miſit eis vnũ
bacchalariũ repetitorē.ſ.moyſen/cum vir
ga legis:qui eos erudiret:et tẽporalia bo
na ꝓmitteret. Sed qꝛ neminem ad perfe
ctũ duxit.ſ.moyſes. quia ſicut ait pſ.xiij.
Omes declinauerũt: ſimul inutiles facti
ſunt.et qꝛ ſic inutiles fuerunt:potuit dici
moyſi magiſtro eoꝝ. Magiſter increpa di
ſcipulos tuos. Luce.xix. Et hoc de tertia
ſchola.

¶ Dixi quarto ⁊ vltimo minus principali
ter: ꝙ magiſter noſter xp̃s habuit quartã
ſcholã.ſ. eccleſiã:in qua docuit amorē. et
in hac ſchola fuerũt ſcholares xp̃iani ſub
tiles ſpũales. In hac ergo ſchola xp̃s do-
cuit amorem.nam tota ſua doctrina ⁊ lex
amoris fuit. Patꝫ nã ſemel interrogatus
per quẽdã legiſdoctorē tentãtem eum:di-
ctũ eſt ſibi. Magiſter qđ eſt mandatũ ma
gnum in lege? Ait illi ieſus. Diliges dñm
deũ tuum ex toto corde tuo: ⁊ in tota aĩa
tua:⁊ in tota mẽte tua. Hoc eſt maximũ ⁊
primũ mãdatũ. Scdm aũt ſimile eſt huic
Diliges ꝓximũ tuum ſicut teipm. In his
duobus mandatis vniuerſa lex pendet et
ꝓphete. Mat.xxij.idē Mar.xij.⁊ Luc.x.
quaſi vellet magiſter xp̃s dicere. Tu q̃ris
de lege et doctrina quã p̄dico:dico tibi ꝙ
lex ⁊ doctrina mea eſt amoris:⁊ tota cõſi-
ſtit in iſtis duabus ꝯcluſionib⁹:qꝛ hec eſt
ſumma mee doctrine.quia ẜm apl'm.ſ.Ti
moth.j. Finis p̄cepti eſt charitas. Moy-
ſes ẜo attẽdẽs ꝙ diſcipuli ſui nõ profece
rũt in ſchola timoris:remiſit eos ad hanc
ſcholã amoris: ⁊ ad hũc magiſtrũ.ſ.xp̃m.
Sic enĩ dictũ fuerat ſibi Deut.xviij. Pro-
phetã de gẽte tua/et de fratrib⁹ tuis ſicut
me: ſuſcitabit tibi dñs deus tuus: ipſum
audies. Similiter et iohãnes baptiſta vi
dẽs ꝙ diſcipuli ſui erãt imperfecti:⁊ non
poterãt capere ꝙ xp̃s eſſet verus meſſias:
miſit diſcipulos ſuos de ſcholã chriſti: vt
ibi informarentur:qꝛ cũ audiſſet iohãnes
in vinculis opa xp̃i: mittẽs duos diſcipu
los ſuos: ait illi. Tu es qui venturus es:
an alium expectamus? Mat.xj. Sed iu-
dei recipere eum noluerunt; vnde et dete
ſtantes ſcholas eius: dixerunt cuidam di
ſcipulo xp̃i.ſ.ceco illuminato:quem chri-
ſtus illuminauit. Iohã.ix. Tu diſcipulus
illius ſis:nos aũt moyſi diſcipuli ſumus.
Unde Augu.attendens eorũ ignorantiã/
et noſtram gloriam dicit ſuper illo verbo.
In me ſit iſta maledictio.ſcꝫ ꝙ ſim chriſti
diſcipulus.tale maledictum ſit ſuper nos
et ſuper filios noſtros.ſ.chriſtianos. Itẽ
ad hanc ſcholam venerunt quidam diſci-
puli moyſi:qui audiẽtes doctrinam chri-
ſti docentis de ſacramento euchariſtie et
dicentis. Caro mea vere eſt cibus:et ſan-
guis meus vere eſt potus. Dixerunt.ani-
ma noſtra nauſeat ſuper iſto cibo. Et quo
modo poteſt hic nobis dare carnẽ ſuã ad
manducandum? Unde ſequitur in textu.
Multi diſcipulorum eius abierunt retro
et iam non cum illo ambulabãt. Joh.vj.
Ad propoſitum beata maria magdalena/
lazarus/ et martha cum eſſent de genere
iudeoꝝ:⁊ per conſequens fuerunt de ſcho
la moyſi: et moyſes remiſit eos ad ſcholã
chriſti. Beata autẽ maria magdalena con
tempſit venire ad ſcholam chriſti: in qua
docebatur doctrina penitẽtie gratie amo
ris et charitatis et mĩe:immo vt habetur
in eius hiſtoria tempore quo magiſter no
ſter xp̃s predicabat:ipſa intãtum delitijs
carnalibus ⁊ voluptati animum dedit:vt
iam ꝓprio nomine et cognomine amiſſo:
peccatrix appellabat' ab omnibus. Et qꝛ
ſic vaga extra ſcholam a ſpiritu diabolico
magiſtro erroris ducebatur: ſemp in pec-
catis perſeuerando.diuina mĩa tanꝙ no
ſtri excellentis magiſtri chriſti ieſu/nunci
us ad eam miſſus dixit ſibi Joh.xj. Ma-
giſter adeſt:⁊ vocat te.quaſi vellet dicere.
tu contempſiſti venire ad ſcholã chriſti:ec
ce ꝙ ipſe vocat te.ſ. per ſuã inſpirationẽ.
et ſequitur in textu. Illa vt audiuit ſurre
xit cito:et venit ad eum.et proſtrata ante
magiſtrum petijt humiliter veniam: pro-
mittẽs ſe nũꝙ a ſchola receſſuram dicẽs.
Magiſter ſequar te quocũqꝫ ieris. Mat-
thei.viij.ca.que quotidie ſequebatur ſuũ
magiſtrum dulciſſimum:vt eius doctrinã
poſſet audire. ipa enĩ eſt maria que ſedẽs
ſecus pedes dñi:audiebat verbum illius.
Luc. x. Et qꝛ doctrina chriſti fuit amoris:
ideo btã maria magdalena a chriſto ma-
giſtro ſuo dulciſſimo didicit amare ⁊c. Et
ſic explicit ſermo. Deo gratias.

...IOTECA UNIVERSITARIA DE

¶ In feſto beate Marie magdalene. Sermo.iij.

SCiret vtiqꝫ que et qualis eſt mulier que tãgit eũ: qꝛ peccatrix eſt. Luce.vij.ꝛ ĩ euãgelio hodierno. Ut thema pꝛeſens ad honoꝛẽ beate marie magdalene poſſim introducere: quãdam logicalẽ regulã in pꝛeſenti volo vobis legere. lectio ꝛ regula eſt iſta. Logici dicũt ꝙ de ꝓpoſitione cathegoꝛica tria interrogatiua foꝛmant.ſ.que: qualis: et quãta. que querit de pꝛopoſitionis ſubſtãtia. qualis de qualitate. quãta de quãtitate. ¶ Ad ꝓpoſitũ iſtã lectionẽ ꝛ logicalẽ regulã applicando: iſta tria interrogatiua in pñti themate applicant: quibus de btã ac glorioſa magdalena põt fieri interrogatio: ꝛ ꝑ partes thematis dari rñſio. Põt iſtis interrogationib⁹ queri ac interrogari de glorioſa magdalena:

Primo que eſt influẽtia naturalis. Rñdet prima pars thematis. eſt mulier.

Scdo qualis eſt in ſua cõditione ꝛ qualitate. Reſpondet ſecũda pars thematis. peccatrix eſt.

Pro ꝓmotiõe ꝛ dignitate rñdet pars thematis tertia quãta eſt q̃ tãgit eũ.ſ.xp̃m.

Si ergo de glorioſa magdalena vos domini queritis

Primo que eſt penſata ſua natura ꝛ perfectione: rñdet pars thematis: eſt mulier.

Scdo qualis eſt noĩata in qualitate et cõditione: rñdet ps thematis: peccatrix ẽ.

Tertio ꝛ vltimo quãta eſt reputata a deo per conuerſionem. reſpõdet pars thematis. tangit eum.

Prima pars.

¶ Dico pꝛimo pꝛincipaliter ꝙ põt q̃ri de gl'ioſa magdalena p̃mo interrogãdo q̃ eſt ſua natura et pfectio. ꝛ ad hoc rñdet pars thematis: ẽ mulier. Licet ꝛ turpia ꝛ mala in doctoꝛib⁹/ ꝛ ĩ ſacra ſcriptura reperiant de muliere. Pctm̃ em̃ et moꝛs ꝑ mulierẽ venit. A muliere initiũ factũ ẽ pctĩ: ꝛ ꝑ ipam oẽs moꝛimur. Eccli xxv. attamẽ ꝓpter reuerẽtiã magdalene ĩ vnũ loquẽdo: reperio in ſcriptura tres honoꝛabiles ꝓpꝛietates mulieris: q̃ merito gl'ioſe magdalene applicãtur. Reperio ſiquidem in muliere

Primo pietatem et clementiam naturalem.

Secundo amoꝛem et beniuolentiã mentalem.

Tertio conſtantiam et foꝛtitudinem coꝛdialem.

¶ Dico p̃mo ꝙ reperit bona ꝓpꝛietas in muliere.ſ. pietas et clementia naturalis. mulier em̃ dr̃ quaſi mollis aer. in q̃ clemẽtia ꝛ pietas deſignat. ꝙ ĩ muliere hec pꝛopꝛietas reperiat: pꝫ. nã vbi magis ſunt neceſſaria opa hũanitatis ꝛ clementie ꝛ pietatis: ibi ẽ magis neceſſaria mulier: circa infirmoꝝ curã ꝛ obſequiũ eſt neceſſaria exhibitio humanitatis ꝛ clemẽtie. vñ Eccli xxxvj. Ubi nõ ẽ mulier ĩgemiſcit eger (al's egẽs) Pꝛo tãto ad innuẽdũ ꝙ mulieri ineſt naturalr̃ clemẽtia et pietas: dic̃ ſapiẽs vbi.ſ.c.x. Nõ ẽ creata hoĩb⁹ ſupbia: neqꝫ iracũdia nationi mulierũ. Pꝛo tãto dicũt doc. ꝙ qꝛ ĩ muliere clemẽtia ꝛ pietas naturalr̃ reperit: fili⁹ dei q̃ in hũc mũdũ veniebat: ad exercẽdũ circa nos opa humanitatis clemẽtie et pietatis: decreuit totaliter et voluit coꝛp⁹ ſuũ recipe a muliere. quãdocũqꝫ em̃ ĩ euãgelio ĩuenies aliquas dominas exercẽtes opa clemẽtie ꝛ pietatis: tũc q̃libet clemẽtia vocat mulier. Exẽplũ btã virgo fuit ĩuitata ad nuptias cũ filio ſuo: ꝛ deficiẽte vino cõpaſſa verecũdie inuitãtiũ dixit. Uinũ nõ habẽt. Xp̃s aũt intuẽs eius pietatẽ: vocauit eã mulierẽ di. Quid mihi ꝛ tibi eſt mulier. Johã.ij. Itẽ hoſpitalitatẽ ſeruare ẽ op⁹ clemẽtie ꝛ pietatis: de q̃ xp̃s ĩterrogabit ĩ iudicio Matthei.xxv. Hoſpes erã ꝛ collegiſtis me. Op⁹ pietatis exercuit martha ĩ xp̃o: ꝛ iõ ĩ euãgelio vocat mulier ad deſignãdũ ꝙ hũanitatis clemẽtia ꝛ pietas ĩſunt naturaliter mulieri. Luc.x. Intrauit ieſus in qõdã caſtellũ: ꝛ mulier q̃dã martha noĩe excepit illũ in domũ ſuã. Pꝫ g̊ ꝙ p̃ma bona ꝓpꝛietas mulieris eſt: ꝙ ĩ ipa reperit pietas et clemẽtia naturalis. Ad ꝓpoſitũ applicando: iſta ꝓpꝛietas in gl'ioſa magdalena mirabiliter repit: ꝙ poſt ſuã cõuerſionẽ opa pietatꝫ clemẽtie ꝛ hũanitatꝫ exercuit. Bꝛeuiter diſcernẽdo op⁹ pietatꝫ ꝛ clemẽtie ẽ: vt habem⁹ in euãgelio: cibare eſuriẽtẽ: potare ſitiẽtẽ: releuare egẽtẽ. Iſta opa clemẽtie ꝛ pietatis ĩ xp̃o mirabilr̃ adipleuit. nã ſicut ꝓuidebat: de bonis ſuis viuebat: et iõ ĩ euãgelio in hoc paſſu vocat mulier. ꝛ

Luc.viij. legit᷑/ ꝙ ſeq̄bant᷑ xp̄m mulieres
inter q̄s erat maria magdalena ꝓuidētes
ei de facultatibꝰ ſuis. Nā nō legit᷑ ī euāge
lio circa hoc opus clemētie et pietatis de
hoībꝰ ꝙ ꝯtinue xp̄m ſeq̄rent᷑ ſeruiētes ei:
et de bonis ſuis eidē ꝓuiderēt: ſed de mu
lieribus. Itē adhuc de pietate ⁊ clemētia
magdalene recreare laſſuꝫ: calore aduſtū:
itinere fatigatū. opꝰ pietatis eſt. Hoc opꝰ
pietatis ipſa in xp̄o adimplere curauit. ⁊
idō ī hoc paſſu ī euāgelio vocat᷑ mulier. vñ
cū eēt ieſus ī domo ſimonis leproſi: attu/
lit alabaſtrū vnguēti: et effudit ſuꝑ caput
ipſius recūbētis. ⁊ excuſans eā xp̄s a mur
muratiōibꝰ dixit. Quid moleſti eſtis huic
mulieri? opꝰ em̄ bonū: q2 clemētie ⁊ pieta
tis: opata eſt ī me. Itē ſepelire mortuos
opꝰ pietatis eſt: qđ magdalena ī xp̄o mira
biliter adīpleuit. nā in morte ſtabāt iuxta
crucē maria mr̄ eius ⁊ maria magdalene.
Itē poſt mortē eum tumulauit. Itē ſepul
crū viſitauit: vnguenta parauit. vt Mat.
vlti. ⁊ Mar. xvj. ⁊ Luc. xxiij q̄ oīa opa ma
gne pietatis fuerūt. Et ſic pꝫ declaratū ꝙ
glīoſa magdalena habuit p̄mā bonā pro/
prietatē mulieris: q2 in ipſa reperitur pie
tas ⁊c̄. vt ſibi dicat᷑ ꝑ cōcordātia illud Lu
ce. j. Bn̄dicta tu inter mulieres. Item ſcit
oīs ppl's mulierē te eſſe ꝟtutis. Ruth. iij.
¶ Dixi ſcđo ꝙ reperit᷑ ſcđa bona ꝓprietas
in muliere. Amor ⁊ beniuolētia ⁊c̄. Valde
amāt mulieres. in Can̄. j. de mulieribꝰ iu/
uenibꝰ. Adoleſcētule dilexerūt te nimis. ⁊
mulier ſpōſa đr in Can̄. iij. Inueni quē di
ligit aīa mea. q̄ dilectio ⁊ amor pōt expe/
riri ī multis mulieribꝰ valētibꝰ. Primo in
penelope vxore vlixis: que decē annis: q̄/
bus in bello troiano vlixes ab ea abſens
fuit: expers cuiuſlibet alterıꝰ amoris: pro
pter eius abſentiā lōga ſuſpiria traxit: vt
ponit Ouiđ. Scđo experit᷑ iſte amor ī por
tia catonis filia vxore bruti: que viro in/
terfecto ſuperuiuere noluit: ſed arma qui
bus ſe īterimeret: poſtulauit. famulis au
tem arma negantibus ardentes prunas
tranſglutiuit vt potuit. Tertio experitur
iſte amor in lucretia: que a ſexto trāquini
filio oppreſſa: viro ſuo reuelauit: et ſe pro
pria manu gladio peremit. vt ponit Au/
gu. li. j. de ciuita. dei. c. xix. et ſic in multis
alijs. Pro tāto dauid volēs innuere amo
rem maximum quē habebat Ionathe: cō
parauit amori mulierū. ij. Reg. j. Ad pro/
poſitum iſtum amorem glorioſa magdale
na habuit ad chriſtum. vnde Greg. ſuper
illud Ioh. xx. Maria ſtabat ad monumē/
tum foris plorans. Penſandum eſt huius
mulieris mentem quanta vis amoris ac/
cenderat: que a monumento dominico re
cedentibus diſcipulis nō recedebat. Vn/
de domini notate ſuper facto amorisquē
ipſa habuit ad chriſtum. in euangelio le/
gitur ꝙ chriſtus iohannem ſpecialiter di
ligebat. Hic eſt diſcipulus ille quem dili/
gebat ieſus. Ioh. xx. Item in euangelio le
gitur ꝙ ieſus petrū an eū diligeret ter re/
quiſiuit Ioh. vlti. Simon iohānes amas
me? Itē in euāgelio legitur ꝙ chriſtus di
ligebat apoſtolos. Sicut dilexit me pr̄: et
ego dilexi vos. Iohā. xv. Item diligebat
martham ⁊ lazarum fratrem eius. Iohā.
xj. Sed ꝙ chriſtus aſſereret aut determi/
naret ꝙ aliqua perſona mundi eum dili/
geret: nunq̄ hoc in euāgelio reperitur: ni
ſi glorioſa magdalena. vnde de ipſa cōtra
phariſeum murmurātē determinauit. Di
miſſa ſunt ei peccata multa: quoniam di/
lexit multum. Et ſic patet determinatū ꝙ
glorioſa magdalena habuit ſecūdam bo/
nam proprietatem mulieris. ſ. amorem et
beniuolentiam mentalem: vt ipſa ſit pro
concordātia illa mulier Prouer. xij. Mu/
lier diligens corona eſt viro ſuo.
¶ Tertio dixi ꝙ reperitur tertia bona pro
prietas in muliere. ſcilicet conſtantia/ et
fortitudo cordialis. Vnde ſalomō in epi/
ſtola hodierna. Mulierem fortē quis in/
ueniet? Non intendit dicere aut determi/
nare ꝙ nulla ſit fortis: quia ipſe dicit ali
bi. Mulier fortis oblectat virum ſuū. Ec
cleſiaſtici. xxvj. Dicit magiſter Robertꝰ ꝙ
rationem habent mulieres ꝙ ſint fortes:
etiam plus q̄ homines: quia ipſe de oſſe
forti formate ſunt: homo de terra et pul/
uere. Itē. ij. Eſdre. iij. ꝙ tres iuuenes fue
runt coram rege dario: quilibet voluit di
cere ſermonem qui precelleret.
Primus dixit. forte eſt vinum.
Secundus dixit. fortior eſt rex.
Tertius dixit. fortiores ſunt mulieres. et
iſte fuit approbatus.
Ad propoſitum ſi vnq̄ conſtantia aut for
titudo fuit repta in muliere: hec fuit glīo
ſa magdalena. Pꝫ fortis đr q̄ non timet.

Iſtam fortitudinē in paſſione xp̄i non ha-
buit petrus: non iohānes: nō alij. Et reli-
cto eo oēs fugerūt. Mat. xxvj. Sed ma-
gdalena habuit: q: ipſa nūꝙ̄ fugit: et ſil'r
pre omnibus: iō xp̄s ei primo reſurrectio-
nem ſuā denūciauit. Item fortis dr̄ q̄ nō
timet. et glorioſa magdalena nec tenebro-
ſitatē noctis: nec caliginē. nec militū ar-
matoꝝ ſeuitia furioſa eam terrebat. vt de
ea ac alijs mulieribus xp̄us poſſit dicere
illud Boetij lib. j. de ꝯſol. metro. j. Has
ſaltē nullus potuit peruincere terror: Ne
nr̄m comites ꝓſequerent̄ iter. Itē fortis
dr̄ ille: qui vnū magnū pondus: qđ vide-
retur excedere v̄tutē eiꝰ: poſſet portare.
Et glorioſa magdalena cū eſſet delicata:
corpus dn̄icū magnū proportionatū pō-
deroſum potuit portare. vn̄ in die reſur-
rectionis / monumentū vacuū reperiēs: ⁊
xp̄ꝫ ſublatū credēs: dixit xp̄o: q̄ ſibi appa-
ruit in ſpecie hortolani. Dn̄e ſi tu ſuſtuli-
ſti eū dicito mihi et ego eum tollā. Ioh.
xx. Super quo origenes loquēdo cū ma-
gdalena de fortitudine eiꝰ dic̄ ſic. O amor
fortis et impatiens: ioſeph timuit et non
fuit auſus tollere corpus ſuum niſi de no-
cte: et niſi petiſſet eū a pilato: ſed hec au-
dac̄ ꝓmittit di. ⁊ ego eū tollā. O maria
ſi forte corpus ieſu poſitū fuiſſet in atrio
principis ſacerdotū: vbi princeps apo-
ſtoloruꝫ timuit: q̄d dictura eras: niſi ego
eū tollam. O mirabilis mulieris audacia
O mulier: nō mulier. et ſi ancilla oſtiaria
interogaſſet te: quid actura eras: diceres
et ego eum tollā? O ineffabilis mulieris
amor: nullū locum excipit: nullū antepo-
nit: ſine timore dicit: et ego eum tollam.
hec origen̄. Patꝫ ergo cōſtantia ⁊ fortitu-
do magdalene. ¶ Ad queſtionē ergo q̄ ꝑ
ſalomonē querebat̄. Mulierē fortē quis
inueniet? certe rn̄detur ſibi de magdale-
na qđ ſcribit̄ in euangelio hodierno. Vi-
des hāc mulierē? iſta eſt fortis. nā manū
ſuā miſit ad fortia. Prouer. vlti. Et ſic pꝫ
prima pars ſermonis: in q̄ dixi ꝙ ad que-
ſtionem qua primo interrogatiue quere-
batur de magdalena que eſt penſata ſua
natura et ꝑfectione. iſta ꝑs thematis dic̄
ꝙ ē mulier. ꝓprietates hꝫ bone mulierꝫ.

Secūda pars.

¶ Dixi ſecūdo principa-
liter ꝙ pōt queri de glorioſa magdalena
qualis eſt nominata ⁊c. in quarta parte
thematis dic̄. peccatrix eſt. ⁊ peccatrix ap-
pellabat̄. ideo de ea ī euāgelio hodierno.
Ecce mulier q̄ erat in ciuitate peccatrix.
Hic notate dn̄i ſuꝑ hoc ꝙ dr̄ peccatrix: ꝙ
doctores honorabiles aliqui: ſic̄ origenes
ſuꝑ Mat. et Lucā: ⁊ Hiero. ſuꝑ Mar. ⁊
Chryſ. ⁊ theophilus ex intētione tenent:
ꝙ glorioſa magdalena: de qua hodie ec-
cleſia ſolēnizat: nō fuit peccatrix: nec illa
de qua in euāgelio hodierno. Alij docto-
res honorabiles Gregorius in homelia
Beda ſuꝑ Iohannē. Auguſtinꝰ in orōne
tenēt ꝙ fuit peccatrix: et illa de q̄ in euā-
gelio ſtatim lecto. Cū q̄bus tenebimꝰ: et
quibus credemus? Certe iſtis duobꝰ dicē-
tibus ꝙ fuit peccatrix: et nō primis: quia
eoꝝ ſentētiā eccl'ia autorizat: q̄ omnium
autoritatū eſt maxima: ſine qua etiā euā-
gelio nō crederet̄. Auguſ. ꝯ manicheum.
Ego (inquit) euāgelio nō crederem: niſi
me eccl'ie catholice cōmoneret autoritas.
Item ꝙ nos autoritate eccleſie moti te-
neamus ⁊ dicamus ꝙ fuit peccatrix: et
poſtea tam excellens penitens: iſtud ſibi
non derogat. nam deus in ea ſummā mi-
ſericordiam et perfectiſſimū premium et
exēplar nobis demonſtrauit. vnde Greg.
in homelia hodierna. Cuius em̄ vel saxeū
pectus huius peccatricꝫ lachryme ad exē-
plum penitendi non emolliant. Dicit em̄
Gregorius ī alia homelia. Maria ſtabat
ad monumentū: ꝙ omnipotēs deus exē-
plum penitentie nobis poſuit eos: quos
per penitentiam poſt lapſuꝫ viuere fecit.
Dat exemplū de petro: de latrone: de za-
cheo: de maria. Non te ergo peniteat: o
q̄cūqꝫ es talis aīa ⁊c. Bernard. de oſcu-
lo penitentis ſermone. iij. ſuper Cantica:
Ergo cum gregorio laudemꝰ opus dei in
maria genitrice ſed virgine: laudemus ī
maria peccatrice ſed penitēte. maria hec
eſt exemplū innocentie: maria hec eſt exē-
plum penitētie. vt pro concordantia dica-
mus quilibet noſtrū. Confitebor domino
qm̄ oſtēdit maieſtatem ſuam in gentem
peccatricem. ſcribitur Tob. xiij. ca. Et hec
de ſcd̄a parte ſermonis.

Tertia pars.

¶ Dixi tertio ⁊ vltimo ꝙ
pōt q̄ri de glorioſa magdalena quāta eſt
conuerſa. ⁊ h̄ in thematꝫ ꝑte tertia. tāgit

eū. Vñ in euāgelio hodierno ſcribit: ꝙ vt
cognouit ꝙ ieſus accubuiſſet ⁊c. ſtans re
tro ⁊c. Vidēs autem phariſeus qui voca-
uerat eū ait intra dicēs. Hic ſi eſſet ꝓphe
ta ⁊c. Notate ꝙ iſte phariſe⁹ reph̄ēdebat
xp̄m de ignorātia: ⁊ magdalenā de īmūdi
cia: ⁊ faciebat iſta argumēta. Primū ꝗ te
tigerit immūdū: īmūdus erit. Leuit. xxij.
ſꝫ iſte tāgit vel permittit ſe tāgi ab immū
da: ḡ immūdus erit. Scdm̄ ꝗ tetigerit pi-
cē inquinabit ab ea. Eccl. xiij. ſꝫ iſte ꝑmit-
tit ſe tāgi a turpiori pice: ḡ inquinabit ab
ea. Tertiū ſi manus mūda tangit lutū im
mūdū: immūda efficit: ſed iſte ꝑmittit ſe
tāgi ab immūdiori luto: ergo immundus
erit. Quartū preceptū eſt in lege nō tāge
re leproſum: ſꝫ iſte ꝑmittit ſe tāgi a turpio
ri leproſo: ergo immundus efficit. Ad iſta
argumēta ꝯ phariſeū r̄ndit Aug. ſup Jo-
hānē. O īmunde fediſſime caro dn̄i poſſet
tactu mulieris pollui: an mulier tactu do
mini mūdari? Primū nō poterat: qꝛ caro
dn̄i habebat mūdiciā infinitā. Scdm̄ po-
terat qꝛ mūdicia infinita pōt mūdare im
mūdiciā finitam. Caro dn̄i hꝫ virtutē mū
dādi. pꝫ. Jtē xp̄s tetigit leproſum ⁊ mūda
tus eſt. Mat. viij. Jtē hꝫ virtutē ſanandi:
qꝛ de muliere ꝗ ſolū tetigit fimbriā ei⁹: et
a fluxu ſanguinis ſanata ē. Mat. ix. Pro
tāto Luc. vj. Oīs turba querebat eū tāge
re: qꝛ virtus de illo exibat ⁊ ſanabat oēs.
Jtē nō minoris v̄tutis eſt caro xp̄i ꝙ̄ ſol:
ſed ſol tāgēs immūda nō immūdus effici
tur: imo immūda mūdat: ḡ a fortiori caro
xp̄i. Pꝫ ergo: ⁊ eſt finis ſermonis: ꝙ ad q̄-
ſtionē qua tertio interrogatiuo querebat
de magdalena quāta eſt ꝯuerſa ⁊c. R̄ndet
pars thematis tāta eſt ꝙ tāgit eum. Teti
git aūt xp̄m ſpecialiter poſt aſcēſionē/per
vitā actiuā: qñ cū btō maximino martha
et lazaro venerūt maſſiliā: vbi idola cole-
bāt: et magdalena hoīes et principem ab
idoloꝝ cultura reuocabat. Maxime argu
it principē veniētē cū vxore ſua: q̄b⁹ fecit
miraculū: qꝛ eis filiū impetrauit. Tūc p̄n
ceps ille deuotione duct⁹ voluit ire ī hie-
ruſalē: et videre ſctm̄ petrū: vt ſciret an ſi
cut maria de xp̄o predicabat: ſic veritas ſe
haberet. Cui vxor. q̄d eſt dn̄e putas te ſine
me ꝑficiſci? Tūc totū p ſummā et bieniū.
Poſtea tetigit xp̄m p vitā cōtēplatiuam.
Vñ hr̄ in hiſtoria ꝙ ſupne cōtēplationis
auida: aſperrimū heremuꝫ petijt: vbi. xxx.
annis incognita manſit. Dic totum et bre
uiter. Nūc v̄o in gloria tangit xp̄m per vi
ſionē finitimā ſeu fruitiuā: vbi optimam
partē elegit: que nō auferetur ab ea. Cui⁹
participes nos faciat ieſus. Amen.

¶ Jn feſto ſancti Chriſtofori martyris. vel
alterius ſancti. Sermo.

Habetis fructum
veſtrū in ſanctificatione. ad
Roma. vj. c. Pro declaratio
ne thematis ꝓ iſto ſctō. N.
nota ꝙ dicunt theologi: ꝙ
eſt quedā regula coronata: q̄ dicit ſic. De⁹
nō premiat ꝓpter noīa: ſed ꝓpter aduer
bia. hoc eſt dictu ꝙ de⁹ nō premiat aliquē
premio glīe celeſtis ꝓpter hoc ꝙ facit bo
nū op⁹: qꝛ ſi ꝓpter hoc ſolū premiaret: tūc
etiā premiaret pctōres exiſtētes in pecca-
to mortali. et etiā hypocrite faciūt multa
bona opa. ſ. orare: ieiunare: elemoſynā da
re: ſequeret ꝙ ipi premiarent premio vite
eterne. qđ manifeſte reprobat xp̄s Mat.
vj. ⁊ in multis alijs paſſibus euāgelij: vbi
dicit ꝙ hypocrite ꝗ bona faciūt ſolū vt vi
deant ab hoībus: receperūt mercedē ſuā.
et hoc qꝛ lꝫ faciant bonū: tn̄ nō bn̄: nec bo
na intētione. Jtē pctōres in pctō mortali
exiſtētes faciūt multa bona opa: q̄ de ſe ⁊
de gn̄e ſuo ſunt bona: tn̄ nō faciūt bene et
cū circūſtantia debita: qꝛ nō in ſtatu gr̄e:
iō vita eterna nulla premiant. Et iſta eſt
clara ſn̄ia ⁊ declaratio regule ſupradicte.
ſcꝫ ꝙ deus non premiat principaliter pro
pter noīa: ſed ꝓpter aduerbia. Ad ꝓpoſi-
tum deſcēdēdo in nr̄o themate. iſte ſctūs
N. laudat ꝓpter premiū: qđ hꝫ ꝓ ſuis bo
nis virtuoſis operibus in vita eterna. Et
laudat primo ei⁹ op⁹ bonū in prima par-
te thematis: cū ſibi d̄r. Habetis fructū ve
ſtrū. Sꝫ hoc nō ſufficit ꝓ p̄mio vite eter-
ne. ſ. ꝙ opus ſit bonū: ſꝫ requirit ꝙ ſit bn̄
factū. Et de hoc laudat in ſequēti ꝑte the
matis: qñ dicit in ſanctificatione. q. d. ꝙ
opera btī Chriſtofori iō ſunt digna p̄mio
vite eterne: non ſolū qꝛ bona: ſꝫ qꝛ bn̄ ⁊ in
ſctītate facta. Et hec ē declaratio ⁊ appli-
catio nr̄i themat' ad btm̄ Chriſtoforꝫ. Ha
betis fructū ī ſctīficationē. Et qꝛ ꝓ ꝓſecu
tione iſti⁹ thematis/ego ꝯſidero qꝛ meri-
tū ſeu premiū btī Chriſtofori hꝫ tria lau-
de digna: que in trib⁹ thematis partibus
notantur. videlꝫ

Primo hꝫ cauſam materialē: ⁊ hec notat̃ in ꝑma thematis parte. habetis fructū.
Scđo hꝫ ꝓprietatē virtualē: et hec notat̃ in ſcđa thematis parte. fructum.
Tertio hꝫ ꝑfectionē totalē: ⁊ hec notat̃ in tertia ꝑte thematis. ꝙ eſt ī ſctificatiōe.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ meritū et ꝑmiū btī xp̄ofori hꝫ ꝑmū dignū laude. ſcꝫ cām materialē: ī ꝑma parte thematis. habetis fructū. Dicūt doct̃. in. ij. ſen. ꝙ in oī actu meritorio vel demeritorio/ ē aliqđ materiale ⁊ aliquid formale. materiale eſt actꝰ. formale ī actu meritorio grā. ī demeritorio deformitas. iſte actꝰ đr fructus per quādā metaphorā ad ſilr̄itudinē arboris. Cā ḡ materialis ī ope vł actu meritorio ē fructꝰ eiꝰ. i. opꝰ eiꝰ: q̄ fructꝰ ⁊ opa ſunt digna premio ꝓpter tria q̄ habēt fructꝰ mūdanoꝝ: que ſunt digna laude. Fuerūt iſti fructꝰ ⁊ cōſiſtūt beati Chriſtofori
Integri ⁊ digni moralis ſanctitatis.
Secundo fuerūt mūdi ⁊ puri doctrinalis veritatis.
Tertio fuerunt ſapidi et maturi glorie felicitatis.

¶ Dico primo ꝙ fructꝰ btī Xp̄ofori fuerūt integri ⁊c̃. Iſti fructꝰ cōſiſtūt in operibus pnīe: de qbꝰ Luc̃. iij. Facite fructꝰ dignos pnīe. Iſtos fructꝰ hꝫ Xp̄oforus. pnīam fecit. in operibꝰ iuſticie ſe exercuit cōſilio cuiuſdā heremite: vt hr̄ ī hiſtoria ſua. ⁊ tādē pro xp̄i noīe martyriū ſuſtinuit. Iſtos em̄ fructꝰ ⁊ opa faciendo fuit arbor bona que bonos fructus facit. Mat. vij.

¶ Dico ſcđo ꝙ fructꝰ btī Xp̄ofori fuerunt mūdi et puri ⁊c̃. Uere iſti fructus ſunt doctoꝝ ⁊ p̄dicatoꝝ: de quo fructu loquit̃ xp̄s Ioh̄. xv. Poſui vos vt eatis ⁊ fructū afferatis: ⁊ fructus veſter maneat. Et nota ꝙ xp̄s dicit poſui vos vt eatis ⁊ fructū afferatis. Qꝛ bonꝰ hortolanꝰ nō ponit ī horto ſuo arborē niſi a qua ſperet fructū hr̄e. ⁊ ſi forte non faciat: debet ſuccidere eā. vt qđ terrā occupat? Luc̃. xiij. Sic xp̄s nō ponit nec vult p̄dicatorē aut doctorē ī eccłia: niſi afferat fructū ſctē p̄dicatiōis/ ⁊ v̄bi dei. Semē ſm ꝙ dicit xp̄s: eſt verbū dei. qđ ſi ꝑ p̄dicatorē ꝓponit̃ cū bona deuotione ⁊ vita pura: qꝛ ałs nihil valet. nā ſm Greg̃. nihil aliud reſtat niſi vt cuiꝰ vita deſpicit̃: eiꝰ p̄dicatio ꝯtēnat̃, tūc tale ſemē cadit in terrā bonā: ⁊ ortū facit fructū cētuplū: qꝛ ibi cōcurrit grā diuina: qꝛ ī cētuplo. i. ī infinitū plus q̄ verbū opat̃. Iſtū p̄dicatorē ⁊ doctorē poſuit xp̄s ī eccleſia btm̄ xp̄ofoꝝ. iō ſic dic̃. Poſui vos. vn̄. non vos me elegiſtis: ſꝫ ego elegi vos. Ioh̄. vbi. ſ. ſequit̃. vt eatꝫ. Qn̄ deꝰ miſit ꝑmos p̄dicatores: dixit eis. Eūtes ī mūdū vniuerſum p̄dicate euāgeliū oī creature. nō dixit ſtātes: ſꝫ eūtes: in quo notat̃ ꝙ p̄dicatores nō ſolū debēt p̄dicare ī vno loco: ſꝫ in oī loco. ⁊ qꝛ đr oī creature: ſignificat̃ ꝙ dꝫ p̄dicare nō ſolū ī vno pplo: ſꝫ ī oī pplo. Sic btūs xp̄oforus predicauit nō ſolū ī cāpania: vn̄ erat oriūdus: ſꝫ etiā ī lytia: vbi fructū maximū p̄dicatiōis fecit: qꝛ octo milia hoīm ad fidem xp̄i cōuertit ſm Amb̄. Un̄ poſſumꝰ dicere ꝑ quadā ꝯcordātia qđ ſcribit̃ Ioh̄. xij. ꝙ multū fructū affert. ⁊ ꝓpter hoc dixit ſibi xp̄s. Poſui vos vt eatis ⁊ fructū afferatꝫ. Sꝫ qꝛ fructꝰ doctrine nō ſufficit: niſi adſit fructꝰ bone vite: qꝛ illaudabilis eſt illa ſcīa quā vita maculat īpudica. ſm ꝙ dic̃ Hugo ī didaſcalō: iō ꝑncipalior ad fructificādū eſt vita q̄ doctrina. ſm Grego. nazāzenū/ plꝰ ꝓpter factū q̄ ꝓpter verbū ꝓficit euāgelium. iō cepit ieſus facere ⁊ docere. Act̃. j. Iō vidēdū ē de btō Xp̄oforo cū fructu doctrine quē fructū habuit bone vite. Pro q̄ ſciēdū ꝙ īueniūtur q̄dā arbores q̄ faciunt fructū in triplici dr̄ia. Prime ſunt cuiꝰ medulla eſt bona ⁊ comedit̃: ſꝫ cortex amarꝰ: ⁊ deijcit̃ vt nuces ⁊ caſtanee. Et iſte ſignāt iſtos q̄ ita bn̄ faciūt vel intēdūt interius: mala tn̄ exēpla oſ̄dūt exteriꝰ. medulla iſtoꝝ eſt bona. cortex malus. de iſtis đr Hiere. xij. Seminauerūt triticū: et ſpinas meſſuerūt. Cōfundemini a fructibus (ałs fluctibꝰ) vr̄is ꝓpter irā furoris dn̄i. Secūde arbores ſunt q̄ faciūt fructū ꝑ ꝯtriū. cuius cortex comeditur et medulla eijcit̃: vt pruna ⁊ dactyli. Et iſte ē fructꝰ hypocritarū: qꝛ nō habēt bonū interiꝰ: ſꝫ apparētiā boni exteriꝰ. ⁊ iſtis dicet xp̄s ī die qn̄ etiā habebit victoriā de eis. quē fructū habuiſtis ī qbꝰ nūc erubeſcitis ī epła hodierna. Tertie arbores ſunt q̄ faciunt fructū: cuiꝰ cortex ⁊ medulla comedit̃: ⁊ totū eſt bonū ſicut ficus vue ⁊ poma. ⁊ iſti ſunt hoīes iuſti ⁊ ſctē vite: quoꝝ q̄dā intꝰ eſt ī cōſciētia: et exteriꝰ in vita et cōuerſatione honeſta. totū eſt bonū. In iſtis et flos honeſtatis: et fructꝰ ſanctitatis totū eſt dignū laude.

Iſtos fructus habuit btũs Xp̄oforus: qꝛ in eo et qḋ intus erat in conſciētia: et exterius: totũ erat honeſtũ ꝛ ſctm̄. ꝛ qꝛ in vita ſctũs: ꝛ cõuerſatione honeſtus: iō pōt nobis dicere Eccli. xxiiij. Flores mei fructus honoris ꝛ honeſtatis.

¶ Tertio ꝛ vltimo fruct⁹ beati xp̄ofori fuerũt ſapidi ꝛ maturi gl'ie felicitat꜉. iſti fructus reportant premiũ alioꝝ fructuũ. Vñ de gloria ei⁹ aīe / dicit xp̄s. Date illi de fructu manuũ ſuarum: et laudēt eũ in portis opera ei⁹. Prouer. vlti. Et eſt ſenſus. date illi fructũ p̄mij ꝑ fructu meriti: q̄ ē fruct⁹ manuũ ſuarũ. i. operũ ſuoꝝ. Et qꝛ fructus btī Xp̄ofori tã in via / ꝙ in patria fuerunt et ſunt valde dulces: ꝛ ab hoībus comeſtibiles vſqꝫ ad ſaturitatē: iō poſſum⁹ ſibi dicere illud pſ. ciij. De fructu operũ tuoꝝ ſatiabiť terra. Ptꝫ ergo primũ et principale ſermōis: quō meritũ vel p̄miũ xp̄ofori hꝫ cauſam materialē: in prima parte thematis. i. fructum ꝛc̄.

Secunda pars.

¶ Sed dixi secundo ꝙ meritũ xp̄ofori hꝫ fructũ dignum laude. ſ. pietatē virtualē. qꝛ veſtrũ. Vnuſquiſqꝫ dꝫ laudari ſm̄ Sene. de ꝓprio: nō de alieno. Et iō Frãciſc⁹ petrarcha. Alieno gloriari piculoſa vel ridiculoſa iactãtia. et ita laudať Xp̄oforus hic: qꝛ ſibi dr̄. Habetis fructũ nō alienũ: ſed veſtrũ. Pro q̄ debet꜉ notare ſm̄ Berñ. ꝙ ſunt arbores autũnales

Alique que nullum fructum faciunt.
Alique que fructum: ſed non ſuum.
Alique que ſuũ: ſed nō in tempore ſuo.
Alique que ſuũ et in tempore ſuo.

Prime ſunt arbores valde infructuoſe. arbores autũnales. i. hoīes ocioſi: q̄ nec deo nec hoībus de aliquo bono ope ſeruiunt. Iſtos ip̄robat natura: qꝛ q̄ vetat ꝓprias opationes a rebus: vetat ꝓprias eſſentias. in. ix. metaphy. Itē iſtos improbat lex humana: que oēs ocioſos a cōitate expellit. Item iſtos improbat ſcriptura q̄ dicit Arbor q̄ nō facit fructũ: excideť et in ignē mitteť. Luc. iij. Dicit em̄ dñs arboris que rēs fructũ ꝛ nō inueniēs: vt qḋ terrã occupat ſuccide ergo illã. Luce. xiij. Scđi ſunt qui faciũt fructũ: ſed non ſuũ. iſti ſunt hypocrite. dicit Bernar. Cũ ſimone cyreneo crucē portantes: qm̄ religioſa intentione carentes angariantur, et qui non amant amore glorie quã deſiderant future cõpellãtur. Hypocrite portãt multas cruces et pn̄ias: ſed nō ſunt ſue: qꝛ nō procedũt de bona intētione cordis ſui: ſed cogũtur ad faciendũ illa nō ꝓpter ſe: ſed ꝓpter mundanã gloriã: quã deſiderant. Tertij ſunt q̄ faciũt fructũ ſuũ: ſed nō in tēpore ſuo. iſti ſunt dicit Berñ. q̄ ante tēp⁹ debitũ fructificare volunt. q̄ in initio conuerſionis ſue ardua faciũt ꝓpter deum orationes ieiunia et multa alia: ꝛ poſtea in progreſſu deficiunt. Et tñ dicit cõtra iſtos Berñ. ꝙ in via dei non progredi eſt regredi. Iſti mittũt manũ ſuã ad aratrũ: ꝛ reſpiciũt retro: et ideo ſm̄ xp̄i ſn̄iam Luc. ix. nō ſunt apti regno dei. Iſti ſunt ſimiles arborib⁹ q̄ nimis cito in Januario pullulant et florēt: et poſtea venit frigus in Februario et perdũtur flores er fructus. et iō de iſtis dicit Berñ. ꝙ eoꝝ fructus nimis propere oriũtur. Quarti ſunt qui faciũt fructum ſuum in tp̄e ſuo. iſti ſunt iuſti: quoꝝ op̄a ſua facta ſunt ſctã et virtuoſa: ꝛ bñ incipiũt: bñ mediãt: bñ finiũt. De iſtis fuit btũs Xp̄oforus: vt ſtatim videbitis in hiſtoria: ꝛ iō bene de eo prophetauit dauid in pſ. ſ. di. Erit tãꝙ lignũ qḋ plãtatũ eſt ſecus decurſus aquarũ: qḋ fructũ ſuũ dabit in tēpore ſuo. Habuit ergo ꝛ dedit btũs Xp̄oforus fructum ſuum: ꝛ ideo dr̄ ſibi in ſcđa parte thematis. vr̄m. Habetis ğ fructũ veſtrũ.

Tertia pars.

¶ Sed dixi in tertia parte et finis ſermonis: ꝙ meritum et premium beati Chriſtofori habet perfectionem totalem: qꝛ eſt in ſanctificatione iuxta tertiam partem thematis. Quando opera ſunt bona: illa ſunt fructuoſa: et ſic habetur arboris fructus: ſed quando adiungitur aduerbiũ. ſcilꝫ ꝙ ſunt bene facta: tunc ſunt digna premio: quia ſunt in ſanctificatione. ideſt in gratia facta. et hoc eſt dictũ in ſermonis introitu ꝙ deus non premiat propter nomina: ſed propter aduerbia. Quando enim homo eſt in pctō mortali: eſt ſeruus peccati. Johãnis. viij. Omnis qui facit peccatum: ſeruus eſt peccati. et habet talis opera non in ſanctificatione: ſed damnationem. quando vero a peccato conuertitur: a peccato liberatur per gratiã: et efficitur ſeruus dei: et habet opera ſua et fructum ſuum in ſanctifica-

tione. ita dicit apl'us in epl'a hodierna.
Liberati a peccato: ſerui aut[illegible] facti deo
habetis fructū veſtrū in ſanct[illegible]tionē.
Sic autē habuit fructū ſuum btūs Chri⸗
ſtoforus. nā primo fuit ſeruus diaboli: et
poſtea dei. nam noueritis in typo: hiſto⸗
riam ꝓſequere: et fac finem.

¶ De ſancta Anna. vel alia ſctā. Ser. j.

ARbor bona fru
ctus bonos facit. Mat.
vij. Pro thematis aliqua⸗
li euidentia formatur ta⸗
lis conſequentia.

Beata anna fuit fundata et radicata in
omni virtute et charitate.
Scdō fuit plātata et conſeruata in perfe
cta ſanctitate.
Et ſic merito pōt arbor dici: et arbori fa⸗
ciēti fruct⁹ bonos in ſua q̄litate cōpari.
Pro probatione iſtius conſequētie con⸗
tēplor ꝟba xp̄i Mat. vij. ſic dicētis. Non
pōt arbor mala fruct⁹ bonos facere: nec
arbor bona malos fructus facere. Super
quo dicit Augu. Arbor quippe eſt ip̄e hō:
fructus ꝟo opera hoīs. non ḡ pōt malus
hō opa bona operari: nec bon⁹ mala. Itē
dicit ipſe: arbor bona vel mala d̄r ꝓpter
voluntatē bonā vel malā. fruct⁹ aūt ſunt
opa: q̄ nec bona male volūtatis eſſe pñt:
nec mala bone voluntatis. Nunc dñi cer
tior cognitio quam habere poſſumus de
arbore vtrum ſit bona vel mala: eſt ꝑ fru⸗
ctus. Mat. vij. A fructibus eoꝝ cognoſce
tis eos. Et loquēdo ſpūal'r oſtendit nob̄
Augu. ſuꝑ dicto ꝟbo: q̇ ſunt tales fruct⁹
per quos arborē cognoſcimus. ſic di. Qui
ſunt fruct⁹ quib⁹ cognoſcim⁹ arborē ma⸗
lam: dicit apl's ad Galath. v. Manifeſta
ſunt opa carnis: q̄ ſunt fornicatio immū
dicia ⁊c. Et q̇ ſunt fructus ꝑ quos cogno
ſcimus arborē bonā: oſtendit apl's ibidē
di. Fructus autē ſpūs eſt charitas / gau⸗
diū / pax ⁊c. Ex dictis duas poſſumus in⸗
ferre ꝓpoſitiones. prima eſt.
Homo mortalis nō inepte pōt arbor dici
Scdā propoſitio faciendo precepta diui
na poſſunt boni fructus colligi.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ homo
dicit arbor. Mar. viij. Video hoīes velut
arbores ambulātes. Et innocētius de vi⸗
litate cōditionis humane. Homo eſt ar⸗
bor euerſa: cuius radices ſunt crines: trū
cus eſt caput cū collo: ſtipes pectus cum
aluo: rami vlne cuꝫ tibijs: frondes digiti
cū articulis. eſt nāqꝫ folium qd̄ a vēto ra
pitur: ſtipula que a vento deſiccatur. hec
ille. Et conſiderant doctores ꝙ hō poteſt
dici arbor propter tria in quibus arbori
aſſimilatur. ſcilꝫ
In viuendo.
In creſcendo.
In fructificando.
Iſtam materiā inuenies in holkot ſuper
lib̄. ſapientie. illuc ergo tranſferas ſtudiū
tuū: qm̄ in exēplari plura nō inuenim⁹.

¶ In feſto beate Anne matris genitri⸗
cis dei marie. Sermo. ij.

BEnedicta tu in
ter mulieres: et bn̄dictus
fructus vētris tui. Luc. j.
Gen. xxvij. ſcribit quomō
yſaac benedixit iacob. in q̈
benedictione imprecatus fuit ſibi rorē ce
li: pinguedinē terre: frumentū / vinum / et
oleū. Eſau autē orās a patre bn̄dici dixit
Num vnā tm̄ benedictionē habes pater:
mihi quoqꝫ obſecro vt bn̄dicas. Et yſaac
bn̄dixit ei di. In pinguedine terre et ī ro⸗
re celi deſuper erit bn̄dictio tua. Super
iſta hiſtoria Augu. in ſermone de rebecca
dicit ſic. Sicut iacob et eſau in ſuis bn̄di
ctionibus cōem habuerūt rorem celi: ita
boni et mali in eccl'ia cōmune hn̄t ꝟbum
dei. Solus iacob in vna benedictione ha
buit frumentū vinū ⁊ oleū: qꝛ licꝫ oēs au
diant dei ꝟbum: ſolū tm̄ boni cōſequunt
verbi fructū. hec Augu. In p̄nti non ſolū
hic ſum⁹ ad ꝟbū dei audiendū: ſed et ad
fructū verbi percipiēdū. et eſt ita ꝙ ſi ſu⸗
pradictā hiſtoriā attendim⁹: iacob nunq̄
fructū benedictionis attigiſſet: niſi conſi
liū et auxiliū mr̄is habuiſſet. Mater nr̄a
eſt ꝟgo maria: ipſa eſt mater mīe: vt dici⸗
mus in illa preclara aña. Salue regīa. idō
vt verbū predicatiōis in nobis poſſit fru
ctificare: eius ꝯſiliū fauorē et auxiliū de⸗
bemus inuocare. Itē et magis ad thema
tis ꝓpoſitū: hodie eſt feſtū ſancte āne: fru
ctus vētris eius eſt ꝟgo maria. fruct⁹ vē⸗
tris marie eſt ieſus / iuxta illud. Et ieſum
bn̄dictū fructū vētris tui nobis poſt hoc
exiliū oſtende: O clemēs. O pia. O virgo

maria. Ut ergo fructū vētris marie poſſi
mus obtinere: in ſermonis principio fru
ctū ventris anne: qui eſt virgo maria: de
bemus ſalutare humiliter mēte pia dicē
tes. Aue ma. Bn̄dicta tu inter mulie. ⁊c.
Iſtud thema in laudē beate anne ꝓponi
tur: et ſibi dicitur. ꝙ eſt bn̄dicta inter mu
lieres. Et cā et rō redditur: qꝛ eſt bn̄dictꝰ
fructus ventris tui. Iſtius cauſalis ratio
redditur in triplici exemplo.

Primū eſt in arte.
Secundum in natura.
Tertium in ſcriptura.

¶ Primū in arte. i artificialibus em̄ effe
B ctus ꝑfectionem denotat ſue cauſe. cōi
ter enim d͛r ꝙ opus cōmendat magiſtrū.
et Ambro. ſuper illo Rom. j. Inuiſibilia
dei per ea q̄ facta ſunt ⁊c. declarat ꝙ etſi
deus ⁊ ſua perfectio nō poſſit cognoſci ꝑ
ſuam eſſentiā: quia natura inuiſibilis eſt
ſpūs eſt deus. Joh. iiij. tamen pōt cogno
ſci per eius opa ſcʒ celū/terram/mare/et
oīa que in eis ſunt. vn̄ ibi Amb. Ut deus
qui natura inuiſibilis eſt: etiā a viſibilibꝰ
poſſet ſciri et cognoſci: opus fecit qd̄ opi
ficem ſui viſibilitate demonſtrauit. Habe
mus igitur in exēplo artis ꝙ opus com
mendat magiſtrū: et effectus perfectionē
ſue cauſe ſignificat. ¶ Scd̄m exemplum
in natura a fortiori q̄ in arte. quia ars
imitatur naturā inquantū pōt. ij. phoꝝ.
in naturalibus pater et mr̄ ſunt cauſe na
turales filij vel filie: et tota perfectio pro
lis redundat in perfectionē parentū: qꝛ
imago demonſtrat perfectionem illiꝰ cu
ius eſt imago. Filius ṽo eſt imago p̄ris
ſm Auguſt. iō Prouerb. x. Filiꝰ ſapiēs le
tificat patrē. quia ſapientia filij redūdat
in perfectionē patris. ¶ Tertiū exēplum
eſt in ſcriptura. dicit xp̄us Mat. vij. totā
bonitatē et perfectionē arboris eſſe a fru
ctu: ita ꝙ a fructu malo arbor mala ⁊ a bo
no bona dicat̄. et a fructu malo arbor ma
ledicta. et a bono benedicta. Matth. xxj.
et Mar. xj. ſcribit̄. qꝛ xp̄s nō inuenit fru
ctū in quadam arbore: arbor fuit maledi
cta: et per ꝯſequens vbi bonus reperitur
benedicta. Ad ꝓpoſitum beata anna arti
fex: beata virgo artificiatū vt in exemplo
artis. ipſa mater: ṽgo filia vt i exēplo na
ture. ipa arbor: ṽgo fructꝰ vt i exēplo ſcri
pture. et cū opus in arte redūdet in ꝑfe
ctionē magri. filius vel filia in ꝑfectionē
mr̄is in natura. fructus i perfectionē ar
boris vt in exēplo ſcripture. Cum igit̄ vir
go ſit opus āne excellēs: fructꝰ cūctis pla
cēs: filia laude digna vniuerſaliter. qꝛ fe
lix nāqʒ es ſacra virgo maria: et oī laude
digniſſima. ſequit̄ ꝙ anna nō immerito
ſit benedicta. ꝓpter qd̄ ſibi dicitur in the
mate. Benedicta tu ⁊c. qꝛ benedictus fru
ctus ventris tui. In hoc themate btā an
na de duobus collaudatur.

Primo de gr̄a et de dono ſpūali: qꝛ bene C
dicta tu inter alias mulieres.

Scd̄o de excellētia et priuilegio ſingula
ri: qꝛ inter mulieres bn̄dictus fructꝰ vē
tris tui. i. ſup mulieres in bn̄dictiōe fru
ctus vētris tui eſt ſingulariter bn̄dictꝰ.

Prima pars.

¶ **Dico primo ꝙ hic lau**
datur anna de gr̄a ⁊ dono ſpūali: qꝛ bene
dicta tu ⁊c. ideſt inter alias mulieres. In
ter alia ꝓpter que hoīes et mulieres aſſe
quūtur benedictionē ſunt tria.

Primo qꝛ ſemper deum amant mundum
relinquendo.

Secundo quia proximum iuuant miam
conſeruando.

Tertio qꝛ mūdiciā cordis ſeruant in ino
centia perſeuerando.

¶ Primo aſſequit̄ homo dei bn̄dictionē
ꝓpterea qꝛ deū amat ⁊c. Deut̄. xxvij. ſcri
bit̄. ꝙ moyſes cōſtituit pplo duos mon
tes. ſ. garizim ⁊ hebel. de quoꝝ primo de
ſcēdebat benedictio: de ſcd̄o maledictio.
Sup quo dicit glo. ꝙ garizim interp̄tat̄
diuiſio vel abſciſio. gebal vallis vetus. vl'
vorago vetꝰ. ⁊ ſubdit. Qui ſe a vitijs ſepa
rāt: ⁊ aduenas et peregrinos in h̄ mūdo
ꝯſtituūt: eternā merent̄ bn̄dictionē. q̄ ṽo
in voraginē veterʒ vite ſe p̄cipitāt: eterne
ſubiacēt maledictioni. Et mūdus hʒ ſuas
bn̄dictiones q̄s dat: ꝑ ꝯriū mūdus bn̄di
cit malis et pctōribꝰ. vn̄ ps̄. ix. Laudatur
pctōr in deſiderijs aīe ſue: et iniquꝰ bn̄di
cit̄. Iſtis deꝰ nō bn̄dicit: imo maledicit.
ps̄. cxviij. Increpaſti ſupbos: maledi. qui
decli. a mā. tuis. Btūs Aug. tractās illud
ps̄. cxxviij. Et nō dixerūt q̄ p̄teribāt bn̄di.
do. ſup vos bn̄di. ⁊c. dicit et declarat qui
ſunt iſti q̄ p̄teribāt: ⁊ q̄ ſunt qbꝰ non dixe
rūt bn̄dictio ⁊c. De p̄mis dic̄ ꝙ ſūt ꝓphē
priarche/apl'i/martyres/cōfeſſores/ṽgi
nes: q̄ in h̄ mūdo nō manebāt: ſed p̄teri

bant. De ſecūdis dicit ꝙ ſunt in hoc mū-
do ſtantes ⁊ manētes per affectū/volun-
tates/⁊ opa: q̄bus qui p̄teribāt: non di-
xerūt. Bn̄dictio dn̄i ſuper vos ⁊c. Cauſaꝫ
ibi reddit Augu. di. qꝛ nō fuerūt auſi im-
precari bn̄dictionē illis: in q̄bus impſſaꝫ
videbāt dei maledictionē. Iſti habitant
in mōte hebal: de quo non venit bene-
dictio: ſed maledictio. Eſt enim de deo ⁊
mūdo in ſuis bn̄dictionibus: ſicut de ia-
cob ⁊ ioſeph filio ſuo: de quo legit Gen̄.
xlviij. ꝙ ioſeph voluit ꝙ iacob benedi-
ceret duob⁹ filijs ſuis. ſ. manaſſen et ef-
fraim. et qꝛ plus dilexit manaſſen: poſuit
eū ad dexteram patris: et effraim ad ſini-
ſtram. Sed iacob inſtruct⁹ in ſpū/man⁹
ſuas cācellauit: et dexteram poſuit ſuper
effraim: ſiniſtrā ſuper manaſſen. Iſto mō
moraliter mūdus quos diligit: in ſuis bn̄
dictionib⁹ ponit ad dexterā. et ſanctos vi
ros: quos min⁹ diligit ad ſiniſtrā: ſꝫ deus
cancellat man⁹ et bn̄dicit ꝑ ꝯtrium. ita ꝙ
ſancti viri a mūdo maledicunt: ſed a deo
bn̄dicuntur. pſ̄. cviij. Maledicent illi: ⁊ tu
benedices. Ad ꝑpoſitū beata Anna ꝑpt
dei amorē mūdū dereliq̄t: ſolū ibi corpe/
nō mēte habitauit: nō manēs: ſꝫ p̄teriēs
in h° mūdo fuit. de ea dꝛ in hiſtoria et de
ſuo viro ioachim: ꝙ erāt iuſti ante deum
incedētes ſine rep̄henſiōe in oībus man-
datis dn̄i. ꝑpter qđ a mundo ſeparata: ⁊
deo ꝯiuncta: meruit diuinā bn̄dictionē:
vt de ea dicat illđ Iudith. xv. Man⁹ dn̄i
ꝯfortauit te: ⁊ iō eris bn̄dicta in eternū.
¶ Dico ſcđo ꝙ homo aſſequit bn̄dictio-
nē ꝑpterea ꝙ ꝑximū iuuat ⁊c. Prouerb.
D xxij. Qui pronus eſt ad miām: benedicet.
Eſt de elemoſynario ſicut de quodā lapi-
de de quo habet in libro de lapidib⁹: ꝙ
ſemꝑ emittit aquā in abundantiā: et tn̄
nūq̄ꝫ liq̄ſcit nec minuit. ita ꝙ ſemꝑ dat
⁊ ſemꝑ abūdat. Et cā reddit: qꝛ lapis ille
eſt poroſus: ⁊ aer q̄ per poros intrat cōti
nue reſoluit in aquā: ⁊ ſic ſemper dat et
nunq̄ minorat. Sic eſt de hoīe liberal'r
dante: quanto plura ꝑ deo dat: tāto am-
plius abūdat. ⁊ q̄ plura ꝑ diabolo rapit
et diſpergit: tanto min⁹ hꝫ. De his dic ſa
lomon Prouer. xj. Alij diuidūt propria: ⁊
ditiores ſunt: alij rapiūt aliena: et ſemꝑ
in egeſtate ſunt. Ad ꝑpoſitū btā anna cū
viro ſuo ioachim ex hoc meruerūt dei be-
nedictionē. ſcꝫ qꝛ iuuerunt ꝑximū. Dicit
em̄ in hiſtoria ꝙ tres ꝑtes de bonis ſuis
faciebāt. Primā tēplo: ſcđam peregrinis
⁊ paupib⁹ dabant: tertiā ſibi et ſeruitori-
bus retinebāt. Sic q̄ ſeminat in bn̄dictio
nib⁹: de bn̄dictionib⁹ ꝑ ꝯſequēs et metet
vitā eternā. ij. Cor. ix. Metēt em̄ vltima
te illā bn̄dictionē: q̄ impēdētibus dabit.
ſcꝫ opera pietatis. Matthei. xxv. Venite
benedicti patris mei: poſſidete paratum
vobis regnū a conſtitutione mundi.
¶ Dixi tertio ⁊ vltimo ꝙ hō aſſequit dei
bn̄dictionē per mūdiciā cordialem ⁊c. vn̄
pſ̄. xxiij. Innocēs manib⁹ et mūdo corde
q̄ nō accepit in vano ⁊c. Hic accipiet bn̄-
dictionē a domino. Vbi nota quattuor
ſine quibus non pōt eſſe perfecta innocē-
tia: nec haberi dei benedictio.
Primū eſt rectitudo ⁊ ſimplicitas in opa
tione. innocēs manib⁹. nō dicit pedibus:
qꝛ per pedes intelligunt venialia. Iohā.
xiij. Qui lotus eſt: non indiget niſi vt pe-
des lauet. cum quibus adhuc innocētia
conſeruatur. vn̄ ſm aliquos doctores/ ſi
adam in ſtatu innocētie peccaſſet venia-
liter: adhuc conſeruaſſet innocentiam.
Secundū eſt puritas in cogitatiōe: quia
dicit. mundo corde.
Tertiū eſt amor ⁊ charitas in intentiōe:
non accepit in vano animā ſuam.
Quartū eſt veritas in locutione: nec iura
uit in dolo proximo ſuo.
Iurare em̄ in dolo eſt malū ⁊ periculoſuꝫ
Scđm titū liuiū. ſcđs rex romanoꝝ tanta
pietate oīꝫ pectora imbuerat: vt roma ſo-
la fide regeret. Sed poſtq̄ ad ꝑiuria cō-
uerſi ſunt: roma ꝑijt. Scđm pħm de regi
mine principū/ h° fuit cā deſtructiōis aſſy
rioꝝ: et cā deſtructiōis carthaginis: quia
frequēter fedus qđ inierūt cū ſcipiōe fre-
gerūt. Seruando igit rectā ſimplicitatē
in intētiōe ꝙ ſit innocēs manib⁹: ⁊ puri
tatem in cogitatiōe: ꝙ ſit mundo corde:
amorē et charitatē ⁊c. hic accipiet bn̄di.
¶ Ad ꝑpoſituꝫ oīa hec habuit btā anna: E
vt patꝫ ī hiſtoria. Fuit regulata q̄ad deū:
ordinata q̄ad ſe: ī amore poſita quoad ꝑ
ximū: diligebat deū ſuper oīa: ꝑximū ſi-
cut ſeipſam. Hiſtoria dicit ꝙ ipſa et vir
ſuus erāt iuſti an̄ deū incedētes ſine q̄re-
la in oībus mādatis dn̄i. oīa mādata dn̄i
ꝯcernūt deū ⁊ ꝑximū. Sic aſſimilat iob:
qui erat vir ſimplex et rectus ac timens
deum: ⁊ recedēs a malo. Iob. j. et ex hoc

fuit bñdictus. qꝛ ſeqtur in textu. Opibus manuũ ei⁹ bñdixiſti: et poſſeſſio eius creuit in terra. Sed dices: nos habem⁹ bñdictionẽ manuũ et operũ ĩ ſcriptura vt h̓ et bñdictionẽ vẽtris ꝛ vulue. vt ptꝫ Geñ. penult. Anna etſi habuit bñdictionẽ manuũ et operũ: nõ tñ ventris ꝛ vulue: imo quoad h̓ maledicta erat: qꝛ ſm legẽ maledicta erat oĩs ſterilis ꝛ infecũda: ꝛ ꝓpter hoc fuit cũ viro ſuo repulſa de ſacrificio. Rñdeo et dico ꝙ iſta fuit filiis iob: q̄ poſt bñdictionẽ manuũ et operũ habuit multas ꝑſecutiões/triſticias/deſolatiões/et opprobria. Sꝫ dꝛ ĩ fine lib. ei⁹ ꝙ bñdixit de⁹ iob nouiſſimis plus q̄ȝ principio ei⁹. A filii anna ĩ nouiſſimo ſenectutꝫ ꝛ ſterilitatꝫ ſue fuit magꝫ bñdicta q̄ȝ ĩ pricipio iuuẽtutꝫ. Per reuelationẽ angeli ꝯcepit et pepit excellẽtiorẽ partũ. ſ. v̾ginẽ mariã q̄ȝ cetere mulieres. Dr̄ in tex. Job. ꝙ habuit tres filias. A filii iſta dic. ſed ſequit̾ ĩ tex. ꝙ vocauit ꝑmã diẽ. a ſimili ꝑmã ãne filia fuit v̾go maria q̄ vocata ẽ dies ꝓpter gr̄e claritatẽ: Eua nox ꝓpter pctĩ tenebroſitatẽ. Angel⁹ dꝛ dies ꝓpter grãꝫ in q̄ permãſit qñ creat⁹ fuit. diabolus nox ꝓpter pctm̄ ĩ qd̾ cecidit qñ in v̾itate non ſtetit. Snĩa hec ẽ Augu. ſup Geñ. ſ. Appellauit lucẽ diẽ: et tenebras noctẽ. Sic de v̾giẽ ꝛ ãgelo: de eua ꝛ de diabolo exponit̾ illud pſ. xviij. Dies diei eruc. v̾bũ. ſ. ãgel⁹ v̾gini qñ dixit ſibi h̓ v̾bũ. Aue gr̄a plena ꝛc. et nox diabol⁹ eue nocti tenebroſe ĩdicat ſciẽtiã. Geñ. iij. Eritis ſicͫ dij ſciẽtes bonũ ꝛ malũ. Ptꝫ igit̾ ꝙ ãna fuit bñdicta ꝛ bñdictione manuũ ꝛ operũ ꝛ vẽtris ꝛ vulue ꝛ excellẽtioris ꝑſone q̄ȝ cetere ꝯiugate vt dicat̾ ſibi illd̾ Judith. xiij. Bñdicta es tu filia a domino deo excelſo ꝑ oĩb⁹ mulieribus ſup terram. Secũda pars.

¶ Dixi ſecũdo principaliter ĩ ſcda pte ſermonis: ꝛ eſt finis: ꝙ in themate laudat̾ anna de excellẽtia ꝛ puilegio ſingulari: qꝛ inter mulieres. i. ſuper oẽs mulieres bñdict⁹ fruct⁹ ventris tui. nimirũ glioſa anna: qꝛ fruct⁹ vẽtris tui: q̄ eſt v̾go maria: eſt ꝑ quã oĩs maledictio ſoluta eſt: ꝛ celeſtis bñdictio in totũ venit mũdũ ſm Greg. q̄ ſoluẽs maledictionẽ/ dedit bñdictionẽ: et cõfundẽs mortẽ ꝛc. Benedictus fructus vẽtris tui glorioſiſſima Anna: qui eſt glorioſa v̾go maria.

Eſt fructus lucis.
Eſt fructus nucis.
Eſt fructus ducis.

¶ Eſt fructus lucis ꝓpter puritatẽ. quia fructus lucis eſt in oĩ bonitate, ad Ephe. v. Puriſſimi fructus eius. Prouerbi. iij. ¶ Eſt fruct⁹ nucis ꝓpter cõitatẽ. Diligit fruct⁹ iſte a pueris: ꝛ eſt bonũ forũ de eo. Sic virgo maria pueris eſt bonum forũ de ea: qꝛ oĩbus ſapiẽtib⁹ ꝛ inſipientibus debitrix ẽ effecta ſm Bern. Jtẽ piſces nutriũtur in aq̄ amara: q̄ ſignificat tribulationes hui⁹ mũdi. ꝛ cõiter dꝛ: poſt piſces nuces. ꝛ q̄d ẽ hoc dictũ: niſi ꝙ ꝓ q̄cunq̄ȝ tribulatiõe hui⁹ mũdi ꝛ aduerſitate ſumma medicina ꝛ remediũ eſt ꝯ ei⁹ venenũ nux. i. v̾go maria. Jtẽ de nucib⁹ eſt bonũ forũ: ꝛ ita de multꝫ ſctis: q̄ de ſuis meritꝫ ꝛ interceſſionib⁹ ꝓpter ꝑuilegia eis ꝯceſſa apud deũ iuuãt. ꝛ ſic de eis bonũ forũ eſt vt de nucib⁹. Sꝫ q̄d dꝛ in tex. Judico de nucib⁹ ꝑualet vna trib⁹. valent iſte nuces: ſꝫ btã virgo vna ſola nux ꝑualet his nucib⁹. ¶ Eſt fruct⁹ ducis ꝓpter generoſitatẽ: ſicut dicim⁹ ꝙ aliq̄s fruct⁹ ẽ regalis vñ poſſum⁹ dicere ioachim de ãna. Uxor tua ſicut vitis abũ. in laterib⁹ dom⁹ tue. Pſ. cxxvij. Et anna põt dicere. Ego q̄ſi vitis fructificaui ſuauitatẽ odoris: ꝛ flores mei fruct⁹ honorꝫ ꝛ honeſtatꝫ. Eccli. xxiiij Et ideo qꝛ btã v̾go dꝛ fruct⁹ vẽtris anne: qꝛ ei⁹ filia: ꝛ anna ei⁹ mater: iõ btã anna dicit quod ſequitur in textu. Ego mater pulchre dilectionis ꝛ timoris ꝛ agnitionis ꝛ ſctẽ ſpei. q. d. ego mater ꝛ btã virgo mea filia: q̄ q̄ttuor nominib⁹ nominatur. Primũ: pulchra dilectio: q̄ad oẽs: qꝛ non põt ab aliq̄ amari niſi pulchre ꝛ virtuoſe (diligatur. Scdm̄ timor: q̄ad demões oẽs demões eã timẽt: eſt ꝯ eos terribilis ſicut caſtroꝝ acies ordinata. Cant. vj. Et Ber. Sicut fluit cera a facie ignis: ſic oẽs demones fugiũt aduentũ btẽ v̾ginis marie. Et parcatꝫ: qꝛ nõ ĩueni plus. Explicit.

¶ Jn feſto beati Dñici pr̄is nr̄i. Ser. j.

Vos eſtis lux mũdi. Mat. v. ꝛ in euangelio pñtis feſtiuitatis. Beatus Dominicus poſtq̄ȝ diu hominib⁹ mũdi
Predicauerat doctrinã euangelicam.
Per miracula ꝯfirmauerat v̾tutẽ diuinã
Per opa manifeſtauerat ſuã vitã aplicã.
De ſemetpo omnes interrogauit in gene

kali per vocem dulciſonam.
Quem dicunt homines eſſe filium homi/
nis. Matthei. xvj.
Tunc homines mundi ei reſpondentes lo
cuti ſunt in hanc maneriē ſibi congruā.
Alij iohānē baptiſtā: alij vō heliā: alij vō
hieremiā: aut vnū ex ꝓphetis. Et rn̄dens
btūs dn̄icus dixit eis. Certe ego non ſum
iohānes: qꝛ nō fui ꝑ angelū annūciatus.
Ego nō ſuꝫ helias qꝛ nō ſuꝫ ī curru igneo
in paradiſum eleuatus. Ego non ſum hie
remias: qꝛ nō fui in vētre matris ſanctifi/
catus. Tūc btūs dn̄icus cōuerſus ad fra/
tres ſuos dixit eis. Uos autē quē me eſſe
dicitis? Mat. vbi. s̄. Tūc ipi reſpondētes
deuote ⁊ ardēter dixerūt. Uos eſtis lux hu
ius mūdi. Quoniam ſi conſideremus pro
prietates lucis.
Prima lux eſt in ſe pulchra et pura.
Scd̄a lux eſt ſubito vbiqꝫ diffuſa.
Tertia lux eſt oībus generaliter cōicata.
Quarta adueniente luce omnis tenebro/
ſitas eſt effugata.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ lux ha/
bet in ſe pulchritudinē ⁊ puritatē. Natu/
ra eñ lucis oīno ſingularis eſt: ⁊ nō cōpa
tit ſecū cōpoſitionē. iō ꝑ oīa eſt ſibi ſil'is:
qualiter in oī parte eſt maxime corp⁹ per/
fectū. iō Aug. lib. de libero arbitrio. Lux
eñ primū in corporib⁹ opꝫ eſſe: ⁊ eſt corp⁹
ita mūdū ita purū/ ꝙ oēm ſordē ⁊ immū
diciā ⁊ maculā aliquā ſecū nō cōpatit. Et
tāta eſt puritas ſua: ꝙ diffundēs ſe ſuper
immūda nō coinquinat. vñ Aug. ſup Ge
neſ. ad lrām. Lux eñ de mundi luminari
bus radios ſuos ꝓtēdit: tñ ſup queqꝫ im
mūda diffuſi: nō coinquinatur. Eſt eñ lux
pulchritudo et ornamentum oīs viſibilis
creature. hec Aug. De mūdicia ⁊ puritate
lucis loquitur ſapiens Sap. vij. Nihil in
quinatū in eam incurrit. Certe ſi cōſidere
mus iſtā ꝓprietatē lucis: hāc habuit glo
ſus dn̄icus. lux dici poteſt: qꝛ habuit vitā
clarā ⁊ lucidā; q̄ nūꝗ̄ macula alicui⁹ pctī
fuit inq̄nata. Audeo dicere ad laudē dei
ꝙ ſctī nr̄i ordinis. ſ. btūs dn̄icus: et btūs
petrus martyr: ⁊ ſctūs thomas nō habue
rūt in ſe maculā pctī mortalis: vt eis pa/
pa teſtificat in ſuis canonizationib⁹. Itē
legim⁹ de iſtis glorioſis ſctīs ꝙ ita fuerūt
puri ⁊ mūdi: ꝙ q̄libet eoꝝ mēte ⁊ corpore
virgo fuit in hac vita. et ſi vita macula ali
cuius pctī nō fuit inq̄nata: ⁊ aureola vir/
ginitatis fuit decorata: nonne eſt vere lux
que in ſe pura et munda eſt cōſeruata. Ui
deatis ꝙ dicit Aug. in lib. ad ſacras vir/
gines. Nullus eſt q ambigere debeat: qm̄
aureola virginitatis/fulgētes ſicut lux ve
ra incorrupta eccleſie luminaria ſtelle fir/
miter in deo fixe lucentes cum iocundita
te ei qui facit illas. hec ille. Poſſum⁹ ergo
de iſto glorioſo patre noſtro dominico di/
cere ꝙ eſt lux: ⁊ ꝙ tenebre. ſ. peccati/in eo
nō ſunt vlle. j. Joh. j. Nam eſt cādor lucis
eterne et ſpeculum ſine macula. Sap. vij.

Secunda pars.

¶ Dico ſecūdo ꝙ lux de
natura ſua clare eſt manifeſta. ideo et lux
eſt corpus puriſſimum: et reſplendens ſu/
per quecunqꝫ diffudatur. ipſa omnia no/
ta facit ⁊ manifeſtat: ideo male agētes ha
bent odio lucem. Joh. iij. Omnis qui ma
le agit: odit lucem. ⁊ non venit ad lucem:
vt non arguant opera eius. Et ſi propter
lucem oīa manifeſtantur: nonne ipſa ma/
gis erit manifeſta. Item dicit ſanctus do
ctor in poſtilla ſua ſuper Johā. ſuper illo
verbo. Hic venit in teſtimoniū vt teſtimo
niū perhiberet de lumine. ꝙ manichei cō
tra nos tali vtuntur ratione. Dicatis nō/
ne dicitis ꝙ deus lumē eſt: ⁊ ꝙ ei facit te
ſtimonium. nonne lux ſeipſa teſtificatur.
dum in medio ſe diffundens clare ſeipām
manifeſtat: apparet ergo ꝙ lux de natura
ſua clare eſt manifeſtata. ideo apoſtol⁹ ad
Epheſ. v. ſic dicit. Omnia que arguuntur
a lumine manifeſtātur. omne enim quod
manifeſtatur lumen eſt certe. Si iſtam lu
cis proprietatē conſideram⁹: pater noſter
beatus dominicus lux proprie poteſt nū/
cupari. quoniam iſta veriſſima lux fuit cla
re manifeſtata matri ſue: q̄ in ſomnis an/
teꝗ̄ ipſum conciperet vidit eum in forma
catuli ardētem in ore faculam baiulantē:
qui totum mundum incēdere videbatur.
Uidit enim matrona vt lucem manifeſtā
habentem in fronte ſtellam: que totū mū
dum illuſtrabat. Et certe bene vidit eum
ardentem al's habētem ſtellam: quia bea/
tus dominicus non eſt lux terreſtris: que
alijs lucendo conſumitur et deficit: vt
patet in candela: ſed lux celeſtis vt ſtella
que alijs ſplendet ſine ſui conſumptione.

Iſta etiã lux fuit manifeſtata magiſtro re genti: qui vidit in ſomnis ꝙ ei preſentabant. vij. ſtelle. narra. Iſta ſctiſſima lux Iohãni euãgeliſte fuit manifeſtata: quãdo audiuit poſt ſe vocẽ quaſi tube loquẽtis. veni ⁊ vide. ⁊ cõuerſus vidit ſeptem cãdelabra aurea: ⁊ in medio ſimilem filio hoĩs veſtitum podere: precinctũ ad mamillas zona aurea: ꝙ habebat in dextera ſua ſeptẽ ſtellas. Apo. j. Iſta lux eſt nota et oĩbus nobis manifeſta. nõne manifeſta eſt nobis ſtella ꝙ lucet ſuper noſtrum hemiſpheriũ: ꝙ vocatur heſperus: ꝙ habet originẽ ſuam in hiſpania: et tamẽ totũ mundũ illuminat. Que eſt iſta ſtella niſi beatus dñicus: qui habẽs originem ſuã in hiſpania. ſcꝫ in caſtella villa que dr caleruela exomenſis dioceſis et totũ mũdum illuminat. vnde de ſe dicit Apocal. vlti. Ego ſum ſtella ſplendida. Ecce btũs dñicus quõ fuit veriſſima lux que cõpluribus eſt manifeſtata: ⁊ ꝯceſſa eccl'ie ſctẽ dei. Iſta lux ꝙ fuerit manifeſtata: indicat ſcriptura Eccl'i. l. Quaſi ſtella matutina in medio nebule. et quaſi luna plena in dieb⁹ ſuis lucet. et q̃ſi ſol refulgens. ſic iſte refulſit in templo dei.

Tertia pars.

¶ Dico tertio ꝙ lux generaliter oĩbus rebus eſt communicata. Sol illuminãs per oĩa reſpexit. Eccl'i. xlij Ratio eſt. non eſt corpus ita ſimplex: nec ſpendẽs ſicut lux. ⁊ talis natura ꝙ ita bene illuminat corpus ſicut lumen: ꝙ generaliter illuminationẽ ſuam omni corpori cõmunicat. vnde xp̃s lumẽ ſuũ oĩbus cõmunicat. nã ſolẽ ſuũ facit oriri ſuper bonos et malos. Mat. v. Ecce ergo ꝙ proprietas lucis eſt. ꝙ generalr̃ oĩbus rebus eſt cõmunicata. propter quod Eccl's. j. ſic ſcribit. Oritur ſol et occidit: et ad locum ſuũ reuertitur: ibiq; renaſcẽs gyrat ꝑ meridiem et flectit ad aquilonẽ. luſtrãs vniuerſa in circũitu pergit ſpũs et in circulos ſuos reuertit. Certe ſi bñ iſtã cõditionẽ lucis ꝯſideram⁹: digne pr̃ noſter Dominicus lux potuit nominari. nã nõ ſolũ ea ꝙ habebat: ſed ſeipſum multis cõmunicauit. Cũ miſſus fuiſſet ad ſtudiũ apud palenciã: et fames valida increſceret vẽditis libris et omni ſupellectili precium pauperibus erogauit. Et nõ ſolũ ſua cõicauit: ſed ſeipm̃ quãtum in eo fuit: voluit cõmunicare. Narra quõ pro redẽptione captiui expoſuit ſe vẽditioni. Et certe ꝓprie iſta eſt veriſſima lux: que non ſolum ſua paupibus cõmunicauit: ſed ꝓ redemptione ꝓximi: que eſt ſuprema charitas ſeipſum venditioni expoſuit. iõ ſcribitur j. Ioh. ij. Qui diligit fratrẽ ſuũ in lumĩe manet. Certe ĩ iſto glorioſo patre noſtro beato dñico ſupreme viguit virtus charitatis. Legimus em̃ ꝙ cũ factus fuiſſet canonicus etiã ſupprior ab ep̃o exomenſi nocte ac die nihil aliõ orabat: niſi ꝙ de daret ſibi talem gr̃am: ꝙ totũ quicq̃d faceret: eſſet pro ſalute aĩarum. Nonne erat iſta maxima charitas: certe ſic. Quidam ſcholaris cũ videret eũ gratiſſime ⁊ ſcientiſſime predicantẽ: interrogauit eum in quibus libris plus ſtuderet. ipſe reſpondit. in libro charitatis qꝛ oĩa illa docet. Narra quomodo verberabat ſe triplici catena. cum prima pro ſe: cũ ſecunda ꝓ peccatorib⁹ in preſenti exiſtentib⁹: cuꝫ tertia ꝓ illis qui erant in purgatorio. nõne iſta fuit maxima charitas.

Quarta pars.

¶ Dico quarto ꝙ lux ſubito per omnẽ partẽ ſpargitur. ſm̃ ſñiaꝫ Ariſtot. in. iiij. phyſi. c. de vacuo. corpora agibilia non poſſunt ſubito facere operationes ſuas: quia eis reſiſtitur. iõ ponit pħus ꝙ ſi eſſꝫ vacuũ: motus eſſet in inſtanti: qꝛ nulla eſſet reſiſtentia. Nunc ita eſt ꝙ lux eſt corpus leue: qđ in actiõe ſua nullã hꝫ reſiſtentiã: qꝛ ita ſubito illuminat vltimã partẽ medij ſicut primã: ⁊ ita ſubito oẽs ſicut vnã. pro tanto formaliter ponit pħs ꝙ illuminatio eſt in inſtanti. Ecce ergo ꝙ natura ⁊ proprietas lucis eſt ꝙ ſubito ꝑ oẽm partẽ ſpargit. Pro tanto Iob cuidam amico ſuo dixit. Interroga bo te rñde mihi ꝑ quã viã ſpargitur lux. Iob. xxx. nõne iſta glioſa lux pr nr̃ btũs dñicus fuit ſubito ꝑ oẽꝫ ꝑtẽ ſparſa: certe ſic: vt intendo ꝓbare. Sed vt aliquid de ſua hiſtoria poſſim vobis narrare: debetis ſcire qꝛ eccl'ia ſancta dei eſt in ꝯtinuo bello: et in ꝯtinuo conflictu cũ inimicis ſuis. ſ. cũ diabolo et ei⁹ ſequacib⁹: a q̃b⁹ continue terribilr̃ ĩpugnat: ꝓ tanto congregationi xp̃i fidelium. ꝙ dr eccl'ia: dicit Apoc. xij. Deſcẽdit ad vos diabolus hñs

[BIBL]IOTECA UNIVERSITARIA

iram magnã ſciens qꝛ modicũ tẽpus hꝫ. ideo dꝛ militãs eccl'ia: qꝛ ſtrenui milites ſui terribiliter inuadũt hoſtes nefandos ſcꝫ diabolos. ⁊ q̇ creditis ꝙ ſunt iſti mi‑ litesvalẽtes: qui terribiliter propugnant fidẽ et ſanctã eccl'iaꝫ: certe iſti ſunt ꝑdica tores. iſti ſunt qui pugnãt vt dicit Greg. in moral. declarãs illud v̇bum. Tota pul chra es amica mea. terri. vt caſt. acies or‑ dinata. Cũ militũ valentũ inter q̊s erat btũs dñicus acies ab hereticis in partibꝰ tholoſanis terribiliter impugnaret: diui na ꝓuidẽtia in caſtella fuit facta magna armatura militũ valẽtũ inter quos prici palis erat btũs Dñicꝰ et eꝑs exomenſis. Et cum venerabili comitiua iterũ rediit ad partes tholoſanas ad inimicos fidei impugnãdũ. Narra quomõ prima nocte hoſpitẽ ſuũ iſta glorioſa lux illuminauit: et ad fidẽ ꝯuertit. ideo ſcribit de eo Eſai. lviij. Orietur in tenebris lux tua. Dũ fuit in illis partibus iſte miles valentiſſimus ꝑ ſuã predicationẽ hereticos terribiliter ĩpugnauit. intm̃ ꝙ quadã die dũ predica ret apud fanũ iouis et ꝯ heretico s diſpu taret: ſtatutũ fuit apud eos ꝙ libri ꝓiice rent in ignẽ. Narra quomodo liber btĩ Dominici ter ab igne ĩcombuſtus ꝓſiliit Item quõ dũ cuꝫ quadã die ꝯ hereticos v̇tute ſctẽ predicationis ꝓliaretur: q̃dam matrone fuerũt ad eũ cõuerſe: ⁊ quõ oſtẽ dit diabolũ in ſpẽ catti. Narra. vñ põt di cere iſte glorioſus miles id quod ſcribit Job. xxix. Contereba ꝫ molas iniqui: ⁊ de dentibus eiꝰ auferebã predam. Sup quo Grego. Totiens ex iniqui ore ꝑdã tollit: quotiẽs ex erroribꝰ morſu adam ꝑdicãdo hec dirupit. hec ille. Iſte fuit tam valens miles: ꝙ nunꝙ de inimicis ſuis fuerit vi ctus. nam cũ ei inſidie pararent et ei ad mortẽ minarentur non timuit. Narra. ita fuit iſte miles valens in prelio ꝙ comi‑ tem tholoſanũ: et quendã magnũ regem q̇ defendebãt hereticos: non timuit: imo dũ ab eis eſſet cũ aliis obſeſſus: ꝓꝑ bauit ꝙ cũ gentes eccl'ie venirent: vnus princi‑ palior ex eis qui erãt in obſidione: more‑ retur in bello: qȯ et factũ eſt. Et ſi vultis ſcire quomodo pater noſter btũs Dñicꝰ valenter pro eccl'ia dei ꝑdicauit ꝯtra he‑ reticos: ⁊ ꝯ ipſos preliatus eſt: audite ie‑ ſum qui fatetur ſe vidiſſe iſtam pugnam Apoc. vj. ſic dicẽtẽ, Audiui vnũ de quat‑ tuor animalibus tanꝙ vocẽ tonitrui ma gni. veni et vide. et ecce equus albus: et qui ſedebat ſuper illũ habebat arcũ: ⁊ da ta eſt ei corona: et exiuit vincẽs vt vince‑ ret. Declara figurã iſtã. Pugna quam ha buerũt btũs dñicus: ⁊ ſui fratres: ⁊ victo riam ꝯ illos magnos duos defendentes hereticos: fuit figurata. j. Parali. xx. vbi ſic ſcribit. Factũ eſt eo tẽpore quo ſolent reges ad bella ꝓcedere: cõgregauit ioab excercitũ et robur militie: ⁊ vaſtauit ter‑ ram filiorum ãmon. Perrexitqꝫ ⁊ obſedit rabba. Porro dauid manebat in hierl'm: et tulit coronã melchon de capite eiꝰ. gl. vbi rogo aĩaduertite. ioab bellũ ĩchoauit dauid perfecit. Chriſtus em̃ bellũ agit cũ predicatorꝝ ordine contra mũdi potẽtes: ſcutũ fidei apponit: ⁊ finis certaminis ad xp̃m refertur: qui operat in eis velle ⁊ ꝑfi cere. hec in glo. Finaliter cũ btũs domi‑ nicꝰ magnã victoriã de hereticis habuiſ‑ ſet: et multos ad fidẽ xp̃i conuertiſſet: co‑ gitauit de inſtitutiõe ordinis. Narra oĩa vſqꝫ ad illã parte vbi vidit ſanctũ Frãci‑ ſcum incluſiue. Nũc dñi in iſta parte ſer‑ monis ego habebã probare: ꝙ pater nr̃ dñicus eſſet lux: que ſubito per oẽm par‑ tem eſſet ſparſa: qȯ cõtemplor pro tãto: dũ quadã vice poſt ꝯfirmationẽ ordinis rome in eccleſia ſancti petri oraret: appa‑ ruerũt ei apl'i petrꝰ et paulꝰ: quoꝝ vnus baculũ: alter librũ dedit ei dicens. Uade et predica: qm̃ ad hoc miniſterium es ele ctus. Quibus verbis finitꝭ: ſubito in mo‑ mento tẽporis: vt dicit hiſtoria: vidit fra‑ tres ſuos ꝑ totũ mũdũ diſperſos: binos ⁊ binos incedentes: et populis verbũ dei predicãtes. Certe iſte eſt propriiſſime lux: cuius per oẽm partẽ mũdi radii ſui ſparſi dũ fratres ſui per totũ mundũ v̇bis ſan‑ cte ꝑdicationis populos illuminãt. Pro tanto ſcribit Job. xxxvij. Nubes ſpargũt lumẽ ſuũ: q̇ illuſtrant cũcta per circũituꝫ Gregoriꝰ in moralibus. Nubes em̃ lumẽ ſpargere eſt predicatores ſctõs et loquen do ⁊ agendo dilatare. Sequitur. nubes igitur dei cuncta per circũitũ illuſtrãt: qꝛ ꝑdicatores luce fines illuminãt. h Greg. Et hec quãtũ ad penultimã ꝑtẽ ſmonis.

Quarta pars.

¶ Dico ergo ꝙ luce ve‑ niente tenebra et obſcuritas abſentatur;

Iſtud clare ptʒ per experientiā. nam op-poſita ſunt et poſito vno cōtrarioꝝ remouetur reliquū. pro tanto dicit apl'us. ſ. ad Corinꝭ. vſ. Que ſocietas luci ad tenebras q. d. nulla: q: ſimul eſſe non poſſunt. Certe ſi iſtā proprietatē lucis conſideramus: pater nr̄ beatus dn̄icus lux pōt nomiari. nā ipſo veniente tenebra ꝛ obſcuritas abſentatur. Ad qđ declarandum occurrit ꝙ homo hʒ duplex eſſe. vnū naturale: aliud in grā. Homo ꝑ pctm̄ ānihilaꝭ quātū ad eſſe grē. ꝛ cauſa eſt: q: nullus ſeruꝰ ē maior dn̄o ſuo: nec apl's maior eſt eo q̄ miſit illū. Iohā. xiij. Nūc aūt homo ꝓpꝭ pctm̄ efficitur ſeruꝰ peccati. Ioh. viij. ergo hō nō eſt maioris dignitatis ꝙ peccatū: ſed pctm̄ eſt nihil ꝭm Aug. ergo hō eſt nihil Modo dn̄i ita eſt ꝙ tp̄e beati dn̄ici tāta et tā grauia erāt pctā in mūdo: ꝙ licʒ homines mūdi quātū ad eſſe grē: cū adhuc xp̄s volebat eos deſtruere quantū ad eſſe naturale. Narra viſionē quā vidit frater minor: qū xp̄s cū tribus lanceis volebat deſtruere totū mūdū: q̄ fuit placatꝰ ꝑ glorioſam matrē ſuā: q̄ preſentauit ſibi btōs dn̄icū et franciſcū et paulū. et tūc xp̄s ad rogamina matris ſue nō deſtruxit mūdū quantū ad eſſe grē. Mō dicit btūs Aug. ꝙ recreatio mūdi debet creationi eiꝰ aſſimilari: iō in creatione mūdi ꝑmo creauit deus celū ꝛ terrā. Quid per celū niſi btūs dn̄icus: ꝛ ſctūs frāciſcꝰ. qui ſunt celi ꝑ altam cōtēplationē. attū lʒ iſti celi fuiſſent creati: tenebre erāt ſupͥ faciē abyſſi iterioris ignorantie. et cecitatis pctōꝝ. et tunc dixit deꝰ. fiat lux. ſ. btūs dn̄icꝰ: et facta eſt lux. q̄ lucet toti mūdo. et vidit deus lucē idest btm̄ dn̄icū ꝙ eſſet bona: ꝛ diuiſit lucē a tenebris. ſ. tenebras abſentādo. poſtea deus fecit duo luminaria magna. et q̄ creditis ꝙ ſint iſta luminaria niſi beatus dn̄icꝰ et franciſcꝰ. quibꝰ loquiꝭ apl'us ad Philippē. ij. Vos lucetis ſicut luminaria in mūdo ꝟbū vite ꝯtinentes. Fecit etiaʒ ſtellas q̄ recipiūt lumē a luminaribꝰ maioribus. et q̄ ſunt iſte ſtelle niſi fratres ꝑdicatores ꝛ minores: q̄ recipiūt lumē ſctē predicationis a beatis dn̄ico et frāciſco ꝛ cōmunicāt toti mūdo. Et poſtea fecit deꝰ hominē: q: mediante lumine predicationis homo dimittit peccatū. et ſic recuperat eſſet gratie. Ecce ergo quō veniente iſta glorioſa luce tenebra ꝛ obſcuritas eſt abſentata. ſcʒ ignorātie et cecitatis ꝛ peccatoꝝ ꝭm glo. Iſta glorioſa lux tā mirabiliter lucet in aqua: in mari. Narra de naui q̄ veniebat de crapana apud ianuam. Item quō ſigno crucis obediuit ſibi pluuia. Lucet in igne. Narra de tunica ſua q̄ nō fuit cōbuſta. Lucet in terra miracula faciēdo: ꝛ mortuos ſuſcitādo. lucet ī abyſſo quātū in ſe fuit: verbo ſue predicatiōis demones illumināDo. Narra de eis deus reppuliſti nos ꝛc. Lucet in celo: quia iſta glorioſa lux luſtrauit ſic terre obſcuritatē per ꝑpalem ꝑdicationē: tn̄ nō ceſſat mittere radios ſctē predicationis nobis mediātibꝰ ſuis filijs. Poſſunt ḡ ſibi filij ſui dicere ꝑ ꝯcluſione ſermonis. pater nr̄ beate dn̄ice. q: oēm tenebroſitatē et obſcuritatē et maculā pctī generalr̄ extirpaueris. Tu merito oīa illuminās lux clara vocari poteris. ergo vos eſtis lux mundi. Et pro concordātia dicaꝭ de eo: ꝙ erat lux ꝟa q̄ illuminat oēm hoīem venientē in hunc mundū. Ioh. ſ. Placeat vobis ꝙ iſta verba ſibi dicamꝰ. O lumen eccl'ie doctor veritatis. aquā ſapientie propinaſti gratis predicator gratie nos iūge beatis. Amē.

¶ In feſto beati Dn̄ici pr̄is nr̄i. Ser. ij.

Magnus vocabitur in regno celoꝝ. Mat. v. Ex xp̄i doctrina euāgelica / et grecorum ſnīa edocemur: ꝙ iter doctores q̄ populū edocebāt: triplex eſſet diſtinctio et differentia: ex quo tribus diſtictis nominibꝰ nominabantur.

Primi ſolū docebant verbo: et iſti dicebantur oratores.

Secūdi ſolū opere: et iſti philoſophi virtutis amatores.

Tertij verbo ſimul et opere: ꝛ iſti ꝑfecti doctores.

Primi reputati ſunt minimi.

Secundi maiores: ſed parui.

Tertij ſimpliciter perfecti / et magni.

¶ Dico ꝑmo ꝙ ex xp̄i doctrina euāgel'. et grecoꝝ ſnīa edocemur: ꝙ q̄dā erāt doctores: q̄ ſolū docebāt ꝟbo: ꝛ dicti ſūt oratores q: ore ſolū docebāt: ſʒ nō fctō vl' opere ſic pharifei de q̄bꝰ xp̄s Mat. xxiij. Super cathedrā moyſi ſederūt ſcribe et phariſei et hic ſequiꝭ. Dicūt em̄ et nō faciūt. Iſti ꝭm Bern. multa ſciunt ꝛ ſeipſos neſciūt. Iſti ſunt q̄ ꝭm Greg. qđ ꝟbis predicant

moribꝰ impugnant. Ex quo reputati ſunt
minimi. nam ẜm Ariſto. in. ij. Ethic. ſcire
ſine facere parum vel nihil proficit ad vir
tutem. faciendo em̄: non ſciendo: fiunt ho
mines virtuoſi. hec ibi Ariſto. ẜm em̄ Au
gu. ix. de ciui. dei: licet demones ſint maxi
me ſcientes: q͛ tamē nec bona: nec bn̄ face
re ſciunt: nullatenus poſſunt fieri virtuo
ſi. et xp̄s dans differentiā inter ſcire ⁊ face
re dicit: ꝙ facere beatificat / nō ſcire. vnde
loquens diſcipulis de preceptis datis di.
Beati eritis ſi feceritis ea. Joh̄. xiij. dicti
ſunt philoſophi virtutis amatores. philo
ſophus em̄ interpretaẜ amator ſapiētie.
¶ Dixi ſcd̄o ꝙ alij erāt doctores qui doce
bant ſolum opere: et iſti dicti ſunt amato
res ſapiētie. i. virtutis. iſti ſolum docebāt
bona vite bono exēplo: nō verbo. Jſti fue
runt antiqui ph̄i ſicut Socrates: ⁊ multi
alij: de quo ſocrate ad propoſitū Sene. in
epiſtola ad Lucillū. Turbā ſapientū plus
ex moribꝰ q̄ꝫ ex verbis ſocrates traxit. Jſti
dicti ſunt maiores reſpectu prioꝝ. nā ẜm
Lactantium de fama et religione deoꝝ / ⁊
apud grecos maiores in gl'ia fuerunt ph̄i
q̄ꝫ oratores. Hi enim fuerunt doctores be
ne dicēdi: illi bene faciēdi: quod eſt longe
preſtabilius. nam bene dicere ad paucos
pertinet. bene facere ad omnes: ſed parui
ſunt reſpectu alioꝝ̄ qui vtroqꝫ modo do
cent: de quibus

B ¶ Dixi tertio ꝙ aliqui ſunt qui docēt ver
bo ſimul et opere / et iſti dicuntur perfecti
doctores. talis fuit magiſter noſter xp̄s: q̄
cepit facere ⁊ docere. Act. j. qui fuit vir ꝓ
pheta: potēs in ope ⁊ ſermone. Lu. xxiiij.
qui doctores ideo dicunẜ ſimpliciter ꝑfe
cti ⁊ magni: q͛ nihil volūt docere: qd̄ pri
mo nō faciāt. vn̄ Ambro. de ſancta virgini
tate. Jō doctrina xp̄i fuit ſalutaris: q͛ no
luit docere qd̄ nō faceret. Et Grego. nazā
zenus. Plus ꝓpter factū q̄ꝫ ꝓpter verbū
profecit euangeliū et doctrina xp̄i euāge
lica. Supradictis cōcordat xp̄s in euāge
lio hodierno inſtruēs ap̄los quō debebāt
docere populum: et qualiter debebāt eſſe
magiſtri et perfecti doctores. Dixit eis / ꝙ
ipſi erant lux mundi: illuminātes per ver
bum. et ſal terre / cōdiētes per exemplū. et
ſi illuminabant per verbum vt lux: ⁊ non
cōdiebant per exemplū vt eſſent minimi:
qui ſciuerit vnum de mandatis iſtis mini
mis ⁊c. minimus vocabiẜ in regno celoꝝ.

Si xo vtrunqꝫ facerēt: ꝙ ipſi in regno ce
loꝝ̄ eſſent magni. qui aūt fecerit et docue
rit: hic magnus vocabiẜ in regno celoꝝ̄.
Ad propoſitum beatus pater noſter domi
nicus fuit de eccleſie dei doctoribꝰ. O lu
mē eccleſie doctor veritatis. Et vt videbi
tur in legenda: nō docuit ſolum verbo / vt
oratores. nō ſolū opere / vt ph̄i virtutum
amatores: ſed verbo ſimul ⁊ opere / vt per
fecti doctores. nō ergo minimus: non me
dius: ſed perfectus et magnus vocabitur
inter dei ſanctos et ſeruitores. hoc eſt qd̄
dicit thema. Magnus vocabiẜ in regno
celorum. Jn quo quidem themate de bea
to patre nr̄o dominico / due lectiones no
bis oſtenduntur.

Prima de virtute quam acquiſiuit: ꝑ quā
magnus eſt effectꝰ. primo in prima par
te thematis dr̄. magnus vocabitur.

Scd̄a de erroneo iudicio hoīm / ꝙ hoc in
terreno regno nō cognoſcit: ſꝫ in regno
celorum. propter qd̄ dr̄ in ſcd̄a parte the
matis. in regno celorum.

Jta vt ſit ſenſus prime et ſecūde lectiōis:
beatus pater noſter dominicus per virtu
tes eſt magnus: ſed iſta magnitudo ꝓpter
erroneū iudiciū nō cognoſcitur in regno
terrenoꝝ. ibi em̄ quod eſt magnū reputa
tur paruum. et econuerſo. ſed ſolum eius
magnitudo cognoſcitur in regno celoꝝ̄.
magnus ergo vocabitur in regno celoꝝ.

Prima pars.

¶ **Dico primo principa**- C
liter ꝙ in prima lectione de btō patre no
ſtro dn̄ico tractabiẜ: de virtute quā acqui
ſiuit ⁊c. ꝓpter qd̄ magnꝰ vocabitur. Jſta
magnitudo nō eſt quātitatis: ſꝫ virtutis:
que ẜm Ambro. ſuper Lucā. non eſt fines
alicuius ꝓpugnare: nō imperiū dilatare:
nō triūphos belli certamine reportare: ſꝫ
qd̄ amplius eſt: delitias hoīm / corporiſqꝫ
laſciuiā magna animi virtute calcare. Et
ſubdit Ambro. Uir ille magnus dr̄: qui ca
ret terrore puericie: et lubricum adoleſcē
tie animi maturitate non ſentit. hec ille.
Uerū ꝙ iſta magnitudo virtutis: ſꝫ nō ſit
quātitatis: magnitudinis: tn̄ ad ſimilitu
dinē quantitatis eſt. Sicut ẜm magnitu
dinē corporalem aliqua res dr̄ magna ẜm
quattuor dimēſiones quātitatis. ſ. altitu
dinē / longitudinē / latitudinē / et profun
ditatē: ſic ẜm ſpūalem magnitudinē: que

eſt magnitudo virtutis: dicimus deū magnum.

Primo ſm lōgitudinem: que eſt ſua eternitas. Si em̄ aliqua linea eſſet infinita ſm longitudinem: ⁊ careret principio ⁊ fine propterea eſſet eterna.

Scđo ſm altitudinem: que eſt ſua dignitas. Dñs in ſion magnus: et excelſus ſuper omnes populos. magn⁹ dñs: in eternum. ſcribitur in pš. xcviij.

Tertio ſm latitudinem que eſt ſua preſentia que eſt vbiqȝ. Etiam imaginatio fuit ſm doctores ꝙ deus eſt ſphera infinita cuius centrum eſt vbiqȝ: circunferentia vo nuſꝗ. ꝗ fuit etiā opinio empedoclis.

Quarto ſm ꝓfunditatem: que eſt ſua incomprehēſibilitas. q: intellectus noſter ad eius incōprehenſibilē eſſentiā: et occultiſſimā prouidētiā nō attingit. Deus magn⁹ vincēs ſciētiā noſtrā. Job. xxxvj. In ſole duo ſunt nobis occulta. Primum eius magnitudo: quia cū ſit octies maior terra: non videt̄. ſic in deo magnitudo ſue eſſentie ⁊ virtutis: q: ſic infinita ⁊ eterna: eam nō cōprehēdimus: immo de ea ſtupemus et admiramur. Stupebant autē oēs in magnitudine dei. Luc. ix. Scđm quod in ſole eſt nobis occultū: eſt eius mot⁹: cū moueat̄ velociſſime. ſic motus diuine prouidētie ⁊ ſciētie ⁊ inattingibilis ſapientie eſt nobis occultus: q: cū ſit velociſſimus: nobis ignorātibus apparet tardiſſimus. Hec admirās ſapiēs ait. Magna ſunt iudicia tua dñe: et inenarrabilia verba tua. Sap. xvij. Sic conſiderando deū ſine quātitate magnū ſm virtutē/ad ſimilitudinē iſtarū quattuor dimenſionū. ſ. ſm lōgitudinē/ latitudinē/altitudinē/et profunditatē: comprehēdimus cū oībus ſctis que ſit longitudo/latitudo/ſublimitas/ ⁊ profundū. Ephe. in. c. iij. ſicut ſcimus que ſit ſupereminēs magnitudo virtutis ei⁹. ibidem in. ſ. c. ¶ Ad ꝓpoſitū btūs pr̄ nr̄ dñicus magnus vocabit̄: et debet vocari magnitudine virtutis. Cōſidero enim triplicem magnitudinē in ſcriptura: et ſm quālibet beatus pater noſter dominicus dicitur magnus.

Primo eſt magnitudo corporis: et iſta eſt quantitatis: ſm quā quis dr̄ magnus.

Scđa magnitudo cordis: et ſm iſtā quis dicitur magnanimus. i. magni animi.

Tertia eſt magnitudo operis; ⁊ ſm iſtam quis dr̄ magnificus. i. magna faciens.

¶ Dico primo ꝙ pma magnitudo eſt corporis: ꝓpter quā quis dr̄ magnus. et iſta eſt quātitatis: que conſtat ex quattuor dimenſionibus ſupradictis. Iſto modo ſimilitudinarie et metaphorice btūs pater noſter dominicus dicitur magnus.

Primo per profunditatem de fide firma ⁊ radicata.

Scđo p ſublimitatē de ſpe bñ regulata.

Tertio per amplam charitatem ad proximum dilatatam.

Quarto per longam et continuatam vite ſue perſeuerantiam.

¶ Dico primo ꝙ beatus pater noſter dñicus dicitur magnus per profunditatē de fide ⁊c̄. eo ꝙ habet rationē profunditatis in corpore. illa enim habet rationē fundamenti in edificio: vt conſtat ſm magiſtrū lib. iij. ꝙ fides eſt fundamentū in edificio ſpūali. et apl's. j. Cor. iij. Fundamentum aliud nemo pōt ponere preter id qđ poſitū eſt: qđ eſt xp̄s ieſus. i. fides xp̄i ieſu. Huius rō ſic fundatur. nā illa ex quibus conſtituit̄ fundamētum: cū lateant ſub terra: nō vident̄. ſic fides eſt de nōviſis. ergo ⁊c̄. Iſtam fidem habuit beatus pater noſter dñicus pro prima dimenſione ⁊ fundamētali ſue magnitudinis: que habebat eum facere magnū. ſciuit enim ꝙ fide moyſes magnus effectus eſt. Hebre. xj. Unde zelo fidei cum didaco oxonienſi epo in partes tholoſanas venit: vbi decē annis fidē catholicam predicauit: et poſt recedēte epo cū duodecim abbatibus ciſtercieñ. in predicationis officio permanens: multa miracula fecit. Patet in fano iouis: et de libello ter in flāmas tradito. Item ꝓpe carcaſſonam de pluuia ſigno crucis ⁊c̄. Et in tholoſa prima nocte hoſpitem ſuū hereticum ad fidem conuertit. Omnia iſta fecit zelo fidei ex quo factus eſt magn⁹ ſm profunditatem: vt ſibi dicatur. Magna eſt fides tua. Mat. xv, ideſt fides tua magnū te fecit. D

¶ Dixi ſcđo ꝙ btūs pater nr̄ dñic⁹ eſt magnus p ſublimitatē ⁊c̄. et iſta eſt dimenſio ſcđa que facit aliquē magnū ſm quātitatē. ſpes em̄ eleuat ⁊ erigit hoīem ad deū: ſic facit eū creſcere in altū. Spes enim patris noſtri dñici iſta fecit: que fecit eū ſpecialiter tā magnū vt ordinē quendā impetraret: qui predicatoꝝ diceret̄ ⁊ eēt. et hoc

in fauorem predicatiõis cõtra hereticos. Iſtud propoſitũ reuelauit dño Fulchioni epo tholoſano cũ quo iuit ad lateranenſe cõciliũ: vbi ſuper hoc ex parte ipſius beati dñici patris nr̃i: et Fulchionis epi ſupplicatio fuit pape Innocẽtio pñtata: in qua ambo. ſ. eps ⁊ btũs pr̃ nr̃ dñic⁹ erant expectãtes beatã ſpẽ ⁊ aduentũ glorie magni dei. vt dr̃ ad Titũ. ij. Verũ cũ papa exga hoc redderet ſe difficilẽ: a ſua ſpe beatus pr̃ nr̃ dñicus non excidit: ambroſium ſciẽs in hexameron dicẽtẽ. De diuina miſeratione tũc amplius ſperãdũ eſt: cũ preſidia humana defecerint. Unde cõtigit ꝙ nocte ſequenti papa vidit in ſomnis ꝙ eccleſia lateraneñ. minabat̃ ruinã: ⁊ beatus pr̃ noſter dñicus eã ſuis humeris ſuſtẽtabat: ⁊ tũc papa ſupplicationẽ concedens dixit ſibi: ꝙ iret ad ſocios ⁊ regulam eligeret approbatã: et poſtea Romã rediẽs innocẽtio defuncto a ſucceſſore ſuo honorio qđ poſtulauerat: impetrauit. Ex quo ordine quõ pr̃ nr̃ dñicus ſit effect⁹ magnus pater. ¶ Aliquis etiam ex modo loquẽdi ſcripture dr̃ magnus ex quattuor.

E ¶ Primo rõne filiorũ. De hierobaal. hoc ẽ Gedeone. ſcribit̃ Iudicũ. viij. ꝙ habebat lxx. filios: ⁊ erat hõ magnus. Et btũs pater nr̃ dñic⁹ hꝫ filios: aliquos papas: plures cardinales et prelatos: quattuor ſanctos canonizatos: ⁊ plures alios: lꝫ nõ canonizatos: plures in virtutib⁹ et meritis perfectos.

¶ Scđo quis dr̃ magnus rõne clericorũ: ſicut papa dr̃ magnus: q: eſt magnus clericus: et hꝫ ſecũ magnos clericos. Sed beatus pr̃ nr̃ dñicus hꝫ magnas et perfectas ſciẽtias. habuit grãmaticã magnam in catholicõ. magnã logicã ĩ fratre petro hiſpano: q̃ fuit prim⁹ declarator Ariſto. magnã phiam in Alberto magno. magnã theologiã in ſctõ thoma ⁊ in pluribus alijs. magnus in predicatione frater Iacob⁹ de voragine. in poſtillatione hollot. Petr⁹ de palude de taranthaſia. Hugo de ſctõ caro cardinalis: Gorra: qui quattuor vltimi poſtillauerunt totã bibliã. magn⁹ in hiſtoriarũ narratione frater vincẽti⁹. magn⁹ in iure frater Raymũdus de pena forti: qui cõpilauit decretales ⁊ bartolus. item frater iohãnes lector: ⁊ multi alij. Magna virt⁹ eius: ⁊ ſapientie eius nõ eſt numerus. ſcribitur in pſ. cxlvj.

¶ Tertio quis dicitur magnus ratiõe honorum. De naaman dicit̃ ꝙ erat magnus et honoratus apud dominum ſuum. iiij. Reg. v. Eccleſia romana ſemper hũc ordinem in decretalibus et ſtatutis pre alijs honorat et preponit.

¶ Quarto ⁊ vltimo quis dicitur magnus ratione nominis et ſanctorũ: magnorum ſicut beatus pater noſter dominicus: cuius nomẽ eſt magnum. interpretatur em̃ dominicus domini cuſtos: vel a domino cuſtoditus. dic potius ꝙ magna eſt dignitas animarum: ꝙ quelibet habeat angelum cuſtodem. Sed nũquid maior dignitas patris noſtri dominici: ꝙ ipſe ſic dicitur cuſtos. Maior dicitur dignitas hominis quando eſt cuſtoditus a deo q̃ ab angelo. Sed nũquid maior dignitas patris noſtri dominici: quando non ſolum cuſtoditus ab angelo: ſed etiam a deo. a domino cuſtoditus interpretatur dominicus: vt ſibi dicat deus. Feci tibi nomẽ grande iuxta nomen magnorum qui ſunt in terra. ij. Reg. vij.

¶ Dixi tertio ꝙ btũs pr̃ nr̃ dñicus dr̃ magnus per amplã charitatẽ ad ꝓximũ dilatatã. F Per latitudinẽ in virtutibus intelligit̃ charitas: q̃ ad vtrãqꝫ partẽ: amicos ⁊ inimicos: a dextris ⁊ a ſiniſtris dilatatur. Latũ mãdatũ tuũ nimis. ſcribitur in pſ. cxviij. loquit̃ de precepto charitatis. Iſtã charitatẽ beat⁹ pr̃ noſter dñicus habuit. cũ eſſet canonicus in eccleſia oxonieñ. orabat cõtinue ex charitate ꝙ quicquid faceret: eſſet ꝓ ſalute ꝓximorũ. Itẽ ex charitate oĩ nocte tres diſciplinas cũ virgis ferreis ſibi dabat. Ex charitate etiã cuꝫ eſſet palẽtie ꝓpter vrgentẽ famẽ vẽditis libris oĩa in elemoſynã eſt largitus. Itẽ ex charitate voluit ſe vendere ꝓ captiuo. ex qua charitate effect⁹ eſt magn⁹ ſm virtutẽ: q: inter virtutes maior eſt charitas. j. Cor. xiij. Maior aũt horũ eſt charitas.

¶ Dixi quarto ⁊ vltimo ꝙ beat⁹ pater noſter dñicus dr̃ magnus ꝓ longã perſeuerãtiã. Sciuit illud Bernar. Cũ oẽs virtutes ad brauium currãt: ſola perſeuerãtia coronat̃. In predicatione em̃ quã incepit continuauit: et in ea vitã fundauit poſt cõfirmationẽ ordinis. Rome cũ oraret apparuerunt ſibi petrus et paulus ⁊c. Et poſt

per vniuerſum mundum predicauit: et fratres ad predicandum miſit. Diuerſos conuentus et monaſteria edificauit. et ſic felicem curſum ſuū conſummauit: vt de lōgitudine/cōtinuatione/et perſeuerātia ſua dicatur: quod magnitudinis eius non eſt finis. in pſ. cxliiij. Magnitudo patris noſtri dominici poteſt conſiderari vt magnitudo ſtelle: que dicitur magna ex lucis aggregatione in ſuo orbe: que quanto plus abundat: tanto ſtella eſt maior. Sic btūs pater noſter dominicus lucis abundātia. ideſt virtutum redundantia eſt magnus: vt ipſe ſit illa ſtella de qua Apocalip. viij. Cecidit de celo ſtella magna ardēs tanquam facula. quia viſus eſt matri carnali in frōte habere ſtellam. Et bene ardens dicitur quaſi facula: quia viſus eſt matri carnali tanquam catulo accenſam in ore faculam baiulans. Secundum ergo predictas quattuor dimēſiones beatus pater noſter beatus dominicus ibat proficiens atque creſcens donec magnus vehementer effectus eſt. Gen̄. xxvj.

B ¶ Dixi ſecūdo principaliter quod beatus pater noſter dominicus habuit ſecundā magnitudinem: que eſt cordis: ſecundum quā quis dicitur magnus. ideſt magni animi. Iſta eſt magnitudo et virtus animi: que ſine timore facit aggredi difficilia. ſecundum Tullium lib. j. de officijs. magnanimitas eſt virtus: ſpontanea difficiliū aggreſſio rationalis: facit nos fortes: veritatis amicos / minimeque fallaces: nec homini ſuccūbere/ nec fortitudine. hec Tullius. Iſtam magnanimitatem cordis habuit beatus pater noſter dn̄icus: qui ſine timore aggreſſus eſt difficilia. etiam aggreſſus martyriū quantum in ſe fuit. Unde in tholoſa irridebāt eū aduerſarij veritatis: ſputa et luta projcientes in eum. Cunque mortem ſibi minarentur: reſpondebat imperterrite. nō ego martyrij dignus ſum gloria. et illi. quid acturus eras ſi cōprehendiſſemus te. nunquid vere tu mortis horrore cōcuteris etc. Fuit ergo magnanimus. i. magni animi: vt ſibi dicatur quod ſcribitur. ij. Reg. vij. Secundum cor tuum feciſti omnia magnalia hec.

D ¶ Dixi tertio et vltimo principaliter quod beatus pater noſter dominicus habuit iſtam magnitudinem: que eſt operis; ſecundum quam quis dicitur magnificus. ideſt magna faciens. Nō eſt dubium quod beatus pater noſter dominicus: et franciſcus magna fecerunt: magna miracula: magna opera meritoria. docuerunt magnam obedientiam magnam caſtitatem: magnam voluntariam paupertatē. et ſecundum iſta opera ſunt ita magni quod celum attingunt. Magnum eſt ſecundum Gregorium/moral. xxvij. in hoc mundo viuere: et de mundi huius concupiſcentijs nihil habere: aliena nō appetere: propria non tenere: laudes mundi deſpicere: et pro deo opprobria amare: gloriā fugere: deſpectum ſequi: adulantes deſpicere: deſpicientes honorare: mala nocētium ex corde dimittere: et erga eos immortalem dilectionis gratiā ex corde retinere. Que omnia in patribus Franciſco et dominico verificantur. Dicamus ergo de patre noſtro dominico. Magnus es tu et faciens mirabilia. ſcribitur in pſ. lxxxv. Poteſt cōparari magnitudo patrum noſtrorum dominici et franciſci magnitudini gigantū: qui edificauerunt ciuitates: ſubiugarunt populos: fecerunt bella. Sic iſti edificauerunt eccleſiam: ſubiugarunt populos in fide catholica: bella fecerunt contra demonem/mundum/ et carnem: vt de ipſis dicatur illud Baruch. iij. Fuerunt gigantes nominati: ſtatura magna: ſciētes bellum. Immo poteſt dici quod eorum magnitudo fuit maior quam gigantum. Menſurāt aliqui magnitudinem ipſam attingendo ex parte capitis locum vel lineam altiorē: aliqui ex parte manus. Sed beati patres noſtri tam ex parte capitis: per quod ſignatur intentio: quam ex parte manus: per quam operatio ſignatur: attingunt celū: et nullus gigantum hoc fecit: igitur magnitudo eorum maior quam gigantū. ¶ Sed nunquid nos filij ſucceſſores in magnitudine patres noſtros imitamur: ita vt ſimus gigantes ſicut et illi? Uere nos ſumus illi exploratores terre promiſſionis: de quibus Numeri. xiij. quod redeuntes in forma iſtam relationem fecerunt. Populus quē aſperimus procere ſtature eſt. ibi vidimus monſtra quedam filiorum enach de genere giganteo: quibus comparati quaſi locuſte videbamur. Ita et nos explorantes dicta et facta gigantum patrum noſtrorum Dominici et Franciſci / in compa-

ratione coꝛum/non ſumus niſi locuſte. Ptȝ ergo ex oībus iſtis ꝙ in veritate beatus pater nr̄ dominic⁹ eſt magnus :ita vt pꝛima pars thematis de eo verificetur ꝙ magnus vocabitur.

Secunda pars.

3 ¶ Dixi in ſecūda et vltima contēplatiōe: ꝙ cōcluderē de iudicio erroneo hoīm ꝛc. ſed in regno celoꝝ. q. d. non in regno terrenoꝝ: qꝛ in illo qđ magnū eſt iudicatur paruū. et econuerſo: ſȝ in regno celoꝝ. Queritur quare tale iudiciū eſt in regno terrenoꝝ: qꝛ magni apud deum iudicanť parui apud mundū. Ratio hui⁹ prouenit ex erroꝛe mūdanoꝝ: qui errāt circa deū et diuina: queadmodum erratur circa illud qđ videtur diſtans vel a remotis. Sed viſibilium diſtantia facit errare circa tria.

¶ Primo circa quantitatē. da exemplum de ſole: q̄ cum ſit octies maioꝛ terra: vix videtur bipedalis. Itē de turre (al's terra) que videtur a remotis: q̄ eſt magna: et tñ iudicatur parua. Iſto modo mūdani circa dei quantitatē errāt non credētes deū magnū. Non ſic conſiderabat q̄ dixit. Ego cognoui ꝙ magn⁹ eſt dñs ꝛc. ps. cxxxiiij. Et domus đ: magna. O iſrael ꝙ̄ magna eſt domus dei. Baruch. iij. Item cōuiuiū dei đ: magnū. vnde. Homo quidam fecit cenam magnā. Luce. xiiij. Item ei⁹ dulcedo ē magna. Qm̄ magna multitudo dulcedinis tue dñe. in ps. xxx. Tota cā iſtius erronei iudicij eſt: qꝛ ſunt nimis elōgati: et deū conſpiciunt a remotis.

¶ Scđo diſtantia facit errare circa qualitatem. dat baſilius exemplū de velis nauiū: que cū ſint albe: videntur nigre. Sic mundani errant circa dei qualitatē: non ꝯſiderantes illud apoſtoli. Quod oculus non vidit: nec auris audiuit. nec ī coꝛ hominis aſcendit: que pꝛeparauit deus his qui diligunt illum. j. Coꝛinth. ij.

¶ Tertio diſtantia facit errare circa figuram. dat baſilius exemplū de turribus: q̄ cū ſint quadrate: videnť rotūde. Iſto modo mundani errant circa figurā beatitudinis dei et ſanctoꝝ: non conſiderantes quomodo gloꝛia et beatitudo ſanctoꝛum ſit ſtabilis et eterna. eſt em̄ in quadro poſita. Apocalip. xxj. quadratum ſtat firmiter et fixe. Beatus ergo pater nr̄ Dñicus eſt magnus: ſed non in regno terrenoꝝ: quia ibi magnū iudicať paruum: ſed ſolum in regno celoꝝ. Magnus ergo vocabitur in regno celoꝝ. Explicit deo grās.

¶ In feſto ſancti Michaelis archangeli. Sermo. j.

Angeli eoꝝ ſemper vident faciem patris: Mat. xviij. et in euāgelio hodierno. Honoꝛabiles domini ꝓ introitu ſermonis conſiderandū ꝙ docēte experientia: pꝛinceps magn⁹ et pꝛepotens hñs ꝛ eligēs ſibi multos ſeruitoꝛes generoſos et nobiles: quos intēdit notabiliter ꝓmouere: ꝛ ꝓ ſuo bono ſeruitio pmiare: ſi reperit aliquos malos: de aula ꝛ de palatio ſuo abijcit: bonos retinet: ꝛ eis q̄tidie facial'r ꝛ pſentialiter aſſiſtit. Ad pꝛopoſitū deus ī mūdi pꝛīcipio ſimul cū celo empyꝛeo tpe et materia pꝛima/creauit naturā angelicā. Iſta ſunt quattuoꝛ coeua: de quibus magr̄ ſententiarū in ſcđo. Inter iſtos angelos ad dei ſeruitiū creatos multos: qꝛ milia miliū miniſtrabāt ei: ꝛ decies cētena milia aſſiſtebant ei. Dañ. vij. in ſua natura excellentes ꝛ nobiles: aliq̄s repperit pꝛauos ꝛ malos et peccantes et ꝑ ſuperbiā ingratos de beneficio creationis. Ecce qui ſeruiunt ei nō ſunt ſtabiles. et ī angelis ſuis repperit pꝛauitatē. Iob. iiij. et ideo iſtos tanq̄ ingratos et malos de aula ſua. i. de celo empyꝛeo eiecit. Angelis peccātibus non pepercit deus: ſed rudentibus inferni detractos in tartarū/tradidit cruciādos in iudiciū reſeruari. ij. Petri. ij. Et ī epl'a ſancti iude cap̄. vnico. Angelos qui non ſeruauerūt ſuū pꝛincipatū ſed dereliquerunt ſuum domicilium: ī iudicium magni dei vinculis eternis ſub caligine reſeruauit. Alios ꝟo reppit bonos et gratos ſibi adherentes: ꝛ ad eū ſe conuertētes ꝑ gratiam: ꝛ iſtos ſecum in aula retinuit. cū eis ſtat: et cum eis loquitur: cum eis gaudet: cum eis omnia negocia mūdi tractat et oꝛdinat: omnia diſponit: et eis ſemꝑ pꝛeſentialiter et facialiter ſe demonſtrat: et ſemꝑ eū vident. ꝓpter qđ de iſtis: de quib⁹ hodie feſtiuamus: dicit thema. Angeli eoꝛum ſemper vi. fa. pa. Pro ꝓſecutione tractādo in pꝛeſenti ſermone de angelis beatis; iuxta thematis

materiã et eius partes/ totus nr̃ ꝓceſſus diuidetur ſub triplici tractatu.

Primo tractabit̃ de angelis quãtũ ad ſuam nobilẽ et excellentem naturam. quia ſunt angeli.

Scḋo tractabit̃ de angelis quãtũ ad humanã creaturã. qꝛ ſunt eoꝝ.

Tertio tractabit̃ de angelis quãtũ ad ſuã felicitatem duraturam. quia ſemper vident faciem patris.

Primus tractatus de angelis erit de ſua cõditiõe totaliter ſpũali: qꝛ angeli ſunt.

Secundus tractat9 de angelis erit de ſua miniſtratione impenſa nature humanali: quia ſunt eorum.

Terti9 tractat9 de angelis erit de ſua beatificatione perpetuali. quia vidẽt faciem patris. Et ex oĩbus his concluditur hoc ꝙ angeli eoꝝ

Primo ſunt excellentes in ſua creatione: quia ſunt angeli.

Secundo ſunt humiles ꝛ infimi in amminiſtratione: qꝛ ſunt eoꝝ.

Tertio ſunt rapti in cõtẽplatione: qꝛ ſemper vidẽt faciem patris.

Prima pars.

¶ Dixi primo principali

ter ꝙ prim9 tractat9 de angelis erit de eorũ nobili natura: ꝛ tractabit̃ ꝙ ſunt excellẽtes in ſua creatiõe. qꝛ ſunt angeli: iuxta primã partẽ thematis. Angel9 eñ natura creat9 eſt ſpũs. ꝛ iſte termin9 eſſentialiter dꝛ de eo. ſemꝑ eñ q̇libet angel9 eſt ſpũs. ſꝫ officio dꝛ angelus. qꝛ ƀm Greg. angel9 nomẽ officij eſt: nõ nature: et iſte termin9 dꝛ de eo eſſentialr̃: qꝛ nõ niſi qñ aliqḋ officiũ exercet. in ſua tñ creatione creati ſunt ſpiritus: q̇ eſt altior conditio creaturarũ ƀm magr̃m ſen. in. ij. vñ pſ̃. ciij. Qui facis angelos tuos ſpũs: et miniſtros tuos flãmã ignis. Et ĩ iſta autoritate vide de triplici cõditione angeli in ſua creatione.

Prima ex pte dei angelũ creantis magna dignitas. qꝛ ipe facit angelos ſuos ſpũs. ipe. ſ. de9 ĩmediate nõ cõiũctiõe elemẽtorum: nec feminarũ cõmixtione: ſed immediata dei creatione.

Scḋa ex parte angeli creati magna puritas. qꝛ facit eos ſpũs. Angel9 eſt ſubſtãtia mere ꝛ pure ſpũalis. ƀm Diony. ſpeculum purũ ꝛ ĩmaculatũ nihil habẽs corꝑale aut mortale, nõ habens os; nec carnẽ, qꝛ ſpũs carnem et oſſa non habent. Luc. xxiiij.

Tertio ex pte angeli creati excellẽter ornati ꝛ dotati magna claritas. qꝛ facit eos flãmã ignis. Ignis ẽ illuminatiu9: iõ ꝑ ignẽ illuminatio ꝛ illuſtratio: q̃ eſt in ĩtellectu angeli: denotat̃ q̃ ꝛ qualis et quãta. Pro h̊ notãdũ ꝙ ƀm pħm ĩ. iij. de aĩa triplex ẽ ignis. lux ignis: flãma ignis: carbo ignis. Per iſtos tres ignes ƀm ꝙ mutuo ĩ claritate ꝛ puritate ꝛ ſimplicitate ꝑmi deficit: Scḋm lumen eſt intellect9 hoĩs. et iſte eſt ignis carbo. ꝛ iſte omnibus ſubeſt: cũ ſibimet aliquã obſcuritatẽ patiat̃. Sic ĩtellectus hoĩs: cũ nõ ſit ſine fantaſmate: ꝛ ſine diſcurſu ꝛ ꝯuenit: obſcuritatẽ ꝛ erroris tenebrarũ patiatur. De hoc doc. ĩ. ij. ſen. Cũ angeli ſint ꝑ deũ creati excellẽter: qꝛ ipe ĩmediate fecit ſuos corruptiõi nõ ſubiugatos: qꝛ fecit angelos ſuos ſpũs ĩ ſui cognitione multos illuminatos. qꝛ ſunt flãma ignis. Sequit̃ igit̃ ꝛ cõcludit̃ ꝑm9 tractatus de angelis quãtũ ad ſuã nobilẽ naturã: qꝛ ſunt excellẽtes ĩ ſua creatione. iõ dicunt̃ angeli iuxta primã partẽ thematis, nõ deſcribẽs hic officiũ: ſed naturam.

Secunda pars.

¶ Dixi ſecũdo principa

liter ꝙ ſcḋs tractat9 erit de ãgelis quãtũ ad humanã creaturã. Et hic tractabit̃ ꝙ angeli ſunt humiles et ĩfimi ĩ ſua adminiſtratione: qꝛ ſunt eoꝝ. ſ. hoĩm. Dominum ꝟo ſunt angeli tripliciter.

Primo hoĩb9 miniſtrãdo ĩ tpe neceſſitat̃.

Scḋo hoĩes docẽdo in reb9 dubijs.

Tertio homines cuſtodiẽdo in periculis et aduerſis.

¶ Dico primo ꝙ angeli ſunt eoꝝ. ſ. hoĩm hoĩb9 miniſtrãdo ĩ tpe neceſſitat̃. Lꝫ eñ ꝓuidẽtie diuine cura ſit de oĩb9 ꝑ q̃cũqꝫ tpe: ꝑ q̃cũqꝫ hora: ꝑ quocũqꝫ momento: ꝑ tpe famis ꝛ ſterilitatis: ꝑ tpe abũdãtie et largitatis: tñ ſumma ꝓuidẽtia nõ ĩplet circa hoĩes: niſi ꝑ angelos ꝛ eoꝝ miniſterio. Qñ xp̃s ieiunauit. xl. dieb9: ꝛ. xl. noctibus poſtea eſurijt. Mat. iiij. poſtea ſequitur in tex. Acceſſerũt angeli ꝛ miniſtrabãt ei. Iõ dic̃ apl's de angelis ad Heb. ſ. Nõne oẽs ſunt adminiſtratorij ſpũs in miniſteriũ miſſi ꝓpter eos q̇ hereditatẽ capiũt ſalutis. Et in orõne dicimus. De9 q̇ miro ordine angelorũ miniſteria hominumqꝫ diſpenſas.

¶ Dixi ſcd'o ꝙ angeli ſunt eoꝝ.ſ.hoīm/homines docēdo in reb⁹ dubijs. In quo em̄ dubio ſuꝑ ſalute hoīm maxime ſpirituali hoīes certificanť ꝑ angelos:⁊ habent magiſtros angelos.ꝓphete ⁊ doctores in dubijs ſacre ſcripture īformati ⁊ edocti ſunt ꝑ angelos. Quis docuit et īformauit moyſen ſuꝑ directoriū ppl'i ꝑ deſertū vſq3 quo veniret ad terrā ꝓmiſſionis? certe angel⁹ vt p3 in Exo. Quis informauit eū de lege in mōte ſinai:et apparuit ei loquēs in rubro? certe angelus in ꝑſona dn̄i.p3 ibidē. Et iſte fuit ſm doctores angel⁹ michael. Quis informauit beatā virginē de myſterio incarnationis xp̄i/ paſſionis/reſurrectionis/aſcenſionis/⁊ alioꝝ articuloꝝ fidei? certe angelus.⁊ iſte fuit gabriel.pat3 Luc.j. Quis informauit danielē de duratione captiuitatis babylonie, de aduētu meſſie.de paſſione ei⁹.de deſtructione hieruſalē.de ceſſatione ſacrificij? certe angelus.⁊ iſte fuit gabriel.p3 Dan̄.ix.c. Ita ꝙ in quocūq3 myſterio cōcernēti maxime ſalutē hoīm:ſpecialiter ſemper informātur hoīes ꝑ angelos. et ſic ſunt eorū.ſ.hoīm/hoīes docēdo. Itē ſnīa eſt doctoꝝ ꝙ in angelis ſunt tres hierarchie. Prima illuminatur ⁊ doceť a deo īmediate:ſcd'a illuminať a prima:tertia a ſecūda.⁊ ſic angeli ſuperiores illumināt inferiores eos purgādo a neſciētia:illuminādo in ſciētia:perficiēdo in dei gr̄a. Et angeli inferiores illumināt ⁊ docent hoīes ſm tres actus hierarchicos hos ſupradictos. de hoc magiſter ⁊ doctores in.ij.ſen. et illuminant homines cuſtodiendo.

¶ Dixi tertio ꝙ angeli ſunt eorū.ſ.hoīm/hoīes cuſtodiēdo in periculis ⁊ aduerſis. Videm⁹ cōiter ꝙ rex habens duas ciuitates.vnā in loco pacis:aliā in loco guerre: de prima nō ſollicitať: ſ3 ad aliā mittit ſuos valentes milites:q̄ ſunt in ciuitate pacifica: vt ciues illi⁹ ab hoſtib⁹ defendāt ⁊ cuſtodiāt. Eccl'ia triūphās eſt ciuitas dei regis ſummi ſita in loco pacis: q2 in pace fact⁹ eſt locus ei⁹.in pſ̄.lxxv. Eccleſia militās eſt in loco guerre:q̄ quotidie a diabolis impugnatur:iō mittit ad eā ſuos valētes milites.ſ.angelos: qui eā cuſtodiāt:⁊ ab hoſtibus defendāt. Et nō ſolum mittit eos vt ciuitatē cuſtodiant in generali:ſed etiā quēlibet ciuiū ī ſpeciali.vn̄ pſ̄.xc. Angelis ſuis de⁹ mādauit de te; vt cuſtodiāt te in oīb⁹ vijs tuis. In qua cuſtodia oſtēdūtur nobis tria. Primo ex ꝑte hoīs magna dignitas.vnde Hiero. Magna eſt dignitas aīarū vt vnaqueq3 habeat ab exordio ſue natiuitatis angelū bonum ad ſui cuſtodiā delegatū. Scd'o ex parte angeli magna generoſitas.q2 cū cuſtos detur alicui ſm ſctm̄ Tho.in.ij.vel ꝓpter imbecillitatē vt iuuetur vel defendatur in periculis: vel ꝓpter ignorātiā vt inſtruať in dubijs. Sic hoībus cuſtodes angeli aſſignātur: q2 ad ꝯſequēdū ſalutē ſuā ſpūalē:q̄ ē ſupra naturā: imbecillis eſt quoad operationē: ⁊ ignarus quoad cognitionē:vt iuuetur igiť: et inſtruať indiget angeloꝝ cuſtodia.ī quo oſtēdiť nobilitas nature angeli iuuantis homines ⁊ inſtruentis. Tertio ex parte dei tāgiť magna benignitas. vn̄ Bern̄. Benignus es dn̄e:q̄ nō es cōtentus nr̄a fragilitate:ſed ad ipſoꝝ hoīm cuſtodias angelicā cuſtodiā ſupponis. Pateť igiť ꝙ miniſtrādo tpe neceſſitat3:īformando in dubijs:⁊ cuſtodiendo in periculis/angeli ſunt eoꝝ.ſ.hoīm. Et ſic cōcluditur ſcd'a tractatus preſentis ſermonis de angelis quātū ad eoꝝ humilitatē et inferioritatē in adminiſtrādo et ſeruiendo humane creature ⁊c̄. ¶ Hic poſſunt fieri alique curioſe queſtiones. q2 dicit Hiero. ꝙ vnaqueq3 aīa ab initio ſue creationis habet angelū ⁊c̄. Prima queſtio eſt ſi adā ꝓ ſtatu īnocētie habuit angelū cuſtodē. Videť ꝙ nō:q2 ſm ꝙ dictū eſt:cuſtos datur alicui vel ꝓpter periculū vt defendať:vel ꝓpter dubiū vt inſtruať. ſicut qn̄ aliquis neſcit viā ꝑ quā habet ire ad terminū:datur ſibi cuſtos ductor ⁊ doctor: vt eū dirigat ⁊ doceat. Adam in ſtatu innocētie nō habuit periculū:q2 ex dono originalis iuſticie in oībus cuſtoditus ⁊ ordinat⁹ erat. igiť ⁊c̄. Rn̄deo dicendū ꝙ ꝓ illo ſtatu habuit periculū: nō ex pctō qd' cōmiſiſſet: ſ3 ex peccādi potētia quā habebat:⁊ ex diaboli expugnādi malicia. Itē erat debilioris cōditionis ꝙ angelus:iō vt clari⁹ illuminareť īdigebat āgelica cuſtodia. ¶ Secūda q̄ſtio vtrū in gratia cōfirmati et ſanctificati in vtero habeant angelum cuſtodem. videtur ꝙ non:quia contra impedimentum prouenienſ ex peccato/ data eſt cuſtodia angelica:et tales nō poſſunt peccare niſi ſaltem venialiter. Patet in petro poſt receptionē ſpiritusſancti in qua fuit

confirmatus in gratia. Reſpondeo φ etſi peccare non poſſunt: tamen debent profi‑cere in bonum: et eorum profectus poteſt impediri: τ propter hoc datur angelorum cuſtodia ad remouendū a malo: τ ad pro‑mouendum ad bonum: a quo retrahit an gelus malus. ¶ Tertia queſtio vtrū pueri in vtero matris habeant angelū cuſtodē. videtur φ non: qꝛ datur angelus propter ſalutem ſpiritualem conſequendam: que haberi non poteſt ſine ſuſceptione ſacra‑mentorum: quorum ipſi nō ſunt capaces pro illo ſtatu: τ ſic inutilis videtur iſta cu ſtodia. Reſpondeo φ ſacramēta conferū‑tur per miniſtros eccleſie: et licet pro illo ſtatu pueri non ſubdantur autoritatibus angelorum: et ideo ab inſtanti infuſionis anime datur eis angelus cuſtos per queꝫ prohibet virtus diaboli ab eius nocumē to. poſſet enim per diabolum in vtero ma tris extingui: et ſic propter peccatum ori‑ginale dānari. ¶ Quarta queſtio vtrū an‑tichriſtus habebit angelum cuſtodem. vi detur φ non: qꝛ dicit apl's. ij. ad Theſſal'. ij. φ aduētus eius erit ſm operationem ſathane. que cuſtodia datur contra ſatha nā: ideo fruſtra eſſet in eo angelica cuſto‑dia. Reſpōdeo φ ſic. quia lex communis non debet mutari propter vnum. In hoc eius pena apparebit iuſta: quia beneficia toti nature promiſſa non ſunt ei negata. Sed talis cuſtodia angeli erit fruſtra: ex quo nō poterit conuerti ad bonum. Dico φ ſi non cōuertatur ad aliquod bonuꝫ: ex cuſtodia tamē angeli boni ceſſabit a mul tis malis. Et nota φ hunc effectum cōſe‑quitur ad minus ſemper angelus cuſtos in quocūqꝫ obſtinato. ¶ Quinta qō vtrū beata virgo habuit angelum cuſtodem. τ videtur φ non: qꝛ erat confirmata in gra tia: et non poterat peccare: igitur τc̄. Re‑ſpondeo φ ſic: quia non minoris dignita tis erat beata virgo φ alij homines: ſꝫ ha bere angelum cuſtodē eſt dignitas homi‑num et animarum: igitur τc̄. Secundo qꝛ datur cuſtos: vt dictum eſt: non ſolum vt liberet a periculo: ſed etiam vt inſtruat: iō beata virgo etſi primo non indiguit: ſecū do inſtructa fuit per angelum gabrielē de chriſti incarnatione. de modo ſue conce‑ptionis. vt patet Luce. j. Item de fuga in egyptum. de perſecutione herodis cōtra puerum chriſtum: et de reditu in terrā iſ‑rael poſt obitum herodis. vt patet Mat‑thei. ij. Dicūt enim doctores φ cuſtos vir ginis fuit gabriel. Alij dicunt φ habuit mille angelos deputatos ad ſui cuſtodi‑am. et hoc dicunt declarando illud quod dicitur in Canti. ca. iiij. Mille clypei pen dent ex ea: omnis armatura fortium τc̄. ¶ Sexta queſtio vtrū chriſtus angelū cu‑ſtodem habuit. videtur φ ſic: quia nō de‑buit priuari dignitate aliorum hominū: ſed habere angelum cuſtodē pertinet ad dignitatem hominis: vt dictū eſt. Reſpō deo φ non: quia etſi ad dignitatem viato ris pertinet φ habeat angelum cuſtodē: quia datur pro cuſtodia vie. Angelis ſuis mandauit de te: vt cuſtodiant te τc̄. habe re tamen cuſtodem non pertinet ad digni tatem comprehenſoris. vnde patet φ dia bolus falſum dixit chriſto Mat. iiij. An‑gelis ſuis τc̄. chriſtus vero non ſolum via tor fuit: ſed etiam comprehenſor: et adiu‑torio nō indigebat aliquo: quia eius bo‑num vel malū impedire non poterat. Itē nec poterat illuminari per angelū: nec in ſtrui: quod eſt alius effectus angeli. quia eius aīa verbo vnita immediate illumi‑nabatur perfectiſſime ab eodē: immo chri ſti anima ex illuminatione verbi illumina bat angelos. et non econtra. Et ſi dicatur videtur contrarium Luce. xxij. φ factus in agonia tempore paſſionis apparuit de celo angelus confortans eum. Dicēdum φ non per modum cuſtodis eum iuuan‑do vel inſtruendo: ſed per modum mini‑ſterij formā eius congratulando: ſicut ho mo naturaliter cōfortatur ad preſentiam amicoꝝ. ¶ Septima et vltima queſtio: cū deus principaliter ſit cuſtos hominum: Iob. vij. Quid faciam tibi o cuſtos homi num: τ cuiuſcunqꝫ cuſtodia nihil valet ſi‑ne ſua. quia niſi dn̄s cuſtodierit ciuitateꝫ fruſtra vigilat qui cuſtodit eam. pſ̄. quia fruſtra fit per plura τc̄. ſm ph'm. Secun‑do cuſtodia et conſeruatio hominum eſt per gratiam: ſed deus per ſe immediate infundit gratiam nō per alium: igitur τc̄. Tertio vnus effectus angelorum cuſtodie eſt φ portant orationes hominum ad de um. Tobie. xij. Quando orabas cū lachry mis dicit raphael: ego obtuli orationem tuā domino. Alius effectus eſt φ portant aīam ad celū. iuxta illud Luc. xvj. Factū eſt vt moreretur mendicus: et portaretur

ab angelis ꝛc. Et totū hoc deus pōt face
re ꝑ ſeipſum ſolū: igiť angeloꝝ cuſtodia
eſſet fruſtra. Rñſio ad iſta ꝙ deus tanꝙ
principalioꝛ hoīm cuſtos pōt oīa iſta ſu-
pradicta facere ꝑ ſe ſolū: ſed vult facere
per inſtrumēta ſua et ꝑ miniſtros. Lex eſt
diuinitus oꝛdinata ſm ꝙ dicit Dionyſi⁹
de celeſti hierarchia: vt inferioꝛa reducā-
tur ad ſuperioꝛa ꝑ media: deus eſt ſupioꝛ
homo eſt inferioꝛ: angelus eſt medi⁹. Itē
quoad effectū cuſtodie: quoꝝ vnus eſt ho
minum orones offerre deo: alius eſt aīas
in celū ducere ꝛ gratiā per ſeipſum infun
dere. Dicendum ꝙ in hoc deus vtiť ipſis
angelis tanꝙ inſtrumentis. Uidem⁹ eñ
in artificialib⁹ ꝙ inſtrumēta diſponunt
ad formā: vt ignis mollificando ferrum:
et martellus dilatādo: ſed foꝛma cultelli
induciť ab artifice ſm ſimilitudinē artis
quā hꝫ principale agens. Ita et deus pri
mus cuſtos inducit vltimā perfectionem
coniungentē fini tanꝙ foꝛmam: et hec eſt
gratia ꝛ gloꝛia. ſed angeloꝝ eſt per illumi
nationes/et per eius cuſtodiā/et ad illuꝫ
finem diſponere et preparare. Ex quibus
omibus finis imponitur ſcdo iſtius ſer-
monis trectatui: in quo dicebať ꝙ tracta
retur de angelis quantū ad humanā crea
turam: in quo dicebať ꝙ angeli ſunt hu-
miles ꝛ infimi ſeu baſſi ꝑ adminiſtratio-
nē: qꝛ ſunt eoꝝ. ſcꝫ hoīm: quia cuſtodes ꝛ
miniſtratoꝛes oēs ſunt.

Tertia pars.

¶ Tertio dixi pꝛīcipali-
ter et vltimo ꝙ terti⁹ tractatus pñtis ſer
monis eſſet de angelis quantū ad ſuam
felicitatem perdurabilem. Et hic tracta-
biť ꝙ angeli ſunt rapti in cōtēplatione:
quia ſemper vident fa. patris. iuxta ter-
tiam partē thematis. In angelis ſimul
et ſemel eſt duplex vis ſm doctoꝛes. Una
miniſtratiua: qꝛ nobis mittunť: ſm iſtaꝫ
deſcendūt. Alia contēplatiua: qꝛ deo per
viſionē facialē et preſentialē: vñ eſt eoꝝ
premiū: ſemp fruūtur: et ſic rapiuntur et
aſcēdunt. Hos vidit iacob Gen. xxviij. qñ
vidit ſcalam ſtantē in terra: et cacumē ce
lum tangens: ꝛ angelos aſcēdentes ꝛ de
ſcendentes ꝑ eam: et dñm innixū ſcale.
Per angelos q̄ deſcēdūt ſignť ipſimetip-
ſi: q̄ ad hoīes deſcēdūt ad cuſtodiā et mi
niſtrationē. Per angelos qui aſcendūt ſi-
gnificāť ipſimet āgeli: q̄ deo familiariter
vtunť per beatitudinē et contēplationē.
Per ſcalā intelligiť claritas qꝛ vterqꝫ mo
dus de claritate procedit. Un dicit beat⁹
Petr⁹ ꝙ deus eſt in quē deſiderāt angeli
proſpicere. j. Peť. j. iō ſtatim in principio
ſue creationis fuerūt ei adherētes. de be-
neficio creationis gr̄as reddentes: cū pō
dixerunt. Dñe deus virtutū cōuerte nos:
et oſtēde faciē tuā et ſalui erim⁹. Iſta eſt
felicitas. Sicut eñ angeli mali vbicūqꝫ
ſunt et vadūt: ſemꝑ ſua pena comitantur
ſic angeli boni ſua gloꝛia: vt eos laudādo
et cōmendādo deo dicamus illud qō ſcri
biť. iij. Reg. x. Beati viri tui: ꝛ beati ſerui
tui qui ſtant coꝛā te ſemꝑ. Et ſic habem⁹
tertiā partē ſermonis: et per ꝯſequens fi
niť ſermo. ¶ Sed qꝛ hodie fit ſpecialiter
feſtū de beato Michaele: ideo in eius ho
noꝛē ſpecialr̄ dicenda ſunt. viij. de eo.
Primū eſt ꝙ ꝓpter virtutes bene fama-
tur. Ptꝫ ex eius noīe: qui interp̄tať virt⁹
dei: qs vt deus alter deus cū mira ꝟtute
Gregoꝛi⁹ dicit de trib⁹ angelis q̄ venerūt
ad abraā et eius noīb⁹: qꝛ ex noīe differūt
quid in cōparatiōe valeāt. Scdm ꝓpter
victoꝛias multū laudať. Ptꝫ Apocal. xij.
Factū eſt preliū magnū in celo ꝛc. Tertiū
eſt qꝛ idolatriā fugauit: vt ptꝫ de coꝛpoꝛe
moyſi (de q̄ iudas in ep̄la ſua. c. vnico.)
qō voluit diabolus iudeis ꝑdere: vt euꝫ
adoꝛarēt. Quartū eſt qꝛ pp̄lꝫ gubernauit.
Ipſe ſynagogā de egypto traxit. plagas
egyptijs intulit. mare rubrū diuiſit. pp̄lꝫ
per deſertū duxit: ꝛ in terrā promiſſionis
introduxit. Exo. iij. Quintū qꝛ contra an
tichriſtū pugnabit. Danie. xij. In tpe illo
conſurget michael princeps qui ſtat ꝑ fi-
lijs populi tui. Sextū qꝛ ipſum interfi-
ciet. Ptꝫ. ij. ad Theſ. ij. Quē dñs ieſus in
terficiet ſpū oꝛis ſui. Iſte ſpūs ē michael
ſm doctoꝛes. Septimū qꝛ moꝛtuos reſu
ſcitabit. j. ad Theſ. iiij. Ipſe dñs in iuſſu
et in voce archāgeli/et in tuba dei deſcē-
det de celo. Octauū qꝛ habet autoꝛitateꝫ
aīas in celū eleuare. vñ data eſt poteſtas
archāgelo michaeli ſuꝑ oēs aīas ſuſcipiē
das. Et ſic patent cuilibet contemplanti
octo excellētie: que ſpecialiter ꝑtinent ad
beatū Michaelē: et ꝑ conſequens habe-
mus totū ſermonē. Placeat deo ꝛc.

¶ De ſancto Michaele ſeu de ange-
lis. Sermo. ij.

Angelis ſuis mādauit de te: vt cuſtodiāt te in oib⁹ vijs tuis. ſcribitur in pſ. xc. Pro declaratiōe iſti⁹ ⁊c. videm⁹ p experientiam ꝙ rex ꝑpotens hñs duas ciuitates vt ſupra ī ſermone ꝑcedēti ⁊c. iō ꝯcludit thema. Angelis ſuis ⁊c. Vñ honorabiles dñi eſt notandū ꝓ ꝓſecutiōe materie/ ꝙ āgel⁹ ſm Greg. eſt nomē officij: ⁊ nō nature. nā ſm eūdē ille celeſtes creature ſp ſunt ſpūs: ſ; ſemp vocari angeli nequaꝙ̄ poſſunt. tūc em̄ vocant angeli: cū ꝓ exercendo aliquo officio ad nos mittunt: et ideo angel⁹ grece dr nuncius latine. ideo q: angelus nomē officij eſt: repio ꝙ nouē officia angeli circa hoīes exercent ſm numerum. ix. ordinū angelorū.

Primum officiū angelorum eſt homines paſcere.
Scōm eſt eos ad bonū promouere.
Tertium eſt deuiantes dirigere.
Quartū eſt diabolū retinere: et eius poteſtatem refrenare.
Quintū eſt peccatorē reprehendere: et ab eo non diſcedere.
Sextū eſt ſuper penitēte gaudere: ⁊ inde gaudiū demonſtrare.
Septimū eſt deū continue laudare.
Octauum eſt aīas ad celū eleuare.
Nonū eſt animas cuſtodire.

Et de iſto vltimo officio loquit thema cū dicit. Angelis ſuis ⁊c.

¶ Dico primo ꝙ q: angelus nomē officij eſt: nō nature: repio ꝙ primū officium qđ circa hoīes exercēt eſt cibū hoībus ꝓuidere: ⁊ eos paſcere. Hoc pz. iij. Reg. xix. vbi legit ꝙ angel⁹ attulit panē ⁊ aquā helie ⁊ dixit. ſurge ⁊ comede. grandis em̄ reſtat tibi via. Qui comedit ⁊ bibit: ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illi⁹ vſq; ad montē dei oreb. vñ pz ꝙ paſcūt hoīes ⁊c. In q̄ hiſtoria q̄ttuor cōtēplor. Primū eſt hiſtoriale circa h̄ ꝙ dič ꝙ angel⁹ attulit panē helie: de q̄ comedit. in quo dat nob̄ innui ꝙ panis et vinū et qđcūq; aliud qđ ſufficit ad ſuſtentādū vitā hoīs: p angelos nobis miniſtrant. Ipſi fugāt mala tpalia: tēpeſtates/ glacies/ grādines. q: iſta prohibent et cōſumūt. Per angelos em̄ malos venit grando ī egyptū: q̄ omne fenū conſumpſit; et oē lignū regionis cōfregit; vt habet Exod. ix. ⁊ in pſ. lxxvij. dr de egyptijs. Miſit in eos irā indignatiōis ſue: indignationē ⁊ irā ⁊ tribulationē: imiſſiones p angelos malos. A ſimili p ꝯria per miniſteriū āgeloꝝ bonoꝝ venit nob̄ abūdantia ⁊ aeris tēperies. Angeli miniſtrāt horas dies mēſes annos et tēpora. ad qđ facit illud Apoč. ix. ꝙ angeli pati erāt in horā diē mēſem et annū. Et ſm ꝙ ponit ſctūs Tho. in. j. pte. q. arť. j. oīs creatura corpalis adminiſtrat p angelos: et ī ſolutionib⁹ argumentoꝝ allegat origenē ſup numerū di. ꝙ a deo op⁹ eſt angelis. angeli em̄ preſunt iumentis et neceſſitati aīaliū ⁊ plātationū ⁊ tormētis ⁊c. h̄ ille.

Scđo eſt notandū ꝙ iſta hiſtoria eſt moralis: circa hoc ꝙ dr ꝙ helias comedit de illo pane ſibi p angelū miniſtrato: et in fortitudine cibi illi⁹ ambulauit. xl. dieb⁹ ⁊ xl. noctib⁹. Inde docemur moral'r ꝙ iſte panis eſt pnīe. de quo ī pſ. lxxix. Cibabis nos pane lachrymaꝝ. quo mediāte ambulam⁹. xl. dieb⁹ et. xl. noctib⁹: qui eſt nūer⁹ pfect⁹ pnīe. ieſus em̄. xl. dieb⁹ ⁊. xl. noctibus ieiunauit: et pnīam fecit. Mat. iiij. Et ambulamus in fortitudine eius/ vſq; ad montē dei oreb. i. gr̄e: q: per pnīam dimittit culpa: ⁊ confert gr̄a. et ſic p. xl. venimus per ptes ſuas aliquotas in. l. qui eſt nūerus iubileus remiſſiōis et gratie. Per āgelos iſte panis nobis miniſtratur immo de iſto pane ipſe angel⁹ paſcit et recreat: q: ſm Berñ. ſup cant. ſer. lxviij. lachryme pctōꝝ delitie ſunt angelorum.

Tertiū ꝟbū qđ eſt in iſta hiſtoria: eſt ſpirituale. ſ. ꝙ panis euchariſtie ſacramentalis: q̄ dr angeloꝝ. pſ. Pa. ange. m. homo. In cuius fortitudine nō ſolū puenim⁹ ad locū pnīe: ſed ad. l. remiſſionis culpe/ et collatiōis gr̄e ⁊ glie. Angeloꝝ miniſterio nobis miniſtrat ad ipſi⁹ dignā ſuſceptionē ſuis ſctīs āmonitionibus ꝑparando.

Quartū et vltimū notatur ꝙ platus ⁊ ſacerdos: q̄ angel⁹ dr. mala. ij. Labia ſacerdotis cuſtodiunt ſciētiā: et legē requirēt ex ore ei⁹: q: angel⁹ dñi exercituū eſt. hūt officiū paſcendi ppl'z: ꝓpter qđ dicti ſunt paſtores a paſcendo. dz em̄ paſcere ppl'm triplici pane. ſ. exēplo ꝟtuali: ꝟbi doctrinalis: ⁊ ſuſtētatiōis materialis. In ſignū huius xp̄s petro maxīo angelo/ et ſupremo plato/ dixit Jo. xx. Paſce oues meas. Et hec de primo officio angeloꝝ ⁊c.

¶ Scðm officiū angeloꝝ circa homines
eſt ad bonū ꝓmouere. Et de hͦ officio ptꝫ
Mat. ij. vbi legit̄ ꝙ angelus dn̄i appa. ī
ſom. Jo. dicēs. Surge ⁊ accipe. pu. ⁊ ma.
eius: ⁊ fu. in egyptū. q̄ fuga fuit bona ad
vitandū mortē pueri xpi'q̄ ꝓcurata fue-
rat. Jn quo moraliter edocemur: ꝙ qn̄ in
volūtate cōcipimus bonū ꝓpoſitū et ip-
ſum ꝓſequimur deducēdo ad opus: tunc
ab herode. i. diabolo ꝓcurat̄ ⁊ mors ma
tris. i. bone volūtatis: et pueri. i. nati bo
ni operis execuri: ſed per bonū angelum
ammonemur vt ab herode. i. diabolo/ fu
giamus: ne matrē et puerū per pctm̄ per
damus. Vn̄ ſm Bern̄. ſmo. xxxj. ſup cāti.
angelus ſemꝑ exhortat̄ aīam hoīs: ⁊ dei
dilectā ad bonū promouere nō ceſſat. pſ̄.
xxxvj. Delectare in dn̄o: et dabit tibi peti-
tiones cordis tui. et rurſum ibidē. Expe-
cta dn̄m ⁊ cuſtodi viā eius. Jtē Abachuc
ij. Si morā fecerit expecta illū: q: veniēs
veniet ⁊ non tardabit. Fidelis peramplꝰ
Bern̄. dicit. angelꝰ q̄ mutui amoris dei: ⁊
aīe conſcius: ſed nō inuidus: non querit:
ſed dei gloriā diſcernit. medꝰ inter dile-
ctū et dilectā vota offerēs referēs dona.
execrat iſtū: placat illū. Jntēdit quoqꝫ lꝫ
raro repreſentet: eos pariter ſibi ſm hūc
rapiens: ſed illū adducens. hec Bernarð.
Et hec ad ſecundo.

¶ Tertium officiū angelorūꝫ circa hoīes
eſt eos deuiantes ad rectam viā dirigere:
Jſtud officiū patꝫ Tob. v. de Raphaele q̄
duxit Tobiā in rages ciuitatē medorum
ꝑ iter qð Tobias egrediebat̄: vn̄ dixit ra
phael tobie de filio ſuo. Ego ducam eum
et reducā ſanū ad te: q: viam noui et iti-
nera eius frequēter ambulaui. Jn iſta hi-
ſtoria moraliter inſtruimur ꝙ in oībꝰ vijs
et itineribus in quibꝰ in pn̄ti via ambu-
lamus: angelos habemꝰ ductores. Jn ſi-
gnum huiꝰ dicit̄ in themate. Jn oībꝰ vijs
tuis. Si erras viā: te ducit. exemplum in
agar ancilla ſare: q̄ cū fugeret a facie dn̄e
ſue: et erraret in ſolitudine: angelus dn̄i
dixit ſibi. Agar vnde venis: et q̊ vadis ⁊c.
Reuertere ad dn̄am tuā et humiliare ſub
manu eius. Gen̄. xvj. Si erras ipſe viam
tibi oñdet. vn̄ angelus dixit petro extra-
hens eū de carcere. Circūda tibi veſtimē
tū tuū: et ſeq̄re me. Act. xij. Et populus ꝑ
deſertū habuit angelū ductorē. Angelus
dn̄i ꝑcedebat caſtra iſrael. Exodi. xiiij. Et
moyſi dixit dn̄s Exo. xxxij. in fine. Vade ⁊
duc populū iſtū de quo locutus ſum tibi
angelꝰ meus precedet te. Jð pōt intelligi
de q̄libet nr̄m illō: qð dixit dn̄s Malach.
iij. et habet̄ Matth. xj. Ecce ego mitto
angelum meū ante faciem tuam: qui pre
parabit viam tuam ante te.

¶ Quartū officiū angeloꝝ circa hoīes eſt
diabolū retinere ⁊ ſuā ptātē refrenare ⁊c.
Jſtud officiū pertinet ad ordinē poteſta-
tum. ⁊ factū eſt hͦ officiū per raphaelē in
aſmodeo: q̄ interfecerat ſeptem viros ſa-
re: quē religauit ī deſerto ſuperioris egy
pti: vt ptꝫ Tob. viij. Ex qua hiſtoria duo
poſſum notare. Primū ꝙ accedētes libi-
dinoſe ad cōiugiū fundantes ꝯtrū matri
moniū non in honeſto: ſed delectabili ſic̄
fecerūt illi ſeptē viri ſare: per demonē ſpi
ritualiter ſuffocant̄. Et nota pulchre ad
hoc hiſtoriam Tob. vj. qn̄o raphael dixit
tobie ꝙ oportebat eū accipere ſaram in
vxorē. et cōcluſionē quā ſibi dixit. ſ. Audi
me: et oſtendā tibi: q̄ ſunt q̄bus pōt ꝑua
lere demoniū ⁊c. Et nota ꝯcluſioneꝫ. et tu
caue vt non in coniugio libidini vaces ſi
cut equus et mulus: q̄bus non eſt intelle
ctus. Scðo potes hic notare: ꝙ diabolꝰ
ꝯ quēcūqꝫ hoīem: quantū in ſe eſt recipit
ptātem: ⁊ eā potenter exeq̄ret̄: niſi per bo
nū angelū refrenaretur: et iō adiutorio
bonoꝝ angeloꝝ indigemus: vt nobis aſſi
ſtant: vt nos defendant: et maloꝝ ptātes
repellāt. q: ſm ꝙ dicit Bern̄. ſermone. vij
ſuꝑ cant̄. ſi ſe a nobis boni ſpūs elōgaue
rint: impetꝰ maloꝝ q̄s ſuſtinebit? Pro tā
to ipſe Bern̄. ſermone. xxxix. tractās illud
Cant̄. j. Equitatui meo in curribꝰ pharao
nis aſſimilaui te amica mea. dicit ꝙ aīa
ſctā xpi ſponſa nunq̄ eſt ſine angeloꝝ cu
ſtodia: q̄ eā emulant̄ dei emulatiōe: ſolli-
citi ſuo viro ſeruare: ⁊ virginē caſtam xpo
exhibere. Ergo (inq̄t ipē) angelicis fulta
myſterijs: ⁊ ſuꝑno ſtipata agmine currit
vt caſtroꝝ acies ordinata incedēs. Siˀlis
eſt equitatui meo in curribꝰ pharaonis.

¶ Quintū officiū angeloꝝ circa hoīes eſt
pctōrem repħēdere et ab eo nō diſcedere.
Hoc officiū eſt practicatū Act. xij. ī petro
in carcere exiſtēte ꝑ angelū: q̄ ei aſtitit: et
lumē refulſit in habitaculo carceris: cuiꝰ
latus ꝑcuſſit: ⁊ a ſomno excitauit dicēs.
Surge velociter ⁊c. Jn q̄ hiſtoria habet̄
ꝙ petrꝰ in carcere erat dormiēs iter du-

ꝯs milites vinctus catenis duabus ⁊ ſe-
cundo erāt cuſtodes añ oſtiū:q̄ cuſtodie-
bāt carcerē. In hiſtoria iſta moraľr edo-
cemur.ꝙ petrꝰ in carcere dormiēs eſt pec
cator mala irretitꝰ ꝯſuetudine de q̊ carce
re cupit extrahi Pſ.di. pſ.cxlj. Educ de
carcere(al's de cuſtodia) aīam meam ⁊c.
Scdo milites inter q̊s iacet:ſunt mors ⁊
demon. mors inſidiaꝛ corpi.demon aīe.
Due catene ſunt amor delitiādi:et pudor
reuelādi.Duo cuſtodes obſeruātes ne ex-
eat carcerē:ſunt ꝓ̄ſumptio venie:⁊ ꝯfidē
tia vite. ꝓxime huic ſtat angelꝰ:et eū cor-
ripit ꝑ monitionē.⁊ ꝑcutit ꝑ violentatio
nē di. Surge velociter.ſ.a pctō. Hoc fac̄
angelꝰ nō ſolū blāde ſuadēdo:ſed pctōrē
ꝯſuetū aliqua plaga ꝑcutiēdo:et q̄ſi vio-
lētando.In figurā huiꝰ angeli coegerunt
loth/et vxorē eiꝰ/⁊ duas filias ſuas exire
de ſodomis:et ꝑ manus ipſis diſſimulāti
bus extraxerūt eos.Geneſ.xix.

¶ Sextū officiū angeloꝝ eſt ſuꝑ penitēti
bus gaudere:⁊ gaudiū demōſtrare. Luce
xvj.Gaudiū eſt angel' dei ⁊c. Gaudēt pri
mo ꝓpter ſuū nūerū.ſcdo ꝓpter ſui cuſto
die fructū.ſicut medicꝰ de īfirmo ꝑ eū cu
rato:et p̄ſtine valitudini reſtituto.Et no
tate diligēter:ꝙ mľto magꝭ āgeli gaudēt
de ꝓfectu hoīm poſt xp̄i incarnationem
q̄ ante:qđ demōſtraꝛ nobis ī figura.iij.
Reg.vj.vbi legiꝛ ꝙ ſalomō fecit fieri in
ꝓpitiatorio āgelos:de q̊bꝰ īter alia/legi
mꝰ circa p̄mū ꝙ fec̄ eos de lignis oliuaꝝ.
ſcdo ꝙ habebāt alas expāſas q̄ſi paratas
ad volādū.tertio ꝙ habebāt facies eleua
tas:⁊ mutuo ſe reſpiciebāt.Alteriꝰ nota
te de āgelis: ꝙ tꝑe p̄nti poſt xp̄i incarna
tionē:multo magꝭ gaudēt de ꝓfectu hoīꝫ
q̄ ſi añ. Primo q2 añ erāt circa hoīes duri
⁊ ferrei ꝓpter incōpaſſionē:nūc ꝟo ſunt
de lignis oliuarū.i.ad hoīes miſ̄icordes
⁊ pij.Scdo añ habebāt alas demiſſas:q2
quaſi inuite/⁊ cū difficultate ad hoīes ve
niebāt:ſed mō hn̄t alas extēſas et expan
ſas q̄ſi paratas ad volandū:q2 modo ad
nos cito veniunt.Tertio añ nr̄am naturā
quaſi inferiꝰ et deiectā baſſe reſpiciebant
mō videntes eā in xp̄o ſuꝑ eos exaltatā/
cū magna reuerētia ⁊ honore/cū eleuatis
faciebꝰ:et mutuo ſe reſpiciētibus pre ſue
glie admiratiōe eā intueꝛ ſuꝑ ſe.et oēs
celos eleuatā:et ad p̄ris dexteram collo-
(catā.

¶ Septimū officiū eſt deū ſem-
per laudare ⁊c. Cōtinue eñ deū laudant
Eſa.vj.Seraphin clamabāt ⁊c. Sāctus
ſanctus:ſctūs.Et in p̄fatione.Nō ceſſant
clamare q̊tidie ⁊c.Hic notate ꝙ ex h̊ offi
cio multū circa hoīes ſollicitanꝛ:vt ſimľ
cū eis hoīes deū laudēt.q2 angeloꝝ laus
ſine hoīꝫ laude/nō eſt ꝑfecta. ſm ꝙ pul-
chre declarat Bern̄.ſuꝑ canꝛ.ſmo.lxviij.
tractās illđ pſ.viij.Ex ore īfantiū et lactē
tiū ꝑfe.lau.Vñ inq̇t Bern̄.angelis dabis
mihi infantes et lactētes:q̊rū ex ore lau-
des ꝑficiat deꝰ.āgeli nō hn̄t infantes:hꝫ
eccľia:q̇bus et dicit lac potū vobis dedi:
nō eſcā.et hi ad laudē q̄ſi cōplendā a pro
pheta inuitanꝛ/dicēte.Laudate pue.do.
Tu putas deū nr̄m totā habiturū ſue glo
rie laudē:donec veniat q̇ in ꝯſpectu āge-
loꝝ pſallat ſibi/di.Letati ſumꝰ ꝓ diebus
q̇bꝰ nos hūiliaſti.annis q̇bꝰ vidimus ma
la.Hoc genus laudis nunq̄ angeli niſi ꝑ
hoīes ſciuerūt.Q2 angeloꝝ igꝛ lauſꝑ lau
des hoīm ꝑficiꝛ:idcirco angeli in laudā-
do deū in choro. in pſal. in cātico hoīes
ꝓ̄ueniūt.ſm ꝙ dicit Bern̄. vbi.ſ.ſermo.
vij.eccleſijs dic̄ pſ Preuene. prici.cōiū.
pſallētibꝰ:⁊ hoīes corā āgelis p̄ntibꝰ lau
dāt deū.vñ dđ īq̄t. In ꝯſpectu āge.pſal.
tibi deꝰ meꝰ.īmo etiā ſm ꝙ dic̄ Bern̄. in
ſupradicto ſermone:ipſi inuitant nos ad
deū laudādū/dicē.illud pſ. Pſallite deo
noſtro pſallite. Sic cū celi cātoribꝰ/ inq̇t
Bern̄.laudē in cōi ducētes vt pace ciues
ſctōꝝ et domeſtici dei pſallite ſapienter.

¶ Octauū officiū angeloꝝ eſt aīas ꝓ mer
cede ad celū eleuare.Luce.xvj. Factū eſt
aūt vt moreteꝛ mēdicꝰ:et portareꝛ ab an
gelis in ſinū abrae. In iſta hiſtoria nota
vnū documētū:qđ tibi multū ꝓficiet. nā
ibidē hꝛ ꝙ mortuꝰ eſt diues:⁊ ſepultꝰ eſt
in īferno. Hic debes notare diligenter:ſi
cupis ꝙ aīa tua porteꝛ ab angelis cū mē
dico ⁊c.⁊ nō cū diuite ſepeliaris ī īferno
nā de diuite dꝛ ꝙ mortuꝰ eſt:qđ ſiḡt par-
ticipiū p̄teriti ꝑfecti. de mēdico dꝛ factuꝫ
eſt vt moreteꝛ.qđ eſt ꝟbū p̄teriti impfe-
cti.Diues mortuꝰ erat ꝑfecte:q2 mors ſm
totā latitudinē ſuā/⁊ ſui dn̄ij/occupabat
eū:q2 in corꝑe et aīa:⁊ ſic ꝑfecte mortuus
erat.Mendicꝰ mortuꝰ erat impfecte:q2
mors ſm totale dn̄iū ſuū/eū non poſſide
bat.lꝫ eñ eſſet mortuꝰ in corꝑe:non tñ in
aīa:et ſic impfecte. Facies igiꝛ tu ꝓ tꝑe
mortꝭ tue/ꝙ mortuꝰ ſis impfecte.ſ.ī cor-
pore:et nō in aīa: et tūc tu ab angelis in
ſinū abrae deportaberis cū mendico.

¶ Nonū et vltimū officiū angelorū eſt animas ſibi cōmiſſas cuſtodire ꝛc. de hoc officio in themate dr. Angelis ſuis deus ꝛc. Super quo noto duo magna. Primū magna aīe dignitas. vñ Chryſ. vel Hierony. Magna dignitas animarū: vt vnaqueqꝫ habeat cuſtodē angelum ab initio ſue natiuitat. Scdo magna dei pietas. vñ Bernar. ſuper illud Eſa. lxij. Super muros tuos hieruſalē ꝯſtitui cuſtodes. dicit ſic. Benignus es tu dñe: qui nō es contētus noſtrorū fragilitate morū: ſed ipſi humane cuſtodie etiā angelica ſuperponis auxilia. Hic ſunt fiēde nouē queſtiones ſm nouē officia predicta: et nouē ordines angelorū allegatas circa cuſtodiam angelorū.

Prima ſi chriſtus vel eius anima habuit angelum cuſtodem.
Secunda ſi beata virgo.
Tertia ſi adam in ſtatu innocentie.
Quarta ſi confirmati in gratia.
Quinta ſi pueri in vtero matris.
Sexta ſi antixps habebit angelū cuſtodē
Septima ſi angeli relinquunt hominē ad cuſtodiam ſibi deputatum.
Octaua ſi angeli dolent de dānatione hominis: quem cuſtodiunt.
Nona cū deus ſit perfectiſſimus hominū cuſtos. Job. vij. Quid faciā tibi o cuſtos hoīm. et in pš. Niſi dñs cuſtodierit ꝛc. quare voluit hoīes p angelos cuſtodiri? Reſponde ad oēs iſtas queſtiones ſm ſanctū Tho. in. ij. ſen. et in prima parte ſm ꝙ habes alibi. Et ſic explicit ſermo.

¶ In feſto btī Luce euāgeliſte. Sermo.

Quid tibi videtur. Mat. xxij. verbum ſtatim dictū ꝛc. Dñi mei verbū preſens hꝫ iſtā ſnīam. Imaginor ꝙ hodie eſt perlamētum gratū ſiue colloquium inter deū patrem/et glorioſum ſanctum. Nā deus pater tāꝙ amico ſuo ſpeciali facit ſibi duas queſtiones: ꝛ dicit ſibi. Quid tibi videt?
Prima eſt de mundo.
Scda de gloria paradiſi.

¶ Prima queſtio quā ſibi facit de iſto mūdo miſerabili et tranſitorio: eſt iſta. dicas mihi amice: ecce ego te creaui ad figuram et ſimilitudinē meā: ꝛ in hoc mūdo te poſui: in q̄ diu vixiſti: dic mihi imaginationē tuā purā; cū ipm bñ expertus ſis; q̄d boni ab eo recepiſti? Dñe ſermo tu⁹ veritas eſt. Job. xvij. et veritatē meditabitur guttur meū. Prouerb. viij. Uerum dicā tibi. Iſte mūdus trāſitorius plen⁹ eſt anguſtijs/miſerijs/ꝛ calamitatib⁹: q̄ in eo cōfidit: non habebit niſi triſticiam/miſeriam/dolorē/ et planctū: quapropter relinquēdus eſt.

¶ Facit ſibi aliā queſtionē de glīa paradiſi: ꝛ dicit ſibi. Ad palatiū altiſſimū: qd ab origine mūdi pparaui: te vocaui: vt ibidē eternaliter regnes: dicas mihi ſi ad id ſis bñ diſpoſitus? Et tu mihi dices. Dñe veritatē dico: ꝛ nō mētior. ad Rom. ix. Eſt clarū ꝛ lucidū oī carens tenebroſitate: valde nobile et glorioſum oī hoī cupiēti illuc intrare: quapropter oī mea intētione potētiſſime ꝛ metuēdiſſime dñe: cum intelligo ꝙ tua ſit voluntas: illud cupio poſſidere.

¶ Sed dñi ptractādo rñſionē prime q̄ſtionis ꝛc. de mūdo quomodo eſt plen⁹ amaritudine ꝛc. Domini ſi oculis mentalibus cōſidero: iſte pſens mundus nō eſt ſine labore et dolore triſticia et merore. propter hoc Aug. In hoc mūdo nō timere: nō dolere: nō laborare: nō periclitari impoſſibile eſt. Uñ ſi cōſideramus pncipiū hoīs: ſi reſpiciam⁹ mediū ꝛ finē: totū eſt flet⁹. Nā primū qd facit creatura qñ naſcit: incipit flere. Si eſt maſculus dicit. a. a. ſi femina e. e. ad denotādum ꝙ iā incipiūt in triſticia ꝛ dolore: et totā vitā ſuā habet ducere in amaritudine huius mūdi. propter hoc puerbiū inqt. dicit. e. vel. a. oīs q̄ naſcit ab eua. Si reſpiciamus mediū: q̄s eſt qui vnꝙ duxerit vnā diē bonā? Certe nullus. ppter qd Ezech. Eſa. xxxviij. dicebat. De mane vſqꝫ ad veſperā finies me. Sꝫ in fine reſpiciam⁹ q̄d erit ī morte: niſi dolor et flet⁹. Finis oīm terribiliū mors. phs. Et ſm ſnīam Bern. tāt⁹ ꝛ tā terribilis eſt dolor in articulo mortis: ꝙ cor ſcindit dolore: ꝛ in duas partes diuidit. Ecce quō mūdus ē plen⁹ triſticijs ꝛ anguſtijs. Uis dicere. cōfides in diuitijs: in parētib⁹: in iuuētute: in gñe ꝛ in vana glīa hui⁹ mūdi non cōfidas: qꝛ tranſitoria ſunt: ꝛ vana. Eccl's. j. Uidi cuncta que fiunt ſub ſole: ꝛ omnia vanitas. Et tranſit mundus ꝛ cōcupiſcentia eius. j. Job. ij. Tranſeūt cuncta que feſtiue celebrant. Sꝫ prochdolor ſunt multi: qui iſta non conſiderant: immo ſequuntur vitam miſeram huius mūdi trāſitoriā et fallacem; et dum credunt bene habere

nihil habent: imo ſunt decepti. Ideo conſiderans vitam huius mundi ⁊ miſerum mūdū btūs Aug. in lib. de vita miſera ſic ait ad ꝓpoſitū. O inq̄t/vita p̄ſens vita miſera ꝙ̄ multos decipis: ꝙ̄ multos ſeducis. que cū videris vmbra es: cum fugis nihil es: cum exaltari cupis fumus es. O vita dulcis es ſtultis: amara vero ſapientibus. qui te amant: nō cognoſcunt. q̇ te contēnunt: te intelligunt. hec ille. In ſignum quoꝝ albumazar tractatu. vj. minorꝫ introductorij deſcribit vitā hoīs aliquibus figuris: et primo ad modū hominis tenentis virgā in ſiniſtra manu: thuribulum in dextra: gladiū in pectore. Ubi ſupplico notate de homine.

Primo ſuā naturā valde inſtabilē. q: virgam habet in manu.

Secūdo ſuā altitudinē variabilē. q: thuribulum in manu dextra.

Tertio ſuā ſtaturā nociuā ſeu dānabilē: q: gladium in pectore.

¶ Primo ergo oſtēdit de homine ſua natura ⁊c. vñ ad modū virge nullius ſtabilitatis eſt homo. Et ꝓpter hoc iob. xiiij. Homo natus de muliere breui viuēs tempore repletur multis miſerijs. Qui quaſi flos egre. et conte. et fugit velut vmbra. ⁊ nūꝙ̄ in eodē ſtatu ꝑmanet. q: ſm ꝙ fortuna vult ipſum mutare: mutatur: aliqñ in parte ſuperiori. aliqñ in inferiori. aliquando a dextris: aliquādo a ſiniſtris. lege de fortuna ſm ꝙ ſcis de boetio.

¶ Scd̄o oſtēdit ſua altitudo ruinoſa ⁊ variabilis ⁊c. q: thuribulū ⁊c. Thuribulum em̄ aliqñ aſcendit: aliqñ deſcēdit. Sic homo in hac vita preſenti aliqñ aſcēdit: aliquādo deſcendit. aſcendit ꝑ honores. aliquādo deſcendit per bona opera: aliquādo per amorē aſcendit. aliqñ deſcendit ꝑ odium. aliqñ aſcendit per diuitias: aliqñ deſcēdit ꝑ penuriā. vñ ad modū arboris homo ramos ꝓtendit vſq; ad celū: aliqñ deijcit vſq; ad terrā. Ex quibus oīb⁹ duo poſſumus notare documenta.

Primū ꝙ non eſt confidendū in homine neq; preſumendū quin mundus poſſit deficere. q:. t. e. ⁊. d. pōt.

Scd̄o ꝙ nō ē deſꝑandū quin aliqd̄ bonū poſſumus cōſequi: et eo mediāte bñ viuere; q:. t. e. ⁊ aſcendere pōt.

¶ Tertio dixi ꝙ oñdit ſua ſtatura nociua ⁊c, eo ꝙ habebat gladiū in pectore, Gladius ſignificat mortē: quā homo ſecū defert. nā ſm p̄hm/oīs mot⁹ denoīat a termino ad quē. et iō vita nr̄a tendit ad mortem. Uidens igit iſte glorioſus ſanct⁹: et euāgeliſta ꝙ iſta tranſitoria ⁊ vana feſtinant et tranſeunt et celebrant et in ꝑiculo cōmorant maxime q̄tidie q̄ſtioni ꝑ ieſum xp̄m ſibi facte ſupi⁹ rñdit cu; ꝟitate ſicut prius. mūdus eſt plenus amaritudine ⁊c. ¶ Quantū ad rñſionē quam fecit iſte glorioſus de gloria celeſti: ꝙ eſt clara abſq; tenebris ⁊c. Nec mirū dñi: qm̄ ibi ē claritas eterna. ſ. fili⁹ dei ſup̄ma claritas fugās oēm tenebroſitatē: et ibi ꝑennis leticia regnat. Si q̄ris q̇d ibi ſit vbi tāta realis btitudo ꝑſiſtit: nō pōt ibi eē niſi qd̄ bonū: et qd̄ malū eſt: nunꝙ̄ eſt. Quid inquā bonū eſt. q̇d me interrogas: vide q̇d dicit apl's. j. Cor. ij. Ocul⁹ non vidit: nec auris audiuit: nec in cor hoīs aſcēdit que p̄parauit de⁹ diligentib⁹ ſe. Et iō videns iſte gl'ioſus euāgeliſta iſta tā mirifica et tā pulchra: mūdū contēpſit: et oēm ornatū eius: et gl'ia; paradiſi elegit. quod dicebat rñſio ſcd̄e iterrogatiōis. In qua fine fine viuit et regnat de⁹. Amen. Hic hiſtoriam: et fac finem ſermonis.

¶ In die omniū ſanctoꝝ. Sermo. j.

Merces veſtra copioſa eſt ī celis. Mat. v. c. a

original'r trāſſumptiue in euāgelio p̄ñtis celebritatꝫ ꝟbū ſcribit nūc aſſumptū. Sācta mater eccl'ia hodie ſolēnizat de oīb⁹ ſctīs q̇ ſunt in gl'ia paradiſi: quoꝝ gloria magna: ⁊ btītudo infinita pandit in themate: qm̄ eis dicit xp̄us. Merces vr̄a: nō modica: nō trāſitoria: ſ; copioſa eſt in celis. Pro cui⁹ thematis declaratione introductiua eſt notādū ꝙ ſm p̄hm/quilibet tenet dare mercedē ei: q̇ ꝓ ſe laborat. ⁊ q: ſm ꝙ p̄hus exemplificat: princeps laborat ꝓ tota multitudine: dāda eſt merces ei ab illa. Hec merces nihil aliud eſt ꝙ̄ reuerētia et honor: qui regi a ſubditꝫ eſt exhibēdus. ⁊ iō ſcribit. Tobie iiij. c. Quicūq; tibi aliq̇d oꝑat⁹ fuerit: ſtatim ei mercedē reſtitue: ⁊ merces mercenarij tui apud te oīno nō remanet. qm̄ vt habet in decretꝫ. xiiij. q. v. immolās. Qui defraudat hō ſanguinis eſt. qui effundit ſanguinē et q̇ fraudē facit: neceſſario fra⸗

tres ſunt. Ex q̄bus p̄tȝ et colligit̄ recte: ꝙ ſm iuſticie rectitudinē/ q̄libet tenet̄ pro ſe laboranti dare mercedē. Ad propoſitum deus ꝓmiſit ⁊ dixit ſe redditurū mercedē ꝓ ſe laborantibꝰ. Reddet deus iuſtis mercedē laboꝝ ſuoꝝ. Sap̄.x. Et ſancta mr̄ eccleſia in perſona xp̄i cantat. Sancti mei q̄ in hoc ſeculo certamē habuiſtis: mercedem laborū ego reddā vobis. Quia ḡ xp̄s nō ſolū debito iuſticie: ſed etiā debito ꝓmiſſionis (quia quilibet tenet̄ facere qđ ꝓmiſit) dat et p̄ntat retributiōis mercedem oībus ſanctis q̄ ſunt in gl'ia: nō qualem ipſi merent̄ de condigno: ſed qualem ipſum ⁊ ſuā liberalitatē maximā decet de cōgruo. ſ. mercedē infinitā maximā et copioſam: ⁊ hoc eis offert et p̄ſentat in themate p̄aſſumpto. Merces vr̄a copioſa eſt in celis. qđ fuit thema. In quibus quidē verbis ad laudē et gloriā omniū ſanctoꝝ tria de eis notantur.

Primū ſuum p̄miū qualiter eſt exceſſiuū et equale: q: merces copioſa. iuxta p̄mā thematis partem.

Scđm ſuum officium qualiter eſt cōtemplatiuum cum diuerſitate. in ſcđa parte thematis. ſcȝ veſtra.

Tertiū notatur locus ſanctoꝝ quantū ſit dignus: qđ notat̄ ibi cum đ:. in celis. in tertia parte thematis.

Prima pars.

B ¶ Dico p̄mo ꝙ ī verbis preaſſumptis oſtēdit̄ de oībus ſctīs ſuuȝ premiū qualiter eſt exceſſiuū et equale: q: đ: ꝙ merces eſt copioſa. Pro quo notādū ꝙ valde videt̄ mirū: immo incōpoſſibile ꝙ merces ſanctoꝝ ſit exceſſiua: et excedat meritū eoꝝ: et tn̄ cum illo habeat equalitatē. Pro cuiꝰ declaratione ſciendū ꝙ doctores et ſignāter ſctūs Thom̄. in.ij. ſniarum diſtin.xxvij. arti.iij. et in.ſ.ij.q.cxiiij. articu.iij. mouet dubium vtrum homo in gratia cōſtitutus poſſit mereri vitā eternā ex condigno? Et ex iſta queſtiōe oritur incōueniēs in nr̄a diuiſione. nā ſi aliquis vitā eternā meretur de condigno: tūc erit equalitas inter premiū et meritū: et non erit exceſſus. ſi ṽo non meret̄ de cōdigno tūc erit exceſſus meriti ad p̄miū: et ꝑ conſequēs nō erit equalitas: ⁊ ſic diuiſio erit impropria: et thema quodāmodo falſuȝ. Qđ aūt aliq̄s non mereat̄ vitā eternā de cōdigno: p̄tȝ per illud ap̄li ad Rom̄. in.c.viij. Non ſunt ꝯdigne paſſiones huius tēporis ad futurā gloriā: q̄ reuelabit̄ in nobis. Qz ṽo mereat̄ aliquis eā de cōdigno ꝓbat̄. illud qđ reddit̄ alicui ſm rectā iuſticiā: videt̄ eſſe merces cōdigna: ſed vita eterna reddit̄ a deo ſm iudiciuȝ iuſticie. ſm illud.ij. Timoth.iiij. In reliquo repoſita eſt mihi corona iuſticie. et ſic videtur ꝙ vita eterna datur a deo ſanctis ſm iuſticiā: et ꝑ ꝯñs de condigno. Pro reſponſione huiꝰ queſtionis/ et declaratiōe materie/ eſt notādū ſm ſctm̄ Thomā in.ſ.ij. vbi.ſ. ꝙ opus meritoriū hoīs dupliciter cōſiderat̄. Uno mō ſm ꝙ ꝓcedit ex libero arbitrio. Alio mō ſm ꝙ ꝓcedit ex gr̄a ſpūſſctī. Si conſideret̄ ſm ſubſtātiā operis. ſ. prout procedit ex libero arbitrio: ſic nō pōt ibi eſſe cōdignitas ꝓpter maximā inequalitatē: et ſic erit ibi exceſſus et non eq̄litas: ſed eſt ibi cōgruitas ſm quandā equalitatē proportionis. videtur em̄ congruū vt homini operāti ſm ſuā ṽtutem deꝰ recōpenſet ſm excellentiā ſue ṽtutis. Si autē loquamur de ope meritorio ſm ꝙ ꝓcedit ex gr̄a ſpūſſctī: ſic eſt meritoriū vite eterne de cōdigno. ſic em̄ valor meriti attendit̄ ſm virtutē ſpūſſancti mouētȝ nos in vitā eternā. ſm illud Ioh̄.iiij. fiet in eo fons aque ſalientis in vitā eternā. Attendit̄ etiā preciū opis ſm dignitateȝ gr̄e: ꝑ quam homo cōſors factus diuine nature: adoptat̄ in filiū: cui debet̄ hereditas ex ipſo iure adoptionis. ſm illđ Ro.viij. Si filij et heredes. ⁊ ſic eſt eq̄litas inter p̄miū et meritū. Et ſic p̄tȝ quō eſt eq̄litas exceſſus diuerſimode inter p̄mium et meritum ſctōꝝ qui ſunt in gl'ia. Uel aliter r̄ndetur ſm ſctm̄ Thomā in.ij. vbi.ſ. ꝙ circa iſtā queſtionē ſunt due opiniones. Quidā dicūt ꝙ aliq̄s vitā eternā mereri nō pōt ex condigno: ſed ex cōgruo. Alij dicunt ꝙ ex condigno pōt etiā quis mereri vitā eternā. Mereri ex cōdigno eſt qn̄ inuenit̄ equalitas inter p̄miū et meritū ſm rectā eſtimationē. Ex ꝯgruo aūt qn̄ talis equalitas nō inuenit̄: ſed ſolū ſm liberalitatē dantis munꝰ tribuit̄ qđ dantē decet. Vident̄ autē vtriq̄ quantū ad aliq̄d verū dicere. Cū em̄ duplex eq̄litas ſit. ſcȝ quātitatis: et ꝓportionis. ſm quātitatē equalitatē ex actibus virtutū vitam eternam ex condigno nō meremur. non enim

tantum bonū eſt in quantitate actus virtutum: quantū premiū glorie: qđ eſt finis eius. ſm autē equalitatem proportionis etiā ex cōdigno nō meremur vitā eternā. Attendit aūt equalitas ꝓportionis quādo equaliter ſe hʒ hoc ad illud: ſicut aliđ ad alterum. non aūt maius eſt deo vitam eternā tribuere ꝙ nobis actum virtutis exhibere: ſed ſicut hoc congruit huic: ita et illud illi: et iō quedam ꝓportionis eq̄litas inuenitur inter deū premiantem/et hoīem merentem: dū tamē premiū referatur ad idē genus in quo eſt meritum. vt ſi p̄miū eſt qđ oēm facultatē humane natura excedit ſicut vita eterna: meritū etiā ſit per talē actū in quo fulgeat bonū illi⁹ habitus qui diuinit⁹ infundit deo nos conſignās. Illi tn̄ q̄ dicūt nos ex condigno vitam eternā poſſe mereri: verius dicere vident. Cū em̄ duplex ſit ſpecies iuſticie: vt phus in. v. ethic. dicit. ſ. iuſticia cōmutatiua: et diſtributiua. et cōmutatiua q̄ eſt i cōtractibus vt in venditione ⁊ emptiōe/ reſpiciat equalitatē arithmeticā: que tendit in equalitatem quātitatis. iuſticia vo diſtributiua equalitatem reſpicit geometricā: q̄ eſt equalitas ꝓportiōis. In redditione aūt premij ad merita mag̃ ſeruatur forma diſtributiōis: cū ipſe vnicuiqꝫ ſm opa ſua reddat: ꝙ cōmutationis: cū de⁹ a nobis nihil recipiat: ꝙuis a ſctīs qn̄qꝫ īueniat metaphorice dictū/ ꝙ bonis opibus regnū celoꝝ emit: inquantū de⁹ accipit opa nr̄a vt acceptās ea. ⁊ iō verius dr ꝙ ex condigno merent ſancti dei vitam eternā: q̄ʒ non ex condigno. Ad dictū aūt aplī Rom. viij. Nō ſunt cōdigne paſſiones hui⁹ tēporis ad futurā gloriā. rn̄det ꝙ per iſtud dictū excludit equalitas quātitatis: qꝛ nō eſt tāta acerbitas paſſionū quas ſcti ꝑtulerūt ꝑ xp̄o: quanta merces vel gaudiū future glorie. Et ſic patʒ quō eſt equalitas. ſ. ꝓportionis inter p̄miū et meritū ſanctoꝝ. Sed videam⁹ quō eſt exceſſus p̄mij et mercedis ſctōꝝ ad meritū: qꝛ dr/ꝙ merces eſt copioſa. i. abūdans ſuperexcedēs vel exceſſiua. quod ptʒ ſic. naʒ merita ſctōꝝ qui ſunt in gloria.

Sunt finita in menſura ⁊ magnitudine.

D Sunt finita in numero et multitudine.

Sunt finita in termino et lōgitudine.

Omnia em̄ opera ſctōꝝ/ quantūcūqꝫ magna et virtuoſa/ſunt finita limitata ⁊ terminata: et ſub termino/numero/et magnitudine poſita. iuxta illud. Omnia in menſura et numero et pondere diſpoſuiſti. Sapiē. in cap. xj. Sed merces ſanctorū eſt nimis exceſſiua. nam

Eſt immēſurabilis propter ſui magnitudinem.

Eſt innumerabilis propter ſui multitudinem.

Eſt interminabilis propter ſui longitudinem.

¶ Dico primo ꝙ hec merces eſt immenſurabilis propter ſui magnitudinem. Hec em̄ merces conſiſtit in poſſeſſione illius: cui⁹ magnitudinis nō eſt finis. vt ſcribit in ps̄. cxliij. et in illa beatifica coniūctione diuine eſſentie ad intellectū humanū que quidem diuina eſt eſſentia: eſt quedā veritas ⁊ bonitas infinita. vnde hec merces in ſacra ſcriptura dr magna nimis. Geñ. xv. Noli timere abraam: ego protector tuus: et merces tua magna nimis. vn̄ magnitudo ſiue copia et abundantia huius mercedis figuratur in paulo: qui de ſeipo dicit Act. xxij. Media die ſubito de celo circūfulſit me lux copioſa. Paul⁹ ſignificat quēlibet ſctōꝝ: qui eſt in paradiſo: qꝛ paulus interp̄tat elect⁹ mirabilr: et ſic oēs ſancti qui ſunt in paradiſo: ſunt electi a deo. vn̄ de eis dr Apoc. xvij. Cū illo ſunt vocati et electi ⁊ fideles. Iſti ſemper hn̄t meridiē: qui ſunt in paradiſo. nā recte ſicut eſt meridies qn̄ ſol ſtat in medio inter orientē et occidentē preſentialiter: ita xp̄us qui eſt ſol iuſticie. (vt cantat ſancta mater eccl'ia. Ex te em̄ ortus eſt ſol iuſticie xp̄s deus noſter.) lucet illis qui ſunt in paradiſo magis ꝙ illis q̄ ſunt in hoc mūdo. vbi poſſumus imaginari oriētem: qm̄ hic incipit oriri grā dei: ⁊ magis ꝙ illis qui ſunt in occidente. ſ. in inferno quia illis non lucet per gratiam: ꝑ quam debeant habere gloriā dei: et iſtud eſt qđ dicebat ſctūs Iohānes de ciuitate paradiſi. Apocal. xj. Claritas dei illuminabit eam. Dicit ergo beatus paulus ꝙ media die circūfulſit eum lux de celo copioſa: addandū intelligi: ꝙ illi qui ſunt in paradiſo: habent lucem copioſam. ſ. cognitionē dei: qui eſt lumē intellect⁹: qui ſufficit ad declarationem eorum: quia nihil aliud deſiderant nec optant. et ideo beatus Auguſt. xxij. libro de ciuitate dei cap. vlti. de

paul⁹ interp̄t

2e iuſt.a ſ. comutatiua et diſtributiua

equalitas geometrica

equalitas arithmetica

iſta gaudij abūdantia et copia ita dicit. Quid eſt aliud quod per prophetā dñs dixit. Ero illoꝝ deus:et ipſi erūt mihi plebs niſi ꝙ ego ero vnde ſatietur:ego ero quecūqꝫ ab oibus honeſte deſiderant:ꝛ vita: et ſalus:et victus:et copia: et gloria:ꝛ honor:et pax:et oia bona. hec ille. Intātum ergo eſt magna et copioſa atqꝫ excedens iſta merces ſanctoꝝ:ꝙ ſm ꝙ dicit Augu. ſuſpicari nō pōt:ſed deſiderari pōt. E contrario autē merces mūdi adeo modica eſt vt nūꝗ replere potuerit vnū ſpm̄ humanū. nūꝗ em̄ pecunia impleuit auarū: nec mūdi gloria ambitioſum:nec carnalis laſciuia voluptuoſum. vñ Augu. oēm mundi mercedē quantūcūqꝫ copioſam ꝛ abūdantē egeſtatē appellat dicēs. Oīs copia que deus meus nō eſt:egeſtas mihi eſt.

E ¶ Dico ſecūdo minus principaliter ꝙ hec merces eſt innumerabilis ꝓpter ſui multitudinē. Tot em̄ erūt ibi premia:quot premiati. qꝛ quilibet gaudebit ibi de bono alterius vt de ſuo. vñ Aug. erit ibi in diſpari claritate par gaudiū. Nec mirū ſi i hac vita defectuoſa hō ſocietatem perſone alicuius ardēter dilecte reputat quaſi paradiſum. Quid erit in paradiſo:vbi erit tanta ſocietas beatoꝝ: vbi eſt vna vox letantium:et vnus ardor cordiū. vnde Luc. vj. hec merces dicitur multa. Gaudete (inqt dñs) et exultate: ecce enim merces veſtra multa eſt in celo.

¶ Dico tertio minus principaliter ꝙ hec merces eſt interminabilis ꝓpter ſui longitudinē. Nō em̄ erit merces trāſitoria: ſed eterna. vñ Eccli. xviij. Ne vereris vſqꝫ ad mortē iuſtificari. Si em̄ iuſtū eſt vno die laborare pro victualib⁹ vnius anni:quanto magis iuſtū eſt per totā vitam preſentē laborare ꝓ delitijs mercedis eterne: cui⁹ cōparatione vita preſens nec hꝫ equalitatē:nec quātitatē momēti. vnde merito arguēdi ſunt illi:qui per totam vitam ſuam laborant pro mercede mūdi. Unde ſciēdū ꝙ hec merces ꝑdit tribus de cauſis.

Prima propter pigritiam et ocioſitatē.
Scđa propter incōſtātiam et leuitatē.
Tertia ꝓpter fraudulētiā et malignitatē.

F ¶ Primo ergo ꝑdit hec merces propter ocioſitatē et pigritiā. nō em̄ dat hec merces niſi laborātib⁹ in agro meritorie actionis:qꝛ etiā in hac vita non ocioſi:ſed operarij mercede ſunt digni, iuxta illud Luce x. Dignus eſt operarius mercede ſuā. ꝛ. j. Corinth. iij. dicit apl's. Unuſquiſqꝫ ꝓpriā mercedē accipiet ſm ſuū laborē. Unde q̄ operari in hac vita renuerit; de mercede ſperare nō poteſt. Prouer. xx. Propter frigus piger arare noluit:mendicabit ḡ eſtate ꝛ non dabitur illi. Nota de ſeruo pigro Mat. xxv. O q̄ diligenter debemus laborare in agro dñi:cū ſemper habeam⁹ ſpeculatorē celeſtē deū ſuper celū. vñ Boe. in fine vlti. lib. de cōſola. Magna vobis eſt: ſi diſſimulare nō vultis:neceſſitas indita probitatis:cum ante oculos agatis iudicis cuncta cernentis.

¶ Secundo perditur hec merces propter leuitatē et incōſtantiā:quia nō datur hec merces niſi perſeuerātib⁹ pugnatorib⁹ in bello tentationis. de ſero em̄ et nō in nona: vel in tertia dixit paterfamilias Mathei. xx. Uoca operarios:ꝛ redde eis mercedem. Unde ſeipſos decipiūt qui in mane iuuētutis opus dñi incipiūt:ꝛ in nona virilis etatis:ſeu veſpere ſenectutis operari deſiſtūt:ſperātes ꝓpter laborem quo in iuuētute dño ſeruierūt. vñ. ij. Job. vnico ca. Uidete voſmetipſos ne ꝑdatis que operati eſtis: ſꝫ vt mercedē plenā accipiatis. ſciētes ꝙ oīs qui recedit et nō permanet in doctrina xpi:deū nō habet. vñ Luce. vj. Beati eritis cū vos oderint hoīes: et cū ſeparauerint vos: ꝛ exprobrauerint: et eiecerint nomē veſtrum ꝛc. qm̄ merces veſtra multa eſt in celo:qꝛ quot habuerūt iniuriarum illationes aut tribulationes: tot habebunt mercedes.

¶ Tertio perditur hec merces ꝓpter malignitatē et fraudulentiā:qꝛ nō datur hec merces nō fideliter miniſtrātibus in thalamo deuotionis. Uñ de hypocritis q̄ de opere qđ faciūt: mercedē tēporalem querūt:dicit dñs Mat. vj. Amen dico vobis: qꝛ receperunt mercedē ſuā. Tales ſimiles ſunt guloſis : qui nō pñt expectare fruct⁹ donec veniant ad maturitatē. quibus dicitur. Accede ad ſapientiam:et ſuſti[illegible] bonos fructus illius. Eccli. vj. Sic ergo patꝫ quō premiū ſanctoꝝ ꝛ gloria:quā habent ſancti eſt exceſſiua cū equalitate: vt iā de copia et abundātia mercedis ſanctoꝝ dicamus cantando cum ſancta matre eccleſia. Ecce merces ſanctorū copioſa eſt apud deū. ipſi vo mortui ſunt ꝓ xpo: et viuunt in eternū. Et hec de primo principali: vbi

dixi ꝙ tractarem de omnibus ſanctis de
ſuo premio qualiter eſt exceſſiuum ⁊ equa
le: ꝙ merces eſt copioſa. in prima parte
thematis.

Secunda pars.

B ¶ Dixi ſecūdo principa/
liter ꝙ oſtēditur de oībus ſanctis: q̄ ſunt
in gloria ⁊ ſuū officiū qđ eſt cōtemplatio
quō habeat diuerſitatē. qđ notatur in ſe/
cūda parte thematis. veſtra. Pro quo no
tādū ꝙ officiū ſanctoꝝ: qui ſunt in gloria
paradiſi: eſt deum cognoſcere/laudare/et
amare. Hec eſt vita eterna vt cognoſcant
te ſolū deū verū: ⁊ quē miſiſti ieſum xp̄m.
Joh. xvij. et pſ. lxxxiij. Beati qui habitāt
in domo tua dn̄e: in ſecula ſeculoꝝ lauda/
būt te. Unde Aug. xij. lib. de ciuita. dei lo
quēs de iſto officio dic. Ibi tota virt⁹ erit
videre qđ amas: et ſumma felicitas ama/
re qđ videas: et ibi beata vita: ibi veritas
viſionis clariſſime aperit. Et ſic pȝ ꝙ offi
ciū ſanctoꝝ: qui ſunt in gloria: eſt deū co/
gnoſcere ⁊ laudare: ſed hoc eſt cū diuerſi/
tate. nā ſancti nō oēs equaliter deū cogno
ſcunt. Sed videt ꝙ oēs debeāt equaliter
cognoſcere. nam ſcribitur Mat. xx. Uoca
operarios: ⁊ redde eis mercedē. et ſequit.
Acceperunt ſingulos denarios. denarius
aūt ſignificat aliquid qđ oēs cōiter habe
būt. Scđo videtur ꝙ premiū eoꝝ/et mer
ces eoꝝ/ſit equalis: et nō diuerſa. Reſpō/
detur ſm ſanctum Tho. in. iiij. di. xlix. ar.
iiij. q. ij. in corpore. ꝙ cū beatitudo in ope
ratione cōſiſtat: gradus btītudinis eſt at
tēdēdus ſm gradus perfectionis in ope
rando. Perfectio aūt operationis in qua
conſiſtit felicitas: ex duobus pēſatur. ſ. ex
parte operātis: et ex parte obiecti. Unde
phs dicit. x. Ethicoꝝ/ꝙ perfectior opera/
tio eſt: que eſt potentie altiſſime nobiliſſi
mo habitu perfecta. qđ eſt ex parte operā
tis reſpectu nobiliſſimi obiecti. Obiectū
aūt in quo cōſiſtit beatitudo: eſt omnino
vnū ⁊ idē. ſ. diuina eſſentia: ex cuius viſio
ne oēs erūt beati. Un̄ ex hac parte nō erit
aliquis gradus in btītudine: ſed ex parte
operātiū operatio nō erit eodē modo per
fecta: qꝛ ſm ꝙ habitus perficiens opera/
tionē predictā. ſ. lumē glorie/erit pfectior
in vno q̄ in alio: ſm hoc pfectior erit ope
ratio ⁊ delectatio maior. et ſm hoc nō in
eodem gradu beatitudinis erūt oēs bea/
ti: immo diuerſimode. Ex quo ſequitur ꝙ
inter oēs ſanctos/qui plus habebit de lu
mine glorie: que infundit ſm maiorē vel
minorē charitatē: plus habebit de chari/
tate: et qui plus habuerit de charitate in
hac vita: plus habebit de gloria in alia. ⁊
qꝛ cōſtat ꝙ beata virgo poſt xp̄m/habuit
maiorē charitatē q̄ quicūqȝ angelus/vel
alius ſctūs: ideo maiorem gloriā cunctis
alijs habet: ⁊ deinde ſancti martyres: qui
maximā charitatē habuerūt. qꝛ maiorem
hac dilectione nemo habet q̄ vt aīam ſuā
ponat quis ꝑ amicis ſuis. Joh. xv. Et ſic
poſſumus gn̄aliter cōcludere ꝙ inter an/
gelos ⁊ ſanctos ſunt gradus diuerſitatis
glorie/ſm gradus charitatis. Cui⁹ ratio
eſt: quia vbi eſt pluralitas vel multitudo:
opȝ ꝙ ſit diuerſitas inter pſonas illi⁹ mul
titudinis: mō in paradiſo eſt magna mul
titudo. nā vidit propheta daniel: ꝙ milia
miliū miniſtrabāt ei: et decies centena mi
lia aſſiſtebant ei. Dan. vij. et tamē oēs iſti
erāt angeli. et ad hoc debēt ibi eſſe tot ho
mines quouſqȝ cōpleatur numerus ex ca
ſu demonū diminutus. vt dicit magr̄ ſen.
in. ij. diſt. ix. c. non em̄ ⁊c. vnde neceſſaria
eſt ibi diuerſitas: et iđ ſicut eſt diuerſitas
meriti inter eos: qꝛ non oēs ſunt equalis
meriti: ita erit diuerſitas pmij: qm̄ lȝ oēs
videant diuinā eſſentiā: plus tn̄ ⁊ maiorē
cognitionem habebūt illi qui in hac vita
fuerūt maiores in opere. et ideo dicit apo
ſtolus. j. Coꝝ. xv. Stella a ſtella differt in
claritate. ſic ⁊ reſurrectio mortuoꝝ. Unde
Grego. iiij. moral. ita dicit. Qm̄ electis in
hac vita eſt diſcretio operū: in alia quoqȝ
vita erit diſcretio dignitatum: vt quo hic
alius aliū ſuperat: illic alius aliū retribu
tione tranſcendat. et q̄uis in iſta retribu
tione dignitas eadē nō ſit vna: tn̄ oīb⁹ vi
ta beatitudinis erit. Sic ergo ptȝ glorie
eoꝝ magna diuerſitas: qꝛ intātū vnus ha
bet plus q̄ alius maiorē dignitatē: quan
tū plus cognoſcit: ⁊ clarius videt diuini/
tatē. Et iſtud demonſtratum eſt in quadā
viſione cuidam viro ſancto. require in flo
ribus ſanctoꝝ in fine hiſtorie huius feſti.
ſicut em̄ ei videtur corporaliter vnus aliū
precellit: et ideo dicit beatus Aug. ꝙ erit
in diſpari claritate par gaudium. Gaudi/
um quippe par erit: quia vt dicit magiſter
iiij. ſen. di. xlix. de q̄buſcūqȝ gaudebit vn⁹:
et omnes gaudebūt. Et ſic patet ſatis de/

ductũ quomodo ſancti in gloria habẽt diuerſos gradus glorie / ſm diuerſitatẽ graduum meriti. et hoc eſt quod dicebã in ſecunda cõtẽplatione: ꝙ tractarem de omnibus ſanctis de ſuo officio quod eſt contẽplatio qualiter habet diuerſitatẽ: cũ dicit. veſtra. in ſcda parte thematis. Et hec de ſecundo principali.

Tertia pars.

D ¶ Sed dixi tertio principaliter ꝙ tractarẽ de oĩb⁹ ſctĩs de ſuo loco ꝛc̃. in tertia pte thematis. Pro quo notandũ ꝙ celũ eſt locus glorie: nõ locus neceſſitatis: ſed locus congruitatis. Patet hoc: qm̃ alibi ꝙ̃ in celis deus poteſt dare paradiſum cuilibet: immo in inferno. nã xp̃s exiſtens in cruce dixit latroni. Amen dico tibi: hodie mecum eris in paradiſo. Luc. xxiij. ſed conſtat ꝙ xp̃s protunc non erat in celis: nec fuit vſq; ad diem aſcẽſionis. Aſcendit ſuper omnes celos. Epheſ. iiij. Sed quia latro vidit diuinã eſſentiã in inferno: ideo habuit paradiſum. ꝛ ideo vbicunq; videtur deus: ibi eſt paradiſus. Et ſic patet ꝙ celum empyreum nõ eſt locus glorie ex neceſſitate: ſed ex congruitate. Ratio autẽ huius congruitatis poteſt eſſe iſta. nam ſm pħm in. iiij. Phyſ. Locus et locatum debẽt proportionari. ꝛ qꝛ deus eſt puriſſimus et incorruptibilis: iõ locus vbi ipſe eſt per gloriã: debet eſſe puriſſimus et ĩcorruptibilis. Valde indecẽs eſſet ꝙ res mũda collocaretur in loco immundo: ꝛ res incorruptibilis in loco corruptibili: et quia celum eſt purũ mũdum et incorruptibile: talis locus decet deũ et ſanctos eius pro loco glorie. vnde ſcribit̃ in pſ̃. x. Dñs in templo ſancto ſuo: dñs in celo ſedes eius. Celum enim habent ſancti pro hereditate ꝛ loco proprio ꝛ cõgruẽti glorie. Unde beatus petrus. j. Petri. j. c. Benedictus deus et pater dñi noſtri ieſu xp̃i qui ſm mĩam ſuã magnam / regenerauit nos in ſpem viuam per reſurrectionem ieſu chriſti ex mortuis in hereditatẽ incorruptibilẽ incontaminatam ꝛ immarceſſibilem conſeruatam in celis. Et ſic patent tria de ſanctis declarata.

Primo de ſuo premio qualiter eſt exceſſiuum cum equalitate.

Secundo de ſuo officio quod eſt contemplatiuum cum diuerſitate.

Tertio de ſuo loco qui dignus eſt cum cõgruitate. Et ſic explicit ſmo. Deo grãs.

¶ In eodẽ feſto oĩm ſanctoꝝ. Sermo. ij.

BEati qui habitant in domo tua dñe. pſ̃. lxxxiij. originaliter: recitatiue aũt in officio matutinali hodierne feſtiuitatis verbum ſcribitur preaſſumptũ. Sancta mater eccleſia ſolennizat et feſtiuat hodie de oĩbus ſanctis: qui ſunt in gloria paradiſi qui vidẽt deũ facie ad faciẽ: in cuius viſione cõſiſtit eorũ gloria ſiue beatitudo: quã inſinuat pſ̃. in verbo preaſſumpto / dicẽs. Beati qui ꝛc̃. Pro cuius thematis declaratione introductiua: vt aliquid de ſumma beatitudine / quaſi balbutiẽdo dicamus: eſt notandum / ꝙ diuerſi de ſumma beatitudine vel felicitate locuti ſunt. Nã tres ſunt ſecte pħoꝝ: qui de beatitudine locuti ſunt: ſed cum errore. A

Primi epicurei.

Secundi ſtoici.

Tertij peripatetici.

¶ Primi ſunt epicurei: et dicuntur ab epi qđ ẽ ſupra vł cura vel cutꝭ. q̃ſi ſupra modũ curã cutꝭ vel carnis habẽtes. ꝛ iſti dicebãt ſummã felicitatẽ vel beatitudinẽ / carnis voluptatẽ: que conſiſtit in delectationib⁹ carnalibus: in cibis: et potibus. Hec opinio tangit̃ a ſalomone Eccſ̃. v. Hoc itaq; viſum eſt mihi bonũ: vt comedat quis et bibat et fruatur leticia ex labore ſuo: quia hec eſt pars illius. Sap̃. ij. Ubiq; relinquamus ſigna leticie. Uino precioſo ꝛ vnguẽtis nos impleamus: et non pretereat nos flos tp̃is. Coronem⁹ nos roſis anteꝙ̃ marceſcant: nullum pratũ ſit: qđ non pertrãſeat luxuria nr̃a ꝛc̃. qm̃ hec eſt pars noſtra: ꝛ hec eſt ſors nr̃a. Hic eſt etiam error cherintianoꝝ a cherinto quodã nuncupatoꝝ. hi inter cetera circũciſionẽ obſeruant mille annos poſt reſurrectionẽ ĩ voluptate carnis futuros predicant. vñ ꝛ grece ciliaſte: latine miciliaſte q̃ſi millenarij ſunt appellati. de his et multis alijs in decretis. xxiiij. q. iij. c. quidã autẽ heretici. Hic quoq; eſt error iudeoꝝ et ſaracenoꝝ: q̃ fabulãtes iuſtorũ retributionẽ in hmõi voluptatib⁹ ponũt. Hoꝝ aũt opinio ſiue error nõ põt ſtare, et ꝓbat̃ ſic rõne, Sũma

fer. 3

hoīs pfectio nō cōſiſtit ī hoc ꝙ cōiūgitur
reb⁹ ſe inferiorib⁹:ſed in hoc ꝙ cōiūgitur
alicui rei ſe altiori. Finis em̄ eſt melior eo
qđ eſt ad finē:delectationes aūt ꝑciſe cō-
ſiſtūt in hoc ꝙ hō ſm ſenſum cōiūgit ali
quibus ſe inferiorib⁹.ſ.ſenſibilib⁹ quibuſ
dā. igit felicitas nō eſt in voluptatib⁹ po
nēda. Itē act⁹ virtutū ſunt ex hoc lauda-
biles ꝙ ad felicitatē ordinant:ſi igitur in
delectationib⁹ ꝯſiſteret humana felicitas
act⁹ virtutis magis eſſet laudabilis in ac
cedendo ad has delectationes ꝙ in abſti
nēdo ab eis. hoc aūt pꝫ eſſe falſum.nam
actus tēperātie maxime laudat ī abſtinē-
do a delectationib⁹.vñ⁊ ab hoc denoīat:
nō eſt igit in delectationib⁹ ꝑmiſſis hoīs
btitudo:imo poti⁹ in abſtinēdo:qꝛ Beati
mūdo corde:qm̄ ipi deūvidebūt. Mat.v.

B ¶ Secūdi pħi opinātes de btitudine fue
runt ſtoici:⁊ dicebant ſtoici a ſtoga:q̄ eſt
quedā porta athenis: vbi morabantur:⁊
iſti dicebāt ſummū bonū vel beatitudinē
eſſe diuitias vel honores. Huius etiā opi
nionis ſunt hodie multi hoīes mūdi aua
ri ⁊ cupidi:q̄ colūt auariciā ꝓ deo: et ha-
bēt pecuniā ꝑ btitudine dicētes:hominē
habētem copiā ⁊ abūdātiā diuitiarū eſſe
btm̄:de quib⁹ loquitur dauid in pš.cxliij.
Btm̄ dixerūt populū cui hec ſunt.ſ. bona
tpalia: qđ eſt falſum: imo btūs ppl's cui⁹
dñs deus ei⁹. Hoꝝ error nō pōt ſtare: qđ
ꝓbat rōne ſic. Sūmū hoīs bonū nō ſub
iacet fortune. nam fortuita abſq ſtudio
rationis proueniūt.opꝫ aūt ꝙ ꝑ rōnē hō
finē ꝓpriū cōſequat:in cōſecutione autē
diuitiarū maximū locū hꝫ fortuna. nō eſt
igit ī diuitijs hoīs felicitas. Itē etiā pōt
fieri rō ſuperi⁹ tacta de delitijs carnalib⁹
qꝛ act⁹ virtutū laudabilis eſt ⁊c. ſm ꝙ ad
felicitatē accedit: ſꝫ magis hō accedit ad
felicitatē ꝑ ꝟtutē liberalitatꝭ:ꝑ quā diui-
tie emittunt:ꝙ ecōtrario.qꝛ tūc facili⁹hō
cōtēplat deū ꝙ cū magnis diuitijs: ergo
btitudo nō eſt in diuitijs:ſꝫ poti⁹ ecōtra-
rio in liberalitate vel pauptate. qꝛ beati
pauperes ſpū qm̄ ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ. ī
euāgelio hodierno. Mat.ī.c.pallegato.

C ¶ Tertij pħi de btitudine opinātes ſunt
peripatetici.⁊ dicuntur peripatetici a pe-
ri qđ eſt circū:et patos qđ eſt calcans vel
ambulās:quaſi circūcalcās vel ambulās.
circūibant em̄ ꝑ ſcholas vt plures ſenten
tias audirēt ⁊ nihilomin⁹ memorie cōmē
darēt.et iſti meliores ſunt ꝙ primi ⁊ ſecū
di. ponebāt em̄ ſummū bonū ⁊ beatitudi
nē in cōſideratione ſpeculatiuarū ſciētia
rū. In hoc hodie gl'iant multi mali xp̄ia-
ni/ſapiētes/doctores/⁊ magri:q̄ ſunt ſa-
piētes hui⁹ mūdi:ſꝫ ſtulti facti ſunt apud
deū. quib⁹ dꝛ Hiere.ix. Nō gloriet ſapiēs
in ſapientia ſua. Hoꝝ error ſtare nō pōt:
qđ probatur rōne ſic ſm ſctm̄ Tho. xij.q.
iij.ar.vj. Cōſideratio ſpeculatiue ſcientie
nō ſe extēdit vltra virtutes principioꝝ il
lius ſciētie:qꝛ in principijs ſciētie virtua-
liter tota ſciētia cōtinet. prima aūt prin-
cipia ſpeculatiuarū ſciētiarū ſunt per ſen
ſum accepta. vt pꝫ per pħm in principio
Metaphy.⁊ in fine poſterioꝝ.vñ tota cō
ſideratio ſpeculatiuarū ſciētiarū non'pōt
vltra extēdi ꝙ ſenſibiliū cognitio ducere
pōt. in cognitione aūt ſenſibiliū non pōt
cōſiſtere vltima hoīs btitudo:que eſt vlti
ma eius perfectio.nō em̄ aliquid perficit
aliquo eo inferiori. igitur vltra felicitas
nō eſt in ſciētijs ſpeculatiuis:ſed poti⁹in
cōtēplatione dei. et iō dicit de⁹ Hiere.ix.
Qui gloriatur in hoc gloriet:ſcire ⁊ noſſe
me. Patꝫ ergo quō tres ſecte pħoꝝ loquē
tes de btitudine varie errauerūt. Dicam⁹
ergo nos catholice loquēdo cū catholico
pħo Boe.iij.de ꝯſo. ꝓſa.xj.deū eē ipſam
btitudinē neceſſe eſt ꝯfiteri. ⁊ ꝙ btitudo
hoīs eſt ī actu intellect⁹.ſ.in cōtēplādo ⁊
vidēdo diuinā eſſentiā ꝯſiſtit ex ſacra ſcri
ptura.nā xp̄s qñ interrogauit diſcipulos
ſuos. Quē dicūt hoīes eſſe filiū hoīs? qꝛ
petr⁹ contēplādo diuinitatē dixit. Tu es
xp̄s fili⁹dei viui.meruit a xp̄o audire.bea
tus es ſimō bariona:qꝛ caro⁊ ſanguis nō
reuelauit tibi. Mat.xvj. Itē etiā dixit di
ſcipulis vidētib⁹ hūanitatē:ſꝫ cōtēplāti-
bus diuinitatē. Btī ocl'i q̄ vidēt q̄ vos vi
detis. Pꝫ g ꝙ btitudo vera ⁊ pfecta ꝯſi
ſtit in viſione ⁊ ꝯtēplatione dei.qꝛ cū ap-
paruerit ſimiles ei erim⁹:⁊ videbim⁹eū ſi
cuti eſt.ſ.Ioh.iij. Hāc pfectā⁊ verā beati
tudinē obtinēt ſancti in gloria/ ⁊ ī domo
dñi:qđ innuit ꝓpheta in noſtro themate
dicens. Beati qui habitant in domo tua
domine.quod fuit thema. Materia pre-
ſentis ſermonis diuidetur in duas contē
plationes iuxta duas partes thematis.
Prima contemplatio tractabit de quodā
ſitu ſanctorum perfecto et gaudioſo:qđ
notatur in prima parte thematis.btī.

...IOTECA UNIVERSITARIA DE ...

Secunda contēplatio tractabit de quodam loco valde iocundo et delectabili: quia in domo tua dñe. iuxta ſecundam partem thematis.

Prima pars.

D ¶ Dico primo ꝙ prima contemplatio tractabit de quodā ſitu ꝛc. Pro quo notandum ꝙ duplex eſt beatitudo ſm doctores. Prima eſt beatitudo imperfecta ſiue in ſpe que habet in via: Alia eſt beatitudo perfecta ſiue in re: q̄ habetur in patria.

¶ Prima beatitudo imꝑfecta ſiue in ſpe: que habet in via: eſt in viris excellētibus in v̄tute: qui ꝓpter excellentiā v̄tutis vident vitā humanā excellere: et ad vitam beatā quodāmodo appropinquare. et tales dicunt btī quodāmodo. q: qđ paruꝫ diſtat quaſi nihil reputat. vt dicit pħs in ij. phyſicoꝝ. Et hoc modo pueri dicunt felices: nō ꝙ exerceant act⁹ virtutū: in q̄bus conſiſtit felicitas ſm pħm: ſed q: habent ad hoc bonā diſpoſitionē: dicunt tales de ꝓpinquo ad hoc diſpoſiti. Nec em̄ beatitudo nihil aliud eſt ꝙ̄ actus ſiue ꝑfectio aīe purgate immediate ad beatitudinē. Et ſicut ad v̄tutē pertinet bene agere: ita et bn̄ pati. In h̄ em̄ bene ſe hꝫ homo qn̄ tribulatione imminēte nō recedit a v̄tute: ꝛ hoc fit ꝑ fortitudinē q̄ eſt virt⁹ politica. Sed excellētius hoc fit ꝑ beatitudinē que pōt dici quedā fortitudo diuina. Iſtā beatitudinē multipliciter ꝛ᷑ varie deſcribit btūs mattheus in euangelio preſentis ſolēnitatis dicens. Beati pauperes ſpiritu ꝛc. Beati mites. Beati miſericordes. ꝛ ſic de alijs.

E ¶ Scđa beatitudo ꝑfecta ſiue in re: q̄ habetur in patria: cōſiſtit in viſione diuine eſſentie ſm doctores. Vn̄ Iob. xvij. Nec eſt vita eterna vt cognoſcāt te verū deū: et quē miſiſti ieſum xp̄m. Iſtā beatitudinē diffiniendo Boeti⁹ in. iij. de ꝯſolatiōe proſa. ij. dicit ꝙ beatitudo eſt ſtat⁹ oīꝫ bonoꝝ aggregatione ꝑfectus. Et ꝙ in viſione diuine eſſentie ī gloria fit aggregatio perfecta omniū bonoꝝ: ptꝫ quia in illa viſione completur et delectat et quietatur omne deſideriū humanū. iuxta illud. pſ. ciij. Qui replet in bonis deſiderium tuuꝫ. Quod pꝫ per ſingula diſcurrēdo. nam homo pōt conſiderari dupliciter.

Primo modo inquantū intellectualis. Scđo modo inquantū rationalis.

¶ Inquantū ergo eſt intellectualis: ineſt ei quoddā naturale deſideriū ſciēdi ꝛ habendi cognitionē veritatis. quia omnes homines naturaliter ſcire deſiderant. teſte philoſopho in prohemio metaphyſice qđ q̄dē deſideriū ꝯſequuntur hoīes ꝑ ſtudium contēplatiuū: ſed imꝑfecte in vita pn̄ti. nam nullus quantūcūqꝫ in ſcientia fundat⁹ ꝛ cōtemplatiu⁹ pōt perfecte ſcire nec contēplari primā veritatē: que de⁹ eſt quō eſt trinus et vn⁹. quō natura diuina et humana ſunt vnite in diuino ſuppoſito. quomodo corpus xp̄i eſt in ſacramento. quomō relatio et eſſentia ſola differāt rōne. quomodo attributa diuīa vt ſapiētia ꝛ bonitas ꝛ ſic de alijs. ſola rōne differant: ꝛ ſic de oībus articulis fidei. Itaqꝫ nihil hoꝝ in hac vita poſſum⁹ ꝑfecte cognoſcere: niſi ſub quadā vmbra et velamine. Sancti aūt qui ſunt in patria: oīa vident clare nude ꝛ aperte. vn̄ apl's. j. Coꝛ. xiij. Videmus nūc per ſpeculū in enigmate: tunc autem facie ad faciē. Itē nunc cognoſco ex parte: tūc aūt cognoſcam ſicut ꝛ cognitus ſum. ¶ Scđo homo pōt ꝯſiderari inquantū rōnalis ſm ꝙ hꝫ rationē: qua inferiora diſponere pōt. qđ quidem ꝯſequūtur hoīes per ſtudiuꝫ actiue vite ꝛ ciuil'. qđ deſideriū ad hoc principal'r eſt vt tota hoīs vita ſm rationē diſponatur qđ eſt viuere ſm virtutē. Conſequuntur ciuilē vitā quedaꝫ bona appetibilia: quibus homo indiget ad ciuiles operatiōes que ſunt ab homine inquantū eſt rationalis: que omnia conſequūtur in patria. et ſunt quinqꝫ.

Prim⁹ appetit⁹ eſt in hac vita honorari. F
Secūdus ī hac vita bona fama laudari.
Tertius in hac vita in ſuo eſſe cōſeruari.
Quartus in hac vita abundanter ditari.
Quintus ī hac vita carnaliter delectari.

¶ Primus appetitus hominis inquantū rationalis/quoad vitam ciuilē/eſt ꝙ homo cupit honorari. i. ꝙ appetitur honoris ſublimitas: quam homines inordinate appetentes in hac vita ſuperbi et ambitioſi ac vitioſi fiunt. Ad ſummam autē honoris altitudinem ꝑ illam viſionem diuine eſſentie omnes ſancti ſunt ſublimati inquantū deo quodāmodo ſunt vniti. Et propter hoc ſicut ip̄e deus rex ſeculorum

eſt:ita et beati ei coniuncti reges dicũtur. ideo btũs petrus.j.Pet.ij. Uos eſtis genus electũ:regale ſacerdotiũ:gẽs ſancta: populus acquiſitionis.et Apoc.xx. Btũs et ſanctus q̃ habet partẽ in reſurrectione prima. ꝛ in his ſcđa mors nõ habet poteſtatẽ. Sed erũt ſacerdotes dei ꝛ xp̄i:et regnabũt cũ illo mille annis. Et ſic pꝫ quõ deſideriũ honoris:qđ habet in via:cõpletur in patria. Et ſancti ſunt valde honorati:qꝛ ſunt reges. in cuius ſignum ſunt coronati. vt de quolibet beato dicatur. Corona aurea ſuper caput eius expreſſa ſigno ſanctitatis. Eccli.xlv. Et nõ ſolũ in ſignum honoris/ ſancti habent vnam coronã:ſed aliqui habent duas:ꝛ aliqui tres. dic de aureolis.

¶ Secundus appetitus hominis inquãtum rationalis/quoad vitã ciuilem eſt bona fama laudari. Homines eñ in vita ciuili appetunt fame celebritatẽ: per cuius inordinatũ appetitum in vita preſenti aliquando fiunt inanis glorie cupidi. Beati autem per illam viſionem redduntur celebres:non ſm hominum (qui decipi et decipere poſſunt) opinionem: ſed ſm veriſſimam cognitionem dei et omnium beatorum:quia gloria que cõſurgit ex laude bone fame:eſt cũ noticia. vnde Ambro. Gloria eſt perfecta cum laude noticia. Et Tullius. Gloria eſt frequens de aliquo fama cum laude. Quia deus claram habet noticiam de celebri ſanctorũ fama:ideo ſancti de hoc habent gloriam. propter qđ dicitur. Gloria hec eſt omnibus ſanctis ei᷒. ps̄.cxlix.

¶ Tertius appetitus hominis inquãtum rationalis/quoad vitam ciuilem eſt hominem in ſuo eſſe cõſeruari. Eſt naturale deſiderium omnibus rebus cõmune: ꝙ conſeruationem ſui deſiderãt ſm ꝙ poſſibile eſt:per cuius immoderantiã homines timidi fiunt:ꝛ nimis ſibi a laboribus parcẽtes:et aliquibus nociuis abſtinentes taliter vt conſeruentur. deſiderium aũt iſtud cõpletur in patria:quia beati perfectã cõſequũtur ſempiternitatem ab omni nocumento ſecuri. ſm illud Eſa.xlix.ꝛ Apoca. vij. Non eſuriẽt:neqꝫ ſitiẽt amplius:neqꝫ cadet ſup illos ſol: neqꝫ vllus eſtus.

G ¶ Quartus appetitus hoĩs inquantũ rationalis/quoad vitam ciuilem/eſt copioſe ditari. per cuius inordinatũ appetitum homines in vita ciuili illiberales ꝛ iniuſti fiunt diuitias congregando:et eas auare retinendo. Sed deſiderium iſtud et appetitus diuitiarum completur in patria. nã beati in illa beatitudine habẽt bonoꝝ omnium ſufficientiam: inquantum beati perfruũtur illo:quod cõprehẽdit bonoꝝ oĩm perfectionẽ. propter qđ dicit quilibet beatus in patria Sap.vij. Venerũt mihi oĩa bona pariter cũ illa. ſ. viſione diuine eſſentie: et ideo inquit ps̄. Gloria et diuitie in domo eius. in ps̄.cxj.

¶ Quintus et vltimus appetit᷒ hominis inquãtum rationalis/quoad vitam ciuilẽ eſt ĩ hac vita carnaliter delectari. Hoc deſideriũ eſt hominibus ꝛ alijs cõmune animalibus vt delectationibus perfruantur: qđ homines maxime proſequũtur ſm vitam voluptuoſam:que eſt vita beſtialis. j. Ethic. et per eius immoderantiã incontinentes et intemperati fiunt. in illa ſꝫo felicitate eſt delectatio perfectiſſima. tãto q̃dẽ pfectior ea que ſm ſenſus eſt: qua etiã bruta animalia perfruũtur:quanto intellectus eſt altior ſenſu. Illud etiã bonũ in quo delectantur beati: maius eſt ſenſibili bono:et magis intimum:et magis continet delectationes. Illa etiã delectatio eſt nimis pura ab oĩ permixtione contriſtantis: aut ſollicitudinis alicuius moleſtantis. Ibi enim ſpiritualẽ panem angeloꝝ ſancti mãducabunt. ſcribitur in ps̄.lxxvij. Ibi bibent ſancti vinũ diuini amoris. Et inebriabuntur ab vbertate domus tue:et torrente voluptatis tue potabis eos. ſcribitur in ps̄.xxxv. Patet ergo quomodo oẽ deſideriũ hoĩs:quod habet in via ſiue inquantũ intellectualis:ſiue inquantum rationalis : cõpletur in patria in illa pfecta beatitudine viſionis diuine eſſentie. ergo bñ dixit Boe. li.iij. pſa.ij. de illa loquẽdo ꝙ eſt ſtatus bonoꝝ oĩm ꝯgregatione perfectus. vt iã merito nos dicamus xp̄o domino de oĩbus ſanctis q̃ ſunt in gloria:illud qđ ſcribit. iij.Reg.x. Beati viri tui:et beati ſerui tui hi qui ſtant corã te ſemper: et audiunt ſapientiam tuam.

¶ Sed circa hoc mouetur vnum dubium D cum beatitudo ſit ſtatus bonoꝝ oĩm congregatione perfectus. et oĩa deſideria cõpleãtur: vt dictum eſt: cum ſancti habeãt adhuc vnum deſideriũ naturale. ſ. ad vnionem corporis: ſequitur vel ꝙ ipſi nõ ſunt

perfecte beati: vel ꝙ nõ omnis appetitus
completur in patria. Quod ſancti habeãt
illud. ſ. appetitũ et deſiderium: probatur
ſic. Primo dicto Aug. xij. ſuper Geneſ. ad
litterã. c. x. Minime dubitãdum eſt raptã
animam a carnalibus ſenſibus poſt mor-
tem ipſa carne depoſita trãſcẽſis ſenſibus
et ſimilitudinibus corporaliũ: quin poſſit
videre incõmutabilem ſubſtãtiã ſicut an-
geli vidẽt: quin alia ſit latẽtior cauſa ſiue
ratio: quia eis ineſt quidam naturalis ap
petitus corpus adminiſtrandi: quo retar-
datur ne tota intentione feratur in illud
ſummũ bonum: donec appetitus ille con
quieſcat. Et hec eſt etiam intẽtio hierony
mi quaſi ſub eiſdem verbis. Hoc etiam pa
tet per Bern. de diligẽdo deũ. c. xiij. expo-
nendo illud Cañ. v. Inebriamini ⁊ bibite
chariſſimi. qui etiam inquit. Grauati ad-
huc carne: quaſi tauri habẽtur pro chari-
tate quam habent. qui vo ſoluti carnis cõ
pede: ſunt deo chariores: quo ꝓpinquio-
res et expeditiores ad amãdum facti. por
ro pro vtriſqꝫ nominantur ⁊ ſunt chariſſi
mi qui recepta ſecũda ſtola: in corporibꝰ
vtiqꝫ eſt gloria reſumptis: tãto fiũt in dei
amore liberiores et altiores: quãto eis de
propoſito iam nihil reſiduũ eſt: quod eas
ſollicitet vel retardet: qḋ quidem ſibi neu
tro reliquoꝝ ſtatuum vendicat. Item etiã
Bernar. eodẽ. c. ſuper illo. Bibi vinũ meũ
cum lacte meo. ad propoſitũ dicit. Sicut
vinũ diuini amoris cũ dulcedine natura-
lis dilectionis / per quã res nũc corpus ⁊
ipm glorificari deſiderat ſituatũ eſt. iã er-
go ſunt ſcti charitatis potati vino: ſed nõ
plene vſqꝫ ad ebrietatem: qm̃ temperat ar
dorem huiõi lactis permixtum. hec Bern.
Et ſic patet ꝙ beati in patria nõ ſunt per
fecte beati: q: nõdum cõpletus eſt eoꝝ ap
petitus vel deſideriũ de reſumptione cor-
poꝝ. Ad quod reſpondetur ꝙ ꝗꝗ anime
habeãt iſtud deſiderium de corpoꝝ reſum
ptione: ⁊ eorum beatitudo augeatur extẽ
ſiue et intẽſiue ẜm ꝙ determinat ſanctus
Tho. lib. iiij. diſtin. xlix. q. j. ar. iiij. q. j. ſtat
tamen adhuc ꝙ eorum beatitudo eſt per-
fecta. nam ẜm doctores: ſicut patet in re-
bus naturalibus triplex eſt perfectio. ſcilꝫ
diſpoſitionis / forme / ⁊ finis. Perfectio di
ſpoſitionis eſt vt puta quando materia eſt
perfecte diſpoſita ad formã. Perfectio for
me eſt que eſt perfectior. nã ille calor per-
fectior eſt qui ꝓuenit a forma ignis: ꝗ il-
le qui ad formam ignis diſponebat. Per-
fectio finis eſt ſicut ignis habet pfectiſſi-
me ſuas qualitates: cum ad locum ſuum
peruenerit. Sic anime beatorum in glo-
ria ſunt perfecte btẽ et perfectione diſpo-
ſitionis / et forme: ſed nõ finis. quia non-
dum cõſecute ſunt illum finem: quia nõ-
dum eorum gloria et beatitudo redundat
in corpus. Et ſic pat t qualiter ſancti qui
ſunt in gloria: ſunt pfecte beati. propter
quod poſſumus dicere: ꝙ beati qui ad ce
nam nuptiarum agni vocati ſunt. Apoca
lip. xix. Et ſic patet prima cõtemplatio: in
qua dixi ꝙ tractarem de quodã ſitu ⁊c̃.

Secunda pars.

¶ Dixi ſecũdo ꝙ ſecũda
contemplatio pertractabit de quodam lo J
co ⁊c̃. quia in domo tua domine. iuxta the
matis ſecundam partem. Pro cuius con-
tẽplationis deductione / noto ꝙ aliquis
locus vel aliqua domus eſt grata et dile-
ctabilis ad inhabitandũ cũ hꝫ in ſe tria.
Primũ ꝙ ſit bene fundata et nõ ruinoſa.
Scdm ꝙ ſit magna et ſpacioſa.
Tertium ꝙ ſit clara et luminoſa.
¶ Dico primo ꝙ ad hoc ꝙ aliqua domus
ſit delectabilis ad habitãdum: oportet ꝙ
ſit bene fundata: et non ruinoſa: caſui pro
pinqua. non enim in talibus habitãt ho-
mines cum delectatione et placentia: im-
mo cum timore et diſplicentia: ſicut patet
ad ſenſum. domus autem domini in qua
ſancti habitãt: et ſuam habent felicitatẽ:
nõ eſt ruinoſa: nec timet caſum: quoniam
firmiſſime eſt fundata ſupra firmã petrã.
petra autẽ erat xp̃s. j. Corinth. x. De hoc
fundamento loquitur apl's. j. Coꝝ. iij. Fũ
damentũ aliud nemo poteſt ponere (. ſ. in
hac domo) preter id quod poſitum eſt: qḋ
eſt chriſtus ieſus. Patet ergo ꝙ domꝰ do
mini eſt delectabilis ad inhabitãdũ: quia
eſt bene fundata: ⁊ ꝑ ꝯñs nõ cadet: immo
perpetua eſt: ideo dixit dauid pſ. xcij. Do
mum tuam decet ſanctitudo dñe: in lõgi-
tudine dierum. Et hoc de primo.
¶ Dixi ſecundo ꝙ ad hoc ꝙ aliquis locus K
vel aliqua domus ſit delectabilis ad inha
bitãdum in ea: requiritur ꝙ ſit magna et
ſpacioſa. Cuiꝰ ratio eſt: quia res pulchra
delectabilis eſt. Cõſtat ẜm pħm in ſua p-
ſpectiua: ꝙ principium pulchritudinis eſt

magnitudo.ergo ad hoc ꝙ domus aliqua ſit delectabilis:requirit ꝙ ſit magna. Sʒ domus dñi vbi ſancti habitant:et ſuã habent felicitatem : eſt magna et valde ſpacioſa:ergo ſequitur ꝙ ipſa eſt valde delectabilis. Qꝫ autem ſit magna et ſpacioſa: patet per illud quod ſcribitur Baruch.iij. O iſrael ꝙ̃ magna eſt domus dei:⁊ ingẽs locus poſſeſſionis ei⁹. Magnus eſt ⁊ non habet finẽ:excelſus et immenſus. Ibi fuerunt gigãtes. Ubi iſta magnitudo deſcribitur quãtum ad tres dimenſiones corporis ſiue loci.ſ.quãtum ad latitudinẽ:quia ingens locus. quãtum ad longitudinem: quia magnus et non habens finem.quãtum ad altitudinẽ:quia excelſus et immẽſus. Et cõgruum eſt ꝙ iſta domus ſit magna: quoniam ibi debebant habitare magni gigãtes.ſ. oẽs ſancti:qui ſunt magni gigantes potentes a ſeculo:et viri famoſi Gen. vj. Et ideo propter pulchritudinem huius domus:que eſt ratione magnitudinis:dilexit eã dauid dicens in pſ.xxv. Domine dilexi decorem domus tue:et locum habitationis glorie tue . et alibi pſ. cxxj. In domũ domini letãtes ibimus. Et hoc de ſecundo.

¶ Dixi tertio ꝙ aliquis loc⁹ vel aliqua domus eſt grata et delectabilis ad habitandum:quãdo eſt clara et luminoſa: quia in domo obſcura ⁊ tenebroſa triſtabiliter homines habitant. vnde Tob.v. Quale gaudium mihi erit:qui in tenebris ſedeo:⁊ lumen celi nõ video. Et iõ clamauit Eſaias in perſona generis humani:vt cantat ſancta mater eccleſia. O clauis dauid et ſceptrum domus iſrael ⁊c. totã. Domus autem domini vbi ſancti habẽt gloriam: eſt valde clara et luminoſa:et per conſequẽs delectabilis et gaudioſa. et hoc quia illuminatur quadruplici lumine.ſcilʒ

Primo lumine proprio et ſubſtantiali.
Secundo lumine increato et diuinali.
Tertio lumine creato et ſpirituali.
Quarto lumine corporum et radiali.

¶ Primo dom⁹ domini:vbi ſancti habent gloriam:eſt delectabilis ⁊ gaudioſa:quia illuminatur lumine proprio et ſubſtantiali. Bene enĩ eſſet aliqua dom⁹ clara:ſi parietes de ſe eſſent ſubſtantialiter luminoſi. Sic eſt domus dñi: que eſt celũ empyreum:qui eſt locus altus et oĩ alio altior: luminoſus et ſplendens. et ideo dr̃ empyreum.i.ignitum nõ ab ardore: ſed ſplẽdore: quia de ſe ſplẽdet et lucet:⁊ ex tali ſplẽdore ſanctos delectat:vt iam dicamus de domo illa:ꝙ claritas dei illuminabit eam idest claritas quã habʒ de ſe datã a deo in ſui creatione. Apoca.xxj.

¶ Scdo domus dñi:in qua ſcti habitãt ⁊ habent ſuã btitudinẽ ⁊ felicitatẽ: eſt delectabilis ad habitandũ:qꝛ illuminatur lumine increato ⁊ diuinali. ibi enĩ deus qui eſt lux per eſſentiã: que illuminat oẽm hominẽ venientẽ in hunc mundũ:illuminat illam domũ. qꝛ deus lucẽ habitat inacceſſibilẽ: quẽ nullus hoĩm vidit.j.Timo.vj. vt ſic de ea dicamus Apoca.xxj. ꝙ ciuitas illa non eget ſole neqꝫ luna vt luceant in ea. nã claritas dei illuminabit eam.

¶ Tertio domus dñi:in qua ſancti habẽt ſuã beatitudinẽ:eſt delectabilis ad habitandum:qꝛ eſt clara ⁊ luminoſa:qꝛ illuminatur lumine creato et ſpũali. Intellect⁹ enĩ creatus lumine ſue nature non põt in domo illa diuinã eſſentiã videre:qꝛ infinite diſtat ab ea. et ideo indiget aliquo ſubleuante et confortante ipſum:vt ſic poſſit deum videre: et hoc fit per lumen creatũ. quando enim aĩa ingreditur domum domini:ſtatim deus infundit ſibi quoddam creatum lumen:quo mediãte deũ videat. de quo in pſ.xxxv. ſcribit. In lumine tuo videbimus lumẽ. in lumine tuo.ſ.creato. videbimus lumẽ.ſ.diuine eſſentie. et hoc in domo tua domine.

¶ Quarto et vltimo dom⁹ dñi:in qua ſancti ſuã habẽt beatitudinẽ:eſt delectabilis ad habitandũ: quia eſt clara ⁊ luminoſa. illuminat enim lumine corporum radiali. Ibi enim corpora ſanctorum erũt glorioſa ex redundantia glorie animarum : et ex hoc erunt clara et ſplendẽtia:quia fulgebunt iuſti ſicut ſol in regno dei. Matthei xiij. immo ⁊ ſeptempliciter plus ꝙ̃ ſol. Et ſic patet quomodo dom⁹ domini: vbi ſancti habent gloriam:eſt delectabilis ⁊ gaudioſa:et hoc quia eſt clara et luminoſa.

¶ Item domus iſta eſt valde bene diſpoſita et bene ordinata . nam ibi:licet omnes habeant idem premium obiectiue:tamen habent diuerſimode ⁊ nõ equaliter: ſed ſm ordinem meritorum/eſt ordo glorie ſecundum magis et minus . Dic quomodo maiorem gloriam habet chriſtus: deinde beata virgo ; et deinde alij ſancti

ſm gradus charitatis habent et gradus glorie et ſic hñt ordines inter ſe. Et potes dicere viſionē q̄ eſt in hiſtoria: et concludere de domo iſta quomō eſt bene ordinata: per illud qd̄ ſcribit Eſa. liiij. Sternā per ordinem lapides tuos: et fundabo te in ſapphyris ꝛc. Et ſic patēt duo declarata in preſenti ſermone. ſcꝫ

Primū de quodam ſitu ſanctoꝝ perfecto et iocundo. Beati.

Secundū de quodā loco valde iocundo et delectabili. ſcilꝫ in domo. Et ſic explicit ſermo. Deo gratias.

¶ Nota de beatitudine moraliter.

DIcit Boetius lib. iij. proſa. ij. ꝙ beatitudo eſt ſtatus bonoꝝ oīum cōgregatiōe pfectus. Ubi notant tria videlꝫ. quid ē ſtatus: et q̄d eſt pfectus ſtatꝰ: et quid eſt ↄgregatio bonoꝝ oīm. Perfectū dicēdo ſtatū tria remouet que ſtatui ↄriant. ſcilꝫ caſum/motū/et ſeſſionē. Caſum vtiqꝫ duplicē. ſ. per veniale. Prouer. xxiiij. Septies in die cadet iuſtꝰ. qꝛ excepto xp̄o/ꝛ btā virgine: ſi dixerimꝰ qm̄ pctm̄ nō habemꝰ ꝛc. j. Joh. j. Caſum p mortale. j. Corin. x. Qui ſe exiſtimat ſtare: videat ne cadat. Primꝰ quidē caſus oīm: ſed ſcōs multoꝝ etiā perfectoꝝ. pſ. xc. Cadēt a latere tuo mille. de hoc duplici caſu adapta hoc. Jn hac ḡ vita caſus: ſed ibi ſtatꝰ: qꝛ peccatū vobis nō dn̄abit. Rom. vj. ꝛ ibi erūt oēs ſicut angeli dei. Math. xxij. et Zach. xij. Et erit qui offenderit ex eis in die illa q̄ſi dauid ꝛc. Jtem nō erit motus: ſed ſtatꝰ. Modo em̄ mouemur in terra. ſ. p q̄ttuor affectiones: de quibus Boetius lib. j. de cōſolatione phie metro vlti. ſic loquitur. Tu quoqꝫ ſi vis Lumine claro Cernere verū: Tramite recto Carpere callēꝫ: Gaudia pelle: Pelle timorē: Spēqꝫ fugato: Nec dolor adſit: Nubila mēs eſt: Uinctaqꝫ frenis: Hec vbi regnāt. Sed ibi fugiet dolor et gemitꝰ: quia iam nō erit amplius nec luctꝰ: nec clamor: ſed nec vllus dolor: qm̄ priora tranſierunt. Jtem mouemur extra per laborē diuerſum: ad quem naſcimur: ſed ibi requieſcūt a laboribus ſuis. Jdē de ſeſſione. hic ſedemus per ocium: ibi in cōtinua laude dei: qꝛ in ſecula ſeculorū laudabunt te. ¶ Jtem eſt ſtatus oīm bonoꝝ congregatione pfectus: qꝛ ſi voluptates querimus: quas epicurei dixerūt ſummū bonū: ibi ſunt ſupabundāter. dd̄. pſ. xxxv. dicit. Torrēte voluptatis tue potabis eos. nō dicit calice: ſed torrēte. adapta. Jtē ſi diuitie et honores q̄rantur: q̄s ſtoici ſummū bonū dicūt: ibi ſunt veraciter et excellenter. pſ. cxj. Gl'ia ꝛ diuitie in domo eiꝰ. et Prouer. iij. Lōgitudo dierū in dextera eius: ꝛ in ſiniſtra eiꝰ diuitie et gloria. ꝛ Prouer. viij. Mecū ſunt diuitie et gloria opes ſuperne. Jn his oībꝰ perfectus ſtatus eſt. Perfectū eſt em̄ cui nihil deeſt. iij. phoꝝ. Aug. Jn celo nihil deeſt: nihil abeſt. Non ſic in hoc mundo: vbi ſi vnū bonū habet: multa deſunt. adapta.

¶ Scd̄o innuit habitationē eoꝝ delectabilem: cū dicit. Beati q̄ habitāt in domo tua dn̄e. Hec em̄ domꝰ non eſt terreſtris: ſed celeſtis exaltata ſup oēs colles. iuxta illud Eſaie. ij. Erit mōs domus dn̄i ī vertice montiū. ꝛ ex hᵒ plura delectabilia innuit in illa domo. Jlla em̄ que in vertice montiū ſunt: pulchra ſunt: et ſole perluſtrata ſunt. Apoc. xxj. ciuitas illa nō eget ſole: neqꝫ luna ꝛc. ſed lucerna eiꝰ eſt agnꝰ ꝛc. Et non ſolū fulgebit claritate dei: ſed etiā oīm ſctōꝝ: qꝛ fulgebūt iuſti ſicut ſol. nō ſicut hic. Jtē ea q̄ ſunt in vertice: ſana ſunt ꝑpter aeris ſubtilitatē. Apocal. xxj: mors vltra nō erit. aer em̄ malus nō poterit ibi naturā corrūpere ſicut hic. Aug. Libenter dꝫ ibi homo morari: vbi nō poſſet mori. Jtē amena ſunt ex remota viſione: qꝛ non eſt qd̄ ipſos lateat: qꝛ oīa viderunt ſicut dicit Grego. Jtē ſecura ꝛ pacifica ſunt: qꝛ in alto. pſ. xc. Nō accedet ad te malū. Eſa. xxxij. Sedebit populus meꝰ in pulchritudine pacis. hic autē non eſt pax. Quō enim homo hꝫ pacē in domo: vbi habet malā vxorē. ſ. carnē: q̄ ſemp cōcupiſcit aduerſus ſpm̄. Galath. v. ꝛ q̄nqꝫ filios q̄ruloſos: qui nunq̄ ſatiant. quīqꝫ ſenſus. Eccl's. j. Nō ſaturat oculus viſu: nec auris auditu implet. Adapta de oībꝰ ſenſibus. Jn gl'ia vō oculus et alij ſenſus ſatiabuntur deū vidēdo. vn̄ Bern. in ſermone de ſinu abrae. Tūc fratres in eterna ꝛ pfecta beatitudine fruemur deo: videntes eū in oībus creaturis: habentes eū in nobiſipſis. et qd̄ his oībus iocūdiꝰ atqꝫ beatiꝰ eſt: ipſam quoqꝫ in ſemetipā trinitatē: et gloriā ſine enigmate mundo

cordis oculo contēplantes. ¶ Tertio tan git beatorum actionem mirabilem: cum dicit. In secula seculoꝝ laudabunt te. ad differentiā illoꝝ/q̄ sunt in inferno: q̄ vlu lant ꝓpter stridorē dentiū. Item quō in secula sc̄loꝝ ad differentiā illoꝝ/ qui in hoc mūdo sunt: qui etsi aliq̄n laudāt: non tamē in secula seculoꝝ: Sed ī vtroqꝫ bea tus popul⁹ q̄ scit iubilationē. ps̄. lxxxviij Et sic explicit. Deo gratias.

¶ In festo omnium sctōꝝ. Sermo. iij.

Beati q̄ habitāt in domo tua dn̄e: in secula seculoꝝ laudabunt te. Ps̄. lxxxiij. Scd̄m augustinum et Boetiū oēs appetūt bea titudinē. Inquit Aurelius Aug. lib. x. de ciui. dei cap. j. Oīm certa sentētia est: qui rōne quoquo modo vti possunt: beatos esse oēs hoīes velle. Et Seuerin⁹ Boeti⁹ lib. iij. de cōsol. p̄hie. prosa. ij. Ois morta liū cura: quā multipliciū studiorum labor exercet: diuerso quidē calle ꝓcedit: sed ad vnū tn̄ beatitudinis finē nititur ꝑuenire. Et cām etiā exprimit sctūs Tho. j. ij. q. v. arť. viij. sic. Cū beatitudo ꝑ Boetiū. iij. de ꝯsolatiōe/sit status oīm bonoꝝ aggrega tione ꝑfectus ꝛc. Sed notādū ꝙ circa hu iusmōi btītudinē fuerūt q̄ttuor errores: quos eliminat psalmista ꝑ q̄ttuor thema tis partes.

¶ Primus error circa beatitudinis subie ctū. quidā dixerūt ꝙ solū in aīa. i. in sola
ser. 2. animi v̄tute: et in corꝑe nihil. Isti fuerūt stoici: q̄ dicti sunt ꝓprie: q̄ in ciuitate mo ranť. a stoa grece qui porticus dr̄ latine. fuit em̄ atheniensis portic⁹: in qua picta erant gesta sapientū et fortiū historie. in hac porticu sapiētes philosophabanť. vn̄ stoici dicti sunt. horū primas et capita neus zeno. hi dicūt sine subiecti virtute nullū beatum esse: omne pctm̄ vniforme esse: ꝛ aīam cum corꝑe simul perire.

¶ Secūdus error circa idē. quidā dixerūt ꝙ solum in corpore sine aīa. et isti fuerūt epicurei: q̄ ponunt soluꝫ in voluptate cor poris. Isti fuerūt qui solū suꝑ cutē curaꝫ habebant: dicētes voluptatē corpis sum mū bonum. Et dicti sunt epicurei a quo dam Epicuro: quē philosophi porcū vo cabant: q: nihil sibi cure fuit: nisi de volu ptate. Hi dicebāt deū et prouidētiā nihil in mundo agere: oīa constare ex corpibus aīam nihil esse nisi corp⁹. dixit ille in fine non ero postq̄ mortu⁹ fuero. Istos duos errores circa beatitudinis subiectū elimi nat ps̄ in prima parte thematis dicens. Beati q̄ habitāt. vbi ptꝫ ꝙ dicit beatitu dinē esse in aīa simul et corpore. non in vno solum: quia dixisset: beate anime: vel beata corpora que habitant.

¶ Terti⁹ error circa beatitudinis locū di. in hoc mūdo esse. s. in diuitijs/ ꝛ delitijs/ et honorib⁹. qd̄ esse nō pōt. Ad qd̄ ꝓban dum/adducit sctūs doctor rationes. j. ij. q. ij. arti. iiij. Et prima (dimissis alijs) est, cū beatitudo sit summū hoīs bonū: non cōpatiť secum aliqd̄ malū aut defectum: sed p̄dicta sunt hmōi. ꝙ ꝛc. Et hoc probat Boetius lib. iij. de cōsol. ꝓsa. ij. de pote state. de voluptate. vide ibi quia pulchra sunt dicta boetij. Et Aug. xx. de ciui. dei/ probat ꝙ in hac vita non pōt desiderium nr̄m impleri: nec om̄e malū excludi. Sed subijci opꝫ hāc vitā multis miserijs ꝛ de fectibus: vt sunt ignorantia in intellectu in appetitu inordinata affectio. penalita tes in corpore. Hūc errorem eliminat ps̄ di. ꝙ non in hᵒ mundo: sed in eterna vita quia in domo tua domine.

¶ Quartus error circa duratiōnē. quidaꝫ dixerūt aīas q̄n de hac vita egrediūť: bea titudinē conseq: sed post multoꝝ annorū curricula ad corpora reuerti: ꝛ iterum mi serijs subijci. Hoc dixit origenes quorun dam platonicoꝝ errorē sequendo. ps̄ con tra hoc dicit: ꝙ sine fine in secula sc̄loꝝ.

¶ Quītus error circa occupationē. quidā dixerūt ꝙ cibis et potib⁹ et feminarū cō iūctionib⁹ vt iudei et saraceni: sed psalmi sta ꝯ hoc dicit. ꝙ solū ī laude diuina. lau dabunt te. Ex q̄b⁹ ptꝫ ꝙ ps̄ describit bea titudinē quātum ad quattuor contra di ctos errores.

Primū quantū ad subiectum fundamen tale. beati qui habitāt.

Scd̄m quantū ad statū et mansionē loca lem. in domo tua dn̄e.

Tertiū quantū ad durationē eternalē. in secula seculoꝝ.

Quartū quantū ad opus placēs et v̄tuā le. laudabūt te. Prima pars.

¶ Quantū ad primū cō tra primū errorē. totus hō in aīa et cor

poꝛe beatificabiť. Pꝛo quo ſciendū quā⸗
tum ad coꝛpꝰ ꝙ in p̄nti hꝫ quadruplicem
defectū.ſ.moꝛtale/obſcurū/ ponderoſuꝫ/
⁊ groſſum:que tolleńt per quattuoꝛ iſtis
ꝯria: in quibus beatificabiť coꝛpus. ⁊ di
cuntur dotes coꝛpoꝛis gloꝛificati:de qui⸗
bus apl's.j.Coꝝ.xv. Seminať coꝛpus in
coꝛruptione ⁊c. ſeminať ſcꝫ per naturam
coꝛruptibile:ſurget in īcoꝛruptiōe.i.in ī⸗
paſſibilitate que eſt pꝛima dos. Obſcuri⸗
tas trāſibit in claritatē:ideo d̾r Semina⸗
tur in ignobilitate:ſurget in gl'ia.i. in cla
ritate que erit ſepties maioꝛ ſole que nūc
eſt. ſctūs Tho.in.iiij.diſt.xlviij.vtrum in
vltima nouatiōe coꝛpoꝛibꝰ celeſtibꝰ clari
tas augeatur:exponit ibi illud Eſaie. xxx.
Erit lux lune ſicut lux ſolis:⁊ lux ſolis erit
ſeptēpliciter ⁊c. vide ibi pulchꝛa. Et arti.
vij.declarat illud apl'i.j. Theſſal'.iiij. ſꝫm
quoſdā: Deinde nos q̇ viuimus ⁊c. vide
ibi. Tota ponderoſitas trāſiet in agilita⸗
tem:ideo dicit ſeminať in infirmitate.i.
impotēs pigrum ⁊ graue. Sap̄.ix. Coꝛpꝰ
qꝺ coꝛrumpitur aggrauat aīam. iō dicit
ſurget in v̓tute. Tota groſſities tranſibit
in ſubtilitatē: ideo dicit ſeminať coꝛpus
aīale:ſurget ſpūale.i. ſpiritui ſubiectum
ad eius motū. Hec de beatitudine coꝛpo
ris. ¶ De btītudine aīe beatificabiť quā⸗
tum ad ītellectiuā potētiā:affectiuā:⁊ ap
petitiuam. In hac vita ſciētia nr̄ habet
multiplicem defectum. Pꝛimū qꝛ obſcu⸗
ra:imperfecta:⁊ a ſenſibilibus accepta.iō
apl's.j.Coꝝ.xiij.dicit nos hic eſſe per ſpe⸗
culū:et in enigmate videntes.ſic obſcura
cognoſcere:iō imꝑfecte loquivt paruulꝰ.
Cū eſſem paruulꝰ loq̄bar vt paruulus ⁊c.
apl's vbi.s̄.ſic a ſenſibilibꝰ accepta. Sed
tūc in patria erit clara cōtra pꝛimū: ideo
dicit: Nūc per ſpeculū: tunc facie ad faciē
et ſic non imꝑfecta:nec a ſenſibilibꝰ acce⸗
pta:et ideo dicit. Qn̄ factus ſum vir:eua
cuaui q̄ erāt paruuli .qꝛ nō addiſco pau⸗
latiue ⁊ ſucceſſiue ſicut paruuli faciunt.
Sed in eſſentia diuina/ſcio oīa et video
q̄ mihi deus reuelat. Et ſic aīa ibi tribus
dotibꝰ eſt oꝛnata ⁊ induta:q̄ reſpōdēt tri
bus v̓tutibꝰ theologalibus. viſio clara ſi
dei vie.appꝛhenſio ſiue poſſeſſio ſpei.dile
ctio p̄rie charitati vie: q̄ in p̄ria ꝑfectioꝛ
erit:qꝛ nō excidit.et ex iſtis aīe gloꝛia re⸗
dundat in coꝛpꝰ. Aug.ad dioſcoꝝ. Tāto
potēti natura fecit deus aīaꝫ:vt eius ple⸗
niſſima beatitudine redūdet in inferioꝛeꝫ
naturā incoꝛruptiōis vigoꝛ. Sicq̄ꝫ ptꝫ tā
coꝛpis ꝙ aīe ꝑfecta btītudo ꝯ erroꝛē p̄di
ctū. Sed hic vide ſi hn̄t oīa q̄ requirūtur
ad perfectam beatitudinē que ſunt in ꝓ⸗
poſito tria.

Pꝛimū perfecta ſciētia ⁊ clara veritas.

Scꝺm cōplementū eius quod cupit tota voluntas.

Tertium ſingularis leticia ⁊ iocūditas.

¶ Quātū ad p̄mū/dicēdū ꝙ ſicut hic ha⸗
buimꝰ ſciētiā imꝑfectā:⁊ multas ignoꝛā⸗
tie tenebꝛas. Sed iſta oīa ꝑfecte tolluńt
⁊ ꝑfecte illuminańt. Vn̄ ꝯtingit imagina
ri diuinā eſſentiā eſſe quoddā lumē infini
tum: qꝺ Dionyſiꝰ vocat diuinū lumē: exi
ſtēs in medio ciuitatꝫ ꝑadiſi: ⁊ oēs ſancti
in circūitu illuminant ab illis radijs ꝓce
dētibꝰ ab illo lumīe infinito ſꝫm mag̃ et
minꝰ. Vel pōt ꝯſiderari vt fons vite clariſ
ſimꝰ:q̇ exhauriri nō valet ꝓpter ſuā infi⸗
nitatē:⁊ riuuli ꝓcedētes a fonte attigen⸗
tes circūſtātes ſctōs ꝑficiūt et beatificāt
eminēter. Sed nō eq̄l'r participāt fontis
riuulos:ſic nec luminis radios:vt videbi
tur. ſicq̄ꝫ ꝑfecte illuminati ſciētiā ꝑfectaꝫ
obtinēt ſine ig̃rantia. Apoc̄.vij. Agnus q̄
in medio thꝛoni eſt:reget illos:⁊ deducet
eos ad vite fontes aquarū. ¶ Circa iſtā
ſcientiam et viſionem beatoꝝ:in quibus
eoꝝ beatitudo cōſiſtit inſtādo:aliq̄s que⸗
ſtiones declarabo ſequēdo doctrinā ſan⸗
cti Thome.

¶ Pꝛima q̄ſtio ſi ex hoc ſunt btī: qꝛ deum
vidēt:q̄riť ſi oēs eq̄l'r vident? Dicendum
ꝙ nō:ſed ſꝫm merita et ſctītates:ſed non
oīm eq̄lis ſctītas:qꝛ virgo maria excellit
oēs hierarchias hoīm et āgeloꝝ īmedia⸗
te poſt filiū eius.ergo et ſic perfectiꝰ ipſa
poſt alij ſꝫm meriti gradus.

¶ Scꝺa q̄ſtio cū oēs videāt totū deū: q̇d
eſt ꝙ nō vidēt eq̄l'r? Dicendū ꝙ h̄ ex de⸗
fectu ꝓpꝛio creature.declarať ſic.ſi vnus
magr̄ legit vel p̄dicat oībꝰ eq̄l'r pꝛoponit:
ſed nō equal'r percipiūt :qꝛ nō ſunt eq̄lis
ingenij.nec equale hn̄t ſciētie lumē. cōſe
quēter ſic in ꝓpoſito deꝰ docet et reuelat
ſe oībꝰ eq̄liter. eſſentia ſua eſt liber expā⸗
ſus coꝛā oībus:qui melioꝛē viſum hꝫ:cla
¶ Tertia q̄ſtio eſt.vn̄ eſt ꝙ (rius intueť.
vnꝰ ibi alio clarioꝛē viſum hꝫ? Dicēdū qꝛ
plꝰ hꝫ de lumīe gl'ie:qꝺ req̄riť ad h̄ vt aīe
eleueńt ad videndū diuinā eſſentiā: quia

ſicut ſtelle nõ ſunt equales ĩ lumine ⁊ claritate: ſed ſtella differt a ſtella: vt ait apl's .j.Cor.xv. Sic ſcti deſignati p ſtellas nõ eq̃les in ſctitate: lꝫ aliqui duo ſint equales vel tres ſicut reuelauit Auguſti. de ſe ipſo et ſancto thoma de aquino.

¶ Quarta q̃ſtio q̃re lumen hoc eſt beatis ineq̃le? Dicẽdũ ꝙ lumẽ gr̃e fuit inequale: quod ꝓceſſit ex inequalitate conatus ẜm quẽ datur gr̃a: ⁊ ẜm eam in patria lumẽ glorie et gl'ia. non igitur oẽs equaliter: lꝫ omnes perfectiſſime contẽtentur.

¶ Quinta q̃ſtio. ſi eſſentia diuina vr̃ clare vel ſi eſt aliqd medium q̊ videat̃? Dicẽdũ ẜm ſctm̃ Tho. ĩ. iiij. di. xlviij. ꝙ nõ erit ibi mediũ q̊ deus p ſpẽs alioꝝ cogſcat̃: ſicut nũc cognoſcim⁹: rõne cui⁹ dr̃ nũc videri ĩ ſpeculo. nec mediũ quo qd eſt forma viſibilis ⁊c. pulchra vide ibi.

¶ Sexta qd ſi iſta beatitudo erit ꝑpetuo vniformis ⁊ an reſurrectionẽ et poſt? Dicendũ ꝙ erit maior poſt iudiciũ extẽſiue: q2 tũc nõ ſolũ ĩ aĩa: imo etiã in corpe. Et etiã btĩtudo aĩe augebit̃ extẽſiue inquantũ ipſa nõ ſolũ gaudebit de bono ꝓpo: ſꝫ de bono corpis: verũ nõ erit btĩtudo talis niſi accidentalis.

¶ Septima qd tũc qñ tota btĩtudo poſt iudiciũ erit ↄſeruata: ſi beati ſciẽt oĩa que de⁹ ſcit ſciẽtia viſiõis. ſ. pñtia / pterita / ac futura? Rñdet ſan. Tho. in. iiij. diſt. xlix. arti. xvij. in corpe. q. et ſolutione vlti. arg. et dic vnũ notabl'e vbi arguit̃ magna dei mia ⁊ liberalitas. ſic nihil ꝓhibet dicere ꝙ poſt diẽ iudicij ⁊ oẽs beati ſcient oĩa q̃ de⁹ ſcĩa viſionis. vide ibi q2 pulchrũ eſt.

¶ Octaua qd ſi videbũt btĩ penas dãnatoꝝ? Dicendũ ꝙ ſic vt btĩtudo eis magis cõplaceat: ⁊ deo vberiores gr̃as reddant.

¶ Nona qd querit̃ ſi dolẽt? Dicẽdũ ꝙ nõ duplici de cã. Prima q2 tãta eſt delectatio viſionis diuine eſſentie / ꝙ oẽꝫ aufert dolorẽ et triſticiã. Scda q2 appetit⁹ eorũ eſt ita ordinat⁹: ꝙ nihil iuſtũ diſplicet eis pro eo ꝙ eoꝝ volũtates cõformant̃ volũtati diuine. Et ſic gaudẽt de pena nõ per ſe: ſed amore iuſticie.

¶ Decima qd ſi hũanitas xp̃i põt videri oculis corporeis? Dicendũ ꝙ ita. Joh. x. Per me ſi qs introierit: ſaluabit̃: et ingrediet̃ et egrediet̃ ⁊c. Exponit̃ ingredietur. intra p contẽplationẽ diuinitatis oculis mẽtis. Et egrediet̃ extra per contẽplationem diuinitatis oculis corporis. et pariter videbit̃ corp⁹ ṽginis mr̃is dei: et aliorũ ſanctoꝝ. Ex quibus omnibus reſultabunt accidentalia gaudia infinita.

¶ Undecima q̃ſtio. cũ beatitudo ſit in celo empyreo: btĩ ſtabunt ibi ĩmobiliter: vl' mouebunt̃ ad alia loca? Dicẽdum ꝙ ſic. ſctũs Tho. in. iiij. di. xliiij. art. xxiiij. ĩ corpore. q. dicẽdũ ꝙ corpa gl'ioſa moueri aliqñ neceſſariũ eſt. vide ibi totũ q2 pulchrũ eſt. Declaratũ eſt igr̃ ſufficiẽter q̃l'r ſancti ex viſione diuine eſſentie / ſunt beati: ⁊ habent ſcientiã perfectam modo predicto: vt ↄcludatur iſta pars per illud. iij. Reg. x. Beati viri tui: et beati ſerui tui hi q̃ ſtãt corã te ſemp: ⁊ audiunt ſapiẽtiam tuã.

¶ Habẽt inſuper ⁊ alias ꝓprietates ad verã btĩtudinẽ ptinẽtes. vt ſunt ſingl'are gaudiũ ⁊ iocũditas. Hũt etiã illud qd appetit eoꝝ volũtas: ⁊ in h̊ ſtat felicitas. vñ ẜm Auguſti. btũs eſt q̃ habet q̃cq̃d vult: et nihil male vult. De gaudio eoꝝ clamat Aug. Ibi cũcta leticia: reqes ſctã pax ṽa: iocũditas ĩfinita. Iſtud eſt gaudiũ qd nemo tollet. Jo. xvj. de q̊ Bern. Illd eſt veꝝ et ſolũ gaudiũ: qd nõ de creatura: ſed de creatore ↄcipit̃ ⁊c. Et notãdũ eſt ꝙ lꝫ q̃lꝫ cognoſcat gaudiũ alteri⁹: tãta ibi vnitas aĩoꝝ et cordiũ: ꝙ null⁹ inuidet alteri: nec ĩferior ſupiori: ꝙuis videat eũ ĩ gl'ia eminere. Sed tãtũ gaudet q̃libet de gaudio alteri⁹: quãtũ de ſuo: ẜm Anſel. Et q2 ad tãtã pfectiõeꝫ reqrit̃ magn⁹ honor: iõ xp̃s rex magn⁹ ſup oẽs deos: q̃ a regalib⁹ ſedibus venit: ipſos honorauit dupliciter. Prĩo q2 facit eos reges illi⁹ regni: de q̊ et qb⁹ dicit Mat. xxv. Uenite bñdicti pr̃is mei: poſſi. para. vo. ⁊c. Et cũ ad iſtã dignitatẽ ptineat corona: iõ ipſos coronat corona aurea p charitatẽ ſummã ornatam duodecĩ lapidib⁹ p̃cioſis: ſiue duodecim ſtellis. ẜm Bern. Quaꝝ p̃ma mẽoria ſine obliuiõe. ſcda rõ ſine errore. tertia voluntas ſine turbatiõe. q̃rta ĩpaſſibilitas ſine corruptione. q̃nta claritas. ſexta agilitas ſeptĩa ſubtilitas. octaua diligere ꝑrimũ in ṽitate. nona videre ꝑrimũ ĩ puritate. decĩa diligere deũ pl⁹ q̃ꝫ ſeipm. vndecĩa diligere ſe tm̃mõ ꝓpt̃ deũ. duodecĩa videre deũ diligẽtẽ ſe pl⁹ q̃ ipẽmet ſe diligat.

¶ Secũdus honor: quia facit eos ſuos filios et deos. Ego dixi dij eſtis ⁊c. pſ. lxxxi. participatiue. Pro oĩb⁹ iſtis clamat Ber-

honor.

ser. blt.

ingredietur et egredietur

nar. Reuera ſi hec ſine heſitatione crederemus: libēter morti pro his nos exponeremus. Et qd eſt ꝙ nō per medios enſes ſi oporteret ad hec gaudia nō tranſirem⁹: niſi q: fides noſtra mortua eſt. Pro corona cantant ſancti congratulando. Venite adoremus regē regū: q: ipe eſt corona ſanctoꝝ oīm. Pro cōmendatione regni eoꝝ/cātat eccleſia in veſperis. O ꝙ glorioſum eſt regnū: in quo cum xpo gaudēt oēs ſancti ꝛc. Et ſic patet tota prima pars ſermonis declarata circa beatitudinis ſubiectū Tobie. xiij. Beati oēs qui diligunt te. fruitiue. ſ. et qui gaudebunt ſuper pacem tuā eternam. Et hec quoad primum.

Secunda pars.

¶ **Secundo principaliter** beatitudinis locus in domo tua domine: cōtra ſcd͂m errorē. Domus dei hꝫ ſufficientiā oīm pertinentium ad perfectionē nobiliſſime domus quantū ad fundamenta/parietes/paratas ꝛ ſculpturas: de quibus Eſaie. liiij. Ecce ego ſternam per ordinē lapides tuos: et fundabo te in ſapphyris: ꝛ ponā iaſpidem propugnacula tua: et portas tuas in lapides ſculptos: ꝛ oēs terminos tuos in lapides deſiderabiles. Iſta domus eſt in eminenti loco: q: ſupra decimū celū: qđ vocatur empyreū: vbi diuinā eſſentiā contemplātur. Et merito ſupra decimū celū: quia decē ſunt mandata dei: que ſancti perfecte ſeruauerūt: quorū obſeruatio neceſſaria eſt: vt ad vitā intremus. Si vis ad vitā ingredi: ſerua mādata. Mat. xix. Sancti ſunt in gloria in tali loco. Et iſtud ſignificat illud qđ abraā petijt Gen. xviij. vt ſi. l. vel. xxx. vel vſqꝫ ad. x. et nō inferi⁹ deſcēdit: ad innuendū ꝙ opꝫ decē ſeruare mandata: ꝛ in nullo deficere ſm glo. q: q̄ in vno offendit fact⁹ eſt oīm reus. Iaco. ij. Et iſta domus đr celū empyreum. i. igneū: nō ab ardore: ſed a ſplēdore. ſm ꝙ dicūt Strabus ꝛ beda: mox creatum ſanctis angelis eſt repletū. Et addit Baſilius in hexamerō ſic. Sicut damnati in tenebras vltimas aſſignātur: ita remuneratio ꝓ dignis operibus in ea luce que eſt extra mūdū: quietis domiciliū coronetur. Et hoc eſt valde cōueniēs: vt inchoaretur vita ſpūalis ab ipſo mūdi principio in btītudine angeloꝝ: quoꝝ felicitas ſanctis ꝓmittiť. Vec ſctūs doctor parte. ſ. q. lxvſ. ar. iij. Et ſic pꝫ de loco ſiue domo beatoꝝ: ꝙ excedit oēs alios celos in claritate/perfectione/magnitudine/altitudine. Baruch. iij. O iſrael ꝙ magna eſt domus dei: et ingens locus poſſeſſionis eius. Et hoc quoad ſecundum.

Tertia pars.

¶ **Tertio principaliter** duratio btītudinis cōtra aliū errorē. in ſecula ſeculoꝝ. Poſtꝙ habuerīt ſemel beatitudinē: nūꝙ amittēt. Quattuor de cauſis aliqs domū: quā actu poſſidet: poteſt amittere. Prima q: erat cōducta ad tēp⁹. ſcđa q: eſt ab hoſtibus ablata. tertia quia eſt ruine expoſita. quarta q: creditoribus aſſignata. Nullo iſtorū modorū ſcti amittēt. Eſa. xxxij. Sedebit ppl's me⁹ in plenitudine (al's pulchritudine) pacis ꝛc. Ubi oſtēdiť ꝙ nō ſunt habitatores cōducticij q: ppl's me⁹. Nec ab hoſtibus pōt auferri q: in plenitudine pacis. Nec exponiť ruine: q: in tabernaculis fiducie. Nec ex paupertate vel debitis: q: oēs diuites ꝛ opulēti: quia in requie opulēta. Et ꝓpter hec oīa rōne iſti⁹ perpetuitatis/ipſi dicuntur beati: q: aliter nō. ſicut pꝫ de paulo ꝛ moyſe: q̄ ꝙuis viderint diuinā eſſentiā: ꝓpter qđ oēs ſunt btī: attamē q: in raptu: et nō cū ꝑpetuitate: iō ꝓtūc nō fuerūt btī. ideo pſ. lxxxiij. Btūs quē elegi. ꝛ aſſum. in ha. in atrijs tuis. glo. habitabit nō mouēdus in atrijs tuis. Et alibi ſcꝫ pſ. cxxiiij. Nō commouebiť ī eter. q̄ ha. in hie. Et ħ de tertio vbi pꝫ duratio btītudinis in ſcl'a ſeculoꝝ.

Quarta pars.

¶ **Quarto et vltimo operatio** vel occupatio btītudinis. laudabūt te. ꝯ aliū errorē. Ubi nota ꝙ duo ſunt officia btōꝝ. Primo deū laudare. ſcđo ꝓ nobis orare. Sunt eñ ordinati ad deū ꝛ ꝓximū ꝑ charitatē ꝑfectā. ¶ Sꝫ ſit hic. xij. qđ ſi laus iſta erit vocalis vel mētalis? Dicēdū ꝙ nūc mētalis: ꝛ ſimul vocabis reſumptis corporibus. ſctūs doctor. iiij. ſen. di. xliiij. ar. xvſ. ꝛ in ſolutione. iiij. argu. vide ibi. Et tex. Exultatiōes dei ī gutture eoꝝ. ¶ Decimatertia queſtio ī qua lingua laudabūt deū vocaliter? Dicēdū ꝙ in hebraica: que fuit prima. Un̄ Remigius ſic. Tūc omnis lingua ceſſabit: et ſola hebrea: que fuit ade: remanebit: vt ſtatus innocentie ſtatui ꝑfectionis profectiſſimo corrñdeat beatoꝝ. ꝛ ſicut ī ſtatu īnocētie nō fuiſſent

v̄ba turpia: nec vana: ſic nec in p̄ria. Iſidorus dicit ꝙ lingua hebraica fuit p̄ma ⁊ erit vltia. Et dicit rabbi moyſes ꝙ ī illa līgua nullū eſt vocabulū ad exprimēdū aliqđ inhoneſtū. Ex quibus tria notabilia eliciūtur. Primū ꝙ vocabula turpitudinū non fuerūt ab inſtitutione diuina: ſed inuētiōe humana. Scđm ꝙ talia inhoneſta vocabula multū deo diſplicent. ꝑtȝ qꝛ ponere noluit in lingua quam primo homini concreauit. Tertiū ꝙ ille hȝ linguā celeſtem: qui a talibꝰ abſtinet: ⁊ ſe ſeruat immunem: ſimilis eſt iam beatis: qui tali lingua vtunt᷑: vbi nihil ⁊c. vt dicat quilibet beatꝰ Eccli. lj. Dedit mihi dominꝰ linguā mercedē meā: ⁊ in ipa laudabo eum. Et hoc quoad primū officium.

¶ Scđm officiū beatoꝝ eſt ꝓ nobis orare. vn̄ Hierony. contra vigilātiū. Si apoſtoli et martyres adhuc in corpore conſtituti ⁊c. Vn̄ ſanctꝰ doctor de hac materia in. iiij. diſt. xlv. Sed ſi queritur quare nō ſemper exaudiuntur. nec nos in nr̄is petitionibus. vide ibi. Item pōt queri ſi ſemper maiores ſctōs interpellare debemus vel interdū minores? Dicendū ibidē ſm ſanctū Thomā/ ꝙ q̄uis maiores ſint magis deo accepti: vtile tamen eſt etiam minores orare propter quinq̄ꝫ rationes. Prima quia aliqs hȝ maiorē deuotionē ad ſctm̄ minorē: q̄ȝ ad maiorē. ⁊ ex deuotione maxime pendet orationis effectus. Secūda ꝓpter faſtidiū tollendū: qꝛ aſſiduitas vniꝰ rei faſtidiū parit. Tertio datum eſt aliquibus ſanctis a deo ſpecialibus in aliquibus caſibꝰ patrocinari: ſicut ſancto Antonio ad ignē ⁊c. Quarto vt oībus honor exhibeatur. Quīto vt plurīū orationibꝰ petita: facilꝰ impetrētur. Iſta ſunt que nos obligant ſumme ad laudādum deum et ſanctos ſuos: precipue iſta die: qꝛ indigemus eis: et ſunt in tāto numero ꝙ non ſufficerent oēs dies totiꝰ anni ad faciendū feſtum de quolibet. vnde Hierony. dicit: ꝙ nullus dies eſt quo nō vltra quinq̄ꝫ milia martyrū reperiri poſſit aſcriptus: excepto die kalendarū ianuarij. Ideo omnes ſimul hac die laudare debemus: iuxta illud Eccli. xliiij. Laudemus viros glorioſos et parentes nr̄os in gn̄atione ſua. Ideo eccleſia oēs laudat ſm ſtatum proprium: et cuilibet gradui ſanctoꝝ vnum reſpōſoriū adaptat ſm eorum inſignia opera.

¶ Primū opus qđ eccleſia hodie conſiderat excellēs: eſt mundi creatio. Gen̄. j. in quo deuenimus in cognitiōeȝ trinitatis: quia ibi repreſentat᷑ patris potentia: filij ſapiētia: ſpūſſancti bonitas et clemētia. Et ideo in totius trinitatis laudem cātat primū reſpōſoriū: Summe trinitati ⁊c.

¶ Scđm opus qđ eccleſia hodie ⁊c. eſt humani gn̄is redemptio: qđ opus fuit in vētre virginis glorioſe angelo ſibi dicente. Luce. j. c. ⁊c. ideo in eius laudem cantat eccleſia ſcđm rn̄ſorium. Felix nāq̄ꝫ es ⁊c.

¶ Tertium opus ⁊c. eſt in angelis diuine laudis continuatio: qꝛ non ceſſant clamare quotidie ⁊c. in eoꝝ laudē cantat tertiū reſpōſoriū ⁊c. Te ſanctū dominū ⁊c.

¶ Quartū opus ⁊c. eſt filij dei venturi in hunc mundū prenūciatio et ꝓphetatio. et hoc opus in patriarchis et ꝓphetis: ⁊ qꝛ iohānes baptiſta eos repſentat: qꝛ ipe propheta et plus q̄ ꝓpha: et ipſe chriſto viam preparauit Luce. j. ca. Tu puer propheta ⁊c. ideo in eius laudē cātat eccl'ia. Inter natos mulierū ⁊c.

¶ Quintū opus in apl'is mūdi illuminatio. Vos eſtis lux mundi. Mat. v. ideo in laudē eoꝝ cantat eccl'ia: Qui ſunt iſti qui vt nubes volant ⁊c. propter verbi dei ꝑ mundū ſeminationē et irrorationē.

¶ Sextū opus martyrū glorioſa paſſio. ad Heb. xj. Alij ludibria ⁊c. ideo in laudē eoꝝ canit eccl'ia. Lauerūt ſtolas ſuas ⁊c.

¶ Septimū opus in confeſſoribus iuſta vita et ſancta conuerſatio: ideo in laudeȝ eoꝝ decantat eccl'ia. Sint lumbi vr̄i ⁊c.

¶ Octauū opus in virginibus olei in lampadibus ſumptio. i. in cōſciētijs gaudiū de operibꝰ ſanctis. ſicut oleū fomentum luminis. ſic gr̄a boni operis: ideo ī laudē earū canit eccl'ia. Audiui vocē de celo ⁊c.

¶ Nonū opus in oībus ſanctis finalis et mirabilis vite p̄ntis conſummatio: iō in laudem oīm cantat eccl'ia. Cōcede nobis dn̄e ⁊c. Et ſic ptȝ totus proceſſus p̄ſentis ſermonis. Dicamus ergo laudādo eos cū eccl'ia. Beati eſtis ſancti dei oēs: q̄ meruiſtis ꝯſortes fieri celeſtiū virtutū: ⁊ ꝑfrui claritatis gl'ia: ideoq̄ꝫ p̄camur vt memores nr̄i intercedere dignemini ꝓ nob̄ ad dn̄m ieſum xp̄m. ieſus: ſancta maria: ſctā maria magdalena: katharina: agnes: barbara: dn̄ice: petre: thoma: xp̄ofore. Deo. g

¶ In feſto omniū ſanctoꝝ. Sermo.iiij.

Salutant vos omnes ſancti: maxime aūt illi q̄ de ceſaris domo ſunt Ad philip.vlti.ſcribit̃ pre ſens thema. Honorabiles dn̄i/ille venerabilis doctor beat9 Bern. indicās nobis amorē et affectionē quam hn̄t ſancti ad nos: cōſulens ꝙ debem9 ad eternā patriā feſtinare: in vigilia natalis dn̄i ita inquit. O ſi cognoſceremus quō aduentū nr̄m expectant ſancti: quantum deſiderāt: ꝙ̄ ſollicite querunt: ꝙ̄ libenter de nobis audiunt. Feſtinem9 obſecro dilectiſſimi: feſtinemus. nos tota curia celeſtis expectat. exultare facim9 angelos qn̄ ꝯuerſi ſumus ad pn̄iam. Proficiſcamur ⁊ feſtinemus ad eos venire: vt cōpleatur de nobis eoꝝ leticia. hec ille. Ex iſtis verbis poſſumus ꝯcludere ꝙ ſancti qui ſunt in paradiſo: verſus nos hn̄t amorē et affectionē. Et hoc ptʒ. nam ſunt in ꝯtinuo deſiderio ꝙ veniam9 ad eos ꝑ ſaluationē et per amorē et affectionē. Quod deſiderās apl̄s paulus proponit illud nobis ꝑ v̄ba incepta dicēs. Salutant vos oēs ſcti ⁊c. Et vt de iſtis verbis poſitis habere poſſimus aliqualē introductionē: de duabus breuibus lectionibus erit tota mea predicatio.

Prima tractabit de amore et dilectione: quā hn̄t ſcti erga nos gn̄aliter. q: ſalutāt vos oēs ſancti.

Secunda tractabit de vna affectione ꝓſpicua quaʒ habēt erga nos ſpecialiter. maxime autē illi qui ſunt de domo ceſaris.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ pm̄a lectio tractabit de vna dilectōe amoroſa ⁊c. q: ſalutant vos oēs ſancti. Scdm ꝙ dic Johānes ianuēſis ſalutare idē eſt qd̄ ſalutē optare. nā illū ſalutam9: cui9 ſalutē deſideram9. Nūc autem dn̄i ita eſt ꝙ oēs ſancti qui ſunt in paradiſo: multū cupiūt et optant noſtram ſalutem. Quod cōtemplor per tria: q:

Primo deſiderāt nr̄am ſalutē: quia continue orant pro nobis.

Scdo ꝙ deſideriū eoꝝ propter hoc conſequitur ſuum finē.

Tertio ꝙ ad inueſtigandū noſtrā ſalutē: ſunt ſolliciti et parati.

¶ Dico primo ꝙ ſancti qui ſunt in paradiſo: optant ſalutē noſtrā: q: continue faciūt orōnē ꝓ nobis. Venerabilis Hieronymus ꝯ vigilantiū/ qui ponit ꝙ ſancti q̄ ſunt in paradiſo: non orant ꝓ nob̄ fundamētaliter vtitur tali ratiōe. helias exiſtens in corpe mortali orauit vt nō plueret ſup terrā: ⁊ nō pluit annos tres ⁊ menſes ſex. et rurſum orauit et celū dedit pluuiā: ſm ꝙ patʒ. iij. Regū. xvij. Luc. iiij. et Jacob. v. Moyſes exn̄s in corpe mortali orauit dn̄m ne iraſceret̃ in ppl̄m ſuū: qui fecerat ſibi vitulū: dicens. Cur dn̄e iraſcit̃ furor tuus ꝯ ppl̄m tuū ⁊c. quod mediāte orōne ſua eſt factū: ſm ꝙ d: Exod. xxxij. Aaron exiſtens in corpe mortali: cū chore dathan et abiron et alij murmuraſſent ꝯ eū ⁊ moyſen: ⁊ cū m̄ltitudo fuiſſʒ cōbuſta ab igne tabernaculi: ſtans inter viuos et mortuos/ orauit dn̄m: ⁊ mediāte ſua oratione plaga ceſſauit ſm ꝙ habet̃ Nume. xvj. Vn̄ ad iſtud ꝓpoſitū loquit̃ ſalomon Sap. xviij. Tetigit aūt et iuſtos tentatio mortis: et cōmotio ī heremo facta ē multitudinis: ſed nō diu permanſit ira tua. Properās em̄ homo ſine q̄rela deprecari ꝓ populis ꝓferens ſeruitutis ſue ſcutum orōnē: et per incenſum deprecationē allegās reſiſtit ire. et finē impoſuit neceſſitati. Sic apl̄i ꝓphete ⁊ alij ſcti exiſtentes ī corpib9: orauerūt ꝓ populis et obtinuerūt. Sic dicit Hierony. ꝯ vigilantiū. Iſti adhuc exiſtētes in corpe ꝓ nobis orauerūt: quāto magis debēt eſſe ſolliciti nūc: q̄ ſunt in gloria paradiſi: vbi nulla ē miſeria. Ubi dicit ſic Hieronym̄. Si adhuc apl̄i ⁊ martyres eſſent in corpe: multū eſſent ſolliciti ꝓ nobis orare: quāto magis poſt coronas victorie: hec ille. Ecce ḡ ſcti qui ſunt in paradiſo ꝓ nobis faciūt orationē. ¶ Sed hic eſt dubiū quid intēdūt ſancti q̄ ſunt in ꝑadiſo: ⁊ nos q̄ ſum9 in h̄ mūdo: dū oramus: Nā q̄cq̄d in orōne petimus: iā illud diuina ꝓuidētia eternal̄r diſpoſuit ſe facturam in certo tp̄e. ī certo die: ⁊ in certa hora: et iō illud non anticipabit: nec tardabit. q̄d igitur opʒ orare: Iſtud dubiū valde pulchre declarat glorioſus Thomas ſup dionyſiū de diuinis noib9. c. iij. vbi recitat opinionē quorūdā circa dei ꝓuidētiā de futuris. dicit enim ſic. Quidā opinati ſunt dei prouidentiam

nullā eſſe:et poſuerūt oīa accidere a caſu et a fortuna.et hec fuit opinio epicurioꝝ. Quidā opinati ſunt dei ꝓuidentiā eſſe de reb⁹ incorporeis ꝛ ſpūalibus:et circa res humanas oīa accidere a caſu. et hec opinio fuit pipateticoꝝ. Quidā opinati ſunt dei ꝓuidentiā de reb⁹ eſſe oib⁹: ſed ex ea oīa de neceſſitate euenire.et hec fuit opinio ſtoicoꝝ.Quidā opinati ſunt dei ꝓuidentiā eſſe:ſed mutabilem.ꝛ hec fuit opinio egyptioꝝ.Quidā opinati ſunt dei ꝓuidentiā eſſe immutabilē: ſed ex ipſa res ꝓcedere mutabil'r et cōtingēter.Et ħ fuit opinio platonicoꝝ:q̄ ſola inter iſtas ē vera:ꝛ cōcordat cū doctorib⁹ catholicis: q̄ dicūt ꝙ licꝫ de⁹ ex ſua immutabili prouidentia eternal'r diſpoſuerit circa nos: tñ nos ſum⁹ liberati mediātib⁹ oronib⁹ ſanctoꝝ.Ecce igiꝭ cām quare ſcti orāt ꝓ nob̄ q: quicq̄d ex immutabili dei ꝓuidētia habeat nobis euenire: tñ de⁹ vult ita ꝙ nō niſi p orones ſanctoꝝ. Pro tanto beatus Greg.in lib.dialogoꝝ ad ꝓpoſitū loquiꝭ in hec v̄ba. Obtinere nequaq̄ꝫ poſſunt q̄ p̄deſtinata nō ſunt. Sed ea q̄ ſancti orando efficiūt:ita p̄deſtinata ſunt:vt eoꝝ p̄cibus obtineanꝭ.hec ille.Eſt etiā alia cā ſatis pulchra q̄re ſancti orāt ꝓ nobis:quaꝫ ponit Dionyſi⁹.iij.de diuinis noīb⁹:fundans ſe ſup illud damaſceni:Oro eſt aſcēſus mētis a deū ad nos.imo eſt oppoſitū q:īmo eleuamur nos ad deū.qd̄ pꝫ ī duobus exēplis. Primū eſt p imaginationem q̄dā catena luminis q̄ penderet a ſummitate celi vſq̄ꝫ deorſum terre.ſi acciperem⁹ illā catenā:et ſemp mutaremus viā v̄ſus ſurſum aſcēdēdo: videremur trahere q̄dē catenā.ſed eſſet ecōtra.nam nos per catenā eleuaremur.Sic eſt de orone. Scd̄m exēplū eſt.ſi eſſem⁹ in naui: et teneremus funes in manib⁹pēdētes a ripa exteriori: ꝛ traherem⁹ fortiꝭ funes:videremur ripā trahere ad nos: ſed eſſet ꝯrīū. Sic eſt de orone.per ipſam videꝭ nobis ꝙ traham⁹ deū ad nos: ſꝫ p oppoſitū fit:q: īmo nos eleuamur et appropīquam⁹ ad eū. Et ex hoc aſſignaꝭ cauſa q̄re ſancti orāt ꝓ nobis:q: cupiunt nos eleuare et appropiare ad deū:qd̄ fit p orationē ſui: qd̄ declaratum eſt. Et certe in hoc faciunt inſtructionem. Nam dicit ſanctus doctor. iiij. ſententiarū diſt.xlv.allegans dionyſium. Ordo eſt diuinitus inſtitutus:vt per media vltima reducantur in ſua principia. Nunc autem ita eſt:ꝙ nos ſumus finis: deus principiū:ſunt in medio ſancti: et ꝑ cōſequēs per ipſos habemus reduci ꝛ eleuari in deū:ꝛ hoc mediātib⁹ oronibus eorum.Patet igitur generaliter declaratuꝫ ꝙ ſancti qui ſunt in paradiſo:cupiūt noſtram ſalutem:et pro nobis faciunt continuam orationem. Pro tanto dixit magiſter ſententiarū lib.iiij.diſt.xlv.ſic. Intercedūt igiꝭ ꝓ nobis ad deū ſancti.ꝛ merito dū illoꝝ merita ſuffraganꝭ nobis:ꝛ affectu dū vota nr̄a cupiūt īpleri.hec ille.

¶ Sed dixi ſecundo ꝙ ſancti cupiunt noſtram ſalutē: quoniam propter hoc deſideria ſua conſequuntur finē et perfectionem. Qd̄ contēplor ꝓ tanto.ſnīa generalis eſt oīm doctoꝝ:ꝙ aīe ſanctoꝝ: qui ſunt in paradiſo:naturaľr deſiderāt glorificationē corpis.Et iſtud declarat venerabilis doctor Aug. xij.ſup Geñ. ad lrām c.xij.et vltimo et recitaꝭ a magro ſnīarū lib.iiij.di.xlix.vbi Auguſtin⁹ mouet iſtaꝫ q̄ſtionē.Ad q̄d neceſſe eſt corpa mortuoꝝ reſurgere:ex q̄ aīab⁹ ꝯferꝭ beatitudo perpetua:q̄lis daꝭ āgelis? Cui q̄ſtioni rn̄det Aug.ꝙ lꝫ aīab⁹ ſctōꝝ cōferaꝭ btītudo ꝑpetua ſicut angelis:tñ nō ſimili mō.Naꝫ angeli nullū hn̄t īpedimētū per qd̄ retardenꝭ ne tota intētione diuinā eſſentiam cōtēplenꝭ.Et aīe ſctōꝝ hn̄t. Nā ineſt eis naturalis appetit⁹ adminiſtrādi corpus (al's redeūdi ad corp⁹)qd̄ retardat eos a totali ꝯtēplatiōe diuine eſſentie. vñ dicit Aug.Aie ineſt q̄dā natural' appetit⁹ adminiſtrādi corp⁹ q̄ retardaꝭ quodāmō ne tota intētio pgat in illud ſūmū bonū:donec ille appetit⁹ req̄eſcat.ħ ille. Ptꝫ igiꝭ ꝙ aīe ſctōꝝ naturaľr deſiderāt cōiūctiōeꝫ ꝛ corpis glorificationē. Nūc aūt ita eſt ꝙ iſtud nō poſſunt hr̄e ſine nobis vſq̄ꝫ nos ſimus cum eis.vñ apoſtolus ad Heb.xi. Hi oēs teſtīonio fidei ꝓbati inuēti ſunt. nō acceperūt repromiſſonē deo ꝓ nobis meli⁹ ꝓuidēte:vt nō ſine nob̄ cōſummarenꝭ.Et iſtud figurabaꝭ Apoc.vi.loq̄tur ibi iob̄es ꝛ dicit ſe vidiſſe ſubt⁹ altare dei aīas interfectoꝝ ꝓpter v̄bū dei/ꝛ ꝓpter teſtimoniū ieſu xpi: qui clamāt voce magna di. Uſq̄ꝫquo domine ſctūs ꝛ verus non iudicas: ꝛ nō vindicas ſanguinem noſtrum?de his qui habitant in terra. Et date ſunt illis ſingule ſtole albe;

ſer. 2 p. 1 h.

anime ſtoꝝ deſiderant con corpib⁹

et dictum eſt illis vt expectarēt modicum tempus donec impleatˀ numerus fratrū veſtroꝝ. vbi dicit glo. Omnes cum deſide rio clamant petentes vindictam maloꝝ: et glorificationē corpoꝝ: ſed date ſunt il lis ſingule ſtole: qꝛ tantūmodo beatitudi nem anime. ꝛ ꝙ expectent donec impleatˀ numerus ꝛc̄. Et tunc habebūt aliam ſtolā ſcꝫ beatitudinem corporis. ita ꝙ ſine no bis glorificationem non habebunt corpo ris. Si igitur ſancti deſiderant glorifica tionem et illā non poſſunt habere ſine no bis: ſequitˀ ꝙ de nobis ſint ſolliciti vt ve niamus ad ſaluationē. Et ideo faciūt ora tionē vt deſideria ſua impleantur. Et hoc de ſecundo.

¶ Sed dixi tertio ꝙ ſancti qui ſunt in pa radiſo: cupiunt et optant ſalutē noſtram: qm̄ ad hoc tenentˀ de precepto de dilectio ne proximi. Iſtud declaratur pro tanto qꝛ ſm beatum Augu. preceptum de dilectio ne dei: et per conſequēs de dilectione pro ximi: qꝛ vnū non poteſt impleri ſine alio: perfectius et pleniꝰ impletur in patria ꝙ̄ in via. Si igitur ſancti dum erant in via: erant ſolliciti de nobis: et nos diligebant et hoc ex precepto charitatis: ſequitˀ ergo ꝙ multo magis nunc quando ſunt in pa tria. cum ergo charitas ſic perficiat iſtam ſententiā. Hec pulchre ponit beatus Ber nar. in ſermone ſupradicto in his verbis. In feſtiuitatibus ſanctoꝝ vigilanter cōſi dere debemus. ſequitur. Si enim dū hic adhuc viuerent miſerti erant peccatoribꝰ et orabant ꝓ eis: nūc tanto amplius quā tū verius nouerint miſerias orant pro no bis patrem. quia beata illa patria: qꝛ cha ritas eius non minuit: ſed augmentatur. hec ille. Patet igitur ꝙ omnes ſancti qui ſunt in patria: orant pro nobis: qꝛ ad hoc tenentur ex charitate. Iſtud figuratˀ Apo cal. v. vbi iohannes dicit ſe vidiſſe vigin tiquattuor ſeniores: qui ceciderunt ante agnum habētes ſingulas citharas ꝛ phia las aureas plenas odoramētoꝝ: que ſunt orationes ſanctorū. Per vigintiquattuor ſeniores intelligūtur ſancti qui habent ci tharas. i. laudem dulcē. ꝛ phialas aureas per quas ſm glo. que ſunt vaſa lata in me dio: intelligūtur corda ſanctorū: que ſunt lata et plena charitate: ex quibus ꝓcedūt orationes ſancte pro proximis. Patet igi tur gn̄aliter declaratum ꝙ ſancti qui ſunt in paradiſo: cupiunt noſtram ſalutem: qđ declaraui per tria. Nunc igitur cōcluden do noſtram lectionē: formemus talē con cluſionē (al's rationē) Salutare idem eſt quod ſalutem optare: et ſalutem optāt ꝓ nobis omnes ſancti. igitur bene cōcluditˀ cū dicitur. ſalutāt vos omnes ſancti: que fuit prima pars thematis. ꝛ ſic finitur pri ma lectio principalis.

Secunda pars.

¶ Sed dixi ſecūdo in ſe cunda et vltima lectione ꝙ tractaret de vna affectione proficua ꝛc̄. maxime aurē qui ſunt de domo ceſaris. Unde glo. ſuꝑ illo verbo dicit. hos ſignificat propēſiorē affectionē habere circa illos. Et ꝙ iſti glo rioſi martyres iſtius eccleſie ſpecialē affe ctū habeāt ad nos: contēplorꝰ ꝓpter tria.

Primo quia naturaliter ex amore ad nos ſunt inclinati.

Secūdo quia deuote ad eos afficimur vt ſint noſtri aduocati.

Tertio quia miſericorditer per eorum me rita ſumus conſeruati.

¶ Dico primo ꝙ in hoc poſſumus cōtem plari affectum ꝛ amorē ſpecialē: quem ha bēt iſti ſancti martyres erga nos: qꝛ natu raliter ex amore ꝛc̄. Certū eſt ꝙ illi qui ali cuius patrie vel ciuitatis ſunt ꝯciues: na turaliter ſe diligūt. modo qui ſunt in gra tia et in gloria ſunt conciues noſtri. ſ. ſan cti dei. ideo ꝛc̄. vnde ſm doctores gratia non deſtruit naturam: ſed perficit.

¶ Dico ſecūdo ꝙ habent ſpecialē affectū ad nos: qm̄ deuote ad eos afficimur ꝛc̄. qm̄ ſm ſnīam doctoꝝ: ſi aliquem facimus aduocatū noſtrū: ad illum recurrimus ro gantes eū pro nobis apud deū fieri adiu torem. Certe quilibet talis ſic faciēs obti nebit qđ petit dūmodo quattuor in ſe ha beat: que ponit Diony. vij. celeſtis hierar chie ſic dicēs. Dico aūt ꝙ vtiles oratiōes ſanctoꝝ ſunt ſm hunc modū. ſi aliqs ſan cta deſiderās dona ad participationē ip ſoꝝ habitum habēs: ſicut cognitor ꝓprie prauitatis: veniens ad aliquem ſanctorū rogans eū fieri ſuſceptorē et de eo orato rem: conſequitur omnino diuiſiua que pe tit dona. hec ille. Hic ponit Diony. quat tuor que debet habere ille qui rogat ſctm̄ aduocatū: ſi vult habere et conſequi illud quod petit per orationem illius ſancti.

ꝓimū eſt deſideriū rei habende. ita dicit
Diony. Si quis ſancta deſiderans dona.
deus em̄ ſua dona negligēti nō dat:ſꝫ de⸗
ſideranti. Deſiderium pauperū exaudiuit
dn̄s. in pſ̄. ix. Scdm̄ mūdicia culpe:iō di⸗
cit Diony. ſanctū habitū habens. i. mūdū
affectū gerens. Si em̄ habet ꝓpoſitū pec
candi:et orent ſancti pro eo obtinere non
poterūt. Hiere. xv. Si ſteterint moyſes et
ſamuel coram me:nō eſt aīa mea ad popu
lū iſtū. Hic pōt aliquid dici contra vitia.
Pro tanto dixit Eſa. lix. Nō eſt aggrauata
auris dn̄i vt nō audiat:ſed et iniquitates
veſtre diuiſerūt inter vos et deū veſtrum.
et peccata veſtra abſcōderunt faciē ſuam
a vobis. Tertiū eſt cognitio prauitatis ꝓ
prie. ideo dicit Diony. ſicut proprie praui
tatis cognitor. Legitur. iiij. Reg. ij. ꝙ cū
heliſeus pallio helie aquas iordanis per⸗
cuſſiſſet:non ſunt diuiſe: qꝛ in ſuo merito
confidere videbat̄. ſed poſtꝙ̄ magiſtri me
ritū implorauit:di. Ubi eſt deus helie:ſta
tim diuiſe ſunt aque. Quartum eſt poſtu⸗
latio rei diuine:ideo dicit Diony. cōſeque
tur oīno diuiſiua dona que petijt. nā vir⸗
tutes ⁊ gratias:q̄ dicunt̄ res diuine. Opꝫ
igit̄ ꝙ habeamus iſta quattuor: ⁊ tūc me
diātibꝰ orōnibꝰ ſctoꝝ:q̄ ſunt nr̄i aduoca⸗
ti:q̄ petimꝰ obtinebimꝰ. ⁊ hoc ꝓpter ma⸗
gnū affectum quem habent ad nos.
¶ Dixi tertio ꝙ in hoc poſſumus cōtēpla
ri affectū ⁊ amorē ſpecialē quē habent iſti
ſancti martyres erga nos:qm̄ miſericordi
ter per eoꝝ merita ſumus conſeruati Mi
ſericorditer deprecantur deū ꝓ nobis di.
Parce dn̄e:parce populo tuo:⁊ ne des he
reditatē tuā in opprobriū: neqꝫ in ꝑditio
nē. Johel. ij. Patet igit̄ ꝙ ſancti dei ſpe⸗
cialiter qui ſunt de domo ceſaris: ſpeciali
affectu afficiuntur ad nos:et intercedunt
pro nobis ad deū: qꝛ naturaliter ex amo⸗
re ⁊c̄. Tum qꝛ deuote ad eos afficimur ⁊c̄.
Tum qꝛ miſericorditer per eoꝝ merita ⁊c̄.
Et ſic patet ſecunda lectio et vltima. Pa⸗
tent igitur duo declarata iuxta duas par⸗
tes thematis: in quibus nobis monſtran
tur due lectiones. Prima tractat de vno
amore et dilectione gratioſa ⁊c̄. Salutāt
vos omnes ſancti. Secūda tractat de vna
affectione proficua ⁊c̄. maxime autem illi
qui ſunt de domo ceſaris. Placeat altiſſi⸗
mo ⁊c̄. Amen.

¶ In feſto oīm ſanctoꝝ. Sermo. v.

GLoria hec eſt oī⸗
bus ſanctis eius. pſ̄. cxlix.
Reuerēdi domini poſtꝙ̄ da
uid eximius ꝓphetarum in
ſuis pſalmis multas et va⸗
rias electorum dei enarra⸗
uit virtutes dignitates et priuilegia: ge⸗
nerali quodam compendio ipſorū conclu
dit preconia dicēs. Gloria hec eſt omnibꝰ
ſanctis eiꝰ. In quibus quidem verbis ad
eorum preconium deſcribit ſanctorum.
Generale vie meritum: cum dicit. omni⸗
bus ſanctis.
Singulare vite premium: cum dicit. glo⸗
ria hec eſt.
Originale vtrorunqꝫ principiū: cum dicit.
eius. ſ. xp̄i. dicentis in Joh. viij. Ego ſum
principium qui et loquor vobis. Ipſe eſt
enim alpha et. o. boni totius principiū et
finis. Dicamus ergo cum ꝓpheta ſancto⸗
rum omnium hodie generaliter ſolennita
tis preconium. gloria hec eſt ⁊c̄. Sed quia
certum eſt ꝙ electi dei ad tam glorioſa nō
perueniſſent premia: niſi in eiſdem preceſ
ſiſſent digna merita ratione ſctītatis deſi
gnata: ideo ad eorum laudem et vite no⸗
ſtre directionem/cōſideremus ſanctorum
merita: que probant tria principia. videlꝫ
Summa conſcientie puritas: per quā al⸗
tiſſimo complacebant.
Mira virtutum multiplicitas: per quam
ſeipſos exornabant.
Sancta cōuerſationis honeſtas: per quā
proximos edificabant.
Relucebant igitur ſancti dei in conſciētie
puritate: dicere valentes cum apoſtolo. ij.
Corinth. i. Gloria noſtra hec eſt: teſtimo⸗
nium conſcientie noſtre. que ad honorem
dei regulat intentionem/affectum et cogi
tatū cordis. dicit ergo dauid. Glīa hec eſt
omnibus ſanctis eius. ¶ Notādum ꝙ in
his verbis ponuntur quinqꝫ rationes ad
quinqꝫ: quas de ſanctorum gloria poſſu⸗
mus facere queſtiones. Cū em̄ dicat Am⸗
bro. ꝙ gloria eſt clara noticia cum laude.
et beatus iohannes. c. xvij. hec eſt autē vi
ta eterna ⁊c̄. Apparet ꝙ ſanctorum gloria
ſtat in dei viſione: de qua viſione poſſumꝰ
facere quinqꝫ queſtiones per ordinem.
Prima ſancti dei ſi vident deum obſcure
vel facialiter et clare. Rn̄detur ꝙ faciali
ter et clare: quia hec gloria.

Secunda ſi vident eum perpetuo vel tem
poraliter. Reſpōdet ꝙ perpetualiter in
hoc ꝙ dicit. eſt. quod dicit permanētiā.
Exo. iij. Qui eſt miſit me ꝛc.
Tertia ſi vident eum omnes ſimul vel ſin
gulariter. Reſpondetur ꝙ generaliter:
quia omnibus.
Quarta ſi vident eum totum vel partibi
liter. Reſpondet ꝙ totaliter. eius. ſ. qui
eſt indiuiſibilis.
Quinta ſi vident eum diſtincte vel equali
ter. Reſpondetur ꝙ inequaliter. ſctis. ſ.
ſm eoꝝ ſanctitatem. et qꝛ nō equales in
ſanctitate: neqꝫ in viſione conueniunt.
Iſte quinqꝫ rūſiōes ſunt ī figura qnqꝫ pa
nes quibus ſatiauit nos ꝓpheta in deſer
to huius mundi fameſcentes: ꝛ ſunt qnqꝫ
ſecreta nobis a domino ſuperius reuela
ta: ſed deficiunt hic.
¶ Prima ergo queſtio eſt ſcire de gloria et
viſione ſanctoꝝ ſi vidēt deū clare ꝛ ſine ve
lamine. et rūdet ꝓpheta ꝙ nude et clare.
declarat ꝑ caſum. Pono caſum aliqs filiꝰ
eſt q̄ habet excellentē patrē: quē nunꝙ vi
dit: et deſiderat multū videre. ſi iſte vide
ret aliqua opera que pr̄ ſuus feciſſet pro
prijs manibus multū gauderet: ſꝫ deſide
rium quietatū nō foret: ſed magis ac ma
gis arderet. Si poſtmodū pr̄ litteras ſibi
mitteret: plus gauderet: et plus de eo co
gnoſceret: ꝛ deſiderium maius foret. Et ſi
poſtmodū pr̄is veſtes ei offerrent: et vide
ret: plus gauderet: ſꝫ deſideriū adhuc ma
ius foret. Si ḡ pr̄ vellet filij deſideriū qe
tare: nō eēt aliud remediū: niſi ꝙ oſtende
ret ſe ſibi nude ꝛ facie ad faciē. Ita ī ꝓpo
ſito qlibet nr̄m; et maxīe vir ſctūs, eſt dei
filiꝰ creatione ꝛ adoptione. iſte pr̄ eſt excel
lētiſſimus: qꝛ deꝰ creator oīm. Ipe eſt pa
ter tuꝰ qui poſſedit te: et fecit ꝛ creauit te.
Deut. xxij. Naturaliter aūt qlibet deſide
rat eū videre ꝛ maxime iuſtus. oſtēdit no
bis deꝰ opa q̄ formauit ꝓprijs manibꝰ: qꝛ
creaturas celeſtes: vt ſolē, lunaꝫ. et terre
ſtres vt hoīes ꝛ iumēta ꝛ arbores. In iſtis
cognoſcimꝰ diuinā ſapiētiā in gubernan
do: ꝛ potētiā in formādo: ꝛ bonitatē in cō
municādo. Et quāto plꝰ iſta conſideramꝰ:
tāto plꝰ eū videre deſideramus. ꝛ iſto mō
cognouerunt eū pħi. et hec cognitio non
eſt ꝑfecta: īmo ab iſta in multis pħi ſum
pſerūt errorē. Poſtmodū oſtēdit ſe nobis
deꝰ in ſuis litteris, i, in ſcripturis ſanctis
que ſunt littere de celo nobis miſſe: in qui
bus ſecreta trinitatis ꝛ multa diuina co
gnoſcimꝰ. Et hoc deſideriū non ſatiat: ſed
magis ſitim augmentat. nā ſcripture ſctē
nō ſunt niſi qdā gutte emanationis diui
ne bonitatis. ꝛ hec cognitio nō eſt ꝑfecta.
et iſtā habēt doctores hic ꝛ ſtudioſi. Poſt
modū oſtēdit ſe deus in ſuis veſtimentis:
qꝛ filiꝰ dei ſe oſtēdit apl'is et diſcipulis in
ſua humanitate: que eſt indumētum dei.
nec hoc ſatiat: ſꝫ deſideriū augmētat: ꝛ ꝓ
pter hoc clamauit philippus. Dn̄e oſtēde
nobis patrem: ꝛ ſufficit nobis. Ioh. xiiij.
He tres viſiones ſunt enigmatice: ꝛ iō nō
beatifice. de iſta loquitur apl's. ſ. ad Cor.
xiij. Uidemus nūc ꝑ ſpeculū. ſ. creaturarū
ſcripturarū ꝛ veſtimētorū. in enigmate. i.
obſcure. Et iō volens deꝰ quietare totū fi
lioꝝ ſuoꝝ ſctōꝝ deſideriū: oſtēdit ſe eis nō
cū imagine vel ſpeculo: ſed nude ꝛ in ſeip
ſo. ꝛ de iſta loquit apl's in p̄dicto loco ſta
tim poſt illa verba. Tunc aūt facie ad fa
ciē. et hec ſatiat ex toto. pſ̄. xvj. Satiabor
cū apparuerit gloria tua. et in tali viſione
ſtat gloria ſanctoꝝ. Et nō ſolū vidēt deū:
ſed etiā xp̄i humanitatē nude: ꝛ alios cō
ſortes ꝛ parētes. ꝛ hec viſio eſt ſumme de
lectabilis. ¶ Sed diceret aliqs quō dele
ctātur tm̄ vt videāt interdū parētes ſuos
et germanos ī inferno cruciari? Rūdet ꝙ
nō dolēt: nec triſtant de penis eoꝝ. ꝛ hoc
dupliciter. Primo qꝛ tāta eſt delectatio vi
ſionis diuine: ꝙ oēm aufert dolorē. ſi eñ
acquiſitio pecunie aufert dolorē laboris:
quāto magis cōtēplatio viſionis diuine.
Scdo qꝛ in ſctīs ita eſt appetitus rationi
ſubiectus: ꝙ nihil iuſtū diſplicet: qꝛ cōfor
mat diuine volūtati. Et qꝛ vidēt ꝙ dāna
ti iuſte ſunt dānati: iō nō diſplicet eis: ꝙ
poſtꝙ ſunt mali: ꝙ ſunt dānati: īmo gau
dēt de penis eorū: nō rōne pene: ſꝫ amore
iuſticie: quā vident in eos exerceri. Si eñ
amor rebecce ſponſe yſaac ita mitigauit ꝛ
extīxit dolorē quē habuerat yſaac de mor
te matris ſue ſare: vt dꝛ Gen. xxiiij. Quāto
magis amor dei ꝛ eiꝰ preſentia facit ſctōs
ſumme gaudere ꝛ de nulla re dolere. certe
ſic. Sed poſſet dici adhuc. ſancti recordā
tur peccatoꝝ que cōmiſerūt: vel ergo pla
cēt eis peccata vel diſplicēt. ſi placent: er
go cōtinue peccant mortaliter ꝛ in morta
li perſeuerant. ſi diſplicent: ergo triſtant:
et non perfecte delectantur. Rūdetur du

plicıter.vno modo ꝙ recordant̄ nō ad pe
nā:ſed ad gloriā:qꝛ vident ꝙ poſiti fuerūt
in maximis periculis:que tñ euaſerunt:⁊
in quibus alij remanſerunt. Alio modo
ꝙ q̄uis pctā plus diſpliceant q̄ placeāt:
tñ ex nimia delectatione que conſurgit ex
diuinauiſione:nulla triſticia generat̄. Po
natur p caſum ꝙ perdens qñ eras pauper
vnū denariū:poſtea effectus multū diues
recordās illius perditionis: claret ꝙ non
placet:ſed plus diſplicet q̄ placeat:tamē
ex abundantia diuitiarū nullā triſticiā ge
nerabit. Ita eſt in propoſito.tāta eſt dele
ctatio ⁊c̄.applica.

¶ Secunda queſtio eſt:poſtq̄ ſcti vident
clare et in ſeipſo deum:ſi videbūt eum ſic
ad tempus:vel perpetuo.Reſpondet pro
pheta. eſt:qđ dicit perpetuitatē ⁊ pmanē
tiā. Declaratur.aliquis eſt in magno ho-
nore in curia regis:ſi conſtaret ſibi de per
dēdo honore magna triſticia ſibi eēt.Ita
in ꝑpoſito. ſi ſanctis qui ſunt in curia re-
gis eterni conſtaret:vel dubitarēt de per-
dēda gloria: maxima triſticia eſſet eis.nā
quantum confert delectationis aliqđ de-
lectabile cum poſſidetur:tātum infert do
loris poſſeſſi perditio.et cū poſſidere glo-
riam ſit maxime delectabile.a cōtrario ſci
re poſſe perdere eſſet magne triſticie:⁊per
conſequens non eſſet ibi vera beatitudo.
Et quia btūs paulus et moyſes viderunt
eſſentiam diuinam:ſed non perpetuo:ſed
in raptu et tranſitu quodam: protunc nō
fuerunt vere beati. Sancti igit̄ videbunt
perpetuo:et ideo chriſtus dicet iniuſtis vt
patet Matth.xxv.Diſcedite a me maledi
cti ⁊c̄. Sanctis et iuſtis. Venite benedi-
cti patris mei ⁊c̄. Hec autem viſio q̄uis
continua et perpetua:non tamē eſt tedio
ſa. ſi enim non tedet te eſſe cum filio tuo:
vel cum vxore tua continue per totū tem-
pus vite tue: in quibus vix eſt vna gutta
bonitatis:quanto magis eſſe cum deo.vi
dere eius eſſentiam repreſentatiuam om
nium. Si enim nō tedioſum fuit cuidam
monacho deſideranti ſcire minimū para-
diſi gaudium:audire vnam auiculam per
quadringentos annos:quanto magis au
dire deum:et eius vnigenitum. Si vnum
minimum gaudium paradiſi tātum intu-
lit delectationis: quāto magis ſummum
gaudium quod eſt videre deum.

¶ Tertia queſtio eſt. poſtq̄ viſio eſt clara
et perpetua:ſi eſt generalis omnibus.Re
ſpondet propheta ꝙ ſic:qꝛ omnibus. Pa
tet quia viſio hec et gloria confertur pro
bonis meritorijs: vt dictum eſt ſuperius.
et omnes ſancti fuerunt tales.al's nō fuiſ
ſent ſancti.omnibus igitur eſt gloria gene
ralis. Sicut ſol poteſt videri ab omnib⁹:
ita deus a ſanctis omnibus. Hec autem
viſio q̄uis non ſit priuata:ſed omnib⁹ ge
neralis et communicata:non propter hoc
eſt minus delectabilis:nec minus appre-
ciata. Patꝫ per caſum.ponatur ꝙ diligas
multum decem filios quos habes vel fra
tres.ſi vere eos diligeres: quanto plures
illorum eſſent in magno honore: plus de
lectareris: et magis velles ꝙ omnes ha-
berent magnum honorem: et tu cū illis:
q̄ tu ſolus. Ita in ꝑpoſito ꝙ omnes ſan-
cti diligāt ſe omnes charitatiue: quilibet
gaudet de gloria ſua: et de gloria aliorū:
et ideo quāto plures ſunt:tāto plus gau-
dent:vt aſſerit Auguſtinus.et ex hac cau
ſa dixit chriſtus Luc.xv.Gaudium eſt an-
gelis dei ⁊c̄.

¶ Quarta queſtio eſt.ſi poſtq̄ vident eū:
ſi vident eum totum vel partialiter. Re-
ſpondet propheta dicens.eius.ſ.dei: qui
eſt vnus ⁊ indiuiſibilis.et ſic vident eum
totum. Patꝫ per caſum. Si aliqua res eſ-
ſet que non haberet partem et partem: ſi
aliquid eius videretur:tota videret̄. Sic
eſt de anima vel ſpiritu.⁊ quia deus eſt ta
lis:quia eſt ſpiritus. vt dicitur Job.iiij.
ideo poſtq̄ a ſanctis videtur:totus vide-
tur. eſt enim tanq̄ quoddam ſpeculū:qđ
eſt omnibus manifeſtum. Hec autem vi-
ſio ex eo ꝙ eſt in totum deum:non eſt ma
gis obſcura: nec minus perfecta. Patet
per exemplum.omnes enim totum ſolem
videmus:nec magis obſcure. Eodem mo
do.licet quiſq; audiat philomenam can-
dem cātantem et perfecte:non ex hoc mi-
nus clare audit.

¶ Quinta queſtio eſt. ſi vident equaliter
poſtq̄ vident totum: et non partialiter.
Reſpōdet propheta.ſanctis.ideſt ſm eo-
rum ſanctitatem.⁊ quia eorum ſanctitas
non eſt equalis:nec eorum gloria: nec co-
gnitio eſt equalis. Sed quō eſt ꝙ omnes
videant eum totum et totaliter:⁊ tñ non
equaliter. Pꝫ p caſum ⁊ exēplū. Ponatur
ꝙ vnus magiſter legit multis diſcipulis:
ſicut ego predico omnibus. Item omnes

audiunt totā lectionē. Vos totū meū ſermonē: et tamē nō equaliter oēs intelligūt lectionē. nec vos totū ſermonē: ſed ille q̄ eſt melioris ingenij. vel h3 magis de lumine ſciētie: magis ibi intelligit. ille vero q̄ eſt rudioris ingenij: et minus h3 de lumīe ſciētie: minus ibi intelligit. Hoc aūt non eſt ex defectu magiſtri legētis: q2 bene et clare legit. nec mei pdicantis: q2 equaliter dico et clamo oībus: ſed ex parte audientis. Ita in pposito deus eſt q̄ docet et reuelat ſeipm oībus: et eius eſſentia eſt tanq̄ liber expanſus corā omnibus. illi q̄ hn̄t plus de lumine: illi vident plus. et illi qui vidēt minus: hn̄t minus. et q2 oēs ſcti nō hn̄t hic lumen gr̄e equaliter: neq3 vident deū illic equaliter. vn̄ ſicut ſtelle non ſunt equales in lumine et claritate: ſ3 ſtella differt a ſtella in claritate: vt dr. j. Cor. xv. ita oēs ſancti nō ſunt equales in ſctitate: et in diuina viſione. Non dico quin ſint aliqui duo vel tres equales ſicut reuelauit Augu. de ſe et ſctō Thoma doctore: ſed non oēs dico ſunt equales. Vn̄ autez pueniat iſta inequalitas in lumine gl'ie. Dicendū q̄ ex inequalitate in lumīe gr̄e. et hoc ex inequalitate conatus. vn̄ ſm conatum dat hic gr̄a: et ſm gr̄am confertur gloria. Et q2 non ſunt hic oēs equales in conatu: et per pn̄s neq3 hic in gr̄a: nec in pr̄ia in gl'ia. Et ſic nō vident deū: neq3 habent gloriā equalr: nec delectant equaliter: q̄libet tn̄ ſufficienter. Pt3 etiā p caſu3 duo filij multū deſiderāt videre pr̄e3 ſuū: q2 multū eum amāt: ſed ponatur q̄ plus amat vnus q̄ alius: et plus deſiderat eū videre. Pater veniat: clarū eſt q̄ deſiderium cuiuſlib3 quietabit: et quilibet delectabit: et tn̄ plus vnus delectabit: q̄ alius: quia ille qui plus eū deſiderabat. Ita i pposito nos dei filij ſumus: ipſu3 amamus: et ipm deſideramus: ſed q2 non equalr amamus: nec equaliter videre deſideramus: iō qn̄ eum videbimus non equaliter delectabimur: ſicut ſancti q̄ eū vidēt nō equalr delectantur. Hec autem viſio et gloria: q̄uis ſit inequalis: et vnius maior q̄ alterius: nulla tamen eſt ibi inuidia. Pat3 per caſum. Mittat rex duos ambaſiatores ad curia3: vel duos milites ad pugnā et redeat quilibet cum victoria: rex ratione victorie induit eos de illo pāno et petia qua ipe eſt indutus; ſed quia milites illi non ſunt equales in perſona: induit eos veſtibus inequalibus: quia maiori dat maiorē. et minori dat minorem ſm eorū quantitatem. bene autem videt minor q̄ plus valet veſtis maioris: tamen attendens quia de panno eodem ſunt ambe veſtes: et q̄ cuilibet eſt puiſum bene ſm conditionem ſtature ſue: neq3 inuidet maiori: neq3 appetit eius veſtem: nec turbatur contra dn̄m ita diuidentē: ſed remanet ita contentus de ſua minore: ſicut maior de ſua veſte maiore. Ita in propoſito oēs ſancti fuerunt in iſto mūdo ſicut in bello pro xp̄o et victoriā obtinuerunt. xp̄s induit eos veſtimento glorie et īmortalitatis quo ipſe eſt indutus: quia ſicut gloria dei vel primi eſt videre eſſentiam: ita et ſanctorū ille eſt ibi maior: qui ē maioris charitatis: et ille minor qui hab3 minus. charitas em̄ eſt aīe quantitas. confert ergo deus cuilibet ſm ſuam quantitatem. ſcil3 charitatem/ de gloria. et ideo q̄uis ſancti bene videāt q̄ nō ſunt equales: non propter hoc inuident ſibi: nec indignantur deo ſic inequaliter conferenti: ſed quilibet contentat. Patēt ergo quiq3 ſolute queſtiones: et ita pt3 que et qualis eſt gloria ſanctorū. Iſtos ergo inter nos et deū mediatores ponamus et dicamus qd̄ hodie eccleſia cantat. Concede nobis domine queſumus veniā delictorū: et intercedentibus ſanctis omībus: quorū hodie ſolēnia celebramus: talem nobis tribue deuotionem: vt ad eorum peruenire mereamur ſocietatem. Amen.

Aliq caſ[?] (marginal manuscript note)

Aliq caſ[?] (marginal manuscript note)

querere ſmonē p defunctis in dnica xxiij pōt fēſtū trinitatis (manuscript note)

¶ In feſto martyrū ceſaraugustanorū. et cōtra peſtem mortalitatis. Sermo.

Non ceſſamus pro vobis orātes et poſtulātes. ad Coloſ. j. et ī epiſtola concurrenti. Pro euidentia ſermonis hec declarabuntur.

Qr propter hanc tēpeſtatē ad deū mittimus legationem.

Rogantes hos ſanctos vt deo pro nobis preſentent orōnem.

Sed contra nr̄os nuncios inſurrexerunt quattuor ſorores induiſe p dilectionē.

Si deinde a ſanctis cupimus ſcire eoru3 intentionem.

Nobis reſpondent ad iſtius ſermonis

nō ſmonē ʒ peſte

inchoationem.
Non ceſſamus pro vobis orantes ꝛ poſtu
lantes.quod eſt thema.
¶ Dico primo ꝙ propter hāc tēpeſtatē ad
deū mittimus legationē. Greg.in home.
ſup illo euāgelio.Cū audieritis prelia.ita
dicit.Minus iacula feriūt que preuiden⸗
tur. Et tolerabilius mala ſuſcipim⁹:ſi cō⸗
tra hec per clypeū prudētie munimur. ſa⸗
gitta em̄ precognita facilius euitat̄.hec il
le.Ex iſtis verbis habet̄ ꝙ ſi ſuper nos de
beat euenire aliqua plaga vel dei ira:ſicut
modo timemus: multū eſt magna ſapien
tia ſi diſponimus ꝙ illam fugiamus.Hoc
videbat̄ nobis cōſulere xp̄s Luc.xxi. Attē
dite aūt vobis ne forte grauētur corda ve
ſtra in crapula et ebrietate ꝛ curis hui⁹ vi
te:et ſuperueniat in vos repentina dies il
la. Tanꝗ laqueus em̄ ſuperueniet in oēs
qui ſedēt ſuper faciem oīs terre. Uigilate
itaqꝫ oī tpe orantes: vt digni habeamini
fugere iſta oīa que vētura ſunt: ꝛ ſtare an
te filiū hoīs. Sup quo theophilus. Ut di
gni habeamini fugere oīa iſta que ventu⸗
ra ſunt.ſ.famē ꝛ peſtē et cetera hmōi:que
tēporaliter electis ꝛ alijs imminēt.ſequi⸗
tur. Illa em̄ aliter cauere nō poſſumus:ni
ſi per vigilias ꝛ orationes.hec ille.Et cau
ſa quare iram dei debemus fugere ꝛ time
re eſt:quia ira dei
Non declinatur aliqua fortitudine: nec
poteſtate.
Non debilitatur longo tempore: nec tar⸗
ditate.
Excitatur vnius offenſa et prauitate.
Non mitigatur niſi humilitate.
¶ Prima igit̄ cōditio ire dei eſt ꝙ non de
clinat̄ viriū poteſtate. Ante faciē indigna
tionis eius/quis ſtabit? ꝛ q̄s reſiſtet ī ira
furoris ei⁹? Indignatio eius effuſa eſt vt
ignis. Naū.i. Et quis nouit poteſtatē ire
tue: ꝛ pre timore tuo irā tuā dinumerare.
ps̄. lxxxix. Ab ira hoīs pōt q̄s fortaſſis ſe
abſcōdere vel ſubterfugere: ab ira dei q̄s?
Glo.ſuper illo verſu dicit ſic. Poteſtas ire
hoīs eſt corpus occidere:poſt nihil facere
pōt:de⁹ aūt pōt occidere: ꝛ poſt in gehēnā
mittere. Boe iii.ſ.de cōſol.metro.iiij. pro
bat ꝙ hō bon⁹ nō dꝫ timere irā cuiuſcūqꝫ
tyrāni ſic ꝙ nihil timeat pdere: qd̄ tyran⸗
nus pōt auferre: nec aliq̄d ſperet ab eo re
cipere. ꝛ tūc reddit irā tyrāni totaliter im
potentē. Modo aūt ſic nullus pōt facere
de deo: q: nō ſic ipm facere impotentē nō
appetēdo qd̄ pōt dare.nec timēdo qd̄ po⸗
teſt inferre. Nā btitudinē quā pōt dare:
oēs appetim⁹. Oēs em̄ hoīes bti eſſe vo⸗
lunt: idqꝫ vnū ardentiſſimo amore appe⸗
tūt. Aug.i.xiij.li.de trini.c.v. Etiā īpoſſi⸗
bile eſt ꝙ nō timeam⁹ qd̄ pōt inferre.ſ.pe
nā eternā: q: vt ibidē dicit Aug. ꝙ nullo
modo poſſumus velle miſeros eſſe.
¶ Sed ſcd̄a conditio ire dei eſt: ꝙ nō de⸗
bilitat̄ tpis tarditate. Eccli.xvi. In ſyna⸗
goga peccantiū exardebit ignis: ꝛ in gēte
incredibili exardeſcet ira. Narrat poſtilla
tor ꝙ in quadā patria anglie ꝯtigit ꝙ bla
da in eſtate pulcherrime nutrita erant: et
appropinquāte meſſe gen⁹ muſcarū venit
in tāta multitudine: ꝙ totū bladū cōſum
pſerūt. Hoīes ṽo quaſdā de illis ceperūt:
et nūꝗ ſimiles viderāt. ꝛ inuenerūt ꝙ in
vna ala habebāt ſcriptū ira: ꝛ in alia dei.
vt manifeſtū eſſet ꝑpter demerita populi
vindictā diuinā fuiſſe. Certe de illis hoī⸗
bus poſſum⁹ dicere ꝙ ſeminauerunt triti
cū et meſſuerūt ſpinas. hereditatē accepe
rūt ꝛ nō eis ꝓderit. Cōfundemini a fructi
bus vr̄is ꝑpter irā furoris dn̄i. Iere.xij.
¶ Sꝫ tertia cōditio ire dei eſt: ꝙ ī plures
excitat̄ vni⁹ prauitate. Pꝫ Gen̄.xx. ꝙ tota
dom⁹ abimelech punita fuit ꝑpter deme
ritū abimelech. Et tot⁹ ppl's iſrael ꝓ pctō
achan. iō dixit dn̄s ad Joſue. Nō poterit
iſrl' ſtare ante hoſtes ſuos: eoſqꝫ fugiet: q:
pollut⁹ ē anathemate. ꝛ infra. Nō poteris
ſtare corā hoſtib⁹ tuis donec deleat̄ ex te q̄
cōtaminat⁹ eſt hoc ſcelere. Joſue.vij. Pro
tanto dixit ioſue cuidā parti filioꝝ iſrael.
Uos hodie reliq̄ſtis dn̄m: ꝛ cras in vniuer
ſum iſrael ira ei⁹ deſeuiet. ſequitur. Nōne
achā fili⁹ zari ꝑterijt mādatū dn̄i: ꝛ ſuper
oēm iſrl' ira ei⁹ incubuit? Joſue.xxij. De⁹
em̄ aliq̄n punit hoīem ꝓ pctō alterius tē
poraliter:ſed eternaliter non.
¶ Quarta ꝯditio ire dei ē: ꝙ mitigat̄ hūi
litate. Eſa.lxiiij. Ne iraſcaris dn̄e ſatis:et
nō vltra memineris iniquitatis nr̄e. Ecce
dn̄e reſpice ppl's tuus oēs nos. Jō.ij. Pa
ral'.xij. Qz hūiliati ſunt: auerſa eſt ira dn̄i.
Ecce ꝓprietates ire dn̄i. Uere ꝙ̄ magna ſa
piētia ē ſi anteꝗ veniat ſup nos: ei reſiſta
mus. Sꝫ quō eſt poſſibile ꝙ reſiſtam⁹ ei⁹
ire. Job.ix.ſcribit̄. De⁹ cui⁹ ire reſiſtere ne
mo pōt. Et eſa.xlvi. Cōſiliū meū ſtabit: et
oīs volūtas mea fiet. Sup quo oſtendit̄:

qui pn̄t reſiſtere ire dei: ⁊ qui nō. Ad iſtud rn̄det glo. ꝙ reſiſtiť ire dei. i. eius cōminationi: nō eius diffinitioni. In his q̄ apud deū diffinita ſunt: nemo reſiſtit. Et Greg. in moꝛa. ſuꝑ eodē verbo. Ire dei reſiſti valet: qn̄ ille q̄ iraſcitur opitulať. ⁊ reſiſti nō valet qn̄ et ſe ad vlciſcēdū excitat: ⁊ precē que ei offertur nō acceptat. hec ille. Quilibet ergo ꝓ cōcoꝛdātia dicat. Dn̄e ne in furoꝛe tuo arguas me: neqꝫ ī ira tua coꝛripias me. Nūc g̊ videamꝰ. ciues iſtius ciuitatis fecerūt poſſe ſuū: ꝙ reſiſtāt ire dei. iſti tempeſtati. Certe ſic. ⁊ quō. lꝫ ipſi viderēt deū iratū: tn̄ recoꝛdati ſunt verbi. Cū iratꝰ fueris: mīe recoꝛdaberis. Abachuc. iij. Et infra tres dies miſerūt dn̄o tres legatos. quoꝝ vnus vocať orō: aliꝰ ieiuniū: aliꝰ elemoſyna. Infra tres dies miſerūt iſtos nūcios iuxta oꝛdinē ⁊ cōſiliū Tobie. viij. Deprecemur deū hodie et cras et ſcđm cras. Cū orōne ſimul ieiuniū ⁊ elemoſynā miſerūt iuxta cōſilium Tobie. xij. Bona eſt oꝛatio cū ieiunio et elemoſyna: magis q̄ theſauros auri recondere.

Pꝛima pars.

¶ Pꝛimo igitur miſerūt pꝛimū nūciū. ſ. orōnē. Certe iſte eſt fidelis nūciꝰ. vn̄ Aug. ſupꝛa pſ̄. Orōnis pure eſt magna virtꝰ: ⁊ velut fidelis nūciꝰ mandatū peragit: ⁊ illuc intrat quo caro nō ꝑuenit. hec ille. Miſimꝰ aūt iſtū nūciū: qm̄

Per eum celum aſcendimus.
Per eum iram dei mitigamus.
Eſt ſcutum quo nos defendimus.

¶ Dico ꝑmo ꝙ ꝑ iſtū nūciū ad deū aſcēdimus. Orō eſt aſcēſus mētis ī deū / ſꝫm damaſcenū. Et orō ſi pura eſt: ſi caſta eſt: celos penetrans vacua nō redibit. Augu. in quodā ſermo. quapꝛopter Eccl'i. xxxv. Oꝛatio humiliātis ſe nubes penetrabit.

¶ Scđo dico ꝙ ꝑ oꝛationē irā dei mitigamus. Vn̄ ꝑ oꝛationē moẏ placatꝰ eſt dn̄s. Nūe. xiiij. dixit dn̄s ad moyſen. Uſqꝫquo detrahet mihi ppl's iſte. Feriā igiť eos peſtilētia: atqꝫ ꝯſumā. Et tūc oꝛauit moyſes di. Dimitte obſecro pctm̄ populi tui huiꝰ ſꝫm magnitudinem mīe tue. Dixitqꝫ dn̄s moyſi. Dimiſi eis iuxta verbū tuū. Et glo. ſuper Tobie. iij. Orō lenit deū: lachꝛyma cogit. hec mitigat. illa pungit.

¶ Sed dixi tertio ꝙ eſt ſcutū nr̄e defenſionis. Mat. xxvi. Vigilate ⁊ oꝛate ne intretis ī tētationē. Suꝑ quo Hiero. Impoſſibile ē humanā aīam nō tētari. g̊ nō ait vigilate ⁊ oꝛate ne tētemini: ſꝫ ne ītretis ī tētationē. hoc ē tētatio nō vos ſuperet. Simile. Sꝫ cū iſto nūcio. ſ. orōne mittiť aliꝰ. ſ. ieiuniū q̄. ſ. oꝛat pꝛo pctīs. ſ. guloſitatis ⁊ luxurie. Mat. xvij. Hoc genꝰ pctōꝝ. ſ. guloſitatis ⁊ luxurie: vt dič glo. nō eijciť niſi ꝑ orōnē et ieiuniū. Mittiť etiā cū iſtis elemoſyna: q̄ ſꝫm ꝙ dicūt doctoꝛes in vtroqꝫ iſtoꝝ includiť. Elemoſyna a moꝛte liberat et ipa ē q̄ purgat pctā: ⁊ facit īuenire vitā eternā. Tob. xij. Vñ de iſtis dič Iſiđ. Qui vult vt orō ſua volet ad dn̄m: faciat ei duas alas. ſ. ieiuniū et elemoſynā. Ecce ergo vt clare vidiſtis his diebꝰ: ciues iſtiꝰ ciuitatis miſerūt iſtos tres ſolēnes nūcios: q̄ ſunt tres ꝑtes ſatiſfactiōis ꝓ pctīs ſꝫm ꝙ dicūt oēs docto. dn̄o rogātes vt eripiant ab iſta peſte. Vn̄ de iſta ciuitate poſſuꝫ dicere ꝙ legationē mittēs: rogat ea q̄ pacis ſunt. Lu. xiiij. Et finiť ꝑma ꝑs ſermonis.

Secunda pars.

¶ Sed tranſeūdo ad ſecūdā ꝑtē: dico ꝙ rogamꝰ iſtos ſctōs martyꝛes: ꝙ deo ꝓ nobis ꝑſentēt orōnē: qm̄ ſi ꝯſideremꝰ circūſtātias q̄ reqrunť ad orōnē: de q̄bꝰ lōgū eſſet dicere: foꝛte deus

Noſtras oꝛationes non recipit.
Noſtra ieiunia deſpicit.
Noſtras elemoſynas nō reſpicit.

¶ Dico ꝑmo ꝙ foꝛte deꝰ nr̄as orōnes ⁊c̄. vn̄ Greg. lib. x. moꝛa. ſic di. Hoī ꝑſens deꝰ ſepe eiꝰ pꝛecē ī ꝑturbatiōe deſerit: q̄ pꝛecepta eiꝰ ī trāquillitate ꝯtēnit. Et eſa. j. ſcribiť. Cū multiplicaueritis orōnē nō exaudiā. manꝰ em̄ vr̄e ſanguine plene ſunt.

¶ Dixi ſcđo ꝙ foꝛte deꝰ noſtra ieiunia ⁊c̄. Eſa. lviij. Nunq̄d tale ē ieiuniū qđ elegi: ꝑ diē affligere hoīem aīam ſuā. Nūq̄d ꝯtoꝛquere q̄ſi circulū caput ſuū: ⁊ ſaccū in cinere ſternere. Nūq̄d iſtud vocabis ieiuniū: ⁊ diē acceptabilē dn̄o. Nōne hoc eſt magis ieiuniū qđ elegi. Diſſolue colligatiōes impietatis. ſolue faſciculos depꝛimētes ⁊c̄.

¶ Tertio foꝛte deus nr̄as elemoſynas ⁊c̄. Mat. vj. Cū facis elemoſynam noli tuba canere ante te. Ergo debemꝰ rogare iſtos ſctōs gl'ioſos martyꝛes ꝯciues nr̄os: vt ꝓ nobis ꝯ iſtā peſtē deo orōnē offerāt: et nūcios nr̄os añ eiꝰ ꝯſpectū dirigāt. Greg. in paſtoꝛali ita inq̄t. Talis ingrendus eſt ad

orādū:q̄ ſit idone⁹ ad īpetrādū:q: cū is q̄ diſplicet ad intercedēdū mittit̄:irati ani⸗mus ad deteriora ꝓuocat̄.hec ille.Un̄ ve niet auxiliū mihi. Et iſti glīoſi martyres orāt ꝑ nobis.Certe ſic Hiero.ī q̄dā ſmo. Si apl'i ꝛ martyres adhuc in corpe poſiti pn̄t orare ꝑ ceteris:qn̄ de ſe deberent eſſe ſolliciti:quāto magis poſt coronas victo⸗rias ꝛ triūphos.Et nō eſt dubitādū quin orēt:q: oēs ſcti tenent̄ ex charitate. et nō ſolū hoc ab eis habem⁹: ſꝫ etiā deus ſuſti net nos hic ex eoꝝ meritis.Aug.O īmēſa dei pietas:martyrū merita nr̄a vult eē ſuf fragia.illos examīat vt nos erudiat:illos cōterit vt nos acq̄rat.illoꝝ cruciat⁹ nr̄os vult eſſe ꝑfect⁹.hec ille. Hic breuiter inſe rat̄ hiſtoria.Demū etiā iſti ſcti deo preſen tāt nr̄m nūciū.ſ.orōnem.Ita,dicit Iohā. Apoc.viij.Data ſunt illi.i.xp̄o īcēſa mul⸗ta vt daret de orōnib⁹ ſctōꝝ.dicit glo.in⸗cēſa multa.i. orōnes multe deo a ſanctis oblate vt preſentarēt.ſ.deo patri.

Tertia pars.

❡ Sed ſubditur in ter⸗tia pte ſermonis ꝛ vltima/ꝙ q̄ttuor ſoro⸗res īſurrexerūt ꝯ nr̄os nūcios.quarū vna vocat̄ iuſticia:alia mīa:alia veritas: alia pax. Iſte quattuor ſorores ſemꝑ comitan tur deū.iſte ſunt ei⁹ filie.ſ.dei prīs: q̄ qui dē ſunt nutrices xp̄i. Nam xp̄s

Cum mīa erat creſcens.
Cum veritate loquens.
Cum iuſticia pergens.
Cum pace moriens.

Ab infantia mea creuit mecum miſeratio Iob.xxxi. Nō ē īuēt⁹ dol⁹ī ore ei⁹.Eſa.liiij. Iuſticia ante eum ambulabit.ps̄.lxxxiiij. In pace factus eſt locus eius.ps̄.lxxv.

❡ Videam⁹ ḡ ſi iuſticia ē hic. Tria ptinēt ad iuſticiā:q̄ nulli alteri rei cōpetūt.ſ.mā dare: declarare: defendere. Vere mō iſta tria nō facit iuſticia:ſꝫ antiiuſticia.ſ.pecu nia:ꝛ ſibi iſtas ꝓprietates attribuit.Ipa em̄ p̄cipit magnis/ puis/diuitib⁹/paupe ribus:ꝛ oēs ei obediunt.Eccs.x.Pecunie obediunt oīa.❡ Scdo ipa declarat.Ipſa em̄ ſcit oīa iura ſiue eccl'iaſtica ſiue ciuilia arguit multū pulchre ꝑ ꝛ ꝯ. Ad ꝓpoſitū ſuū de iſtis d: Mich.iij. Principes ei⁹ in munerib⁹ iudicabāt:ꝛ ſacerdotes ī merce de docebāt.ꝛ ꝓphete ei⁹ī pecunia diuina bāt.❡ Tertio pecunia defendit,Si hō hꝫ pecuniā:ſtatī multos hꝫ defenſores.Eccs vij.Sic em̄ ꝓtegit ſapīa:ſic ꝛ ꝓtegit pecu nia. Narrat autor lapidarij.c.iiij.tres cō⸗ditiōes iaſpidis.vna ē ꝙ caſte portet̄:fa⸗cit portātē tutū:ꝛ potētē et ſanū. Scda ē ꝙ ſi ptās facit falſum iudiciū : lapis pdit ꝟtutē ſuā.Tertia ꝙ lapis nō exercet ꝟtu⸗tē ſuā potiſſime niſi īcludat̄ ī argēto.Mo raliter iſte lapis figurat iuſticiā.hec em̄ ē virtus:q̄ habētē facit tutū ꝛ ſanū ꝛ fortē. Prouer.xij. Nō ꝯtriſtabit iuſtū q̄cq̄d ei ac ciderit.Scdo ſi habēs iuſticiā facit falſuꝫ iudiciū:certe iuſticia pditvirtutē ſuā.Eze chiel.xviij. Si auerterit ſe iuſt⁹ a iuſticia ſua:ꝛ fecerit iīq̄tatē:oēs iuſticie ei⁹ q̄s fe⸗cerat:nō recordabunt̄.In p̄uaricatione,q̄ p̄uaricat⁹ ē:ꝛ ī pctō q̄d fecit morieť.Sed tertio lapis potiſſime nō exercet ꝟtutē ſu am niſi includat̄ ī argēto. Sic ꝓnūc iuſti cia nō exercet ꝟtutē ſuā:niſi īuoluat̄ ī pe⸗cunia.Recte ḡ poſſuꝫ dicere illud q̄d ſcri⸗bit̄ Ecci.viij.Multos pdidit aurū ꝛ argē tū:ꝛ vſq̄ ad cor regū extēdit ꝛ ꝯuertit.Ec ce ꝙ mō iuſticia hic nō ē:ſꝫ pecūia:q̄ vſur pauit vices ſuas:ex q̄ ſequunt̄ homicidia: furta:falſa iuramēta. Perdunt hoīes res ſuas:ꝛ hoc q: nō ē iuſticia.Nōne de⁹ req̄⸗ret iſta?dicit ps̄.xliij. Iſtis q̄ ſic faciūt īiu ſticiā ꝓpter cupiditatē pecunie: cōminat̄ btūs Bern̄. in.q̄dā epl'a ad robertū mona chū di. Veniet q̄ male iudicata reiudica⸗bit:illicite iurata cōfutabit:q̄ faciet iudi⸗ciū īiuriā patiētib⁹.dies ī quā dies iudicij vbi pl⁹ valebūt pura corda q̄ aſtuta ꝟba: ꝛ ꝯſciētia bona:q̄ marſupia plena:qm̄ iu dex nō falleť ꝟbis nec flecteť donis.ħ ille. ❡ Videam⁹ nūc ſcdo ſi hic eſt mīa?Certe dico ꝙ hoīs ad hoīem nō eſt mīa

In generali.
In ſpeciali.
In nobis nequit morari.

❡ Primo ī nob nō ē mīa,ī gn̄ali. null⁹ mo uet̄ ad cōpatiēdū alteri.ij.ad Tim̄.iij. In nouiſſimis dieb⁹ īſtabūt tp̄a periculoſa:ꝛ erūt homines ſeipſos amantes. ❡ Scdo nō eſt in nobis ī ſpeciali. Si aliqua ꝓmo tio debeat fieri:plus reſpiciunt homines ꝙ conſanguineus promoueatur:q̄ alius extraneus:qui plus indiget: ꝛ melius me retur.Eccl'i.xviij. Miſeratio hominis cir ca ꝓximū ſuū:mīa aūt dei ſup oēm carnē ❡ Tertio ī nobis modicū durat.Oſee.vi. Mīa vr̄a quaſi nubes matutina:ꝛ q̄ſi ros

mane tranſiens. Nō ſic docuit nos ap̄l'us Col. iij. Induite vos ſic electi dei ſancti ꝛ dilecti viſcera mīe. nō dic̄ v̄ba ſꝫ viſcera. Multi ſermonib⁹ cōpatiunt̄: ſed opibus valde pauci. ꝛ cū de ſolis opibus mīe fiet cōputatio in iudicio gn̄ali. vn̄ Petr⁹ Rauēnas in quodā ſermone. Corā omnibus angelis in cōuētu reſurgētiū: ꝙ abel paſſus ſit: ꝙ mundū ſeruauit noe: ꝙ abraā fidē cuſtodiuit: ꝙ moyſes legē tulit: ꝙ petrus crucē aſcēdit: dn̄s tacet: ꝛ clamat qđ pauper comedit. di. Eſuriui em̄ et nō dediſtis mihi mādūcare: qꝛ em̄ miſericors eſt: miſericordia dignus eſt. hec ille.

¶ Sed poſtea dico ꝙ nō eſt hic alia ſoror ſcꝫ v̄itas: qꝛ corruit v̄itas in plateis. Eſa. lix. hoc eſt qđ dicebat Daniel. Proſternet̄ veritas in terra. Dan̄. viij. Diminute ſunt veritates a filijs hoīm. pſ̄. xj. ¶ Sed poſt ea dico ꝙ nō eſt pax. Ezech. xiij. Deceperūt ppl'm meū dicentes. Pax pax ꝛ nō eſt pax. Contra iſtos loquit̄ propheta Micheas. c. iij. Seducūt ppl'm meū: q̄ mordent dentibus ſuis et predicāt pacē. Ecce ergo iſte quattuor ſorores improbant noſtros nūcios: qꝛ ipſe ſemꝑ ſunt cū deo: et hoc qꝛ nobiſcū non manēt. Ecce qđ dicit nobis dn̄s. Si volumus ꝙ nūcij nr̄i bene apud deū recipiant̄. Hec ſunt v̄ba que facietis. Loquimini veritatē vnuſquiſqꝫ cū proximo ſuo: veritatē et iudiciū pacis: iudicate in portis veſtris: et vnuſquiſqꝫ malū contra proximū ſuū ne cogitetis in cordibus veſtris: ꝛ iuramentum mendax ne diligatis: Oīa hec ſunt que odi: dic̄ dominus. Zach. viij. Ergo eſt

Cur propter hanc tēpeſtatē ad deū mittimus legationem.

Rogantes hos ſanctos vt deo pro nobis preſentent orōnem.

Sed contra noſtros nuncios inſurrexerunt quattuor ſorores indiuiſe per dilectionem.

Forte iſti glorioſi ſcti nō corpal'r obtinēt qđ nob deo petūt vt liberet oēs ab iſta peſte. q̄dā glo. ſuper illo verbo Iac. v. Multum valet deꝑcatio iuſti aſſidua. dicit ꝙ multū valet: ſed non ad totū valet: et nō eſt defectus ex parte illius q̄ orat: ſed ex parte illius pro quo orat. hec gloſa.

Sed iſti nobis denūciant ſuā intētionē. Circa p̄ntis ſermonis inceptionē. dicentes. Non ceſſamus ꝛc. Deo grās.

¶ In feſto beate Katharine virginis et martyris. Sermo.

Una ꝑcioſa margarita. Matth. in. c. xiij. et in euāgelio p̄ntis ſolēnitatis ſcribit̄ preſens verbum. Ut magis deuote ꝛ ordinaſe et non immerito circa laudes virginis dulciſſime Katharine valeā inſiſtere: ad ſui gloriā et honorē tres contemplatiōes iuxta tres ꝑtes thematis pertractabo: et ſic ſermonē terminabo. A

Prima contēplatio eſt iſta ꝙ virgo Katharina fuit firma in dn̄o: cum dicitur quia fuit vna.

Secūda contemplatio eſt iſta: ꝙ dulcis Katharina cōparatur ꝛ eſtimat̄ valore ineſtimabili: cū dicitur precioſa.

Tertia ꝛ vltima contēplatio eſt ꝙ beata katharina fuit munda: cū dicitur: margarita. vna ergo precioſa margarita.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ prima contēplatio de virgine katharina pertractāda iuxta primā partē thematis: eſt ꝙ fuit firma ꝛc. quia vna. Reuerendi dn̄i. j. Cor. in. c. vj. ſcribit̄. qui adheret deo: vn⁹ ſpūs eſt. vbi gl. Unus ſpūs eſt copula dilectiōis charitatis ꝛ amoris. Nam ſm̄ ꝙ dicit Auguſt. et allegat̄ a poſtillatore: humilitas nos deo ſubijcit: puritas iungit: charitas ac amor vnit. Ex quibus verbis habetur ꝙ amor vel dilectio creature ad deū facit eā eſſe vnā cū deo. Et rō huius eſt: nā amor de natura ſua inducit inter duo vnitatem. vn̄ Auguſt. in lib. de trinitate. Quid eſt amor niſi quedā vita copulans duo. ſ. amantē et qđ amatur. Pro tāto Dionyſius de diuinis noībus cap. iiij. Amor hꝫ quandā vim vnitiuā: et trāſformatiuā: q̄ non ꝑmitti amatores ſui ipſorum eſſe: ſed amatorꝝ. Inter q̄cunqꝫ enim venerādi dn̄i eſt amor: iā ille qui amat: nō eſt ali⁹ niſi ille qui amat̄. et hoc ꝑꝑt̄ vim vnitiuā quā hꝫ amor. nā vnit et facit eſſe vnū amantē et qđ amat̄. Un̄ iſtā vniōnē et trāſformationē amātis in amatū conſiderās Hugo in lib. ſuo de arra aīe ita dic̄ Aia mea q̄cq̄d diligis: illud es. Si celum diligis: celū es. ſi terrā: terra es. audeo dicere: ſi deū diligis: deus es. Ptꝫ g̃ quō na

tura amoris eſt talis: ꝙ inter duo inducit vnionē. Ouidi⁹ eñ in. vij. meta. recitat fabuloſe hiſtoriā de duobus ſocijs, etheo ſcilꝫ ꝛ pirocheo: q̄ intantū dilexerūt ſe: ꝙ orauerunt deos ſepe ꝙ ſicut habebāt duas aīas ꝛ duo corpa: ꝙ ex eis duob⁹ fieret vna aīa ꝛ vnū corp⁹: final'r vn⁹ mortu⁹ ē: ali⁹ ad īferna deſcēdit infernū clamorib⁹ replens. ſ. ꝙ nō poſſet viuere ſine ſuo ſocio cū eēnt vnū p amorē. De h̄ habet exēplum in ſcriptura. j. Reg. xviij. vbi ḋr ꝙ aīa ionathe ꝯglutinata ē aīe dauid. ꝛ dilexit eū ionathas q̄ſi aīam ſuā. Mō dñi ego dico ꝙ ꝟgo dulciſſima katharina habuit magnū amorē ad deū: ꝛ p ꝯñs pōt dici vna cū deo. venerabil' Gregori⁹ li. xliiij homeliaꝝ homelia. xxx. dicitꝙ in h̄ cognoſcitur ꝙ aliq̄s amat deū: ſi tpalia ꝛ trāſitoria ꝯtēnit. ꝛ q̄nto plus ꝯtemnit: tāto pl⁹ diligit deū. vñ ꝟba ſua ſunt iſta. Ille ꝟo deū amat: cui⁹ mētē delectatio praua nō ſupat. tāto q̄ſqꝫ a ſupno amore diſiungit q̄nto inferi⁹ delectat. hec Gregori⁹. Nunc ita eſt ꝙ btiſſima katharina valde tpalia ſpreuit ꝛ p ꝯñs valde deū dilexit. vnde de ipa ḋr ī hiſtoria. Nobil' ꝛ pulchra prudēs katharīa puella Flagrat amore dei ſpnit vana gaudia mūdi. Et ꝙ ipſa habuit ad deū iſtū amorē: poſſum⁹ cōtēplari ex hoc qḋ ſcribit Cāti. in. ca. viij. ꝙ fortis eſt vt mors dilectio. qḋ ē dicere ꝙ ille q̄ veracit aliquē diligit: fortit' inuariabil'r vnanimiter illū diligit. Sicut eñ mors nō pōt ipe diri minis: aut donis: aut tormētꝫ: ſic nec ille q̄ veraciter alium amat vel diligit: ab amore pōt diuelli: qḋ certe fuit in katharina. Primo eñ ab amore dei nō fuit ipedita ꝓpt minas. cū eñ īpator ſibi minaretur: ſibi rñdit ſic. Quecūqꝫ tormēta potes cogitare ne differas: q: corp⁹ ꝛ ſanguinē meū ꝓ xp̄o offerre deſidero. Scḋo nō fuit impedita ꝓpter dona: cū impator ſibi ꝓmitteret / di. Iuuētuti tue ꝯſule: ꝛ poſt reginam in palatio meo ſcḋa eris. Ipſa ſibi ſic rñdit. Deſine talia dicere: quia ſcelus eſt etiā cogitare. ego me xp̄o ſponſam tradidi. ille gloria mea: ille amor me⁹. Ecce ſimul fortitudo amoris / et vnitas: q: fuit vna cū prima rñſione. Tertio nō fuit īpedita ab amore dei ꝓpter tormēta: immo ipſa oīa contēpſit vt audietis in legēda. Si ḡ dilectio creature ad deū facit eā eſſe vnā cū deo. hunc amorē habuit ꝟgo Katharina vt declaratū eſt. ſequitur ergo ꝙ ipſa pōt dici vna ipſi deo. et h̄ per amorꝫ inheſionē. Et ſic iam pma contēplatio finiat. in qua dixi ꝙ virgo katharina ꝛc. q: fuit vna: vt pro concordantia de ea dicatur. Una vni cōiungit. Iob in ca. xlj. Et hec de prima contemplatione.

Secūda pars.

¶ Sed dixi ſecūdo principaliter ꝙ ſcḋa contēplatio eſſet iſta: ꝙ dulcis katharina ꝛc. q: precioſa. Iſta virtus ſua eſt virginitas: q̄ ipſa plurimū collaudat. et ḋr precioſa: ꝛ non īmerito. q̄ꝟis eñ oēs virtutes dicant precioſe ꝛ valoris ineſtimabilis (vnde ſocrates ꝓpter acquirendas virtutes / immēſum pōdus auri proiecit in mari) ſpecialius tñ ḋr virginitas pcioſa ꝓpter hoc. Si eñ aliqua res magni pcij vl' precioſa ſic ſe habeat ꝙ ſi perditur: faciliter recuperari poteſt: nō eſt nimis precioſa: ſed ſi ſemel perditur ꝛ nunꝙ pōt recupari: certe illa merito pōt dici pcioſa et dꝫ dici. A ſimili eſt de ꝟginitate. virginitas eñ ſm doctores / ſtat in duob⁹. ſ. in integritate carnis: ꝛ in propoſito mētis: ꝛ ſi aliq̄s iſta duo pdit: tūc nō eſt ꝟgo: ꝛ ꝟginitatē ampli⁹ recupare non pōt: nec de⁹ poſſet facere. vñ Hierony. ad Euſtochiū virginē. et allegat in decretis xxxij. q. v. ca. ſi paul⁹. ad iſtud ꝓpoſitū. audacter loquar cū oīa poſſit deus: ſuſcitare virginem nō poteſt poſt ruinā. ¶ Sed poteſtis hic q̄rere aliq̄s queſtiones pulchras ad ꝓpoſitum que pertractantur a doctorib⁹. Prima ſi aliq̄ ꝟgo violēter opprimat: mēte tñ ꝓpoſitū ꝟginitatis habeat: nūqd virgo dici pōt? Dicēdū eſt ſm doctores: ꝙ ſic: nec pdit meritū ꝟginitatꝫ nec aureolā: q: etſi īregritatē carnis pdidit: nō tñ mentis. vñ dixit Lucia. Si me inuitā violari feceris: caſtitas mihi duplicabit ad coronā. nō q̄dē ꝙ habeat duplicem aureolam: ſed de hoc duplex premiū reportabit. vnū de virginitate cuſtodita: aliud de iniuria illata. ¶ Scḋa queſtio ſi aliqua ſit ꝟgo carne integra: mente ꝟo corrupta: an talis dꝫ dici virgo? Dicūt doctores ꝙ nō: q: principali⁹ virginitatꝫ pdidit. Sed an pōt recupari ꝟginitas in tali? Dicēdū ꝙ ſic. nā cū pdidit ꝟginitatē nō perdidit niſi ſm ꝙ eſt ꝟtus: ꝛ virt⁹ nō amittit niſi per peccatum: penitendo de

peccato recuperat virtutē et aureolam?
¶ Tertia q̄ſtio ſi aliqua virgo ſit deſpōſa
ta: ⁊ decedat viro īcognita: talis obtinet
virginitatis meritū et aureolam? Dicen
dū ꝙ non. ⁊ cauſa eſt: q: tradendi ſe viro
ꝑ matrimoniū mente et corpe ꝑpetuo ꝓ
poſitū habuit. Cū ergo ꝩginitas ꝯcernat
vt dictū eſt: iſta duo. ſ. integritatē mētis
et carnis: qui perdit iſta duo: nunq̄ꝫ pōt
amplius recuperare eam. Merito ḡ iſta
virtus p̄cioſa dr: q: ſemel amiſſa nunq̄ꝫ re
cuperat. Iſtam virtutē virgo dulciſſima
katharina habuit excellētiſſime. Ipa em̄
iſtā tanq̄ꝫ theſaurū abſconditum in agro
inuenit: ⁊ pre gaudio illi⁹ vēdidit vniuer
ſa que habuit: ⁊ emit eā. Matth. vbi the
ma. Ipſa em̄ iſtā virtutē tanq̄ꝫ precioſum
encenium: cū tribus regibus aurū thus ⁊
myrrham. vt per aurū intelligam⁹ ꝓpoſi
tum mētis. per myrrhā integritatem car
nis. per thus deuotionē orōnis. dño ob
tulit. Mat. in. c. ij. Et videatis rogo quō
in ea iſta ꝩtus fuit merito precioſa. Illud
dr precioſum qđ magno precio emit. qn̄
em̄ pro cōſeruatione vel cōſecutiōe alicu
ius rei homo exponit ſe magno periculo
et finaliter obtinet qđ vult: tūc certe illđ
dicit precioſum: q: chare vel magno pre
cio emitur. exemplū de dđ. ij. Regū. xxiij.
qn̄ aquā adductā ſibi de ciſterna bethleē
noluit bibere: ſꝫ ſanctificauit dño: q: aq̄
ſanguinis erat. Modo ita eſt ꝙ in virgi
ne katharina iſta virtus fuit expoſita ma
gnis periculis: ſed finaliter per eā cōſer
uata: et iđ precioſa. Quinq̄ꝫ em̄ ſunt dñi
in q̄bus caſtitas periclitatur.
Primo in rerū affluentia ⁊ largitate.
Scđo in multa cū hoīb⁹ conuerſatione.
D Tertio in libertate.
Quarto in iuuentute
Quinto in pulchritudine.
¶ De primo ⁊ ſcđo dr in hiſtoria. Diuitijs
et pueris plena. De tertio ſequit. ſola re
māſit. De quarto dr. Cū eſſet ānoꝝ. xviij.
De quinto ⁊ vltio ſequit. Erat em̄ ſpecio
ſa valde ⁊ incredibili pulchritudine: oīm
oculis admirabilis videbat. Cū ergo ꝩgi
nitas dulciſſime Katharine iſtis ꝑiculis
eſſet expoſita: ⁊ tñ ꝑ eā finaliter ꝯſeruata
nunq̄d ex h̄ merito ſua virginitas potuit
dici p̄cioſa? Certe ſic. vt iā ſcđa cōtempla
tio finiat: in qua dixi: ꝙ dulcis kathari
na cōparat, et eſtīat ⁊c, q: precioſa; vt
ꝓ cōcordātia iſti⁹ partis dicam⁹ de ea: ꝙ
dñs de ea dixerat: qđ ſcribit Eſaie. xxviij.
Mittā in fundamētꝭ ſion lapidē p̄cioſuꝫ
vt per ſion q̄ interp̄tat ſpecula: intelliga
tur virgo Katharina: q̄ ſpeculata eſt deū
per lapidem precioſuꝫ ſua virginitas. Et
hoc de ſecūda contemplatione.

Tertia pars.

¶ Sed dixi in tertia ⁊ vl

tima contēplatione ꝙ beata katharina E
fuit mūda ⁊c. quia margarita. Margari
ta. em̄ venerādi dñi q̄ grata eſt oībus: lꝫ
nō ſit oīm gēmarū precioſiſſima: eſt tamē
cādidiſſima. vñ ſm Iſidorū oīm candida
rū gemmarū obtinet principatū. Sic a'ſ
mili de virtute ꝩginitatis: lꝫ non ſit ꝩtu
tum optima: q: complures alie virtutes
ſunt meliores ea. nam melior eſt hūilitas
q̄ꝫ virginitas: eſt tñ oīm virtutū pulcher
rima: et oculis iocunda. Aug. et Bern.
plus placuit deo marie humilitas: q̄ꝫ vir
ginitas. quātūcūq̄ꝫ em̄ ꝩgo fuiſſet: niſi
hūilis em̄ fuiſſet nequaq̄ꝫ dñm cōcepiſſꝫ.
Sicut em̄ flos eſt illđ qđ eſt pulcherrimū
in arbore: lꝫ nō ſit optimū: ſꝫ fruct⁹. Sic a
ſimili ꝩginitas nō eſt optima oīm ꝩtutū
ſed eſt flos eaꝝ. vñ Cyprian⁹. Uirginitas
eſt flos eccl'iaſtici germinis: dec⁹ et orna
mentū gr̄e ſpūalis. ⁊ iđ eſt oīm pulcherri
ma. vñ Cyprian⁹ ad ꝓpoſitū de ꝩginita
te ita inq̄t. Pulchritudinē maiorē q̄s eſſe
mare pōt decore ꝩginitatꝭ: q̄ amat a xpo
ꝓbat a iudice: dedicat deo: ꝯſecrat dño:
que ſola meret audire. Tota pulchra es
amica mea: ⁊ macu. ⁊c. Hec Cyprian⁹. Et
q: ſic virginitas eſt ꝩt⁹ ita pulchra ⁊ mū
da: reperio ꝙ digne tribus rebus valde
pulchris ⁊ mundis cōparatur.
Primo margarite: quā comparationē in
preſenti tractam⁹.
Secundo ſapphyro: qui eſt lapis ſumme
medicine. de quo dicit lapidarius. et qui
eū portat: caſtiſſimus eſſe iubetur.
Tertio regno celeſti vel ciuitati paradiſi.
vñ poſtq̄ꝫ Iohes in Apocal'. c. xxj. dixit ꝙ
muri ciuitatꝭ erāt ex oī lapide p̄cioſo: ⁊ ꝙ
ciuitas erat mūda ſicut aurū mūdū: dicit
ꝙ habebat duodeci portas: q̄ quidē fure
ex. xij. margaritis. Dictū eſt em̄ iā: ꝙ per
margaritā intelligit ꝩginitas. ex quo ſe
quitur ꝙ ꝩginitas eſt porta celi. Hoc aūt
non ſic eſt itelligēdū: ꝙ ſole ꝩgines intrēt

celū:ſed dr̄ ꝓ tanto: qꝛ ſicut ꝑ portā quis intrat domū vel ciuitatē: ſic mediāte btā v̄gine:q̄ nec p̄mā ſimilē viſa eſt nec hr̄e ſequentē:q̄ eſt ſtella matutina:mundi princeps ꝛ regina:ſola v̄go digna dici.ſ.matꝰ dn̄i:hoīes ītrāt domū vel ciuitatē celeſtē vn̄ ipſa dr̄.felix celi porta. In figura huiꝰ Jobes v̄go in atriū pōtificis priꝰ ītrauit et petrū ꝯiugatū ītroduxit. Iſtā ſiſitudinē v̄ginitatꝭ.ſ.cū regno celeſti oſtēdēs ſaluato: Mat.xxv.dicit. Simile eſt regnuꝫ celoꝝ.x.virginibꝰ.lꝫ em̄ per iſtū numeruꝫ vniuerſitas virginum intelligi poſſet: tn̄ ſpāl'r pn̄t intelligi.x.excellētiſſime v̄gīes. Prima q̄ inter oēs obtinet p̄ncipatū: eſt maria mater dei. ſcd̄a dulcis katharina. tertia gratiſſima agnes. quarta gl'ioſa lucia.quinta precioſa agatha. ſexta ſancta cecilia. ſeptima formoſa eulalia. octaua gratioſa engratia. nona v̄tuoſa iuliana. decima ꝛ vltima pulcherrima vrſula. Prima em̄ iſtarū ducit quandam choream in regno celeſti an̄ faciē dei et agni. Poſt eā veniūt ille.nā adducenꝭ regi v̄gines poſt eā.in pſ̄.xliiij. Et oēs inſimul cātāt vnā cantilenā ita gratā:ita melodioſaꝫ:ꝙ nemo pōt dicere niſi ipſe.vn̄ Jobes de v̄ginibꝰ in Apoc.xiiij.dic̄ ꝙ cantabāt ꝛc. ſeq̄tur.nemo poterat dicere canticū niſi ille. Et ſm̄ ſctm̄ doctorē.ij.ij. q. clij. iſtud eſt: qꝛ leticiā:q̄ denotaꝭ in cātico: de integritate mētis ꝛ corpis/nemo hꝫ niſi ſole virgines.Et ſic tertia et vltima contēplatio finiꝭ: in qua dixi ꝙ btā katharina ꝑ v̄tutem ſue v̄ginitatis munda eſt ꝛc.qꝛ margarita:vt de ipſa dicaꝭ pro concordantia ꝙ eſt margarita fulgens. Prouer.xxv. Et hec de tertia et vltima contēplatione. Dicaꝭ hiſtoria et fiat finis.Deo gr̄as.

¶ In feſto ſctē Lucie v̄gi.ꝛ mar. Ser.j.

Luceat om̄ibus qui ī domo ſunt. Mat.v.c.ꝛc.Quia nomē virginis glorioſe hꝫ duas deriuationes et interpretationes. prima introductio ſm̄ primā deriuationeꝫ:vel interpretationem. eſt iſta. Sicut ꝓpa opatio ignis ē calefacere vel ardere: ita ꝓpria opatio lucis eſt lucere ꝛ illuminare. ſed intātū eſt intrīſecū: qꝛ ſi hoc nō faceret:nō eſſet ignis.igiꝭ intantū lucere et illuminare ꝓpriū luci:ꝙ ſi hoc nō faceret:nō eſſet lux, ſi igiꝭ ignis; opꝫ ꝙ ardeat. Unde dixit xp̄s. Ignē veni mittere in terrā:ꝛ quid volo niſi vt accēdaꝭ. Luc.xij Igiꝭ ſi lucia dr̄ a luce:ꝛ eſt.lux: opꝫ ꝙ luceat.ꝛ hoc eſt qđ dic̄ thema de ea. Luceat oībus qui in domo ſunt. Scd̄a introductio thematis vel interpretatio eſt iuxta iſtud nomē lucia. Nam dr̄ quaſi lucis via oēs ſm̄ ꝙ dicit apl's in hac vita preſenti ſumus viatores.per fidē et ſpeꝫ ad termi nū glorie et vite eterne tendimꝰ. Mō ita eſt ꝙ ambulātes ꝑ aliquā viā indigēt luce:vt dicit xp̄s Joh.xj. Qui ambulat in tenebris:neſcit quo vadat. Pro tāto quia ī vita ſua īdigebat luce Zacharias ad ambulandū : orabat deū et dicebat Luce.j. Illuminare his q̄ in tenebris et ī vmbra mortis ſedēt:ad dirigendos pedes nr̄os in viā pacis. Quia oēs igiꝭ in domo dn̄i cū conſenſu vnius fidei ꝛ ip̄us in via dn̄i ambulamus:ꝛ luce ſp̄uali ꝑ viam indigemus:ꝛ lucia eſt lucis via:igiꝭ luceat oībꝰ q̄ in domo ſunt.qđ eſt thema. Pro ꝓſecutione iſtius thematis/in preſenti ſermone due ſpeculationes ſunt tractāde ad honorem beate lucie.

Prima ſpeculatio q̄re dicꝭ beate lucie in prima p̄te thematis impatiue. luceat.

Scd̄a ſi beata lucia habeat potētiā ſufficientē vt luceat oībus qui ī domo ſunt.

Prima pars.

¶ Circa primuꝫ nota ꝙ dr̄ btē lucie īpatiue ꝙ luceat ꝓpꝭ duo. Primo ꝓpꝭ noſtrā indigētiā humanalē. Scd̄o ꝓpter ſuā prerogatiuā ſpecialem. ¶ Quātū ad p̄mū nota ꝙ dixit deꝰ ſtatim poſt creationē mūdi Gen.j. īpatiue. Fiat lux. Dicūt doctores ꝙ h̄ erat valde neceſſariū in creatione:qꝛ cū non poſſet aliquid ītellectualiter nec corpal'r palpare vel videre ſine luīe: fruſtra mūdus ꝑ deū fuiſſꝫ creatꝰ ꝓpꝭ hoīeꝫ niſi videret mūdū. Cū igiꝭ nihil poſſet videri ſine lumīe: neceſſariuꝫ erat creare lucem. Vn̄ Amb. de mūdi ornatu. Exordiū ſumere niſi a luce. fruſtra em̄ eſſent niſi viderenꝭ: edificium aliqđ dignū patriſſamilias habitaculo:q̄ extruere deſiderat:anteq̄ꝫ fundamēta ponat:vn̄ lucē imponat explorat. q̄ ſi deſit tota domꝰ deformis eſt. lux em̄ eſt que reliquos domus cōmēdat ornatꝰ. hec ille. Ptꝫ igiꝭ ꝙ in mūdi creatiōe īperatiue dixit deꝰ.fiat lux. Lux em̄ eſt deꝰ.lux eī eſt q̄ reliquas domꝰ cōmēdat ornatꝰ;qꝛ ſine lu

mine nō poterāt aliquid videre:percipe⸗
re:cognoſcere:vel intelligere. Ad ꝓpoſitū
ſicut eſt in mūdi creatiōe materiali: ſic eſt
in mundi recreatione ſpirituali ſm Aug.
ſuper Gen̄.ad litterā. Imperatiue dꝛ bea⸗
te lucie in prima parte thematis. Fiat lux
qꝛ hoc eſt ſpūali hoīe in vita ſpūali. Uide
mus enī in practica ⁊ in ſciētia ꝑſpectiua
ꝙ ad hoc ꝙ ſe potētia viſiua cōiūgatᷣ ſuo
obiecto viſibili:neceſſaria eſt lux. ſi enī nō
ſit integra ⁊ bene diſpoſita ⁊ obiectum in
debita diſtātia et proportione approxima
tū ⁊ mediū ſit illuminatū:nūꝙ̄ potētia at
tingeret ſuū obiectū. ſpecialiter aīa nr̄a ē
quedā potētia:īmo tres potētie.ſ. memo
ria/intelligētia/volūtas.que habēt cōiū⸗
gi in ſuis bonis operibꝰ ſuo obiecto: q̇ eſt
deus: nō tn̄ pn̄t coniungi ſine medio illu⸗
mināte.ſ.interceſſionibus ſanctoꝝ:⁊ meri
tis ſpecialiter btē lucie: que eſt lux vie. vn̄
dicit Diony. de celeſti hierarchia. ꝙ regu
la eſt inuiſibilis deitatis:vt īferiora redu⸗
canᷣ ad ſuperiora ꝑ media. hoc mediū eſt
btā lucia: ſine quo obiecto aīa nr̄a ſpūali
ter deo cōiūgi nō pōt. Et ideo ꝓ ſalute im
petranda orabat dauid dicens. Emitte lu
cē tuā et veritatē tuā. Sapiēs Ecc̄i.xxxvj.
Oſtende nobis lucē miſerationū tuarū.i.
beatā luciā. Patet igitur ꝙ noſtra indigē
tia humanalis dicit beate lucie ꝙ luceat.
¶ Sed dixi ſcd̄o ꝙ beate lucie dꝛ impera⸗
tiue ꝙ luceat ꝓpter ſuū priuilegiū ſeu pre
rogatiuā ſpecialē. Regulā iuris dic̄. Pri⸗
uilegiū dꝫ amittere: q̇ permiſſa ſibi abuti
tur ptāte. et ſunt verba Greg̃. in regiſtro:
que etiā allegaᷣ.xj.q.iij.c.priuilegiū. Et
alia regula.priuilegiū dꝫ amittere qui cō⸗
miſſa ſibi nō vtitur poteſtate. ¶ Ad ꝓpoſi
tū tria ſunt priuilegia lucis.

Primum purgare.
Secundum delectare.
Tertium ſanare,
Purgat feces.
Delectat oculos.
Sanat infirmos.

Iſta ṗuilegia btē lucie appropriaᷣ. Pur
gat feces rōne ſui purit͛atꝫ virginalis. Nā
fuit ita pura ꝙ datis ſibi minis per paſca
ſiū ꝙ duceretur ad lupanar:vt fugeret ab
ea ſpūſſctūs. Rn̄dit nō inquinaᷣ corpus:
niſi de cōſenſu mētis. Et ſi me inuitā vio⸗
laueris ⁊c̄. Et notate de eiꝰ puritate virgi
nali ſicut notat ſctūs Tho. ī verbis lucie.
Nō inq̄naᷣ corpꝰ. qꝛ virginitas eſt virtus
deo placēs. ⁊ ṗncipaliter ⁊ formaliter ſtat
in integritate mētis. ſcd̄o materialiter in
integritate corꝑis. Et ſi ṗmū ꝑdiᷣ. ſine ſe
cūdo ꝑdit. ſi ſcd̄o ſine ṗmo nihil ꝑdit quo
ad deū:īmo ſi patiᷣ iniuriā hꝫ meritū du⸗
plicatū. iō ſequiᷣ in hiſtoria: ꝙ tāto pōde
re fixit eā ſpūſſctūs. Nota duo. ṗmū ꝙ in
corꝑe nō fuit mota. Nā ꝑ hoīes lenones ⁊
boues tracta: nō fuit mota ⁊ īmobilis ꝑ⸗
māſit. vn̄ nota ꝙ ex īmobilitate corꝑis ar
guiᷣ īmobilitas mētis. ſicut pꝫ. ꝙ q̄ īuitꝰ
ad aliq̇d trahiᷣ: in q̊ innuiᷣ ꝙ illud qd̊ fa
cit ī oꝑe: nō hꝫ ī corde. ſequiᷣ ī hiſtoria ꝙ
ꝑ malos pctōres ⁊ lenones tracta nō fuit
illuſa. In q̊ pꝫ magna pietas ad alios. In
q̊ pꝫ ꝙ de ea poſſumꝰ dicere illud qd̊ ſcri⸗
biᷣ Iob.ſ. Lux ī tenebris lucet: ⁊ tenebre
eā ⁊c̄. Et ſic pꝫ de puritate lucie exercitata
Et ſic hꝫ primū ṗuilegiū lucis.ſ. purgare
feces. Scd̄m ṗuilegiū lucis ē ꝙ delectat
ocl'os. Ecc̄s.xj. Dulce lumē ⁊ delectabile ē
ocl'is videre ſolē. Iſtud ṗuilegiū hꝫ lucia
a deo ſibi ꝯceſſum ſuꝑ lumē ocl'oꝝ. Tertiū
ṗuilegiū lucis ē ꝙ ſanat īfirmos. nā infir
mi q̇ in nocte fuerūt grauati aduenīēte lu
ce releuanᷣ. Iſtud ṗuilegiū ꝯceſſum eſt lu
cie: q̄ ſanauit matrē ſuā a fluxu ſanguinis
ad ſepulcrū btē agathe. dic. ſi igiᷣ priuile⸗
giū dꝫ amittere q̇ ſibi ꝯceſſa abutiᷣ ptāte
et nō vtiᷣ ptāte: cū priuilegia lucis ſint cō
ceſſa btē lucie. Nā īperatiue dꝛ ī themate.
Luceat lucia. Et ſic pꝫ ṗma pars nr̄i ſmo
nis: q̄re īperatiue ſibi dꝛ: luceat. Sic luce⸗
at btā lucia lux vr̄a corā hoībꝰ: vt videant
opera vr̄a bona: et glorificēt patrē veſtrū
qui in celis eſt. Mat. vbi thema.

Secunda pars.

¶ Dixi in ſecunda parte ṗncipali ꝙ eſt vidēdū ſi btā lucia ad hoc
habeat potētiā ſufficiētē: vt luceat oībꝰ q̇
in domo ſunt. Rō iſtiꝰ inq̄ſitiōis eſt: qꝛ ali
qua eſt lux q̄ nō pōt lucere oībꝰ q̇ in domo
ſunt: vt cādela vel cereus vl'ignis q̄ nō lu
cēt oībꝰ: ſꝫ magis ꝓpinquioribꝰ ⁊ alijs ſm
ꝙ magis vl' minꝰ diſtāt ab illo lumine. Si
igiᷣ btā lucia hꝫ lucē talis ꝯditiōis nō po
terit lucere oībꝰ q̇ ī domo ſunt. ſꝫ illis qui
ꝓpe. nō illis q̇ lōge. Rn̄deo duplex ē lux.
q̄dā celeſtis vt ſol ⁊ ſtella: q̄dā elemētaris
vt ignis. ṗma illumīat īdifferēter ad oēm
partē longe et ꝓpe, a dextris ⁊ a ſiniſtris.

ſecunda nõ niſi illis qui ſunt ꝓpe: vt pꝫ intuẽti. Ad ꝓpoſitũ lux lucie fuit ſpũalis nõ elemẽtalis: ideo fuit ſufficiens ad illuminandũ oẽs longe ꝛ ꝓpe. Pꝫ igr̃ ꝙ beata Lucia habuit potẽtiã ſufficientẽ: vt luceat oĩbus qui in domo ſunt. vt poſſimꝰ de ea dicere ꝑ concordãtia. Erat lux vera que illuminat ꝛc. Et ſic beata lucia hꝫ ꝛc.
Quattuor em̃ ſunt q̃ lucẽt ſicut lucia.
Primo res attenuata.
Scdo res clara.
Tertio res fricata.
Quarto res vncta.
Sic beata lucia ad ſimilitudinẽ iſtaꝝ rerũ lucet et dat lucẽ. primo ſicut res attenuata per abſtinentiã. ſcdo ſicut res clara per ſapientiam. tertio ſicut res fricata. ꝑ patiẽtiã. q̃rto ſicut res vncta per mĩam.

¶ Dico primo ꝙ lucet res attenuata. Pꝫ qꝛ lux in ſubtilibꝰ ꝛ tenuibus recipitur: ꝛ a groſſioribus repellit̃: non recipitur lumen niſi in ſupficie vt pꝫ de pãno veteri vl' veſte. pꝫ de laterna. de corpe autẽ tenui: vbi lumẽ eſſet: ſi eſſet groſſuꝫ nihil reciperet de lumine. ſicut lux ſpecialr̃ lucia ipa erat pãnus attenuatus. vel ꝑ abſtinentiã corpus ſuũ erat ſubtile et extenuatũ ꝑ ieiunia et vigilias. Vigilauit ad ſepulcrũ beate Agathe ꝓ infirmitate matris ſue: et ſic corpus macerauit. et ſic lumen ſue puritatis ꝛ ỽginitatis qd̃ intꝰ in aĩa ſua erat: qd̃ ſicut candela in lucerna. ſic in ea tenebre trãſierũt matrimonij: et verũ lumen. i. virginitas iã lucet. ſ. Iob. ij. Qꝛ igit̃ lucia eſt res attenuata per abſtinentiaꝫ, recipit lumẽ per continentiã. ꝛ talis res. ſ. ſubtil' tenuis ꝛ attenuata cõit̃ in ea lumẽ lucet. g̃ luceat oĩbꝰ q̃ in domo ſunt.

¶ Dixi ſcdo ꝙ lucet res clara. vt pꝫ ĩ aere ꝑ diffoꝛmitatẽ vbi recipit̃ lumẽ. Pꝫ ĩ aq̃. in aquis relucẽt vultus ꝓſpicientiũ. ſicut ſpecialiter lucia ꝓpter diuinalẽ ſapiẽtiã. ſapiẽtia diuinalis clara eſt: ꝛ nunq̃ marceſſit: ideo dic̃ de ea ſalomon Sapiẽ. vij. Propoſui ꝓ luce habere illã. Iſtam diuinam ſapiẽtiã habuit lucia. qꝛ cũ paſcaſio de ea diſputauit et allegauit aplm̃ dicẽtẽ Caſte viuẽtes tẽplũ dei ſunt. dic. De iſta ſapiẽtia ſcribit̃ Eccl's. viij. ſapiẽtia hoĩs lucet in vultu eiꝰ. quia ſapiens hꝫ vultũ verſuꝫ ad deũ: qui eſt vera lux ſicut ad ſpeculũ. Et ſicut claritas ſpeculi lucet ĩ facie verſa ad ipſum: ſic ſplendor diuine ſapiẽtie relucet in facie ſapientis ẜm deũ: non ſapientis ẜm mundũ. ſapiẽtia diuina. ꝛ nõ terrena de qua loquit̃ Iacobꝰ in canonica ſua ca. iiij. que hꝫ dorſum ad deũ. Et nota ꝙ bñ dicit tex. ſapiẽtia hominis. ſcꝫ dñi lucet in vultu eius. ſ. in anterioribus in ſpũalibus q̃ anteriora ſunt. nõ ſicut ſapientia mũdi: qui ſapiens ẜm mundũ lucet in vultu eiꝰ. et non in anterioribus in ſpũalibus: ſed in poſterioribꝰ que mundi ſunt. qꝛ igit̃ lucia fuit res clara per ſapiẽtiã diuinalẽ: et talis res cõiter lucet. igit̃ lucia luceat omnibus qui in domo ſunt.

¶ Dixi tertio ꝙ lucet res fricata. Patꝫ in enſe vel gladio vel armis polit'. qꝛ radiꝰ deſcendens ſup corpus politum: generat ſplendorẽ reſultantẽ in politũ ſicut lux lucia per patientiã. pꝫ in ſuo martyrio. qd̃ ꝓ xp̃o ſuſcepit. vbi tribulationẽ martyrij ſuſtinuit patiẽter. ſicut em̃ puluis aufert a gladio vel enſe immũdiciã et rubiginẽ. Ita tribulatio ſanctoꝝ que dat̃ in martyrio cũ ipſorum patientia culpã omnẽ abſtergit. qꝛ falce martyrij oĩa reſecantur. ꝛ politum martyrẽ et lucentem reddit. ſic martyres q̃ ſunt ſtelle polite et ſtelle lucẽtes: q̃ nõ extinguũtur a nocte. i. ab aduerſitate: vel ad tribulationẽ: que dãt lumẽ in cuſtodijs ſuis. Baruch. iij. Quia igitur lucia fuit res fricata in martyrio per patientiã: et talis res cõmuniter lucet. luceat ergo lucia oĩbꝰ qui in domo ſunt.

¶ Dixi quarto ꝛ vltimo ꝛ finis: ꝙ lucet res vncta. pꝫ in oleo qd̃ eſt clarũ et nitidũ: et multũ recipit de lumine res vncta et lucet. ſic vnxit lucia per mĩam vitam ſuã. põt dicere cũ dauid. vnxit me vnctione miẽ ſue. Diſtraxit om̃ia que habuit et pauperibus dedit. habes in hiſtoria. Dic ideo pro cõcordãtia poſſumꝰ ſibi dicere: quaſi luna plena. ſ. rore ꝛ humore miẽ. in diebus ſuis lucet. Eccli. l. qꝛ lucia eſt lux. et ſibi dr̃ in patientia luceat. et ad lucendum hꝫ potentiã ſufficientẽ oĩbus qui in domo ſunt. vt igit̃ habeat ſuũ opus et effectũ: lucia luceat oĩbꝰ q̃ in domo ſunt.

¶ In feſto ſctẽ Lucie ỽgi. ꝛ mar. Ser. ij.

ECce ego mitto: angelũ meuꝫ: q̃ preparabit viam tuã ante te. Matth. xj. ꝛc. Quia ergo in p̃nti ſermone de beata Lucia: vt

de angelo debemus loqui: reginā angelo
rū debemus primo ſalutare dicēdo. Aue
maria. Ecce ego ⁊c. In preſenti ſermone
de beata Lucia iuxta duas partes thema
tis/erūt due cōſiderationes.

Prima ↄſideratio ꝙ beata lucia cū āgelo
habet cōparationē. Nā de ea dicit xps.
Ecce ego mitto angelū meum.

Secunda conſideratio beata lucia cū an-
gelo non habet differentiam in ſuo ope
Nam de ea dicit xpus. Qui preparabit
viam tuam.

Prima pars.

¶ Prima igitur cōſide-
ratio nr̄i ſermonis erit videre quō beata
Lucia cū angelo hꝫ conuenientiā et cōpa
rationē. quia xps dicit de ea in p̄ma par-
te thematis. Ecce ego mitto angelū meū.
Et ꝑ declaratiōe iſti⁹ tractatus habem⁹
hoc fundare ꝙ lucia ꝓpter ꝟginitatē cō
parat angelo. ⁊ hoc ex ſnīa Chryſoſtomi:
qui dicit ſup Mattheū. q: xps dicit ſadu
ceis querētib⁹. Mat. xxij. de quadā ſeptē
nupta in reſurrectiōe cui⁹ erit vxor: qui
r̄ndit eis ſic. In reſurrectione neqꝫ nubēt
neqꝫ nubētur: ſed erūt ſicut angeli dei in
celo. Xps hic dicit duas propoſitiones.
Prima ꝙ hoīes ſunt ſic angeli dei. ⁊ nota
ꝙ li ſicut dicit cōparationē. Scd̄a ꝙ non
oēs hoīes ſunt ſicut angeli dei: ſed illi q̄
nec nubēt nec nubētur: ſed tales ſunt ꝟgi
nes: ſequit igit ꝙ hoīes propter virgini
tatē cōparant angelis dei in celo. Hoc ꝓ
bat Hierony. dicens. Virginitas ſoror eſt
angeloꝝ. Nā et in carne viuere pter car-
nē: magis eſt angelicū q̄ humanū. Et me
rito ꝟgines comparant angelis propter
tria q̄ ipſis angelis ſunt annexa ⁊ ꝓpa.

Primū cum deo propinquitas.
Scd̄m in natura ſimplicitas.
Tertiū in ſuo eſſe incorruptibilitas.

¶ Dico p̄mo ꝙ angeli habēt cū deo pro-
pinq̄tatē. Inter oēs ſpecies creatas: an-
gelica eſt deo ꝓpinquior. q: magis parti
cipat de diuina bonitate. ſic ꝑ oīa ꝟt⁹ vir
ginitatis eſt deo ꝓpinquior. qd̄ ptꝫ: Naꝫ
xps nullā rem ꝓpinquiorē habuit in hoc
mūdo: q̄ matrē ſuā. et illa ꝟgo virginū.
Item xps venit in hunc mundū ſicut via
tor. viatori aūt propinquior eſt qui p̄mo
eū precedit: ⁊ qui p̄mo eū ſubſequit. ſed
qui prius eū preceſſit fuit Johes bapti-
ſta: et ille virgo. et qui primo eū ſubſecu-
tus eſt in gradu ꝓpinquiori: q: filij duaꝝ
ſororꝝ fuit iohānes euāgeliſta virgo: ꝓpt
qd̄ fuit diſcipul⁹ quē diligebat ieſus. Se
quit igit ꝙ virginitatis virtus inter oēs
virtutes ꝓpinquior fuit xp̄o. imo et mag
dilecta virtus. Vn̄ dicit Beda ſup lucam.
ꝙ ſicut xps natus eſt tpe pacis ad innuē
dum ꝙ multū diligit pacem: ita naſci vo
luit de virgine et eſſe virgo: ad innuendū
ꝙ multū diligit virginitatē. In ſignū in-
quit hui⁹ beda: virginē habuit matrem:
virginē precurſorē: virginē dilectū. Per
iſtam virtutē multū fuit propinqua xp̄o
beata Lucia. Nā iſtam ꝟtutē amauit: iſtā
elegit: iſtam vocauit. vn̄ habetur in hiſto
ria cū mater ſua tractaſſet ſibi ſponſum: ⁊
vellet eā in matrimonio copulare: ipſa ꝓ
virginitatē amoris: nō habentē niſi xp̄m
ſponſum reſpōdit mr̄i iam curate a fluxu
ſanguinis meritis filie et interceſſionib⁹
beate agathe. dicēs. Mater mea ecce ſa-
nata es: ꝑ ipſum te precor q̄ ſuis orōnib⁹
te ſanauit ꝙ de cetero nō nomines mihi
ſponſum. Patꝫ igit ꝙ ꝑ virtutē virgini-
tatis beata lucia cōparatur angelo: q: hꝫ
cum deo ꝓpinquitatē: ꝓpter quod meri-
to ex quo lucia cū angelo in hoc hꝫ conue
nientiā et comparationem: xps de ea di-
cit ī themate. Ecce ego mitto ange. meū.

¶ Dixi ſcd̄o ꝙ angeli hn̄t in ſua natura
ſimplicitatē. ſunt eīn angeli ſm doctores
ſpūs non mixti: ſed ſimplices et materia
carētes. Sic virtus ꝟginitatꝭ fecit beatā
Luciā ſpūalem nō carnalē: formalem nō
materialē. q: in virginib⁹ maxime viget
rō. in quo conſiſtit ratio formalis hoīs et
dn̄atur carni que ē materiā eſſe ſubiectā.
Non ſic in alijs luxuriantibus: et mr̄imo
nio male vtētibus. Iſtā ſimplicitatē ha-
buit a ſpūſancto btā lucia: qn̄ dixit paſca
ſio. Caſte viuentes tēplū dei ſunt: et ſpūſ-
ſctūs habitat in eis. Joh. iij. qd̄ natū eſt
ex ſpū: ſpūs eſt. Item habuit in h̄ ꝓprie-
tatem corporis glorificati. qd̄ quātācūqꝫ
violentiā habeat nō mouet niſi ſpūs ve-
lit ipſuꝫ mouere. Itē formalitatē habuit
qn̄ ſuo corpori qd̄ erat materia intātū do
minata eſt: ꝙ mille viri ⁊ tot paria boum
nō potuerūt eā trahere: ſed tāto pondere
fixit eā ſpūſſctūs vt ꝟgo dn̄i imobilis per
maneret. Dn̄iū iſtud qd̄ habuit ſupra car
nem ſicut forma ſup materiā: figurat do-

minio qd habuit homo in ſtatu innocentie: q̄ dn̄atus eſt oib' aialibus q̄ mouent̄ ſup terrã. Gen̄. i. Sic et btã lucia p vtutẽ hũilitatis et vginitat. i. oib' moribus q̄ ſunt a carne: q̄ dicunt̄ aialia q̄ſi ſine rõne ꝯ ſpm̄ inſurgũt. vñ pȝ ꝙ btã lucia cõpat̄ angelo p virginitatẽ: qꝛ habuit ĩ natura ſua ſimplicitatẽ. fuit ſcȝ nõ caro. fuit forma nõ materia: ꝓpter qd merito ex q̄ lucia cũ angelo habuit ꝯuenientiã. et cõpationẽ: xps de ea dic̄ in themate. Ecce ego mitto angelum meũ.

¶ Dixi tertio ꝛ vltimo ꝙ ſicut angelus hȝ incorruptibilitatẽ. Angeli natura ſunt incorruptibiles: qꝛ ſpũs ſunt: ꝛ materiã nõ hñt: q̄ ſubiectũ gñationis et corruptiõis eſt. in. i. phoꝝ. Pro tãto dic̄ Dionyſius de celeſti hierarchia ſup illo qd ſcribit̄ Exo. xxxvi. ꝙ moyſes fecit q̈ttuor colũnas ĩ tabernaculo de lignis ſethim ĩputribilib' ꝛ incorruptibilib': p quas colũnas angeli deſignant̄. Inq̈t Diony. Bene he colũne de lignis ſethim facte dicunt̄. qꝛ ſpũs angelici ĩcorruptibiles natura ꝛ ĩmortales ſunt cõditi: ꝛ ĩ ſua ꝯditiõe ſemp puritatẽ cuſtodiũt. Ad ꝓpoſitũ btã lucia p virginitatem in hoc angelo eſt ſimilis: qꝛ vginitas virt' eſt incorruptibilis. Vñ Hieron. vginitas eſt in carne corruptibili ꝑpetua cũ incorruptione. Iſtã incorruptibilitatẽ habuit btã lucia. nã non potuit corrũpi a ſua matre carnali: nec a ſuo ſpõſo mrĩmoniali. non a tyrãno paſcaſio. Sciebat eñ ꝙ dato ꝙ vim et violẽtiã ĩ corpe pateret̄ nõ pderet meritũ virginitat ꝛ incorruptibilitatis in aĩa. Vñ dixit paſcaſio ſibi minanti ꝙ faceret eã duci ad lupanar vt illuderet̄ a lenonib'. Rñdit ſi me inuitã violari feceris: caſtitas mihi duplicabit̄ ad coronã. Ptȝ igit̄ ꝙ btã lucia p vtutẽ virginitatis cũ deo hȝ ꝓpinquitatẽ. In ſua natura ſimplicitatẽ. In ſuo eſſe incorruptibilitatẽ. ſicut habent angeli. ideo xps merito vocat eam angelum dicendo. Ego mitto angelũ meum. iuxta primam partem thematis.

Secunda pars.

¶ **Sed pro introductio**ne ſcdi tractatus et ꝯſideratiõe eiuſdẽ qꝛ dic̄ xps de beata lucia. Ego mitto angelũ meũ. poſſum' dicere ad qd mittit eũ. ſcilȝ iſtũ angelũ/ ſctãm luciã? Et p rñſionẽ ad iſtam queſtionẽ tractabit̄ iſta ꝯſideratio quõ beata Lucia cũ angelo nõ hȝ drĩam in ſua opatiõe. iuxta ſcdaȝ ptẽ thematis. vbi eſt rñſio iſti' q̄ſtionis. q̄ prepabit viã ante te. Multa eñ ſunt officia angeloꝝ. nec diuina ꝓuidẽtia aliq̄d circa hũanam creaturã gñalr: et circa hoĩes in ſpeciali opat̄ niſi angeloꝝ miniſterio. Vñ Greg. in collecta. Deus q̄ miro ordi. ange. miniſteria hoĩmq; diſpẽſas ꝛc. Vñ ſan. Tho. i. pte ſum. q. cx. c. i. allegans origenẽ ſup numerũ angeloꝝ dic̄ mũdus op' eſt angelis. Angeli eñ pſunt iumẽtis ꝛ neceſſitati aĩalium ꝛ virgultoꝝ et plantationũ incremẽtis. Itẽ preſunt tpib' annis mẽſib' dieb' ꝛ horis. Ad qd fac̄ qd ſcribit̄ Apoc. ix. vbi legit̄: ꝙ ãgeli parati erãt in annũ horã et mẽſem ꝛ diem. Sed lȝ multa ſint miniſteria ꝛ officia angeloꝝ circa hoĩes: ſpeciale tñ offm̄ eſt angeloꝝ hoĩes dirigere in via ꝛ in vijs iuxta illud ps. xc. Angelis ſuis de' mãda. ꝛc. Qd poſſum' ꝓbare Nã popul' iudeoꝝ p deſertũ ambulãs angelũ habuit cuſtodẽ: q̄ oſtendebat per deſertũ ei viã. vñ dixit dñs moyſi Exo. xxiij Angelus me' precedet te. Et iſte angelus ſm doctores fuit michael. Itẽ tobias ꝓ eundo in rages ciuitatẽ medoꝝ/ angelũ habuit: q̄ oſtendit ꝛ ꝑparauit ſibi viã. iſte fuit raphael vt hr̄ Tob. v. Et angelus qñ (vt hr̄ Mat. ij.) appuit ĩ ſomnis ioſeph di. ſibi. Surge ꝛ accipe pueꝝ ꝛ matrẽ ei': et fuge in egyptũ ꝛc. Angelũ habuit q̄ duxit eũ p viã. et iſtemet angel' poſt mortẽ herodis reduxit dicẽs ioſeph. Surge ꝛ accipe puerũ ꝛ matrẽ ei' ꝛ vade in terrã iſrl' defuncti ſunt eñ qui q̄rebãt aĩam pueri. Et iſte fuit ãgel' gabriel: q̄ fuit cuſtos vginis marie ſm doctores: imo vgo maria habebat nõ ſolũ vnũ ãgelũ: ſed mille angelos ad ſui cuſtodiã deputatos. iux illd Cant. iiij. Mille clypei pendent ex ea ꝛc. Vñ. cõcludit̄ ꝙ multa ſunt officia et miniſteria ãgeloꝝ circa hoĩes: ſȝ iſtd eſt vnũ potiſſimũ: dirigere ꝛ cuſtodire hoĩes ĩ via Ad ꝓpoſitũ h applicãdo ſm metaphorã ꝛ ſilitudinẽ acceptã lucia dr ãgelus. q̄ris qd miniſteriũ vel offm̄ angeli habȝ? certe reſpondet tibi xps in themate. ꝙ preparat viã ante te. Sed ꝓ fine ſermonis/ ſũt hic vidẽda tria et notanda.

Prĩo iſte angel' btã lucia quã viã pregat.
Secundo quibus viam preparat,

gabriel fuit cus[...] huius mille angel[...] custodiam

Tertio quomodo preparat.

¶ Quantum ad primũ. angelus beata lucia quam viam preparat hominibus per virtutes ſuas et merita: viam que eſt xp̄s de qua ipſe dicit Johã.xiiij. Ego ſum via veritas ꝛ vita. ¶ Secundo quia per viam non bene preparatam ſine luce: quia in tenebris: non bene videt̃ via: propter quod dicit xp̄s Jobis.xij. Qui ambulat in tenebris: neſcit quo vadat. Jō lucia bñ eſt angelus: q̃ preparat hoībus viã: que eſt xp̄s. qꝛ ipſa dꝛ lucia quaſi lucis via. vel lux que ducit ad vitã. Mali ꝛ pctõres qui nõ habēt angelũ lucis luciã ad xp̄m: qui eſt via: ductorē. tales in tenebris ambulãt ſine lucia ꝛ ſine luce. viã errant: ad terminũ non perueniũt: habēt angelũ dñi nõ ductorē: ſed perſecutorē. vñ pſ. xxxiiij. de iſtis. Fiant vie illoꝝ tenebre ꝛ lubricũ: ꝛ angelus dñi perſequēs eos. ¶ Tertio ex quo eſt viſum ꝙ eſt angelus beata lucia: quã viam preparat: et quõ preparat: eſt vidēdũ qui ſunt illi quibus iſtã viã preparat. Et reperio ꝙ aliquid narrando de hiſtoria ſua: ꝙ preparat xp̄m viã quattuor gñib⁹ hoīm.

Primi ſunt errantes et excecati per luminoſitatem.

Secundi ſunt luxuriãtes ꝛ inquinati per caſtitatem.

Tertij ſunt diuites et abundantes per elemoſynam et pietatem.

Quarti ſunt timidi ꝛ puſillanimes ꝑ martyrium et penalitatem.

¶ Dico primo ꝙ primi q̃bus angelus btã lucia preparat viã ſunt errantes et excecati. Nõ ſolũ hoc facit ſpecialr̃ nr̃ angel⁹ lucia ꝑ ſuas virtutes et merita. Vñ dicũt q̃ ſunt in tenebris pctõꝝ: ꝛ nolunt videre et ambulare ꝑ xp̄i viã: illud Luc. j. Illuminare his q̃ in tenebris ꝛ in vmbra mortis ſedēt: ad dirigēdos pedes nr̃os in viam pacis. Sed etiã hoc facit corporaliter. vnde de⁹ dedit ſibi gratiã ſpecialē ꝛ priuilegiũ ſup lumē oculoꝝ: ſine quo nõ videtur via: nec ambulat̃ ꝑ viã. iō dꝛ lucia. q. dãs lucē oculis vt videãt viã. vnde xp̄s dicit de ea Eſa. xlij. Dedi te in lucē gētiũ: vt aperires oculos cecoꝝ. ꝛ ꝑ eã implet̃ illud euãgelij vbi thema. Ceci vident: claudi ambulant: leproſi mundantur.

¶ Dixi ſcđo ꝙ ſecũdi quib⁹ angelus lucia ꝑparauit xp̄m viã ſunt luxuriãtes ꝛ imundi ꝑ caſtitatē. Ipa continet lucē. ſicut em̄ lux ꝑ immũda trãſiēs nõ inquinat̃. exemplũ de radio ſolis: imo immũda ab imundicia exiccat ꝛ purificat. Sic lucia ꝑ imũdos hoīes lenones trãſiēs nõ fuit inq̃nata: imo in multis luxurioſis ꝛ immundis exēplo ei⁹ imundicia fuit extincta. In hoc priuilegio eſt ſimilis btē virgini: qꝛ tanta virt⁹ in ei⁹ facie fuit ꝙ oēm motũ luxurie in eã reſpiciētibus extinxit. Vñ de ea dici põt illud Job. j. In tenebris lucet: ꝛ tenebre eã nõ ꝯprehēderũt. ſic alijs luxurioſis ꝛ imũdis viã xp̄m parat ꝑ vtutē caſtitat̃ꝫ.

¶ Dixi tertio ꝙ parat iſte angel⁹ viã xp̄m diuitib⁹ ꝛ abũdantib⁹ / ꝑ elemoſynã ꝛ pietatē. Dicit̃ in hiſtoria ꝙ dixit mr̃i: ꝙ quicquid datura ſibi erat in dotē: daret ſibi vt pauperib⁹ erogaret. ꝛ ſequit̃ ꝙ ꝯtinue fiebat rerũ diſtractio ꝛc. Sꝫ fiat h̃ q̃ſtio quõ talis reꝝ diſtractio elemoſynarũ largitio cõiter et indifferēter ad oēm partē nõ iuenit̃ ꝙ faciebat lucia? Rñſio q̃dã eſt lux celeſtis ꝛ nõ impreſſa materie vt ſol ꝛ ſtelle. quedam elemētalis ꝛ materie impreſſa vt ignis. Prima illuminat indifferenter ꝛ ſe cõicat ad oēm partē ꝛ lõge ꝛ ꝓpe. qualis erat nr̃ angelus. Scđa nõ illuminat: nec calefacit niſi illos q̃ ſunt ꝓpe vt pꝫ intuēti: quales ſunt hoīes mũdi diuites ꝛ potētes: q̃ ſibi ꝓpinq̃s calefaciũt lumine ſuo: et nõ alios. Viã ſuã ſic lucia xp̄m preparauit diuitib⁹ ꝛ abũdãtib⁹: ꝙ eis nõ viã illã quã ducitis: ꝑ cõicationē veniendi ad deũ oſtēdit: ſed longe prope ꝛ indifferenter cõmunicãdo: ſicut facit lux celeſtis.

¶ Dixi q̃rto et vltimo ꝙ angel⁹ vere lucia viã xp̄m preparauit timidis ꝛ puſillanimibus ꝑ martyriũ ꝛ magnã penalitatē. Acerbũ em̄ fuit martyriũ ei⁹. Per iſtã viã venit ad xp̄m. ꝑ iſtã viã venerũt oēs martyres. Iſtã viã parat timidis angel⁹ nr̃ lucia. parat viã ſui martyrij exēplo oñdēdo formidinē: auferēdo timorē. ꝓpter qđ dixit in martyrio. Impetraui a dño idutias martyrij mei: vt credētib⁹ martyriũ auferã paſſionis: ꝛ nõ credentib⁹ vocē exultationis. Pꝫ igit̃ lucia quã viã ꝑparauit vt ſibi merito dicere poſſim⁹ illud Mat. xxij. Viam dei in veritate doces ꝛc. Explicit.

¶ Finiũtur ſermones ꝓprij de ſanctis venerabilis Santij porta ſacri ordinis predicatoꝝ profeſſoris: necnon ſacrarũ litterarum interpretis profundiſſimi.

jnº dūº dom. fo. 28.

¶ Sequuntur eiuſdem ſermones communes de ſanctis. Item ſermones ſeu collationes pro defunctis: cum quibuſdam figuris biblie: vna cum earūdem moralizationibus valde vtilibus.

¶ De apoſtolis ſiue ꝑ vno ſancto ſiue pluribus. Sermo.

¶ Sequebatur illum magnificans deum. Luce. xviij.

¶ Relictis oībus ſecuti ſunt eū. Luc. v.

RElictis omnibus ſecutus eſt eū. Luce. v. Secūdū ꝙ recitat ſacra ſcriptura: ⁊ declarat doctoꝝ ſnīa vera: ille merito xp̄m ſequit̄ et imitat̄: q̇ in hoc mundo viuit ⁊ vadit per viam

Caſtitatis et mundicie.
Paupertatis et indigentie.
Aſperitatis et penitentie.

¶ Primo dixi ꝙ ille perfecte ſequit̄ xp̄m qui relinquit deſideria carnis: ⁊ ſeruat caſtitatē ⁊ mundiciā. Rō eſt. ſicut em̄ deſideria carnis: ⁊ delectatiōes corporales īpediūt hoīem: ⁊ elōgāt a dei ſeruitio. ſimiliter ꝑ oppoſitū/mūdicia ⁊ caſtitas faciūt ⁊ reddūt nos aptos ⁊ diſpoſitos in eiꝰ obſequio. Ita īnuit apl's. j. ad Coꝝ. vij. Qui ſine vxore eſt: ſollicitꝰ ē q̄ ſunt dn̄i: quō placeat deo. q̇ aūt cū vxore ē: ſollicitꝰ ē q̄ ſunt mūdi: quō placeat vxori: ⁊ diuiſus eſt. Iō xp̄s q̇ caſtitatē ſeruauit ⁊ p̄dicauit: iohannē euāgeliſtā eiꝰ dilectū nubere volētē: a nuptijs reuocauit: vt liberiꝰ eū ſeq̄ret̄. Ex quo manifeſte apparet: ꝙ illi q̇ xp̄m perfecte imitant̄ ⁊ ſequūtur: oīa blādimēta carnalia debēt dimittere ⁊ cōtēnere. Virtutē huiꝰ rōnis tangit Cyprianꝰ loquēs in hec verba. Si xp̄m ꝯtinētia ſequitur: ⁊ regno dei virginitas deſtinat̄: q̇d eſt virginibus cū terreno cultu ⁊ cū ornamentis: q̇bꝰ dū hoībꝰ placere geſtiūt: deū offendūt. hec ille. Figurā huiꝰ habemꝰ Apoc. xix. ꝙ btūs Iohānes vidit celū aptū: ⁊ ecce equus albus. glo. i. caro xp̄i portās dei verbū. et q̇ ſedebat ſup eū: vocabat̄ fidelis ⁊ verax. ⁊ vocabat̄ verbū dei. et exercitꝰ q̇ ſunt in celo: ſeq̄bant̄ eū ī eq̇s albis. Vbi dic̄ glo. exercitꝰ. i. fideles ꝯ diabolū dimicātes. qui xp̄m ſequunt̄ ī eq̇s albis. i. corporibꝰ mūdis: vt de talibꝰ dicat̄ illō Apoc. xiiij. Virgines em̄ ſunt ⁊ ſequunt̄ agnū q̇cūq; ierit. Apparet igit̄ prima clauſula.

¶ Scd̄o dixi ꝙ ille xp̄m ſequit̄ q̇ tenet viā pauptatis ⁊ indigētie. rō ē qꝛ illi q̇ volūt ad ſtatū pfectiōis deuenire: ꝯſueuerūt tales oīa impedientia relinquere. Ita dicit btūs Grego. xl. lib. mora. Sūt nōnulli iuſtoꝝ: q̇ ad cōprehēdendū culmē pfectiōis accedētes dū altiora interiꝰ appetūt: exterius cūcta relinquūt. Modo ita eſt ꝙ diuitie tpales valde impediunt ⁊ retardāt nos a cōtēplatione dei: ⁊ a ſtatu pfectionis. ⁊ ſunt q̄ſi quoddā onꝰ impediēs ⁊ retardās nos: ne pfecte poſſumꝰ xp̄m ſequi. Nā vt dicit apl's. j. ad Timoth. vlti. Qui volūt diuites fieri: incidūt ī tentationē ⁊ in laqueū diaboli. Ideo ſeneca loquēs de diogene pho diuitiaꝝ maximo cōtēptore dicit ꝙ dum alexāder rex offerret ſibi munera: ſic r̄ndit. tolle inq̇t: nō em̄ ſunt hec munera hoīz: ſz onera iumētoꝝ. Apparet igit̄ ꝙ q̇ vult xp̄m ſeq̇: ⁊ cū eo eē pfectꝰ et virtuoſus: dz diuitias dimittere ⁊ abijcere: vt ip̄m pfectiꝰ ſequat̄. Ita q̇dā phi feciſſe legūt̄ ꝑut Hierony. in ep'la ad paulinū dicit: ⁊ allegat̄ ī decret3. xij. q. ij. c. gl'ia epi. in hec ṽba. Socrates ille thebanus hō quōdā ditiſſimꝰ: cū ad philoſophādū athenas ꝑgeret: magnū auri pōdus ī mari proiecit: nec putauit ſe poſſe diuitias ⁊ virtutes poſſidere. Vn̄ multomagis ſm̄ rōnē rectā ē vt hō oīa ſua relinq̄t ad h̄ ꝙ xp̄m pfecte ſeq̄t̄. Iō Hiero. ī ep'la ad ruſticū mōachū. Nudū xp̄m nudꝰ ſeq̄re. Iſtud etiā ꝯfirmat̄ ṽbo xp̄i Mat. xix. vbi legit̄ ꝙ q̇dā iuuenis diues venit ad xp̄m ⁊ ait illi. Magr̄ bone q̇d boni faciā vt habeam vitā eternā? ait illi xp̄s. Si vis pfectꝰ eſſe vade ⁊ vēde oīa q̄ habes: ⁊ da pauperibꝰ ⁊ veni ſeq̄re me. Appet g̊ ſcd̄a clauſula.

¶ Tertio dixi ꝙ ille xp̄m ſeq̇t̄: q̇ tenet viā aſperitat3 ⁊ pnīe. Rō ē qꝛ eſt differētia inter illos q̇ ī h̄ mūdo hn̄t delectatiōes ⁊ cōſolationes: ⁊ illos q̇ ſuſtinēt tribulatiōes ⁊ aduerſitates. qꝛ ꝙuis illi q̇ ī hoc mūdo ꝓſperant̄: in h̄ mūdo reputent̄ felices et bti ac tuti: ſz tn̄ ſm̄ rei ṽitatē ſunt infelices. Ita dicit ſeneca lib. de ꝓuidētia vbi ait. Nihil īfeliciꝰ eo cui nūꝙ accidit ad aduerſum: qꝛ male iudicauerunt dij de ipo. Idem epiſtola. lxx. Segetem nimia vbertas ſternit: rami onere frangūtur. ad ma-

[BIB]LIOTECA UNIVERSITARIA

turitatē nō ꝑuenit nimia fecūditas. hoc
eñ euenit illis: quos nimia felicitas cor-
rūpit. Et iō narrat valeriꝰ.li.vij. ca.ij. ꝙ
anaxagoras cuidā interrogāti q̇ſnā eſſet
btūs: ipe rñdit. nemo inq̇t ex his: q̄s tu fe
lices exiſtimas: ſʒ in illo nūero reperies q̇
a te miſer credit᷑. q꞉ ꝗ tales infelices ſunt
xp̄m nō ſequūt᷑: ſʒ potiꝰ mūdū ⁊ diabolū.
Sʒ ꝑ oppoſitū illi q̇ ī h̊ mūdo ꝓpter deū
ſuſtinēt aduerſitates: ⁊ ī h̊ mūdo reputā
tur miſeri ⁊ infelices: tñ apud deū ſ̄m rei
ꝟitatē ſunt felices ⁊ btī. q꞉ vt d꞉ Mat.v.
Btī q̇ ꝑſecutionē patiunt᷑ ꝓpter iuſticiā:
qm̄ ipoꝝ ē regnū celoꝝ. Iō tales xp̄m imi
tātur ⁊ ſequunt᷑: q̇ de h̊ reliq̇t nobis exē-
plū. ꝑut hr̄. j. Pet. c.ij. Xp̄s paſſus ē ꝓ no
bis vobis relinquēs exēplū: vt ſeq̄mini ve
ſtigia eiꝰ. Iſtud etiā pʒ ⁊ ꝯfirmat᷑ ſnīa xp̄i
Luce.ix. vbi legit᷑ ꝙ cū xp̄s ꝑdicaſſet di
ſcipulis ſuis: ꝙ oportebat xp̄m multa pa
ti: ⁊ a ſenioribꝰ ⁊ principibꝰ ſacerdotū re-
probari ⁊ occidi ſubiūxit. Si q̇s vult veni
re poſt me: abneget ſemetip̄m: ⁊ tollat cru
cē ſuam: ⁊ ſequat᷑ me. Apparet igit᷑ tertia
clauſula: ⁊ ꝑ ꝯñs tota regula p̄aſſumpta.
¶ Modo p̄dicta nr̄o ꝓpoſito applicādo
inuenio ꝙ iſte gl'ioſus apl's ⁊ martyr. N.
tenuit excellētiſſime predicta tria.
Primo ſeruauit mūdiciam ⁊ puritatē.
Scd̄o ſuſtinuit indigentiā ⁊ paupertatē.
Tertio ꝑtulit tribulationē ⁊ aduerſitatē.
¶ Dixi p̄mo ꝙ btūs. N. ſeruauit mūdiciā
⁊ puritatē. Et rō ē: q꞉ caſtitas ē tāta virtꝰ
⁊ tāte efficacie: ꝙ oīa bona opa ſine cōti-
nētia ⁊ caſtitate imꝑfecta ſunt. vñ dicit
Hiero. ī q̄dā epl'a. Quacūq̄ꝫ ꝟtute polleas
q̇buſcūq̄ꝫ opibꝰ niteas: ſi cīgulo caſtitatꝭ
careas: per te irā trahes. hec ille. Volēs ꝗ
btūs. N. ꝙ opa eiꝰ eēnt ꝑfecta: ⁊ deo ḡta:
ſeruauit mūdiciā ⁊ caſtitatē: vt pʒ ī eiꝰ vi
ta. dic ⁊c̄. vt merito poſſit dicere illud To
bie.iij. Mūdani ſeruaui aīam meā ab oī
concupiſcentia.
¶ Dixi ſcd̄o ꝙ btūs. N. ſuſtinuit īdigētiā
et pauꝑtatē. Et rō ē. q꞉ pauꝑtas ē tāte vir
tutis: ꝙ ē q̄dā via q̄ ducit hoīeʒ ad celū.
Ita dicit Chryſ. ſ̄mo.xviij. ꝙ paupertas
eſt q̄dā manuductrix q̄ ducit ad celū. Et
Aug. de ꝟbis dñi. Via celi eſt pauꝑtas: ꝑ
quā venit᷑ ad patrē. īcipe erogare ſi nō vis
errare. hec ille. Volēs igit᷑ btūs. N. ire re-
cto tramite ad celum: ſuſtinuit pauperta
tē ⁊ īdigētiā: vt pʒ ī eiꝰ legēda. dic ⁊c̄. Ita
vt de ſeipſo poſſit dicere illud pš. lxxxvij.
Pauper ſum ego: ⁊ in laboribus ⁊c̄.
¶ Dixi tertio ꝙ btūs. N. ſuſtinuit tribula
tiones et aduerſitatē. Et rō eſt. q꞉ quanto
aliq̇s in hac vita maiores ſuſtinet tribula
tiones: tāto ī celo maiorē ꝯſequet᷑ retribu
tionē. Ita dicit Hiero. ī epl'a ad cyprianū
loquēs ī hec ꝟba. Quāto ī hoc ſcl'o ꝑſecu-
tionibꝰ: pauꝑtate: inimicoꝝ potētia: mor-
boꝝ crudelitate fuerimꝰ afflicti: tāto plꝰ ī
futuro maiora p̄mia ꝯſequemur. Ideoq̄ꝫ
beatus. N. iſtā retributionē ſperabat ⁊ cu
piebat: iō ſuſtinuit tormēta ⁊c̄. vt pʒ ī eiꝰ
legēda. Potuit ꝗ ſibi xp̄s dicere illud Apo
ca.ij. Suſtinuiſti ꝓpter nomē meū: et nō
defeciſti. Ex antedictis igit᷑. ſ. ex maiori et
minori fiat rō ⁊ concludat᷑ ſic thema. igit᷑
btūs. N. relictis oībꝰ. ſ. vitijs carnis/diui
tijs/⁊ cōſolationibꝰ corporalibꝰ: ſecutꝰ eſt
eū. ſ. xp̄m. In q̇bꝰ verbis duo notant᷑.
Primo dilectio inflammata priuans noxi
um. relictis omnibus.
Secūdo perfectio inchoata omne fugās
ocium. ſecutus eſt eum.
¶ Circa p̄mū ē ſciēdū ꝙ cor īflāmatū ⁊ il-
luminatū igne diuini amoris ꝑ cognitio-
nē ſpūaliū: ꝯtēnit oīa tp̄alia tāq̄ꝫ noxia ⁊
nociua. iō btūs Bern. ita inq̇t. O munde
immūde ſi q̇s videret te: et cognoſceret te
quō tranſiturꝰ es: recederet a te: ⁊ fugeret
vanitates tuas. q꞉ vt dic̄ Ioh. ī ſua epl'a
cano. j. Ioh. ij. c. Trāſit mūdus et cōcupi
ſcentia eiꝰ. Hec oīa ꝑfectiſſime in btō. N.
ſunt impleta: q꞉ mūdū ꝑfecte vidit ⁊ cōtē
pſit: ⁊ receſſit ab ip̄o: ⁊ ſecutꝰ ē xp̄m. iō me
rito pōt dicere illud Iohā. xvj. Relinquo
mūdū ⁊c̄. Et vt iſta meliꝰ videatis: narra-
bo vobis hiſtoriā ⁊c̄. Deo gratias.

¶ In feſto plurimoꝝ martyꝝ. Sermo.

FOrtes facti ſūt in bello. ad Hebreos. xj. c.
Prout docet ſcriptura: et h̊
idē docet cōis experientia:
ac doctorū vera ſnīa: ꝓpter
tria in ſpeciali aliquis dicitur ⁊ iudicatur
eſſe fortis. ſcilʒ
Cū pōt ꝑfecte mūdū fugere ⁊ conculcare.
Cū pōt facile ſuū hoſtē vincere ⁊ ſupare.
Cum poteſt intrepide tormenta ſufferre ⁊
tolerare.
¶ Prima clauſula ſic declarat᷑. Ille Ma-
crob. ī li. de ſomnio Scipionis volēs oſtē

dere que ſunt illa que ptinēt ad fortitudinē: ita dic. Fortitudinis ē aīm ſupra picu lū ⁊ metū agere: nihilq; niſi turpia timere: fortiter aduerſa ⁊ proſpera tolerare. Ex quo pȝ ꝙ ille dr ⁊ pōt dici fortis: q̄ turpia vt ſunt pctā vitat et fugit: et aduerſitates hui⁹ mūdi patiēter ſuſtinet. Qđ ſic declaro. put dicit Sene. epla. cvj. ꝙ ꝓpriū eſt hoīs habere nobilē ſpm̄ ⁊ cor altū q̄rentē vbi honeſtiſſime viuat: ⁊ nō vbi viuat vitioſe ⁊ iq̄ete. ⁊ iō dȝ dedignari ſubijci vilibus: ⁊ maxime pctis ⁊ vilitatib⁹ hui⁹ mūdi. Vñ Sene. ī quadā epla. Si ſcirē deos ignoſcituros: ⁊ hoīes ignoraturos: peccare dedignarer. Propter qđ tūc hō oſtēdit ſuā fortitudinē: qñ hȝ opportunitatē peccandi: ⁊ nō vult peccare. Talis fuit ille ioſeph: de q̄ legiť Gen. xxxix. ꝙ maluit diffamari ⁊ īcarcerari: q̄ ſi ꝯ p̄ceptū dñi veniſſet: et peccaret cū dña ſua. Scđo vt dixi: oſtēdit ꝙ eſt fortis ille q̄ aduerſitates: vt pauptates ⁊ huius mūdi moleſtias patiēter tolerat: nec curat de amiſſiōe honoꝝ ⁊ bonoꝝ mūdialiū. Rō ē: q2 ſicut aurū ī fornace ignis ꝓijciť vt ſic ei⁹ bonitas cōprobeť: ⁊ pulchritudo demōſtreť: ita ſi hō fortunā ⁊ aduerſitatē mūdi ſuſtineat ⁊ patiēter toleret: oñdit ꝙ eſt virtuoſus ⁊ fortis. Tales erāt antiq̄ pħi. Legiť de q̄dā pħo: ꝙ cū oīb⁹ amiſſis euaſiſſet de incēdio: rñdit cuidā ſibi cōpatienti. nihil inq̄t pdidi oīa mea mecū ſunt. q2 non reputabat bona fortune bona ſua. Apparet igiť ex p̄dictis ꝙ ille dr fortis: q̄ mūdi pctā ⁊ aduerſitates ꝯtēnit et fugit. Et hoc ē qđ ꝯfirmat btūs Greg. viij. li. moral. Fortitudo ē carnē vincere: voluptatib⁹ contraire: delectationē hui⁹ vite extinguere: hui⁹ mūdi aſpera ꝓ eternis p̄mijs amare: ꝓſperitatis blādimēta ꝯtēnere. hec ille. Exēplū habemus ī ſacra ſcriptura. ij. Machab. vj. de illo eleazaro: q̄ cōpellebať p ꝓcuratorē regis antiochi: ꝙ comederet carnes porcinas: qđ erat ꝯ diuinū preceptū: noluit acquieſcere: ſȝ vt dicit tex. glorioſam mortē magis q̄ odibilē vitā amplectēs: volūtarie ibat ad ſuppliciū. ⁊ ſequiť. Iſte quidē hoc mō vita deceſſit: nō ſolū iuuenib⁹: ſed et vniuerſe gēti memoriam mortis ſue ad exēplū v̄tutis ⁊ fortitudinis derelinquēs. ¶ Scđa clauſula ſic declarať. vt dic pħs ij. Ethi. ꝙ maxīe eſt fortitudo circa mortē q̄ eſt ī bello. Ex quo pȝ ꝙ ille dr fortis: cū nō refugit: nec timet intrare bellū cū ſuo inimico: nec timet vulnerari ab eo: ſed audacter īuadit. Rō eſt. dicit Solin⁹ ꝙ īter alia q̄ faciūt hominē bellicoſum ⁊ audacē eſt ſanguinis copia: q2 nō timet vulnerari. Iō dicit Vegeti⁹ li. j. de re militari. c. ij. ꝙ bellatores ſunt eligēdi de medijs regionib⁹: non nimis ꝓpinq̄s ſoli: nec nimis a ſole diſtātib⁹. q2 nimis ꝓpinq̄ ꝓpter deficcationē a ſole/modicū habēt de ſanguīe: iō naturalr̄ metuūt vulnerari: q̄re nō ſunt audaces. Sȝ nimis diſtātes a ſole/ꝓpter abūdātiā ſanguinis/ſunt īpetuoſi: et quaſi naturalr̄ furibundi: ⁊ iō prudētia nō regunť: qđ tñ eſt maxime neceſſariū ad bellū. Medij autē ſm̄ Vegetiū/nō ſolū ſunt audaces: ſȝ etiā prudentes. Septētrionales v̄o inducūt formidinē ꝓpter maximā ſtaturā. hec Vegeti⁹. Pȝ ğ ꝙ tota cā qua re aliq̄s nō timet ab īimico vulnerari: eſt ſanguinis copia. ⁊ iō tales dicunť fortes. Vñ Ariſto. iij. Ethic. maxīe dr fortis q̄ circa bonā mortē intimidus eſt: ⁊ quecunq; mortē inducūt. maxime aūt talē fortitudinē oſtēdit qñ pugnat cū forti aduerſario: et illū nō timet: ſed illū ſubiugat ⁊ deuincit. Talis erat ille ſtrenuus miles Ioſue: qui pugnauit cū abimelech: ⁊ ipm̄ ſuperauit: ⁊ cū quinq; regibus amorreoꝝ: et ipſos proſtrauit: ac in quadā arbore ſuſpendit. ciuitatē hiericho cepit et deſtruxit: et multas et crebras victorias obtinuit. Iō ſcribitur de eo Eccli. xlvj. Fortis in bello ieſus naue ſucceſſor moyſi in prophetis: q̄ fuit magnus ſm̄ nomen ſuum. maximus in ſalutem electorum dei expugnare inſurgētes hoſtes. Apparet igiť ſcđa clauſula. ¶ Tertia clauſula ſic declarať. dicit beat⁹ Aug. in lib. de moribus eccleſie: ꝙ fortitudo eſt amor facile oīa tolerās ꝓpter illud qđ amatur. hec ille. Ex quo pȝ/ꝙ ille cognoſciť eſſe fortis corporaliter: q̄ propter aliq̄d qđ amat: patiēter ſuſtinet tormēta: et mala. Rō eſt: q2 vt dicit pħs. nulla virtus manifeſtať niſi p actus. ſicut virt⁹ lapidis precioſi nō oſtēdiť niſi ſanādo. Similiter virtus ⁊ fortitudo militis oſtendi nō pōt: niſi in p̄lio ſuſtinuerit ict⁹ et vulnera. vñ Greg. Nemo in pace vires ſuas cognoſcit: ſi bella deſunt. ⁊ experimēta nō proderūt. Similiter nullus pōt iudicari patiēs ⁊ fortis donec ꝓ re: quā diligit: ſuſtinuerit tormenta firmiter et patienter.

Ideo dicit ariſtoteles lib.iij.ethicoꝝ: ꝙ i ſuſtinẽdo triſticiã maxime aliq̄ dicũt fortes. triſticiam aũt vocat moleſtias paſſionum ꝛ tormenta. Talis erat miles ille romanꝰ pōpeiꝰ noīe: de q̄ narrat valeriꝰ li. iiij. ꝙ dũ apd quedã regẽ gẽtiliũ legationis officio fungeret: ab eo captꝰ fuit: ꝛ vt ſenatus ꝯſilia diceret cogebat. at ille vir fortis in pñtia regis digitũ igni immiſit ꝛ totũ ardere pmiſit ſine mutatiōe vultus et ſic tormẽta nulla ſe timere oñdit. qḋ dũ vidit rex eiꝰ fortitudinẽ expauit nec vltra ab eo q̄ſiuit: ſʒ recipi i amicitiã romanoꝝ poſtulauit. Hoc etiã pʒ p exemplũ i ſacra ſcriptura de illo iuda machabeo: q̄ mltas tribulatiões ꝛ pſecutiões ſuſtinuit p defenſiõe prie ꝛ ppli iſrael. vñ dr in. i. li. machabeoꝝ. c. iij. de eo. Induit ſe loricã ſicut gigas: ꝛ ſuccīxit ſe arma bellica ſua i plijs ꝛ ptegebat caſtra gladio ſuo. ſilis factus eſt leoni i operibꝰ ſuis: ꝛ ſicut catulus leonis rugiẽs in venatione. Iō de xpo ſcribitur. i. Machab. ij. Judas machabeꝰ vir fortis viribꝰ a iuuẽtute ſua. Apparet ergo tertia clauſula: ꝛ per cōſequens tota regula preaſſumpta.

¶ Modo pdicta nr̄o pposito applicãdo beati. N. fecerunt predicta complete.

Primo mundũ perfecte contẽpſerunt.

Scḋo ſuos inimicos ſtrenue vicerunt.

Tertio penas ꝛ tormenta patienter ſuſtinuerunt.

¶ Primo dixi ꝙ mũdũ: ꝛ q̄ in mũdo ſunt contẽpſerũt: ꝛ diuitias ꝛ honores ꝛ pctã. Et rō ē. videmꝰ ꝙ hō dʒ fugere locuʒ in q̄ eſt piculũ: q: infirmat depaupat ꝛ fallit: ꝛ q̄rere locũ ſanũ ꝛ pacificũ in q̄ poſſideat tute bona ſua. Iſte mũdus ē locꝰ: i q̄ oēs q̄ ibi ſunt: turbant infirmant ꝛ moriunt et i finẽ tm̄ depaupant ꝙ nihil ſecũ expor tãt. ſʒ p oppoſitũ padiſus ē locꝰ in q̄ oēs habitãtes viuũt in q̄ete: ibi ditant: ꝛ ſemper durãt ꝛ nũꝙ moriũt. Et h̄ eſt qḋ dic Aug. O amatores mũdi: nō eſt req̄es vbi q̄rit ea. vitã btãm q̄rit i regno mortꝭ: nō eſt h̄. quomō ibi btã vita: vbi nec vita: ꝙ ſi amat iſtã miſerã fluidãqʒ vitã: vbi cuʒ tãto labore viuitis: quãtomagis debetis amare illã btãm vitã: vbi nullũ laborẽ ſuſtinebit: hec ille. Et iō videtes iſti glorioſi. N. defectũ ꝛ piculũ huiꝰ mũdi: ꝛ perfectionẽ ac ſecuritatẽ alteriꝰ: iſtũ mundũ: ꝛ oia que in eo ſunt; ꝯtempſerũt ꝛ fugerũt dic ſicut habes in eorũ legẽda. iō merito poſſunt dicere illud. i. Cor. ij. Nos autẽ non ſpiritũ huius mundi accepimus. Et hec quantũ ad primũ.

¶ Secundo dixi ꝙ inimicos deuicerunt. Ratio eſt. dicit beatꝰ Ambro. laus facture factoris eſt titulus. nã in bono artificio / artifex cōmendatur. et in bono diſcipulo / magiſter. et rex in milite ſtrenue militante. Conſiderantes igitur iſti glorioſi N. nobilitatẽ dñi ſui: qui eſt dñs totius creature et ꝯditor: ꝛ gratias quas ab ipo receperunt: ideo laborauerunt vt hoſtes ſuos vincerent. deus laudaretur in eis iuxta illud. Glorioſus deus in ſctis ſuis. Et vt ipſi apud dñm ſuũ magnum honorem ꝛ gloriam obtinerent. Dic quomodo tyrãnos contẽpſerunt et ſuperauerũt. Idcirco de eis dicit beatus Auguſ. Vicerũt verbis: vicerunt penis: vicerũt confeſſione: vicerũt tribulatiõe. In penis namqʒ grauiſſimis cōſtituti dñm ieſum xpm cōfeſſi ſunt omniũ creatorem et redemptorem. hec ille.

¶ Tertio dixi ꝙ tormenta leuiter ꝛ patiẽter ſuſtinuerũt. Ratio eſt. dic btũs Greg: cōſideratio premij diminuit vim flagelli. Vñ videmꝰ ꝙ milites pergunt ad locum vbi ſtipendia dantur magna: ꝛ exponunt ſe p ipſis vulneribus ꝛ morti frequẽter. Premiũ aũt militũ xpi eſt regnũ celorum vñ Sap. v. Juſti aũt in ppetuũ viuẽt: et apud dñʒ eſt merces eoꝝ: ꝛ cogitatio illoꝝ apud altiſſimũ. Iō accipiẽt regnũ decorꝭ ꝛ diadema ſpẽi de manu dñi. Iſti g̃ glioſi martyres xpi beati. N. ꝯſiderãtes mercedem: quã victoribꝰ ſuis dñs cōfert: ſuſtinuerũt ꝛc. iō de ipſis loquẽs Chryſo. in q̄dã homelia ita dicit. Hoꝝ martyꝝ itaqʒ corpa glioſa ſiue pcioſa ſunt: q: plagas p dño ſuſceperunt: ꝛ ſtigmata propter xpm impreſſa circũferũt. et ſicut ex corona regali vndiqʒ fulgores emittunt: ita martyrum corpora p xpo vulneribus diſtincta oīm regũ diademate delectabiliora ſunt.

¶ Ex antedictis igit formet rō. ſ. ex maiori et minori ꝛ ꝯcludat ſic thema. g̃ fortes facti ſunt i bello: q̄ ſunt vba thẽatꝭ paſſumpti. In q̄bꝰ duo oñdit nobis aplus: Primo ꝙ fuerũt fortes ad oīa tormenta tolerandum. q: fortes in bello.

Secũdo ꝙ fuerunt diligentes ad diu cōtinuandũ. quia facti ſunt,

¶ Primo dixi q fuerūt ⁊c. Rō eſt. dicit em̄ Tulli⁹ q fortitudo ē rōnabil' terribiliū ag greſſio: ⁊ eo⁊ ꝯſtās ꝑpetuatio. Terribilia em̄ ſunt tormēta corpis: ⁊ mors: q̄ ē finis terribiliū: quo⁊ aggreſſio dꝫ eē rōnabilis i. ex rōnabili cā. ſ. ꝓpter fidē: vel ꝓ bono ope faciēdo: vel ꝓ pctō vitādo. Hec igit̄ fortitudo ⁊ valētia fuit ī btīs. N. q: ex rō- nabili cā. ſ. ꝓpter fidē xp̄i defendēdam et nō negādā: elegerūt tormenta ⁊ mortē. et nec verberib⁹: nec ꝓmiſſionib⁹ potuerūt ſuperari nec flecti. propter qd̄ dici pōt de ipīs illud Judicū. xx. Erant viri fortiſſimi ita ſiniſtra vt dextera pliātes. Per ſiniſtrā em̄ aduerſitates. per dexterā ṽo pſperita tes deſignant̄. Fortes ṽo fuerūt iſti mar- tyres gl'ioſi: q̄s neq tpaliū ꝓmiſſio: aut vulnerū frequēs īnouatio auertere potu- it a iuſticia: iō talia vultu hilari tolerabāt Et hec quantum ad primum.

¶ Dixi ſcdo ⁊c. q: ī eis fuit fortitudo cōti- nuitatis ⁊ pſeuerātie. Rō ē ꝑut dicūt do ctores quedam virtutes ſunt quarum act⁹ ꝑ totā vitā dꝫ durare. vt fides. ſ. ad virtu- tes theologicas: q: aſpiciunt vltimū finē hūane vite. Et nota q dicit btūs Aug. in lib. de pſeuerātia: q null⁹ pōt dici habere pſeuerātiā q̄diu viuit: niſi pſeueret vſq ad mortē. hec ille. Et talē perſeuerātiā ha buerūt iſti gl'ioſi martyres btī. N. ⁊ nō ſi- ne cā: q: xp̄s iuuabat ⁊ confortabat corda eo⁊: dicēs eis illud Augu. Pugnate iuua bo. vincite coronabo. qd̄ et fecerūt: iō can tat eccl'ia de ipſis. Terrore victo ſeculi: pe niſq ſpretis corporis: mortis ſacre cōpē- dio: vitam beatam poſſident. Ad quā vi- tam nos perducat ieſus ⁊c.

¶ In feſto vnius martyris ſiue vnius alte rius ſancti. Sermo.

Labora ſicut bo nus miles xp̄i. ij. ad Tim. ij. Pꝫ experiētia: ⁊ idē pro bat docto⁊ ſnīa: q bonus miles quattuor proprieta tes et excellentias debet habere.

Debet eſſe fidelis ꝭm ſuā promiſſionē.

Debet eſſe liberalis ꝭm munerum diſtri- butionem.

Debet defendere oppreſſos et ſup eis ha- bere compaſſionem.

Debet eſſe fortis ad ſuſtinendum tribu- lationem.

¶ Dico p̄mo q bon⁹ miles dꝫ eſſe fidelis: ac tenere fidē ꝓmiſſam. Qd̄ ſic declarat̄. dicit Vegeti⁹ de re mili. li. iiij. c. j. q mili tes iurāt ꝑ deū: ⁊ ꝑ xp̄m ei⁹: ⁊ ꝑ ſp̄m ſctm̄: ⁊ ꝑ maieſtatē p̄ncipis: q ſtrenue faciēt oīa q̄ pceperit p̄nceps. Jurāt em̄ nūq̄ deſer- turos militiā: vel mortē recuſare ꝓ repu- blica qn̄ aſcribunt̄ militie. iō appet q mi litis nomē amittit: q̄ p̄ncipi ſuo fidē ſua re nō nouit. Jō dicit Petr⁹ bleſeñ. in q̄dā epl'a. Nihil deteſtabili⁹ nota ꝓditiōis in milite. ſola fidelitas ē q̄ dilatat gl'iam po puli: q̄ pacē firmat: et terrorē icutit inimi cis. Nō ſolum aūt decet eos eē fideles ad p̄ncipes: ſꝫ ad ſeipſos vt fideli iūgant̄ ami citia: ⁊ q ſimul ſtēt ꝓ vtilitate reipublice: q: vt dꝫ ī decretꝫ. xxiij. q. iij. c. vlti. Sūma militie laus īter alia bona merita/hec eſt obediētiā reipublice vtilitatib⁹ exhibere. ſicut ponit Aug. exēplū li. j. de ciui. dei. c. xv. de marco regulo: q̄ cū captiu⁹ duct⁹ eſ- ſet: a carthaginēſib⁹ miſſus ē romā ſub iu rōne rn̄dēdi ꝓ captiuo⁊ cōmutatiōe. Jl- le ṽo romā veniēs ꝯciliū ītrauit: romanis ꝯſuluit q nullo mō cōmutarēt captiuos: eo q illi erāt adoleſcentes ⁊ boni milites ipe aūt ſenectute ꝯfect⁹. Et cū retineret̄ a ꝓpinq̄s ⁊ amicis redire maluit ad crude liſſimū hoſtē: q̄ eū īterficeret: q̄ fidē hoſti datā fallere. De fidelitate aūt quā debent adinuicē hr̄e ⁊ ad cōitatē: exēplū habem⁹ ij. Reg. x. c. vbi legitur/q illi duo milites ioab ⁊ abiſai q̄ ꝯ ſyros ⁊ amonitas bellan tes ſibiinuicē fideles amicitie ſubſidia p̄- ſtātes hoſtes ī fugā verterūt. Vn̄ dixit io ab abiſai. Eſto vir fortis ⁊ pugnem⁹ ꝓ po pulo nr̄o: ⁊ ꝓ ciuitate dei nr̄i. Si p̄ualue rint aduerſum me ſyri: eris mihi ī adiuto rium. ſi aūt filij amon preualuerint aduer ſum te: ero auxiliator tui. Sicq pugnan- tes omnes fugauerunt: et ſuperauerunt. Apparet igitur prima clauſula.

¶ Scdo dixi q bon⁹ miles dꝫ eē liberalis in munerū donatiōe ⁊ diuiſione. Et rō eſt ꝭm q dic Boe. ij. de ꝯſo. phie. pſa. v. Lar gitas facit p̄ncipes eſſe amabiles ⁊ famo ſos ⁊ claros. Et q: milites debēt laborare vt famā bonā acquirāt ⁊ nomē celebre: iō debēt eē liberales ⁊ nō auari. q: ſic nō ha berēt ſequelā: immo dimitterent̄ a ſuis: ⁊ forte adhererēt aduerſario. ſicut legit̄ ī hi ſtoria alexādri q milites regis pyrrhi: qui auar⁹ ⁊ auſter⁹ erat: audiētes magnificen

tiā regis alexādri dimiſerūt ipm pyrrhū
cui pmo ſeruiebāt: ⁊ adheſerūt alexādro
⁊ ſic pyrrhus fuit victꝰ ⁊ occiſus. Et ꝙuis
largitatē ſemꝑ hr̄e debeāt: tm̄ ſpālr īminē
te belli ꝑiculo. qꝛ tūc ſicut cōis ē oīm vi-
ctoria: ſic etiā dꝫ eē p̄da: qꝛ ſic dicit Iſido.
lib. Etymo. ⁊ hr̄ in decretꝫ. di. j. c. ius mili
tare. ius militare eſt p̄de deciſio: ⁊ ꝓ pſo
narū qlitatibꝰ ⁊ laboribꝰ iuſta diuiſio. De
hoc habemꝰ exēplū de dauid. j. Reg. xxx.
q̄ dixit eq̄ erit portio deſcēdentꝫ ad p̄liuꝫ
⁊ remanētis ad ſarcinas. ꝓpter qd̄ poſt-
modū nō ſolū p̄ncipē militie: ſꝫ etiā regē
iſrl̄ elegerūt. Sꝫ qꝛ oppoſitū faciūt hodie
milites nr̄i ꝑtpis: iō merito nomē militis
debēt ꝑdere. de q̇bꝰ optie loquit̄ Pet. ble
ſen. ī qdā epl̄a di. Hodie militarꝫ diſcipli
na: quā vegetiꝰ renatꝰ: ⁊ pleriqꝫ alij docue
rūt: ꝓrſus euanuit. nā ex q̊ hodie militari
cīgulo decorant̄: ſtatī ſpoliāt ⁊ p̄dant̄ ſub
iectos ſibi paupes: ⁊ miſerabilr̄ atqꝫ īmi-
ſericorditer affligūt. clypeos deferūt opti
me deauratos: ⁊ p̄dā potiꝰ hoſtiū ꝙ victo
riā optāt. h̄ ille. Appet igit̄ ſcd̄a clauſula.
¶ Dixi tertio ꝙ dꝫ oppreſſos defendere ⁊
de ipis hr̄e cōpaſſionē. Rō ē: naꝫ vt dicit
Sene. lib. j. de clemētia. c. iij. ꝙ magnani
mi ꝓpū ē placidū eē: ⁊ īiurias atqꝫ offen
ſas ſūme deſpicere. ⁊ ſeq̄t̄ ibidē. Quid ma
gis decoꝝ ē ꝙ̄ clemētia q̇buſcūqꝫ modis
⁊ q̇cūqꝫ iure ꝑpoſitꝰ ſit. Et ponit exēpluꝫ
rex inq̄t apū ſine aculeo ē. noluit em̄ nec
ſeuū eē: nec vltionē petere. h̄ ille. Et ideo
cū miles alijs ſit p̄poſitꝰ: ⁊ dꝫ hr̄e ⁊ cupi-
at famā ⁊ nomē p̄clarū: iō de opp̄ſſis dꝫ
cōpaſſionē hr̄e: ⁊ cū ad victoriaꝫ venerit
inimicū ꝓſtratū viuificare: cū poſſit: occi
dere nō dꝫ. qꝛ hr̄ ī decretis. xxiij. q. j. c. q̇d
culpat̄. ꝙ in bello reprehēdit̄ cupiditas
nocēdi ⁊ vlciſcēdi crudelitas. Talis fuit
ille de q̊ narrat Valeriꝰ. li. v. c. vj. Marcꝰ
marcellinꝰ q̇ captꝫ ab eo ſiracuſanis: cuꝫ
eēt ī arce conſtitutꝰ: ⁊ opulētiſſime vrbis
tūc afflicte fortunaꝫ ex alto cerneret ⁊ ca-
ſum lugubrē: fletum cohibere nō potuit.
Exēplum etiā habemꝰ ī ſacra ſcriptura. ij.
Reg. xviij. Ubi legit̄ de illo milite ioab
noīe exercitꝰ dauid: ꝙ debellato abſalone
cū ſuo exercitu: cecinit buccina ⁊ retinuit
pplm̄ ne ꝑſequeret̄ fugiētē iſrl̄: volēs ꝑce
re multitudini: cū mortui eēnt ex eis q̄ſi
viginti milia. Appet igit̄ tertia clauſula.
¶ Quarto dixi ꝙ dꝫ eē miles fortis ad ſu-
ſtinendū tribulationes. Rō eſt, qꝛ vt dicit
Policratꝰ li. v. c. vij. miles nomē laboris
et honoris eſt. iōqꝫ qꝛ miles hꝫ multa ma
la ſuſtinere: non dꝫ eſſe delicate nutritus
Nā vt dic̄ Vegetiꝰ renatꝰ: miles nutritus
tenere: nō eſt aptus ad militādū. Et talē
cām dat Hiero. in epl̄a ad theodoꝝ ita di
cēs: De cubiculo ad aciē de vmbra egredi
ens ad ſolē: corpꝰ aſſuetū ad tunicā lorice
onꝰ nō ſuſtinet: caput opertū linteo/gale
am recuſat: mollē ocio manū durꝰ exaſpe
rat ſcopulꝰ. fortior aūt miles ex cōfragoſo
venit. hec ille. Nō g̊ milites debēt eē deli
cati: nō effeminati vel torpidi: ſed in labo
re nutriti: calorē ſolis ſuſtinere: vmbrā fu
gere: balnea neſcire: paruo contenti cibo,
ita ꝙ ſint indurata ad oēm laboꝝ tolerā-
tiā eoꝝ mēbra. tales em̄ nō formidāt vul-
nerari: nec timent mori: et iō ſunt apti ad
militandū. Talis fuit ille miles luciboni-
das noīe: de quo narrat Valeriꝰ lib. vj. ꝙ
cū trecentis militibꝰ eſſet pugnaturus cō
tra Xerxem regē potentiſſimū ꝓ libertate
p̄rie: alacri aīo eſt eos hortatꝰ ſic di. Prā-
dete cōmilitones mei tāꝙ apud inferos
cenaturi. Cui oēs intrepidi paruerūt. de-
nūciauit em̄ eis nihil reſtare niſi mortē. ⁊
ſic aīauit eos ad oīa patienter ſuſtinēda.
De hoc habemus exēplum. ij. Reg. xj. de
vria milite: cui cū dictū eſſet ꝑ dauid. Ua
de ī domū tuā ⁊ laua pedes tuos. ait vri-
as ad dauid. Arca dei ⁊ iſrael ⁊ iuda habi
tāt ī papilionibꝰ: ⁊ dn̄s meꝰ ioab: et ſerui
dn̄i mei ſuꝑ faciē terre manēt: ⁊ ego ingre
diar domū meā vt comedā ⁊ bibā: et dor-
miā cū vxore mea: Per ſalutē tuā: ⁊ ꝑ ſalu
tē aīe tue: qꝛ nō faciā rē hāc. Apparet igi-
tur quarta clauſula: et per conſequēs to-
ta regula preaſſumpta.
¶ Modo predicta noſtro propoſito appli
cando: reperio ꝙ iſte glorioſus ſanctꝰ. N.
habuit predictas quattuor boni militis
proprietates et excellētias.
Primo fuit deo valde fidelis.
Scd̄o fuit multū liberalis.
Tertio habuit proximi ſui pietatem.
Quarto ſuſtinuit vtuoſe oēm aduerſitatē
¶ Primo dixi ꝙ fuit deo valde fidelis. Ra
tio eſt. ille vaſallus eſt fidelis dn̄o ſuo: qui
cōplet et operat̄ oīa precepta dn̄i ſui. Ta
lis fuit ille dauid de quo dr̄. j. Regū. xxij.
Quis in oībus ſeruis tuis ſicut dauid fi-
delis et gener regis ingrediēs ⁊ pergens
ad imperium eius. Sed btūs. N. fuit deo
in oībus obediēs. Declara ſicut habes in

ei⁹ vita vel legēda. Ergo fuit deo fidelis:
vt merito de ipo poſſit ītelligi illud. j. Jo
hā. j. Fidelis ꝛ iuſtus eſt.
¶ Scdo fuit in dādo valde liberalis. Ra-
tio eſt. dicit Ariſto. in. iiij. Ethic. ꝙ libera
lis eſt ſupabūdare in datione: ſed beatus
N. fuit talis: qꝛ amore dei corpus ſuū mar
tyrio tradidit: bona mūdana cōtēpſit. dic
ſicut habes in eius legēda. Ergo maxime
fuit liberalis: vt merito poſſit dicere illud
Hiere. xij. Reliqui domū meā: dimiſi he-
reditatem meā: dedi dilectā aīam meā in
manus inimicoꝝ eius.
¶ Tertio habuit ꝓximi ſui cōpaſſionem.
Rō eſt: qꝛ ille eſt verus cōpatiēs: q̄ dolorē
ac infirmitatē ꝛ periculū alterius ſentit ꝛ
iuuat. qꝛ vt dicit btūs Greg. in quadā ho
mel. cōpaſſio eſt cū malū inopie ꝓximo ſu
ſcipere nō metuimus: vt eū cōpaſſione li-
beremus. hec ille. Sed btūs. N. iuuit ꝓxi
mū ꝛc̄. igiꝰ habuit ꝓximi ſui cōpaſſionē:
vt merito poſſit dicere illud Job. xxx. Fle
bā quondā ſup eo qui afflictus erat: ꝛ cō
patiebatur aīa mea pauperi.
¶ Quarto ſuſtinuit multas aduerſitates
virtuoſe. Rō eſt: qꝛ tribulationes ꝛ aduer
ſitates ducūt hoīem ad gloriam dei ſi pro
xpo ſuſtineanꝰ. ita dꝛ Mat. v. Beati q̄ pſe
cutionē patiunꝰ ꝓpter iuſticiā: qm̄ ipſoꝝ
eſt regnū celorū. Et qꝛ btūs. N. volebat et
cupiebat regnū celorū: iō ſuſtinuit ꝛc̄. dic
tribulationes: q̄s ſuſtinuit: vt merito poſ
ſit dicere cū ps. lxviij. Qm̄ propter te ſuſti
nui opprobriū. Ex antedictis igiꝰ formeꝰ
ratio talis. Duo declarauimus.
Primo ꝙ bonus miles dꝫ laborare vt ha
beat quattuor ꝓprietates ſiue ꝯditiōes.
Scdo ꝙ btūs. N. vt predicta haberet pfe
cte laborauit. Recte igiꝰ tenuit apl'i ꝯſi
liū datū in verbis preaſſumptis. Labo-
ra ſicut bonus miles xpi. In quib⁹ ver-
bis apl's ipm ad duo hortatur.
Primo ꝙ iuſte viuat: et fugiat omnē ocio
ſitatem. Labora.
Secūdo hortatur ꝙ animoſe defendat fi
dem quapropter ſperat habere ſaluatio
nem. ſicut bonus miles ꝛc̄.
¶ Primo hortaꝰ eū ꝛc̄. Rō ē: qꝛ ocioſitas
reddit hoīem quaſi mortuū: qꝛ vt videm⁹
hō mortu⁹ nō pōt laborare ꝛ operari: ſed
viuus. Ideo dicit Seneca. Ociū ſine lr̄is
mors ē: et viui hoīs ſepultura. Ideo btūs
N. nō fuit ocioſus: ſed laborauit ꝛc̄. dic la
bores q̄s ſuſtinuit. Pōt ḡ dicere illō Eſa.
j. ꝛ Hiere. vj. Laboraui ſuſtinēs. ſ. ꝑ fide.
¶ Scdo hortaꝰ eū ad defendendū fidē. dꝫ
em̄ miles laborare ꝑ exaltatione fidei ca
tholice. Petr⁹ bleſen. in quadā ep'la. Por
ro ordo militū nunc eſt ordinē nō tenere:
nā cui⁹ os maiori ſpurcitia polluiꝰ: q̄ dele
ctabilius iurat: q̄ min⁹ timet deū: q̄ mini
ſtros eccleſie vilificat: q̄ eccleſiā nō vereꝰ:
iſte hodie ī cetu militū fortior et noīatior
reputaꝰ. hec ille. Idē. Nō aūt pictura: nō
aurū: nō lapides: ſꝫ ſcutū euulſum: galeā
fractā: habētē gladiū: faciē vulneratā dici
mus cedere militibus ad ornatum. hec il
le. Et ſic finitur ſermo.
¶ Milites introduxit ad ſe. iiij. Reg. xj.
¶ Habeo ſub me milites. Mat. viij.
Proſequere vt. ſ.

¶ De vno ſancto. Sermo.

Repoſita eſt mi-
hi corona iuſticie. ij. ad Ti-
moth. iiij. Iuxta ſcripture
veritatem premitto talem
propoſitionem.
Bonus miles ſtrenue ſuperans et vincēs
ſuum inimicum mortalem.
Doctor homines docens fideliter ſcriptu
ram diuinalem.
Homo perfectus caſte viuens: et ſeruans
mundiciam corporalem.
Iſti obtinent premium ſufficiens/et coro
nam perpetualem.
¶ Prima ps regule ſic declaraꝰ. Hꝰ in de
cre. xxiij. q. j. niſi bella. ꝙ nos ī h̄ mūdo ha
bem⁹ duos īimicos. ſ. corpales ꝛ ſpūales.
Corpales īuadim⁹ ꝛ vincim⁹ armis corpa
lib⁹. ꝛ vt ibidē dꝛ: bella iſta corpalia gerūt
figurā ꝛ exēplū belli ſpūalis. iō apl'i tradi
derūt legi in eccl'ia hiſtorias iudeoꝝ: vt p
bella q̄ hic geſſerūt: nos īſtruamur ad bel
lū ſpūale. Cū ḡ ītrātes bellū corpale: ꝛ re
portātes de īimicis victoriā: ꝑ remunera
tiōe coronabāꝰ: ꝑut narrat Hiero. ī ep'la.
cxvij. de romanis. reqre ī ſmo. honore di
gnus eſt. Etiā. j. Mach. x. legiꝰ ꝙ cū regi
alexādro narraſſent p̄lia ꝛ virtutes: quas
fecerat ionathas: īmediate miſit ſibi pur
purā ꝛ coronā et epiſtolam in hec verba:
Rex alexāder fratri ionathe ſalutem. Au-
diuimus de te ꝙ vir potēs ſis viribus: et
aptus es vt ſis amic⁹ nr̄. ſequiꝰ. Miſi tibi
purpurā ꝛ coronā aureā: vt q̄ nr̄a ſunt ſen

tias nobiſcum: et conſerues amicitias ad nos. Si igitur tales ꝓ victoria corporali coronabant: multomagis eſt credendum de illis qui vincūt inimicos ſpūales ꝛ fidei. Et hoc eſt qđ btūs Bern. dicit in hec verba. Uere tuta ꝑ xpo et cū xpo pugna: in qua nec vulneratus ꝓſtratus: nec con culcatus fraudaberis a victoria. tm̄ ne fugias. ſola cā qua perdere poſſes victoriā: fuga eſt. fugiēdo potes illā amittere: moriendo nō potes. ꝛ beat⁹ ſi pugnādo moriaris: q: mox coronaberis. hec ille. Hoc pȝ per exēplum in vitaſpatrū: vbi legitur ꝙ quidā ſenex ſollicitus erat docere quēdam diſcipulū ſuū de ꝓfectu aīe. et cum ſolus oraret: factus eſt in extaſi: ꝛ vidit locum glorioſum: ꝛ ſedem in eo: ꝛ ſup ſedeȝ ſeptē coronas. Et dictū eſt ei. hec eſt diſcipuli tui: qui iſtas ſeptē coronas lucratus fuit: q: ſepties diabolice tentationi reſtitit. Ideo ſcribit Jacobi. j. Beatus vir qui ſuffert tentationē: qm̄ cum ꝓbatus fuerit: accipiet coronam vite. Apparet ergo prima clauſula.

¶ Secūda pars regule ſic declarat. Naȝ doctor et pdicator ꝟbi dei hȝ ignorantes docere et eccl'iam dei illuminare. iſtud autem non pōt bene facere niſi prius didicerit. Nā vt dicit Sidonius lib. v. epl'arum miſer q̄ ante cōpulſus eſt docere ꝙ diſcere: et ante preſumens bonū predicare ꝙ̄ facere: tanꝙ̄ ſterilis arbor: cū nō habeat opera ꝓ pomis: ſpargit ꝟba ꝓ folijs. hec ille. Un̄ talibus q̄ illuminant eccleſiā dei doctrina et exēplis / dicit xpus Mat. v. ꝙ ſunt lux mūdi. lucerna ſup candelabrum. ciuitas ſupra montē poſita. vn̄ de iohanne q̄ pdicabat populo: ꝙ erat lucerna ardens ꝛ lucens. Joh. v. Etiā in hiſtoria eccleſiaſti. xj. li. c. viij. de gregorio naȝāzeno dr: ꝙ cū vocatus eſſet apud ꝯſtātinopoli ad docendū eccleſiā dei: multa excellēter docebat ꝟbis: et plura exēplis: ꝛ ꝙ nihil imparet qđ ipe prius nō faceret. ꝛ ſic magnam vtilitatē populo acq̄ſiuit. Apparet ergo ꝙ doctoris ꝛ predicatoris officiū eſt ignorātes docere: qđ eſt actus virtutis ꝛ mīe: q: inter ſpūales elemoſynas computatur. iō tales in ſignū excellētie et perfectionis debēt et merent coronari. Exemplū habemus in btō paulo aplo: qui ſcribēs ad philppi. q̄s ipſe ad fidē ꝯuerterat dicit in. c. iiij. Fratres mei chariſſimi et deſideratiſſimi gaudium meum ꝛ corona mea. Ubi dic̄ glo. i. q̄ eſtis gaudiū. de q̄rū fide et ope gaudeo: et corona mea. i. per quos in p̄ſenti letificor: ꝛ in futuro coronabor. diſcipulis em̄ in agone victoribus dignus erit corona magiſter. Et hec quātum ad ſecundum.

¶ Tertia ps regule ſic declarat. nam ſm iuſticiā diuinā et humanā / premiū ꝓ merito correſpōdet. vn̄ xps dixit Apoc. vltīo Merces mea mecū eſt reddere vnicuiq; ſm opa ſua. Et etiā dicit Iſidor⁹. iij. lib. de ſummo bono. Quot tētationes q̄s ſuffert: tot coronas premij meretur. Cū igit ſeruantes caſtitatē multas ꝛ varias tētationes ſuſtineant: q: dicit btūs Augu. in q̄dā ſermone. Inter oīa certamina xpianoꝝ / duriora ſunt prelia caſtitatis. nam ibi continua pugna: ꝛ rara victoria. Etiā dicit Hierony. ꝙ in carne p̄ter carnem viuere: poti⁹ angelicū ꝙ̄ humanū eſt. Igit cū ſeruantes caſtitatē ſeu virginitatē ſingularē quandā victoriā optineāt de carne ꝯ quā continuū geritur bellū: ḡ tales coronā que aureola nominat: merentur. In huius exēplū habet in legenda beate cecilie ꝟginis: ꝙ angel⁹ ei apparuit: qui duas coronas ex roſis ꝛ lilijs in manu habebat: et vnā cecilie: ꝛ aliā valeriano ſpōſo ſuo tradidit: di. Iſtas coronas immaculato corde ꝛ mūdo corpe cuſtodite: q: de padiſo eas vob attuli: ꝛ nunꝙ̄ marceſcēt: nec odorē amittent: nec ab alijs niſi q̄b⁹ caſtitas placuerit: videri poterunt. vn̄ de talibus dr Sap. iiij. O ꝙ̄ pulchra eſt caſta generatio cū claritate. ſequit. In perpetuū coronata triūphat. Apparet ergo tertia pars: ꝛ per conſequens tota regula preaſſumpta.

¶ Modo predicta noſtro ꝓpoſito applicādo beat⁹. N. pdicta tria fecit mirabil'r.

Primo ſuū inimicū mortalē vicit fortiter et ſuperauit.

Secundo ſanctam ſcripturā fideliter docuit et predicauit.

Tertio caſte vixit: et corporis mundiciam ſeruauit.

¶ Primo vicit inimicos. Rō eſt. cuilibet em̄ volēti vincere neceſſe eſt ꝙ fidē habeat i pugne aggreſſione. hec ē em̄ armatura: ꝑ quā ſcti vicerūt regna: ſicut dicit ad Heb. xj. et q: iſtā fidē habuit btūs. N. iō inimicos fidei vicit, narra ꝛc. Un̄ merito

ſibi poſſumus dicere illud Judicū.xj.Cōceſſa eſt tibi victoria de hoſtibus.

¶ Scdo docuit ſacrā ſcripturam.Rō eſt. nā dr Mat.v.Qui aūt fecerit ⁊ docuerit hic magn⁹ vocabit in regno celoꝝ.Volēs igit btūs.N.eſſe magn⁹ apd dn̄m:docuit et p̄dicauit xpi fidē hereticis et paganis. dic qualr ⁊c.Vn̄ de ipſo poſſum⁹ dicere illud Luce.xix.Erat q̄tidie docēs ī tēplo.

¶ Tertio ſeruauit mūdiciā et caſtitatem. Rō ē.qr dic.b.Greg.ī homel.ſupgredit ꝟginitas ꝯditionē hūane nature: p quaꝫ hoīes angelis aſſimilant. Volens igitur btūs.N.angelis aſſimilari:ꝟginitatē ſeruauit.dic ſic habes ī ei⁹ legēda.vt merito ſibi dicam⁹ illō Judith.xv.Cōfortatū eſt cor tuū eo ꝙ caſtitatē amauerꝫ. Er ātedictis igr formet rō ⁊ ꝯcludat ſic.igr pōt dicere ꝟba themat.Repoſita eſt mihi corona iuſticie.Jn q̄bus ꝟbis duo nob oſten(dūtur.

Primo ꝙ in ieſu xp̄o oēm ſuā fiduciam conſtituit.Repoſita eſt mihi.

Scdo ꝙ magnam dignitatē et ſummaꝫ mercedem obtinuit.ſcꝫ corona iuſticie.

¶ Quantū ad primū eſt ſciēdū ꝙ ſolū in deo hō ſapiēs ⁊ diſcret⁹ dꝫ fiduciā ſuā ponere.Rō eſt.qr ſpes hoīs eſt recte ſic colūna q̄ totā domū hꝫ ſuſtētare.qr ſi talis columna ſit vana ⁊ fragilis:pmittit totū edificiū cadere.Sic ſpes q̄ eſt in mūdo: ⁊ in reb⁹ mūdanis pmittit hoīeꝫ cadere.nam dr Prouerb.xj.Qui ꝯfidit ī diuitijs ſuis corruet.iō btūs.N.vidēs hui⁹ mūdi fragilitatē:non ponebat ſpē ſuam in eo: ſed ſolū in deo:q̄ nunq̄ ſuis amicis deficit. Dic quō ſpē ſuam poſuit.iō poterat dicere illud Job.xix.Repoſita eſt hͤ ſpes ⁊c.

¶ De pluribus ſanctis. Sermo.

Eruierūt domino cūctis dieb⁹.Judic.ij. Prout reperio in ſacro eloquio: ille perfecte ſeruit deo cum in ſuo ſeruitio obſeruat tria.

Quando ſeruit hilariter ſine violentia et turbatione.

Qn̄ ſeruit humilr ſine ſupbia ⁊ p̄ſūptiōe.

Qn̄ ſeruit fidelr ſine fraudulētia ⁊ fictōe.

¶ Primo dixi ꝙ ille pfecte ſeruit deo quādo ſeruit deo hilariter ⁊c.qr vt dicit apl's ij.ad Cor.ix.hilarem em̄ datorem diligit deus.et prout dicit beat⁹ Augu.non placēt deo coacta ſeruitia.Etiā qr voluntas humana eſt talis cōditionis: ꝙ in nullo vult cogi:ſed oīa vult facere libere.vnde dic ſeneca.Generoſus ē aīm⁹ hoīs:⁊ facili⁹ ducit q̄ trahat.Qn̄ aūt hō īclinat ad faciēdū aliqd op⁹ quātūcūq̄ ſit difficile: ex q̄ illud volūtarie agat:ſibi facile ⁊ leue vr.vn̄ dic Teren.in eunucho.Facere volēti oīa leuia ſunt.⁊ nulla res tā facil: quin difficilis ſit:ſi inuitus facias.Qr bn̄ facilitas volēti rē facere pbata fuit ſeruo: de quo narrat Trog⁹ pōpei⁹.lib.iij.ꝙ cum q̄dā princeps hanibalē in bello occidiſſet: ſeru⁹ q̄dā hanibalis poſt bellū caſtra intrās:illū principē occidit: q̄ ſtatim capt⁹ fuit: ⁊ dū crudeliſſime torq̄ret:dicebat ꝙ hilariter moriebat:⁊ iſta ꝟba vſq̄ ad mortē fatebat ſiue tenuit. Exēpla q̄ſi infinita habem⁹ ī martyrib⁹:q̄ p xp̄o dura ī corpibus ptulerūt tormēta: ⁊ tn̄ nec murmur: nec ꝟba dolorꝫ ī illis tormētis fuerūt audita.Silr ad ppoſitū in vitaſpatrū narrat de ſctō Jſidoro: ꝙ cū ille nihil coctū comederet:ſꝫ tm̄ bis vel ter in ſeptimana micā panis cum herbis crudis ⁊ ſale guſtabat: ⁊ tn̄ vultus ei⁹ tā hilarior apparebat:et corpulētia plena:ꝙ neſcientib⁹ ei⁹ btām vitā: appareret ꝙ lautiorib⁹ cibis q̄tidie nutriretur.Et cū a fratribus cauſa huius quereret:rn̄dit.ꝙ libens ſuſtineo gaudenter.placentia eſt mihi p cibo. Et ppter hoc bene dicebat ppha in pſ.xcix. Seruite dn̄o in leticia.

¶ Scdo dixi ꝙ ille ⁊c.cū ſeruit humiliter: qr ſeru⁹ p̄ſumtuoſus ⁊ ſupb⁹ nō pōt eſſe grat⁹ dn̄o ſuo.iō dn̄t ſui teneri ſub virga ne ſurgāt ⁊ intumeſcāt vt dic Ariſtotel.j. Politic.c.xvij.Nō eſt apd ſeruū vtēdū doctrina:ſꝫ pcepto.iō dn̄s dꝫ ſuos ſub ꝟga tenere vt ſint hūiles:qr vt dic Seneca in pūerbijs.c.iij.Minor.i.peior q̄ ſu⁹ eſt dn̄s q̄ ſeruos timet.Et fortiori rōne vult de⁹ hre ſuos hūiles dicēs Eſa.lxvj.c. Ad quē reſpiciā niſi ad hūilē ⁊ q̄etū.⁊ Mat. xj.Diſcite a me:qr mitꝫ ſum ⁊ hūilis corde Ergo q̄ vult eē pfect⁹ ſeru⁹ xp̄i: ſit hūilis ad exēplū Pauli ſimplicis anachorite:de q̄ dr in vitaſpatrū.ꝙ cū ipe eſſꝫ ſine lrīs: tāte ſimplicitatꝫ ⁊ hūilitatꝫ fuit: ꝙ demones añ cellā ſuā trāſire nō poterāt:nec audebāt:q̄propter ꝯtigit ꝙ quēdā obſeſſum a demonio abbas Machab.q̄ tante excellētie fuit ꝙ fugabat demones:nō potuit

curare:ſʒ miſit ad paulū heremitā. Et cū
adductꝰ fuiſſʒ ad eū demō clamabat: hūi
litas pauli expellit me. ⁊ ſic dimiſit hoīeʒ.
Igiť ſicut dr̄ in pſ̄. Seruite dn̄o ī timore
filiali: ⁊ non ſeruili.
¶ Tertio dixi ꝙ ille ⁊c. cū ſuit fideliť. nā
ſeruꝰ fictꝰ aut negligēs nulliꝰ ē valoris:
ſicut dic̄ apl's ad Epheſ. vj. Nō ad oculū
ſeruiētes q̄ſi hoībꝰ placētes: ſʒ vt ſui xp̄i
faciētes voluntatē dei ex aīo cū bona vo-
lūtate. Et nō ſicut ille falſus ſeruus: de q̊
dr̄ ī legēda ſcti appollinar꞉ ꝙ ip̄e falſus
xp̄ianꝰ fingebat ſe eē ſuū xp̄i: ⁊ ponebat
ſe in ſocietate bonoꝝ ⁊ ſctōꝝ fingēdo ex-
teriꝰ qđ nō erat interiꝰ: ſʒ inſidias caute
ſi in vita vl' ꝯuerſatiōe xp̄ianoꝝ eēt aliq̄d
rep̄hēſibile. qđ btūs apollinaris ꝑcepit
prudēter ⁊ dixit ſibi. O falſe ⁊ ꝑuerſe ſer-
ue diaboli: tu ad modū ſerpētis īſidiādo
circūuolas ⁊ lates: vt xp̄ianos accuſes. qđ
ille audiens aufugit: ⁊ ad iudicē btm̄ ap
pollinarē accuſauit ꝙ eēt xp̄ianꝰ ⁊ ſedu-
ctor gētiū: ⁊ fecit ip̄m martyrizari. Et ille
falſus ſeruꝰ miſerabiliť diabolo ſeruiēs:
vitā finiuit. Propter qđ btūs Greg. ī ho
melia ſup ezechielē ſic inq̄t. Nemo pōt ī
vna ⁊ eadē re ſeruire deo: atq; eiꝰ hoſtibꝰ
gratꝰ exiſtere. Nā deo ſe amicū denegat:
q̄ eiꝰ placet inimico. hec ille. Et iō ſeruꝰ fi
delis ē q̄ toto corde: ⁊ tota aīa: ⁊ affectu
deo ſeruire intēdit. Vn̄ btūs Bern̄. Fide-
lis ſeruꝰ ē: q̄ eſt prudēs in cōtēplatione
dei: ⁊ cuſtodia cordis ſui. de tali dr̄ mat.
xxiiij. ⁊ Luce. xij. Btūs ille ſeruꝰ: quē cuʒ
venerit dn̄s: inuenerit ſic faciētē. Appet
igiť tertia pars regule: ⁊ per conſequens
tota regula preaſſumpta.
¶ Modo p̄dicta nr̄o ꝓpoſito applicādo
bti. N. p̄dicta tria ꝑfecte cōpleuerunt.
Prīo ſeruierť deo hilariť ſine turbatiōe.
Scđo ſeruierūt hūiliter ſine p̄ſumptiōe.
Tertio ſeruierūt fideliter ſine fictione.
¶ Prīo dixi ꝙ ſuierūt deo hilariter. Rō
eſt. qꝛ dicit glo. Aug. ſup illđ. ij. Coꝝ. ix.
Nō ex triſticia aut ex neceſſitate. Quicq̄d
boni facis: cū hilaritate fac ⁊ tūc bene fa
cis. ſi aūt cū triſticia facis: ſic de te nō tu
facis. h̄ ille. Qđ vidētes bti. N. ⁊c. iō hi-
lariter ⁊ volūtarie dn̄o ſeruierunt: vn̄ q̄li
bet eoꝝ poſuit in corde ſuo illđ dictū bti
Bern̄. Quid beatiꝰ ⁊ ſublimiꝰ: q̄ʒ vt illi
ſeruias: cui ſeruire regnare eſt. hec ille.
¶ Dixi ſcđo ꝙ ſeruierūt humiliter ⁊ ſine
preſumptione. Et ratio eſt: qꝛ tot bn̄ficia
ſibi deꝰ dederat in corpis ⁊ aīe creatione
ꝙ hūiliter eēt ei ſeruiendū: cognoſcebāt
iō dic̄ btūs Ber. Quid iuſtiꝰ q̄ vt ſeruias
ei: a quo creatꝰ es: et ſine quo nec eſſe po
tes. In hac creatione dedit deus homi-
ni maxima bona. ſcʒ corpꝰ ⁊ aīaʒ ⁊ mūdū.
vn̄ Aug. Dedit tibi o hō deus aīam cū vi
ribus: corpꝰ cū ſenſibus: mūdū cū cōten-
tis. hec ille. Si ḡ homo ſeruit hūiliter ho
mini ꝓ dono viginti libraꝝ: multomagis
hūiliter ſeruire dʒ huic dn̄o: q̄ tot et tāta
nobis ꝯtulit. ideo iſta conſiderātes beati
N. ⁊c. dic ſicut habes in eoꝝ legenda.
¶ Dixi tertio ꝙ ſeruierunt fideliter. Et rō
eſt: qꝛ dicit ſeneca in quadam epl'a. Nihil
retinet q̄ fidē perdit. q̄ ſine fide eſt: oī bo
no vacuus eſt. hec ille. vn̄ dr̄ Prouer. iiij.
Omi cuſtodia ſerua cor tuū. Iſta fecerūt
bti. N. ⁊c. dic ⁊c. ¶ Ex antedictis igiť for-
metur rō et cōcludať. igiť ſeruierunt do-
mino cunctis diebus. que ſunt verba the
matis. Ubi duo facit.
Primo oſtēdit ꝙ hi ſctī non fuerūt ocioſi
ſed laborauerūt pro ſua ſaluatiōe. quia
ſeruierunt dn̄o.
Secundo ꝙ hi ſancti fuerunt diligentes
in ſui officij ꝯtinuatiōe. qꝛ cūct꞉ diebꝰ.
¶ Quantū ad p̄mū et ſcđm ꝙ iſti ſeruie-
rūt cūct꞉ diebꝰ dn̄o: vt ꝓ p̄mio haberēt ſal
uationē. qꝛ Apoc. xxij. dr̄. Serui eius ſer-
uient illi: ⁊ videbūt faciē eius. q̄ viſio dic̄
btūs Augu. eſt tota merces. Seruitiū em̄
qđ ei impēderūt beati. N. fuit bone opa
tionis inſtātia. qꝛ Apoc. xix. ſcribiť. Lau-
dē dicite deo nr̄o oēs ſancti eius: ⁊ qui ti
metis deū puſilli et magni. Glo. interli-
niaris. Laudē dicere eſt bn̄ opari. Naʒ vt
dicit beatꝰ Hieron̄. ſemp aliq̄d boni ope
ris facito: vt diabolꝰ te iueniat occupatū
Laborare ergo dʒ ſeruus xp̄i et opari: ſed
maxime ad cōuerſionē aīarū: quia iſtud
ſeruitiū eſt deo valde acceptū. vn̄ Grego.
Nullū oīpotēti tale ſacrificiū offerri pōt:
quale eſt zelꝰ aīarū. Iō circa h̄ beati. N.
laborabāt et ſe occupabāt. Dic ſicut ha-
bes in hiſtoria. et fac finē. Deo grās.

¶ De vno ſancto. Sermo.

Hic iuſtus eſt. Eze
chiel. xviij. Pro nr̄i ſmonis in
troitu/ dať talis regula ſiue ꝓ-
poſitio: ꝙ ille merito pōt dici

iuſtus:qui in ſe tres conditiones habet.
Quando docet clare doctrinā veritatis.
Qñ ſuſtinet ꝟtuoſe moleſtiā aduerſitatꝫ.
Quando hꝫ continue ꝟtutē humilitatꝫ.
¶ Pꝛīa clauſula ſic declaraꝛ.nā dic̄ beatꝰ
Greg.in q̄dā homel. ꝙ plꝰ eſt ꝟbi pabu
lo victurā ī ꝑpetuū mētē reficere:ꝙ̄ moꝛi
ture carnis eſuriē terreno pane ſatiare.
hec ille.Cū igr̄ dare elemoſynā:⁊ reficere
eſuriētē iuſtificet hoīeꝫ.ꝓut dr̄ Tob. iiij.
Elemoſyna ab oī pctō:⁊ a moꝛte liberat.
⁊ etiā Luc.xj.dic̄ xp̄s.Date elemoſynā:et
ecce oīa mūda ſunt vob̄. igiꝛ docere ⁊ in-
ſtruere aliū iuſtificat hoīeꝫ: et fac̄ ꝑfectū.
Hāc rōnem cōfirmat ille ſapiēs ſalomon
Prouer.x.Labia iuſti erudiūt plurimos.
Exēplū habemꝰ Mat.xxij. de xp̄o q̇ fuit
doctoꝛ ⁊ magr̄ veritatꝫ: quēdmodū iudei
ꝑhibuerūt ſibi teſtioniū dicētes. Magi-
ſter ſcimꝰ q: verax es:⁊ viā dei i ꝟitate do
ces.Jō ille cēturio: q̇ eiꝰ doctrinā audie-
rat:⁊ viderat miracula q̄ oꝑatꝰ fuerat:de
eo ait. Uere h̄ hō iuſtus erat.Luce. xxiij.
Apparet igitur pꝛima clauſula.
¶ Scđa clauſula ſic declaraꝛ.nam hō ꝑfe
ctus ⁊ iuſtꝰ ꝯtumelias ⁊ iniurias ſuſtinet
patiēter. Jō antiq̇ ph̄i circa hāc ꝟtutē le
gunꝛ maxīe ſtuduiſſe.Legiꝛ em̄ in ꝓuer-
bijs ph̄oꝝ: ꝙ q̇dā ph̄s xenophō nomine
cuidā ſibi maledicēti ait.tu didiciſti male
dicere:⁊ ego didici maledicta contēnere.
Legiꝛ etiā ꝙ cū olim ph̄ie ſtudiū floꝛeret
athenis: ſenex q̇dā ſedebat ī poꝛticu ciui
tatis:⁊ qñ ſcholaris veniebat ad ſtudiū:
ſenex ille cōuicijs ꝓuocabat illū: et ſi vi-
debat ī eo ſignū īpatiētie: nō ꝑmittebat
eū intrare:ſed tāꝙ̄ ineptū a ſtudio repel-
lebat. Sic fac̄ deꝰ ſuis electꝫ multas īmit
tit tribulatōes: vt ſic ꝑ ꝟtutē patiētie me
reanꝛ ꝯſeq̇ vitā eternā.Et cā eſt:q: ſic vir
tus vaſis ꝓbaꝛ ꝑ feruoꝛē foꝛnacis: ſic et
q̄lis ſit hō ꝑ virtutē patiētie ꝓbaꝛ. vñ et
Eccl'i.xxvij.dr̄.Uaſa figuli ꝓbat foꝛnax:⁊
hoīes iuſtos tētatio tribulatiōis ⁊ patiē
tia.Jō dixit q̇dā ꝟſificatoꝛ. Optīa ꝟtutū
patiētia ſit tibi ſcutū: Nulla valet tm̄ vir
tus:patiētia quātū. Appꝫ g̊ ꝙ qñ aliq̇s
ꝟtuoſe ⁊ patiēter ſuſtinet mala ⁊ aduerſi
tates:tūc cognoſciꝛ ꝙ eſt ꝑfectꝰ ⁊ iuſtus.
Hāc ſnīaꝫ ꝯfirmat ille ſalomō Prouer.c.
xij.Nō ꝯtriſtabit iuſtū q̇cq̇d ei acciderit.
Exēplū habemꝰ.ij.li.Reg.c.xvj.de dd̄: q̇
a q̇dā de cognatiōe ſaul noīe ſemei/ fuit
vituꝑatus:⁊ mittebat lapides ꝯ eū:⁊ cū

ſerui dauid vellent eū punire: noluit dd̄:
ſed ait ad eos.q̇d mihi ⁊ vobis.dimittite
eū vt maledicat.Et cū ꝑſeq̄reꝛ eum ſaul:
volēs eum interficere:patiēter ſuſtinuit.
etiā cū multotiēs potuiſſet ſaul īterficere
noluit.Qđ videns ſaul ait ad dđ. Juſtioꝛ
tu es ꝙ̄ ego. tu em̄ tribuiſti mihi bona:
ego autē reddidi tibi mala.j.Regū.xxiiij
Apparet igiꝛ ſecunda clauſula foꝛe vera.
¶ Tertia clauſula ſic declaraꝛ.Jllud ꝓpꝛ
qđ hō magꝫ a deo ꝑmiaꝛ:⁊ maioꝛē remu-
neratione mereꝛ:illud maxīe hoīeꝫ iuſti-
ficat et reddit ꝑfectū:ſꝫ ꝑ ꝟtutē hūilitatꝫ
hō remuneraꝛ a deo:q: exaltaꝛ in celeſti
gl'ia.nā vt dicit beatꝰ Grego. in regiſtro:
tāto veriꝰ aſcēdimꝰ:quāto ī valle lachꝛy-
marū humiliꝰ ſubiacemꝰ.Hoc idē confir-
mat.b.Ber.di.Quāto hūilioꝛ ē cuiuſcūq̄
ꝯſciētia:tāto altioꝛ ē illiꝰ vita.Hāc rōneꝫ
ꝯfirmat ille eccl'iaſticꝰ Eccl'i.xix.Eſt iuſtꝰ
q̇ ſe nimiū ſubmittit a multa humilitate.
Exēplū habemꝰ Luc̄.xviij.vbi legr̄ ꝙ duo
hoīes aſcēderūt in tēplū vt oꝛarēt:et vnꝰ
oꝛauit ſuꝑbe alios ſꝑnēdo ita di.Deꝰ gra
tias ago tibi:q: nō ſum ſicut ceteri hoīm
iniuſti raptoꝛes adulteri ⁊c. q̄ſi dice. oēs
ſunt pctōꝛes:⁊ ego iuſtus. Alius aūt oꝛa
uit hūiliter:⁊ nō audebat oculos ad celū
leuare:ſed ꝑcutiēdo pectꝰ ſuum dicebat.
Deꝰ ꝓpitiꝰ eſto mihi pctōꝛi.et iō ſubiun-
xit xp̄s. Amē dico vobis: deſcēdit hic iu-
ſtificatꝰ in domū ſuā ab illo.Apparet igr̄
tertia clauſula:⁊ ꝑ ꝯn̄s tota rl'a paſſūpta,
¶ Modo ꝑdicta nr̄o ꝓpoſito applicādo
btūs.N.habuit ꝑfectiſſime h̄ tria ꝑdicta.
Pꝛimo docuit clare doctrinā veritatis.
ſcđo ſuſtinuit ꝟtuoſe moleſtiā aduerſitatꝫ
Tertio habuit cōtinue ꝟtutē humilitatꝫ.
¶ Pꝛimo dixi ꝙ doctrinā veritatꝫ docuit
Rō eſt.ille em̄ pꝛudēter ⁊ clare docet ſciē
tiā ſuā:qñ pꝛodeſt auditoꝛibꝰ:et eā intel-
ligunt:q: ſi nō intelligerēt:nihil ꝓficeret
⁊ ī vanū doceret.Jō dic̄ btūs Aug.Quid
ꝓdeſt clauis aurea ſi aꝑire nō pōt qđ vo
lumꝰ.⁊ q̇d obeſt lignea ſi pōt:cū nihil q̄ra
mus niſi patere qđ clauſum eſt.hec ille.
Cū igitur doctrina beati.N. habuit h̊ ꝙ
fuit vtilis auditoꝛibꝰ. qđ patuit ex eo ꝙ
multos ad fidē cōuertit.dic ſicut habemꝰ
in eius legēda ⁊c. apparet g̊ ꝙ doctrinā
ꝟitatis ipſe clare docuit: vt de eo merito
īteligaꝛ illud Mat.xxj. Docebat eos de
regno dei.Apparet igitur pꝛimū.
¶ Scđo dixi ꝙ aduerſitates ꝟtuoſe ſuſti-

nuit. Ratio eſt. deus enim ſeruos et amicos ſuos in preſenti vita flagellat: et pmittit flagellari: vt eos a pena eterna liberet ita dicit apl's ad Heb. xij. Flagellat deus omnem filium quem recipit. Et cauſa eſt: quia videmus manifeſte: ꝙ illi qui ſunt periculoſe infirmi: aliquotiens patiūtur abſcindi manū vel pedem: ideo ne totum corp9 amittat. Sic viri pfecti ſuſtinent ꝓ xpo aduerſitates et tribulationes: vt vitā eternā acq̄rant et poſſideāt: q2 vt dicit beatus Greg. mala q̄ nos hic pmunt: ad deū ire cōpellunt. Et iō btūs. N. volens penā eternā vitare: et gloriā celeſtē acq̄rere: ſuſtinuit ꝓ defenſione fidei libēter tribulationes. dic tribulatiões et tormēta q̄ ſuſtinuit. Pōt ḡ dicere illud vbū pbi Eleazari pro lege dei occiſi. ij. Machab. vj. Propter amorem tuum libēter hec patior. Apparet ergo ſecundum.

¶ Tertio dixi ꝙ virtutē humilitatis ipſe habuit: iſti9 mūdi vanitatē et ſupbiā cōtēnēdo. Rō ē: q2 ſupbia tantū nocet hoī: ꝙ oīa bona q̄ ſunt ī eo aufert. Vn̄ qdā verſificator ſic dic. Si tibi gr̄a: ſi ſapientia: formaq3 detur: Deſtruit oīa ſola ſupbia: ſi comitet. Unde ſicut hoīes cuſtodiūt ſe a latronib9: ne eos ſpoliēt: ſic etiā debēt cauere a ſupbia: q2 vt dic btūs Aug. ī regula. ſupbia vo etiā bonis opib9 inſidiat vt pereāt. Iō btūs. N. fugit hui9 mūdi ſupbiā: et tenuit humilitatē ac ſeruauit. Dic opa hūilitat3 q̄ fecit. vt merito poſſit dicere illud Mat. xj. Mitis ſum et humilis corde. Ex antedictis igit. ſ. ex maiori et minori formet rō: et ꝯcludat. ḡ poſſum9 dicere ꝙ hic iuſt9 ē. q̄ fuerūt vba thematis. In q̄bus duo oſtenduntur.

Primo ꝙ. N. habuit magnam dignitatē: et ſingularem excellentiam. hic eſt.

Secundo ꝙ habuit ſpecialē ſanctitatē: et magnam mundiciam. iuſtus.

¶ Dixi primo ꝙ habuit magnā dignitatē et ſingularē excellētiā. Rō ē. ſm em̄ ſapiētē Prouer. xxij. meli9 eſt nomē bonū ꝙ diuitie multe. et iō pl9 peccat q̄ aufert alicui nomē ſuū et famā: ꝙ diuitias. et d3 vtrūq3 reſtituere ille q̄ abſtulit. Nō eſt em̄ multū cōmendari vel noīari a malis. q2 nō min9 eſt: vt ait Seneca: laudari ob turpia: ꝙ a turpib9. Btūs aūt. N. fuit ī ſe et noīat9 de ſanctitate. ſ3 a quo? certe a deo. Mat. xj. Hic eſt de quo ſcriptū eſt. Ecce ego mitto angelū meū. qd̄ p3 et tāgitur in hoc ꝓnomine demonſtratiuo. hic.

¶ Dixi ſcdo ꝙ habuit ſpecialē ſanctitatē et magnā mūdiciā. iuſt9. Dic btūs Greg. in li. mora. ꝙ ſctitas eſt virt9 p quā operamur q̄ a deo ſunt iuſta. Idē dic Iſid. ſ. etymo. Ex q̄ apparet ꝙ ille q̄ iuſt9 eſt ſctitatē h3: et ſil'r oēm vtutē: q2 p oēm vtutē hō dr iuſt9: ſicut p fidē. ꝑpter patiētiā iuſtus. et ſic de alijs. Iō dicit Ariſto. v. Ethi. ꝙ iuſticia ē pclariſſima virtutū. q2 phibet oīa vitia: et pcipit act9 virtutū. iō ſm iuſticiā hō dr iuſt9: ſicut ab albedine alb9. Modo btūs. N. vitia fugit: et virtutes acq̄ſiuit: iō merito pōt dici iuſt9: vt de eo intelligat illud Gen. vj. de Noe ſcriptū. Uir iuſt9 atq3 perfect9 fuit. Ut aūt meli9 pdicta videat3 hiſtoriam ſuam vobis breuiter enarrabo.

Finitur ſermo. Deo gratias.

¶ Pro plurib9 ſctis. Iuſti ſunt apud deū.

¶ Pro vna ſancta. Iuſta eſt.

Proſequere et applica ad ꝓpoſitū tuum ſm tenorem preſentis ſermonis.

¶ De vno ſancto. Sermo.

HOnore dignus eſt. Heſter. vj. Reuerēdi domini, ꝓut docet experiētia et hoc idē legit in ſacra ſcriptura: aliquis honoratur propter tria.

Primo ſi eſt fortis et victorioſus.

Scdo ſi eſt ſapiens et ingenioſus.

Tertio ſi eſt fidelis et virtuoſus.

¶ Prima clauſula ſic declarat. ſm em̄ valitudinē et ꝓbitatē cordis, vnuſquiſq3 meret honorē. vn̄ ſi aliqs ī bello ſtrenuus nō fuerit: neq3 inimicū vincere valuerit: non meret vt habeat honorē debitū victorie. vn̄ dicit Hiero. in quadā epl'a. Non eſt dignū vt inde exigas honorē: vnde refugis laborē. hec ille. Sed per oppoſitū quādo aduerſarius eſt victus: tūc ille qui eum vicit et ſuperauit: meretur coronari et honorari: al's nō. q2 vt dicit apl's. ij. ad Timo. ij. Nō coronabit niſi q̄ legitiē certauerit. Hoc ſeruabāt antiquitus romani: prout narrat Hiero. in epl'a. xvij. Quādo miles de inimicis triūphabat: exhibebatur ſibi q̄druplex honor qn̄ redibat romā. Prim9 ꝙ oēs deuictos ligatis manib9 retro ducebat. Scd's ꝙ ponebat ī cathedra aurea ſup currū quē trahebāt q̄ttuor equi albi.

Tertiusꝙ totus populus roman⁹ ei ob‑
uiã exibat:et aſſociabat vſqꝫ ad capitoliũ
et frangebaꝛ ſibi murus:nec permittebãt
ꝙ ꝑ portam intraret. Quart⁹ honor erat
ꝙ eũ induebãt veſte dei apollinis:q̃ erat
alba:⁊ corona de lauro erat coronatus.
Exẽplũ habem⁹ etiã in ſacra ſcriptura.j.
Reg.xviij.vbi legiꝛ ꝙ cum dauid leonez
et vrſum interfeciſſet:⁊ philiſteũ viciſſet:
ex hoc a populo iſrael multũ honorat⁹ et
cõmendat⁹ eſt:qꝛ mulieres cantãtes cum
intrabat vrbes:occurrebãt ei cum tympa
nis leticie:⁊ in citharis:et precinebãt di‑
centes. Saul ꝑcuſſit mille: et dauid decẽ
milia ⁊c. Et de illa ſctã vidua iudith ſcri‑
biꝛ:ꝙ fuit valde honorata holoferne tru
cidato:vt p3 Judith.xiij.vñ ſibi dicebãt
Tu gloria hierl'm:tu leticia iſrael: tu ho‑
norificẽtia populi nr̃i.eiuſdẽ.xv.c. Appa
ret igitur prima clauſula.

¶ Secunda clauſula ſic declaraꝛ. dic̃ Ari
B ſtotel'.j.politic̃. ꝙ hoĩes intellectu vigẽ‑
tes naturaliter ſunt alioꝝ dñi et rectores.
hoĩes autẽ robuſti corpore:et ĩtellectu de
ficiẽtes alioꝝ naturaliter ſunt ſerui. Cu3
igiꝛ per prudentiã et ſcientiã intellectus
noſter perficiaꝛ:quia vt dicit Ariſtoteles
in. iij. de aĩa. anima nr̃a in principio ſue
creationis eſt tãꝙ tabula raſa: in qua ni‑
hil eſt depictũ. ideo apparet:cũ ſcientia
noſtrũ perficiat intellectum:ꝙ per ipſam
quis meretur honorari. Jſtud confirmat
Caſſiod.lib.viij.epl'aru3: vbi dicit. Juſtũ
eſt vt ille q̃ eſt ſcientia ꝑditus: reddatur
honore reuerẽdus. Jta faciebãt antiqui.
narraꝛ in antiquis hiſtorijs ꝙ quidã rex
quendã philoſophũ honorificauit ꝑpter
ſuã ſapiẽtiã. Et dixerũt ſibi aliqui inuidi
tã vili ortũ proſapia/ ſic honorificas ⁊ ma
gnificas? Rñdit rex. qđ vituperare puta‑
tis magis laudaꝛ. et adiunxit. roſa q̃ de
ſpinis orta eſt nequaꝙ blaſphemaꝛ. Hoc
etiã p3 per exẽplũ ſacre ſcripture Danie.
ij.vbi legiꝛ: ꝙ poſtꝙ daniel interꝑtatus
fuit ſomniũ nabuchodonoſor regi de ſta‑
tua illa quã viderat:rex Danielẽ in ſubli‑
me extulit: ⁊ ei munera magna et multa
dedit:et conſtituit eũ principẽ ſuꝑ oĩes
ꝓuincias babylonis:⁊ prefectũ et magi‑
ſtrum ſuper cunctos ſapiẽtes babylonis.
Jdem p3 in ioſeph.Gen.xlj.c. Apparet
igitur ſcđa clauſula.

¶ Tertia clauſula ſic declaraꝛ. dicit Tul‑
lius.ij.lib.de beneficijs cap.v. ꝙ ille ho‑
nore dignus eſt:q̃ alios virtutibus exce‑
dit.q̃ illis vitijs caret:qb⁹alij de facili nõ
reſiſtũt. hec ille. Et rõ eſt:qꝛ merces ⁊ pre
miũ boni et ꝟtuoſi eſt gloria et honor. qꝛ
dicit pħs.viij.ethic̃.c.v. honor eſt exhibi
tio reuerentie/in teſtimoniũ virtut3. hec
ille. qꝛ prout dicit ipſa veritas: dign⁹ eſt
operarius mercede ſua. Luc.x. Mõ mer
ces et premiũ hoĩs virtuoſi (prout dictũ
fuit) eſt honor: iõ tales debẽt honorari.
Jta p3 per Chryſoſto. et recitaꝛ in decre
tis diſt.xlj.c.multi ſacerdotes. qui dicit.
ſuper illud Actuũ.xj.c. Erat vir bonus:⁊
ſpũſancto plenus. ꝙ non qui maior fue‑
rit in honore ĩter hoĩes:ille eſt iuſtior:
ſed q̃ fuerit iuſtior ille eſt maior. Propter
qđ narrat btũs Auguſt.lib.v.de ciui. dei
cap.xij.ꝙ romani duo tẽpla fecerũt. ſcil3
honoris ⁊ ꝟtutis:ſic adinuicẽ ordinata ⁊
coniuncta:ꝙ nullus poſſet intrare tẽplũ
honoris:niſi prius tẽplum virtutis trãſi
ret. Jn cuius ſignũ/nullus apud eos re‑
portabat honorẽ:niſi primũ per virtutes
aliquã meruiſſet tranſire:qꝛ via ad hono
rem eſt virtus. Jdeo Sene.li. de carmini
bus dicit. Jn vita humana non diuturni
tas annoꝝ:ſed ꝟtus morũ hoĩem reddit
dignũ honore. hec ille. Exẽplũ habem⁹ in
ſacra ſcriptura Heſter. vj. de mardocheo
iudeo:ꝙ ex hoc ꝙ fidelis fuit.ſ.regẽ aſue
rum preſeruando a morte: et ppl'm ſuum
iudeoꝝ diligendo: iõ poſt regẽ primus
ſuꝑ oẽs in toto regno honorat⁹ fuit. nam
fecit eũ aſuerus rex indui veſtib⁹ regijs:⁊
imponi ſuꝑ equũ:q̃ de ſella regis erat:et
diadema regium ſuper caput eius poni.
et aman princeps militie regis tenebat
eũ per plateas ciuitatis ⁊ incedẽs clama
bat. Hoc honore dignus eſt: quẽcũꝙ vo‑
luerit rex honorare. Apparet ergo tertia
clauſula:⁊ ꝑ ꝯñs tota regula pãſumpta.

¶ Modo predicta noſtro ꝓpoſito appli‑
cando beat⁹. N. habuit perfectiſſime pre
dicta tria. videl3

Magnã fortitudinẽ et potentiam.
Magnã diſcretionẽ et ſapientiã.
Magnam virtutis abundãtiam.

¶ Primo dico ꝙ fuit fortis ⁊ valẽs ad ex
pugnandũ inimicos fidei: et ſuſtinendu3
tribulatiões. Et rõ eſt. nihil eſt qđ faciat
hoĩem ita fortem ad ſuſtinendũ aduerſa
ſicut charitas vel amor. Cantic̃.viij. For‑

tis eſt vt mors dilectio. quia propter dei dilectionē contēnit hō mortē: vt fecerūt ſancti martyres. nā hanc virtutē nihil de mūdo pōt vincere. vn̄ Seneca. Amor dei contra omnia te armabit. oīa em̄ ſeua et immania facilia et ꝓpe nulla facit amor. vt dicit Aug. Modo btūs. N. habuit iſtā virtutē: q2 nec multitudo hoīm: nec tormenta varia: nec horrēdi carceres/potuerunt ipſum amouere: vel elongare a charitate xpi. ideo oīa contēpſit ⁊ ſuperauit. Hic tribulationes q̄s ſuſtinuit ⁊c. vt nos poſſimus dicere illud Sap. x. Certamen forte dedit illi vt vinceret.

¶ Secundo dixi ꝙ fuit prudēs vel ſapiēs Ratio eſt. ſm em̄ doctores duplex eſt ſapiētia. ſcȝ terrena: ⁊ celeſtis. et inter iſtas eſt talis dr̄ia: qualis eſt inter lumē ignis et ſtellarū. Nā lumen ignis cōſumit materiā in qua eſt: et quā tāgit: ſicut ceram/oleum/lignū: et finaliter tamē extinguit cū exhalatione fumi ⁊ fetoris: ſed lumen ſtellarū non ſic. Reuera ſapientia terrena cōſumit in corꝑe in quo eſt: oēm deuotionem ad deū: et compaſſionē ad ꝓximum. de ꝑma dicit apl's ad Rom̄. viij. Prudentia carnis mors eſt. de ſcd̄a ſo dr̄ Prouer. xiiij. Sapiens timet ⁊ declinat a malo. Modo beatꝰ iſte. N. primā ſapientiā nō habuit: quia dānoſa eſt. ſed ſcd̄aȝ habuit quia dr̄ de eo Eccl'i. xv. Adimpleuit eum dn̄s ſpū ſapiētie et intellectꝰ. et ideo multos in tenebris infidelitatis errātes illuminauit: eos ad veritatē fidei reducēdo. Hic ſicut habes in legēda. merito ergo de eo poſſumꝰ dicere illud. iij. Reg. iiij. Erat ſapientior cunctis hominibus.

¶ Tertio dixi ꝙ fuit fidelis et virtuoſus. qd̄ probaẗ ſic. homo em̄ non dr̄ bonꝰ niſi a bona voluntate. ſic nec virtuoſus niſi a ṽtute. ſed ſm Auicēnā volūtas eſt bona a bono qd̄ diligit. vn̄ dic̄ Hugo de ſancto victore. Ea vis amorꝭ eſt: vt talē te eſſe neceſſe ſit: quale eſt illud qd̄ amas. ergo qui diligit bonū bonꝰ eſt. qui aūt diligit malū: talem ſe facere ꝓ poſſe oꝑatur. q2 vt dicit btūs Aug. Amor eſt vis vnitiua ꝯiungens amātē cū amato. Cū ergo btūs. N. xp̄m dilexerit: qui eſt ſumme bonꝰ. quod ptȝ per hoc ꝙ oīa mundana ꝓpter ipſuȝ dimiſit: et ſancte vixit: iō apparet ꝙ fuit bonus et virtuoſus. Hic qualiter et quid predicauit ⁊ docuit verbo et exēplo: ſicut in eius legenda. Propter qd̄ de eo poteſt dici illud Mat. xxij. Magiſter ſcimus q2 verax es: et viā dei in veritate doces.

¶ Modo igitur ſic formetur ratio ex maiori et minori: et cōcludaẗ thema. ḡ beatus. N. honore dignus eſt. qd̄ fuit thema.

In quibus verbis duo oſtēdunẗ.

Primū ex parte chriſti.

Secundum ex parte huius ſancti. N.

Primo ex parte xp̄i notatur exhibitio excellētis premij: q̄ iſtū ſanctū honorauit quia dicit. honore.

Secūdo ex parte ipſius: meriti magnitudo. q2 dicit: dignus eſt.

¶ Quantū ad primū ſciendū ꝙ xp̄s btō N. dedit ꝓ hereditate honorꝭ excellentiā. b
Ratio eſt. dicit em̄ phūs. j. Ethicoꝝ. c. ij. ꝙ honor magis eſt in honorante q̄ꝫ in honorato. pȝ ſic. q2 ſi duo eq̄les ſint in bonitate: ⁊ alter honoreẗ a rege: ⁊ alter a ruſtico: ampliꝰ honoraẗ quē rex honorat: ⁊ ita totꝰ honor depēdet ab honorāte. Modo ſic eſt ꝙ homo pōt honorari a deo ⁊ mundo. honor mūdi eſt imꝑfectꝰ ſicut ip̄e mūdus: iō nec honor ꝓprie eſt dicēdus. iō dicit btūs Aug. O hoīes vt q̇d honores q̄ritis ī hac valle miſie: q̇s aūt honor pōt eſſe miſeris exhibitꝰ: ſȝ honor a deo eſt verus ⁊ eternꝰ. hec ille. Cōſiderans ḡ btūs N. ꝙ imꝑfectꝰ ſit honor iſtiꝰ mūdi: q̇ carni tm̄mō exhibeẗ: iō ip̄m contēpſit: ſȝ honorē aīe q̄ſiuit: q̇ ꝑfectꝰ ⁊ abſq3 labore eſt exhibitꝰ a rege celeſti ⁊ a curia ſua. ⁊ eccleſia q̄ honore magno ꝑ totū mūdū ip̄ȝ honorat: ⁊ de ipſo ſolēnizat. oēs eū diligūt. oēs ꝑ eū bn̄ficia expectāt. oēs bonū ip̄m credūt. ⁊ ita ab oībꝰ cōiẗ honoraẗ. Et ecce quā hereditatē deꝰ ſibi dedit: q2 dotauit illū honore: vt merito de ipſo poſſit dici illud. iiij. Reg. v. Erat vir magnꝰ apud dn̄m ſuū ⁊ honoratꝰ. Nota h̄ ſi vis hiſtoriā de honore exhibito mardocheo Heſter vj. c. ⁊ applica huic ſancto.

¶ Dixi ſcd̄o ꝙ ex eo ꝙ fuit in perfectione ſingularis: ſatis ſibi debebaẗ. q2 dignus eſt. Et rō eſt. deꝰ em̄ ſic ſapiens ⁊ iuſtꝰ eſt: ꝙ neq̄ꝙ honorat niſi dignū: ⁊ ſm exigentiā meriti ⁊ ꝑſone ip̄m ꝑmiat ⁊ honorat. Apoc. v. Dignꝰ eſt agnꝰ q̇ occiſus eſt: accipere honorē ⁊ gl'iam ⁊ bn̄dictioneȝ. Mō dignū eſt vt ille honoreẗ ab illo: cui ipſe impēdit ſeruitiū. ſic q̄n dn̄s honorat ſeruum ꝓpter exhibitū ſibi ſeruitiū, ⁊ q2 ni-

hil hꝫ hō de quo poſſit ſeruire: niſi de eo qđ ab eo recepit: Recepit aūt hō tria. ſ. aīam: corpꝰ: ⁊ res corpales: vel tpales. iō btūs iſte. N. de iſtis tribus ei ſeruiuit. ſ. xpo. Primo de corde ⁊ aīa: qꝛ ipm ſup oīa dilexit: ⁊ pluſꝗ̄ vitā: qꝛ ꝓ eo ſuſtinuit tormēta: ⁊ pdidit vitā. Scđo de corpore: qꝛ corpꝰ multis laboribꝰ expoſuit: ⁊ a pctō cuſtodiuit. Tertio de rebꝰ tpalibus: qꝛ tēporalia ꝑpter eū cōtēpſit. iō apparet ꝙ dignꝰ eſt honore: vt de ipo merito poſſit dici illud ad Hebreos. iij. Amplioris glīe iſte ꝑ moyſe dignꝰ habitꝰ ē: qnto amplio rē honorē hꝫ. Cōpletū eñ eſt ī eo illđ. pſ. viij. Glīa ⁊ honore coronaſti eum ⁊c. ſ. in eterna retributione, quā nobis ⁊c.

¶ De vno confeſſore pōtifice. Sermo.

Elegit eū ex omni carne. Eccli. xlv. Iuxta
a ſcripture ṽitatē: ⁊ ſanctoꝝ doctorū autoritateꝫ: declarabitur talis regula ſiue ꝑpoſitio: ꝙ tria ſunt ſigna diuine electionis: ꝑpter que aliquis eligitur a deo in pontificem ſeu prelatum.

Primo ſi eſt diſcretus ⁊ ſcit ignorātes inſtruere.

Secundo ſi eſt humilis ⁊ ſcit ſuperbiam fugere.

Tertio ſi eſt perfectus ⁊ conſueuit exemplariter viuere.

¶ Dico primo ꝙ aliquis meretur eligi: et illum deus eligit: ex eo ꝙ eſt diſcretus et ſcit ignorantes inſtruere. Ratio eſt: qꝛ neceſſe eſt vt prelatus vl' iudex ſit ſapiēs taliter vt ſciat ſeipſum et alios dirigere et gubernare prouide, alioquin non erit ſubditis vtilis ad informandum eos contra peccata et circūſtantias. ideo volunt iura: vt habetur in decretis. j. q. iij. cap̄. ex multis. ꝙ non eligantur in domo dñi qui maiores ſacculos pecunie conferant: ſed illi qui moribus et diſciplina atꝗ̄ ſcientia diuites pro officio ſuo ipſam valeant ſuſtentare eccleſiam. Et circa iſtam obſeruationem bene obſeruabant antiquitus ſapientes. Narrat valerius lib̄. vj. de cornelio ſcipiōe: ꝙ cum ſibi offerretur hiſpania ad regendum, Reſpōdit ſe nolle illuc ire. ⁊ addidit cauſam: quia recte illud facere neſciret. et ideo foret inutilis ad regendum. Tales igitur prohibentur qui ſunt ignorantes: ne alios regant. quia tales a deo non eliguntur: ſed reprobantur vnde Oſee. iiij. cap̄. dicit dominus. Quia tu ſcientiam repuliſti: repellam te ne ſacerdotio fungaris mihi. Sed per oppoſitum viros prudentes et ſciētes alios inſtruere: et regere ſibi populum cōmiſſuꝫ. tales eligit dominus. Exemplum de aaron de quo legitur Eccli. xlv. Ipſum elegit ab omni viuente offerre ſacrificium deo: incenſum et bonum odorem: memoriam placare pro populo. Et dedit illi in preceptis ſuis poteſtatem: in teſtamentis iudiciorum: docere iacob teſtimonia: et in lege ſua lucem dare iſrael. Apparet igitur primum.

¶ Secūdo dixi ꝙ aliquis meretur eligi a deo ꝑpter virtuteꝫ humilitatis. qđ ſic declarat. deus eñ ſuperbos non eligit: ſed reprobat. quia dꝛ Iudith. ix. Nec ſuperbi ab initio placuerūt tibi. Ita habemꝰ exēplum de illo Ozia rege. ij. paral. xxvj. qui neglexit dñꝫ deū ſuū: ingreſſuſꝗ̄ templū dñi / accepit thuribulū in manu vt adoleret incenſum: ⁊ ſtatim orta eſt lepra ī frōte eius (qꝛ ex ſua ſuperbia officiū ſacerdotis vſurpauit.) Sed per oppoſitū deꝰ humiles eligit et diligit. j. Cor. j. Ignobilia mundi et ꝯtemptibilia elegit deus. In exemplū huius legit̃. j. Reg. xv. ꝙ dixit ſamuel ad ſaul. Nōne cū paruulus eſſes in oculis tuis: caput in tribubus iſrl̃ factꝰ es. Vnxitꝗ̄ te dñs ī regē ſup iſrael. Bene dixit ſamuel ad populū quando petebat regē. j. Reg. x. et cum ſaul ſtaret in medio popli et altior fuit vniuerſo populo ab humero ⁊ ſurſuꝫ. Certe videtis quē elegit dñs: qm̄ non ſit ſimilis illi in omī populo. Et hoc quantū ad ſecundū.

¶ Tertio dixi ꝙ aliquis eligi meretur: et eligit̃ a dño (vel a deo) ex eo ꝙ eſt perfectus. Ratio eſt. qꝛ officium prelati vel iudicis eſt peccata ſubditoꝝ reprehendere: qꝛ dicit Iſidorus in lib̄. de ſummo bono: ꝙ prelati iniquitate ſubditorum mentes damnant: ſi eos vel ignorantes non erudiant: vel peccātes nō corrigāt. vñ talibꝰ dic̄ dñs illđ. iij. Reg. xx. Cuſtodi virū iſtū: q̄ ſi lapſus fuerit; erit aīa tua ꝓ aīa eius:

Jdeo ſi ipſe non ſit bone fame/et bone vi
te: vt ita valeat ſubditos reprehendere: ⁊
retrahere a pctō: et ſi nō poſſit: debet eoꝝ
dimittere prelaturā. Sic enim fecit māli/
us: de quo Ualerius li. vj. narrat. ꝙ cum
romani ei conſulatū offerrēt: ⁊ inſtarēt ꝙ
eū acciperēt: ipſe cunctis ait. Aliquē volē
tem querite in quē hūc honorē deferatis.
nam ſi eum me ferre cogatis: nec ego mo/
res veſtros ferre: nec vos meū perpeti po
teritis imperiū. Sic fecit etiā btūs bndi/
ctus: qui cū eligeretꝰ ait. Mores eoꝝ ⁊ ſu/
os nō poſſe cōuenire: et cū intelligeret ꝙ
de morte eius/ poſt electionem tractarēt.
Fratres ait: miſereatꝰ veſtri deus. ⁊ ſic eos
dimiſit. Ex predictis ergo apparet: ꝙ ille
qui eligitur: debet habere ſanctitatē vite:
vt ſic per bonū exemplū ſubditos ad bene
agendū inſtruat: ⁊ a malo retrahat. ⁊ hoc
eſt qđ dicit beatus Hiero. et notatꝰ in de/
cretis. viij. q. j. c. moyſes. Moyſes amicꝰ
dei: cui facie ad faciē deus locutus eſt: po
tuiſſet ſucceſſores principatꝰ ſui/ filios ſu
os facere: ⁊ poſteris propriā relinquere di
gnitatē: ſed extraneus de alia tribu eligitꝰ
ioſue: vt ſciremus principatum in populo
nō ſanguini: ſed ſanctitati vite eſſe deferē
dum. Exēplū habemus. j. Reg. xvj. vbi le
gitur ꝙ cū ſamuel vellet eligere de māda
to dn̄i regē ſuper iſrael: dixit ſibi deꝰ. Ne
reſpicias vultū eiꝰ: nec altitudinē ſtatu/
re eius ⁊c. quia nō iuxta intuitū hoīs ego
iudico. Et preſentatis ſibi ſeptē filijs iſai:
ait. Nō hos elegit dn̄s. Adducto aūt corā
eo dauid: qui alios pfectione excellebat:
dixit ei deus. ſurge vnge eū. vn̄ dr̄ Nume/
ri. xvj. Quēcūq dn̄s elegerit: ipē erit ſan/
ctus. Apparet ergo tertiū: ⁊ per cōſequēs
tota regula preaſſumpta. ¶ Modo predi/
cta oīa noſtro ꝓpoſito applicādo/ habuit
iſte. N. pfectiſſime iſta tria. Habuit enī

Scientiam veritatis.
Uirtutem humilitatis.
Uitam ſancte honeſtatis.

¶ Dico primo ꝙ habuit ſciētiā veritatis.
eſt illa ignorātes docere: et abſtrahere ab
oī pctō. Non docuit ſcientias gētiliū: nec
mundanas: aut fabuloſas.

¶ Scđo dixi ꝙ habuit virtutē humilita/
tis. Ratio eſt. Uidemus manifeſte ꝙ ſ̄m
motū ſuperioꝝ inferiora mouentur. ſicut
planete ab oriēte in occidentē ferūtur mo
tu firmamenti. ſimiliter oīa mēbra corpo/
ris cordi ſubdūtur. Cū igitur deus ſit ma
ior: et dn̄s oīm creaturarū: ⁊ ipē fuerit hu
milis: et nobis dederit exēplum humilita
tis: vt pꝫ Mat. xj. Diſcite a me: qꝛ mitis
ſum ⁊ humilis corde. iō btūs. N. volēs ip
ſum imitari: fuit humilis. dic ſicut habes
in eius legēda ſigna humilitatis. propter
qđ ipē pōt dicere illud ps. cxviij. Propter
quod humiliatus ſum et liberauit me.

¶ Tertio dixi ꝙ tenuit viā ſanctatis et pꝑ
fectionis. Ratio eſt. nihil eſt qđ faciat ho
minē ita perfectū ⁊ ſanctū ſicut charitas.
ad Ephe. j. Elegit nos ante mūdi cōſtitu/
tionē. glo. predeſtinādo. vt eſſemus ſcti et
immaculati in conſpectu eiꝰ in charitate:
glo. i. per charitatē dei: qꝛ amor dei facit
hoc. qꝛ vt dicit Augu. in quodā ſermone.
Charitas eſt radix oīm bonoꝝ. Mō bea/
tus. N. habuit perfectā charitatē dei: qꝛ
ipſe eius amore ſuſtinuit paſſiones ⁊c. et
mundū cōtēpſit. iō apparet ꝙ ſanctus et
pfectus fuit. iō pōt dicere illud Prouerb:
xx. Mundū eſt cor meū: purus ſum a pec/
cato. Patꝫ ergo ex dictis ꝙ elegit eū dn̄s
ex omni carne. que ſunt verba mei thema
tis. Jn quibus duo oſtenduntur.

Primo ꝙ adeptus eſt ſingularē dignita/
tē in ſua cōditione: qꝛ elegit eum.

Scđo ꝙ fuit exemplar ſanctitatis in ſua
perfectione. ex omni carne.

¶ Quantū ad primū et ſcđm inſimul: cir/
ca qđ eſt aduertendū: ꝙ iſta eſt drīa inter
iudiciū diuinum ⁊ humanū: ꝙ deus iudi
cat per interiora/ ⁊ ſic recte: ſed hoīes per
exteriora: et ſic aliquotiēs non recte: quia
multi de alijs non ſ̄m merita virtutū: ſed
ſ̄m affectionē: iō frequēter eligūt minus
idoneos: ⁊ dimittūt meliores: figurati. iij.
Reg. j. per illos qui iuuabāt partes ado
nie: et nō ſalomonē: qui in cūctis fuit me
lior adonia. Sic multi frequenter eligunt
minus idoneos moti affectione inordina
ta. qꝛ vt dicit Sene. tūc perditꝰ iudiciū: cū
res tranſit in affectū. Sed deus nō elegit
niſi purū ſanctū et dignū: vt superiꝰ dictū
fuit. Jn hoc enī ꝙ xp̄s beatū. N. elegerit:
oſtenditur ſua dignitas. ideo de eo poſſu/
mus dicere illud ps. lxiiij. Beatus quē ele
giſti: et aſſumpſiſti: habitabit in atrijs tu/
is. ſ. in gloria paradiſi. Ad quam gloriam
nos perducat xp̄s. Amen.

¶ Pro vno confeſſore pontifice. vel dn̄ica
xxiij. poſt trinitatem. Sermo

A **Ece ꝑnceps vnꝰ** Mat.ix. Reuerēdi dn̄i ꝓut in ſacra ſcriptura recitat̄: ⁊ hoc idē ꝑ doctores ꝯfirma tur: aliquis pōt dici eē prin ceps merito: et ſimilis principi qn̄ habet in ſe tres conditiones. videlꝫ

Si habet ſciētiam: qua ſciat populum gu bernare.

Si habet iuſticiam: qua poſſit maleficos emendare.

Si fugit auariciam: et ſcit ſua liberaliter erogare.

¶ Prima clauſula ſic declaratur. dicit que dā glo. ſup illud Sap. vj. Cōcupiſcentia ſapiētie deducit ad regnum perpetuū. q: tūc bene regit̄ reſpublica: cū phi regnāt: et reges philoſophant̄. Et rationē reddit ille Vegetiꝰ in lib. de re militari: qui dicit Nullus eſt quē oporteat vel plura vel me liora ſcire: ꝙ̄ principē: cuiꝰ doctrina dꝫ oībus ꝓdeſſe ſubditis. Jō dicit Ariſto. in li bro topic̄. ꝙ nemo eligit iuuenes duces: eo ꝙ nō cōſtat illos eſſe prudētes. qm̄ rex ſapiēs populi ſtabilimentū eſt. vt dicitur Sap. vj. Vn̄ legit̄ in hiſtorijs romanorū: ꝙ rex romanus amicabiliter ſcribēs regi francoꝝ hortatꝰ eſt eū vt filios ſuos libe ralibus diſciplinis inſtrui procuraret: di. ꝙ rex illitteratꝰ eſt q̄ſi aſinus coronatus. De hoc habemꝰ exēplū in ſacra ſcriptura Deut̄. j. vbi legit̄: cū populꝰ iſrael iret per deſertū: ⁊ trāſiret iordanē: ac totā illā ter rā ſubiugaſſet: dixit moyſes ad ppl'm. q: dn̄s deꝰ veſter multiplicauit vos: et eſtis hodie ſicut ſtelle celi/plurimi: q: nō valeo ſolꝰ negocia vr̄a ſuſtinere et pōdus ⁊ iur gia: date ex vobis viros ſapientes ⁊ gna ros: quoꝝ cōuerſatio ſit ꝓbata in tribubꝰ veſtris: vt ponā eos vobis principes. Ap paret igitur prima clauſula.

¶ Scōa ſic declarat̄. Sap. j. habet̄. Dili gite iuſticiā q̇ iudicatis terrā. Ex quo ptꝫ ꝙ princeps debet eſſe iuſtus. et hoc nulli qd̄ ſuū eſt auferēdo: nec auferri permittē do: furta cohibēdo: ⁊ mala puniēdo. q: vt dicit Hiero. ſup Hieremiā: ⁊ recitat̄ in de cretis. xxiij. q. v. c. regū. Regum officiū eſt propriū facere iudiciū atqꝫ iuſticiam: ⁊ li berare de manu calūniātiū vi oppreſſos: et peregrinos pupilliſqꝫ ⁊ viduis: qui fa cilius opprimuntur a potentibus: prebe re auxiliū. hec ille. Talis erat ille traianꝰ princeps romanoꝝ: de quo legit̄ ꝙ cū fili us ſuus indomitū equū equitaret: cū pe dibus equi filiū cuiuſdā vidue paupcule interfecit. iō eidē vidue ſibi cōquerenti fi liū ſuū ꝓ filio illiꝰ vidue mortuo dedit: vt ſibi ſeruiret loco illius. De hoc habemus exēplū. ij. Paral̄. xix. vbi legit̄/ ꝙ cū ioſa phat rex iuda veniſſet ī hierl'm: ꝯſtituit ibi iudices ⁊ principes terre: dicēs ⁊ ꝑcipiēs eis. Videte q̇d faciatis. nō em̄ hoīs exerce tis iudiciū: ſed dn̄i: et quodcūqꝫ iudicaue ritis: in vos redūdabit. Sit timor dn̄i vo biſcū: et cum diligētia cūcta facite. Nō eſt em̄ apud dn̄m deū noſtrū iniquitas: neqꝫ perſonarū acceptio. Apparet igitur ſecun da clauſula.

¶ Tertia clauſula ſic declarat̄. ꝑnceps em̄ dꝫ oībus ꝓdeſſe: ⁊ dꝫ eſſe oībus amabilis: ideo opꝫ ꝙ ſit largus et liberalis. q: dicit Prouer. xix. Diuitie erogate addent ami cos plurimos. Et vt dicit Tullius li. ij. de officijs. c. xviij. Largitas facit eē ꝑncipes amabiles/et famoſos/et claros. Talis le gitur fuiſſe ille titus imperator romanoꝝ: prout legit̄ in policrato lib. iij. c. xiiij. qui ſibi ſtatuerat ne accedētē ad eū gratia po ſtulādi/ſine re vel ſine ſpe habendi dimit teret. Et interrogatꝰ ab inimicis cur plu rima pollicitaret̄ ꝙ̄ preſtare poſſet. Rn̄dit q: nō decet quēq̄ a ſermone principis tri ſtem diſcedere. Etiā quodam die recorda tus ꝙ tota illa die nihil dediſſet: gemens dixit. O amici hūc diē perdidi. Et de hoc etiā habemus exēplū Exo. xviij. vbi legit̄/ ꝙ Jetro cognatꝰ moyſi vidēs ꝙ nō pote rat ſuſtinere moyſes ſolus ad iudicanduꝫ populū: dedit ſibi cōſiliū vtile dicens. pro uide de oī plebe viros ſapiētes (al's potē tes) glo. i. ſapientes. ecce primū. timētes deū: in quibꝰ ſit veritas. ecce ſcōm. et qui oderint auariciā. ecce tertiū. et cōſtitue ex eis tribunos ⁊ centuriones et quinquage narios: et decanos: qui iudicēt populū oī tempore. glo. principes appellauit tribu nos. Apparet tertia clauſula: et ꝑ ꝯn̄s to ta regula preaſſumpta.

¶ Modo predicta noſtro propoſito appli cando: beatus. N. habuit predictas prin cipis tres excellentias. videlꝫ B

Primo ſcientiam veritatis.

Scōo iuſticiam equalitatis.

Tertio frequentiam liberalitatis.

¶ Primo dico ꝙ habuit perfecte ſciētiam
cū qua populū xpianū inſtruxit. Quod ſic
declarat̄. dr̄ Eccli. xxxvij. Uir ſapiēs plebē
ſuā erudit. vbi dic̄ glo. rector erudit plebē
ſibi cōmiſſam v̄bo ⁊ exēplo. Et fuit eiꝰ pre
dicatio laudabilis. q2 dr̄ Prouer. j. Audi-
ens ſapiēs ſapiētior erit. Btūs. N. p̄dica-
uit alijs virtutem ſacre ſcripture: ⁊ in fide
xpiana inſtruxit multos: ⁊ ꝯuertit ⁊c̄. Dic
ſicut habes in eius legēda. iō pōt figura-
ri per dauid de quo. ij. Regū. xxiij. Dauid
ſedēs in cathedra ſapientiſſimus. Per da
uid q̄ manufortis dr̄: intelligit̄ btūs. N. q̄
Fortiter cū infidelibus diſputauit. legerat
em̄ illud verbū dicētis. Sapientia
eſt non eloquia dei ſcire: ſed ſm eloquia
dei viuere.
¶ Scd̄o dixi ꝙ fuit ī eo iuſticia. Qd̄ ſic de
clarat̄. glo. ſuꝑ illo verbo Mat. v. Btī qui
eſuriunt ⁊ ſitiūt iuſticiā. dicit ſic. Juſticia
eſt reddere vnicuiqꝫ qd̄ ſuū eſt. ſ. proximo
pietatē: ſubiectionē v̄o deo. Ex quo appa
ret ꝙ iuſticia conſiſtit primo in hoc ꝙ red
damus pietatem et mīam primo. ita dici
tur Prouer. xj. Semināti iuſticiā merces
fidelis. ſemināti iuſticiā. i. mīam pauperi
tribuenti dabit̄ merces fidelis. glo. i. in ce
lis retributio eterna. Hāc habuit beatus
N. ſicut pꝫ in eius legenda ⁊c̄. Et ſic poſſu
mus de eo dicere illud pſ̄. cxj. Diſꝑſit de-
dit pauperibus: iuſticia eius manet in ſe-
culū ſeculi. Scd̄o dixi ꝙ iuſticia cōſiſtit in
hoc ꝙ reddamus deo ſubiectionem ⁊ obe
dientiā. de hoc dr̄. ij. Macha. ix. Juſtū eſt
ſubditū eſſe deo. Hanc iuſticiā habuit. N.
q2 nō ſolū ſeruauit mādata: immo etiā et
xpi cōſilia: iō potuit dicere illud Prouer.
viij. Jn vijs iuſticie ambulo. Apparet er-
go ſcd̄m. ſ. qualiter btūs. N. fuit iuſtus: et
que iuſticia in eo fuit quoad proximum: ⁊
quoad deum.
¶ Tertio dixi ꝙ habuit liberalitatē: et fu-
git auariciā. Qd̄ ſic declarat̄. Sene. in li.
de beneficijs dicit ſic. Nō eſt liberalis ali-
quis ex hoc ꝙ aliquid ſibiip̄i donat. Ergo
per oppoſitū ex hoc aliq̄s dr̄ liberalis: qui
ſua alijs donat. Et iō q2 liberalitas eſt pn
cipiū dationis: non ꝑtinet ad liberalē: ꝙ
ſit prōptus ad recipiēdū: et multo minus
ad petēdū. q2 vt dicit ph̄s in. iiij. ethicoꝝ.
ad liberalē pertinet eſſe emiſſiuū. Un̄ eti-
am bene liberalitas alio noīe largitas no
minat̄. q2 largū nō eſt retētiuū: ſed emiſſi
uū. Modo beatus. N. oīa bona ſua diſtri
buit ⁊ cōicauit. q2 bona t̄palia pauperibꝰ
erogauit. corpus ſuū ꝓ xpo pnīe et labori
bus ac ꝑſecutionibꝰ expoſuit. Dic ſicut ha
bes in eius legenda. Apparet ergo ꝙ fuit
liberalis. merito ergo pōt dicere illud Jo
hā. xvij. Oīa q̄ dediſti mihi dedi eis. Con-
cludamus ergo ſic introductionē. Habēs
in ſe p̄ncipis cōditiones: dꝫ princeps ap-
pellari: ſed btūs. N. habuit in ſe tria p̄di-
cta principi conueniētia. ergo nō immeri
to dicit thema de eo. Ecce princeps vnus.
Jn quibus verbis duo notantur.
Primo ꝙ deus contulit ſibi excellentē di-
gnitatem: quia dicit. princeps.
Secūdo ꝙ ipſe habuit cū deo gratioſam
vnitatem: quia dicit. vnus.
¶ Quātum ad primū eſt ſciēdū ꝙ ſubditi
debent defendi ꝑ dn̄m vel principē. Et rō
eſt. q2 dicit btūs Amb̄. in li. de officijs / ꝙ
ille q̄ defendēdo nō repellit iniuriā proxi-
mi ſui ſi pōt: in pctō eſt: ſicut ille q̄ facit in
iuriā. et ponit̄ expreſſe in decretis. xxiij. q.
iij. c. nō inferēda. Nō inferēda: ſed depellē
da iniuria lex virtutis eſt. ⁊ ſequitur. Qui
em̄ nō repellit a ſocio iniuriā ſi pōt: tā eſt
in vitio: ꝙ̄ ille q̄ facit. Et huius figurā po
nit decretū allegatū de moyſe: qui cum vi
diſſet quēdam hebreū manifeſte ſuſtinere
magnā iniuriam a quodā egyptio: qui nō
erat de lege ſua: nolēs illā ſuſtinere: ſtatiꝫ
interfecit illū. Et ecce q̄d ex hoc fuit ſecu-
tū. ꝙ dn̄s vidēs ꝙ moyſes ita zelare cepiſ
ſet ꝓ ppl'o ſuo: ⁊ ita defendebat illū: cōſti
tuit eū rectorē ⁊ gubernatorē ſiue p̄ncipē
ppl'i ſui. Sequit̄ igit̄ ex p̄dictis: ꝙ ille me
retur eſſe princeps: q̄ ſcit et pōt ſubditos
defendere et vindicare. Un̄ legit̄. j. Reg.
viij. ꝙ populus iſrael ſamueli clamabat.
Cōſtitue nobis regem: qui bella nr̄a expu
gnet. Modo btūs. N. habuit hec. et quia
nos ꝓtegit: ⁊ defendit ab inimicis ſp̄uali
bus: ergo merito pōt dicere illud Joſue
v. Sū princeps exercitus domini. Et hoc
quantum ad primum.
¶ Quātū ad ſcd̄m eſt ſciēdum / ꝙ hō effici
tur vnū cū deo ꝑ mentis integritatē. Rō
eſt. cordis eniꝫ diuiſio eſt ſignum mortis.
Oſee. x. Diuiſum eſt cor eoꝝ: nūc īteribūt.
Proculdubio ꝙ̄diu res eſt vna: tādiu du-
rat et hꝫ eſſe. vn̄ Boe. lib. iij. ꝓſa. xj. Un̄
eſt indiuiſum in ſe ⁊ diuiſum a quocunqꝫ
alio. Et iō cū charitas ſit eſſe ⁊ vita hoīs:

et ideo habet et eſt cauſa vnionis:et eſt cā
quare beatus. N.fuit deo vnitus p amorē
et charitatem.quod probat beatus Aug.
Charitas eſt duo aliqua copulans: vel co
pulare appetens.amantē.ſ.ꝛ amatū.qua
liter iſte ſanctus. N.habuit:ita clare patꝫ
in eius hiſtoria:quia cum xpo regnat ꝛ in
eius gloria . Ad quam ipſe filius dei nos
perducat. Amen.

¶ Pro trāſlatione alicuius ſctī. Sermo.

A PLacuit deo et
tranſlatus eſt. Eccli. xliiij.
Iuxta ſcripture veritatem
ponit̃ talis ꝓpoſitio. Pro
pter tria aliqs placet deo.
videlicet
Primo ſi cauet a pctō:et viuit ſinceriter.
Scđo ſi fugit vanitatē:ꝛ viuit humiliter.
Tertio ſi compatitur proximo: et ſibi ſuc-
currit miſericorditer.

¶ Prima clauſula ſic declaratur autorita-
te ſacre ſcripture. Scribitur Prouer. xij.
Qui fideliter agunt placēt deo. Exemplo
etiam patet Gene.v.vbi legitur ꝙ poſtꝙ
enoch.ccclxv.annis vixiſſet in innocentia
et ſimplicitate:et ambulaſſet cū deo: ſubi
to non apparuit: quia tulit eū dn̄s in pa-
radiſum voluptatis.Ideo dicit̃ de eo Ec-
cli.xliiij.Enoch placuit deo:et tranſlatus
eſt in paradiſum.Et hoc quātū ad primū.

¶ Scđa clauſula declaratur autoritate et
exēplo. Autoritate ꝓbat̃ Iudith. ix. Nec
ſuperbi placuerūt tibi ab initio.Et etiam
dicit Hiero. in quadā epiſtola. Nihil eſt
qđ nos ita gratos deo ꝛ hoībus faciat:ſi-
cut ſi vite merito magni: humilitate infi-
mi ſimus.hec ille.Exēplum habemus Iu
dith.xiiij. de illa ſancta dn̄a Iudith. cum
eſſet per inimicos ſuos obſeſſa in ciuitate
betulie:q: deo ſe humiliauit affligēdo cor-
pus ſuū ieiunio ꝛ cilicio:iō eā deus de ini
micis liberauit. vnde ipſa dicit vt habet̃
eodem cap̄.Humilium et manſuetoꝝ ſem
per tibi placuit deprecatio.Apparet igit̃
ſecunda clauſula.

¶ Tertia clauſula ſic declaratur autorita
te et exēplo. Autoritate ꝓbatur Prouer.
xxj.vbi dr.Facere miām ꝛ iudiciū:magis
placet dn̄o ꝙ victime.Exēplū habem⁹ Ge
neſ.xix.vbi legitur/ꝙ loth ideo q: tenuit
hoſpitalitatē:ꝛ recipiebat libēter omnes
peregrinos:ideo fuit liberatus de ſubuer
ſione ſodome. vnde dic̄ apl's ad Heb.xiij.
Fratres hoſpitalitatem nolite obliuiſci.
per hāc em̄ placuerūt quidā angelis hoſ-
pitio receptis.Apparet igitur tertia clau
ſula:et per ꝯn̄s tota regula preaſſumpta.

¶ Modo predicta nr̄o ꝓpoſito applican
do:btūs. N. habuit predicta tria cōplete
qui hodie tranſlatus eſt.videlꝫ
Primo vixit innocenter.
Scđo conuerſatus eſt humiliter.
Tertio cōpaſſus eſt ꝓximo miſicorditer.

¶ Primo dixi ꝙ vixit innocēter et ſancte.
Et hoc q: habuit ſcientiam veritatis: ꝛ il
lam ignorātes docuit: et deum timere:et
amare:et abſtinere ab oī peccato. Tob.ſ.
Nō docuit ſciētias gētiliū:nec mūdanas:
aut fabuloſas:ſꝫ dei ſcientiā.q: oīa q̄ xp̄s
dixit ꝛ fecit ꝛ predicauit.q: talia ſunt no-
bis via perueniēdi ad ip̄m.Dic qualiter ꝛ
qđ p̄dicauit ꝛ docuit verbo ꝛ exēplo:ſicut
habes in ei⁹ legenda. ꝓpter qđ de eo pōt
dici illud Mat.xxij.Magr̄ ſcimus q: ve-
rax es:ꝛ viā dei in veritate doces.

¶ Dixi ſcđo ꝙ habuit virtutē hūilitatis.
Rō eſt. Videm⁹ manifeſte ꝙ ſm motū ſu
perioꝝ/inferiora mouentur.ſicut planete
ab oriente in occidentē feruntur motu fir
mamenti. Similiter omnia mēbra corpo
ris cordi ſubduntur.Cū ergo deus ſit ma
ior:et dn̄s oīm creaturarū:et ipſe fuit hu-
milis: ac etiam dedit nobis exemplū hu-
militatis. quod patet Mat.xj. Diſcite a
me:q: mitis ſum ꝛ humilis corde.Iō bea
tus.N.volens ipſum imitari : fuit humi-
lis.Dic ſicut habes in eius legenda ſigna
humilitatis.propter quod de ſe poteſt di
cere illud pſ.cxiij. Humiliatus ſum:et li
berauit me.

¶ Dixi tertio ꝙ fuit cōpaſſus ꝓximo. Ra
tio eſt. q: ille eſt verus cōpatiēs:qui dolo
rē ac infirmitatē et periculū alteri⁹ ſentit
et iuuat. q: vt dicit btūs Greg. in quadā
home. Cōpaſſio eſt cū malum inopie pro
ximi ſuſcipere non metuimus: vt eum li-
beremus.hec ille. Sed btūs.N.iuuit pro
ximum ꝛc̄.igitur habuit proximi ſui com
paſſionē: vt merito poſſit dicere illđ Iob
xxx. Flebam quōdā ſuper eo qui afflictus
erat:et cōpatiebatur aīa mea pauperi.Ex
antedictis igitur.ſ. ex maiori ꝛ minori cō
cludat̃ thema . igit̃ placuit deo ꝛ trāſlat⁹
eſt.que ſunt verba thematis . Cetera p te
vide:et adapta propoſito tuo.

¶ De vna virgine: Sermo.

a Veſiui eā mihi
ſpōſaȝ aſſumere. Sap. viij
Prout reperio in ſacra ſcri
ptura: illa q̄ vult eſſe ſpōſa
xp̄i: debȝ habere quattuor
bonas excellentias ſuper alias mulieres
ſcȝ ad modū virginis matris ieſu xp̄i.

Primo ſapientiā: qua ſuū corpus conſer
uet in omnimoda puritate.

Secūdo pulchritudinē abſq; omni defor
mitate.

Tertio honeſtatē ſine reprehenſione.

Quarto humilitatē cū feruēti deuotiōe.

¶ Primo dixi ꝙ ad modū ꝟginis glorio-
ſe/debet habere prudentiā cuſtodiendo
ſuā virginitatē: quia prout dicit Hieron̄.
ī epl'a ad demetriadē ꝟginē: ꝟginitas eſt
theſaurus impreciabilis: et irrecuperabi
lis poſtq̄ eſt amiſſus. Ut ergo virgo ſit
deo grata: debet habere integritatē car-
nis. aliter non haberet ſeu acciperet co-
ronā regie dignitatis. Ideo qn̄ ep̄s cōſe
crat virgines: nō intendit corruptas do-
mino conſecrare ſeu deſponſare: ſed ſolū
puellas virgines. q2 ſi corrupte ſunt: non
tenet mr̄imoniū. iō tales repudiat ⁊ odit
et p̄cipit Deut̄. xxij. ſi nō eſt in puella in-
uenta virginitas eijcient eam extra fores
domꝰ patris ſui: ⁊ lapidibꝰ obruent eaȝ.
Et xp̄s vult ſponſaȝ ſuā cauere ne habeat
noticiā vel conſortiū hoīm: ad modū illiꝰ
rebecce de qua d2 Gen̄. xxiiij. *Ecce rebec-
ca egrediebat̄ puella decora nimis ꝟgoq;
pulcherrima et incognita viro.* Talē em̄
xp̄s diligit: et in ſponſam aſſumit. et hoc
eſt qđ dicit beda ſuper lucā. Chriſtus de
virgine natus eſt: vt ſe virgineū decꝰ dili
gere oſtenderet. Et in huius rei ſignū/ele
git virginē matrē: virginē precurſorē: vir-
ginem diſcipulū familiarem. Apparet igi
tur prima clauſula.

¶ Secūdo dixi ꝙ ad modū virginis vult
ꝙ habeat pulchritudinē ſpūaleȝ. ita dic̄
apl's. j. ad Cor. vij. Uirgo cogitat que do
mini ſunt vt ſit ſancta corpe ⁊ ſpū. Et ra
tio eſt: q2 pulcher ſponſus debet habere
ſpōſam ſpecioſam: ſicut ptȝ de dauid: qui
erat pulcher ⁊ vultu decorꝰ: q2 interp̄tat̄
vultu deſiderabilis: iō accepit ſponſam
abigail: de q̄ d2. j. Reg. xxv. Erat abigail
mulier prudētiſſima ⁊ ſpecioſa. Cū ḡ xp̄s
ſit ſuꝑ oēs creaturas pulcher ⁊ ſpecioſus:
ita d2 in ps̄. xliiij. Specioſus forma pre
filijs hoīȝ. ita vult ꝙ ſpōſa ſua ſit ſpecioſa
⁊ mūda ī ſua mēte: ⁊ talē ip̄e vult ⁊ diligit
vn̄ Hierony. Illa virgo ſponſa xp̄i eſt: cu
ius nec mentē cogitatio: nec carnē libido
maculat. hec ille. Iō in figurā huius deꝰ
p̄cepit Leuit̄. xxj. ꝙ ſummꝰ ſacerdos vxo
rem duceret ꝟginē: nō meretricē ſordidā.
Figurabat̄ ꝙ xp̄s q̄ eſt ſummus ſacerdos
(prout dicit apoſtolus ad Hebre. ix.) nō
ducit ſordidā: nec turpē: ſed ſolū pulchrā
mēte ⁊ corpe. Apparet igit̄ ſcđa clauſula.

¶ Tertio dixi ꝙ debet habere honeſtateȝ
ſine oī reprehenſione. ſemꝑ cū honeſta ſo
cietate incontaminata: nō vaga: non di-
ſcurrens per plateas ⁊ vicos: vt oſtendat
ſuā pulchritudinē: q2 talibꝰ frequenter ac
cidit ſic̄ illi dine filie iacob: de qua legit̄
Gen̄. xxxiiij. Egreſſa autē eſt dina filia lye
vt videret mulieres regionis illiꝰ: quā cuȝ
vidiſſet ſichen filius emor euei princeps
terre illius: adamauit eam et rapuit: ⁊ dor
miuit cū illa vi opprimens virginē. vnde
d2 vulgariter. la muger y la gallina por
andar ſe pierda ayna. Non dȝ igit̄ eſſe ta
lis ſponſa xp̄i: ſed clauſa/honeſta/ſolita-
ria. exēplo beate virginis: quā angelꝰ in
loco ſecreto inuenit ſolitariā. et illiꝰ ſan-
cte vidue iudith. Iudith. viij. que fec̄ ſibi
cubiculū ſecretū: in q̄ clauſa morabat̄ cū
puellis ſuis. Tales deo placēt. tales xp̄s
diligit. Ideo hierony. cuidā ſpōſe xp̄i ſcri
bens ita dicit. In te ſit honeſtas admira
bilis: ſtupenda verecūdia: mira patiētia:
virginalis inceſſus: ⁊ vere pudicitie habi
tus: ſermo ſemꝑ modeſtꝰ: ⁊ in ſuo tempo
re proferendus. hec ille. Apparet ergo ter
tia clauſula.

¶ Quarto dixi ꝙ debet habere humilita-
tē cū feruēti deuotione. Eſt ratio: q2 dicit
Augu. in lib̄. de bono virginali: ꝙ humili
tas eſt cuſtos virginitatis. Iō xp̄i ſponſa
dȝ eſſe humilis: q2 ſibi parū placet virgi-
nitas ſine humilitate. vn̄ dicit beatꝰ Ber.
Si maria humilis nō fuiſſet: filium dei
nunq; cōcepiſſet. Quod ſatꝫ expreſſit xp̄s
in illa parabola: quam poſuit Mat. xxv.
de illis quinq; ꝟginibꝰ: que licȝ eſſent vir
gines: non tn̄ intra beatitudinis ianuam
recepte fuerūt. ꝯfidētes em̄ de ſua ꝟgini-
tate: venerūt nouiſſime tanq; p̄ſumptuo
ſe dicentes. Dn̄e dn̄e: aperi nobis. At ille

reſpōdēs ait. Amē dico vobis: neſcio vos.
Et in ſignū hui⁹/moniales q̄ xpo deſpon⸗
ſant: induūtur velo nigro: ⁊ defoꝛmes ve
ſtes poꝛtāt/in ſignū honeſtatis ⁊ humili⸗
tatis: quā debēt habere. Apparet ḡ ꝙ ve⸗
ra ſpōſa xpi dꝫ eē deuota ⁊ humilis ⁊ obe⸗
diēs ſpōſo ſuo. Figurā habem⁹ Heſter. j.
de illa vaſthi: q̄ qñ fuit humilis ⁊ obediēs
ſpōſo ſuo aſuero: eā dilexit: ⁊ cū eo fuit. ſꝫ
qñ fuit ſibi cōtumax ⁊ inobediēs: eā de cu
ria eiecit. Aſuer⁹ interpꝛetat̄ btitudo: ⁊ ſi
gnificat xp̄m q̄ eſt nr̄a btitudo. Vaſthi vō
interpꝛetat̄ finis ſignat⁹: et ſignificat vir⸗
gines xpo ꝑ ſupbiā inobediētes. tales re⸗
pꝛobat xps. et eā veniūt ad finē ſignatū:
q̄ eſt dānatio eterna. Apparet igit̄ tertia
clauſula: ⁊ ꝑ ꝯñs tota regula ꝑ̄aſſumpta.

¶ Modo pꝛedicta noſtro ꝓpoſito appli⸗
cando. beata. N. habuit perfecte pꝛedicta
quattuoꝛ. videlꝫ

Pꝛimo ſuum coꝛpus conſeruauit in om⸗
ni puritate.

Secundo habuit pulchꝛitudinem abſq̄
defoꝛmitate.

Tertio habuit ſine repꝛehenſione magnā
honeſtatem.

Quarto habuit cum deuotione nimiam
humilitatem.

¶ Pꝛimo dixi ꝙ cū magna pꝛudētia cuſto
diuit coꝛp⁹ ſuū in virginitate. Et rō eſt. qꝛ
virginitas ex quo ſemel eſt amiſſa: decete⸗
ro nō pōt recuperari. nā ſicut lāpas ſemel
fracta nō reparat̄: ita ſi q̄s amiſerit virgi⸗
nitatē ſuā: ſi totū mūdū daret plenū auro
nō recuperaret eā. ita dicit Hiero. in ep̄la
ad euſtochiū. Audacter loquoꝛ: cū oīa poſ
ſit deus: ſuſcitare nō pōt virginē poſt rui
nā. Valet q̄dē liberare de pena: ſꝫ nō vult
coꝛonare coꝛruptā. h̄ ille. Et allegat̄ in de
cretis. xxxij. q. v. c. ſi paul⁹. Jō qꝛ tāt⁹ the⸗
ſaur⁹ ſemel amiſſus nō pōt recuperari: iō
beata. N. pꝛudēter virginitatē cuſtodiuit
⁊c. Dic ſicut habes in eius legēda. ꝓpter
qō dixit Tobie. iij. ſara. Tu ſcis dn̄e: quia
nūq̄ cōcupiui virū: et mundā ſeruaui ani
mā meā ab omni concupiſcentia.

¶ Scdo dixi ꝙ ipſa ſine defectu ſpiritua⸗
li habuit pulchꝛitudinem. Rō eſt: qꝛ caſti
tas coꝛpoꝛis ſine mūdicia mētis: eſt ſicut
pulchꝛitudo in pariete picta. pulchꝛitudo
coꝛpoꝛis: qꝛ ſi pictura de pariete tollatur:
apparebit vitiū qō eſt interius. Sic ſi pul
chꝛitudo coꝛpoꝛalis ſit ſine ſpūali; appa⸗
rebit eius defectus. qꝛ ergo vt dicit beat⁹
Aug. nihil diligitur niſi pulchꝛū: et deus
beatā. N. nō dilexiſſet niſi pulchꝛa fuiſſet:
ideo voluit eſſe pulchꝛa nō in coꝛpoꝛe: ſed
in aīa per gratiā ⁊ virtutes: eo qꝛ peccato
caruit: qō deturpat animā: ideo dicit ſibi
ſponſus illud Cāticoꝛum. vj. Pulchꝛa es
amica mea.

¶ Tertio dixi ꝙ habuit honeſtatē ſine re⸗
pꝛehēſione. Rō eſt. dicit btūs Aug. ꝙ vir
tus nihil aliud eſt: q̄ diligere quod diligē
dum eſt. Omne aūt qō diligitur: ſub rōne
boni diligitur: vt dicit ph̄s. Cū igitur xps
ſit ſummū bonū et ſumma honeſtas: ideo
ip̄m ſolū beata. N. ita dilexit: ꝙ oīa mun
dana q̄ſi vana ꝓpter ip̄m contēpſit: et ho
neſte vixit: qꝛ ipſa fuit honeſta in ſua con
uerſatione: honeſta in locutione: honeſta
in geſtu coꝛpoꝛis ⁊ in oībus factis ſuis: vt
merito poſſit dicere illud Eccl'i. xxiiij. Flo
res mei fructus honoꝛis et honeſtatis.

¶ Quarto dixi ꝙ fuit humilis et deuota.
Ratio eſt. qꝛ deus ſuperbos odit et repꝛo
bat. humiles aūt ⁊ deuotos ipſe defendit
et amat. et talibus dat ſuam gratiā. ideo
ſcribitur Jaco. iiij. et. j. Petri. v. Deus ſu⸗
perbis reſiſtit: humilibus aūt dat gratiā.
Jdeo beata. N. volens xp̄i gratiā habere:
voluit eē humilis. dic humilitatē quā ha
buit ⁊c. vt merito poſſit dicere illud Mat
thei. xj. Mitis ſum et humilis coꝛde. Ex
antedictis ergo. ſ. ex maioꝛi et minoꝛi con
cludatur propter quattuoꝛ pꝛedicta effici
tur aliqua digna vt ſit ſponſa xp̄i: et quia
virgo. N. habuit hec oīa: vt dictū eſt: ideo
xps voluit eam in ſponſam aſſumere ꝑut
dicūt verba thematis. Queſiui eam mihi
ſponſam aſſumere. ¶ Jn quibus quidem
verbis duo oſtenduntur. videlꝫ

Pꝛimo ꝙ ipſa maximam nobilitatē ade⸗
pta eſt propter chꝛiſti deſpōſationem. qꝛ
dicit. ſponſam ⁊c.

Secundo ꝙ propter ſuam bonitatem me
ruit hanc coniūctionem: quia dicit. que
ſiui eam mihi ⁊c.

¶ Quantum ad pꝛimū eſt ſciendum ꝙ in
hac virgine eſt oīs nobilitas ⁊c. Eſt rō. di
cit ph̄s. v. politicoꝝ. ꝙ nobiles ſunt in q̄⸗
bus exiſtunt pꝛogenitoꝝ virtus ⁊ diuitie.
modo pꝛogenitoꝛ oīm xp̄ianoꝝ eſt deus
pater. j. Petri. j. Benedictus deus ⁊ pater
dn̄i noſtri ieſu xp̄i: qui ſm miam ſuā ma⸗
gnā regenerauit nos ⁊c. Virtutes autē et

diuitie iſtius patris fuerūt date. N. dedit enim ſibi multas virtutes ꝛc. dic virtutes quas habuit. ſ. virginitatē/humilitatem/ et patiētiā/et firmitatē in tormētis ꝛc. ita vt de iudicibus eā perſequentibus: dicat illud Eſa. iij. Jgnobilis contra nobilē. Et hoc quantum ad primum.

¶ Quantū ad ſcdm/dixi ꝙ fuit in ea magna bonitas ꝛc. maior em̄ bonitas quam pōt habuere mulier: eſt ꝙ ſit ſponſo ſuo fidelis. Prouer. xij. Mulier diligēs corona eſt viro ſuo. Modo btā. N. fuit multū fidelis xp̄o: vt ſuperius fuit oſtēſum ꝛc. vt merito de ip̄a poſſit dici illud Judith. xj. Nō eſt talis mulier ſup terrā in aſpectu: ī pulchritudine: et in ſenſu vboꝝ. ergo nos ſibi dicamus illud Judith. viij. Ora ꝓ nobis: qm̄ mulier ſancta es. q: tuis poſſum⁹ orationibus adiuuari: et potes nobis hic diuinam gratiā obtinere: vt in futuro habeamus ſuam gloriam. Quam nobis preſtare dignetur. Amen.

¶ Pro vna virgine. Sermo.

A Virgo cogitat que dei ſunt. j. Coꝝ. vij. Reperio ī ſacra ſcriptura/ ꝙ ille qui vult cogitare illa que dei ſunt: opꝫ ꝙ tria figat et ponat in mente ſua: vt propter primum ipſum timeat. propter ſcdm ſibi obediat. propter tertium diligat.

Primo debet conſiderare in deo ſue maieſtatis nobiliſſimum ſtatum.

Secundo ſue voluntatis iuſtiſſimum preceptum.

Tertio ſue paſſionis doloroſiſſimum tormentum.

¶ Primo dixi ꝙ dꝫ cogitare diuinā maieſtatē: vt ſic deū timeat. Et rō eſt. ꝓut dicit Sene. Generoſus eſt anim⁹ hoīs. ideo homines q̄ de terrenis ꝛ de pctīs ſemp cogitāt: nō habēt cor generoſum: ſꝫ baſſum et deſpectū. q: a talibus ſpūſſctūs ſe elōgat: vt dr̄ Sap. j. Spūſſctūs auferet ſe a cogitationib⁹ q̄ ſunt ſine intellectu. ꝛ iō in talibus cor hoīs implicari nō dꝫ. Sed ꝑ oppoſitū ille totus hꝫ cor generoſum ꝛ altū: q̄ alta vt ſunt diuina cogitat. vt ſit de numero illoꝝ de quib⁹ dr̄ Sap. v. Cogitatio illoꝝ apud altiſſimū. ideo Prouer. iij. dicitur. Jn oībus vijs tuis cogita illum: ꝛ ipſe diriget greſſus tuos.

¶ Scdo dixi ꝙ dꝫ ſuā voluntatē ꝛ ſuū preceptū cogitare vt illud ipleat. ita dr̄ Eccli. iij. Que precepit tibi de⁹ illa cogita ſemp. Et rō eſt. Mat. xix. ſcribit. Si vis ad vitā ingredi ſerua mādata. Jnobediētia enim primoꝝ parētū clauſit nobis regnum celorū: ſed obediētia fuit illa que recuperauit et aperuit. vn̄ xp̄s dixit petro obediēti. Tibi dabo claues regni celoꝝ. Matthei. xvj. Modo eſt ſic ꝙ nos non poſſum⁹ bn̄ diuinis p̄ceptis obedire: niſi illa ſciam⁹ perfecte: ideo cōſulit nobis Eccli. vj. Cogitatū tuū habe in preceptis dei. et in mandatis illius maxime aſſiduus eſto. ſ. vt impleas illa. Similiter precipitur nobis Deut. vj. Hec meditaberis ſedēs ī domo tua: ꝛ ambulās in itinere dormiēs atqꝫ cōſurgens: et ligabis ea q̄ſi ſignū ī manu tua: eruntqꝫ et mouebunt inter oculos tuos: ſcribeſqꝫ ea in limine et oſtijs domus tue. Apparet igitur ſecunda clauſula.

¶ Tertio dixi ꝙ dꝫ hō xp̄i aſperitatē ꝛ doloroſam paſſionē cogitare: vt ſic eum diligat. ita dr̄. j. Pet. iiij. Xp̄o paſſo ī carne et vos eadē cogitatiōe armamini. Et rō eſt: nullus em̄ eſt ita tepidus aut frigidus in amore xp̄i: ꝙ ſi intueat quātū in paſſione nos amauit. ꝛ quanta mala ꝓ nobis ſuſtinuit: q̄ nō accēdat ad amādū xp̄m. vn̄ beatus Bern̄. dicit. Super oīa reddit te mihi amabilē bone ieſu calix paſſionis: quē bibiſti opus nr̄e redēptionis. hec ille. Pꝫ ergo ꝙ cogitatio nr̄a dꝫ verſari circa paſſionē xp̄i. Et hoc cōfirmat apl's ad Heb. xij. Recogitate eū q̄ talē ſuſtinuit a pctōrib⁹ aduerſus ſemetip̄m cōtradictionē. Apparet ergo tertia clauſula: et per conſequēs ꝛc.

¶ Modo predicta nr̄o propoſito applicādo: hec glo'ſa virgo btā. N. p̄dicta tria cogitauit ꝛ cōtēplata mirabiliter fuit. B

Primo diuinum ſtatū ꝛ ſuā maieſtatem.

Scdo diuinū preceptū et ſuā voluntatē.

Tertio chriſti paſſionem et mortem et cruciatus eius acerbitatem.

¶ Dixi prīo ꝙ cogitauit diuinū ſtatū ſiue maieſtatē. Et rō eſt. nā dicit btūs Grego. ꝙ facile laqueos euadit in terris: qui ſemper oculos hꝫ in celis. Et cauſa eſt: q: inimicus humani gn̄is. ſ. diabol⁹/in hoc mūdo ponit diuerſos laqueos pctōꝝ ꝓponēdo hoī queqꝫ delectabilia. ita dic̄ ps̄. lvj. Laqueū parauerūt pedib⁹ meis: ꝛ incuruauerūt aīam meā. et ſic multotiēs pecca

torꝫ capit et occidit qn̄ continue terrenis inhiat: ſed qn̄ hō a terrenis ſe elongat: et ſemper celeſtia contēplatur: tūc euadit laqueos diaboli. Ita btā. N. volens inimici laqueos euadere: terrena contēpſit. dic ſicut habes in eius legēda. et celeſtia cogitauit. ita vt poſſet dicere illud pš. xxiiij. Oculi mei ſemper ad dn̄m: qm̄ ipe euellet de laqueo pedes meos.

¶ Dixi ſcd̄o ꝙ diuinā voluntatē ꝛ diuinū preceptū cogitauit: vt ſibi obediret. Et rō eſt. iuſtū enim eſt vt cui oēs creature obediūt: ꝙ etiā homo obediat. cum ergo oēs creature ſuo obediāt creatori tam ſenſibiles ꝙ inſenſibiles. ita dicit pš. ciij. Terminum poſuiſti quē non tranſgredientur. et Mat. viij. Qualis eſt hic q: venti ꝛ mare obediūt ei. multo magis hō debꝫ obedire diuinis preceptis: et eius volūtati. Unde hoc vidēs beata. N. cogitauit ꝛ contēplata fuit diuina precepta: et illa iuxta poſſe cōpleuit. q: deū ſuper oīa dilexit et proximum. et ſic de alijs preceptis ꝛc̄. Propter quod poteſt dicere illud pš. cxviij. Ego autem nō dereliqui mandata tua.

¶ Dixi tertio ꝙ xp̄i paſſionē durā quā pro ipa ſuſtinuit: cogitauit. Et rō eſt. nihil em̄ eſt qd̄ tantū prouocet hoīem ad bene operandum: et ad laborandum moueat: ſicut frequēs memoria paſſionis xp̄i. ita dicit beatus Bern̄. Hoc eſt qd̄ plus me mouet: me viget: et plus accendit calix tuus dn̄e quē bibiſti. hec ille. Ideo hoc cōſiderans beata. N. cogitabat dirā paſſionem xp̄i: et reducebat ad memoriā: vt ſic meli⁹ tormēta et labores cū patiētia exēplo xp̄i ſuſtineret. dic ſicut habes in ei⁹ legēda ꝛc̄. Propter quod ſciebat illud verbum qd̄ ſcribitur. j. Pet. ij. Chriſtus paſſus eſt ꝓ nobis vobis relinquens exemplum: vt ſequamini veſtigia eius. Ex antedictis igitur. ſ. ex maiori et minori formetur ratio et concludatur ſic thema. Ergo hec virgo cogitat q̄ dei ſunt. que ſunt verba noſtri preſentis thematis. In quibus quidem verbis duo de ipſa oſtenduntur.

Primo ꝙ peccatis reſiſtendo virginitatē ſeruauit: q: dicit. virgo cogitat.

Secundo ꝙ mundum deſpiciendo in dei ſe amore firmauit: q: di. que dei ſunt.

¶ Quantum ad primum eſt ſciendum ꝙ dicit Chryſo. Si mens ſobria fuerit et caſta; naturalium motuum peccatum nullum erit. Ex quo patet ꝙ illa que vult virginitatē ſeruare: oportet ꝙ ſobrie viuat: quia ſm̄ Hiero. virginitas in delitijs periclitatur. Et cum virginitas que eſt ſoror angelorum ſm̄ Cyprianum: ſit puriſſima. quia virgo a virore dicit̄: eo ꝙ viroris ſui et pulchritudinis non eſt paſſa aduſtionē quia ſm̄ Aug. virginitas eſt in carne corruptibili incorruptionis perpetua meditatio. Apparet ergo ꝙ non debet opa carnis peragere: ſed potius per abſtinētiam carnē mortificare vt ſpiritus viuat. Et ratio eſt. Uidemus manifeſte ꝙ quādo aliqua terra de nouo dedicanda eſt diuino cultui: prius debet a principib⁹ terre mortificari. Modo terra deo dedicata eſt caro virginea: cui debet̄ fructus centeſimus ſm̄ Hiero. ideo debet mortificari per abſtinentiam. ſcilꝫ vigilijs et ieiunijs: vt caro in virginitate conſeruetur: que eſt virtus ita precioſa ꝙ prefertur coniugali ac viduali ſtatui. et que confert ac operatur multa bona: et ſpecialiter inter alia quattuor. videlꝫ **E**

Primo merita multiplicat.

Scd̄o a periculis liberat.

Tertio dona augmentat.

Quarto deo acceptabiles preſentat.

¶ Primo dico ꝙ multiplicat merita: quia per ſuam excellētiam ducit ad regnum celorum: et ad vitam celeſtem. quia enim vita celeſtis eſt incorruptibilis ꝛ perpetua: vt dicit beatus Aug. Unde hec virtus tātum eſt nobilis: vt dicit Hierony. ꝙ diſcipuli platonis in honorem ſui magiſtri docuerunt ꝙ de virgine natus ſit: non credentes ꝙ vir tantas virginitates conſeruare feciſſet: niſi de virgine natus fuiſſet. vnde ipſe plato ꝛ diſcipuli hanc virtutem ſeruare docebant. **D**

¶ Secundo dixi ꝙ ipa liberat a periculis nam legitur in antiquorum hiſtoria ꝙ romani captis hoſtibus virginibus et paruulis parcebant. Idem legitur Numeri xxxj. ꝙ cum filij iſrael pugnaſſent contra madianitas: et omnes ciuitates et caſtella igne combuſiſſent: ac principes interfeciſſent et omnes maſculos: duxerunt ſe cum mulieres et paruulos. Quod videns moyſes iratus p̄ncipib⁹ ait. Cūctos inter ficite q̄cq̄d gn̄is maſculini eſt etiā in paruulis: et mulieres que nouerunt viros in coitu iugulate. puellas autē et omnes fe

minas virgines reſeruate vobis. Paga-
noꝝ etiā virgines quedā legunt̃ euaſiſſe
pericula: et q̄dā feciſſe miracula merito
v̄ginitatis ſue. Nā teſtat̃ Augu.lib. x. de
ciui.dei.cap.xvj.ꝛ lib.xxij.c.xj. cū quedā
v̄go rome de ſtupro diffamaret̃ et accuſa
retur: illa vt ſe oſtenderet virginē: cū cri-
bro ad tyberim fluuiū iuit: et ipſum aqua
impleuit: ꝛ vſq3 ad capitoliū plenū tulit:
et nihil oīno de aqua fluxit: nihil oīno de
aqua perdens. qd̄ valde eſt admirandum
cū ſit vas foraminibꝰ plenū totū. Et ꝑut
teſtatur Hieronymꝰ: fuit rome alia virgo
que ad virginitatē ſuā cōprobādā cingu-
lo ſuo maximā nauē traxit ad terrā: quaꝫ
multi mouere nō poterant. Idem aſſerit
Augu.lib.x.de ciui.dei.ca.xvj.
¶ Tertio dixi ꝙ virginitas impartit ſeu
impetrat dona. nā ſibylla per v̄ginitatē
ꝓphetico ſpū claruiſſe dr̄. Saluator quo
q3 mundi virginitatē ipſam honorat: et
gratijs plurimis et donis exornat. nā vir
ginē matrē elegit: ꝛ virginitatē ipſiꝰ ho-
nore fecūditatis ornauit. Inter diſcipu-
los etiā: duos: qui legunt̃ expreſſius vir-
gines extitiſſe: amplioribꝰ priuilegijs et
gratijs decorauit. ſ. iohannē et paulū.
¶ Quarto dixi ꝙ virginitas efficitur deo
grata et hoībus deuota. Ita dicit Amb.
Pulchritudinē quis pōt maiorē eſtima-
re pudore virginis: qui amat̃ a rege: pro
E batur a iudice: dedicat̃ a dn̄o: conſecrat̃ a
deo. hec ille. Et iō cum virginitas ita ſit
deo accepta et grata: apparet ꝙ ille que
ſunt virgines ante debent oīa ſolacia/et
cōmoda: imo etiā et corporalē vitā perde
re: q̄ virginitatē amittere. ſicut ꝛ quedam
pagane virgines hoc feciſſe legunt̃. Nar-
rat Hieronymus ꝙ nicanor thebis deui-
ctis atq3 ſubuerſis/vnius virginis capti
ue amore deuictꝰ: eius coniugiū impetēs
qd̄ captiua optare debebat. illa cogitauit
mēte pudica virginitatis bonum eſſe ma
ius q̄ regnū. ꝛ ſic manu propria ſe inter-
emit. Narrant etiā ſcriptores grecie: fuiſ
ſe virginē quādā: quā hoſtis macedo cor
ruperat: illa corrupta diſſimulauit pau-
liſper dolorem: ſed virginitatis ſue viola-
torem poſtmodū dormientem tandē cum
gladio iugulauit. et ſeipſam occidit gla-
dio. vnde nec viuere voluit poſt virgini-
tatē perditā: nec ante mori q̄ vindicatrix
exiſteret ſue corruptionis. Licꝫ aūt dicte
mulieres cōmendari non poſſint: ꝙ ſe oc
ciderint: tn̄ quia maius crimen fuit occi-
ſio ſuijpſius q̄ fuiſſet corrūpi ab alio ſiue
fuiſſent corrupte per violentiā: in quo ex
parte earū nullū fuiſſet crimen: exquo nō
conſenſiſſent. qr non coinquinat̃ corpus
niſi de conſenſu mentis. ſiue etiā in volū-
tate conſenſiſſent: qr adulteriū eſt leuius
peccatū q̄ homicidiū ſpecialr̃ ſuiſpſius.
Et licꝫ quedā ſancte femine tp̄e perſecu-
tionis fideliū legant̃ idem feciſſe: quarū
memoria in eccl'ia celebrat̃: tn̄ beatꝰ Hie
ronymꝰ excuſat eas. qr hoc fecerunt ex oc
culto inſtinctu et conſilio ſpūſſancti ſicut
ꝛ ſamſon ſeipſum occidit. Cōmendantur
tn̄ iſte femine de magno v̄ginitatis amo
re. Apparet ergo ꝙ virginitatis bonum
debet preferri oībus tēporalibus bonis:
q̄ poſſident̃ exterius. qr vt dr̄ Eccl'i. xxvj.
Oīs ponderatio nō eſt digna continētis
aīe. Conſiderans ergo beata. N. ꝙ per
virginitatē tot bona conſequeretur: ꝛ pla
ceret deo: ideo virginitatē ſeruauit: et ci-
trus mortem temporalē ſuſtinere voluit:
q̄ iſtam v̄ginitatē amittere. Hic ſicut ha
bes in eius legenda ꝛc. Propter quod de
ipſa pōt dici vel intelligi illud Gen. xxiiij.
Ecce puella decora nimis: v̄goq3 pulcher
rima: et incognita viro. Hanc ergo virgi-
nem honoremus: ꝛ ad eam deuotionem
habeamus: ac humiliter deprecemur: vt
nobis in hac vita chriſti ſui ſponſi obti-
neat gratiam: et in futuro habeamus ſuā
gloriam. Amen.

¶ Collationes ꝓ defunctis eiuſdem
Santij non contēnende lectionis. ſer. p° defun. fo. 201.

¶ Sermo ſeu collatio pro conſolatio-
ne illorum qui perdunt amicos.

Conſolamini
inuicem in v̄bis iſtis. ſ. A
ad Theſſa. iiij. Dn̄i mei
reuerendi/ſup mortem
amicoꝝ et parētū nr̄oꝝ
multis de cauſis nō de
bemus contriſtari: ſed potius cōſolari: et
ſpecialiter ꝓpter tres cauſas. videlꝫ
Primo quia ſic placet diuine maieſtati.
Secundo qr h̄ ꝓſonat iuſticie ꝛ equitati.
Tertio qr ſic debet fieri de neceſſitate.

¶ Prima cauſa vel ratio quare non debe⸗
tis triſtari:ſed potius ꝯſolari : eſt cõſide⸗
ratio diuine volũtatis: cui debemus no⸗
ſtram cõformare in oĩbus:vt dic̃ Hiero.ĩ
ep̃la ad oroſiũ conſolatoria de morte filie
ſue. Reſurgere credimus nr̃os:et plangi⸗
mus.q̃d faceremus ſi mori preciperet tm̃
deus? Voluntas vtiq̃ꝫ ſola ſufficere de⸗
beret ad ſolaciũ:cui nullũ affectũ prepo⸗
nere debemus.hec ille. Et in huius exem
plũ narrat valeriꝰ lib.v.c.vj.itẽ Auguſti.
lib.iiij.de ciui.dei ca.xx.ꝛ lib.v.c.xviij.ꝙ
rome ĩ media parte fori repentino hiatu
terra aperta fuit : et iuſſerunt dij vt illud
q̃d romani haberẽt optimũ: immitterẽt.
Quidã aũt curtius noĩe adoleſcens ꝛ ge
nere nobiliſſimꝰ militaribus inſignijs or
natus equũ aſcendit:eumq̃ꝫ cũ calcaribꝰ
vrgens in illud ꝓfundum ſe cũ equo im⸗
merſit. Si ergo paganꝰ nullã habẽs ſpeꝫ
de reſurrectione/morti ſe dedit : quia dij
hoc iuſſerant:quanto magis nos xp̃iani
nõ deberemꝰ de nr̃a vel amicoꝝ noſtrorũ
morte dolere.ex quo ſcimꝰ deũ h̃ ſic velle.
Ergo dicit nobis ap̃ls ĩ verbis preaſſum
ptis. Conſolamini inuicem in v̄bis iſtis.
Huic etiã ſententie ꝯcordat ſeneca ĩ ep̃la
ad lucillũ dicens. Placeat homini quic⸗
quid deo placet:ob hoc ipſum/ quod deo
placet.hec ille.

¶ Secũda cauſa et rõ ꝛc. eſt conſideratio
equitatis:qꝛ licitũ eſt ac iuſtũ:vt vnuſq̃ſ⸗
q̃ꝫ quod ſuũ eſt: recipiat.vñ dicit Hiero.
in ep̃la ad tyraſiũ conſolatoria. Nihil ab⸗
ſtulit tuũ qui recipere dignatꝰ eſt ſuũ. ꝓ⸗
prium creditũ recipe decuit creditorẽ: et
nihil aliud decet:q̃ꝫ creatori gr̃as agere:
et dicere cum iob. Dñs dedit: dñs abſtu⸗
lit:ſicut dño placuit: ita factũ eſt. ſit no⸗
men dñi benedictũ.hec ille. Etiam hoc re
quirit iuſticia.qꝛ tali ſentẽtia dãnati ſu⸗
mus in pctõ ade. Geñ.ij. In quacũq̃ꝫ die
comederis ex eo:morte morieris. Nullus
debet cogitare ꝙ hanc ſnĩam poſſit eua⸗
dere:qꝛ nec xp̃s eã euaſit. vñ btũs Berñ.
Qui non pepercit filio ſuo : quomõ par⸗
cet ſeruo ſuo? Sic moyſes et alij prophe⸗
te mortui ſunt.hec ille. Exemplũꝫ ad hoc
habemus.narrat Johãnes damaſcenus:
ꝙ cum ioſaphat rex duceretur cuꝫ omni
gaudio et omni genere muſicorũ : obuiũ
habuit leproſum et cecum. Et cum quere⸗
ret quid hoc eſſet. dictũ eſt ei : ꝙ he ſunt
humane paſſiones et defectus : qui non
ſunt oĩm:ſed eſſe poſſunt. Poſt cũ videret
ſenẽ decrepitũ et incuruatũ incedentem
cum baculo:interrogauit quid hoc eſſet.
Rñderunt ei.ꝙ habent oẽs ad hoc deue
nire:niſi mors preoccupet etatẽ. nec põt
homo viuere circa centũ annos. Hec au⸗
diens iuuenis cepit de morte cogitare:et
mũdana abhorrere: ꝛ deſiderabat ſcire ſi
eſſet alia vita. Si ergo iuſticia hoc exigit
vt omnes moriamur: apparet ꝙ vos ꝛc.
non debetis dolere:ſed debetis conſola⸗
ri.quia dicit̃ Eccl̃s.xij. Reuertat̃ puluis ĩ
terram ſuam vnde erat: ꝛ ſpũs redeat ad
deum qui dedit illum. ergo conſolamini
inuicẽ in verbis iſtis.

¶ Tertia cauſa vel ratio eſt conſideratio
neceſſitatis:qꝛ ſicut iſte mortuus eſt : ita
moriemur et nos: nec ad hoc nos poteri
mus contradicere:nec fugere:ideo nõ de
bemus eos flere: qui nos preceſſerũt. vñ
ſeneca in epiſtolari ad lucillũ. Que que⸗
rela eſt? quod incõmodũ? ſi quod debeat
deſinere deficit.quid abſurdiꝰ q̃ꝫ vt id q̃d
ſcias hominibus cõmune:quaſi ſpeciale
deplores? hec ille. Refert Auguſti.lib. de
cura ꝓ mortuis agenda de quodam rege
pagano:ꝙ cũ dijs ſuis in templo ſacrifi⸗
caret:nunciatur ei ꝙ filius ſuus obijſſet:
qui non reliquit ſacra que gerebat mani
bus:nõ lachrymatꝰ eſt:nec omnino ſuſpi
rauit.ſed ait.ſepeliatur.memini genuiſſe
me filium mortalem. Et ſubdit Auguſti.
ꝙ diabolus in iudicio dicet coram xp̃o.
Ecce hic cultor meus:cui nec reſurrectio⸗
nem:nec paradiſum promiſeram. ꝓ mor
te vnici nobilis ꝛ ſapiẽtis filij/ſacra mea
non reliquit: neq̃ꝫ fleuit : tui aut xp̃iani
pro quibus iam mortuus es : vt mortem
non timerent : et eſſent de reſurrectione
ſecuri:non ſolum lugent mortuos et vo⸗
ce et habitu:ſed etiam ad eccleſiam ꝓce⸗
dere confunduntur. Et ideo quia ꝓpter
luctum vel lachrymas nihil ꝓficitis: ſed
potius deum/et aĩam veſtram grauatis:
ideo conſulo ac ſupplico vobis : vt tenea
tis conſilium apoſtoli dicentis verba the
matis. Cõſolamini inuicẽ in verbis iſtis.
Et habebitis hic diuinam gratiam : et in
futuro eternam gloriam.ad quam ipſe fi
lius dei nos perducat. Amen.

¶ Alia collatio pro mortuis.

Pro defunctis Collatio.

a Nolite flere ſuper me. Luc. xxiij. Domini mei reuerendi/ ſuper mortuis nō debem⁹ flere: immo debemus moderari luctū: et hoc propter tres rōnes. videlꝫ

Primo quia vitam adeptus eſt immortalem.

Secundo quia miſeriam euaſit mūdialē.

Tertio quia luctus offendit valitudinem corporalem.

¶ Prima rō q̄re de morte iſtius defuncti non debetis flere: eſt conſideratio ſuperne vtilitatis. q: ipſe per mortē/ vitam immortalē adeptus eſt. vnde Hieronymus ad theodorā de morte lucini viri ſui dicit Nos dolendi magis ſumus qui in prelio ſtamus: vulnera accipimus: vitijs ſordidamur: q̄ ille qui mortuus eſt: q: ille iam ſecurus et victor te aſpicit in excelſo: et iuxta ſe tibi locū preparat. hec ille. In huius exemplū legimus in lib. j. de ciui. dei cap. xxij. vbi dicit Auguſti. ꝙ quidā philoſoph⁹ Theobrotus noīe dum libellum platonis de īmortalitate anime legeret volens et cupiens fieri immortalis: ſe precipitem dedit de muro: vt de hac vita migraret ad eam: quā credidit eſſe meliorem. Et democritus alter philoſoph⁹ dū hunc finē ardenter appeteret: volēs fieri immortalis ſe in ardentē montem cicilie dedit precipitē. Si ergo homines pagani tantā fidem dederunt dictis alteri⁹ pagani: quanto magis chriſtiani per dominū noſtrū de beata vita certificati: nō debent de ſua vel ſuorꝫ morte dolere: vt ad beatam vitam poſſent pertingere. Vn̄ Ambroſius in ſumma lib. j. Fleant ſuos qui eos in perpetuum interijſſe exiſtimāt quia ſpem rationis non habent: nobis vero quibus mori huius vite finis eſt: quia natura ipſa reparatur in melius: mortis caſus abſtergat oēs fletus. hec ille. Si ergo iſte defunctus propter mortem conſecutus fuit (vt ſperamus) vitā immortalem: apparet ꝙ non debemus triſtari: ſed poti⁹ gaudere. ideo dicit verbū themat̄ꝫ. Nolite flere ſuper me.

¶ Secunda ratio quare ꝛc. quia ꝑ mortem liberatus eſt a preſentibus miſerijs ꝛ periculis. Ita dicit Hieronymus in ep̄la ad tiraſiū cōſolatoria de morte filie. Plāgere nequaꝙ deberemus amicos de ſeculo recedentes: ſi ſeculi contra nos inimicitias minime ſentirem⁹: quid ergo ꝓ dormiente lachrymas fundis: quaſi neſcias quid in teipſo quotidie patiaris. propter hoc em̄ dn̄s diſcipulos admonet dicens. Si diligeretꝫ me: gauderetis vtiꝙ: quia vado ad patrem. hec ille. Huius exēplum habemus in multis paganis: de q̄bus dicit ſolinus. ꝙ apud plurimos eſt conſuetudo: ꝙ quando puer naſcitur: parentes et amici faciūt planctū magnum: ex eo ꝙ in hunc mundū venit: vbi paſſurus eſt multiplices miſerias. quando vero moritur: faciunt magnū feſtuꝫ: ex eo ꝙ de miſerijs huius mūdi exeat. Et ſi forte aliquis obijceret: ꝙ xp̄s in morte lazari fleuit. R̄ndet Hierony. doluit lazarum non dormientē: ſed potius reſurgentem: ꝛ flebat quem cogebat propter alios ſaluandos ſeculo reuocare. hāc vitam dans ingemiſcebat: quam tu doles eſſe ſublataꝫ: contra lachrymas eius lachryme tue pugnant: et amor tuus amori eius non conuenit. hec ille. Si ergo iſte defunct⁹ a preſentibus miſerijs per mortem liberatus eſt: apparet ꝙ non debetis flere de eius morte: quia dicit nobis. Nolite flere ꝛc.

¶ Tertia ratio quare ꝛc. quia eſt nobis damnoſum. B Luctus em̄ ꝛ triſticia damnificant hominē in corpore: ſcḋm illud Eccli. xxx. Multos occidit triſticia: et non eſt vtilitas in illa. Ideo tales lugentes rep̄hendēs Seneca in libro de remedijs fortuitorum/ ita dicit. Stultus eſt qui mortem mortaliū deflet. nil em̄ hoc nouū aut mirum. De hoc etiā narrat valerius maxim⁹ ꝙ Anaxagoras audita morte filij ait Nil inquit inexpectatū mihi annuncias: ego em̄ ex me natum ſciebam eſſe mortalem. Unde in huius exemplum legitur Ezechiel. xxiiij. ꝙ dn̄s dixit ezechieli. Fili hominis. ecce ego tollo a te deſiderabile oculoꝝ tuorum in plaga: ꝛ non planges: neqꝫ plorabis: neqꝫ fluent lachryme tue: ingemiſce tacens mortuoꝝ luctum non facies. Locutus ſum ergo (inquit ꝓpheta) ad populum mane: ꝛ mortua eſt vxor mea veſpere. Et ideo plorare non debemus: quia fletus eſt nobis et mortuo dānoſus. Ideo vobis ꝯſulo vt vr̄i chari ꝛc.

vt audiatis que vobis dicit. Nolite flere
ſuper me. que fuerūt verba mei thematꝫ.

¶Alia collatio ꝓ mortuis.

NOn cōtriſtemi-
ni ſicut et ceteri qui ſpem
non habent. j. ad Theſſal.
A iiij. Si conſideremus ſe-
riem ſacre ſcripture: repe-
riemus manifeſte ꝙ vos ꝓpter tres ratio
nes nō debetis flere de morte. N. ꝛc. ſiue
triſtari: ſed potius conſolari. videlꝫ
Primo ꝓpter ꝯſideratione͂ diuine diſpo
ſitionis.
Scd̄o propter incōmoditate͂ veſtre affli-
ctionis.
Tertio propter maiore͂ libertate͂ ad ope-
ra deuotionis.
¶Prima ratio quare de morte vr̄i. N. ꝛc.
contriſtari non debetis: ſed potius gau-
dere: eſt conſideratio diuine diſpoſitiōis
que nouit q̄ꝫdiu expediat viuere homi-
ni: et quando mori. Vn̄ Hierony. in epi-
ſtola ad tiraſium conſolatoria dicit. Plā-
gimus beneficia dn̄i qui nouit quid no-
ſtre expediat īfirmitati. hoc eſt quod dn̄s
dicit in euāgelio Matth. vj. Scit enim
pater veſter quid opus ſit vobis. Ideo di
uina ꝓuidentia magnā fecit veſtro cha-
ro gratiā. quia ſi diu vixiſſet: cum in vita
multa ſint pericula: malicia mutaſſet in-
tellectum eius: ꝛ malorꝝ veſtigia ſecutus
fuiſſet. ideo quia placida erat deo anima
illius: propter hoc properauit educere il-
lum de medio iniquitatū. Sapiētie. iiij.
Et in huius exemplū legitur. iiij. Regum
xxij. ꝙ ioſie regi iuda pro magno benefi-
cio a deo promiſſum eſt: ꝙ ipſum citius
ad patres ſuos in pace colligeret: ne ma
la ventura videret. Et ideo quia deo cura
eſt de vobis: quare deo de toto debetis
regratiari: quia pro meliori ſuo et veſtri
ſic ordinauit. Ideo dicatis illud verbum
Auguſtini in libro ſoliloquiorꝝ. De ſalu-
te (inquit) corporis mei quid mihi ſit vti
le neſcio: tibi dn̄e hoc committo. hec ille.
Ideo rogo vos vt nō ꝯtriſtemini: ſic̄ ꝛc.
¶Secūda ratio ꝛc. quia nec luctus: neqꝫ
triſticia mortuū poteſt a morte reuocare:
nec a pena liberare. ideo vanum eſt tales
lugere. vnde dicit Seneca ī epiſtolari ad
lucillū. Non affligitur ſapiens in amiſſio
ne liberorꝝ: nec amicorū. eode͂ enī aīo fert
illorum mortem: quo expectat ſuam. ego
em̄ illos habui tanꝙ̄ amiſſurus: ꝛ amiſi
tanꝙ̄ habeam. hec ille. Exemplum habe-
mus de illo rege dauid ſanctiſſimo. Hic
em̄ cum pro filio ſuo egrotante: vt legit̄
ij. Regum. xij. ſe coram dn̄o ieiunijs ꝛ la-
chrymis afflixiſſet: mox vt de illius mor-
te nunciū audiuit: de terra ſurgēs lachry
mas abſterſit. Et cauſam requiſitꝰ: reſpō
dit. Propter infantem cum adhuc viue-
ret ieiunaui et fleui: ſi forte dn̄s eum mi-
hi donaret: nunc vero quia mortuus eſt:
quare ieiuno? nunquid potero eum reuo
care amplius? Ego magis ad eum vadā:
ille xo non reuertetur ad me. Sic ergo
fecit apponi menſam et comedit: et cōſo
latus eſt berſebee vxorem ſuam.
¶Tertia ratio ꝛc. eſt conſideratio ꝓprie
vtilitatis: quia facilius poteritis deo ſer-
uire. nam amici huius mundi frequēter
impediunt iter ſalutis. Nam ꝛ cor diligē
tis/ad mundū alliciunt. et vt dicit Augu
ſtinus ſuꝑ Gen̄. ſepe offendit̄ deꝰ: ne of-
fendat̄ amicus. ideo dn̄s papa (vt dicit̄)
ad nullū mortuū ingreditur: quia ſacer-
dos et pontifex habet deo miniſtrare et
ſeruire. Ideo dr̄ Leuitici. xxj. ꝙ deꝰ dixit:
Pontifex ad omne͂ mortuū non ingredie
tur omnino. Suꝑ patre quoqꝫ ſuo ꝛ ma-
tre ſua mortuis non contaminabitur:
nec egreditur de ſanctis: ne polluat ſan-
ctuariū dn̄i: quia oleum ſancte vnctionis
dei ſui ſuper eum eſt. De hoc habemꝰ exē-
plum de ſctā malania: de qua dicit Hiero
nymꝰ in epl̄a ad paulā. Sancta malania
nr̄i tēporis īter xp̄ianos chriſtiana nobi-
lis: q̄ caleſcente adhuc mariti corꝑe nec-
dum humato: duos perdidit filios. Rem
dicturꝰ incredulā ſed veraꝫ: ſtetit immo-
bilis et obuoluta xp̄i pedibus q̄ſi ipſum
teneret: adiunxit dicens. Expeditius tibi
ſeruitura ſum dn̄e: qꝛ tanto onere me li-
beraſti. Cū ergo modo poſſitis magis li-
bere deo ſeruire: iō non debetis ꝯtriſtari:
ſed gaudere. Ideo placeat vobis diligen
ter audire ꝛ tenere conſiliū apoſtoli dicē-
tis verba thematis. Non cōtriſtemini ſi-
cut ꝛ ceteri. Ad quam gloriā.

¶Alia collatio ꝓ mortuis.

A Iſeremini mei ſaltem vos amici mei. Job xix. Augu. in lib. ix. de ciui ta. dei ita dicit. Mia ē alie ne miſerie in nr̄o corde cō paſſio: qua vtiq̄ ſi poſſem⁹ ſubuenire cō pellimur. Ex quo pꝫ regula generalis pro nr̄o propoſito: ꝙ illis q̄ ſuſtinent miſeriā et penā: obligamur naturaliter ſuccurrere ⁊ dare adiutoriū. Rō eſt. q: ad hoc faciēdū inducit nos natura: et admonet ſctā ſcri ptura. Primo docet natura. naturale eſt eñ vt mēbrū mēbro cōpatiatur ⁊ miſerea tur. j. Cor. xij. Si qd patiṫ vnū mēbrū: cō patiunṫ oīa mēbra. Vñ ↄtra naturā videṫ peccare: ⁊ naturam cōem degenerare qui miām nō facit proximo indigēti. Ad hoc etiā faciendum nos admonet ſancta ſcri ptura Luč. vj. Eſtote miſericordes: ſicut ⁊ pater veſter celeſtis miſericors eſt. Qui er go negat miām: negat ſe habere deum pa trē: ſed diabolū: de quo dꝛ Iere. vj. Cru delis eſt et non miſerebitur.

¶ Modo predicta noſtro ꝓpoſito appli cādo: iſte defunctus eſt poſitus in magna miſeria ⁊ neceſſitate. qḋ declaratur ſic. q: illi q̄ ſunt in purgatorio: ſunt ī magna mi ſeria ⁊ neceſſitate: q: ſunt demonib⁹ aſſo ciati: qui dāt eis diuerſa tormēta: indigēt nr̄is orationib⁹ ⁊ elemoſynis. Cū igiṫ iſte defunctus fuerit pctōr: ſicut ⁊ nos: iō cla re non poſſumus iudicare ꝙ ſit in paradi ſo: et cū in fine perfecte fuerit cōfeſſus: et iniūctā penitentiā humiliter ſuſceperit: ⁊ alia ſacramenta eccleſiaſtica deuote rece perit: ideo poſſumus iudicare ꝙ nō eſt in inferno: ſꝫ ꝙ eſt in purgatorio: vbi crema tur ⁊ ſuſtinet tormēta. q: vt dicit Augu. et allegaṫ in decretis diſt. xxv. c. qui ī aliud. ignis purgatorij etſi eternus nō ſit: miro tñ modo eſt grauis. excellit eñ oēm penā quā vnq̄ paſſus eſt aliq̄s in hac vita: vel pati pōt. Si ergo ſuſtinētibus penā ⁊ mi ſeriam: nos debemus ſuccurrere: ⁊ iſte de functus talia ſuſtinet: ideo vos gn̄aliter: ⁊ ſpecialiter amici ſui: debetis eum iuuare: cum de hoc vobis ſupplicet dicēdo verba thematis. Miſeremini mei ſaltē vos ami ci mei. In q̄bus quidē verbis duo tāgit. Primo ex parte ſua magnā allegat neceſſi tatē. q: dicit. miſeremini mei. Secundo ex parte noſtra oſtēdit ꝙ debe mus ei ſuccurrere ꝓpter affinitatem. q: dicit. vos amici mei.

¶ Quātum ad primū eſt ſciendum ꝙ illis qui magis īdigēt: debem⁹ maxime ſuccur rere. ⁊ q̄s poſſet eſſe q̄ magis indigeat no ſtro adiutorio q̄ iſte defunctus: q̄ hꝫ ſtare corā tāto iudice. de quo dicit Aug. in lib. de ſymbolo. Ille iudex nec grā pueniṫur: nec mīa iā flectiṫ: nec pecunia iā corrūpiṫ nec ſatiſfactione mitigaṫ. Vic dū tpa ha bet aīa agat ꝑ ſe q̄diu eſt locus pnīe: q: ibi erit locus iuſticie. hec ille. Jō nos cām habem⁹ ꝙ debem⁹ eū iuuare: q: ē poſit⁹ ī magna neceſſitate. Et h̄ quantū ad pmū.

¶ Quātū ad ſcḋm eſt ſciēdū: ꝙ amici obli gātur ſpecialiter eū iuuare: q̄ cū eo come derūt: biberūt: dormierūt: trufauerūt: lo cuti fuerūt ⁊c. modo oīa bona ſua in mor te receperūt. agros: vineas: pecunias ⁊c. Tales eñ teneṅṫ rōne ꝓpinq̄tatis/ vtili tatis/ ⁊ familiaritatis. ideo iſtū defunctū illaqueatū/ vinculatū/ incarceratū/ ī pur gatorio clamātē ad nos ꝓ ſua liberatiōe oēs debemus iuuare: ore ⁊ opere. ſ. orōni bus/ et elemoſynis. nā Prouer. xvij. ſcribi tur. Omni tpe diligit q̄ amicus eſt: et fra ter in anguſtijs cōprobaṫ vt ſit adiut⁹ ve ſtris orōnibus: poſſit illud pſ. xxxvij. dice re. Amici mei et ꝓximi mei aduerſum me appropinquauerūt. ⁊ nos inueniemus q̄ faciet ſimile pro nobis: vt gloriā dei cōſe quamur. Ad quam ⁊c.

¶ Alia collatio pro mortuis.

Elinquo mūdū Job. xvj. Btūs Greg. xxiij. moral. ita dicit. Electis ſu is ad ſe pergētib⁹ dn̄s iter aſperū fecit: ne dū quiſq̄ delectatur in via: obliuiſcatur quod deſi derabat in patria. hec ille. Ex qua autori tate habetur ꝙ perſone electe et iuſte: q: vitam celeſtem deſiderant: ideo volūtarie in mūdo iſto remanere nolūt. Rō eſſe po teſt: q̄n eñ aliq̄s viuit cū magno labore: cū magna anguſtia et dolore: ſi cogitat ꝙ per mortē/ et relinquendo mundū iſtum: euadet illum dolorē: in iſto mūdo ampli us remanere nōvult. Figurā hui⁹ habem⁹ iij. Reg. xix. cum eñ helias a regina ſama rie iezabel pſequereṫ: timuit helias: ⁊ ſur gēs ibat q̄cūq̄ eū ferebat volūtas. Cūq̄ veniſſet in deſertū viā vni⁹ diei; ⁊ ſederet A

iuxta vnā iuniperū: petijt aīe ſue vt moreref: et exiret de mundo iſto: et ait. Sufficit mihi dn̄e: tolle aīam meā. Sȝ ecōtra cum ꝗs viuit in iſto mundo cū delectatione/ et placentia magna: nūꝗ̄ vellet relinquere mūdū iſtū. Modo viri iuſti ⁊ amici dei/ opa bona facientes: dū ſunt in h̄ mūdo: ſunt in anguſtia et dolore poſiti. Ita dixit xp̄s Io. xvj. In mūdo preſſurā habebitis: ſed confidite: qꝛ ego vici mundū. Sed econtra viuūt pctōres cū delectatione in hoc mūdo: ideo ſemp vellent eſſe in mūdo. Ideo de talibꝰ loquēs btūs Bern̄. ita dicit. Bona mors iuſti ꝓpter requieȝ: melior ꝓpter nouitatē: optima ꝓpter ſecuritatē. Sequitur econtra. mors peccatoꝝ peſſima. Mala ſiquidē in mūdi amiſſione: peior in carnis ſeparatiōe: peſſima in itineris igniſqȝ duplicis conſumptione. hec ille.

¶ Modo iſte defunctus quātū hoīes valent exteriꝰ iudicare: erat talis: quia ī bonis operibus et iuſtis perſeuerabat. ⁊ dic ſic tibi videbitur. Ideo inter huiꝰ mundi varietates affligebaf: ideo poterat dicere illud Iob. viij. Ego nō ſuȝ de hoc mūdo. Propt̄ qȯ libēter exiuit de mūdo: ⁊ aīam ſuā reddidit creatori ſuo. et iō in eiꝰ pſona cantat eccl'ia ſuper funus. Anteꝗ̄ naſcerer nouiſti me: ad imaginē tuā dn̄e formaſti me: modo reddo tibi creatori aīam meam. Poteſt igit̄ vobis dicere ꝟba preaſſumpta. Relinquo mundū ⁊c. In ꝗbus quidē verbis duo oſtendit.

Primo ꝙ a ſe elōgauit: ⁊ abiecit om̄e impediens. qꝛ relinquo.

Scd̄o ꝙ contēpſit: et effugit oē inficiēs. quia mundū.

¶ Quantū ad primū eſt ſciendū ꝙ nihil eſt qȯ ita impediat hoīem in hoc mūdo: ne poſſit ad deū ire: ſicut pctm̄. pſ̄. cxviij. Longe a pctōribus ſalus. et qꝛ ille qui eſt in peccato: eſt longe a deo: ſepe errat de ipſo. nimia em̄ elongatio ſm̄ Baſiliū fac̄ errare hoīes. ſic ponit exēplū ī ſole: cū ſit ſaltē octies maior tota terra: ꝓpter tn̄ nimiā elongationē valde paruꝰ eſſe videf. Eodē modo cum pctōr ſit a deo nimis elōgatus: nō cognoſcit deū quantus ſit. i. ꝙ̄ȝ potens ⁊ immenſus: qꝛ ſi cognoſceret ipſum timet. Vierem̄. x. Quis nō timebit te o rex gentiū. Ideo iſta perpēdens defunctus iſte: peccata reliquit confitēdo diligenter et ſatiſfaciendo ⁊c. dic ſicut tibi videbitur. ſciebat em̄ illud ꝟbū quod habetur Prouerb. xxviij. Qui confeſſus fuerit peccata ſua et reliquerit ea: miām conſequetur. Et hoc quantū ad primū.

¶ Quantū ad ſecundū eſt ſciēdum ꝙ mūdus inficit et maculat aīam: qꝛ aufert ſibi illud qȯ aīam ornat. ſ. charitatem diuinam: qꝛ ſicut dr̄. j. Iob. ij. Si quis diligit mundū: non eſt charitas patris in eo. qꝛ amor mundi reddit hoīem ſordidum ⁊ fetentem: qꝛ vt dr̄ ibidem. omne quod eſt in mundo: aut eſt concupiſcentia carnis: aut cōcupiſcētia oculorum: aut ſuperbia vite. Ideo iſte defunctus pn̄ſ hodie propter iſta oīa/ mundū contēpſit et reliquit et preparauit ſe confitendo et ſatiſfaciendo. ſacramēta eccl'iaſtica deuote recipiendo: vt in celeſti gloria habitaret. vnde ſi forte indiget nr̄is orōnibus: placeat vob̄ ꝓ anima eius deū orare: vt inueniatis ꝙ̄ idem faciat ꝓ vobis: et habebitis hic diuinam gratiam: ⁊ in futuro eius gloriā. Ad quam nos perducat ieſus marie.

¶ Alia collatio pro mortuis.

INtēde aīe mee ⁊ libera eā. ⁊ pſ. lxviij. ſcribitur pn̄s verbū. Btūs Hieronymus volēs oſtendere qualiter dolorē ⁊ malū alterius ſentire debemꝰ: ⁊ iuxta poſſe iuuare cū a nob̄ petit auxiliū: ita dic̄. Iubet deꝰ alterius anguſtias vt tuas ſentire. ⁊ quo modo ſi eſſes tu in tali tribulatione: tibi ſubuenire cuperes: ita ⁊ tu ſubuenias alteri ꝓpter deū. hec ille. Ex qua autoritate pōt formari talis regula. ꝙ ille quiꝰ eſt in captiuitate vel tribulatione: ſi clamet ad nos ⁊ petat adiutoriū: tenemur adiuuare. qȯ declaraf dupliciter. a

Primo exemplo naturali.

Scd̄o teſtimonio figurali.

¶ Primo exemplo naturali. Dicūt naturales ꝙ camelis iſta pietas ineſſe dicitur vt ſi aliꝗs egritudine detentus: in grege nō manducat: ceteri cōpatientes abſtinēt ſic ⁊ nos primū in neceſſitatibꝰ debemus iuuare: ⁊ ei cōpati. Ita faciebat beatus Paulus: ꝗ dicebat. ij. Coꝝ. xj. Quis infirmatur ⁊ ego nō infirmor?

¶ Figuram habemus Exod. iij. ꝙ filij iſrael dolorosa captiuitate affligebanf in

egypto:qꝛ ad amaritudineꝫ perducebant
vitā eoꝝ operibus duris luti et laterꝫ.id⸗
circo oſtenderūt deo ſuā doloꝛoſam capti
uitatē. vñ ingemiſcētes filij iſrael vocife
rati ſunt:et clamoꝛ eoꝝ aſcendit ad deū.
Quo facto ſtatim compaſſus eſt:et contu
lit auxiliū.vñ dixit ad moyſen.Uidi affli⸗
ctionē populi mei q̄ eſt in egypto: et cla⸗
moꝛem eoꝛum audiui:ideo deſcendi vt li⸗
berem eum.

¶ Modo iſte defunctus ſicut et alij :.qui
ſunt in purgatoꝛio:eſt poſitus in captiui
tate crudeli.Quod declaratur ſic.volenti
em̄pſiderare diligēter:apparebit ꝙ nulla
doloꝛoſioꝛ ꝛ crudelioꝛ captiuitas q̄ moꝛ⸗
tuoꝝ in purgatoꝛio: nec magis indigens
alieno auxilio et ſuffragio : qꝛ ſunt extra
terrā pꝛopꝛiam exulati:incarcerati et vin
culati.nam ipi ponunt in purgatoꝛio:vt
in carcere teterrimo.vñ ps.cxlj. Educ de
carcere(al's de cuſtodia)aīaꝫ meā.Et nō
ſolum in terra aliena :ſed etiaꝫ ſub terra.
vñ ps.lxxxvij. Poſuerūt me in lacu infe⸗
rioꝛi in tenebꝛoſis ꝛ in vmbꝛa moꝛtꝫ. Et
nō ſolū iſta ſuſtinēt:imo adhibent hec.ſ.
ignis:fletus hoꝛribilis: ſtridoꝛ dētium:ꝛ
multa alia toꝛmena:q̄ eſt ſūme doloꝛoſa.
Ideo iſte defunctus cuilibet noſtrū ſuo
clamoꝛe inſinuat ſupplicādo vt confera⸗
mus ei auxiliū:dicens verbum thematis
pꝛeaſſumpti. Intēde aīe mee ꝛc. In qbꝰ
quidē verbis duo petit. videlꝫ
Pꝛimo ꝙ ſuā egeſtatē cōſideremus.quia
intende aīe mee.
Scđo ꝙ noſtrā pietatē ſibi non negemꝰ.
qꝛ dic libera eam.

¶ Quantū ad pꝛimū eſt ſciēdū/ꝙ anima
iſtius defuncti ita fuit in moꝛte nudata ꝛ
depauperata:ꝙ ſibi penitus nihil remā⸗
ſit de hac vita:niſi modicus pannus cum
quo iuit ad ſepulcrū.et ideo cū neceſſitas
et nuditas pximi hoīem ꝓuocet ad ad⸗
iuuandū:et iſte ſit in purgatoꝛio ſine hu⸗
mano auxilio:ꝛ acerbiſſimis penis affli⸗
ctus : ideo dicit nobis cum Ps. cxiiij'.
Conuertere anima mea in requiē tuam:
B qꝛ dñs bñfecit tibi ꝛc.

¶ Quantū ad ſcđm eſt ſciendū : ꝙ quat⸗
tuoꝛ modis ſoluuntur a penis purgatoꝛij
aīe defunctoꝝ.Pꝛimo miſſarū celebꝛatio
ne.vñ hoſtia in tres partes diuidit. Illa
que ponit in ſanguine ꝓ viuis offertur:
vt deus det eis gratiā et perſeuerantiā.
Alia ꝓ his qui ſunt in purgatoꝛio:vt cō⸗
ſequātur veniā . Alia ad grarū actionē ꝓ
his qui ſunt i gloꝛia.Eadē rō cum dr ſan
ctus et agnus. Dicit em̄ beatus Auguſt.
ꝙ mīa miſeris eſt neceſſaria.et iō dicimꝰ
miſerere nobis in hoc exilio. miſerere no
bis in purgatoꝛio.dona nobis pacem in
paradiſo.Scđo oronibus iuuant.dr. ij.
machabeoꝝ.xij.Sctā et ſalubꝛis eſt cogi
tatio ꝓ defunctis exoꝛare:vt a pctīs ſol⸗
uant.Tertio elemoſynarū largitione. vñ
Tob.iiij.dr.Elemoſyna ab omni peccato
ꝛ a moꝛte liberat:et non patiet aīam ire
in tenebꝛas:vñ Aug.in enchiridion.necꝫ
negandū eſt aīas pietate ſuoꝝ viuentiuꝫ
releuari : cū pꝛo illis mediatoꝛi ſacrificiū
offertur:vel elemoſyne fiūnt.h' ille.Quar
to amicoꝝ afflictione.vt cū quis ꝓ eis ie⸗
iunat: peregrinat ꝛc. Hoc idē habetur in
decretis.xiij.q.ij.ca.aīe defunctoꝝ. Ideo
q̄uis iſte defunctus fuerit bene cōfeſſus
ꝛc.ſupplicat tñ vobis : ꝙ velitis iſtis q̄t⸗
tuoꝛ modis ipſum iuuare: et a penis pur
gatoꝛij:ſi foꝛte ſuſtinet:liberare. ꝛ ſine du
bio inuenietis qui idē faciat ꝓ vobis : et
habebitis hic diuinam gratiam:ꝛ in futu
ro ſuam gloꝛiā. Ad quam ꝛc.

¶ Alia collatio ꝓ moꝛtuis.

AModo iam di⸗
cit ſpūs vt requieſcāt a la
boꝛibus ſuis:opa em̄ illo⸗
rū ſequuntur illos. Apoc.
xiiij. In iſtis verbis tangū
tur tres rationes:pꝛopter quas nullꝰ de⸗
bet triſtari:ſed per oppoſitū cōſolari ſup
moꝛte defuncti.
Pꝛima reſpicit diuinā voluntatē . qꝛ hoc
dicit ſpūs.i.deus.
Scđa reſpicit moꝛtuoꝝ felicitatē. i. hoc
vult deꝰ:qꝛ requieſcant a laboꝛibꝰ ſuis.
Tertia reſpicit ipſoꝝ vtilitatem.qꝛ opera
illoꝝ ſequunt illos.

¶ Pꝛima ergo rō quare nullꝰ debet ſuper
moꝛtuū ploꝛare:aut triſtari:reſpicit diui
nā volūtatē.qꝛ hoc iā dicit ſpūs qui.ſ. eſt
deus.Spūs eſt deus. Ioh.iiij.ꝛ.ij. Coꝝ.
iij. Pꝛo iſtis aūt tribus punctis adduco
duodecim rōnes:quas pene oēs aut plu
res tangit beatꝰ Hierony.in epl'a ad tira
ſium conſolatoꝛia. quas etiā miſit frater
Uincētiꝰ ad regē ludouicū ſuper moꝛte

filij ſui primogeniti ludouici. Prime aūt
q̄ttuor reſpiciūt diuinā volūtatē:cui nul
li licitū eſt ſe diffoꝛmare.alie q̄ttuoꝛ reſpi
ciunt moꝛtuoꝝ felicitatē:alie q̄ttuoꝛ reſpi
ciūt viuoꝝ vtilitatē. Pꝛima rō eſt diuine
voluntatis conſideratio:cui in oīb9 debe
mus nos cōfoꝛmare.vn̄ dicit ibi Hierō.
Si noſtros defunctos deplangimus:q̊s
tn̄ reſurrecturos credim9: quid facerem9
ſi moꝛi tm̄ preciperet dn̄s:voluntas eius
vtiq̄ȝ ſola ſufficit ad ſolatiū:cui nullū pre
ponere iubemur affectū.h̄ ille. Huic etiā
ſententie hieronymi conſonat ſeneca in
epl̄a ad lucillū. Placeat homini quicq̄d
deo placet ob ip̄m ꝙ deo placet. Iob.ij.
Quodcūq̄ȝ dixerit vobis facite. Secūda
rō eſt equitatꝭ cōſideratio:qua licitum et
iuſtū eſt cuiq̄ȝ qd̊ ſuū eſt recipere. vn̄ ibi
dem ſubdit Hierony. Nihil abſtulit tuū:
qui dignatus eſt accipere ꝓpꝛium.credi-
tum ſuum decuit recipere creditoꝛem. et
nihil aliud decet ꝙ creatoꝛi gratias age-
re mutuanti et dicere cū iob dicente.c.j.
Dn̄s dedit dn̄s abſtulit ſicut dn̄o placuit
ita factū eſt ꝛc.De hac debiti ſolutione dꝛ
Eccl̄s.xij. Reuertetur puluis in terrā ſuā
vnde erat:ꝛ ſpūs ad deū qui dedit illum.
Et ſap̄.xv. Reducit ſe vnde acceptus eſt:
repetitus anime debitum quā habebat.
ꝛ Sap̄.xij.Quis dicet tibi.q̄d feciſti?Ter
tia rō eſt conſideratio neceſſitatis: q̄ om-
nes diuina lege ſum9 ad moꝛiēdū aſtricti
iuxta illā dei ſn̄iam. Quacūq̄ȝ die cōede-
ris ex eo:moꝛte moꝛieris. Gene. ij. vnde
in perſona moꝛtui dicit cuilibet viuenti
Eccl̄i.xxxviij. Memoꝛ eſto iudicij mei.i.
moꝛtis inflicte homini iuſto dei iudicio.
ſic etenim erit et tuū.i.moꝛieris et tu ſicͭ
et ego moꝛtuus ſum. Nā quis eſt q̄ viuet
et non videbit moꝛtē? quaſi dicat nullus
pſ̄.lxxxviij.tibi em̄ et in bꝛeui moꝛs ve-
niet. qꝛ ſicut dicit gregoꝛi9. bꝛeue eſt q̄c-
quid finē hꝫ.vn̄ ibidem in Eccl̄iaſtico ſe-
quitur. Mihi heri et tibi hodie.hoc eſt.
meū iudiciū iam preteriuit: et tuum iam
imminet.vn̄ bene dicit:hodie.et nō cras
qꝛ ipſum preſens vite nr̄e tempus via eſt
ad moꝛtē.ita ꝙ viuendo moꝛimur. vnde
Augu.hanc vitā moꝛtalē/vocat etiā moꝛ
tem vitalē. Huic etiā ſn̄ie alludit ſeneca
epl̄a.xxiiij.Quotidie (inquit) moꝛimur:
qꝛ quotidie pars aliqua vite demitur: et
tunc quoq̄ȝ vita decreſcit: cū creſcimus.
Idem.lv.epl̄a. In hoc niſi falloꝛ erram9:
ꝙ moꝛtem ſequi iudicamus: cū preceſſe-
rit et ſecutura ſit. quicquid em̄ ante nos
fuit moꝛs eſt.hec ſeneca. Hinc etiam Gili
bertus cenomañ. loquens de exilio ſuo
in metro luſit hoc modo. Hec ē lex homi-
nis ſemꝑ cum tēpoꝛe labi: Et ſemꝑ qua-
dam cōditione moꝛi. Ideo recte dicit. ij.
Reḡ.xiiij.Oēs moꝛimur ꝛ quaſi aque di
labimur. Hec ḡ cōſideratio debet nos fa
cere moꝛtē amicoꝝ equanimiter tolerare
vn̄ ſeneca in epl̄a ad lucillū. Que querela
qd̊ incommodū ſi qd̊ debebat deficere de
ficit? Hinc etiā ambꝛoſius dicit vbi.ſ̄.li-
bꝛo.ij.Quid abſurdius,q̄ȝ id qd̊ ſcis oīb9
eſſe preſcriptū quaſi ſpeciale deploꝛes.h̊
eſt aūt ſupꝛa conditionē tuā te extollere:
legē cōem non recipere:nature conſoꝛtiū
recuſare: ꝛ carnis ipſius mēſuraꝫ neſcire
q̄d abſurdi9 ꝙ neſcire qd̊ ſcis: ꝛ affirmare
qd̊ nō ſcis:aut q̄d impꝛudenti9 q̄ȝ qd̊ fu-
tuꝝ ſcias:id cū acciderit ferre nō poſſes.
Ne aūt aliquā excellentioꝛē nature pꝛero
gatiuā nobis videamur arrogare: aut cō
muneꝫ recuſare:moꝛs equalis eſt oībus
hec Ambꝛoſi9.De hac etiā moꝛtis eq̄tate
vel equalitate dicit Boeti9 de cōſolatiōe
li.ij.metro.vij. Moꝛs ſpernit altā glīam
inuoluit humile pariter et celſum caput:
Equatq̄ȝ ſummis infima. Idē hoꝛati9 in
lib̄. carminū odarū. Pallida moꝛs equo
pulſat pede pauperum tabernas: regūq̄ȝ
turres vita ſumma bꝛeuis oēs manet vna
moꝛs equa tellus pauperi recludit regū-
q̄ȝ puluis. Alius quoq̄ȝ poeta claudian9
ſcꝫ ait. O moꝛs:ſub tua purpurei veniunt
veſtigia reges:Depoſito luxu turba cum
paupere iuxta. Omnia moꝛs equas tu dā
natura:nocentes:Tu requiē datura pijs
te iudice ſontes Impia cogētur vite com
miſſa fateri. Quarta ratio eſt cōſideratio
diuine diſpoſitiōis: qꝛ nouit quātū expe
diat hoī viuere:ꝛ qn̄ moꝛi.vn̄ dic̄ ibi Hie
ronymus. Plāgimus beneficia dn̄i q̄ no-
uit quid noſtre preſtet infirmitati.hoc eſt
qd̊ dicit ab ip̄o dn̄o Mat.vj. Scit em̄ pr̄
veſter q̄d opus ſit vobis. Hinc Aug. ī li.
ſoliloquioꝛū. De ſalute (inquit) coꝛpoꝛis
mei ꝙdiu quid mihi vtile ſit neſcio: tibi
dn̄e hoc cōmitto.vn̄.j.Pet.v. Oēm ſolli-
citudinē veſtrā ꝓijcientes in eū:qm̄ ipſi
cura eſt de vobis. Pro hac rōne facit illō
Luc̄.vij.Dico huic vade ꝛ vadit:ꝛ alio ve
ni ꝛ venit:ꝛ ſeruo meo fac h̊.ꝛ fac̄. Pꝛopͭ
iſtas q̄ttuoꝛ rōnes; nō eſt multū ploꝛādū

ſuꝑ mortuo: eo qꝛ iſta eſt volūtas diuina:
cui qlibet dꝫ ſe ꝯformare in volito ſi ꝯſtet
ſibi illō velle dn̄m: ſic ꝯſtat nobis ꝙ dn̄s
vult iſtū eſſe mortuū: qꝛ aliter mortuꝰ mi
nime fuiſſet: niſi deꝰ illō efficaciter voluiſ
ſet. hoc em̄ iam dicit ſpūs. Luce. xx. Ma
giſter ſcimus quia recte dicis ꝛ doces.

¶ Sequit̄ ſcd̄a pars thematis: ī qua ſub
ditur etiā rō quadruplex ꝓpter quā non
multū eſt triſtādū ſuper mortuū. ſ. ꝓpter
mortuoꝝ felicitatē. qꝛ reqeſcūt a laboribꝰ
ſuis. Prima rō eſt ꝯſideratio future reſur
rectionis: in qua. ſ. ad vitā reducent̄: qui
cū dolore amittūtur: ſm illud. j. Cor. xv.
Omnes quidē reſurgemus. Hec em̄ cōſi
deratio debet eſſe lugentiū cōſolatio: ſm
illud. j. ad Theſſalonicē. iiij. Nolumꝰ vos
ignorare de dormientibus: vt nō cōtriſte
mini ſicut ꝛ ceteri qui ſpem non habent.
Hic etiam Hieronymꝰ vbi ſupra poſuit
omniū gaudiorū cōfirmationem. ſequit̄
ꝙ in reſurrectione ſcꝫ inuicē nobis a dn̄o
reformati reddent̄. ſicut ſcriptū ē. Si em̄
credimus ꝙ ieſus mortuus eſt ꝛ reſurre
xit ꝛc. Itaqꝫ ſi ſcutū fidei tue penetratuꝫ
vulneribus orbitatis: que ſopire debue
rat ſpes reſurrectionis. nunꝙ em̄ cū do
lore cōcordat ſpes: nec quācunqꝫ iacturā
ſentit fides. Idē etiā dicit ad Theodorā
ſuꝑ morte lucini viri ſui. Aduerſus mor
tis neceſſitatē que īterdiuidit chariſſima
inter ſe noīa crudelis ꝛ diuiſa ſociat: hoc
ſolo erigimurꝙ in breui viſuri ſumus: qō
abſentes dolebamus. Neqꝫ em̄ mors ap
pellatur ſm aplm̄: ſꝫ ſomnus. hec Hiero.
Hinc etiam beatus Ambroſius in lib. de
officijs vbi ſupra lib. ij. Mortē itaqꝫ pro
bamus non eſſe lugendū. Primo qꝛ cōis
eſt atqꝫ debita cunctis. deinde qꝛ nos a
ſeculi huiꝰ abſoluit erūnis: poſtremuꝫ qꝛ
ad modū ſomni a labore mūdi requieſce
re facit in ſpe reſurrectionis. Idē in lib. j.
Ceſſabūt igit̄ lachryme mee: qꝛ dꝫ aliqd
inter fideles et perfidos intereſſe. Fleant
ſuos qui in perpetuū eos interiſſe exiſti
māt: qꝛ ſpē reſurrectiōis nō hn̄t. ſꝫ nobis
qbꝰ nature mori huiꝰ vite finis eſt: qꝛ na
tura ipa reparabit̄ in melius: mortis ca
ſus abſtergat oīs fletus. hec Ambroſius.
Itaqꝫ de morte amici luctꝰ vel triſticia ſꝫ
moderari ꝛ maxime iuxta meritum ipius
defuncti: iuxta illud Eccl'i. xxxviij. Amare
fer luctū illius vno die vel duobus. i. par
uo tpe ſm magis vel minꝰ. ꝛ hoc ſm me
ritū eiꝰ: qꝛ ſm ꝙ iuſtior eſt minꝰ lugēdus
eſt. Nā de morte amici iuſti nō debemus
triſtari: ſꝫ potius gratulari. tum propter
eius vtilitatē: qꝛ pericula ꝛ miſerias eua
ſit. tum etiam ꝓpter noſtrā: qꝛ liberius ꝙ̄
ante pro nobis ad deū interceder.

¶ Alia collatio pro mortuis.

Cecidit in terrā
bonā. Luc. viij. Illuſtriſſi
me princeps congregatio
preſens eſt congregata hic
veſtro intuitu ad cōmēdā
dum et repreſentandum defunctionē in
clyti et illuſtris dn̄i ducis grande. Et ſm
ꝙ dicit Bernar. in lib. de agenda cura ꝓ
mortuis: tales cōmemorationes et repre
ſentationes fiūt ꝓ recōmendatione mor
tuorum et informatione viuorum: et ideo
in preſenti due imaginatiōes mihi occur
runt pro noſtra informatione.

Prima imaginatio pro noſtra informatio
ne eſt ꝙ obitus iſtius illuſtris ducis eſt
triſtabilis: quia incurrit penam genera
lem: quod probat prima pars thematis
cum dicit. cecidit.

Scd̄a imaginatio ꝙ eius obitus eſt cōſo
labilis: quia ſuccurrit gratia diuinalis:
quod tangitur in ſecunda parte thema
tis. in terram bonam.

¶ Pro aliquali iſtiꝰ imaginationis decla A
ratione/ notandū ꝙ ſtare ꝛ cadere ſunt cō
traria. et ſm veritatē theologicā: quā po
nūt doct̄. tēpus innocētie ante pctm̄/ fuit
tēpus ſtandi per gratiā. tunc em̄ hoīes ſte
tiſſent ſi in gratia conſeruati fuiſſent. tem
pus ſcd̄o nature lapſe per culpā/ fuit tēpus
cadēdi per peccatū et penā: que eſt mors:
quā oēs generaliter incurrūt. qꝛ per vnū
hoīem intrauit pctm̄ in mundū: ꝛ per pec
catū mors. ad Roma. v. angelus ꝛ hō pec
cauerūt per ſuperbiā: iō de ſtatu venerunt
in caſum. ꝓpter qō dauid abhorret illam
ſuꝑbiā: q̄ angelos ꝛ hoīes facit cadere di.
Nō veniat mihi pes ſuperbie ꝛc̄. pſ̄. xxxv.
ſequit̄. Ibi ceciderūt ꝛc̄. ſ. angeli ꝛ homi
nes: expulſi ſunt: ꝛ nō potuerūt ſtare. De
angelo primo qui cecidit per peccatū ſuꝑ
bie dr̄ Eſaie. xiiij. Quō cecidiſti lucifer ꝛc̄.
de hoīe ſcd̄o cum tota ſua poſteritate. Eſa.
lxiiij. Cecidimus quaſi folium vniuerſi.

¶ Nota ſuꝑ iſto termino vniuerſi: ꝙ nō ex

Sermo p defunct. dnica. 22.
post penthe
[illegible] fo. 28. b

cipit aliquē a ſua iuriſditiōe ⁊ poteſtate.
Vñ Sap. vij. dicit ſalomon/ ꝙ oēs hoīes
gñaliter ſine exceptione habēt eūdem mo
dū naſcēdi: et eūdē modū moriēdi. Nemo
inquit ex regibus aliud habuit natiuitatꝫ
initiū. Unus introitus eſt oībus ad vitā.
et ſimilis exitus. qđ eſt valde triſtabile et
flebile. vñ verſus. Mors dñm ſeruo : ſce-
ptra ligonib⁹ equat: Diſſimiles ſimili con
ditiōe trahit. Paupis ⁊ regis cōis lex mo
riēdi: Dat cām flēdi: ſi bñ ſcripta leg. Vñ
diogenes inuētus ab alexandro in quodā
cimiterio: vbi erāt multa oſſa mortuoꝝ: ⁊
ea reuoluēs interrogat⁹ ab eo cur illud fa
ceret. Rñdit perquiro drīam inter oſſa re
gū ⁊ ſubditoꝝ: nobiliū et ignobiliū: diui-
tū et pauperū: ⁊ nō inuenio. De oīb⁹ gña
liter dꝛ de dño et ſeruo ⁊ paupere et ruſti-
co ⁊c. cecidim⁹ quaſi foliū vniuerſi. a quo
caſu nō fuit exceptus iſte illuſtris dux: ꝓ-
pter qđ dixi in principio iſti⁹ imaginatio-
nis: ꝙ eius obitus eſt triſtabilis. qꝛ incur
rit penā generalē: qꝛ cecidit iuxta pmā
partē thematis. Et qꝛ iſta pena eſt mors:
que facit homīes cadere iuxta thema: ha
beo in preſenti iſtā ꝯſiderationē: ꝙ mors
eſt vnus magnus grāmaticus: ⁊ ſcit bene
ꝙ ſex ſunt caſus in grāmatica, ſcilꝫ

Nominatiuus.
Genitiuus.
Datiuus.
Accuſatiuus.
Uocatiuus.
Ablatiuus.

Per quos caſus facit hominem cadere di
uerſimode.

Primo reges ⁊ prelatos ꝑ nominatiuū.
Scđo diuites auaros per genitiuum.
Tertio iudices malos per datiuum.
Quarto dominoꝝ priuatos et familiares
per accuſatiuum.
Quinto aduocatos per vocatiuum.
Sexto fortuna ſublimatos ꝑ ablatiuū.

¶ Primo ⁊c. iſti cōiter ſtudent habere ma
gnū nomē ⁊ vitā ſtrenuā viuēdi, cōqueſtā
do nomē ⁊ famā ꝑ guerras ⁊ cōqueſtas: qꝛ
ſicut dicit Iſiđ. xvij. etymo. Oē regnū bel
lis cōquiritur: victorijs ꝓpagaꝛ. Sic fece
rūt greci. ſic troiani. ſic romani. ſic habue
rūt noīatiuū hercules/ achilles/ iulius ce
ſar. ſcipio african⁹: quoꝝ imaginatio fuit
ꝙ haberēt noīatiuū. ſic ꝙ ꝑ talia opa cor
poris: quā ꝯſeruare nō poterāt: ſaltē ꝑpe
tuareꝛ vita in noīb⁹ eoꝝ. Imaginatio de
iſto noīatiuo improbaꝛ a Boe. ij. de cōſo.
proſa. iij. et per multas ratiōes ⁊ ſignāter
per tres.

Primo qꝛ ille nominatiuus per breue ſpa
cium diuulgatur.
Secundo quia talis nominatiuus a mul
tis improbatur.
Tertio qꝛ per mortē ſilentiū aſſignatur.

¶ Dico pmo ꝙ illud noīatiuum qđ volūt
reges et nobiles nō eſt magne glīe: qꝛ per
breue ſpaciū diuulgaꝛ: quia ſolū ꝑ ſpaciū
terre de qua cōſtat ſm aſtrologos: ꝙ non
eſt niſi vn⁹ pūct⁹ reſpectu celi. Itē de illo
breui ſpacio terre/ ſm ꝙ dicit Ptolome⁹:
vix quarta pars terre eſt habitabilis. ſi ģ
de vno pūcto tertia pars dirimiꝛ: iā illud
noīatiuū erit breuiſſimū. Itē quia adhuc
ad illā quartā ptē terre habitabilē vix per
uenit illud noīatiuū. ¶ Dixi ſcđo ⁊c. nam
ſm ꝙ ponit ibi Boe. qđ vna gens appro-
bat: alia improbat. De hoc exemplū magi
ſter Nico. de trineto in glo. apud ſcythas
laudabile iudicaꝛ parētes mortuos: ne a
vermib⁹ corrodanꝛ: comedere apud alios
improbaꝛ. Scđo apud eoſdē laudabile ē
parētes ſexagenarios īterficere: apud ali-
os vituperabile. ¶ Dixi tertio ꝙ ꝑ mortē
⁊c. nota de ludo ſcatoꝝ: qñ in burſa mitti
tur: oēs aliqñ reges ſunt inferiores ⁊c. vñ
verificaꝛ de talib⁹ qđ ſcribiꝛ Sap. ij. No-
mē noſtrū obliuionem accipiet.

¶ Dixi ſcđo principaliter ⁊c. Iſti ſunt qui
male cū vſura ⁊ baratharijs accipiūt ⁊ ac
quirāt pecunias. ꝗ male expēdūt ⁊ peius
xpi pauperibus diſtribuūt. Pena iſtoꝝ vt
cōiter eſt diuino iudicio ꝙ in heredib⁹ et
legitimis ſucceſſorib⁹ puniunꝛ. Cōiter dꝛ
De male acqſitꝫ nō gaudebit terti⁹ heres
Et de talib⁹ dicit dauid pſ. xlviij. Et relin
quent alienis diuitias ſuas. Ideo in iſtis
mors facit cadere per genitiuū: qꝛ non di
mittūt heredem ab eis genitum.

¶ Dixi tertio ⁊c. Iſtos deus cōprehendit:
qꝛ ꝑuertūt iudiciū ꝑ datiuū caſum. ſ. per
dona ⁊ munera: de qb⁹ Deuꝛ. xvj. Mune
ra excecāt oculos ſapiētū: et mutāt verba
iuſtoꝝ. ⁊ Eccłi. xx. Xenia ⁊ dona excecant
oculos iudicū. ⁊ m. c. xxxiiij. Dona iniquo
rū nō ꝓbat altiſſim⁹. Ecce quō mors facit
cadere iudices per datiuū. Nota de cābiſe
iudice malo excoriato. reqre exēplū de ma
lo iudice in ſermone dñice quarte in. xl. ꝗ

..OTECA UNIVERSITARIA DE

incipit. Eijce ancillam et filium eius.

¶ Dixi quarto. multotiens qui magnis regibus et principibus ſunt magis familiares et coniuncti: facilius cadūt etiam per mortem. exēplum Boe. de ſene qui fuit familiaris neronis imperatoris.

¶ Dixi quinto ꝛc. iſti qui per iſtum caſum cadūt: ſunt illi de quibus xp̄s Mat. xxiij. ꝙ amāt primas cathedras ī ſynagogis et ꝑmos accubitos in terris: ꝛ vocari ab hominibus rabbi. Iſti vocātur per multos: et inuocātur oēs ſemel: ſed vocatiuus eorū nō ſemꝑ permanet: ideo cadēt. Rō eſt: q2 de eis dicit ps̄. xlviij. Vocauerūt nomina ſua in terris ſuis. Iſti vocātur ꝛ habēt vocatiuū ſuū in terra: ꝛ non in celo. Et rō eſt: q2 null9 hꝫ vocatiuū niſi habeat noīatiuū. Iſti nō habēt noīatiuū in celo: ſꝫ in terra: ergo nō habēt in celo: ſꝫ ſolū in terra. pꝫ ad lrām Luc. xvj. de diuite dānato: qui ſepultus eſt in inferno. et de lazaro q̄ portatus eſt ab angelis ꝛc. Nota in tex. diues ille nō hꝫ noīatiuū nec noīatur: idō in textu ſine noīe ponit̄: q2 nō d̄r petrus nec iohānes ꝛc. ſecus eſt de paupere: de quo d̄r. Erat quidā mēdicus noīe lazarus. Vocatiuum iſtoꝝ cadit ꝛ delet̄ ꝑ mortē: cū ſit in terra: ꝛ nō in celo. nā q2 eſt in terra ſcriptū cōculcat̄ pedibus: et radit̄: et ꝑpetua obliuione deletur. Multi em̄ ſunt vocati: pauci xo electi in celo. Mat. xx.

¶ Dixi ſexto. noueritis ꝙ mors eſt vn9 magnus latro. pro nulla re mūdi dimittit caſum ablatiuū. Aufert hoī bona nature. ingeniū/ pulchritudinē/ fortitudinē. de bonis fortune nihil dimittit: nec pecuniā ꝛc. Nota quātūcūqꝫ ſapiēs. nā dic̄ ps̄. xlviij. Sapiēs et ſtultus ſimul peribunt: ꝛ relinquēt alienis diuitias ſuas. de hoc Iob. j. Nudus egreſſus ſum de vtero mr̄is mee: nudus reuertar illuc. Vn̄ noueritis ꝙ virgili9 preclariſſim9 poeta fecit tres libros. In ꝑmo poſuit artē paſtoralis cure. in ſecundo agriculture. in tertio artē militie ſiue pugne. et circa finē vite ſue in lib. iſto eneidos. De iſtis tribus libris per eū compoſitis: ponit in fine iſtos verſus. Paſtor/ arator/ eques/ paui/ colui/ ſuperaui: Capras: rus: hoſtes: frōde ligone manu. nec de capris ꝛc. ideo dicatur et concludatur. Cecidit in terram bonā ꝛc. Ad quam nos perducat ieſus marie filius ꝛc.

¶ Sermo pro mortuis.

Venit ad monumentū orto iam ſole. Mar. vlti. Honorabiles dn̄i mei in preſenti ſepultura huius venerabilis. N. ꝓ bona informatione viuoꝝ: et digna cōmemoratione mortuoꝝ/ iuxta duas partes preſentis thematis: duas cōtēplationes in preſenti collatione vobis intēdo declarare.

Prima contemplatio erit pro informatione viuorum.

Secunda contemplatio erit pro commēdatione defunctorum.

Prima cōtemplatio erit de quodā caſu neceſſario ꝛ ineuitabili huius defuncti. N. ſ. ꝙ venit ad monumentum.

Scd̄a cōtemplatio erit pro defuncto ſpecialiter de quodam remedio ſufficiēti et conſolabili. ſ. ꝙ diuina gratia eum ſociauit: quia venit orto iam ſole.

¶ Prima igitur cōtemplatio informatiua vel inſtructiua viuorū/ eſt vnus caſus ꝛc. A q2 hic defunctus venit ad monumētū. Vnde in iſto defuncto debent informari viui ſpecialiter de duobus: iuxta primā partē thematis. venit ad monumētū. Primū ꝙ oēs hoīes q̄ in hoc mundo viuūt: opꝫ per mortē venire ad monumētum: ſiue hoīes moriātur in terra: ſiue in aqua: ſiue ī igne: ſiue fuerint ſepulti: ſiue cōbuſti: ſiue a beſtijs comeſti: ſiue in aere ſuſpēſi. opꝫ venire ad monumentū: q2 illa loca: vbi mortui ſunt: et vbi remanēt quocunqꝫ modo: illa ſunt eoꝝ monumēta: q2 ſm̄ ſctm̄ Tho. qttuor elemēta ſunt quattuor mortuoꝝ monumēta. Hec eſt xp̄i ſnīa Ioh̄. v. loquētis de die iudicij/ ꝛ reſurrectiōe mortuoꝝ. Venit hora in q̄ oēs qui in monumētis ſunt: audiēt vocē filij dei. Cōſtat ꝙ iſta vox erit. ſurgite mortui ꝛ venite ad iudicium. Audiēt oēs hoīes mortui: vbicūqꝫ ſint. ſequitur ergo ꝙ ille loc9 erit corpoꝝ monumētū: vbi corpora erūt. Et ſic pꝫ prima informatio: quā debēt habere viui: ꝙ opꝫ eos per mortē venire ad monumentum. qd̄ in preſenti defuncto contēplat̄: de quo dicit prima pars thematis: ꝙ venit ad monumentū ꝛc. Scd̄m principale qd̄ debēt notare viui ꝓ ſua informatione et inſtructio

ne morali iuxta thema eſt: ꝙ monumētū eſt vel dicitur quaſi monens mētem: quia monet mentem hominis ad cogitandum de morte. Et quia ſm imaginationē Bernar. ſuper illud pſ. liiij. Deſcendunt in infernum viuentes. Homo poteſt deſcēdere et ire ad infernum viuens: et hoc per contemplationem/et conſiderationē eoꝝ que ſunt in inferno. Ita etiā viuētes poſſunt ire per conſiderationem ad monumentū: et ad diuerſa monumenta: et ibi videbūt quomodo gloria mundi: que in trib⁹ conſiſtit: vana eſt et tranſitoria: et nō durabilis. et ideo illam debent cōtemnere. Et reperio ſpiritualiter ꝙ debēt venire ad tria monumenta. videlȝ

Primo debent venire ad monumentum adonidis luxurioſi.

Secundo ad monumentum creſi diuitis ponderoſi.

Tertio ad monumentum alexandri honorificati et precioſi.

¶ Primo viuētes debēt venire ad monumētū adonidis: vt q̄ fingit p poetas fuit amaſi⁹ veneris: in q̄b⁹ erat tota cōcupiſcētia carnalis ⁊ luxuria. vnde Ezechiel. viij. dicit: ꝙ vidit abominationem: mulieres ſedebant flētes adonidē. Et q̄n viuentes erūt in monumēto iſtius: videāt per contemplationem q̄d eſt de iſtius luxuria. et inuenient tria. Primū ꝙ tota iſtius luxuria ⁊ delectatio carnalis p mortē annihilata eſt: ⁊ in nihilū redacta: ⁊ in cinerem modicū reſoluta. Scd̄o hic poterūt addiſcere id q̄d dixit metric⁹. Et nūq̄ meli⁹ poterit caro viua domari: Mortua qualis erit: q̄ ſemper premeditari. Tertio ꝙ carnalis delectatio eſt ſimilis pomis: que naſcunt in ſodomis iuxta mare mortuū: de quibus dicit magiſter in hiſtorijs: ꝙ ſunt pulcherrima ⁊ ſua pulchritudine incitāt cupiditatē edendi: que cū inciſa ⁊ diuiſa fuerint: in cineres reſoluunt: ⁊ cinis int⁹ latens ſedat concupiſcentiam: quā excitauerat exterior pulchritudo.

¶ Scd̄o viuentes debēt ire ad monumētum creſi pōderoſi. Iſte creſus fuit rex lidoꝝ: ⁊ ſm hiſtorias dicit fuiſſe ditiſſimus homo toti⁹ mundi. Et q̄d erunt in monumento iſtius: videbunt per contemplationem iſtius: q̄d eſt de diuitijs. ⁊ reperient tria. Primo ꝙ diuitie poſt ſe nullum relinquunt veſtigium. Sapiētie. v. Secūdo reperient ꝙ diuitie ſunt macilente vacce. quas vidit in ſomnis pharao: quibus deuoratis ⁊ cōſumptis vaccis craſſis ⁊ pulchris: nullum ſaturitatis dedere veſtigiū ſȝ ſimili macie ⁊ ſqualore torpebāt. Geñ. xlj. Tertio reperiēt ſm Hieronymum ad paulinum: ꝙ diuitie auaro nō ſufficiunt: immo faciunt eū magis pauperē. Nā ſm ꝙ dicit ibi Hieronym⁹. Auaro deeſt tam quod habet: q̄ q̄d non habet. Credēti totus mūdus diuitiarū eſt. Infidelis autē etiā obolo indiget. victus ⁊ veſtitus ſunt diuitie xp̄ianoꝝ. Apoſtoli tm̄ nauē ⁊ retia reliquerunt. vidua duo era miſit gazophilatium: ⁊ prefert creſi diuitijs. Facile eīm (dicit Hieronym⁹) contēnit omnia: qui ſe ſemper cogitat eſſe moriturum.

¶ Tertio ⁊ vltimo viuētes debent venire ad monumētum alexādri honorifici ⁊ pōpoſi. Alexāder ſm ꝙ dicunt hiſtorie: fuit monarcha: ⁊ habuit dominiū duorū imperiorum. ſ. aſie ⁊ europe: qui audiens a quodam milite ſuo ex autoritate democriti philoſophi/ꝙ innumerabiles mundi eſſent: ingemuit et ait. Heu: heu me miſerum: ⁊ vix ego vno potitus ſum. Veniant ergo viuentes ad monumētum alexandri honorifici et pompoſi: et per contemplationem ibi videāt tria. Primum ꝙ illi cui nō ſufficiebat mūdi latitudo: ſub vno pugillo cineris continetur vel concluditur. Secundum videbunt ꝙ verum habet expoſitio philoſophorū de admiratione ſua ſup lapide paruiſſimo precioſo alexandro miſſo: talis ꝓprietatis: ꝙ poſitus in vna parte ſtatere plus ponderabat q̄ quodcunq̧ pondus mundi lapidis vel ferri poſitum in alia parte: tamē illi lapidi modico cinere ſuperpoſito: plus pōderabat in alia parte ſtatere vnum granum milij: q̄ ipſe lapis. Quod philoſophi expoſuerunt dicentes ꝙ ille lapis quid eſſet: ipſe indicabat: quia in vita ſua prepōderabat omnibus hominibus mundi: tamen in morte ſua modico terre vel cinere ſuper eum poſito in ſepulcro/prepōderaret granum milij: vel quecunq̧ alia res modici valoris. Tertium videbunt virtutes alexandri in monumento ꝙ ſententie dicte de eo/per plures philoſophos in die mortis ſue: oēs continent omnimodā veritatem.

vnus dixit. Heri alexander potuit multos
a morte liberare: hodie nō pōt mortis la-
cula euadere. Alius dixit. Heri alexander
duxit exercitū: hodie ad exercitū ducitur
ad ſepulcrū. Alius dixit. Heri alexandrū
oēs timebāt: hodie oēs eū vilem reputāt.
Alius dixit. Heri alexāder multos habu-
it minores: hodie oēs ſunt maiores. Ve-
niant ergo oēs viuētes ꝑ conſiderationē
et contēplationē/ad monumentū vniuſ-
cuiuſq3 iſtorū ſupradictoꝝ. ſ. luxurioſoꝝ
diuitum/et pompoſorum: ꝛ videbunt ꝙ
trāſit mundus ꝛ ↄcupiſcentia ei9. ſ. Joh.
ij. et non ſolum mūdus: ſed etiā eius glīa
ꝗ conſiſtit in diuitijs/delitijs/honorib9.
Et cū veritate pōt mūdus dicere illud qđ
dixit xps Joh. viij. Gloria mea nihil eſt.
De quolibet aūt tali eunte per tales con-
ſiderationes/ad ſupradicta monumenta
poterit cū veritate dici illud Joh. xj. Va-
dit ad monumentū vt ploret ibi. Et ſic fi-
nio primā cōtemplationē ſermonis mei:
que erat ꝓ informatione et inſtructiōe vi
uoꝝ. ſcilꝫ de quodā caſu ineuitabili ꝛc. q2
dicit thema: Venit ad monumētū.

¶ Secūda conſideratio ꝗ verior erit: eſt
pro cōmendatione mortuoꝝ ſpecialr iſti9
defuncti: de quodā remedio congruenti
ſufficiēti et cōſolabili ꝛc. quia diuina grā
eū aſſociauit. quia etſi venit ad monumē
tum iuxta primā partē themat3: venit tñ
orto iam ſole/iuxta ſcđam ptē themat3.
Per ortū ſolis intelligit gratia dei et tem
pus grē. Scđm eñ doctores/tēpus legis
veter3/erat tēp9 noct3: tēp9 vo pñs ē diei.
vñ apl'us ad Rom. xiij. Nox preceſſit: dies
autē appropinquauit. In die oritur ſol:
q2 dies eſt latio ſolis ſup terrā. In tēpore
pmo ſc3 legis veter3/neq3 iuſti: neq3 ſan-
cti. vt abraā: yſaac et iacob: vt celeſtē glo-
riam haberent: gratiam obtinere potue
runt. In pſenti vo tēpore euāgelij/etiam
pctōres et latrones obtinent gratiam et
paradiſum. Unus latro ī die veneris xpo
exiſtente in cruce: petijt gratiā: et pctōrū
veniā obtinuit. vñ a xpo audiuit. Hodie
mecū eris in paradiſo. maria. petrus. pec
catores ſtatim obtinuerunt. Diſſimiliter
ſe h3 lex vetus/et euangeliū/ſm Bern. ſu
per cantica ſermone. xxx. Tunc enim fuit
tēpus iuſticie: nunc gratie ꝛ miſericordie.
tunc erat nox: nunc dies. ideo dicit apo-
ſtolus. Nox pceſſit dies autē appropinq-
uit. Nūc etiā eſt ort9 ſolis ſpecialiter iſto
tēpore reſurrectionis. nā tēpore paſſiōis
fuit occaſus ſolis: quando xpus ſol iuſti-
cie fuit mortuus. In occaſu enim iſtius
ſolis fuit tenebra: quia tunc a ſexta hora
tenebre facte ſunt ſuper vniuerſam terrā
vſq3 ad horam nonā. Mat. xxvij. Temp9
aūt reſurrectionis fuit ortus ſolis: q2 ſm
ꝙ dicit Auguſt. in ſermone de reſurrectio
ne. hec dies magis de ſepulcro radiauit:
ꝗ3 de ſole refulſit. Si ergo in occaſu ſolis
quando ſol erat pallidus et ſine colore:
ꝛ factus eſt niger tanꝗ̄ ſaccus cilicinus.
Apoc. vj. latro obtinuit veniā et gratiam
nonne in ortu ſolis/in die reſurrectionis
quando ſol eſt ortus lucidus ꝛ ſplēdidus
iſte obtinebit veniam? certe multo mag.
Cauſa eſt. dicit Auguſtin9 quia ſi aliquis
dñs vel rex concedit alicui petenti gratiā
tempore ſue ignominie/paſſionis et do-
loris: a fortiori multo magis concedet tē-
pore ſue victorie leticie ꝛ exultationis. vñ
Auguſti. in ſupradicto ſermone dicit ſic.
In hac die peccator de indulgētia deſpe-
rare nō deb3. et ſi latro meruit paradiſu3
etiā cur non merebitur chriſtianus? Et ſi
illi miſeretur dñs: cū crucifigitur: multo
magis huic cū reſurgit. Si eñ humilitas
paſſionis tantū tribuit confitenti: gloria
reſurrectionis quantū tribuet deprecan-
ti? Largior eñ ſolet eſſe ad preſtandum
leta victoria: ꝗ̄ addita captiuitas et mi-
ſeria. Ad ꝓpoſitū iſte eñ nō eſt diu ꝙ fuit
confeſſus cū vera contritione peccatoru3
ſuoꝝ ſicut bon9 xpianus: et recepit eucha
riſtiā/et extremā vnctionē: ꝛ condidit te-
ſtamentū: et dimiſit ſui teſtamenti execu-
tores: et fecit omnia que bonus xpianus:
debet facere: ergo ꝓ ſua recōmendatione
habemus remediū congruū et ſufficiens
et conſolabile: q2 lic3 veniat ad monumē
tum: iuxta primā partē thematis: venit
tamē ſociatus gratia diuinali: quia venit
orto iam ſole. i. in ſtatu grē/iuxta ſecun-
dam partem thematis. Placeat vobis ro
gare ꝓ eo. Ad quam ꝛc.

¶ Alia collatio ꝓ mortuis.

REdde quod de- a
bes. Mat. xviij. Btūs am-
broſius diffiniēs virtutem
moralē. ſc3 iuſticiā dicit: ꝙ
iuſticia ē reddere vnicuiq3

quod ſuū eſt.vel qᵭ ſibi debetur quocūqȝ
modo.ꝛ dicit.Juſticia eſt que vnicuiqȝ qᵭ
ſuū eſt tribuit:aliena nō vendicat:vtilita
tē ꝓpriā negligit vt cōem equitatē cuſto/
diat.Hec aūt iuſticia ſēm pħm.v.Ethico.
eſt preclariſſima virtutū.ſ.moralium:que
ſunt prudentia:temperātia:fortitudo:iu/
ſticia.et excellit eas.et hoc dupliciter.
Primo quia iuſticia reſpicit bonū cōmu/
ne principaliter p ſe et totā cōitatē terre:
vel regni:ſed cetere virtutes bonū huius
vel illius perſone.declara ſi vis.
Scḋo:qꝛ iuſticia cohibet oīa vitia ꝛ crimi
na imperādo.ſ.et ꝓhibēdo:ꝛ etiā punien
do: vt pȝ in decem preceptis decalogi.nō
occides.nō mechaberis. non furtū facies
ꝛc̄.et ſic corrigēdo ꝛ cohibēdo vitia ꝛ pec/
cata: plantat et nutrit virtutes et bona.
Ex q̄bus pȝ ꝙ iuſticia ptinet maxime in/
ter oēs virtutes/ad principes ꝛ reges ter
re: qui habent alios corrigere et punire:ꝛ
ad virtutes inducere:ꝛ a criminibus reuo
care:et bonū cōe cōſeruare.q̄bus dꝛ p pro
phetā pſ.cv.Beati q̄ cuſtodiūt iudiciū:et
faciūt iuſticiam in oī tpe.Et qꝛ iuſticia eſt
principaliter in principe(vt dictū eſt) ad
quē pertinet ipſam imperare ꝛ cōſeruare
in ſubditis:cū deus ſit oīm ſummus prin
ceps vnus:regū rex ꝛ dn̄s dominātiū:cui
ſubeſt oīs cōitas in celo pariter et in ter/
ra:manifeſtū eſt ꝙ in ipſo eſt iuſticia ma/
xime ꝛ principaliſſime ac perfectiſſime: qꝛ
iuſticie dn̄i recte.in pſ.xviij.ꝛ Deut.xxxij.
Deus fidelis et abſqȝ vlla iniq̄tate iuſtus
et rectus.ergo deo maxime cōpetit impe/
rare:ꝛ cōſeruare iuſticiā tāꝙ ſummo pn/
cipi.Et qꝛ nō pōt deficere in iuſticia:recte
ait cuilibet noſtrū: et principaliter iſti de/
functo preſenti. Redde qᵭ debes.qꝛ ſic te
opȝ facere de neceſſitate iuſticie : cui non
poſſumus deficere.Ubi duo tanguntur.
Primo noſtra miſeria et indigentia ſiue
paupertas: quia omnes ſumus debito/
res.quod debes inquit.
Scḋo diuina potētia ſeu autoritas: cū di
cit.redde.nobis imperādo.qꝛ nō eſt tuū
ſed tibi accommodatum.
Sed videamus q̄d eſt qᵭ quis tenet alie/
nū ſiue ab alio accōmodatū.nos autē ni/
hil habemꝰ a nobis:ſȝ totū ab alio.q̄d em̄
habes qᵭ a deo nō accepiſti:dicit apl' s.j.
B Cor.iiij.q.d.nihil. Habemus em̄ tria.ſcȝ
aīam/corpus/et bona tpalia. ergo redde

vnicuiqȝ quod ſuum eſt.ſiue qᵭ ei debes.
Dicit princeps nr̄ xp̄s. videlȝ corpꝰ terre:
aīam deo:bona terre ꝓrīo tuo heredi cre/
ditori ꝛ pauperi:qꝛ iſtoꝝ ſunt:ꝛ debentur
de iuſticia:ſeu de iure. ¶ Primo ḡ debes
corpꝰ terre:qꝛ ab ea habes: et tenes ipm̄:
cū ex ea ſit formatū ꝛ factum: qꝛ formauit
deꝰ hoīem de limo terre.Geṅ.ij.ꝛ iō Eccl
viij.Quid ſuperbis terra ꝛ cinis?Et qꝛ na
turaliter vnūquodqȝ reſoluiꝭ in id ex quo
eſt:opȝ neceſſario corpus ī terrā reſolui et
reuerti.ergo redde ipm̄ ei: qꝛ ſic te opȝ fa/
cere velis nolis de rigore iuris et iuſticie.
ꝓpter hoc dꝛ.j.Reg.vj. Qᵭ debetis red/
dite ei ꝓ pctō.ergo de rigore iuris et iuſti
cie/habemꝰ ipm̄ ſibi reddere: qꝛ ꝓ pecca/
to inq̄t. deus em̄ fecerat nobis gratiā: ne
teneremur reddere vel ſoluere ei debitum
iſtud per mortē:ſed ꝓpter pctm̄ fuimꝰ pri
uati iſta grā:tanꝙ ingrati. iō tenemur ip
ſum reddere terre.vn̄ Eccl'i.xvij.Deꝰ crea/
uit de terra hoīem:ꝛ ſēm imaginē ſuam fe
cit illū. et iterū cōuertit illū in ipſam. ſup
ple ꝓ pctō:qᵭ non feciſſet:ſi nō peccaſſet:
ſed de terra ipm̄ trāſtuliſſet ſine morte ad
celū:vt ibi poſtea viueret ī eternū. Sap.
j.dꝛ. Deus mortē nō fecit.ſ.a p̄ncipio:im
mo fecit hoīem quodāmō immortalē: ſed
impij manibus ꝛ verbis accerſierūt illam
peccādo.manibꝰ cibū aſſumēdo.ꝛ verbis
cū diabolo colloquēdo:ꝛ ei credēdo: ꝛ cō
ſentiēdo.ergo redde terre qᵭ debes ei.ſcȝ
corpus. ait dn̄s cuilibet ꝛ ſpecial'r iſti de/
functo.¶ Scḋo debes aīam vel ſpm̄ deo:
qꝛ ipſe ſolus fecit ꝛ dedit tibi et nullꝰ aliꝰ.
qꝛ ipſe inſpirauit in faciē eiꝰ ſpiraculū vi/
te ꝛc̄.Geṅ.ij.ꝛ pſ.xxxij.Qui finxit ſingilla
tim corda eoꝝ.i.aīas hoīm. Dixit ḡ deus
iſti defuncto ī mortis articulo : redde deo
quod debes.ſ. aīam vel ſpm̄ quē ab eo te
nes. Sic fecit xp̄s ī morte. In manꝰ tuas
cōmēdo ſpm̄ meum.et hec dicēs tradidit
ſpm̄ . Et h̄ eſt etiā qᵭ deſiderabat ſapiēs:
cū dicebat Eccl's. xij. Reuertaꝭ puluis in
terrā ſuā vn̄ erat: et ſpūs redeat ad deū q̄
dedit illū.Ergo reddite q̄ ſunt ceſaris.ſcȝ
diaboli.i. pctā ceſari. Iſta em̄ ſunt ꝓprie
diaboli:qꝛ ab initio diabolꝰ peccat:ꝛ facit
nos peccare.ergo reddite ea ſibi p pn̄iam
et ꝯfeſſionē.ꝛ q̄ ſunt dei deo.ſ.aīas.ꝛ hoc
eſt qᵭ deus petit a diabolo p abraā dicēs
Geṅ. xiiij. Da mihi aīas cetera tolle tibi.
i.pctā: qꝛ tm̄ amas ea ꝙ non vis deſerere

ipſa. Sed multi faciūt oppoſitū: quia red
dūt pctā deo ⁊ aīas diabolo per falſam pe
nitētiā: ſed tales nō faciūt ſolutionē: nec
iuſticiā: qꝛ nō ſoluūt qd debēt illis quibꝰ
debēt. ¶ Tertio debes reddere bona tēpo
ralia ꝓximo tuo ⁊ ꝓpinquo. ſ. heredi tuo
et creditori et pauperi. qꝛ neceſſitas eiꝰ fa
cit bona tua/ſua. neceſſitas em̄ facit om-
nia cōia. ḡ redde bona tpalia cui debes:
qꝛ ipā tecū ferre nō potes. Debes ergo fa
cere tres partes. vnā redde creditoribus:
aliā heredibus. tertiā pauperibꝰ ꝑ teipō.
Et q̄ ſic iſta reddiderit in preſenti: deꝰ red
det ei bonū premiū in futuro: qꝛ reddet ei
bonū ⁊ nō malū oībus diebus vite ſue. ſ.
in celo. Prouerb. xxxj. Ad quam ⁊c̄.

¶ Sermo pro mortuis.

HOdie eſt ⁊ cras
in clibanū mittiť. Mat. vj.
Iuxta intellectū quem vo-
lo ꝑtractare de aīabus pur
gatorij: opꝫ declarare tres
breues propoſitiones. videlꝫ
Prima ꝙ preſens vita eſt ſicut vna dies
vſualis vel artificialis.
Secunda ꝙ de nulla perſona dꝛ eſſe viue
re ſi non ſtat in gratia diuinali.
Tertia ꝙ locꝰ purgatorij dꝛ fornax vel cli
banus de pane materiali.
¶ Prima ꝓpoſitio declarať ſic. vos debe-
tis ſcire ꝙ ſcḋm ꝙ ſancta mr̄ eccl'ia diuidit
diē: qui diuidiť in ſex horas. ſ. prime/ter-
tie/ſexte/none/veſperoꝝ/et cōpletorij. ſic
etiā vita hoīs diuidiť in ſex partes. Ho-
ra prime hoīs eſt in natiuitate vſqꝫ ad de
cem vel duodecim annos. Rō qꝛ ſicut cla
ritas diei incipit hora ꝑme: ita tūc hō in-
cipit intelligere ⁊ cognoſcere aliqua: non
tm̄ magnā claritatē ſciētie: qꝛ nec hora pri
me ſol dat magnā claritatē mundo. Hora
tertie hoīs eſt a duodecim annis vſqꝫ ad
xxv. annos. Ratio: qꝛ ſicut hora tertie ſol
eſt altus clarior et calidior: ita tūc hō ha-
bet altitudinē corporalē: claritatē intelle
ctus: niſi ſit ſtultus: et caliditatē comple-
xiōis. Hora ſexta hominis eſt a. xxv. anno
vſqꝫ ad. xl. annū. Ratio eſt: qꝛ ſicut ſol eſt
tūc in altiſſimo gradu: ita homo eſt in ſua
perfectione. Hora none eſt a. xl. anno vſqꝫ
ad. lv. annū. Ratio qꝛ ſicut ſol in illa hora
incipit inclinare: ita calor naturalis tunc
incipit declinare ⁊ etiam fortitudo. Hora
veſperorū hominis eſt a. lv. anno vſqꝫ ad
lxx. annum. Ratio: quia in illa hora iā ſol
inclinatur ad occaſum: ſic et homo. Hora
completorij hominis eſt a. lxx. vel. lxxx. an
no vſqꝫ ad finem. Ex iſta ratione vita ho-
minis diciť vna dies habens iſtas ſex par
tes predictas. Autoritas. hodie ſi vocē eiꝰ
audieritis ⁊c̄. pſ. xciiij. Hodie. ſ. in tota vi
ta ſua preſenti: qꝛ in alia vita nō ſunt pre
dicationes: ſed hodie. ſ. in hac vita. et ita
exponit apoſtolus ad Heb. iij. Audiť aūt
vox dei legēdo vel predicationes audiēdo
Patet ergo prima propoſitio: qꝛ tota pre-
ſens vita eſt vna dies vſualis ſiue artifi-
cialis.
¶ Secunda propoſitio. dicitur ꝙ de nul-
la perſona dicitur eſſe niſi ſit in gratia di-
uina: quia qui non viuit in gratia: non di
citur viuere. Ratio: qꝛ dicit phs ꝙ forma
eſt que dat eſſe rei: ſic in homine eſt, mate-
ria. ſ. corpus et forma. ſ. aīa que dat eē cor
pori. Idē de eſſe ſpūali: qꝛ licet aīa ſit for-
ma ſubſtantialis corporis ⁊ eſſentialis: tñ
ipſa aīa habet eſſe per aliam formā. ſ. per
gratiam diuinā: et ꝙdiu eſt in gratia: vi-
uit. qñ aūt aīa perdit gratiam dei: nō ha-
bet eſſe gratie dei. Ideo ꝓpheta. Patres
noſtri peccauerunt et non ſunt. Thren. v.
qꝛ lꝫ habeant eſſe naturale poſt pctm̄: nō
tm̄ habent eſſe ſpirituale. Sed ille dicitur
eſſe ſpūaliter: qui eſt in gratia et deuotio
ne et dilectione dei. ideo xp̄s. ille eſt q̄ dili
git me. Ioh. xiiij. Patet ſcḋa ꝓpoſitio: ꝙ
nulla perſona habet eſſe ⁊c̄.
¶ Tertia propoſitio dicit ꝙ locus purga-
torij eſt furnus de pane materiali. quia ſi
cut in furnum mittitur panis nō ad cōbu
rendum: ſed ad coquendū: et inde extrahi
tur et preſentatur prelato pape vel regi: ⁊
ponitur in menſa ſua. Ita purgatoriū eſt
clibanus: in quo mittūtur aīe: non vt mu
tentur in carbones: vt illi de inferno: ſed
vt mundentur et purificenť: deinde extra
hūtur ab angelis: et preſentantur pape ie
ſu et regi xp̄o: et ponūtur in menſa glorie
eius. Ideo de purgatorio dicit propheta.
Quaſi clibanus ſuccēſus a coquēte. Oſee
vij. Ideo loquēs thema de hoīe dicit. Ho
die. ſ. in hac vita corporali. eſt. ſ. in gratia
dei. et cras. ſ. poſt mortem/in clibanū mit
titur. quia nulla anima intrat purgatori-
um: niſi ſit in gratia dei. Non loquiť the-
ma de aīabus chriſtianoꝝ perfectis: quia

ille ſtatim euolant ad paradiſum: nec de
animabus chriſtianorum impenitentibꝰ:
neqꝫ de infidelibus: quia ille non ſunt.ſ.
in eſſe ſpirituali: ideo ſtatim deſcēdūt ad
infernum.ſed loquitur ſolum de illis: qui
vadunt ad purgatorium.de qualibet tali
dicitur. Hodie eſt et cras ⁊c̄.pꝫ thema.
¶ Modo volens vobis declarare ſtatum
purgatorij:ſciēdum ꝙ purgatorium eſt in
corde terre. Sicut in corde pomi ſunt do-
mus: ita etiam in corde terre ſunt quattu
or domꝰ. Inferior eſt ignis perpetuus:et
eſt plena domibus: et ibi ſunt anime chri
ſtianorum impenitētium. Alia domus eſt
ſuper illam.ſcilꝫ limbus puerorum ⁊ par-
uulorum:in qua non eſt ignis:nec demo-
nes.illuc vadunt pueri nō baptizati. Ter
tia domus eſt purgatoriū in qua eſt ignis
vt flāma clara:ſed non ſunt ibi demones.
Quarta domus eſt ſinus patrum: et illa
modo eſt vacua. Modo ego habeo loqui
de purgatorio:qꝛ dicitur clibanus in quo
coquitur panis animarum:quare hoc ſit:
declarat apoſtolus: cui deus oſtendit cla
re cum adhuc viueret:dicens. Si quis ſu
peredificat ſuper fundamētum hoc aurū/
argentum/lapides precioſos/ligna/fenū
ſtipulam:vniuſcuiuſqꝫ opus manifeſtum
erit. Dies eñ domini declarabit: quia in
igne reuelabit:et vniuſcuiuſqꝫ opus qua
le ſit:ignis probabit. Si cuius opus mā-
ſerit:quod ſuperedificauit:mercedem ac-
cipiet. Si cuius opus arſerit:detrimentū
patietur:ipſe autem ſaluus erit: ſic tamen
quaſi per ignē.j.Corinth.iij. Nota ſi quis
ſuperedificat ſuper fundamentum hoc.ſ.
fidei ſine errore dubio ⁊ falſa opiniōe.au
rum.ſ.charitatis:et argentum.ſ.creduli-
tatis:et lapides precioſos.ſ.virtutū ⁊ me
ritorum.ligna/fenum ⁊ ſtipulam.ſ.pecca
torum venialiū:detrimentum patietur.ſ.
in purgatorio:ipſe tamē ſaluus erit:ſic ta
men quaſi per ignem. Apoſtolus in dicta
autoritate innuit ꝙ ī purgatorio ſunt tres
partes: et ꝙ in vna ſit ignis de lignis. in
alia de feno: et in alia de paleis. et ſicut
ignis de lignis plus durat ꝙ̄ de herba ſi-
ue feno:⁊ de feno plus ꝙ̄ de paleis:ita in
purgatorio aliqui ſtant diu;aliqui nō tan
tum:et aliqui modicum.
Primi comparātur lignis.
Secundi feno.
Tertij paleis.

De his tribus conditionibus habeo mo-
do loqui.
Ligna ſunt imperfectiones penitētiales.
Verba ſunt cōmiſſiones veniales.
Palea ſunt omiſſiones cerimoniales.
De qualibet dicitur thema. Hodie eſt et
cras in clibanum mittitur.
¶ Dico primo ꝙ ligna ſunt perſone q̄ mi-
grant ab hoc mundo cum imperfectioni-
bus penitētialibus:qꝛ licet fecerint peni-
tentiam de peccatis:qꝛ aliter irent ad in-
fernum:ſed non tantam:quantam requi-
rūt peccata. qꝛ doctrina eſt theologoꝝ et
etiam canoniſtarum:ꝙ pro quolibet pec-
cato mortali/homo tenetur in ſeptem an
nis de penitētia in hoc mundo:alꝭ reſtat
complēda in purgatorio. Si autem dica-
tur ⁊ nonne penitētie ſunt arbitrarie? Di-
co ꝙ in penitētia ſunt duo.ſ. qualitas.ſ.
ꝙ ſit talis vel talis: et hoc eſt arbitrariū.
Secundo quantitas temporis:et hoc nō
eſt arbitrarium:quia iam quantitas tēpo
ris eſt taxata et limitata.ſ. ſeptē annorū.
verbi gratia. ſi quis furatus fuit:mortali
ter peccauit:et ſufficit ad damnationem:
ſed non eſt de maioribus. ꝓ iſto opꝫ face-
re ſeptē annos de penitentia: et licet con
feſſor non dicat:iā limitata eſt in iure:ſed
qualitas eſt in arbitrio confeſſoris.ſ.ꝙ ie
iunet ſemel in hebdomada vel in menſe.
Si vero peccatum mortale ſit maius: vt
homicidium:vel periurium:qualitas pe-
nitentie erit maior: ſed quantitas tempo
ris eſt ſeptem annorum. Ratio:qꝛ in quo
libet peccato mortali homo facit iniuriā
contra ſeptem dona ſpirituſſancti. ꝓpter
quod ſancti patres ſcientes dei volunta-
tem in iure ordinant ſeptem annos de pe
nitentia. De hoc autoritas allegorice: et
ſunt verba dei patris ad filiū. Si emeris
ſeruū hebreū: ſex annis ſeruiet tibi: in ſe-
ptimo egredieť liber gratis. Exo.xxj. No-
ta. ſi emeris ſeruū hebreū.i.tranſeuntem:
Emitur aūt in cōfeſſione. confeſſor eſt me
diator qui tractat cum xp̄o: qui precio ſui
ſanguinis emit nos. ſex annis ſeruiet tibi
et in ſeptimo.ſ. cōpleto egredietur liber.
Modo fiat talis deductio. quotiens rece
piſti aut conſuluiſti diuinos ſortilegos:
ſiue coniuratores. pro qualibet vice ſeptē
annos de pnīa. Itē qꝛ contra preceptum
dei:iō mortaliter peccaſti. Item quotiēs
iuraſti in vanum; vel falſe:vel renegando

ſiue blaſphemãdo: licꝫ fueris cõfeſſus cõ⸗
puta ſeptem annos de pnĩa ꝓ quolibet.
Item quotiẽs fregiſti feſta itinerãdo. de
quolibet ope ſeruili. Item non audiẽdo
miſſam in dñica computa ꝓ quolibꝫ: vel
q̃libet vice ſeptẽ annos: ⁊ ſic de ſingulis.
Forte eſt hic aliq̃s: qui ex ſuis pctĩs debꝫ
facere centũ mille annis de penitentia.
O diceres tu: ſi cõfeſſor nõ dedit. Verum
eſt: ſed iã ẽ taxata. Si dicat. ego nõ viuã
tantũ. Verũ eſt: iõ complebitur in purga
torio. O ſi purgatoriũ nõ tantũ duraret.
Propter hoc deꝰ penã centũ vel mille an
nox congregabit totã in vna die. O quis
poterit ſuſtinere? Ecce remedia. ꝙ ſi vl⸗
tra pnĩaꝫ cõfeſſoris/vis addere: diminui
tur tẽpus de purgatorio. Propter h̛ dicit
ꝯfeſſor in abſolutiõe: niſi ſit beſtia. paſſio
dñi nr̃i ieſu xpi: et quicquid boni feceris:
ſint tibi in remiſſionẽ ⁊c. Qd̛ ſi vultis ora
re: ieiunare: et portare ciliciũ. iſta opa po
terunt fieri ita deuote: ꝙ remittet vobis
menſis vel annus vel plus. Et tãta pote⸗
rit eſſe contritio: ꝙ totũ dimitteret dicen
te xpo. Serue nequã omne debitũ dimiſi
tibi: qm̃ rogaſti me. Matth. xviij. Itẽ au
diẽdo miſſas/ſermones: dando elemoſy⸗
nas: lucrari indulgẽtias: ſic paulatim hõ
deobligabit. Ecce quare dicit ap̃lus. Si
q̃s ſuperedificat ſup fundamentũ hoc li⸗
gna. i. impfectiones pnĩales. ecce vna ps
purgatorij ĩ qua cõburunt ligna. ſ. impfe
ctiones penitẽtiales. Velitis ergo facere
opa penitẽtialia: ⁊ ſic euadetis de igne ⁊
pena purgatorij q̃ eſt ita dura et aſpera.
Magna fuit pena btĩ Laurentij in crati⸗
cula: ⁊ ſic de alijs: ſed nihil fuerunt reſpe
ctu pene purgatorij: intantũ ꝙ momẽtuꝫ
videt mille anni. Et clamãt aĩe dicentes.
Heu me: q: incolatus meꝰ ꝓlongatꝰ eſt.
Ideo velitis adiuuare animas purgato⸗
rij parentũ vr̃orum ⁊ amicox: quia conti⸗
nue petũt teſtamenta. Modo notate hic
qd̛ pctm̃ eſt illorum: qui nõ complent te⸗
ſtamenta ⁊ occupant bona: quibus com⸗
miſerunt aĩam: et ipſi non curant. Ideo
cum anime nõ ſentiunt adiutorium: cõ⸗
queruntur deo dicẽtes. Dñe iuſticia ꝯtra
illũ proditorem heredẽ vel filiũ. Et credi
tis ꝙ deus ſit ſurdus: quia nõ audiat. ce⸗
cus ꝙ nõ videat iſtas crudelitates. Ideo
dicit xps. Nunquid deus nõ faciet vindi⸗
ctam electorum ſuox clamantiũ ad ſe die
ac nocte: et patientiã habebit in illis? Di
co aũt vobis ꝙ cito faciet vindictã. Luc.
xviij. Domus illox qui non curant cõple⸗
re: ad malũ finem veniẽt: q: ſi videres pa
trem in igne: quẽ poſſes iuuare ⁊ non cu⸗
rares: q̃ crudelitas eſſet? maior iſta. ideo
dicit ſcriptura. ij. machab. xij. Sancta er
go et ſalubris eſt cogitatio ꝓ defunctꝭ ex
orare: vt a peccatis ſoluantur.
¶ Dico ſecũdo ꝙ fenum ſiue herba dicun
tur perſone q̃ tranſeunt cũ commiſſioni⸗
bus venialibus. Nota hic differentiã in⸗
ter pctm̃ veniale ⁊ mortale. Peccatũ mor
tale eſt quodlibet opus: qd̛ fit cõtra pre⸗
ceptũ dei. Venialia peccata ſunt exceſſus
vite: qui tñ non ſunt ꝯ preceptũ dei. ver⸗
bi grã. Si vos comeditis exceſſiue: vel q:
frangitis ieiuniũ eccleſie: vel penitentie:
ſiue voti: mortaliter peccatis: quia cõtra
preceptũ dei facitis. ſi cum tali peccato de
ceditis ad infernũ ibitis. Sed ſi comedi⸗
tis modicũ plus ex bonitate panis. vel
bibitis plus non tñ inebriamini: q: tunc
eſſet mortale: ſi eſt in cõſuetudine. quia ſi
cut ſcindere manũ vl̛ pedẽ ꝓximo eſt pec
catum mortale. maius eſt ſcindẽdo caput
anime. ſ. intellectũ inebriando ſe. ⁊ efficit
peior q̃ beſtia: que onerata ſcit tranſire p
viam arctam. et ebrius neſcit incedere
per viam latã. Secus ſi ex bonitate vini
bibit plus bis vel ter veniale eſt. Not. de
fratre predicatore bibente de ſero vnã ta⸗
ceam vini ſine aqua: vt poſſet dormire et
ſurgere ad matutinũ: et poſt apparuit pe
tens auxiliũ. Idem de mulieribꝰ que or⸗
nantur: alique peccant mortaliter: et ali⸗
que ſolum venialiter. Peccant ille venia
liter: que ſolum vt placeãt viris: ne deſpi
ciantur ab eis: ornant ſe aliquantulum.
Sed ille peccant mortaliter: que ornãt ſe
exceſſiue oſtendentes carnem miluis ⁊c.
iam videtur ꝙ vultis cibare. Si dicatis.
ego facio ꝓ viro mẽtimini: q: ĩ domo qñ
eſtis cum viro cooperitis vos: et extra do
mũ oſtenditis totum. Item ſi mulier ĩ ve
ſtitu facit exceſſum: ſed non ꝯ preceptum
dei: quia de ſuis redditibus: vel patrimo
nio vel de ſuo officio veniale eſt. ſed qñ de
vſura rapina vl̛ de furto: vl̛ de falſis accu
ſatiõibꝰ vl̛ aduocatiõibꝰ viri mulier vult
hr̃e veſtes: tales ad infernũ vadunt: q:
faciunt etiam dãnari viros: quia vt ꝓui⸗
deant vanitati vxoris; habent facere ra⸗

pinam et vſurā. quia ſunt alique que non
permittūt viuere viros. dant eis malum
prandiū et cenā. rum. rum. Itē multū ri-
dere veniale eſt: ſed quādo rident de blaſ
phemijs: vt de truphis de deo et ſctis:
tunc eſt mortale. Item in locutione tāta
difficultas eſſet fienda ad aperiēdum os
ad loquēdū: quantā facit auarus ad ape
riendum burſam ad ſoluendū: quia ſemp
diſputat: idem deberet eſſe de verbo: q̄re
loquar. et ſi verbū debet mendaciū vel in
iurioſum proximo non dicere: quia mor-
tale eſſet. ⁊ ſic de alijs. Ideo dicit Ambro
ſius in libro de paradiſo. Peccatū eſt trāſ
greſſio diuine legis: et celeſtiū inobediē-
tia mandatorꝫ. Alij autem exceſſus ſunt
commiſſiones veniales. ideo dicit apl's
Si quis edificat ſuper fundamentū hoc
fenū detrimentū patietur.

¶ Dico tertio ꝙ palee ſunt perſone q̄ mi-
grant cū omiſſionibus cerimonialib⁹: q̄r
ſicut palea cito comburitur: ſic tales mo-
dicum ſtant in purgatorio: q̄r per mēſem
vel hebdomadam: per diem vel per horā.
vel tranſeunt cito vt ſagitta. Ex omiſſio-
nibus cerimonialibus que ſunt qn̄ homo
facit aliqua bona opera: ſed nō ita deuo-
te ſicut fieri debēt. verbi gr̄a quilibet ve-
ſtrū tenetur confiteri in quadrageſima: ⁊
vos venietis ad confeſſionem impreme-
ditati: ideo dicetis confeſſori. interroge-
tis me: q̄r non recordor de aliquo pecca-
to: ſed ſi confeſſor eſſet aſtutus vt peteret
de vicino: vos diceretis de illo: non ſoluꝫ
peccata mortalia: ſed etiā venialia: ſed de
ſuis nō recordatur. Ideo quādo homo dꝫ
ire ad confitēdum peccata ſua: primo de-
bet premeditari quādo peccauit corde co
gitando: ore loquēdo: oculis aſpiciendo:
auribus audiendo. ⁊ vos venitis ad con
feſſionem ſicut ad plateā. ſed ex quo con-
fitemini non eſt mortale: ſed veniale. Ali
qui autem confitentur negligenter: q̄r in
principio quadrageſime eſſet confitendū
et ipſi expectant vltimā diem iuris: ſed ex
quo confitentur veniale eſt: al's fuiſſꝫ mor
tale. Item communicare in paſcha al's
peccant mortaliter: ſed quia non bene ſe
preparant abſtinendo iam in ſero a vino
potu/a trufis: venialia ſunt. Item preſby
teri ſi non dicunt horas mortale eſt: ſi au
tem dicunt; ſed non cum illis cerimonijs
vt tenentur: vel non bene ſe ſignando: vel
non profunde inclinando vel matutinas
albas ſiue rubeas dicendo: nec repreſen-
tant illud ad quod ſunt inſtitute: venia-
lia ſunt. Item ſi non tenent penitentiam
iniunctā a confeſſore mortaliter peccant.
propter hoc confeſſores debent dare pe-
nitentias vt recordentur. ſi autē ſeruant
penitentiam vel negligēter et indeuote:
quia quādo induūtur venialia ſunt. ⁊ ſic
de alijs negligētijs. Nota miraculum de
beato Auguſtino cui apparuit demon cū
eſſet in ſtudio: qui portabat quendā ma-
gnum librū in quo ſcribebat peccata ⁊ ne
gligentias hominū: per. a. b. c. et interro
gatus ſi erat ibi aliquid de eo. reſpondit
ꝙ ſic. Et auguſtinus. O proditor. de pec
catis ante baptiſmū factis nō curo: quia
illa remiſſa ſunt: expoſt autē non habeo
conſciētiā de aliquo. Et adiuratus demō
oſtendit ſibi librū in quo legit. Auguſti.
tali die talis anni dimiſit completoriuꝫ.
O dixit demō decepiſti me: q̄r expectabā
ꝙ ex iſta negligentia trāſires purgatoriū
Ideo auiſetis vos: ⁊ ſitis diligētes: quia
al's ille totū ſcribit. Ideo dixit xp̄us. ps.
lxxiiij. Cū accepero tempus. ſ. per mortē-
ego iuſticias iudicabo. i. opa iuſta: ſꝫ ne-
gligenter facta. Ideo faciatis ea cum dili
gentia et feruore ſpūs. Ecce quare dicit
apl's: Si quis edificat ſuper fundamen
tum hoc ſtipulā: q̄ ſignificat tertiā parteꝫ
purgatorij: in qua comburuntur omiſſio-
nes cerimoniales. Ecce quare dic̄ thema.
Hodie eſt et cras ⁊c.

¶ Figure quedam ex biblia pecca-
ta deſignātes a venerabili Santio
de porta moraliꝫate.

¶ Figura de quattuor peccatis que
in mundo regnant.

Legitur Danie.
vij. ꝙ daniel vidit ſomniū
et viſionem talem. Vide-
bam inquit viſionē: et ec-
ce quattuor beſtie grādes
aſcendebant de mari diuerſe inter ſe.
Prima quaſi leena: ⁊ alas habebat aqui-
le. Et aſpiciebā donec euulſe ſunt ale ei⁹
et ſublata eſt de terra. Et ecce alia beſtia

ſimilis vrſo in parte ſtetit: ⁊ tres ordines dentium erant in ore eius et in dentibus et dicebant ei. Surge et comede carnes plurimas. Poſt hec aſpiciebā: ⁊ ecce alia quaſi pardus: ⁊ alas habebat quaſi auis: quattuor ſuꝑ ſe: et quattuor capita erant in beſtia. Et poſt hec aſpiciebā in viſione noctis: ⁊ ecce beſtia quarta terribilis atq̄ mirabilis ⁊ fortis nimis. Dentes ferreos habebat magnos: comedēs atq̄ cōminuens: ⁊ reliqua pedibꝰ ſuis cōculcās. Diſſimilis autē erat ceteris beſtijs quas viderā ante eā: ⁊ habebat cornua decem. Conſiderabā cornua: et ecce cornu aliud paruulū ortū eſt de medio eoꝝ: et tria de cornibus primis euulſa ſunt a facie eius. Et ecce oculi quaſi oculi hoīs erāt in cornu iſto: ⁊ os loquens ingentia. i. magna. Videamus modo quid iſta ſpiritualiter ſignificent: et quid per danielē: et quid ꝑ mare. q̇d per q̄ttuor beſtias ſignificet̄.

¶ Quantū ad primū daniel interpretatur iudiciū dei: ⁊ ſignificat quēlibet xp̄ianū bonū in bonis operibus perſeuerantem: qui dr̄ iudiciū dei: cū ſeipſum corā deo iudicat et accuſat de oībus peccatis ſuis: ⁊ iudicat quid agendū ſit vt deo placeat: et quid fugiēdū et cauendū vt deū nō offendat. Iſte daniel. i. bonus xp̄ianus in ſua mentali viſione conſiderat ⁊ videt: ꝙ de mari exeunt quattuor beſtie inter ſe diſſimiles. Per mare congrue intelligit̄ mundus iſte: q̇ ad modū maris eſt amarus et periculoſus illis qui cor et deſiderium et affectū ſuū in eo ponūt: ⁊ ſi eis nō videatur in p̄nti amarus: erit tn̄ in futuro: quādo oportebit eos oīa relinquere cum dolore in morte. Ideo dr̄ Eccl'i. xlſ. O mors q̄ amara eſt memoria tua homini pacem habēti in ſuſtantijs ſuis. Viro quieto: et cuius vie directe ſunt in oībꝰ: ⁊ adhuc valenti accipere cibū. Mare etiā eſt periculoſum nauigātibus in eo: q2 vt pꝫ manifeſte et experimento: multi in eo periclitātur. Similiter mūdus iſte nauigantibus in eo. i. ipſum diligētibꝰ eſt periculoſus ⁊ periclitatur ī corpore ⁊ aīa. Exod. xv. Electi pricipes eius. ſ. diaboli ſubmerſi ſunt in mari rubro: abyſſi operuerūt eos: et deſcenderūt in ꝓfundū quaſi lapis. Appꝫ ergo qualr̄ mundus iſte cōparatur mari. Sed dr̄ in viſione illa ꝙ ex mari aſcendebant quattuor beſtie grandes. per iſtas quattuor beſtias grādes ſpūaliter intelligunt̄ quattuor magna ꝑctā: que ī iſto mūdo regnāt: que quidē pctā beſtie proprie appellant̄: q2 ad modum beſtiaꝝ ferarum q̄ plurimos hoīes ⁊ feminas cuiuſcunq̄ ſtatus conſumunt deuorāt ⁊ mactant. aliquando in fama: aliquando in corpore et anima: ⁊ nominant̄ a daniele ſuis ꝓprijs noībus. videlꝫ

Prima beſtia erat quaſi leena: per quam intelligitur peccatū preſumptionis et ſuperbie.

Secunda beſtia erat ſimilis vrſo: ꝑ quaꝫ intelligitur peccatū carnalitatis et luxurie.

Tertia erat ſimilis pardo: per quā intelligitur pctm̄ cupiditatis ⁊ auaricie.

Quarta non nominat̄: per quā intelligit̄ peccatū inuidie.

¶ Dicitur ꝙ p̄ma beſtia erat ſimilis leene: ⁊ habebat alas aquile. ⁊ certe proprie pctm̄ ſuperbie dr̄: leo ſiue leena: quia ſicut leo eſt dn̄s beſtiarū: ſic homo ſuperbꝰ omnibus vult dn̄ari: oībus vult preeſſe tam maioribus q̄ minoribꝰ: q̄ equalibꝰ. oēs vult ſuppeditare. ſuper oēs vult apparere et ſingularis haberi. Iſta beſtia dic̄ daniel ꝙ habebat alas aquile. Ale iſte ſignificant cogitationes ⁊ imaginationes: q̄s hꝫ ſuperbus de donis ⁊ gratijs: quas deꝰ ſibi dedit: per quas credit ſuper alios extollari: et ab oībus venerari: quibus male vtitur. Cogitat namq̄ ſuperbus; ⁊ cōſiderat aliquando.

Sui generis nobilitatem.
Sui corporis vigoroſitatem.
Sue perſone formoſitatē.
Sue vite ⁊ fame bonitatem.
Sui ingenij ſubtilitatem.
Sue poſſeſſionis copioſitatē.
Sue prelature dignitatem.

¶ Quādo conſiderat miſeriā ſue viliſſime cōditionis ꝓprie ⁊ naturalis. ꝯ iſtū taleꝫ ſupbū loquit̄ ſapiēs Eccl'i. vij. Memorare nouiſſima tua ⁊ in eternum non peccabis ⁊c. Iſte ḡ ſunt ale q̇bꝰ ſupbi volāt: et ſuꝑ alios exaltant̄. Sed attēdite rogo q̇d ſequit̄. Et aſpiciebā dicit daniel tantū donec euulſe ſunt ale eiꝰ: ⁊ ſublata eſt de terra. O ſuperbe hō: et q̄re nō cogitas qualr̄ infra vnā horā ale iſte fuerūt auulſe: quia certe ſi bene conſideres modica febre. modica infirmitate, modico dolore/ale iſte

id eſt oĩa iſta de q̈bus glĩat̃ ſuꝑbus:auſe
runt̃ breui:et aliq̃n ſubita morte. Ubi ro⸗
go erit tunc tui generis nobilitas:⁊ ſic de
alijs:in q̈bus confidebas. oĩa trãſierũt:et
in nihilũ ſunt redacta. Et beſtia (dicit da
niel) ſublata eſt de terra. q: ſuꝑbus ſubla
tus eſt de terra viuẽtiũ.i.priuatꝰ glĩa pa
radiſi:⁊ vadit ad terrã tenebroſam iferni:
vbi nullꝰ ordo: ſed ſempiternꝰ horror in⸗
habitat. Job.x. Un̄ ſapiẽs loquẽs in pſo⸗
na ſuperboꝝ dicit Sap̃.v. Quid profuit
nobis ſuꝑbia dicũt: aut quid diuitiarum
iactãtia contulit nobis: Tranſierunt oĩa
tanq̈ vmbra. et nunc in malignitate nr̃a
conſumpti ſumus.

¶ Scd̃a beſtia dicit daniel erat ſil̃is vrſo.
Per hanc ꝓprie ſignificat̃ et intelligitur
pctm̃ carnalitatis ⁊ luxurie. Urſus enim
eſt beſtia vilis ⁊ immũda. ſic luxurioſus ẽ
apud deũ et homĩes fetidus ⁊ ĩmundus
Eccl̃i.xxv. Obcecat vultũ ſuũ tãq̈ vrſus:
et quaſi ſaccũ oſtendet ſe in medio proxi⸗
moꝝ. Peccatũ em̃ luxurie intellectuꝫ exce
cat. in tantũ:ꝙ ſicut dicit Gregorius:ꝙ ſi
luxuria ſemel mentem hoĩs occupauerit:
vix eũ bona deſideria cogitare permittit.
Talis luxurioſus ſuo malo exẽplo oſtẽdit
alijs ſicut ſaccꝰ vilis et abomĩabilis. ple⸗
nus om̃i ſpurcitia et fetore. De iſto pctõ
Bernardus dic̃. Luxuria ẽ ſitis ebria:cor⸗
ruptio fetida: delectatio momentanea.i.
ſubita: amaritudo cõtinua:pena eterna:
ꝑ quam corpus corrũpitur: ſenſus hebe⸗
tatur.i.tardat̃:obtundit̃ et ꝑdit̃:intelle⸗
ctus obtenebrat̃:et ratio ꝯfundit̃. Attẽ⸗
dite ergo et videte quanta mala operat̃
iſtud pctm̃. Dicitur ĩ figura ꝙ iſta beſtia
habebat tres ordines dentiuꝫ in ore ſuo:
q: pctm̃ carnalitatis tribus modis mor⸗
det hoĩes carnales luxurioſos. videlꝫ
Per imaginatiões ⁊ malas cogitatiões:
Per v̈ba inhoneſta et prauas locutiões.
Per facta realia ⁊ malas opationes.
Sed videatis q̈d ſequit̃ in figura dicebãt
ei. comede carnes plurimas. hoc ẽ q: dia⸗
bolꝰ loquit̃ luxurioſo dicẽs. comede car⸗
nes plurimas.i. abutere multis ſpẽbꝰ lu
xurie:⁊ ꝑſeuera ĩ illis vſq̈ ĩ finẽ vite tue
⁊ ſic facit multos in ſuis ĩmũdicijs ꝑſeue
rare: de q̈bus iohel ꝓpħa dicit.j.c. Cõpu
truerũt iumẽta in ſtercore ſuo. iumẽta.i.
homines luxurioſi beſtiales cõputruerũt
per perſeuerantiã in ſtercore ſuo.i. in pec
cato luxurie et carnalitatis.

¶ Tertia beſtia quã vidit daniel: dicit ꝙ
erat q̈ſi ꝑdus:⁊ alas habebat q̈ſi auis q̈t⸗
tuor ſuꝑ ſe. et q̈ttuor capita erãt ĩ beſtia.
Hec em̃ beſtia ꝓꝓe ſignificat pctm̃ auari
cie. Leoꝑdus eſt aĩal diuerſoꝝ coloꝝ: ſic
auarꝰ diuerſis coloribꝰ.i. diuerſis modis
lucrat̃ et ꝯgregat diuitias. mõ ꝑ vſuram
mõ ꝑ rapinã. mõ ꝑ deceptionẽ. mõ per oc
cultas mercãtias ſiue vẽditiões in occul⸗
to factas. Hec aũt beſtia hꝫ q̈ttuor alas:
q: q̈ttuor de cauſis:ſiue aliq̈ q̈ttuor mo⸗
doꝝ auari ꝯgregãt diuitias. Quidã vt ab
alijs timeant̃ et honorẽtur: q: vt appetꝫ
diuites ĩ ħ ſcl̃o mag̃ honorant̃ et timent̃
q̈ paupes et laboratores:ſed non ſic erit
in futuro ſcl̃o. Quidam vt de ſuis ꝯ̈rijs ⁊
inimicis ſe poſſint vindicare. diuites em̃
citiꝰ vindictã de multis ⁊ iniuſte ſumunt
q̈ paupes. Quidã vt delitioſe mag̃ ⁊ af⸗
fluẽter poſſint viuere. in multis em̃ dele⸗
ctant̃ tã in veſtibꝰ q̈ ĩ cibarijs: in q̈bꝰ nõ
pñt paupes delectari. Quidã vt filios ſu⸗
os nepotes atq̈ parẽtes meliꝰ poſſint he
reditare:⁊ multas poſſeſſiones eis dimit
tere:⁊ ſi diuitie ſunt male acq̈ſite:oẽs taꝫ
parẽtes q̈ꝫ filij vadũt ĩ infernũ:q: ſcriptũ
eſt Eccl̃s.v. Diuitie ꝯgregate (al̃s conſer
uate) in malum dñi ſui. Et iõ ꝓpter iſtas
alas q̈ ex auaricia ꝓcedũt: dic̃ apl̃s. Ra⸗
dix oĩm maloꝝ cupiditas.j. ad Timo. vj.
Habꝫ etiã iſta beſtia q̈ttuor capita: quia
oẽs auari q̈ttuor modis poſſidẽt ⁊ cuſto⸗
diũt auariciã ſuã ſiue diuitias male acq̈⸗
ſitas. videlꝫ.
Inordinate eas amãdo.
Laborioſe eas augmentando.
Sollicite eas cuſtodiendo.
Doloroſe ne perdantur timendo.

¶ Primũ caput iſtiꝰ beſtie. ſ. auaricie/ eſt
inordinatꝰ amor. q: auarꝰ tãtũ amat di⸗
uitias:ꝙ totũ cor ſuũ. totã affectionem ⁊
volũtatẽ ponit ĩ ill̃:⁊ de deo nihil curat.
Et Ezech̃. ꝓpħa dicit. xxxiij. Auariciã ſuã
ſeq̈tur cor eoꝝ.i. affectũ auaroꝝ. Et ꝓpter
iſtũ magnũ amorẽ inordinatũ diuitiarũ:
btũs Paulꝰ apl̃us appellat auariciã ido
latriã: ⁊ dicit ꝙ eſt idoloꝝ et ſimulacrorũ
ſeruitꝰ. ad coloſ. iij. q: amorẽ quem auari
deberẽt hr̃e ad deũ ſuũ creatorẽ: ponũt in
diuitijs: q: ſicut dic̃. b. Aug. illud qd̃ mag̃
colis: eſt deus tuus: ſꝫ qd̃ magis colis eſt
pecunia: ergo eſt deꝰ tuꝰ. ſed adorare crea
turã ⁊ colere: eſt idolũ colere: ergo cum pe

ꝯuiſa ſit creatura: ⁊ auarus eā ſuꝑ oīa co
lit: ſequitur ꝙ ſit idolatra.

¶ Scōm caput hui⁹ beſtie/ eſt cōgregatio
diuitiarū laborioſa. Auarus em̄ oī tꝑe la
borat qualiter poſſit diuitias augmenta-
re. modo trāſeūdo maria: modo penetran
do regna: modo frequētādo nūdinas: mo
do ſic: modo aliter exponēdo ſe multis pe
riculis: vt poſſit ſuā pecuniā augmētare:
et tandē nūꝙ̄ ſatiatur. vñ Eccl'ſ. v. Auar⁹
nō implebit pecunia. Et iō ſapiēs Salo-
mon conſiderans ſitim inordinatam aua
roꝝ congregādi ⁊ augmētādi diuitias: di
cit Eccl'ſ. iiij. Cōſiderās repperi ⁊ aliā va
nitatem ſub ſole. Unus eſt: et ſcōm nō ha
bet. nō filiū: nō fratrē: et tñ laborare non
ceſſat: nec ſatiātur oculi eius diuitijs: nec
recogitat dicēs. Cui laboro: et fraudo ani
mā meā bonis? Et vere de iſtis multi ſunt
in hoc mundo.

¶ Tertiū caput huius beſtie/ eſt cuſtodia
diuitiarū diligens atꝗ curioſa. Auar⁹ em̄
totū ſtudiū ſuū ponit circa cuſtodiā diui-
tiarū: et vix aut raro pōt inter alias mer-
cantias cor ſuū ab illis remouere. De tali
miſero auaro loquitur Hiere. xxij. Oculi
tui ⁊ cor tuum ad auariciā.

¶ Quartum caput huius beſtie/ eſt timor
perdēdi diuitias ſubito. Auarus em̄ ſem-
per eſt in timore. frequēter ſomniat latro-
nes. ſemper timet ꝙ aliquis euꝫ decipiat
verbis vel factis. nunꝙ̄ cōfidit de aliquo
ſiue ſit de ſua ſocietate: ſiue nō. Si videt
diuitem potētem ſecum loquētē: timet ꝙ
petat vel auferat ſibi pecuniam. Si videt
pauperem venientē: iudicat ipſum latro-
nē. Si videt cōuicinū in domū ſuā intrā-
tē: credit ꝙ venit ad decipiēdum eū. et ſic
ſemꝑ ſunt ſibi anguſtie vndiꝗ. Uñ de ip-
ſo dr̄ Eccl'ſ. v. Diuitie cōgregate in malū
dñi ſui. ſequit̄. Cūctis dieb⁹ vite ſue come
dit ī tenebris ⁊ ī cur̄ mult̄: ⁊ ī erūna atꝗ
triſticia. Ecce ergo q̄les quattuor alas et
quattuor capita habet iſta beſtia. ſ. auari
cia ſiue ipſemet auarus.

¶ Sꝫ dū ꝙ daniel vidit: ⁊ ecce beſtia q̄rta
terribilis atꝗ mirabilis ⁊ fortis nimis: ⁊
habebat dētes ferreos. Et iſta beſtia ꝓꝑe
ſignificat pctm̄ inuidie. vñ Chryſoſto. ſuꝑ
Mat. home. xxxiij. loquēs de īuidis dicit.
Inuidi feris deteriores ſunt. demonibus
pares: ⁊ fortaſſis illis deteriores. Recte ḡ
inuidi ꝑ hāc beſtiā ſignificant̄. Sed dr̄ ꝙ
iſta beſtia erat terribilis. Et vere pctm̄ īui
die dr̄ ⁊ eſt terribile. Hac de cā dic̄ Chryſ.
ſuꝑ Mat. Cū oīa pctā poſſint hr̄e aliquā
excuſationē: ſola īuidia remanet inexcuſa
bilis. q: hūilis pōt excuſari ꝙ ira eū vicit:
latro egeſtas ⁊ īopia. luxurioſus carnis tē
tatio: ſꝫ miſer īuidus quā excuſationē po
teſt hr̄e: forte nullā: niſi maliciā. Malicia
ſm̄ Aug. nihil aliud ē niſi amor ſiue volū
tas nocēdi ꝓxīo. Ergo cū īuidus nocet ꝓ
ximo ſuo: et īfert ſibi dānū v̄bo vel facto ī
ꝑſona vel ī reb⁹ ſuis: recte pōt pctm̄ terri
bile noīari. Et ſequit̄ ꝙ iſta beſtia cū ore
deſtruebat q̇cq̇d poterat. Ita faciūt īuidi
q: cū lingua ſua cōedūt ⁊ deſtruūt vitā et
famā ſuoꝝ ꝓximoꝝ murmurādo: detrahē
do: infamādo: īponēdo falſa teſtīonia. Et
ſi his oīb⁹ nō poſſunt nocere ſuis ꝓximis
ꝯculcāt eos pedib⁹ ſuis. Per pedē intelli
git̄ volūtas ſiue affect⁹: q: ſemꝑ ꝓpter ſuā
malā ⁊ terribilē īuidiā habēt ꝓxīos ſuos
odio: ⁊ malā volūtatem: nec pñt eos dili-
gere ꝓpt̄ malā affectionē ⁊ volūtatē quā
hñt. ⁊ ſic ī ſua mala volūtate ꝯculcāt eos.
Sꝫ attēdite q̇d ī figura ſeq̇t̄: ꝙ iſta beſtia
habebat decē cornua: ꝑ q̄ ītelligunt̄ decē
modi: q̇b⁹ īuidi ꝓximo ſuo nocēt. videlꝫ
Primus malū xpi perquirendo.
Scōs malū occultū manifeſtando.
Terti⁹ bonū ꝓximi manifeſtū diminuēdo.
Quartus malum proximi manifeſtum au
gmentando.
Quint⁹ bonū op⁹ ꝓximi ī malū ꝯuertēdo.
Sextus ꝓxīo adulādo falſa ſibi referēdo.
Septimus diſplicentiam de dictis et fa-
ctis coram alijs oſtendendo.
Octau⁹ demōſtrādo zelū ſeu in fingēdo.
Et iſte zel⁹ ē triplex vt patebit. Mō videa
mus iſta cornua diſcurrēdo per ſingula.

¶ Primū cornu hui⁹ beſtie. ſ. īuidie eſt ma
lū ꝓximi ꝑquirere. Inuidioſi em̄ ſemꝑ di
ſcurrūt hinc ⁊ īde faciēdo inq̇ſitiua de ꝓxi
mo ſuo ſiue viro ſiue femina dicēdo q̄re ta
lis īgredit̄ frequēter talē domū: ⁊ frequē
ter loquit̄ cū tali: vel q̄re facit talia bona
oꝑa: vel q̄re facit talē pñiam. et ſic de mul
tis alijs. Et qñ nō pñt aliquod malū ſcire
de illa ꝑſona: ſtatim apprehendunt ſcōm
cornu. ſ. ſcōm modū nocendi: quod eſt ma
lū occultū manifeſtare: ⁊ vadunt ad illas
perſonas cū q̇bus de inquiſitione tracta-
bāt. Et ſi ſciūt aliquē defectū vel aliquod
delictum occultū illius de quo inquirūt:

ſtatim denudāt: et publicant dicētes ille
vel illa fecit hoc et hoc. lꝫ vos neſcitis. Et
nō ſufficit eis occultū malū ꝓpalare: ſed
ſtatim accipiunt tertiū cornu. ſcilꝫ tertiū
modū nocēdi: qḋ eſt bonū ꝓximi manife
ſtum diminuere: qꝛ inuidioſi ſi ſunt in ali
quo loco vbi dicaẛ aliquod bonū de aliq̄
ſtatim dicunt. nō eſt ita ſicut dicitis de il⸗
lo vel de illa. vnde verū eſt ꝙ ipſa ꝑſona
bona eſt: ſed non eſt in ea tantum bonum
quantū dicitis. vel de illo eſtimatis. Pre
terea ſi ſit aliqua ꝑſona ī aliqua neceſſita
te poſita et accidat aliquod malū infor⸗
tuniū: et aliqui loquentes de illa perſona
cōpatientes ei: ⁊ dolentes de malo ſuo:
ſtatim inuidioſi addentes malū malo: di⸗
cunt quartū cornu. ex his q̄ de ipſa perſo
na dicitis poteritis cōſiderare ꝙ non eſt
iſtud peccatū qḋ ipſe cōmiſit: iam al's au
dacter ſimilia perpetrauit. Et non ſufficit
eis malū ꝓximi ſui augmentare: ſed ſtatī
aſſumunt quintū cornu. i. quintū moduꝫ
nocendi: qḋ eſt bonū in malū cōuertere.
Itaqꝫ ſi aliquis faciat aliq̄ bona opa ad
reuerētiā dei: vt ſi vadat ad eccl'iaꝫ meliꝰ
et frequentius ꝙ̄ conſueuit. vel prolixius
oret more ſolito: vel vadat ad romeagiū:
vel faciat elemoſynā magis q̄ꝫ ante facie
bat: ſtatim conuertūt oīa illa bona in ma
lū dicētes. Non facit iſta que videtis: niſi
ad vanā gloriā. vt videntes reputent ipꝫ
vel ipſam fore bonū vel bonā. Itaqꝫ inui
dioſi ſemper iudicāt bona opa peius quo
poſſunt ⁊ denigrant dicentes. aliud latet
qḋ non patet extra. Et breuiter modis oī
bus quibus poſſunt nocēt ꝓximis ſuis.
Sextū cornu. i. modus nocēdi/quem acci
piunt: eſt proximo adulari ⁊ falſa dicere.
Inuidioſus ſi ſciuerit ꝙ tu habuiſti cum
aliquo diſſentionē. vel aliqua verba ſcan
daloſa: ſtatim veniet ad te oſtendēdo bo⸗
num vultū: et dicet tibi. ſcitis quid dixit
ille vel illa de vobis? ⁊ quid dicis tu. Cer
te dixit hoc ⁊ hoc: ſed noueritis ꝙ nō fuit
opus vos ibi eſſe: ego em̄ ad plenū reſpō
di ſibi: ꝙ ipſe bene intellexit: ꝙ non erat
ſibi conueniens corā me dicere maluꝫ de
vobis. Septimū cornu. i. ſeptimꝰ modus
nocēdi: quē iſti maledicti accipiūt: eſt ꝓ⸗
ximū ſuū infamare. Inuidioſus em̄ ꝓpẛ
inuidiā infamat proximū ſuū: ⁊ nocet ꝑ
iſtū modū. vadit ad aliquē amicū illiꝰ cui
inuideẛ: et ſecrete dicit ſibi, ſcio ꝙ vos di
ligitis talem virū vel feminā: ꝓpterea ve
nio ad vos. in ꝟitate formo mihi cōſcien
tiā: et iō non poſſum deſiſtere quin dicā:
qꝛ non bn̄ apparet hoc qḋ fac̄. iā multi di
xerūt mihi: et iō corrigatis eū ſecrete. Et
tu interrogas: q̇d eſt hoc qḋ fecit? Et ille
fecit hoc et hoc: et qꝛ diſplicet mihi: dico
vobis. Et ſic turbat volūtatē amici ſui. et
forte nō eſt ita ſicut ille dicit. Et per iſtuꝫ
modū inuidioſi et malicioſi et maledicti
ſub pallio cōſciētie et dilectiōis infamāt
ꝓximos ſuos. Iſto mō illa talis perſona
remanebit infamata: ⁊ forte nō eſt in cul
pa: ⁊ tunc erit peius. Et videatis qualis
dilectio: et q̄lis cōſciētia. hn̄t cōſcientiam
de factis alioꝝ: et non de malicia et infa⸗
mia quā procurāt. Octauuꝫ cornu. i. octa
uus modus nocēdi inuidoꝝ/eſt ʒelū oſtē⸗
dere. et iſte ʒelus eſt tripartitus. Inuidi
em̄ ſpecial'r illi q̇ ſunt in curia: vt aliqui
magni dn̄i: vel magni mercatores: vt alij
non habeant qḋ ipſi non hn̄t: vel intēdūt
habere ſingunt triplicem ʒelum. Et p̄mo
ʒelū dei dicentes ꝙ iſtud qḋ talis petit:
nō eſt concedendū: qꝛ eſt contra deū. Se⸗
cundo ʒelū iuſticie et dn̄i temporalis. iſti
tales accedunt ad regem vel dn̄m ꝯ illos
quibus inuident dicētes. o dn̄e hoc ſit mi
hi tpe vr̄o: qḋ nunꝙ̄ fuit factū tēpore an
teceſſorū veſtroꝝ. vel hoc petit talis ſibi
concedi: qḋ nunꝙ̄ al's fuit conceſſum ali⸗
cui. Certe dn̄e verecundū eſſet ꝙ gētes lo
quereẛ de vobis: ꝙ talia nō de btīs fa⸗
cere. et nō teneatis: ⁊ faciatis iuſticiā de
tali ꝑſona ⁊ de tali. tota terra vel talis ci
uitas vl' villa erit deſtructa. Tertio ʒelum
cōmunitatis ſub iſto colore qꝛ ʒelant bo⸗
nū cōmunitatis. nocēt ꝓximis ſuis: ⁊ ac
cipiūt vindictā de eis: ⁊ deſtruūt: et ꝑdūt
bona illoꝝ. Sed ſequitur in figura qḋ di
co. Et ecce cornu aliud paruulū ortum eſt
de medio eoꝝ: et tria de cornibus primis
euulſa ſunt. Iſtud cornu aliud ab alijs eſt
manifeſta malicia: q̄ antea in cordibꝰ in⸗
uidoꝝ latitabat. Qn̄ em̄ oēs vident ꝙ ne
gocia ꝓceſſerunt per modū meliorē: tunc
cadūt tria cornua priora. ſ. triplex ʒelꝰ. vi
delꝫ dei et iuſticie: ⁊ dn̄i tpalis: et cōmu⸗
nitatis. Et bn̄ diciẛ ꝙ euulſa ſunt: quia
iam oēs iudicāt de talibꝰ ꝙ nō fecerūt ꝯ
ꝓximos ꝓm illū triplicē ʒelum: ſed ꝓpẛ
maliciā et inuidiā: qꝛ excecauit eos mali
cia eoꝝ. Sap. ij. Ad quam gloriā ⁊c.

¶ Alia figura de quattuor pctis que quaſi totã mundũ implent et amplexant.

Vidi iniquitateꝫ et ꝯtradictionẽ in ciuitate. pſ. liiij. Legitur Gene. xix. Sol egreſſus eſt ſup terrã: ꝛ loth ingreſſus eſt ſegor. Ad euidentiã huius notandũ ꝙ in regione ſodome ꝛ gomorre erãt quinqꝫ ciuitates: et iõ regio illa vocabaẗ pentapolis. a penta qđ eſt quinqꝫ: et polis ciuitas. i. patria hñs quinqꝫ ciuitates. Et qñ deus voluit deſtruere illas ciuitates ꝓpter magna et grauia pctã: q̃ in eis hoĩes perpetrabãt: miſit pri⁹ duos angelos: q̃ ipſum loth educerẽt de medio eoꝝ. et quattuor illarũ ciuitatũ/fuerũt igni cõbuſte et deſtructe: ꝛ in quinta ciuitate: que vocabaẗ ſegor: ſaluat⁹ eſt loth: in quã intrauit orto iam ſole: ꝛ hoc eſt qđ dr Sol egreſſus ꝛc.

¶ Moraliter videamus qđ loth: qđ angeli: quid ciuitates iſte ſignificẽt. Loth ĩterpretaẗ declinãs: ꝛ ſignificat bonũ xp̄ianũ qui nõ ſolũ recedit a malo: ſed etiã laborat vt faciat bonũ. iuxta illud pſ. xxxiij: Diuerte a malo ꝛ fac bonũ. Per illos duos angelos/poſſunt intelligi p̄dicatores ṽbi dei. nã ſicut angeli illi monebãt loth vt egrederet ab illa regione: ne igne ꝛ ſulphure cũ illis moreretur: ſic predicatores verbi dei monent quotidie peccatores ꝙ egrediant de ſtatu peccati: ne moriantur in illis: ne puniãtur igne ꝛ ſulphure eterne dãnationis ĩferni. Per illas quattuor ciuitates poſſunt intelligi quattuor peccata: que quaſi totũ mũdũ implent ꝛ amplexantur. videlꝫ

Primũ peccatũ eſt preſumptionis et ſupbie. ꝛ iſta eſt prima ciuitas.

Scðm pctm̃ eſt luxurie ꝛ immundicie. et iſta eſt ſecũda ciuitas.

Tertiuꝫ pctm̃ eſt malicioſe inuidie. et iſta eſt tertia ciuitas.

Quartũ peccatũ eſt crudelitatis et immiſericordie. et iſta eſt quarta ciuitas.

¶ Dico primo ꝙ p̄ma ciuitas eſt pctm̃ ſuperbie: q2 in qualibet iſtarũ ciuitatum eſt maxima iniq̃tas in hoĩbus pctõribus et contradictio cõtra deũ et ſeipſos: ſpecialiter in prima ciuitate: q2 eſt peccatũ ſupbie. Hec autẽ ciuitas habꝫ duas portas per quas omnes ſuperbi ingrediuntur. Prima porta eſt bona naturalia. ſcꝫ pulchritudo/fortitudo/diſcretio/ſciẽtia et ſimilia: de q̃b⁹ hoĩes vani extollunt ꝛ ſupbiunt: cũ deberẽt referre grãs deo bonoꝝ oĩm largitori. Scða porta eſt bona tẽporalia ſiue poſſeſſiones ꝛc. q̃ dant hoĩbus materiã ſupbiendi. et multi intrãt p iſtaꝫ portã. Hec aũt ciuitas ſuperbie/hꝫ quattuor carreras p q̃s ſupbi vadũt ſpaciatũ. Prima carrera eſt qñ ſuperbus credit ꝙ bona illa que hꝫ. ſ. naturalia et tẽporalia a ſeipſo hꝫ: et nõ a deo. et hec eſt maxima ingratitudo. Scða carrera ſupbie eſt: cũ aliq̃s credit ꝙ bona que hꝫ a ſeipſo ꝛ ꝓpter merita ſua ꝓpria hꝫ. Tertia carrera ſupbie eſt: cũ aliq̃s credit ſe habere qđ nõ habet. O quanti ſunt hodie qui putãt ſe eſſe ſapientes et ſcientiã habere et prudẽtiã: et ſunt inſcij et fatui. Quarta carrera ſuperbie eſt: cũ aliquis credit apud ſe ꝙ eſt melior alijs in vita ꝛ moribus: et alijs cõditionibus q̃buſcũqꝫ.

¶ Secũda ciuitas eſt carnalitatis et luxurie. Iſta ciuitas hꝫ duas portas: p quas multi intrãt. Prima eſt gula. ſcða eſt accidia. Iſta duo multũ comedere ꝛ bibere. ꝛ multotiẽs habere cibaria exquiſita: et vina fortia et erq̃ſita: et ocioſitas. ſ. non ſe occupare in aliq̃ bono: faciũt hoĩeꝫ cadere in luxuriã ꝛ in pctã abominabilia etiã ſi ſit ſctũs. Hec autẽ ciuitas hꝫ quattuor carreras p quas vadũt carnales ſpaciatũ. Prima carrera eſt qñ nolũt cuſtodire homines quĩqꝫ ſenſus corpales ꝛ a ꝓhibitꝫ et inhoneſtis. Scða carrera eſt circũire. ꝛ q̃rere occaſionẽ peccãdi. Tertia carrera ẽ in pctõ continuare. Quarta carrera eſt vt habeãt prolẽ: cõcubinã habere. multi eñi ſunt: q2 non hñt filios: cõtẽptis ꝛ ſpretis vxorib⁹: hñt publice ꝯcubinã: et freq̃nter mulieres viratas ꝛ maritatas. Mulieres etiã: q2 nõ hñt filios de viris ſuis fornicãt cũ extraneis. hic poterꝫ dilatare materiã.

¶ Tertia ciuitas eſt pctm̃ maliciei ꝛ inuidie. Hec aũt ciuitas hꝫ duas portas: p quas multi intrãt. Prĩa porta eſt maxim⁹ amor quẽ hꝫ quis circa ſeipm̃ ꝛ circa bona ſua. Scða porta eſt null⁹ amor ad ꝓximum ꝛ ad bona ſua. Hec aũt ciuitas hꝫ quattuor carreras: p quas inuidi ſpaciant et vadũt libẽter. Prima carrera eſt pctã occulta ꝓximi ꝛ defectus reuelare. Secũda eſt falſum crimẽ ꝓximo ſuo imponere. Ter-

tia eſt bona opa primi publica annihila-
re ⁊ denigrare: ⁊ mala augmētare. Quar
ta eſt ſemp velle malū et nunq̄ bonuʒ de
primo audire. O q̄ peſſima ciuitas iſta.
¶ Quarta ciuitas eſt duricie ⁊ obſtinatio
nis in pctō. Hec eñ ciuitas hʒ duas por-
tas: p quas intrāt multi. Prima porta eſt
fiducia lōge vite incerta: q̄ pctōrem reti-
net induratū ⁊ obſtinatū in pctō: et fidu-
cia q hʒ multū viuere. et iō dicit ſi modo
nō cōfitearis: bñ poteris poſtea cōfiteri:
q: non morieris ita cito: q: adoleſcēs vł iu
uenis es robuſt⁹ ⁊ fortis. ⁊ hac de cā mul
ti decipiunt. Scōa porta eſt maxia confi-
dētia de dei mīa. multi eñ dicūt de⁹ fuit
⁊ eſt miſericors: ⁊ adhuc poſſū facere iſtō
pctm: ⁊ alia multa. O miſer pctor nō cōſi-
derat q de⁹ ſi eſt miſericors penitētib⁹: ē
tñ iuſt⁹ iudex. iuſticiā diligit et eq̄tatē ⁊c.
Hec aūt ciuitas hʒ q̄ttuor carreras: p q̄s
multi vadūt. Prima carrera eſt maxia di-
lectio rerū tpaliū. Scōa eſt īdeuotio et
nō habere timorē dei. Tertia nō recipe cō
ſilia pdicatorū: neq̄ ope adimplere. Quar
ta eſt deſpatio de dei mīa ex cōſideratione
male vite/ ⁊ multorū pctōrū. Et ſi q̄rat ſub
quo dñio ſunt iſte ciuitates: Rñderi pōt
q ſub dñio regis babylonis: q̄ interptat
cōfuſio. ⁊ iſte eſt diabol⁹: q̄ ducit hoīem ad
mortē et cōfuſionē inferni/ ppt pctā ſua.
Ergo quid debes facere pctor hō: certe tu
debes ī lumine ſolis. ſ. ieſu xpi: q̄ egreſſus
eſt p tpalē natiuitatē/ de vtero vgīs ma-
rie: ītrare in quintā ciuitatē: in q̄ eſt īgreſ
ſus loth. ipa eſt ſegor. ſegor eñ interptat
minor vel parua. ⁊ hec hūilitas. Hec aūt
ciuitas hʒ q̄ttuor carreras: p q̄s hō dʒ in-
cedere. Prima eſt mūdū cōtēnere. ſcōa eſt
neminē deſpicere. tertia eſt ſeipſum hūi-
liare. quarta eſt de bonis ⁊ gratijs ſibi col
latis nō ſi extollere. Ad iſtā ciuitatem ne-
mo pōt venire nec ipſam ītrare niſi p por
tam. Habet eñ iſta ciuitas duas portas:
p q̄s opʒ hoīem intrare. Prima porta eſt
cōſideratio pprie nature: q̄lr eſt miſerabił
q: de terra es ⁊ in terrā opʒ te redire. Se
cūda porta eſt cōſideratio mortis. Debes eñ
cōſiderare q̄lr in morte oculi tui vertent ⁊
cōſument in capite: vene rūpent in corpe:
cor ſcindet pre dolore: facies palleſcet: cor
pus frigeſcet: dentes putreſcēt: et caro a
vermibus cōſumet. Si p has portas ītra
neris ad iſtā ciuitatē: beatitudinē adipi-
ſceris. Chriſtus eñ ſaluator nr̄ intrauit p
primā portā in hūc mūdū veniēdo: q: vo-
luit miſeriā nr̄e carnis aſſumere: q: acce-
pit verū corpus quod eſt de natura terre.
Sed per ſcdam portā exiuit. ſ. mortis in
die ſue paſſionis ⁊c. Ad quā gloriā ⁊c.

¶ Alia figura.

LEgitur Gen̄. xi.
q quidā poſt diluuiū rece-
dētes de oriēte venerūt in
terrā ſennaar: et dixerunt.
Venite faciam⁹ nobis ciui
tatē ⁊ turrim cui⁹ culmē ptingat vſq̄ ad
celū. ⁊ ſeq̄t. Deſcēdit dñs vt videret ciui-
tatē ⁊ turriʒ quā edificabāt filij adā: ⁊ di-
xit. Ecce vn⁹ eſt ppłs: ⁊ vnū eſt labiū oīb⁹
Ceperūt h̄ facere: nec deſiſtēt a cogitatiōi
bus ſuis donec eas ope cōpleāt. Venite
igit et deſcēdam⁹ ⁊ cōfundam⁹ ibi linguā
eorū: vt nō audiat vnuſq̄ſq̄ vocē proximi
ſui. Atq̄ ita diuiſit eos dñs ex illo loco in
vniuerſas terras. ⁊ ceſſauerūt edificare ci
uitatē. glo. q nō intelligebāt ſe: ⁊ idcirco
vocatū eſt nomē ei⁹ babel. ¶ Mō nr̄o p-
poſito applicādo videam⁹ q̄d ſpūałr iſta
ſignificēt. Per recedētes ab oriēte intelli-
go xpianos: q̄ qñ peccāt recedūt ab oriēte
vbi ſol naſcit. i. gr̄a ieſu xpi: q̄ ē ſol oriēs
pre. ſ. ex alto ſ̄m diuinitatē: q̄ illuminat
oēʒ hoīem veniētē ⁊c. Vel p oriētē pnt in
telligi illi q̄ ab oriēte. i. pncipio vite ſue.
ſ. puericia vel adoleſcētia recedūt cōmit-
tēdo diuerſa pctā: ⁊ vadūt ī ſennaar q̄ in
terptat fetor: et ſigt ſtatū pctī: q: tales fe
tent corā deo: ⁊ ſunt abominabiles ſibi.
Iſti tales q̄ ſequunt diabolū: edificāt ſi-
bi ciuitatē vnā multorū ⁊ diuerſorū pctōrū:
et edificāt ī medio vnā turrim altā. ſ. ma-
gnā cōfidētiā ⁊ pſumptionem de mīa dei
magna: di. q bñ ſaluabunt q: de⁹ pius ⁊
miſericors eſt: nec tñ ceſſant male opari:
nec cōſiderāt dei iuſticiā. De iſta ciuitate
loq̄t pphā di. pſ. liiij. Vidi iniq̄tatem et
cōdictionē ī ciuitate: die ac nocte: vſq̄ ibi
Vſura ⁊ dol⁹. Sed dr q vn⁹ erat ppłs: et
vnū labiū oīb⁹: q: vix inuenies iter ama
tores hui⁹ mūdi niſi iurgia: lites cōtentio
nes: falſitates: vſuras: diffamatiōes. oēs
loquūt iſtud ligagiū. vnū eſt oīb⁹ in toto
mundo: q: vbiq̄ inuenies malefactores
⁊ peſſimos peccatores in ſuis iniquitati-
bus perſeuerantes. Propterea dicit de⁹

Ecce vnus eſt pp͞ls: ꝛ vnum labiū oībus:
q꞉ oēs ſunt p̄uaricatores: et inique agūt.
Venite et deſcēdamus ꝛ cōfundamus ibi
linguā eoꝝ. ſunt verba trinitatis. ſ. patris
ad filiū ꝛ ſpiritūſanctū: q꞉ tūc deus deſcē
dit quādo aliquā bonā inſpirationem in
cor pctōꝛis īmittit: vt de pctīs doleat vel
aliquā tribulatiōnē: vel infirmitatē pctō
ri dat: vt a pctīs caueat: vel ꝑ bonū predi
catorē erudit vt deū timeat. Joh. xiiij. Et
ad eū veniemus: et māſionē apud eum fa
ciemus. Et tūc deus cōfundit linguam ta
liū peccatoꝝ: qn̄ a peccatis ceſſat. Sed q꞉
multi ſunt q̄ nec ꝓpter diuinā internā in
ſpirationē: nec propter corporalē afflictio
nē ſeu tribulationē: nec ꝓpter bonam do
ctrinā etiā predicationē/volūt a peccatis
ceſſare: ꝓpterea dꝛ ꝙ dixit deꝰ. Ceperūtqꝫ
hoc facere: nec deſiſtent a cogitationibus
ſuis donec eas opere cōpleāt. ideo in die
iudicij dicet oībus ſanctis ꝛ angelis. Ve-
nite ꝛ deſcēdamꝰ ad iudiciū: ꝛ ꝯfundamꝰ
ibi linguā: q꞉ vobis aſſiſtentibus faciā in
eis iudiciū cōſcriptū: et cōfundam linguā
eoꝝ. ſ. vitā eoꝝ prauam ad infernū ſenten
tiādo. di. Diſcedite a me maledicti. ꝛ ideo
ciuitas iſta vocatur babel. i. cōfuſio: q꞉ ta
les peccatores confuſi ſunt: qm̄ deus ſpre
uit eos. in pſ. lij. Hec aūt ciuitas hꝫ quat
tuor portas ad modū ciuitatis hieruſalē:
quas ſcribit Neemias in. c. iij. ꝛ quelibet
porta habuit ſuum edificatorem.
Prima porta vocaꝛ fontꝫ: quā fecit ſellū.
tex. Portā fontis edificauit ſellum.
Scda porta vocaꝛ gregꝫ: quā fecit eliaſib.
Portam gregis edificauit eliaſib.
Tertia vocatur ſterquilinij: quā fecit mel
chias. Portam ſterquilinij edificauit mel
chias.
Quarta porta vocatur piſcium: quā mul-
ti fecerunt. Portam piſcium edificaue-
runt filij aſnaa.
He aūt porte ſunt ſpiritualiter per quas
ingreditur homo ad ciuitatem babel. ſ. cō
fuſionem peccatorum.
¶ Per primā portam fontis/intelligo pec
catum ſuperbie et arrogātie. nā ſicut oēs
aque egrediūtur de fonte: quia ſm Aug.
oīs puteus eſt fons. et non econuerſo: ita
oīa peccata naſcūtur de ſuperbia ſm eun
dem Augu. et Hierony. Nā initiū oīs pec
cati eſt ſuperbia. Eccli. x. Et dꝛ ꝙ iſtā por-
tam edificauit ſellū. Sellum em̄ interpre
tatur famoſus nobis habens nomē: q꞉ vi
demus ꝙ omnes guerre/diſſenſiones/ho
micidia/vulnera: que ſunt opera ſupbie:
fiunt et faciūt hoīes: vt faciāt ꝛ habeant
famā/et nomē in mundo: de quibus dicit
dauid in pſ. xlviij. Vocauerūt noīa in ter
ris ſuis. Et etiam dicit pſ. ix. ꝙ perijt me
moria eorū cum ſonitu. De hoc em̄ plura
poſſent adduci exempla.
¶ Scda porta huius ciuitatis vocaꝛ por
ta gregis. hoc eſt beſtiarū. et hanc edifica
uit eliaſib. Per iſtā portam intelligo pec-
catū gule. Iſtud em̄ peccatū facit hoīem
ſimilē beſtijs: q꞉ carēt ratione: et ideo ſine
menſura comedunt ſicut beſtie. Sic mul-
ti hoīes beſtiales comedūt ſine ratione ꝛ
ſine mēſura: modo in tabernis: mō in pla
teis. nūq̄ ieiunāt. habent ventrē pro deo.
Hāc portā edificauit eliaſib: qui interpre-
tatur incendēs formā: q꞉ incēdunt formā
ſ. corpus ſuū: q꞉ de gula ſequiꝛ luxuria: q̄
inflāmat et incendit corpus ad luxuriā: ꝛ
etiam inducit graues infirmitates: ꝛ fre-
quēter mortē. Et ideo dicit ſapiens Eccli
xxxvij. ꝙ in multis eſcis erit infirmitas.
Item propter crapulam multi obierunt.
Dilata ſicut patet.
¶ Tertia porta huius ciuitatis vocaꝛ por
ta ſterq̄linij. hāc edificauit melchias. Per
iſtam portā intelligo pctm̄ luxurie. Iſtud
peccatū facit hoīem fetere et putere corā
deo et hoībus ad modū fimi ſeu ſterquili
nij fetētis. Iſtā portā edificauit melchias
qui interpretatur a principio: q꞉ iſtud pec
catū trahit principiū ab adam et eua: qui
fuerunt principium generationis homi-
nū. Adam potiꝰ voluit cōplacere eue vxo
ri ſue: q̄ꝫ deo: faciens cōtra volūtatem dei
comedendo de fructu ligni vetiti: et ſic ex
pulſus de paradiſo cognouit eam carnali
ter: et genuit filios et filias. Filij aūt eoꝝ
et oēs deſcendētes ab eis: excepto abel: ſe
cuti ſunt viā parentū: ꝛ cognouerūt femi
nas: et abuſi ſunt eis. qđ fuit peius intā-
tum ꝙ dixit deus. Non permanebit ſpūs
meus in hoīe q꞉ caro eſt. i. q꞉ viuit carna-
liter: et viliter ſequitur voluntatē ſuam: ꝛ
propter hoc miſit deus diluuiū: et deſtru-
xit totū mundū: exceptis octo hoībus. ſcꝫ
noe cū ſua vxore: et tribus filijs et tribus
vxoribus filioꝝ: vt habetur Gen. vj. Et ſi-
cut ꝓpter peccatū luxurie/mūdus fuit in
principio mundi deſtructus per aquā: ita

propter iſtud peccatū/et alia pctā que cōmittūt hoīes: mundus deſtruet per ignē: ſicut habetur ex dictis ſacre ſcripture.

¶ Quarta porta huius ciuitatis vocabatur porta piſciū. et iſtā edificauerunt multi. ſ. filij aſnaa. Per piſces a quibus ſquama excutit: intelligo pctm̄ auaricie. auarus em̄ ad modū piſcis/eſt plen⁹ ſquamis i. diuitijs. ⁊ iſte tn̄ amouent ab eo in morte ab iſtis ⁊ ab illis: ⁊ ſic totus remanet ſine ſquamis virtutū in anima: et ſine ſquamis diuitiarū in pecunia. Iſtā portā edificauerūt filij aſnaa: q̄ interpretat delicti eius. i. pctm̄ ſuꝑꝓſius: qꝛ auarus vellet ꝙ nullus eſſet in mūdo q̄ haberet diuitias ⁊ bona niſi ipſe ſolus. Edificatores ipi⁹ porte dicit ꝓpheta fuerūt multi: quia de multis ſtatibus mūdi ſequūtur auariciam: et oēs volūt habere cuiuſcūqꝫ gradus et cōditionis exiſtāt: vn̄ dicit per ꝓphetā dn̄s Eſa. lvj. Oēs in viā ſuā declinauerūt. vnuſquiſqꝫ ad auariciā ſuam a ſummo vſqꝫ ad nouiſſimū. Et Hiere. vj. A minore vſqꝫ ad maiorē oēs auaricie ſtudēt: ⁊ a propheta vſqꝫ ad ſacerdotē cūcti faciūt dolū. Et ſic eſt radix ⁊ fundamentū oīm maloꝝ. vnde apl's. j. Timoth. vj. Radix oīm maloꝝ eſt cupiditas. ⁊ eſt pctm̄ idolatrie. ſicut dicit apl's Gal'. v. Auaricia eſt idoloꝝ ſeruitus. glo. eſt deus auari numus. Per auariciā em̄ fuit xp̄s vēditus. et aliqui vēdūt eū. ſ. mali ſacerdotes ꝓ minori precio q̄ iudas qꝛ ipſe vendidit xp̄m. xxx. denarijs argenteis: ⁊ multi ipm dāt ꝓ ſeptē de cupro vel de alio metallo viliori. aliqn̄ ꝓ vno denario: qđ eſt peius. Hec eſt ciuitas babel. ciuitas pctōꝝ. ciuitas cōfuſionis ⁊ maledictionis: habēs quattuor portas. i. q̄ttuor pctā in q̄bus oēs ꝓ maiori parte inuoluūtur iacēt et pſeuerāt: de qua đr Ioſue. vj. Sit ciuitas hec anathema. ⁊ iō debemus ab illa fugere: qꝛ eſt valde periculoſa: ⁊ q̄rere illā ciuitatē plenā delitijs: ſ. gloriam paradiſi: de qua đr. iiij. Reg. ij. Habitatio ciuitatis huius optima eſt. Quam nobis concedat ipſe filius dei. Amen.

¶ Alia figura.

Regitur Danie. ij. ꝙ nabuchodonoſor in ſomnis coram ſe vidit vnā ſtatuam magnā ⁊ grādem et ſtatura ſublimē; ⁊ intuitus eius erat terribilis. cui⁹ ſtatue caput ex auro optimo erat: pectus autem ⁊ brachia de argento: porro venter ⁊ femora ex ere: tibie aūt ferree: pedū quedā pars erat ferrea: q̄dā fictilis. Et ecce abſciſus eſt de monte lapis ſine manibus: ⁊ percuſſit ſtatuam in pedibus eius ferreis ⁊ fictilibus et cōminuit eos. Tūc cōtrita ſunt pariter ferrū teſta es argentū et aurū: et quaſi in fauillā redacta eſtiue aree que rapta ſunt a vento: nulluſqꝫ locus inuentus eſt eis. In iſta figura oſtēdit qualiter amatores mūdi: ⁊ pctā que cōmittūt finiūt. Per nabuchodonoſor qui interpretat ſedēs ī anguſtia agnita: intelligit pctōr in pctīs habituat⁹ ⁊ aſſuetus: q̄ ſatis eſt in anguſtia agnita: ſi bene conſideret. ſi dormit miſer: qꝛ nō cōſiderat mala que ī futuro ſibi eueniēt: q̄ ſunt ſibi parata. Iſte videt in ſomnis quādā imaginē. Et bene đr ꝙ in ſomnis videt: qꝛ qđ hō dormiēdo ſomniat: credit ita eſſe ſicut ſomniat: tamē nihil eſt cū euigilat. A ſimili videtur hoīb⁹ de cūctis peccatis ꝙ mūdus iſte ſit plenus delitijs et oībus bonis: et ꝙ nulla alia bona ſint niſi mūdana: ſed qn̄ euigilabūt in articulo mortis: nihil inueniēt de diuitijs/delitijs/honoribus mundanis. pſ. lxxv. Dormierunt ſomnum ſuū: et nihil inuenerunt oēs viri diuitiarū in manib⁹ ſuis. Per ſtatuam igitur illam factā ex diuerſis rebus: intelligi poteſt vita peccatoꝝ/multis ⁊ diuerſis peccatis et vitijs implicata: q̄bus peccator inuoluitur. Sed đr in figura/ꝙ ſtatua illa habebat caput ex auro: ꝑ quod intelligitur peccatū ſuperbie. Sicut ergo caput excellit omnia corporis membra: ⁊ aurū excellit in valore oīa metalla: ſic peccatū ſuperbie excellit oīa pctā: immo ſm̄ Augu. ad quēdam comitē: nullum peccatum pōteſt fieri: nec committi ſine ſuperbia: quia deus vult ꝙ homo viuat ſm̄ voluntatem dei in ſanctitate et iuſticia corā ipſo oībus diebus: ſed homo peccator ꝓpter ſuam ſuperbiā/non vult ſequi voluntatem diuinā. ⁊ ſic dicunt peccatores deo illud quod ſcribitur Iob. xxj. Recede a nobis: ſcientiam viarum tuarum nolumus: Et ideo dicit Innocē. lib. de vilitate conditionis humane. ꝙ vix eſt qui non inueniat ſociū cui adhereat: vt latro latroni: ⁊ ſic de ſingulis. qꝛ omne animal diligit ſibi ſimile. Eccli. xiij. Sed vnus ſuperbus nō

poteſt aliū ſuperbum ſuſtinere: et ideo di-
cit ſapiēs Prouerb.xiij.qꝛ inter ſuperbos
ſemꝑ iurgia ſunt. Ratio eſt: qꝛ ſemꝑ ſuꝑ
alios vult locari: ſicut caput ſuꝑ alia mē-
bra corporis. Et qꝛ ſimilātur lucifero hic
in ſuperbia: ideo erunt ſocij eius in infer-
no. quia ſicut dicit Tullius. ſimilitudo eſt
mr̄ ſocietatis. Apparet ergo ꝙ caput hu-
ius ſtatue eſt ſuperbia oīm pctōꝝ caput ⁊
principiū. Et reuera ſi bene hō conſidera-
ret: nō deberet de beneficijs ſibi a deo da-
tis/quouis modo ſuꝑbire: qꝛ oīa redigen-
tur in nihil in quibꝰ homo ſuperbit. Oīa
em̄ opera hominis bona vel mala que fe-
cerit: aſſociabunt eū in morte. Apoc.xiiij.
Opera em̄ illoꝝ ſequūtur illos. Sequitur
in figura: ꝙ ſtatua illa ſiue imago habe-
bat pectus ⁊ brachia de argēto. per quod
poteſt intelligi peccatū hypocriſis: ⁊ ſimu-
latio vite. Per brachia em̄ et manus: qui-
bus mediātibus operatur. per pectus ṽo
in quo ſeu circa qđ cor hoīs ſituatur. et ꝑ
argentum quod eſt metallū ſonoroſum et
dat alijs metallis ſonum: vt patet in cam-
panis. Per iſta oīa intelliguntur hypocri-
te: qui oīa que faciunt et dicunt ad iſtum
finē: vt videantur ab hominibus: et repu-
tentur ſancti: et habeant nomen in iſto ſe-
culo. de quibꝰ dicit xp̄s Mat.vj. et.xxiij.
Omnia opera ſua faciūt: vt videantur ab
hoībus. Et iſti ꝫm ſnīam ſaluatoris/rece-
perunt mercedē ſuā. Iſti nāqꝫ tales aſſimi-
lātur ſauli regi de quo legitur.j. Reg.xv.
ꝙ deus precepit ſibi ꝙ iret in terram ama-
lech dicēs. Vade et percute amalech: ⁊ de-
molire vniuerſa eius. nō parcas ei: ⁊ non
cōcupiſcas ex rebus ipſius aliquid: ſed in-
terfice a viro vſqꝫ ad mulierē ⁊ paruulum
atqꝫ lactentē: bouē et ouē: camelum et aſi-
nū. et ſequit̄. Percuſſit amalech: et omne
vulgus interfecit in ore gladij. Sed dicit̄
ibi ꝙ pepercit ſaul optimis gregibꝰ ouiū
et armentoꝝ et veſtibus ⁊ arietibus ⁊ vni-
uerſis que pulchra erāt: neqꝫ voluit diſꝑ-
dere ea. quicquid ṽo vile fuit et reprobū:
hoc demoliti ſunt. Unde iratus dn̄s ꝯtra
ſaul eo ꝙ propter auariciam fregerat pre-
ceptū dn̄i: miſit ad eū ſamuelē prophetā:
qui ipſum reprehenderet: ſed ſaul excuſa-
uit ſe falſe: ⁊ volens apparere iuſtus ⁊ im-
munis: retorſit peccatū in populū dicēs.
De amalech adduxerūt ea. pepercit enim
populus melioribus ouibus ⁊ armentis:

vt immolarentur dn̄o deo tuo: reliqua ṽo
occidimus. Qua de cauſa fuit priuatꝰ re-
gno: et tādem mortuus mala morte. Aſi-
mili multi ſunt in hoc mundo: qui oſten-
dunt alijs bonum vultū. bona verba ſicut
faciunt hypocrite: ſed in corde geſtant ve-
nenū. pš.xxvij. Loquūtur pacem cum ꝓxi-
mo ſuo: mala autē in cordibus eorū. Om-
nia enim faciūt vt poſſint proximos ſuos
decipere vel confundere. Sic fecerunt iu-
dei contra xp̄m: qm̄ abeuntes cū herodia-
nis cōſiliū inierunt: vt caperent ieſum in
ſermone dicētes. Magiſter ſcimus qꝛ ve-
rax es ⁊c̄. Mat.xxij. Ecce verba adulato-
ria. applica. ⁊ ideo dꝛ Eſaie.ix. Omnis hy-
pocrita erit nequā. Et talis ſimulatio vi-
te: ſi bene conſideres: modicū durat: quia
vt dicitur Iob.xx. Gaudium hypocrite ad
inſtar puncti. Sequit̄ in figura: ꝙ ſtatua
illa habebat ventrē ⁊ femora ex ere. Dicit
em̄ Iſido.xxx. etymolo. qꝛ es dꝛ ab aere: ex
eo ꝙ eūdem colorem habeat cū aere celi.
et cōiter nos dicimus arābre. Celū em̄ ha-
bet colorē liuidū. i. cardeno. Sic per iſtud
metallū intelligi pōt pctm̄ inuidie: qꝛ fa-
cit cor hoīs liuidum: ſicut qn̄ corpus ſiue
plaga ex percuſſione efficit̄ liuida: ⁊ liuo-
re circundata. Et ſicut es habet ſonum ob-
ſcurū et non clarū: ita inuidus ſonat mur-
murando de bono proximi: ſed nō clare ⁊
publice: ſed occulte in angulis ſpecialiter
infra ſe in corde ſuo: ſi videat proximū ſuū
proſperari cū maxima diſplicentia. Unde
inuidi ſunt ſimiles iudeis xp̄o inuidenti-
bus: q̄ propter inuidiā tradiderunt eū pō-
tio pilato vt habetur Mat.xxvij. ⁊ Mar.
xv. Sic peſſimi inuidi inuidētes bone fa-
me: bone vite proximoꝝ ſuoꝝ: et alijs bo-
nis que deus dat eis: accuſant ⁊ infamāt
eos: et deſiderant mortem eis. Sunt etiā
inuidi ſimiles fratribus ioſeph: qui volue-
runt eū occidere: et finaliter vendiderunt
eum hiſmaelitis in egyptum. vt habetur
Gen̄.xxxvij. ⁊ hoc totū propter inuidiam:
qꝛ videbatur eis ꝙ pater eorū plus dilige-
bat ioſeph q̄ alios filios. Hic dilata ma-
teriam. Ideo dꝛ Eccl'i.xiiij. Nequā eſt ocu-
lus inuidi. qꝛ ſemper dolet de bonis proxi-
mi ſui. vnde Seneca. Utinam inuidi ocu-
los haberēt in oībus ciuitatibꝰ: vt de om-
niū felicitatibus torquerentur. Et ideo di-
cit beatus Aug. Ubi eſt inuidia: amor ſu-
pernus eſſe non poteſt. Debet ergo pctō:

inuidus inungere coꝛ ſuū ⁊ aīam oleo pie
tatis et charitatis: ne rubigo peccati inui
die regnet in eo. Apparet ergo qualiter ꝑ
es intelligitur peccatū inuidie. Sequitur
vltra ī figura: ꝙ imago illa ſiue ſtatua ha
bebat tibias ex ferro. per quod congrue ſi
gnificari poteſt peccatū ire. Ferrū eñ eſt
metallū foꝛte in ſe: et ſuperat et conſumit
alia metalla ſua foꝛtitudine. Sic peccatū
ire ſuper alia pctā ſuperat: et eleuat coꝛ: ⁊
conſumit rationē et intellectū: ⁊ facit per
dere amicitiā. Sap. x. Per irā homicidij
fraternitas deperijt. per iram eñ occidit
cayn fratrem ſuū abel. Ideo dicit pꝛoſper
in lib. de vita cōtēplatiua. Per irā ſapien
tia perditur: iuſticia relinquitur: ſocietas
amoꝛis diſſoluitur: pacis cōcoꝛdia rumpi
tur: lex veritatis amittitur. hec ille. Et bea
tus Aug. in quadā epiſtola: ꝙ ſicut fel et
acetū coꝛrūpunt vas: ſi multū ibi fuerint:
ſic ira. dicit in pš. xxxvj. Deſine ab ira ⁊ de
relinque furoꝛem. O quot ſunt hoīes ho-
die in mūdo qui in domibus ſuis ita ſunt
irati. ita furioſi contra vxoꝛē et familiam:
ꝙ vix aut nullo modo pñt ſuſtineri. Iſti
tales non vtendo ratione: ſed voluntate:
nō ſunt dicendi hoīes: ſed beſtiales et de
mones. ad Gala. v. inter opera carnis po
nunt ire ⁊ rixe. Apparet ergo qualiter pec
catū ire ſignificatur per ferrū. Sequit vl
tra in figura: ꝙ quedā pars pedū illiꝰ ſta-
tue erat ferrea: et quedā fictilis. per quod
cōgrue ſignificari poteſt peccatū luxurie.
Per pedes eñ qui ſemꝑ adherent terre et
luto ⁊ immundicijs/ in ſacra ſcriptura ſi-
gnificātur deſideria et delectatiōes ⁊ affe
ctiones carnales: que ſemper adherēt im
mūdicijs et vilitatibꝰ luxurie. Et ſicut coꝛ
pus vadit quo vult mediantibꝰ pedibus:
ſic anima maliuola vadit in diuerſa pctā
luxurie mediātibus cogitationibus ⁊ de-
ſiderijs immundis: intantum ꝙ homo lu
xurioſus eſt cauſa ꝙ multi cadāt in pctm̄
luxurie vnde offendat deus. de quibꝰ loq̄
tur beatus Petrus apl's. ij. cano. ij. ca. di.
Multi ſequentur eoꝝ luxurias per quos
via veritatis blaſphemabitur. De iſto pec
cato loquēs beatus Greg. in moꝛa. dicit.
Ex quo luxuria mētem hoīs occupauerit
ſemel: vix eū bona cogitare ꝑmittit. Sūt
eñ viſcoſa hmōi deſideria: qꝛ ex ſuggeſtio
ne oꝛit cogitatio: ex cogitatione affectio:
ex affectione delectatio: ex delectatione cō
ſenſus: ex conſenſu operatio: ex operatio-
ne conſuetudo: ex conſuetudine deſpera-
tio: ex deſperatione pctī defenſio: ex pctī
defenſione gloꝛiatio: ex gloꝛiatione dāna-
tio. Hiero. etiā loquēs de effectibus luxu
rie in quadā epiſtola dicit ſic. O ignis in-
fernalis luxuria: cuius materia gula: cuiꝰ
flāma ſuperbia: cuius ſcintille praua col-
loquia: cuiꝰ infamia fumus: cuiꝰ cinis ino
pia: cuius finis gehēna. hec ille. Et ratio
eſt: qꝛ cū nihil immūdū intret in illā ciui-
tatē mūdiſſimā paradiſi: opꝫ ꝙ immundi
luxurioſi deſcendāt in cloacā inferni. Ap-
paret igit qualiter per ſtatuā illā ſiue ima
ginē ex diuerſis rebꝰ factā intelligi pōt vi
ta pctōꝛis multis, ⁊ diuerſis vitijs ⁊ pecca
tis occupata: que quidē pctā faciunt vnū
coꝛpus ad ſimilitudinē ſtatue per malā vi
tam ⁊c̄. Ad quam gloꝛiam ipſe filius dei
nos perducat. Amen.

¶ Alia figura ſatis grata.

LEgitur Nume-
ri. xxi. ꝙ filij iſrael ꝓfecti
ſunt de mōte hoꝛ poſt moꝛ
tem aarō per viam que du
cit ad mare rubꝛum ⁊ tede
re cepit populū itineris ac laboꝛis: locu-
tuſqꝫ ꝯ dñm et moyſen: ait. Cur eduxiſti
nos de egypto: vt moꝛeremur in ſolitudi-
ne? Deeſt panis. nō ſunt aque. aīa nr̄a iā
nauſeat ſuꝑ cibo iſto leuiſſimo. Quāobrē
miſit dñs in populū ignitos ſerpētes: ad
quoꝝ plagas ⁊ moꝛtes plurimoꝝ venerūt
ad moyſen atqꝫ dixerūt. Peccauimꝰ qꝛ lo-
cuti ſumꝰ ꝯ dñm ⁊ te. Oꝛa vt tollant a no
bis ſerpētes. Oꝛauitqꝫ moyſes ꝓ pplo. ⁊
locutꝰ eſt dñs ad eū. Fac ſerpentē eneū: ⁊
pone ꝓ ſigno. qui percuſſus aſpexerit eū:
viuet. Fecit ergo moyſes ſerpentē eneū: ⁊
poſuit eū pꝛo ſigno. quē percuſſi aſpicien-
tes ſanabantur. Moꝛaliter per populum
iſrael eductū ꝑ moyſen de egypto/ de po-
teſtate pharaonis pōt intelligi ppl's xp̄ia
nus. ꝑ moyſen pōt ītelligi dñs ieſus xp̄s.
Moyſes eñ interpꝛetatur aſſumptus de
aqua vel eleuatꝰ: et ſignificat xp̄m: q̄ fuit
eleuatus ⁊ aſſumptus de aquis delitiarū
et oñi pctō: ſicut dꝛ. j. Pet. ij. Qui pctm̄
nō fecit: nec inuentꝰ eſt dolus in oꝛe eius.
Moyſes ergo. i. xp̄s eduxit populū iſrl'. i.
ppl'm xp̄ianū/ ſignificatū ꝑ iſrael. Iſrael
interpꝛetatur vir vidēs deū. ppl's xp̄ianꝰ

Figura peccatorum.

videt deum per fidem. eduxit de poteſtate
pharaonis.i.diaboli merito ſue paſſiōis
de terra egypti.i.de tenebris pctōrū.egy
ptꝰ eñi interptat tenebra.et pctm̄ ī ſacra
ſcriptura intelligitur ꝑ tenebrā:quia ad
modū tenebrarū reddit aīam obſcurā in
grā: ita ꝙ caret lumine veritatis et iuſti
cie:et tollit oēm noticiā dei. Iſte moyſes
.i.xp̄s educit nos de egypto.i. de obſcuri
tate peccati ꝑ ſacramētū baptiſmi. Edu-
cit nos ſicut moyſes duxit populū per de
ſertū.ſ.penitētie/ad terrā ꝓmiſſionis.i.
ad patriā paradiſi:que om̄i fideli xp̄iano
ꝓmittitur:ad quā debemus ire ꝑ deſertū
penitētie aſperrime:ſicut deſertū eſt aſpe
rum ⁊ tedioſum.Sed dr̄ in textu ꝙ popu
lus deſcendit de monte hor.ſic pctōres ꝑ
pctm̄ deſcendūt de monte grē et amoris
dei per viā que ducit ad mare.i.ad infer-
nū plenū amaritudine et dolore. Sed dr̄
vltra ꝙ populus murmurando locutus
eſt contra dn̄m et moyſen. qr ſunt multi
mali xp̄iani:qui nō ceſſant opari et dice-
re multa mala grauia. ⁊ hoc eſt dicere ma
lum ꝯ deum:et ꝯtra grās et bn̄ficia q̄ re-
ceperūt a xp̄o vero deo et hoīe iurando ⁊
blaſphemando in ꝑiudiciū dei et totius
glorie celeſtis.propter qđ mittit deus il-
lis ignitos ſerpētes.i.demones q̄ tentēt
eos et mordeant faciendo eos cadere de
peccato in pctm̄: qr ſic dicit beatꝰ Greg.
pctm̄ qđ per penitentiā nō diluitur:mox
ſuo pondere ad aliud trahit. Et illi demo
nes dicunt *igniti ſerpētes*: qr *immittunt*
ignitam et ardentē cupiditatē luxurie: vt
ſic tandē tradant eos ad incendiū infer-
nale. Et propter hoc quilibet pctōr q̄ ſen
tit ſe a ſerpētibus vulneratū: debz curre-
re ad moyſen.i.ad ꝯfeſſorē cōfitendo pec
cata ſua:⁊ ſupplicādo ꝙ oret deū pro eo:
⁊ ceſſent ſerpētes a morſibus venenoſis
.i.ꝙ auferat ſibi tētationes diabolicas:
vt diabolꝰ non poſſit ſibi nocere. Et tūc
rn̄det deꝰ ꝙ faciat ſerpētē eneū:⁊ eleuet:
et ponat eū in palo. Per iſtū ſerpentem
eneū:qui erat ſimilis alteri ſerpēti in fi-
gura:⁊ nō in materia:ſignificat humani
tas xp̄i.ſiue corpꝰ eius: q̄ erat ſimilis al-
teri hoī pctōri:ſed nō fuit pctōr:qr nō ve
nit in carne pctī:ſed ī ſimilitudine carnis
pctī. Per lignū in quo fuit ſerpēs ille ele
uatus:ſignificat crux xp̄i: in qua xp̄s ele-
uatus ⁊ crucifixus fuit. Et ſicut oēs illi q̄
aſpiciebant in illū ſerpētem: ſanabant a
morſibus ſerpentiū: ſic quilibet peccator
ſi firmiter et deuote contēplet paſſionem
xp̄i in cruce pēdentis:contēnet omnē car
nalem delectationē/⁊ mundanā vanita-
tem: q̄ a demonibꝰ ſerpentibus mordeba
tur:⁊ libenter faciet penitētiā amore dei
pro peccatis ſuis:per quā merebit a mor
ſibus demoniorum liberari:et gratiā conſe-
qui in pn̄ti:⁊ tandē in futuro gloriam. Et
circa hāc materiā moraliter inſiſtendo:no
ueritis ꝙ pBus tractans de ꝓprietatibꝰ
ſerpentiū/et aliarū beſtiarum/dicit:ꝙ in
paleſtina ſunt multi ⁊ diuerſi ſerpētes.
Aliqui ſunt ita groſſi ſicut bos ⁊ comedūt
ſimul:et interficerēt vnū ceruum:et ali-
quādo volant per aerē eleuati a terra.
Aliqui ſunt qui hn̄t duo capita: qui vo-
cant amfiſibona: qui emittunt venenū
per vtrūq; caput.
Aliqui ſunt ſerpentes valde nigri et cali
diſſime nature.
Aliqui ſunt q̄ viuūt in paludibꝰ et aquis
congregatis.
Aliqui ſunt natura frigidiſſimi: ⁊ ſunt in
nemoribus ſemper ſub vmbra.
Aliqui ſunt ſemper ſub terra: et comedūt
terrā ⁊ de illa viuunt.
Aliqui ſunt qui ſemper comedunt quic-
quid poſſunt habere ⁊ nunꝙ̄ ſatiant.
¶ Per proprietates horū ſerpentium in-
telliguntur ſeptem peccata mortalia: a
quibus multi homines et femine ſunt in
hoc mūdo vulnerati:et eorum morſibus
lacerati.
¶ Primus ſerpens magnus ſicut bos vo
lans per aera ſignificat pctm̄ ſuperbie et
arrogantie. Facit eñi ſuperbia hoīem vo
lare ꝯſiderando ſuam generoſitatem/et
pulchritudinē/fortitudinē/ſcientiā/ſuarum
diuitiarū abundantiā et ſimilia. Et ſi bn̄
ꝯſideraret infelix ſuperbus: magis debe
ret humiliari ex conſideratione taliū: ꝙ̄
extolli.qr oīa illa dona dei ſunt. et debe-
ret referre grās deo bonorum omniū lar-
gitori.et quanto plus accepit a deo: tāto
plus obligat. quia ſicut dicit Gregorius
cū dona creſcūt:et gratiarum actio creſce
re debz.qr ſm Bern̄ nō eſt dignus dādis:
qui nō agit grās de datis. Sed oppoſitū
faciūt ſuperbi:qr contēnunt deum: et fre
quēter blaſphemāt:et contēnunt ꝓximū
et frequēter iniuriant et ledunt, vn̄ btūs

Augu. ſcribēs cuidā comiti dicit. Humilitas hoīes ſanctis angelis ſimiles facit: ⁊ ſuperbia ex angelis demones facit. Et vt euidēter oſtēdā: ipſa eſt oīm pctōꝝ initiū finis et cauſa: qꝛ nullū peccatū ſine ſuperbia cōmittit̄: qꝛ peccādo pctōꝛ facit cōtra volūtatē dei. Adā fecit cōtra ꝓhibitionē dei et credidit diabolo dicēti ꝙ eſſet ſicut deus. Gen̄. iij. ecce ſuperbia. Nabuchodonoſoꝛ ꝓpter ſuā ſuperbiā fuit expulſus de regno: et comedit herbas: et fenum ſicut bos: ⁊ cū feris fuit habitatio eiꝰ. ⁊ ſic fuit quouſqꝫ cognouit ſuā ſuperbiā: ⁊ fuit corā deo humiliatus. Dan̄. iiij. Abſalon qui tantū ſupbiuit de pulchritudine capilloꝝ de eiſdē fuit in quercu ſuſpēſus. ij. Reg. xviij. Saul ꝗ primo propter ſuā humilitatē fuit in regē aſſumptus: ꝓpter ſuā ſupbiam fuit a regno priuatus ⁊ mala morte mortuus. vt ptꝫ. j. lib. Reg. Superbia ergo ⁊ preſumptio eſt pctm̄ ducēs ad mortē hominē ⁊ ad infernū. Legit̄ em̄ in quadā hiſtoria romana: ꝙ in curia Karoli regis magni erat quidā miles fortis valde ⁊ ſtrenuus in armis: qua de cauſa ipe preſumebat multū de ſeipſo: erat multū ſupbus: ⁊ cōtēnebat quécūqꝫ: ſed cōtigit quadā die ꝙ arripuit eū febris magna. Rex ṽo hoc audiēs venit ad viſitandū eū: qꝛ diligebat eū ꝓpter ſuā ſtrenuitatē et fortitudinē: ⁊ dixit ei ꝙ cōfiteretur. Et miles rn̄dit. Dn̄e mi rex nolo modo cōfiteri: qꝛ diceret̄ ꝙ ꝓpter timorē mortis fui cōfeſſus. ⁊ nolo ꝙ aliquis dicat ꝙ ego timeo mortē. Sed febris continua ipm̄ inquietabat: ⁊ tn̄ nolebat cōfiteri. Poſt aliquot dies inualeſcente infirmitate: miles erat iam in periculo mortis. Sed rex karolus iterato eum viſitās dixit ſibi: ꝙ male faciebat qꝛ nolebat cōfiteri. Et rn̄dit miles. Dn̄e mi rex iā non eſt tēpus cōfitēdi decetero. Dixit rex ſibi. Nolite diffidere et deſperare de dei mīa: qm̄ ipſe oī tpe eſt preſto ad parcēdū ⁊ dādū veniā cuicūqꝫ petēti humiliter et cōtrito. Et miles reſpōdit. Uere dn̄e mi rex/ nō tranſiuit magnū ſpaciū: ꝙ venit vnus angelus bonus: ⁊ on̄dit mihi in ſcriptis oīa bona ꝗ ego feci in hoc mūdo: ⁊ erāt valde pauca. et ſtatim poſtꝙ̄ angelus ille bonꝰ receſſit: venerūt ad me duo hoīes: ꝗ oſtēderūt mihi in ſcriptis oīa mala ꝗ ego feci a pueritia mea vſqꝫ nūc: et tot ſunt ꝙ nulla pn̄īa poſſet ſufficere. et fuit dictū mihi dn̄e rex: qꝛ ex quo in vita mea fui ſociꝰ demonioꝝ ꝑ ſupbiā/ et vite imitationē: opꝫ ꝙ ſim etiā poſt mortē ſociꝰ ipſoꝝ in dānationem: ad quos ſtatim vado via recta: et his dictis expirauit. Et iō dicit btūs Augu. et hr̄ in. iiij. ſen. tali aīaduerſione ꝑcutit̄ pctōꝛ vt moriēs obliuiſcat̄ ſui: ꝗ viuēs oblitꝰ eſt dei creatoris ſui. Et iō dicit beatus Hiero. ꝙ ſicut ſuperbia eſt initiū oīm peccatoꝝ: ita eſt deſtructio omnium virtutum et omnium bonorum.

¶ Et per ſcđm ſerpētē habētē duo capita emittētia venenū: ſignificat̄ inuidus hō: qui de quocūqꝫ bono proximi ſui dolet: ⁊ de oībus male loquit̄. De iſto pctō īuidie loquēs Anſel. in lib. collationū dic̄. Inuidia cūcta crimina cōcitat: cūcta bona peſtifero morbo deuorat. Legit̄ ꝙ quidā rex voluit ſcire et ꝓbare qđ erat maius pctm̄ inuidia/ vel auaricia: et fecit q̄ri duos homines: quoꝝ vnus erat nimis inuidus: ⁊ alter maximus vſurarius. ⁊ dixit eis ꝙ peterēt quācūqꝫ gratiā voluiſſent: ⁊ ipſe cōcederet eis quicquid peterēt. Et ambo tacuerūt: ⁊ nihil petierunt. et inuidus nolebat petere primo: ne poſtea auarꝰ ampliꝰ peteret vnde ipſe doleret. Auarus etiā noluit primo petere cupiēs magis habere ꝓ ſe ꝙ̄ ꝓ alio. Et ſic vnus rōne alterius non petebat: neqꝫ audebat: ⁊ ſic fuerūt ꝑ tres dies. Die ṽo tertia accerſitis ambobus: dixit rex ꝙ peterēt expedite: quia nolebat ampliꝰ expectare. Tūc inuidus vidēs hoc dixit. Dn̄e mi rex iſte auarus nō vult ꝑ̇mo petere vt poſt me ampliꝰ petat ꝓpter ſuā auariciā: ego ṽo nollē petere primo: ne ipſe tātū petat: ꝙ ego ꝓpter meā inuidiam inde habeā dolorē et diſplicētiā: ſꝫ ex quo ꝑ̇mo cogoꝛ petere: ⁊ vos dn̄e mi rex ꝓmiſiſtis ꝙ ꝗcꝗd peterē mihi cōcederet̄: ne habeā dolorē ⁊ diſplicētiā iſtiꝰ boni: peto ꝙ eruatur mihi oculus vnꝰ: ⁊ iſte careat ambobus: qđ ⁊ factū fuit. Un̄ tot hoīes ſunt in mūdo pleni tāta inuidia: ꝙ ipſi vellēt perdere aliquā partē de bonis ſuis: vt ꝓximus ſuus perderet ſuum totū quod habet. Et ideo dicit beatus Aug. vbi īuidia eſt: amoꝛ dei eſſe non poteſt. ꝑ inuidiā em̄ cayn occidit fratrem ſuum abel.

¶ Per tertiū ſerpētē nigrū ⁊ calidū/ intelligo pctm̄ ire ⁊ iracūdie. Homo em̄ iracūdus ſemꝑ ē nigri coloris: ⁊ ardēs ī corde nō pōt quieſcere: ꝗn cū iſto vel cū illo ha-

beat litigare:et iō dꝛ Pꝛouerb.xv.et.xxix.
Uir iracūdus ꝓuocat rixas.et ibidē cap.
xxvj.Hō iracundus ſuſcitat rixas. Semꝑ
eſt crudelis. nulli cōpatit̄. de oīb⁹ ſe vult
vindicare.ꝛ iō dꝛ Pꝛouer.xxvij.Jra nō hꝫ
mīam.Et iō dicit Hugo de ſctōvictoꝛe:ꝙ
ira eſt animi ſubita tēpeſtas:q̄ dū inoꝛdi-
nate ſe concutit:coꝛ hoīs ad inſaniā ꝑtra
hit. Exēplū habet̄ de hoc.ij.Reg̃.xvij. de
achitofel qui ſuſpendit ſe pꝛe ira.
¶ Per quartū ſerpētē q̇ eſt in paludib⁹ et
aquis:intelligit̄ pctm̄ luxurie ꝛ carnalita
tis.qꝛ hoīes luxurioſi ita delectant̄ in car
nali immūdicia ſicut ſerpētes in ceno ꝛ lu
to.de q̇bus dꝛ Eſa.xxxiiij. De cadaurib⁹
eoꝝ aſcēdet fetoꝛ.vn̄ Augu.dicit.Luxuria
eſt ignis deſcēdēs ad infernū: ꝛ fetoꝛ aſcē
dēs ad celū.famā tollit:pecuniā cōſumit:
oculoꝝ cecitatē inducit:coꝛpoꝛi infirmita
tē adducit:coꝛpus ſimul ꝛ aīam poꝛtat in
infernū.Cui alludēs Hiero.in quadā epi
ſtola ſic dic̄.O ignis īfernalis luxuria:cu-
ius materia gula ꝛc̄. Juſtū eſt vt q̇ in pꝛe-
ſenti vita voluit in fetoꝛe immūdicie viue
re:ꝙ in alia ſit in pena et fetoꝛe ꝛ ardoꝛe.
¶ Per ſerpētes ꝟo qui ſunt frigidiſſimi:ꝛ
volūt eſſe ſemꝑ ſub vmbꝛa:intelligit̄ pec-
catū pigritie et accidie.multi em̄ ſunt pi-
gri ꝛ inertes:q̇ nūq̄ꝙ loquunt̄:nec operan
tur bona:nec laboꝛāt circa ſpūalia ꝛ circa
ſalutē aīarū ſuarū.Hic dicas de ocioſis q̇
bus dixit pr̄familias. Quid ſtatis hic to-
ta die ocioſi ꝛc̄. Mat.xx. dilata. Cuilibet
taliū dicit Chꝛyſ.ſuꝑ Job. Noli eē piger
in opere:cui⁹ mercedē deſideras: qꝛ vnuſ
quiſqꝫ recipiet mercedē ſm̄ ſuū laboꝛem.
Vn̄ Bern̄. Accidia nihil aliud eſt niſi q̄dā
mentis excecatio:qua hō timet bona ali-
qua incipere:et incepta perficere.
¶ Per ſerpētes q̇ quaſi nūq̄ꝙ ſatiant̄:ītel-
ligit̄ pctm̄ gule.Hō em̄ guloſus nullo tē-
poꝛe ſatiat̄:nec cōtentat̄ cibarijs vni⁹ ſpe
ciei:ſed multū cupit ꝛ capit:ꝛ iō cōparat̄
beſtijs q̄ ſemꝑ comedūt.ꝛ iō Sene.ī epl'a
lxj.loquens ꝯ tales dicit.Uentri obedien
tes aīaliū numero cōputantur:nō hoīm.
Cauſa qꝛ nō ſequūtur rōnē. Narrat Beda
in lib̄.de geſtis angloꝝ:ꝙ in quodā ceno-
bio monachoꝝ fuit q̇dā monach⁹ q̇ finge
bat ſe virū magne honeſtatis ꝛ abſtinen-
tie corā alijs monachis in publico:ſꝫ ſeoꝛ
ſum ꝛ in occulto erat magn⁹ voꝛatoꝛ ꝛ gu
loſus:ita ꝙ nūq̄ꝙ ieiunabat, tādē venit in

infirmitatem magnā vſqꝫ ad moꝛtē. Fra-
tres aūt ſui cōſolabant̄ eū ī ſua infirmita
te:et credētes eū eē talē:qualis exteri⁹ ap
parebat:rogauerūt eū ꝙ ī exitu ſuo daret
eis aliquā bonā doctrinā:vt ſua memoꝛia
in ꝑpetuū maneret.Quib⁹ipē r̄ndit.Cha
riſſimi fratres ego nunq̄ꝙ fui talis ſicut de
me pꝛeſumebatis: qꝛ ego vſurpaui nomē
xp̄iani:ꝛ falſe fui vocat⁹ xp̄ian⁹:qꝛ nūq̄ꝙ fe
ci opera boni xp̄iani: ſꝫ ſemꝑ male vixi:et
nūq̄ꝙ ieiunaui licꝫ oīdebā me abſtinētē:ꝛ
iō noueritis qꝛ video infernū mihi ꝑpara
tū:vbi eſt vn⁹ loc⁹ ſpecialis ꝓ me: vbi ſūt
nero q̇ petrū ꝛ paulū occidit: ꝛ pilat⁹ qui
xp̄m ad moꝛtē condēnauit:ꝛ ſtatim ibi va
do.ꝛ his dictis expirauit. Pctm̄ gule mul
tis nocuit. Nā adā ṗm⁹ hō ꝑ gulā fuit de
paradiſo eiectus. Holofernes per iudith
decapitat⁹.Syſara latere ſauciat⁹ ꝑ femi
nā vnā fuit cū clauo īterfect⁹.Judicū.iiij.
Quātū etiā noceat ꝑ̄ſentib⁹ viuētibus:ip
ſa experientia edocemur.
¶ Per ſerpētes qui ſemꝑ ſunt ſub terra et
comedūt terrā:ꝛ etiā de illa viuūt: intelli
git̄ hō auar⁹ ꝛ vſurari⁹:q̇ ſemꝑ cogitat de
terrenis: ꝛ congregat diuitias:ꝛ totā ſuā
ſpē ponit ī eiſdē:de q̇ dicit Aug̃.Auar⁹ ſi-
milis eſt īferno:q̇ ſi oēs q̇ ſunt in mūdo:ꝛ
aīas q̄ ſunt ī celo et ī purgatoꝛio:reciperet:
nūq̄ꝙ ſatiaret̄. Jta auarus ſi oēs diuitias
mūdi:ꝛ etiā theſauros abſcōditos habe-
ret:nūq̄ꝙ cōtētaret̄:qꝛ vt dicit ſapiēs Eccī
xiiij.inſatiabilis eſt oculus cupidi.i.volū
tas.ꝛ iō dicit q̄dā glo.ſuꝑ Gal'.v.ꝙ diui-
tijs ſeruire deū negare ē. ꝛ iō finis taliū ē
infern⁹.Legit̄ in Exodo ꝙ pharao ꝓpter
auariciā ꝑſequebat̄ ppl'm iſrl': volēs eos
ſub ſuo dn̄io iterū ſubiugare: ꝛ final'r ſub
merſus eſt in mari rubꝛo cū ſuis currib⁹ ꝛ
equitib⁹.Exo.xv. Sic cōtingit de auaris
ꝛ vſurarijs: qꝛ de male acq̇ſitis nō gaude
bit terti⁹ heres. Legit̄ ꝙ fuit q̇dā hō:qui
habuit duos filios: ꝛ volens ſeu cupiens
eos diuites heredes relīquere: laboꝛauit
oībus modis q̇b⁹ poterat iuſte vel iniuſte
multas coaceruare diuitias: et facere ſeu
cōmittere multa mala. Fili⁹ aūt ſuus ma
ioꝛ vidēs ꝙ pr̄ ſu⁹ male ꝛ iniuſte cōgrega
bat diuitias:vt ſe ꝛ fratrē ſuū diuites poſt
moꝛtē dimitteret: noluit recipere ptē he-
reditatis ꝑtinētē ad ipm̄: ſꝫ relicto ſeculo
heremiticam vitā duxit:etiā ꝛ deo ſe totū
dedicauit. Frater ꝟo minoꝛ ſu⁹ habuit to

tã hereditatẽ: quã pr̃ ſuꝰ ĩ vita ſibi dona-
uit. Moꝛtuꝰ eſt tãdẽ pr̃: et nõ poſt multũ
tpis/moꝛtuꝰ eſt filiꝰ minoꝛ oĩbꝰ iã poſſeſ-
ſionibꝰ cõſummatis. Filiꝰ autẽ maioꝛ oꝛa
bat ad deũ quotidie ĩ ſuis orõnibꝰ ꝓ eis.
Quadã autẽ die ſic oꝛãti apparuit angelꝰ
dei: ⁊ duxit eũ ad quẽdã locũ: vbi erat vnꝰ
magnꝰ puteꝰ. ⁊ dixit ſibi angelꝰ ꝙ reſpice
ret inferiꝰ in illũ puteũ. Et reſpiciẽs infe-
rius vidit qᷝdã flumẽ magnũ de plũbo li
quefacto currente ſine aq̄: in quo flumine
erãt rote ſicut ĩ molẽdinis: ⁊ rote ille erãt
plene capitibus hoĩm ⁊ mulierũ: rotãtes
in gyrũ: ⁊ plũbũ illud ingrediebat̃ ꝑ oꝛa:
et egrediebat̃ ꝑ guttura. Et cũ ſic aliquan
tulũ aſpiceret rotas gyrantes: ecce ſubito
vidit in illis toꝛmẽtis patrẽ ſuũ ⁊ fratrẽ ſi
biinuicẽ maledicẽtes: ⁊ deũ et ſctõs blaſ-
phemãtes: et ſibiinuicẽ facies cũ dẽtibus
moꝛdentes ⁊ comedentes. Et ſic viſio illa
diſparuit. Et dixit ei angelꝰ in eternũ pu-
niẽtur illa pena ꝓpter ſuã auariciã. Et iõ
dicit ſapiẽs Eccli. x. Auaro nihil eſt ſcele-
ſtius. i. maiꝰ crimẽ q̄ vellet ꝙ nullꝰ eẽt: vt
ipe ſolus oẽs diuitias poſſet hr̃e. Pꝫ ğ ex
dictis q̄liter diuerſi hoĩes diuerſis moꝛſi-
bus diuerſoꝝ ſerpẽtũ moꝛdent̃. i. diuerſis
tẽtationibꝰ diuerſoꝝ pctõꝝ inuoluunt̃: et
multi ex talibꝰ moꝛſibꝰ pereũt ⁊ dãnãtur.
Uideat ğ vnuſquiſq; ſeipſum: ⁊ ſi videt ſe
ex his ſerpẽtibꝰ vulneratũ: q̄rat medicũ. ſ.
bonũ cõfeſſoꝛẽ: oſtẽdat vulnꝰ: ⁊ petat me
delã. ſ. pniam ⁊ a xp̄o miam dĩ. Miſerere
mihi fili dauid ⁊c. Ad quã gl'iam ⁊c.

¶ Alia figura ſatis grata.

LEgitur ꝙ qui-
dã rex fecerat ſibi ciuitatẽ:
qui nihil plꝰ deſiderabat:
niſi ꝙ ppl's ſibi ſubditꝰ vi
ueret in ea iocũde ⁊ pacifi
ce ⁊ quiete: ⁊ ꝙ haberet bona iura: bonas
leges ⁊ doctrinas: ac bonos moꝛes. Et qꝛ
intellexit ꝙ ĩ iuſticia ſunt oẽs ꝟtutes: vo
luit ꝙ ciuitas iuſticie vocaret̃: ⁊ iõ pꝛoui
dit ſibi de quattuoꝛ ph̃is melioꝛibꝰ mũdi
et fecit eos habitare ad q̄ttuoꝛ ꝑtes ciui-
tatis: ⁊ rogauit vt ibi ꝑ annũ moꝛarent̃: ⁊
ſi quid inuenirẽt cõtra dicta que deſidera
bat: ipm in fine anni certificarẽt. qᷝ et fe
cerũt. Conſiderauerũt illi ph̃i leges ciues
in tẽplis ⁊ in foꝛis in feſtis et ludis: diui-
tes pauperes mulieres et paruulos: et in
fine anni acceperũt licentiam a rege: et di
xerunt ſe nolle diutius in ciuitate illa mo
rari. Quid autem videretur coꝛrigendum
vel arguẽdum de moꝛibus ciuitatis: qui-
libet ipſoꝛum relinqueret in poꝛta ſua/ in
duobus verſibus exaratum. Regiq; dixe-
runt ꝙ cum contenta in verſibus coꝛrexiſ
ſet: ciuitatem illam ciuitatem iuſticie no-
minaret. In poꝛta autem oꝛiẽtali ſic erat
ſcriptum. Munus ſit iudex: fraus eſt mer
catoꝛ in vꝛbe: Nec lex eſt dominis: nec ti-
moꝛ eſt pueris. In poꝛta autẽ auſtrali ſic
ſcribebatur. Ingeniũ dolus eſt: amoꝛ om
nis ceca voluptas: Ludus ruſticitas: ⁊ gu
la feſta dies. In poꝛta occidentali ſic erat
ſcriptum. Etas ridetur: mulier pulſatur
amoꝛe: Diues laudatur: pauper adheret
humo. In poꝛta aquilonari. Pꝛudentes
ceci: contracti degenerati Sunt notus
ignotus: nullus amicus amat. Modo in
uenietis ꝙ hec omnia ſunt vera noſtris
tempoꝛibus. Quantum ad pꝛimum quis
eſt modo qui poſſet cõfidere in iure in cu
ria ſeculari vel eccleſiaſtica: niſi qui habet
munera pꝛo iudice ⁊c. Ideo pꝛohibitũ eſt
in lege dei etiam regis/ ꝙ iudices mune-
ra non accipiant. Quantum ad legem re-
gni oꝛdinatum eſt ab antiquis: et in foꝛ-
ma iuramenti ſtatutum/ ꝙ faciant domi
no regi iuramentũ iuſticiarij et barones:
et illi qui ſunt de conſilio regis ꝙ a nullo
munera accipiant: quem ſciãt in curia re-
gis habere negocia expedire. In lege au-
tem dei inhibitum eſt Exodi. xxiij. Non ac
cipies munera: que etiam excecant pꝛudẽ
tes: et ſubuertunt verba iuſtoꝛum. Ideo
contra tales loquitur dominus Eſaie. v.
Ue qui iuſtificatis impiũ pꝛo muneribus
et iuſticiam iuſti aufertis ab eo. Et hec fu
it cauſa quare filij heli ſacerdotis perdi-
derunt regnum populi iſrael: quia accepe
runt munera et peruerterunt iudiciũ. Un
de narrat Ualerius/ ꝙ facta contentione
de duobus in ſenatu/ quis eoꝛum mittere
tur in hiſpaniam legatus: ſententia Sci-
pionis pꝛeualuit: q̄ dixit. neuter mihi pla
cet mittẽdus: qꝛ nihil alter hꝫ: alteri nihil
eſt ſatis. Ex quo pꝫ ꝙ iudices non debent
eſſe auari nec pauperes. Et ſequitur vltra
ſcd̃m iſtiꝰ ph̃i. Fraus eſt mercatoꝛ in vꝛbe.

Figura peccatorum.

Eſt eñ fraus in mixturis.antiqui et noui ĩtegri ⁊ corrupti.hãc nouerũt pãnoꝝ mercatores:q2 defraudant in mẽſurando:⁊ lanarum et aliarum rerũ mercimonialium in ponderãdo ⁊c. Poſtea dicit. Nec lex eſt dñis : quia multi potentes leges nõ obſeruant:quas cogunt infirmiores obſeruare. Uñ narrat Ualerius lib.vij.ꝙ Anacharſis pħus leges telis comparauit aranearum:que fiũt mira ſubtilitate:et non capiũt magna aĩalia:ſed parua ſicut muſcas. Sic fit frequẽter ꝙ illi qui debent exequi legẽ ſunt peiores et nõ puniuntur ſed minores ſolũ ſi legem infringant. Uñ legitur ꝙ Socrates pħs vidẽs ſemel baiulos cuiuſdã principis quendã latronez ad patibulũ ducere:ſcripſit et ſubriſit: et interrogatus de quo rideret:ait.Ecce inquit quõ magni latrones ſuſpendũt paruum. Et ſequitur quartũ ſcilȝ Nec timor eſt pueris. Ariſtoteles docet ꝙ tria ſunt ſm politicã de quib' pueri ſunt informãdi:q2 ad hec faciliter inclinantur. ideo q2 habẽt ſuccedere parentibus in regimine ciuitatis:debent igiť erudiri : ne ſint dediti.ſ.ire/gule/⁊ luxurie : ⁊ hoc verbo et exẽplo. Nam dicit Ariſtoť.vij. politicorũ in fine:ꝙ cura debet eſſe principi:ꝙ non ſint ĩ ciuitate alique viles picture nec ſcripture:p quas ad mala et feda aĩe puerorũ poterũt inclinari. Ideo antiquitus rome poterant intrare pueri in oĩa templa deoꝝ:excepto templo veneris:in quo nullo modo introducebãtur pueri: nec iuuenes:ne turpitudo picturarũ aĩos inficeret iunioꝝ. Sed iã non curãt multi nutrire filios honeſte:nec doctrina virtuoſa:ſȝ iam iurãt et blaſphemãt deũ et ſctõs. vñ narrat Gregori' in libro dialogoꝝ de puero quinqȝ annoꝝ ad talia aſſueto:ꝙ cum deũ inter brachia pr̃is blaſphemaret : ſicut cõſueuerat: fuit a diabolo trãſportatus. Ideo dr̃ Eccl'i.xxx. Qui diligit filium ſuũ:aſſiduat illi flagella:vt letetur in nouiſſimo illius. Ad hoc etiã narrat Boeti' in libro de doctrina ſcholariũ de quodã: qui ex negligentia parentũ multis vitijs aſſuetus:per eũ ſui parẽtes nobiles fuerunt depauperati.tandẽ ſuſpendio iudicatus:cũ a parentibus propter inopiam non potuiſſet redimi: cũ lachrymis petiuit a pr̃e oſculũ:⁊ pater erexit ſe ad oſculum : et filius morſu amariſſimo naſum patris abſcidit et ait. q2 primis meis erroribus euaſi incaſtigatus:ecce inq̃t matris mee preceptis nõ obediui:ſocios meos contẽpſi. quaſi diceret.tu reus es ſceleris mei:qui ab oĩbus defectibus me poteras caſtigare. Et iõ Eccl'i. vij. Filij tibi ſunt: erudi illos:⁊ curua illos a puericia illoꝝ. Simile huic de ſuſanna Danie.xiij. ꝙ parentes eius cum eſſent iuſti:erudierunt filiã ſuam ſm legem moyſi.

¶ Primũ verbũ ſcdĩ pħi fuit. Ingenium dolus eſt.de ingenio recte eſt ſicut de vino : qd̃ quanto eſt fortius: tanto citius mutat hominẽ et decipit acutius.ideo ficta fidelitas eſt in fidelibus et ſimplicib'. Legitur ꝙ xp̃s multotiens cõmunicauit ſe aſino:q̃ eſt animal ſimpliciſſimũ : quia quãdo reclinari voluit in preſepio: vt habetur Luce.ij. refugium habuit ad aſinũ Quando fugit in egyptũ elegit aſinũ pro equo. Quando acceſſit ad ciuitatẽ hieruſalem:cũ ſciuit mortem ſuã appropinquare:ſuper aſinam ſedit. Hec oĩa figurant quia xp̃s faciliter cõmunicauit ſe minoribus ⁊ ſimplicibus huius mundi. Sȝ modo ingenium dolus eſt.nam non reputať aliquis ingenioſus: niſi ſit doloſus : qui ſciat in facie adulari:et detrahere ⁊ decipere in occulto proximũ ⁊ huiuſmodi al's nihil appreciať. Ideo dixit quidã verſificator. Si vis laudari:ſi vis charuſqȝ vocari:Diſcas adulari:naȝ tales ſunt modo chari. Sed de talibus fiet ſicut de illo de quo narrat Hierony. ꝙ quidã peregrin' in frigore magno preuentus fuit nocte in deſerto : ⁊ tandẽ inuenit heremitam : et petijt hoſpitiũ ſuum.quo introducto ꝓpter frigus magnum ſufflauit in digitos ſuos:quia plus ibi patiebatur. Tũc queſiuit heremita cur ſic faceret:et ille vt digitos calefaceret. Tunc parato ſibi cibo ſufflauit in diſcum vt cibũ refrigeraret. Tũc ait heremita.recede miſer : quia contraria portas in ore.nõ es dignus hoſpitio: ſed ſupplicio. Sic faciet deus. tales eñ doloſos puniet ſine fine. Eccl'i.xxviij. ca. Multi ceciderunt in ore gladij : ſed non ſic quaſi qui interierũt per linguã ſuam. Ideo legiť in vitaſpatrũ ꝙ quidã ſanct' quotidie orabat deum di. Domine libera me a lingua mea. Secundũ verbũ ſecundi philoſophi eſt: Amor omnis ceca voluptas. Hoc ſatis pȝ in amore moderno

Unus viliſſimus ribaldus ꝑ munuſcula occulta. per cenas ſerotinas voluptuoſe amat ⁊ amatur. Et nota ꝙ amor eſt ceca voluptas. Nam vix homo diligit hoīem vel mulierem: quin ſit amor inordinatus vnde Eccl'i. xvij. Quid nequius ꝙ̄ quod excogitat caro et ſanguis. vnde refert Vincentius in. xxv. ſpeculi hiſtorialis: ꝙ exercitus karoli magni fuit ab infidelibꝰ deſtructus ⁊ interfectus: quia luxuriati fuerūt cum mulieribus nocte precedenti.

Tertium verbum ſecundi philoſophi eſt. Ludus ruſticitas. Dicit enim Ariſtoteles iiij. ethicorū: ꝙ ludus eſt ſolatiū ad vitā. ſed in ludo eſt turpiloquiū fugiēdum. vn̄ dicit ariſtoteles. vij. politicoꝝ ī fine: ꝙ totaliter turpiloquiū ex ciuitate per legiſlatorem opꝫ exterminari. dicere em̄ turpiloquiū: ſic̄ etiā ipꝫ facere deturpat hoīeꝫ. vnde in Dam̄. legitur ꝙ ſi filius alicuius nobilis inueniretur in aliquo defectu tali: eijceretur de menſa: ⁊ poneretur in terra: ⁊ verberibus caſtigaretur: ſi eſſet ſub cura vel infra annū ⁊c. ſi ſenior eſſet: penis conſimilibus plecteretur. hec fuit lex gentiū. Quid ergo de modernis: quoꝝ ludus deterius: qꝺ nō licet modo recitare. Nota de filia fornicata: que capitulata a patre: dixit nihil eā tam impudice traxit ad peccandum ſicut ludus patris. De tali materia ſi loquamur de ludo: vel de verbis: vel de factis: vel alijs quibuſcūqꝫ in quibus conſiſtit ludus modernoꝝ: totum pertinet ad peccatū. et per malum exēplū alios ad peccandū inducūt. et ſic ꝯtinue eorum peccata augmentantur. vnde Auguſti. dic̄ ꝙ incerta eſt penitentia arrij: quia incertū eſt q̊t ſua doctrina dānātur. vnde Job. xxi. dicit̄. Infantes eorum exultant luſibꝰ: tenent tympanū ⁊ citharā ⁊c. et ducunt in bonis dies ſuos: et in pūcto ad inferna deſcendūt. Quartū verbū ſecūdi philoſophi eſt. Gula feſta dies. quod quotidie ſatis patet. naꝫ homines freq̄nter nimis in diebꝰ feſtiuis dant ſe gule: ⁊ illud eſt graue peccatū: quia ſi ſe iebriat: exponit ſe periculo cuiuſcūqꝫ peccati. nec reſiſtere vitio poteſt. Nota de illo quem diabolꝰ rogauit ꝙ interficeret patrē ſuū pro diuitijs habēdis. vel cognoſceret matrem ſuam propriam: qui noluit: ſed conſenſit ꝙ volebat inebriari. quia hoc videbatur ſibi paruum: et quando factus eſt ebrius: cognouit matrem: et occidit patrem. q̄ dicit Gregorius. iij. moral'. Dum venter per abſtinentiā non reſtringitur: per carnis concupiſcentiaꝫ omnes ſimul virtutes obruunt. Et tunc certe iſti dies feſti conuertentur in lamentationē et luctum. Tob. ij. nam inutile eſt. Sex enim dies concedit deus hominibus vt ſibi victum acquirant. ſeptimū autē voluit ſibi dedicare: vt orationibus et alijs bonis operibus vacent: ⁊ regratientur ei de beneficijs ſibi datis. Sed iſtū ſeptimū dieꝫ dedicant gule: vt quilibet poſſit dicere illud pſ̄. cxv. Quid retribuam domino pro omnibꝰ que retribuit mihi. Calicem ſalutaris accipiaꝫ. Et vere melius eſſet ſic ire ad luctū ſm̄ illud Eccl'ſ. vij. Melius eſt ire ad domū luctus ꝙ̄ ad domū cōuiuij.

¶ Primū verbum tertij philoſophi eſt. Etas ridetur. Quando homo eſt totꝰ ſenex vxor faſtidit: filius deſiderat morteꝫ: famulus contēnit imperiū. Et iſtud inuenitur in omni genere hoīm. Rome fuit inſtitutū ſic̄ narrat valeriꝰ li. ij. ꝙ ſenectuti iuuentus talē exhiberet honorē: acſi oēs ſenes cuiuſlibꝫ iuuenis p̄res eēnt. ⁊ q̇ aliquē ꝯtēneret: ipſe etiā ꝯdēnaret̄. vn̄ valeriꝰ lib. iij. refert ꝙ dū quidā filiꝰ: qui patrē per pedes verſus oſtiū traxit ꝑ terrā: volēs eū expellere de domo: cū veniſſꝫ ad limen oſtij exclamauit p̄r. Ceſſa fili: traxi em̄ ego patrē meū: cū eſſem iuuenis: vſqꝫ huc. Sc̄dm verbū tertij p̄hi eſt. Mulier pulſat̄ amore. qꝺ eſt maximū pctm̄. nam multi ſunt qui ſunt ita effeminati: ꝙ maritatas ꝟgines et viduas expetūt: ⁊ inſidiant̄ qual'r eas poterūt decipe. Tertiuꝫ verbū p̄hi eſt. Diues laudat̄. qꝺ eſt irrationabile: cū ſatis ex diuitijs extollatur. Quartū verbū p̄hi eſt. Pauper adheret humo. Vita xp̄i tota fuit in pauptate: et vix ſunt aliqui qui illam velint ſequi.

¶ Quartus p̄hs ait. Prudentes ceci. q̄ tantū incedūt ſuper gloriā mundi ꝙ excecantur. Proſequere reliqua ſm̄ tui ingenij capacitatem ⁊c.

¶ Pro confraternitate. Sermo.

EStote cōpatientes: fraternitatis amatores. j. Petri. iij. c. Prout reperio in ſacra ſcriptura: fraternitas: ſiue fraterna di-

lectio/tria bona operatur vbi eſt. Per ipſam enim

A Primo pax conſeruatur.
Scdo ad pietatem homo inclinatur.
Tertio victoria de inimicis facilius habetur.

¶ Primo dico ꝙ per fraternā dilectionē pax conſeruat᷑. nam qñ aliq̄ fraterne ſe diligūt: ſignū eſt ꝙ eſt īter eos pax. q꞉ vt dicit pħs in ethicis. Amicus eſt alter ipſe. Exemplū habem⁹ Gen. xiij. vbi legit᷑: ꝙ cū abraā et loth receſſiſſent de egypto cū vxorib⁹/et cum omnib⁹ que poſſidebāt: ꝛ q꞉ ſubſtantia eoꝝ erat multa: ꝛ greges eorum nequibant habitare cōiter: vñ facta eſt rixa īter paſtores gregū abraā ꝛ loth: ꝛ iō abraā ad loth ait. Ne q̄ſo ſit iurgiū īter me ꝛ te: et inter paſtores meos ꝛ tuos: fratres eñ ſumus. Appet ḡ prima clauſula.

¶ Scdo dixi ꝙ ad pietatē homo īclinat᷑. Videmus eñ ꝙ homo facili⁹ inclinatur ad miſerēdū: ꝛ adiuuat illos q̄ ſunt de parentela ei⁹: q̄ȝ extraneos: ſicut legim⁹ Geneſ: xlij. vbi d꞉ ꝙ cū iacob ꝛ filij ſui habitarēt in terra chanaā: in q̄ erat fames valida: ꝛ audirent ꝙ alimenta vendebant in egypto: miſit decē filios ad emendum. ioſeph aūt erat gubernator ꝛ diſpēſator terre egypti: q̄ per eos fuerat vendit⁹: iō qñ fuerūt in egypto: ipſi nō cognouerunt eū: ſed ipſi ab ipo bene fuerūt agniti: qui ei narrātes penuriā: quā pr̄ et ipſi ſuſtinebant: ſine pecunia dedit eis triticū. et cū poſtea vidiſſet fratrē ſuū vterinū beniamin: ait. De⁹ miſereat᷑ tui fili mi. feſtinauitq̄ȝ in domū: q꞉ cōmota erāt viſcera ei⁹ ſuper fratre ſuo: ꝛ erūpebant lachryme. ꝛ introiens cubiculū fleuit. Apparet ergo ſecūda clauſula.

¶ Tertio dixi ꝙ victoria de inimicis facili⁹ habet᷑. q꞉ d꞉ Prouer. xviij. Frater qui adiuuat᷑ a fratre q̄ſi ciuitas firma. Exemplū eñ habemus. j. mach. iij. vbi legit᷑ ꝙ iudas machabeus: mortuo matathia patre ei⁹: ſurrexit p꞉ eo ꝛ adiuuabāt eū fratres ei⁹. ideo ſequit᷑. Repulſi ſunt inimici ei⁹ pre timore eius. ꝛ deuicit appollonium: et multos pp̄los. Et hoc quantū ad tertiū. Apparet ergo regula preaſſumpta.

¶ Modo predicta nr̄o propoſito applicādores vos debetis hr̄e iſta tria. videlȝ
Primo ſimul pacem ꝛ concordiam.
Secūdo erga proximū pietatē et miam;
Tertio de inimicis victoriam.

¶ Primo dixi ꝙ debetis hr̄e pacē et ꝯcordiā. ita admonuit nos multitudo angelorū nato dei filio di. Glīa in altiſſimis deo et in terra pax hoibus. Luc. ij. Et q꞉ pax eſt hereditas: quā nobis dei fili⁹ in ſuo teſtamento dimiſit. Johā. xiiij. Pacē relinq̄ vob: pacē meā do vobis. in tantū eſt neceſſaria nobis: ꝙ ſemp̄ nobis in miſſa d꞉. Pax dñi ſit ſemper vobiſcū.

¶ Dixi ſcdo ꝙ debetis habere pietatē et miam. ita d꞉ vobis Luc. vj. Eſtote miſericordes ſicut ꝛ pater veſter miſericors eſt. Et ratio eſt: q꞉ filij debēt imitari patrem ſuū. cū eñ deus vocet᷑ pater miarū. nuſq̄ȝ eñ legit᷑ ꝙ deus vocet᷑ pr̄ potentiarum: neq̄ȝ pr̄ ſcientie: ſed pr̄ mie: ad innuendū ꝙ illi qui ſunt filij ſui: nō debēt ipſum in potētia imitari: neq̄ȝ in ſciētia: ſed ſolū ī mia: ſi volunt ab eo hereditari. iō beatus Aug. ſuper p̄dicto v̄bo ait. Inueniſti patrē: imitare patrē. ſi eñ imitari non vis: exhereditari diſponis. hec ille.

¶ Tertio dixi ꝙ debetis hr̄e de inimicis victoriā. q꞉ vt dicit ſctūs ille Job. vij. Militia eſt vi. ho. ſu. ter. Modo nos habem⁹ vnū aduerſariū potentē ꝛ crudelē: quem debem⁹ vincere: de q̄ loquit᷑ btūs Petr⁹ j. Pet. v. aduerſari⁹ veſter diabol⁹ tanq̄ȝ leo rugiens ꝛc. Vincitur iſte inimic⁹ per humilitatē. j. Job. ij. Vos ex deo eſtis: et viciſtis malignū. ¶ Ex antedictis formet᷑ talis ratio. ſ. ex maiori et minori: ꝛ cōcludatur ſic thema. Fraternitas operat᷑ tria bona predicta. ergo bene hortatur et monet vos petr⁹ apoſtol⁹ ꝙ ſitis amatores fraternitatis. di. verbū thematis prelibati. ſcilȝ Eſtote compatiētes ꝛc.

¶ In q̄bus v̄bis ad duo vos hortat᷑. vcȝ
Primo ꝙ pauperū ꝓximorū velitis eſſe adiutores. eſtote
Secundo ꝙ vnitiue charitatis contendatis eſſe cultores: quia di. fraternitatis amatores.

¶ De primo cauſa breuitatis nō curo: q꞉ ſatis ptȝ. B ¶ Sed quantū ad ſcdm̄ eſt ſciēdū ꝙ vos ꝑ charitatē debetis eſſe vniti ꝛ cōgregati. Et rō eſt: q꞉ multi meli⁹ ſe iuuant et ſupportāt. iō dicit ſalomō Eccl'ſ iiij. Melius eſt duos eſſe ſimul q̄ȝ vnum ſcȝ ſi ſint iuuantes ſe ad cōſeruandum in bono. vñ ſicut totū integrale vt dom⁹: hȝ eſſe q̄ȝ diu ꝑtes eius manent coniūcte. ſic

ſpiritualiter veri cōfratres hūt eſſe ſpūa-
le q̄diu ſunt in charitate vniti. Jō dr. j.
Pet. ij. Deū timete: fraternitatē diligite.
Et in exēplū huius legit in vitaſpatrū: ꝙ
q̄dam ſue ſalutꝫ emulꝰ/ quēdā patrē con-
ſuluit qd horū meliꝰ expediret ducere. ſcꝫ
vitā heremiticā vel cenobicā ꝛ ſocialem.
Cui pr̄ noluit rn̄dere vbo ne pateret calū
niā. ſed rn̄dit exēplo. iuſſit vt vas plenum
carbonibꝰ ignitis afferret: qd cū ille mā-
datis obediēs attuliſſet: pr̄ ille carbonez
extrahēs: quē ignitiſſimū vidit: in terrā
locauit: vbi cū eſſet ſolitariꝰ: non multo
poſt eſt extinctꝰ. qd ille nō intelligēs ait.
Pr̄ qd ſibi vult obſecro qd feciſti? iā inq̄t
ſi aduertiſti ſatiſfactū eſt q̄ſtioni. ecce car
bo q̄ exiſtēs cū alijs plꝰ erat oībꝰ ignitus
prorſus extinctꝰ eſt ab aere frigido circū-
ſtante: qꝛ manſit ab alijs ſepatꝰ. reliq̄ ad-
huc igniti pmanēt: eo ꝙ ex conſortio mu-
tuo in calore ſe fouēt. Sic hoīes manen-
tes cū alijs in fraternitate ꝛ dilectiōe: ſe
adiuuāt in bono: ꝛ in merit adinuicem
ſupportāt: qꝛ in hoc cognoſcit vra frater-
nitas: qn̄ ſimul ſe iuuāt ꝛ ſupportant. vn̄
Rabanꝰ ſup Mat. Uera fraternitas eſt
q̄ fratrē veneratur: corripit diſſolutū: abſen
tē nō rodit: ſano applaudit: infirmū non
deſerit: placatū non puocat. hec ille. Et
ſi bene iſta verba intelligant: cōtinēt tria
que debent habere qui ſunt confratres.
Primo ꝙ ſint ſine rixa et diſcordia.
Scdo ꝙ ſint ſine peccato et macula.
Tertio ꝙ ſint ſine obliuiōe ꝛ negligētia.
¶ Primo dico vt inter eos nō ſint iurgia
vel rixe: ſed ſint cōfratres. i. ſimul fratres
nā ſicut cordis diuiſio eſt ſignū mortꝫ cor
poralis. ſic diuiſio et briga confratrū eſt
ſignū mortis ſpūalis: et iō dr. j. Petri. j.
Jn fraternitatis amore ſimplici ex corde
inuicē diligite attentius. propter quod a
talibꝰ cōfraternitatibꝰ ſunt totaliter ex-
pellendi hoīes vitioſi: ꝛ iurgia ſeminan-
tes: qꝛ eos perturbant.
¶ Secundo dico ꝙ ſint ꝛc. ſicut vna ouis
fetida ꝛ morbida totū gregem inficit: ſic
vnꝰ confrater inuolutus in pctīs alios p
malū exemplū corrūpit ꝛ inficit. ideo etiā
qn̄qꝫ p ipſum tota cōfraternitas deperit
ſicut dr Sap. x. Per irā homicidij frater-
nitas depijt. iō tales ſunt a ꝯfratribꝰ ex-
pellendi: ne alios fedent et deturpent.
¶ Tertio ꝙ ſint ſine obliuione eorū qui
ſunt de ꝯfratria: cōfratres iſirmos viſitā-
do: ꝯfratres paupes iuuando: diſcordes
pacificādo: triſtes ꝛ merētes ꝯſolādo: ꝛ il
lis q̄ ſunt i purgatorio ſacrificijs/ orōni-
bus/ ꝛ elemoſynis ſubueniēdo. Jō illi q̄
in talibꝰ ſunt negligētes: ſunt expellendi
de ꝯfratria tāq̄ ingrati: qꝛ nolūt obſerua
re quod pmiſerūt. qꝛ tales ꝯfratrias de-
ſtruūt ꝛ euertūt. pter qd dr. ij. ad theſ.
iij. Denūciamꝰ aūt vobis fratres in noīe
dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: vt ſubtrahatis vos ab oī
fratre ambulāte inordinate. Appet g̃ qua
liter debetꝫ p charitatē eſſe vniti et ꝯgre-
gati in iſta ſctā confratria: vt ſcilicꝫ vno
ore deū laudetis: vno corde primū diliga
tis: ꝛ ſic in pn̄ti ꝯſequemini diuinā grāꝫ:
et i futuro eternā gloriā. Ad quam ꝛc.

¶ Pro conſecratiōe eccleſie vel dedi
catione. Sermo.

TEmplū dei ſan-
ctuz eſt. j. Cor. iij. Prout re
perio in ſacra ſcriptura: tē
plū materiale p̄ alijs domi
bꝰ habuit q̄ttuor ꝯditiōes:
ppter q̄s tēplū ſalomonis fuit edificatū.
Primo ad offerēdū deo ꝛ ſacrificandum.
Scdo ad docēdū ignorātes ꝛ informādū.
Tertio vt eſſet domꝰ dei ad inhabitādū.
Quarto vt eſſꝫ locꝰ ſpāl ad deū exorādū.
¶ Dixi primo ꝙ templū erat ordinatū vt
ibi offerrēt filij iſrael deo oblationes ꝛ ſa-
crificiū p pctīs ſuis. Jta legimꝰ feciſſe il-
lū regē ezechiā: vt legit. ij. Parali. xxix. ꝙ
vocauit ſacerdotes ꝛ leuitas vt ſanctifica
rent domū dn̄i: ꝛ mūdarēt: qꝛ patres eorꝫ
totaliter dereliquerāt dn̄m: ꝛ ei non ſa-
crificauerāt: immo potiꝰ idolis. Cūqꝫ fe-
ciſſent cōſurgēs diluculo ezechias aduna
uit oēs principes ciuitatꝫ: ꝛ aſcēdit domū
dn̄i vbi obtulerūt multa ſacrificia. Jſtud
preceperat deus filijs iſrael Deutero. xij.
di. Ad locū quē elegerit dn̄s deus veſter
de cūctꝫ tribubꝰ vr̄is: vt ponat nomē ſuū
ibi: ꝛ habitet in eo: venietis ꝛ offeretꝫ in
loco illo holocauſta ꝛ victimas vr̄as ꝛc.
Apparet ergo prima clauſula.
¶ Dixi ſcdo ꝙ templū eſt locꝰ in q̄ inſtrue
bātur ignorātes in lege dn̄i. iō dr Luc. xix
de xp̄o ꝙ gētes docebat ꝛ inſtruebat i tē-
plo. vnde dicit euangeliſta. Erat docens
quotidie in templo. Silr Joh. xviij. legit
ꝙ cum pontifex iudeorum interrogauit
ieſum de diſcipulis ſuis: et de doctrina
eius: rn̄dit ei ieſus. Ego ſemp docui i ſy-

nagoga ⁊ in tẽplo:quo omnes iudei cõue
niũt:et in occulto locutus ſum nihil. Ap-
paret ergo ſecunda clauſula.

¶ Dixi tertio ꝙ eſt locus ⁊ habitatio dei.
Quis eñ deus ſit vbiqꝫ:tñ ſpecialiter in-
uenit in tẽplo.pš.x.Dñs in tẽplo ſctõ ſuo
⁊c.etiã.ij.Machab.xiiij. legit ꝙ ſacerdo
tes rogabãt deũ ⁊ dicebãt.Tu dñe vniuer
ſoꝝ qui nullius indiges:voluiſti tẽplũ ha
bitationis tue fieri in nobis.Similiter le
gitur Geñ.xxviij.ꝙ cũ iacob egrederet de
berſabee⁊ ꝑgeret aran:venit in mõte mo
ria:vbi poſtea fuit edificatũ tẽplum ſalo-
monis:⁊ ibi vidit in ſomnis ſcalã ſtãtẽ ſu
per terrã:⁊ cacumẽ illiꝰ tangẽs celũ:ange
loſqꝫ dei aſcẽdẽtes ⁊ deſcẽdẽtes per eã:et
dñm innixũ ſcale.⁊ ſequitur infra.ꝙ dixit
iacob.Vere dñs eſt ĩ loco iſto ⁊ ego neſcie
bã.Nõ eſt hic aliud niſi domus dei et por
ta celi.Et ſic patet tertia clauſula.

¶ Dixi quarto ꝙ tẽplũ eſt locus ĩ quo de-
uote dñm oramus. Ita dicit origenes ex-
ponens illud verbũ Mat.xxj.Domꝰ mea
domꝰ orationis vocabit.In tẽplo dñi nõ
debẽt vẽdere ⁊ emere:ſꝫ orationibꝰ tñ va
care. Exẽplũ habemꝰ.j.Reg.j.c. ꝙ anna
deuote orauit in tẽplo:⁊ heli ſacerdos ſpi
ritu ꝓphetico ait ad eã. Vade in pace:et
deus iſrael det tibi petitionẽ tuã:quã ro-
gaſti eũ.et tũc habuit filiũ ſamuelẽ ꝓphe
tã.Etiã legit Luc.j.ꝙ cũ zacharias ſacer
dos oraret in tẽplo: apparuit ei angelus
dñi. Ne timeas zacharia qm̃ exaudita ẽ de
precatio tua. Apparet igit quarta clauſu
la:⁊ ꝑ ꝯñs tota regula preaſſumpta.

¶ Modo predicta nr̃o ꝓpoſito applican-
do:hec preſens eccleſia ad honorem dei ⁊
btẽ virginis ac ſanctoꝝ edificata hꝫ ꝓprie
tates et excellentias ſupradictas.

Primo in ea ſacrificiũ gratũ deo offertur
et immolatur.

Secundo in ea rudis populus inſtruitur
et informatur.

Tertio domus dei et eius habitatio dicit
et affirmatur.

Quarto eſt ſpecialis locus vbi fit oratio:⁊
deus adoratur.

¶ Primo fuit dictũ ꝙ offert ĩ hac eccleſia
ſacrificiũ deo placẽs.ſ.ſacr̃m corꝑis xp̃i ⁊
ſanguinis:qđ q̃tidie in memoriã paſſiõis
eiꝰ imolamꝰ:ſic ipſe xp̃s nobis p̃cepit di.
Lu.xxij.Hoc facite ĩ meã cõmemorationẽ
Et officiũ iſtiꝰ ſacrificij nos ꝓprie vocamꝰ
miſſaꝫ:ex eo ꝙ celeſtis miſſus.ſ.xp̃s a p̃re
mittat q̇ ipſam hoſtiã cõſecrat:⁊ ꝑ eũdẽ a
nobis p̃ri mittit vt ꝓ nob̃ intercedat.Vñ
Hugo. Ipſa hodie ſacra miſſa vocari põt
q꞉ trãſmiſſa ẽ. Prĩo a p̃re nobis ꝑ ĩcarna
tionẽ.ſcđo a nobis p̃ri ꝑ paſſionẽ.hec ille
Silr in ſacr̃o.ꝑmo a p̃re nobis ꝑ ſcrifica-
tionẽ:q꞉ nobiſcũ eẽ ĩcipit.p̃terea a nobis
p̃ri ꝑ oblationẽ:q꞉ ꝓ nobis ĩtercedit. Et
debetis ſcire ꝙ miſſa ĩ tribꝰ linguis cãtat
ſcꝫ greca:hebraica:⁊ latina: ad repreſentã
dũ titulũ dñice paſſiõis:q̇ ſcriptꝰ erat gre
ce hebraice et latine.Et ad notãdũ ꝙ oĩs
lĩgua dꝫ deũ laudare:qđ ꝑ hãc triplicẽ lin
guã ĩtelligit. Latina aũt ſunt ĩtroitꝰ/glo
ria/ep̃le/or̃ones/⁊ cãtꝰ. Greca ſunt kyrie
eleyſon.chriſte eleyſon ⁊c.Nouẽ vicibꝰ cã
tant: vt nos ad ſocietatẽ nouẽ ordinũ an
geloꝝ ꝑueniamꝰ.Hebraica ſunt alleluya:
amẽ: ſabaoth:⁊ oſanna. Apparet ergo ꝙ
hic offert ſacrificium deo acceptum.

¶ Scđo dixi ꝙ in hac eccl̃ia hoĩes ignorã
tes ĩſtruunt.Hec domꝰ ẽ ſchola:ĩ q̃ hoĩes
ignari ⁊ ignorãtes ĩſtruunt. q꞉ videtis ꝙ
hic precipiunt ieiunia feſtiuitates. q̃liter
debetis ꝯfiteri:q̃liter viuere:q̃lr deũ ama
re: q̃liter de pctĩs pñiam agere : ꝑ illos q̇
nobis hic p̃dicãt:⁊ ſacr̃a miniſtrãt.Hic ĩ-
ſtruimur de fide : ſine q̃ nullꝰ põt ſaluari:
vt dicit Athana.⁊ q̇ ſentire aut docere de
corꝑe dñi baptiſmate aut alijs ſacr̃is pre
ſumpſerit:niſi vt mr̃ ſctã eccl̃ia predicat ⁊
obſeruat:velut hereticꝰ ꝯdẽnet. ex̃ de he
re.c.ad abolẽdã. ⁊ ideo ſolũ fideles ĩ hac
ſchola docent verbo: ĩmo etiã ſcripto: q꞉
ibi depingunt cruces ⁊ imagines propter
rememorationẽ ⁊ inſtructionẽ:q꞉ ſunt q̃ſi
libri laicoꝝ. Apparet igitur quomodo in-
ſtruuntur ignorantes.

¶ Tertio dixi ꝙ hec ẽ domꝰ dei ⁊ eiꝰ habi
tatio: q꞉ hic ⁊ ĩ eccl̃ia bñ ordinata ĩuenie
tis ſemꝑ corpꝰ xp̃i ĩ tabernaculo:q̇ eſt rex
regũ et dñs dñantiũ.Apoc̃.xix.Vñ recte ẽ
domꝰ dei:ĩ q̃ ſacr̃a ꝯtinent:⁊ miniſtrant:
et dant q̃dã hoĩbꝰ ĩ hũc mũdũ ĩtrãtibꝰ vt
baptiſmꝰ:q̃dã exeũtibꝰ vt extrema vnctio:
q̃dã cõmorãtibꝰ.⁊ hoꝝ q̇dã ſunt miniſtrã
tes:⁊ his dat ordo:q̇dã pugnãtes: ⁊ hoꝝ
q̇dã pene ſuccũbũt⁊ his dat pñia.q̇dã ĩſi
ſtũt ⁊ his ꝯfert audacia animi vt roborẽ-
tur ⁊ hᵒ ꝑ cõfirmationẽ.dat cibꝰ vt ſuſtẽtẽ
tur ꝑ euchariſtie ſuſceptionẽ.fit eñ remo
tio impedimẽti ne deijciant:⁊ hoc ꝑ ma-
trimonij coniunctionẽ. Apparet ergo ꝙ
hec eccl̃ia ẽ domꝰ dei ⁊ eiꝰ habitatio.

¶ Quarto dixi ꝙ iſta eccleſia eſt locus in
quo deꝰ laudatur: ⁊ fit orõ. et hoc ĩ ſeptẽ
canonicis horis. ſ. ĩ matutinis ꝑma ⁊c. ⁊
lꝫ in q̃libet hora diei/deus eſſet laudan⸗
dus: tñ quia ad hoc infirmitas nr̃a non
ſufficit: ordinatũ eſt ꝙ in iſtis ſpecialiter
deũ laudemꝰ. De hore ab alijs priuilegia
te ſunt. nam nocte media oramꝰ deum in
eccl'ia et laudamꝰ: qꝛ media nocte xp̃s na
tus eſt: captus ⁊ illuſus a iudeis fuit. Jn
hac iterũ hora infernũ ſpoliauit: et eadẽ
hora large accipiẽdo. ſ. ante lucem mane
ſurrexit. Jn media aũt nocte ad iudiciuꝫ
venturus aſſeritur. Addunt etiã matuti⸗
nales laudes: qꝛ in mane egyptios ĩ mari
rubro ſubmerſit: mũduꝫ creauit. Jn hora
etiã prima in eccl'ia oramꝰ: ⁊ laudes deo
ſoluimꝰ: qꝛ iſta hora xp̃s ad tẽplũ maxi⸗
me cõueniebat: et pplus ad eũ mane feſti
nabat: pilato ꝑſentatꝰ fuit. Jn hac etiam
hora reſurgẽs mulierībꝰ primo appuit.
Jn hora tertia linguis iudeoꝝ crucifixus
eſt. a pilato ad colũnã flagellatꝰ eſt. ⁊ ad⸗
huc vt dꝛ in hiſtorijs: colũna vbi ligatus
fuit: ſignũ cruoris oſtẽdit. et hac hora ſpi
rituſſctũs miſſus eſt. Sexta in cruce cla⸗
uis ꝯfixus eſt: ⁊ tenebre ꝑ vniuerſum mũ
dũ facte ſunt: vt in morte dñi ſui/ſol lu⸗
gens veſtibꝰ nigris ſe cõtegeret: ⁊ ne cru⸗
cifigẽtibꝰ diuinũ lumen ꝑberet: ⁊ in hac
hora in die aſcẽſionis cũ deſcipulis diſcu
buit. Jn nona xp̃s ſpm̃ emiſit: miles latꝰ
eius aperuit: cetus apl'oꝝ ad adoranduꝫ
venire cõſueuit: et xp̃s in celũ aſcẽdit. Jn
veſpis autem xp̃s in eccl'ia ſacr̃m corporꝫ
⁊ ſanguinis inſtituit: pedes diſcipuloꝝ
lauit: de cruce depoſitꝰ: in ſepulcro collo
catꝰ fuit: ⁊ diſcipulis in habitu peregrini
ſe manifeſtauit. Jn cõpletorio xp̃us ſan⸗
guineas guttas ſudauit: ⁊ monumẽto eiꝰ
cuſtodia deputata fuit. et ibidẽ quieuit:
reſurgẽs diſcipulis pacem nũciauit. Pro
his oĩbꝰ in his ſeptẽ horis deũ laudamꝰ
et in eccl'ia oramꝰ ſemꝑ verſi ad orienteꝫ:
et hoc triplici rõne: vt dic̃ Damaſceñ. lib.
iiij. c. v. Primo qꝛ deus paradiſum ĩ quo
poſuit adã in oriẽte plãtauit: ⁊ adã ante
paradiſuꝫ exulẽ ſtare fecit: iõ verſus oriẽ
tem oramus: vt patriã nr̃am nos req̃rere
oſtẽdamꝰ. Scõ vt ad xp̃m crucifixũ reſpi
ciamꝰ. qꝛ xp̃s crucifixus ad oriẽtẽ reſpicie
bat. ⁊ ita adoramꝰ ad ip̃m reſpicientes.
Tertio vt venientẽ iudicẽ nos expectare
mõſtremus. qꝛ xp̃s aſſumptus fuit in ce⸗
lũ verſus oriẽtẽ vt apl'i viderunt. ⁊ ita ve
niet q̃uo viderũt eũ euntẽ ĩ celũ. His igr̃
tribus de cauſis in eccl'ia nos oramꝰ ver⸗
ſi ad orientem. Apparet ergo quõ eccl'ia
eſt locus orõnis. Ex antedictis igit̃. ſ. ma
iori et minori concludat̃ thema. hec igit̃
eccl'ia eſt templũ dñi. que ſunt verba no⸗
ſtri thematis preaſſumpti. Jn quibꝰ ver⸗
bis duo tanguntur.

Primo ꝙ eſt locus ad quẽ peccator ſecu⸗
re poteſt recurrere capiens ſaluari: qꝛ
templum dñi.

Secundo ꝙ congrua ratione ſingulari⸗
ter dꝫ honorari et viſitari: qꝛ ſctm̃ eſt.

¶ Pro pluuia impetranda. Sermo.

MIchael archan⸗
gele veni in adiutoriũ ppl'i
dei. Daniel. x. Ubi legimus
ꝙ dũ ppl's dei eſſet in capti
uitate babylonie: rogatus
⁊ obſecratꝰ michael ꝑ danielẽ in captiui
tate exiſtentem: ꝙ rogaret ꝓ captiuitate
iudeoꝝ vt liberarent̃ ab illa: cuꝫ ip̃e eſſet
princeps ſynagoge ⁊ populi dei. dicit Da
niel in textu: ꝙ michael vnꝰ de principi⸗
bus venit in adiutoriũ ſibi. Ad ꝓpoſituꝫ
hoc dicit eccl'ia: ⁊ oẽs q̃ ſumus cõgregati
modo in iſta ꝓceſſione. Michael archan
gele veni ⁊c. Tres rõnes ſunt q̃re nos nõ
obtinemus quod petimus. videlicet.
Prima eſt defectus amoris ad deum.
Scõa eſt defectꝰ dilectionis ad ꝓximum
Tertia eſt defectꝰ fidei ⁊ charitatꝫ ĩ oĩbꝰ.
¶ Hoc ꝓuenit ex defectu virtutũ ⁊ bono
rũ operũ. Hiere. iij. contra aĩam pctõris.
Polluiſti terram in fornicationibꝰ tuis ⁊
in malicijs tuis. ꝙobrem prohibite ſunt
ſtille pluuiarũ: ⁊ ſerotinꝰ ĩber nõ fuit. Si
cut ſiccitas ĩ lingua infirmi ꝓuenit ex ca
lore interiori: ſic pluuia exteriꝰ ꝓuenit ex
ſiccitate aĩe ĩfirme. pſ̃. cxlij. Aĩa mea ſic̃
terra ſine aqua tibi. Sumꝰ ſicci quoad ꝓ
ximũ eũ non amãdo: ⁊ pauperibꝰ nõ ſub
ueniẽdo. pſ̃. cvj. Poſuit terrã fructiferaꝫ
in ſalſuginẽ a malicia inhabitãtiũ in ea.
¶ Scõa ratio eſt ſiccitas bonoꝝ operuꝫ ⁊
virtutũ: ⁊ hoc abintra. Ex dictis Auguſt.
aſſignat̃ alia rõ ad ꝓpoſitum: que eſt iſta
Creatura regit̃ ⁊ ſuſtentat̃ a deo tanq̃ a
cauſa prima: ⁊ creatura inferior a ſuperio
ri tanq̃ a cauſa ſecunda. Exemplum dicit

Auguſtinꝰ. Angeli q̄ immediate ſunt ſub
deo: regunt immediate a deo. celuꝫ quod
eſt ſub angelis a deo ⁊ angelis. homo a
deo ⁊ ab angelis ⁊ a celo ⁊ a ſuis influen
tijs. ⁊ a quattuor elementis cū ſuis ſerui-
tijs: oīa enī creata ſunt propter hoīem: vt
ei ſeruiant. dixit deus Gene. j. Germinet
terra herbā virentē et facientē ſemen. et
lignū pomiferū faciens fructū iuxta ge-
nus ſuū. modo eſt ita dicit Augu. ꝙ crea-
tura que regitur a deo ⁊ ſuſtentatur ab
alia creatura; quāto magꝫ innitatur deo
⁊ cōformat ſe ſibi ꝙ̄ illi creature a quo re
gitur: tanto magis eſt cura deo de illa. exē
plū de angelis. quāto minus: tāto minꝰ.
ſi magis innitatur creature ꝙ̄ deo: tanto
minus eſt cura deo de ea. quaſi ꝙ deꝰ di-
cat illi. magis curas de creatura ꝙ̄ de me
ideo modicū curo de te. Ad propoſitū ho
mo regitur a deo et a creaturis ſupradi-
ctis: ſed magis homo īnititur creaturis:
vtpote patri et rebus tēporalibus ⁊c.

¶ Tertia rō quare nō obtinemus qđ peti
mus: eſt defectus fidei ⁊c. Hoc ptꝫ clare:
q: diuinū verbū nolumꝰ audire; neqꝫ ali
quid boni facere: ſꝫ ante reprobare. diui-
num officiū ꝓ temporalibus dimittere.
nō ſic impij non ſic. Leuit. xxvj. Si ī pre-
ceptis meis ambulaueritis: et mandata
mea cuſtodieritꝫ: ⁊ feceritis ea: dabo vob
pluuiā tēporibꝰ ſuis: et terra gignet ger-
men ſuū: ⁊ pomis arbores replebuntur.
Et tantūdem de hoc ſermone ad manꝰno
ſtras peruenit: propterea reliqua pro tui
ingenij viuacite proſequere; et propoſito
ſeu tue intentioni adapta.

¶ Pro mortalitate. Sermo.

A S**Ufficit nūc cō-**
tine manū tuam. ij. Regū.
in. c. xxiiij. ſcribit hic textꝰ
et thema. Moueor in pre-
ſenti ad accipiēdū hoc the
ma. quia fuit hoc verbum dictum.

Per dauid in tēpore peſtilētie. erat enim
tunc magna mortalitas: quia. lxx. milia
virorum mortui ſunt.

Fuit inquā dictum per dauid afflictū cru
deliter.

Fuit dictū āgelo percutiēti īmaniter. cui
dn̄s dixit ſufficit nunc ⁊c. Hoc habet in
hiſtoria vbi thema lib. ⁊ ca. regiſtratꝫ.

Anteꝙ̄ deſcendā ad iſtam hiſtoriā; ꝓ in-
troductione morali nr̄i thematis / debetꝫ
ſcire: et per practicam intelligere: ꝙ quā-
do aliqua mater habet aliquē filiū inſolē
tē: male nutritū: et indiſciplinatum: qua-
propter a pr̄e flagellatur et caſtigatur vt
corrigat: qn̄ videt mater ꝙ verberibꝰ ag-
grauat: currit ad manum patris: et tenet
eā: ne amplius feriat: et rogat eū vt ceſ-
ſet a verberatione: dicens thema. Suffi-
cit nūc ⁊c. Ratio eſt: q: mater non poteſt
diu diſſimulare: quin oſtendat maternuꝫ
affectū ad filiū. Eſaie. xlix. Nunq̇d obliui
ſci pōt mulier infantē ſuum: vt non miſe
reat filio vteri ſui? Ad propoſitū xp̄us eſt
pater nr̄: qui diligit nos: et per cōſequēs
ꝓpter nr̄as inſolentias et defectus caſti-
gat nos. Quē enī diligit dn̄s caſtigat: fla
gellat autē omnē filium quem recipit. ad
hebre. xij. Una eſt manus boni patris q̄
filio alimētū tribuit et flagellū. aliud eſt
enī vt viuat: aliud vt bene viuat. aliud ne
infinite deficiat: aliud ne indiſciplinatꝰ
paterna precepta contēnat. quē enim di-
ligit deus corripit. Flagellat aūt omnem
filium quem recipit. verba ſunt fulgentij
libro. ij. Sancta mater eccl'ia ſponſa xp̄i
eſt mater nr̄a: ⁊ vidēs ꝙ pater noſter qui
eſt in celis: verberat et flagellat nos mul
tis plagis. ſpecialiter plaga peſtilentie, et
mortalitatis: que plaga nimis dura ⁊ ri-
goroſa eſt: triplici ratione.

Primo ratione duratiōis tēporis. durat
enī iam in mūdo iſta plaga per. lxx. an-
nos. Et ꝙ̄uis multe mortalitates fuerīt
in mundo: tamen cū interuallo. mō au-
tem nullum faciunt: ſed ſemꝑ durant.

Scđo eſt rigoroſa ratione executiōis. exe
cutionem enī ſuā facit in bonos et ī vir-
tuoſos: ⁊ dimittit malos. Hic de hono-
rabilibꝰ hoībus mundi eccl'ie regnoꝝ et
ciuitatū. deuaſtat om̄e qđ bonum eſt: et
dimittit quod malū eſt. ſm̄ ꝙ deplorat
hieremias in lamētationibꝰ Threnorū.
ij. Occidit om̄e qđ pulchrū erat viſu ⁊c.

Tertio eſt rigoroſa rōne euidentie demō-
ſtratiue. Demōſtrat ad litterā euidenter
finē mūdi quē predixit xp̄s Mat. xxiiij.
dicēs. Conſurget gens in gētē: ⁊ regnū
in regnū: et erūt peſtilētie et fames ⁊ ter
remotꝰ ꝑ loca. Hec autē oīa initia ſunt
doloruꝫ. Uidemꝰ enī ꝙ infirmitas ⁊ do
lor in hoīe initia ⁊ indicia ſunt mortis.
Uidemꝰ etiā ꝙ domus frequētibus rui

nis partialibus expoſita ocularitér caſ-
ſum ſuũ manifeſte oſtendit: quapropter
cũ iſta peſtilẽtie plaga ſit dura ⁊ grauis
rõne ſue durationis ⁊ ſue executionis et
ſue demõſtrationis: qꝛ demonſtrat pro-
pinquũ finẽ mundi: ideo mater noſtra
oſtẽdens ad nos maternũ affectũ: p̄rem
nr̄m ſponſum ſuũ xp̄m rogat: ⁊ ei humi
liter ſupplicat in themate dicẽs. Suffi-
cit: nunc contine manũ tuã. Format iſtã
ſupplicationẽ mater nr̄a eccl'ia p̄ri nr̄o
xp̄o ꝯ nos irato contra iſtã epidimiam
ꝓpter tria iuxta tres partes themat'.
Primo qm̄ iſta plaga eſt fortis et multũ
B nociua: iõ dicit. nunc contine.
Scd̄o qm̄ iſta plaga eſt magni timoris in
cuſſiua. ideo dicit. cõtine manũ tuam.
Tertio qm̄ iſta plaga eſt ſuper miſerã ple
bem importabilis oneris inductiua. iõ
dicit ſufficit. quia ſcꝫ non poſſunt por-
tare onus.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ ſuppli
cat mater nr̄a eccl'ia pro ceſſatione iſtius
plage et peſtilẽtie xp̄o: qꝛ eſt multũ noci-
ua. Videmus moraliter loquẽdo: ꝙ quan
do homo minuitur in brachio vel in alia
parte bene ſuſtinet ꝙ ſanguis exeat ĩ ali-
qua quãtitate: ſed qñ nimis exit rogat mi
nutorẽ ꝙ ceſſet: ⁊ plangam liget: vt flux⁹
ſanguinis ceſſet: qꝛ exceſſiue extrahere de
ſanguine eſt multũ nociuũ. Ad ꝓpoſitũ
nũc eſt tẽpus in quo deus minuit et dimi
nuit mundũ cum gladio mortalitatis: cũ
ſagittis ſue ire ꝓuocatis nr̄a iniquitate
et implet illud Deut. xxxij. Inebriabo ſa-
gittas meas ſanguĩe: ⁊ gladius meus de
uorabit carnes. Sed qꝛ minutis hec ſa-
gitta multum nociua eſt: iõ eccl'ia ſuppli
cat xp̄o minuẽti ⁊ diminuẽti ꝑ iſtã plagã
⁊ peſtilẽtiã mundũ: di. nunc ꝯtine. i. ceſſet
fluxus. Sed ecce quid ꝯ nos replicat xp̄s
ſuper iſta ſupplicatiõe. ſupplicamus eñ
ſibi pro duobus. Primũ ꝙ ceſſet iſte flu-
xus ſanguinis. ſcd̄m ꝙ ceſſet iſte gladius
⁊ iſte ſagitte. Et dicit ſic. Legem poſui hie
remie. xviij. Si pn̄iam egerit gens illa a
malo ſuo quod locutus ſum aduerſus eã
agam et ego penitentiã ſup malo qđ co-
gitaui vt facerẽ ei. Iſtã regulã replicat ꝯ
nos xp̄s ſic. Vos vultis vt ligem plagã: ⁊
ceſſet fluxus ſanguinis: ⁊ vos non vultis
ligare plagã: nec abſtinere a fluxu ſangui
nis: quẽ quotidie facitis ꝑ homicidia: ꝑ
plagas ⁊ vulnera. Vos eſtis illa mulier q̄
patitur fluxũ ſanguinis. de qua Matth.
ix. Mar. v. ⁊ Luc. viij. et nõ ceſſatis: nec li
gatis plagam. Vuln⁹ et liuor et plaga tu
mens nõ eſt circũligata ⁊c. Eſaie. j. Quo-
modo ergo vultis ꝙ ego ceſſem ab iſta ſa
gitta: ⁊ ꝙ ligem plagã: ⁊ ꝙ ceſſem ab iſto
fluxu ſanguinis? Certe nõ faciã. et iõ cũ
multiplicaueritis orationẽ: non exaudiã
vos. quia man⁹ vr̄e plene ſanguine. ſunt
Eſaie. j. Sed paratus ſum ſeruare legem
ſi penitentiã egerit' ⁊c. Scd̄o vos ſuppli
catis vt ceſſem a gladio ⁊ ſagittis ire mee
et indignationis: ⁊ vos nõ vultis ceſſare
a gladio ſagitte detractionis et diffama-
tionis. Vos eſtis illi de qb⁹ pſalmiſta pſ̄
lvj. Filij hoĩm dentes eoꝝ arma et ſagit-
te: et lingua eorũ gladius acut⁹. et pſ̄. xiij
Quorum os maledictione ⁊ amaritudine
plenũ eſt: veloces pedes eoꝝ ad effunden
dum ſanguinẽ. Hic de ferico non nominã
do. hic de iſtis ſagittis diffamationis. et
iõ venit mortalitas in paruulis veſtris ⁊
filijs veſtris. et ſic implet illud. Sagitte
paruuloꝝ facte ſunt plage eoꝝ: ⁊ infirma
te ſunt ꝯ eos lingue eoꝝ. pſ̄. lxiij.
¶ Sed replicatis recurrẽdo ad dei mĩaꝫ C
et dicendo illud Eſa. lxiiij. Oĩa deſidera-
bilia nr̄a verſa ſunt in ruinas. Nunquid
antiqui de qbus Boetius. ij. de cõſolatio
ne metro. v. Vtinã modo noſtra redirent
In mores tẽpora priſcos. Oĩa iſta ſunt ĩ
ruinã: iudicabis dicens. in nationibus:
implebit ruinas. pſ̄. cix. Nunqd igit' ſup
his continebis te dñe ⁊c. quaſi dicat nõ.
quaſi pſalmiſta facit queſtionẽ dicẽs. pſ̄.
lxxvj. Nunqd obliuiſcetur miſereri deus:
aut ꝯtinebit in ira ſua mĩas ſuas? et Aba
chuc ad hanc queſtionem reſpondet ĩ ca.
iij. ꝙ non obliuiſcetur dicens. Cũ iratus
fueris mĩe recordaberis. Sed ad hoc re-
ſpondet xp̄s per regulã poſitam Iaco. ij.
Iudicium ſine mĩa fiet illi qui non facit
mĩam. Hic modo in mũdo nulla mĩa: nec
in principe: nec in rege: nec in iudice: nec
in iurato: nec in cõſiliario: nec in patre et
filio: nec in amico ⁊ ꝓximo. Hic ꝙ modo
tot⁹ mũdus ẽ filia gomer filie debelaim:
de qua ſcribitur Oſee in. c. j. ꝙ nomẽ ei⁹
fuit abſqꝫ miſericordia. Nos igit' qui ſu-
mus abſqꝫ mĩa: non poſſumus orare

dei mīam/ſupplicādo ꝓ mīa: oportet igi/
tur ꝙ ad dei mīam ꝓ nobis ſupplicet ec/
cleſia: que exaudiri digna eſt: q: ſpōſa xp̄i
eſt: et pro qua xp̄s mortuus eſt: et oſtēden
do ad nos maternū affectū: dicit xp̄o ſup/
plicando pro ceſſatione iſtius plage ⁊ pe/
ſtilentie. Nūc contine dñe cum ſara vxore
tobie. Tobie in. c. iij. Nūc dñe memor eſto
mei: et ne vindictā ſumas de pctīs meis:
neqꝫ reminiſcaris delicta mea vel parētū
meoꝝ ⁊c̄. Patet igitur ꝙ ſupplicatur xp̄o
contra iſtā plagā in themate: q: eſt multū
nociua: et ſibi dicitur. Nunc contine.

Secunda pars.

¶ Secundo formatur
ſupplicatio xp̄o contra iſtam plagā: quia
eſt magni timoris incuſſiua: ⁊ iō ſibi dici
tur. contine manū tuam. Videmus ad lit
terā ꝙ qñ medicus dat infirmo medicinā
acutam: rogat infirmus vt eam temperet
aliqua dulcedine: ne nimis grauet̄ in reci
piendo: q: frequēter acuitas medicine oc
cidit infirmū. Pene ſunt medicine in. ij.
ethi. modo iſte pene et medicine ſunt acu
te ⁊ graues: q: ſagitte potentis acute cum
carbonibus deſolatorijs. ps̄. cxix. et intā/
tum acute et graues: ꝙ non ſolū morien/
tes occidunt: ſed viuentibus incutiunt ti
morem mortis et pauorem. Iſte timor et
pauor videtur figuratus in lib. j. Reg. in
c. v. vbi habetur ꝙ philiſtijm tulerūt arcā
dei: et intulerunt eam in templū dagon: ⁊
ſtatuerunt iuxta dagon: qđ erat idolū eo/
rū: et percuſſit eos magna mortalitate in
tantū ꝙ dicit textus: ꝙ fiebat pauor mor
tis in ſingulis vrbibus: et grauiſſima erat
valde manus dñi. Philiſtijm interpretat̄
ruina: et ſignificat totū mundū: qui cadit
in duplici ruina. ſ. honoris et timoris dei.
q: modo in mundo nec deus timetur: nec
amatur. Malach. in. c. j. conquerit̄ deus
dicēs. Si ego ſum pr̄: vbi eſt honor me⁹?
et ſi dñs ego ſum: vbi eſt timor meus? Ali
qui dicūt deū non eſſe: vt inſipiens iuxta
illud pſalmiſte ps̄. lij. Dixit inſipiēs ī cor/
de ſuo nō eſt deus. Alij dicunt deum eſſe:
ſed cecum eſſe: et ſurdum eſſe: et ꝙ nō au/
dit paupes: nec viduas: nec oppreſſos cla
mantes ad eū. Cōtra iſtos clamat ad deū
ps̄. xciij. dicēs. Vſqꝫquo peccatores dñe:
vſqꝫquo peccatores gloriabunt̄? Effabun
tur et loquentur iniquitatē; loquētur oēs
qui operātur iniuſticiam? Populū tuum
dñe humiliauerunt: ⁊ hereditatem tuam
vexauerunt. Viduam et aduenam interfe
cerunt: et pupillos occiderunt. Et dixerūt
nō videbit dñs: nec intelliget deus iacob.
Intelligite inſipientes in populo: ⁊ ſtulti
aliqñ ſapite. Qui plantauit aurē ⁊c̄. Arca
dei iſrael eſt cor humanū: q: in eo reponi
debēt ſecreta dei et precioſa ac conſeruari
ſicut in arca. vnde Luc. viij. Vobis datū
eſt noſſe myſterium regni dei. Et ad lr̄am
in arca dei iſrael cōſeruabantur tria. Pri/
mo vrna aurea habēs māna: virga aaron:
tabule moyſi vbi precepta erāt ſcripta di/
gito dei. Sic in corde noſtro debet conſer
uari māna incorrupte dilectionis: virga
penitētialis correctionis ⁊ afflictionis: ⁊
precepta diuine inſtructionis. Sed quid
faciūt modo hoīes mundi? ſicut philiſtei
ponunt arcā dñi dei iſrael. i. cor ſuū iuxta
dagon qui interpretatur piſcis iniqu⁹: q:
omnes declinant ad iniquitates et mali/
cias et baraterias. et implet̄ illud Mat.
xxiiij. Superabundabit iniquitas: ⁊ refri
geſcet charitas multoꝝ. et ideo cōtra nos
grauiſſima eſt man⁹ dñi: et pauor mortis
eſt in ſingulis vrbibus vbiqꝫ et in quali/
bet vrbe moriūtur. ⁊ in valētia/barchino
na/ceſarauguſta/et in caſtella. Et cā eſt:
q: ponimus arcam dñi iuxta dagon. i. cor
da nr̄a/iuxta iniquitates et malicias: pro
pter qđ ſupplicat eccleſia ꝙ tēperet ⁊ dul
ceſcat iſtam penam ⁊ medicinam: quia eſt
magni timoris incuſſiua. Quis non time
bit cum audiat et videat mortalitates tā
frequentes: tam cōtinuas: ⁊ in tot locis/
et tam generales. ꝓpter qđ ſupplicat xp̄o
dicens. Contine manū tuam. aperi eā ad
mīam. nō claudas ad feriendum. q: ape/
riente te manum tuā: oīa implebūtur bo/
nitate. ſcribitur in ps̄. ciij.

Tertia pars.

¶ Dixi tertio ⁊ vltimo ꝙ
formatur ſupplicatio xp̄o per eccleſiā con
tra iſtam plagā: q: eſt ſuper miſeram ple/
bem importabilis oneris inductiua: ⁊ iō
dicit. ſufficit. Videmus ad litterā ꝙ quan
do nauis eſt in portu: et debet nauigare:
patronus bene ſuſtinet ꝙ nauis oneret̄:
ſꝫ qñ ſatis habet de onere: pre timore ſub
merſionis dicit. ſufficit. Quilibet noſtrū
nauis eſt ad paradiſum nauigās; ſed tātū

poſſet onerari tribulationibus ⁊ paſſioni
bus in hoc mari magno huius mundi: qr
ſumus de ligno fragili: immo de luto vili:
ꝙ frangeremur per impatientiam. Sic fe
cit helias cū perſequeretur durius et gra-
uiſſime per iezabel: fugit ⁊ dixit. Sufficit
mihi dn̄e: tolle animā meā. neqꝫ enim me
lior ſum ꝙ pr̄es mei. iij. Reg. xix. O quot
ſunt hoīes fragiles infirmi: qui dū leui tri
bulatione affliguntur: ſtatim murmurāt:
et impatientie verba et blaſphemias pro
ferunt contra deū: quanto magis pro gra
ui et tam dura tribulatione ſicut iſta: mul
ti frangerentur per impatientiam et blaſ-
phemiam. orat igitur eccleſia pro ceſſatio
ne iſtius plage: et dicit. ſufficit. Et nos cū
adiutorio ⁊ meritis eccleſie xp̄m oremus:
et deuote ei ſupplicemus dicendo cū bea
to philippo Joh. xiiij. Dn̄e oſtēde nobis
patrem. i. paternitatem/et ſufficit nobis.
quaſi ꝙ velimus dicere: eccleſia ſpōſa tua
ſupplicādo pro nobis: oſtēdit ad nos ma
ternitatem: et tu oſtēde nobis paternita-
tem: et ſufficit nobis. Nam dicit Greg. ſu
per Ezechie. homel. j. Plerūqꝫ paruulo fi
lio delinquēti iraſcit pater: increpat: ver-
berat. ſed hunc ſi in precipitium ire cōſpe
xerit: ne in mortis periculum ruat: manū
tendit et retinet: et quem ſic iratus verbe
rauerat: ac ſi non diligeret: ſic diligēdo re
tinet ac ſi iratus nō verberaſſet. Suppli-
cat igitur eccleſia pro ceſſatione iſtius pe
ſtis propter tria. ſcilꝫ

Primo quia per longum tempus fuit cō-
tinua: ideo dicit. Nunc contine.

Secundo quia eſt crudelis ⁊ valde dura:
ideo dicit. contine manum tuam.

Tertio quia eſt multum amara: ideo dicit
ſufficit.

Propter hec tria dicit eccleſia chriſto ſup
plicādo. ſufficit. nunc contine manū tuā.

¶ Sed dixi in principio ꝙ iſtud verbū fu
it dictum michaeli angelo percutiēti. Dic
hiſtoriā de numeratione populi a dauid.
Trium tibi datur optio: elige vnum quod
volueris ex his vt faciā tibi. Aut ſeptē an
nis veniet tibi fames: aut tribus menſibꝰ
fugies aduerſarios tuos: aut tribus die-
bus erit peſtilentia in terra tua. O miſeri
nobis non datur iſta optio: ſed totum ha
bemus. Finaliter dauid elegit peſtilenti-
am. ⁊ habetur in tex. ꝙ in iſtis tribus die
bus mortui ſunt de populo. lxx. milia vi-
rorū. Poteſtis inſuper cogitare quot mu-
lieres et paruuli mortui ſunt cum iſtis: qr
in numero illi non ponunt cōiter in lege.
et ſequitur. ꝙ cum extēdiſſet manum ſuā
angelus dn̄i ſuper hieruſalem vt diſperde
ret eam: dixit dn̄s angelo. ſufficit ⁊c. Iſte
angelꝰ ſm doctores/erat michael. ipſe eſt
enim executor diuine iuſticie. ⁊ ſm docto
res/ipſe intulit plagas egyptijs. Deꝰ ali-
quādo punit per bonos angelos: aliquā-
do per malos. nec eſt inſtantia niſi de illo
verbo pſalmiſte pſ. lxxvij. Immiſſiones p
angelos malos. qđ nō intelligitur quan-
tū ad ſuppoſitū: ſed quantum ad effectū.
Item hodie eſt feſtū michaelis ꝓpter hāc
cauſam: qr cū beatus Greg. papa propter
peſtem in ciuitate romana letanias maio
res inſtituiſſet: vidit ſuper caſtrū (quod
olim dicebat adriani moles) angelū dn̄i.
ſcꝫ michaelē: qui gladium cruentatū ter-
gebat: et in vaginam mittebat. vnde ſan-
ctus Gregorius intelligens preces a dn̄o
exauditas: eccleſiā in honorē angeloꝝ ibi
dem cōſtruxit: et vſqꝫ nunc caſtrum ſancti
angeli noīatur. Et ſic placeat altiſſimo ꝙ
ſic modo precepto dn̄i michael archange-
lus gladium diuine ſententie a ſanguine
mortalitatis tergat: ⁊ in vaginā reponat:
pro quo eū rogamus in themate dicētes
Sufficit: nunc contine manum tuam ⁊c.
Explicit ſermo. Deo gratias.

¶ Collatio coram epiſcopo.

Reuerendiſſime dn̄e/in xp̄o pater/et domi-
ne antiſtes egregie/por cō
uentus predicatorū huius
vniuerſitatis honorabilis
ville alcarij cum ſuorum cetu ſubditorum
corde deuoto et ſupplici ad veſtram acce-
dit dominationem ad tria.

Primo ad exhibendum obſequium reue-
rentiale.

Secūdo ad offerēdum munus quoddam
ſpirituale.

Tertio ad recommendandum collegium
filiale.

Prima pars.

¶ Pro expeditione bre-
uiloqua primi occurrit mihi verbū xp̄i di
cētis. Ego ſum paſtor bonus: et cognoſco
oues meas. Joh. in. c. x. ⁊ in euāgelio cur

renti ſm dñicā/reperitur exaratū:in qui/
bus verbis tria contēplor cognotata:que
veſtre nō immerito congruūt dominatio
ni:propter que debet ab omnibus humi/
liter revereri.
Primo ꝑpter gradus dignitatē: qꝛ pmit
tit.ego ſum.in pma parte thematis.
Scđo ꝑpter ſtatus ſanctitatē: qꝛ ſubiun
git.paſtor bon⁹.in ſcđa pte thematis.
Tertio propter vultus claritatem:qꝛ ſub/
infert.et cognoſco oues meas. in tertia
parte thematis.
Gradus dignitas eſt pmitiua:ideo dicit.
ego ſum.in prima parte thematis.
Status ſanctitas eſt pfectiua: iō ſequit.
paſtor bonus.in ſcđa parte thematis.
Vultus claritas eſt diſcretiua : ideo ſub/
infertur.et cognoſco oues meas.in ter/
tia parte thematis.
¶ Dico primo ꝙ veſtra reuerēdiſſima do/
minatio meret digne revereri ꝑpter gra/
dus dignitatē:que dignitas eſt pmitiua:
cū de ſe profert.Ego ſum.in prima thema
tis parte.Ego em̄ ſm rudimēta grāmati/
calia/eſt ꝓnomē prime pſone ⁊ primitiue
ſpeciei:et p ꝯñs dicit dignitatē ⁊ primita
tem.vñ ⁊ phs.ſ.poſterioꝝ prima pncipia
vocat dignitates.Sicut em̄ primatum et
dignitatē obtinet lux ſup corpora ſimpli/
cia.ignis ſuper elementa.aurū ſup metal
la.ſol ſuper planetas.carbūculus ſup la/
pides.cedrus ſuper arbores:ita dignitas
prelatoꝝ ſuper cūctas alias primitates ⁊
gradus honorabiles.vñ ad iſtud propoſi
tū in decretis diſt.xcvj.ca.duo ſunt. Duo
ſunt quippe imperator auguſte qb⁹ prin/
cipaliter hic mūdus regit.ſ. autoritas ſa
cra pontificū:⁊ regalis poteſtas.in qbus
tāto grauius eſt pōdus ſacerdotū: quāto
etiā ꝓ ipſis regibus hoīm in diuino ſunt
reddituri examine rationē. et ſequit ex di
ctis Ambro. Aurū non tam eſt precioſius
plūbo : ꝙ regia dignitate altior eſt ſacer/
dotalis ordo.honor enim ⁊ ſublimitas ſa
cerdotalis nullis poterit cōparationibus
adequari. Si em̄ regū fulgori cōpares et
principū diademati:lōge erit inferius:ꝙ
ſi plūbi metallū ad auri fulgorē cōpares.
quippe cū videas regū colla et principū/
genib⁹ ſubmitti ſacerdotū:⁊ oſculata ſuo
rū dextra orationib⁹eoꝝ credāt ſe excōica
ri vel muniri.hec ibi.Quia ergo dignitas
prelatoꝝ ſup alias dignitates hꝫ primita
tē:iō pōt dicere de ſe illud qđ ſcribit Ecci
xxiiij.Ego ex ore altiſſimi ꝓdij primogeni
ta ante oēm creaturam. hoc eſt ante oēm
aliā dignitatē. Qꝛ ergo dignitas regalis
eſt honorāda teſte principe apl'oꝝ.ſ.Pet.
ij.Deū timete:regē honorificate.a fortio/
ri ḡ dignitas pōtificalis tanꝙ dignior et
prior ⁊ melior eſt adoranda et reuerenda:
quam in vobis reuerēter veneramur dicē
tes. Sic honorabitur quēcūqꝫ rex.ſ.cele/
ſtis/voluerit honorare. Veſter in cap.vj.
Et hoc de primo.
¶ Dixi ſcđo ꝙ vr̄a metuendiſſima dñatio
meret digne revereri ꝑpter ſtatus ſctita/
tē:q̄ ſctitas eſt pfectiua: cū de eadē ſubiū
git in themate.Paſtor bon⁹.Status pa/
ſtoralis eſt ſtat⁹pfectionis ſctūs ⁊ bon⁹:q̄
cōſiſtit ī charitate ſm apl'm(⁊ ſanctū do
ctorē.ij.ij.)Coloſ.iij.Sup oīa charitatē
habete:qđ eſt vinculū pfectionis.Ad quē
ſtatū ſm ſctm̄ doctorē.ij.ij.q.clxxxiiij.ar.
vj. in corpore/reqritur obligatio ꝑpetua
ad ea q̄ ſunt pfectionis cū aliqua ſolenni
tate.quoꝝ vtrunqꝫ cōpetit epis ⁊ plātis.
Epi em̄ obligāt ſe ad ea q̄ ſunt pfectionis
paſtorale aſſumētes officiū: ad qđ ptinet
vt aīam ſuā ponat paſtor ꝓ ouib⁹ ſuis:ſi
cut dr̄ Joh.x. ex quo depēdet bonitas pa
ſtoris teſtimonio xpī ieſu.Adhibetur eti/
am quedā ſolēnitas conſecrationis ſimul
cū ꝓfeſſione predicta: ſm illud.ij.Timo.
ſ.Reſuſcites grām dei:q̄ eſt in te p impo/
ſitionē manuū mearū.qđ glo. exponit de
grā epalí.vt Diony.dicit.c.v.eccleſiaſtice
hierarchie/ꝙ ſummus ſacerdos.i.eps in
ſua ordinatiōe hꝫ eloquioꝝ ſup caput ſan
ctiſſimā ſuperpoſitionem. vt ſignificet ꝙ
eſt participatiu⁹ ītegre toti⁹ hierarchice
virtutis.⁊ ꝙ ipe nō ſolū ſit illuminat⁹ oī
bus que ptinēt ad ſanctas elocutiones ⁊
actiones:ſꝫ ꝙ etiā hoc alijs tradat.Quia
ergo plati ſunt in ſtatu pfectionis: q̄ ē ſta
tus ſctītatis ex deo etiā ſi ſint mali:debēt
honorari inquātū gerūt pſonā dei ⁊ cōita
tis cui preficiunt.ideo in eis de⁹ ⁊ cōitas
honorat. Et ſi mali plati ſunt honorādi:
a fortiori boni honorādi ſunt et reuerēdi.
Inquit em̄ apl's.ſ.Timo.v.Qui bene pre
ſunt preſbyteri: duplici honore digni ha/
beant. Honore inquit duplici.vno qꝛ pre
ſunt:et hic refert ad ſtatū.altero v̄o qꝛ bñ
preſunt:⁊ hic refert ad ꝓpriā virtutē.Qꝛ
etiā vr̄a metuendiſſima dñatio ⁊ preeſt: ⁊

bene preeſt: honore duplici/et gemina reuerētia eſt adorāda. Hinc eſt ergo ꝙ propter ſtatus ſctītatē: ꝛ ꝓpter operis ꝓbitatē veſtrā in preſenti veneramur maieſtatē: imprecātes vt ei ſit honor ꝛ imperiū ſempiternū. j. Timo. in. c. vj. Et hoc de ſcdo.

¶ Dico tertio ꝙ veſtra metuēdiſſima dñatio meret digne revereri ꝓpter vult⁹ claritatē: q̄ eſt diſcretiua: cū ſequitur. Cognoſco oues meas. in tertia thematis parte. Vultus em̄ eſt nobilior pars capitis: vbi ſenſus tāꝙ in fonte ꝑncipaliter vigēt: ex quorū cognitione intellectiua orit cognitio ſm pħm: que q̄dē cognitio illuſtrat ꝛ perficit ꝑ ſciētie donū: qua ſplendere debēt prelati: ita vt noticiā habeāt noui ac veteris teſtamēti: q̄ in cornib⁹ mitralis ornatus optime deſignat: vt per hāc vultū ſui pecoris diligēter agnoſcāt: ſuoſqꝫ greges cōſiderēt: vt eis precipitur Prouerb. xxvij. cū ait. Diligēter agnoſce vultū pecoris tui. Hac virtute. ſ. ſapiētie ꝛ cognitionis/prelatus reddit honore dign⁹: vt inquit ſapiēs Eccli. xxxvij. Vir ſapiēs plebē ſuā erudit: ꝛ fructus ſenſus illius fideles ſunt. et ſequit paulopoſt. Sapiens in populo hereditabit honorē: ꝛ nomē illi⁹ erit viuēs in eternū. Quia venerādiſſime pater cōſtat vos eſſe nō ſolū ſcientē: ſed etiā ſapiētē: et dono ꝑclare ſciētie relucētem: que habētē reddit virtuoſum: ꝛ ꝑ ꝯñs honore dignū. qꝛ honor eſt ꝑmiū virtutis. in iiij. Ethi. Hinc eſt ꝙ cū pplo hui⁹ honorabilis vniuerſitatis ad veſtrā paternitatē clamam⁹ dicentes. Tu glīa hierlm: tu leticia iſrael: tu honorificētia populi nr̄i. Judith in. c. xv. Et hoc de tertio: et ꝑ ꝯñs de primo principali: vbi dixi ꝙ prior accedit ad veſtrā paternitatē ad exhibēdum obſequium reuerentiale.

Secunda pars.

¶ Sed dixi ſecūdo principaliter

ꝙ prior cōuentus ꝛc. accedit ad offerendū mun⁹ q̄ddā ſpūale. Scriptū eſt em̄ Exo. xxiij. ꝛ. xxxiiij. ꝛ Eccli. xxxv. Nō apparebit q̄s ante cōſpectū dñi vacu⁹. Hinc eſt ꝙ prior cū ſuis fratrib⁹ tāꝙ pauperes in peculio: quib⁹ nō eſt argētū: nec aurū: offerunt vr̄e do. ſacrificia q̄ offerent ſingulis ferijs tertijs de btō dñico pr̄e noſtro ꝑ annū: cuius meritis ꝛ precibus ieſus xp̄s nos iūgat celi ciuibus. Amen.

Tertia pars.

¶ Dixi tertio ꝙ prior accedit

ꝛc. ad recōmendādū collegiū filiale. Nos reuerēdiſſime pr̄/ſumm⁹ filij (lꝫ indigni) btī dñici. habem⁹ patrē in celis: cui nos iugiter cōmēdamus di. Pie pr̄ dñice tuoꝝ memor operū ꝛc. Habem⁹ vos pr̄eꝫ in terris ꝛ iure nois ꝛ amoris. eſtis enim dñicus q̄ſi dñi cuſtos. cuſtodiat ḡ vr̄a do. ſuos filios ſub vmbra alarū ſuarū ꝓtegēdo amore paternali hic per gratiam: ꝛ in futuro per gloriam. Amen.

¶ Collatio coram rege.

Illuſtris princeps: magnifice dñe: ac ſuictiſſime rex: teſte btō Hiero. ī q̄dā epl̄a. Vbi honor nō ē: ibi ꝯtēpt⁹: vbi aūt cōtēpt⁹: ibi frequēter iiuria: vbi ṽo iniuria: ibi ꝛ idignatio: vbi idignatio: ibi q̄es nulla: ibi mēs a ꝓpoſito ſepe reijcit. hec ille. Hinc ē ſereniſſime ꝑnceps/ꝙ vr̄i fideles et ſubditi ꝑor ꝛ fratres ꝯuēt⁹ ꝑdicatoꝝ alcanicij: ne regiā maieſtatē videant ꝯtēnere: ex q̄ ipa poſſet merito indignari ꝑ exoluēdo debito honoris ꝛ reuerētie: ad eādē accedim⁹ flexis genib⁹ perorādo ꝛ dicēdo cū Neemia ꝓpheta. Rex in eternū viue. Neemie in. c. ij. originalr̄ ṽbū ſcribit ꝑ meſumptū. ī q̄ ṽbo ſereniſſime rex ac magnifice ꝑnceps/nos tāꝙ fideles ſubditi lōgitudinē dierū veſtre maieſtatis peroptantes: duo facimus.

Primo confitemur veſtram excellentiam ꝛ altam dignitatē cum dicimus. Rex. in prima parte thematis.

Scdo imprecamur veſtrā permanentiā ꝛ perpetuitatē: cū ſubiūgimus. in eternū viue. in thematis ſecunda parte.

Excellēs dignitas merito dꝫ honorari: qꝛ rex: in prima parte thematis. Deū timete: regē honorificate. j. Pet. in. ij. c.

Permanēs ꝑpetuitas dꝫ etiā deſiderari. ī eternū viue. ī themat ꝑte ſcda. Plaudētes man⁹ dixerūt. Viuat rex. iiij. Reg. xj.

Prima pars.

¶ Dixi ꝑmo ꝙ in verbis

themat ꝑaſſumpti/nos tāꝙ fideles ſubditi ꝯfitemur vr̄am excellētiā/ꝛ magnā dignitatē: q̄ meret honorari: cū dicim⁹. rex. in ꝑma parte thematis. Sereniſſime ꝑnceps/ꝙꝙ regie dignitati plib⁹ ex cauſis

debetur honor ⁊ reuerētia: vnā tamen in
preſenti intendo deducere ꝓpter quā me
remini ab oībus reuereri: quā fundo ī di-
cto philoſophi in. v. ethicoꝝ. c. vij. vbi ſic
inquit. Quilibet tenet dare ei mercedem
qui pro ſe laborat: ſed pīceps laborat ꝓ
tota multitudine: igit dāda eſt ei merces
ab illa. Hec merces eſt reuerētia ⁊ honor:
quē tenētur de iure et ratione impēdere:
qđ ſi non fieret: eſſet durū ⁊ intolerabile.
Graue quippe nimis eſt vt fructu labo-
ris ſui fraudet induſtrius: et malorū om
nium ꝓbatur exordium: vt inde quis co-
gatur detrimenta ſuſcipe: vñ credebat au
xilia prouenire. Ideo tribuēda eſt iuſtis
cōpēſatio meritoꝝ: qꝛ exprobrata militia
credit: ſi irremunerata tranſit. athletam
populis palma deſignat eſſe victorē: ſu-
dores bellicos ticta corona teſtat. verba
ſunt Caſſiodori lib. v. variarū epl'arum.
Conſtat autē inuictiſſime princeps: et oī-
bus clare liquet: veſtrā regiam maieſtatē
ꝓpter gloriā et honorē corone regni ara-
gonū tam in mari: ꝙ̄ in terra: ī neapoli: ⁊
caſtella magnos ⁊ varios pertuliſſe labo
res etiā giganteis humeris formidādos:
vt iam merito in laboribꝰ audaciſſimo mi
liti herculi valeat comparari: qui. xij. ma
gnos et terribiles pertulit labores: de q̄
ſic inquit Boetiꝰ. iiij. de cōſol. metro. vij.
Herculem duri celebrāt labores: Ille cen
tauros domuit ſuperbos: Abſtulit ſeuo
ſpoliū leoni: Fixit et certis volucres ſagit
tis ⁊c. Quia ergo veſtra regia maieſtas
tam duros ꝓ republica pertulit labores
in premiū eſt ab oībus ſubditis adorāda
laudāda ⁊ manifeſtāda: exēplo ioab: qui
volēs honorē regis dauid ampliare: no-
luit capere vrbē: ne honor victorie ſuo no
mini aſcriberet. ij. Reg. xij. exēplo illius
eximij militis enee: qui volens honorare
laudare ⁊ manifeſtare vel magnificare re
gem ſuū: ſicut recitat virgiliꝰ lib. j. eneiđ.
recitans ꝟba militis ait. Rex erat eneas
nobis: quo iuſtior alter Nec pietate fuit.
nec bello maior et armis. Quia ergo ho-
nor et reuerētia regie maieſtati impēden
da/eſt premiū et merces laboris. Ut em̄
dicit apl'us. j. ad Timothe. v. c. loquēs de
prelatis q̄ ſunt honorādi. Qui bñ p̄ſunt
preſ byteri duplici honore digni habean
tur maxime qui laborāt in verbo ⁊ doctri
na. Hinc eſt ꝙ iure debiti ad eā offerendā

obligamur iuxta dictū eiuſdē apoſtoli lo
quētis de principibus ⁊ regibus ⁊ dicen
tis. Reddite oībus debita: cui tributū tri
butum: cui vectigal vectigal: cui timorē
timorē: cui honorē honorem. Roma. xiij.
Hunc ergo honorē ⁊ reuerentiā prout de
bito fidelitatis tenemur: flexis genibus
exhibētes ſubiectionē noſtrā fidelem ꝓfi
temur: dicētes. Rex nr̄ eris: ⁊ ſubijciemur
ditioni tue. Geñ. xxxvij. Et hec de p̄mo.

Secunda pars.

¶ Dixi ſecūdo ꝙ in ver-
bis premiſſis imprecamur veſtrā perma-
nentiā ⁊ perpetuitatē: que merito eſt op
tanda: cum dicit. in eternum viue in ſecū
da themat parte. Uita regis ſereniſſime
pīceps ab oībus ſubditis eſt exoptāda:
Cuius ratio eſt. quēadmodū em̄ videmꝰ
ꝙ in corpore naturali mēbra ſingula de
appetitu quodā nature/capitis conſerua
tionē et vitā optant: et ideo qꝛ caput mē
bris oībus eſt ſuperpoſitū: ⁊ eſt omnium
regitiuū: et in ſublime erectum: ⁊ ſenſibꝰ
omnibus dotatum: ⁊ ſingulari venuſtate
effigiatū. ſm em̄ ꝙ dicit Ambroſiꝰ hexa-
meron. vj. cap̄. vlti. Caput (inq̇t) ſup re-
liquos artus noſtri corporis cernimꝰ emi
nere: preſtātiſſimūq; oīm tanꝙ̄ ſupra ele-
menta celū: tanꝙ̄ arcem inter reliqua. vr
bis menia. In hac arce regalē quandam
dicimus habitare ſapientiā. ſcribitur em̄
Eccl's. ij. Oculi ſapientis in capite eius.
Hanc eſſe ceteris tutiorem: ex illa oībus
mēbris vigorem ꝓuidentiamq; deferri.
Quid em̄ validitas lacertoꝝ: quid veloci
tas pedum: niſi capitis velut pīcipis ſui
īperialis adminiculet poteſtas. ex hoc vt
ait ibidem: aut deſtituūtur vniuerſa: aut
oīa fulciūtur. hec ille. Ex hoc ergo ꝙ om-
nia membra a capite reguntur: iđ omnia
tanꝙ̄ principi obtēperant. et deſeruiunt
et per conſequens eius permanentiam ⁊
vitā deſiderāt. Sic in propoſito reſpubli-
ca ſm plutarchū eſt corpꝰ quoddā qđ di
uini muner bñficio animatur: ⁊ ſumme
equitatis agit nutu: et regit quodā mo-
deramine rōnis. In hoc corpe politico re
gni aragoni vos ſereniſſime p̄nceps eſtis
caput. Dicit em̄ Hugo de ſacramēt li. v.
par. ij. ⁊. c. viij. Terrena ptās caput hab
regem: ſpiritualis ſummum pōtificem: et
ideo de vobis poteſt intelligi illud qđ ſcri

bitur.j.Regū.xv. Cum eſſes paruulus in oculis tuis: caput in tribubus factus es. Uobis ergo sereniſſime princeps/ oīa mēbra reipublice tanq̄ capiti debēt ancillari.quod nobis Ambro.vbi.ſ. exemplo demonſtrat dicens. Uideas enim imperatori ſuo ſingula membra gratuito ſtipendio militare. alia poſcunt:alia defendūt:alia vel miniſterium ſuum exhibent:parent vt principi:ancillātur vt deo.hec ille. Sicut ergo membra reipublice tenētur ſuo capiti deſeruire:ſic tenentur eius vitā glorioſam exoptare:cum ex vita principis:ſalus dependeat populi. Rex ſapiens ſtabilimētū populi. Sap.in.c.vj. Nos ergo qui ſumus membra huius corporis politici: vitam capitis peroptamus:ex quo depēdet ſalus noſtra. Hinc eſt φ dicimus in secūda parte thematis.in eternū viue.Ex quo noſtrū thema poteſt redargui nō immerito:cum hoīs corruptibilis optemus eternitatem:quod nature repugnat et diuine iuſticie et equitati.Ad quod poteſt reſpōderi φ in themate optamus dn̄i noſtri regis vite ſpiritualis perpetuitatem hic per gratiam:per quam anima viuit: et in futuro per gloriā: Aliter dicendū φ q̄q̄ homo ſit mortalis et corruptibilis per naturā in diffinitione enim hoīs ponitur mortale. habuit tamen homo in ſtatu innocētie immortalitatem:quia poterat nō mori. Huius mortalitatis ⁊ ppetue vite erat duplex cā.vna abintra:alia abextra.Cauſa abintra fuit ordinatio anime ad corp⁹: que manebat q̄diu anima non ſeparabatur a ſua vita.ſcȝ deo. que quidem ordinatio ſm doctores/vocatur iuſticia originalis.pſ̄.xxix. Ira.i.mors/in indignatione: et vita in volūtate eius. Cauſa abextra lignum vite fuit: quod naturaliter hūc habuit effectū: vt qui ex eius fructu comederet:corpus eius ī ſtabili ſanitate firmaretur:nec vlla infirmitate per etatem in deterius laberetur. Hanc ergo immortalitatem:et vite corporalis perpetuitatem per peccatum perdidit primus homo per etatem:et ideo poſt peccatum dixit deus. Ecce adā quaſi vnus ex nobis fact⁹ eſt ſciēs bonum et malum. Nūc ergo ne forte mittat manū ſuam et ſumat etiā de ligno vite et comedat:⁊ viuat in eternū.ideo eiecit eum de paradiſo. Et ex hoc oēs hoīes perdiderūt corporalis vite perpetuitatē, et ideo propheta dauid loquens de ſtatu nature lapſe dixit in pſ̄.lxxxviij. Quis eſt homo qui viuet: ⁊ non videbit mortem: eruet aīam ſuā de manu inferi: q̄ſi dicat nullus. Quia ergo vita veſtra sereniſſime princeps/non pōt eſſe eterna: nec perpetua:dixit em̄ Job. Homo natus de muliere breui viuēs tēpore. Job.xiiij.et qȝ eternum ſepe in ſacra ſcriptura non p perpetuo:ſed pro magno tēpore ſumit:vt ī pluribus locis ptȝ: hinc eſt φ in nr̄o themate longitudinē dierum veſtre regie maieſtati optamus:vt de nobis tandē verificetur qđ ſcribitur.ij.paralip.xxiij. Imprecati ſunt.ſcȝ fratres p̄dicatores:atq̄ʒ dixerūt. Uiuat rex Alfonſus. magno ſcȝ tpe. Ut ergo sereniſſime princeps/noſtrū iuſtum deſideriū compleat: et veſtra regia maieſtas magno tēpore et pſpere viuat: quia ergo ſcriptū eſt Exo. xxiij.et. xxxiiij. ⁊ Eccl̄i.xxxv. Nō apparebit quis in conſpectu dn̄i vacuus. ideo in ſubſidiū et adiutoriū conſeruationis vite veſtre/offerimus vobis non aurū: nec argentū:qȝ nō eſt nobis:ſed vnguēta quedā ſpiritualia: que interdū preſeruant a morte: ⁊ vitam cōſeruant. ⁊ iſta vnguenta ſunt or̄ones. Et quia vr̄a regia maieſtas afficitur deuotione ad patrē noſtrum beatū Dominicū ideo offerimus vobis oēs miſſas que de beato dn̄ico pr̄e noſtro ſingulis tertijs ferijs celebrabūtur in cōuentu: vt tandem meritis beati dn̄ici/et precib⁹ noſtris mediātib⁹/veſtra maieſtas regia dicere poſſit cū propheta in pſ̄.cxvij. Nō moriar ſcȝ in iuuētute:ſed viuā.ſ.in ſenectam et ſenium:⁊ narrabo opa dn̄i hic per gratiā: et in futuro per gloriā. Et ſic explicit.

¶ In proceſſione pro rege veniente vel in receptione regis. Sermo.

Ece princeps vnus. Matth.ix. Reuerendi domini pceſſio hodierna facta eſt ppter tria. videlȝ Primo p ſalute et cōſeruatione regie maieſtatis.

Scđo pro negocioꝝ eius directione.

Tertio p iocūdo et optato aduētu eius.

Ideo vt deus ſua pietate/et mīa eum in ſua gr̄a et ſanitate conſeruet: a periculis liberet et defendat:ſanū et incolumē huc pducat meritȝ ſanctoꝝ et or̄onib⁹ populi

ſui regni:ideo ad recõmendationē domi-
ni noſtri regis ſumpſi thema prelibatū.
Ecce princeps vn9. In pſenti ſermone dñi
nri/erunt duo articuli declarandi iuxta
duas particulas thematis prelibati. vi-
delicet.

Primus tractabit de vna magna dignita
te in qua pluribus virtutibus eſt orna-
tus. iuxta primā partē thematis: quia
princeps.

Secūdus tractabit de vno amore et cha
ritate per quā ſuo regno eſt alligatus.
iuxta ſcđam partē thematis:q2 vnus.

Quia ꝟtutibus eſt exornat9:debet hono-
rari.q2 princeps:iuxta primū.

Quia cum ſuo regno eſt ligatus:debet a-
mari:quia eſt vnus cū ſuo regno: iux-
ta ſecundū.

Modo ſic eſt:dñs noſter rex ꝟtutibus eſt
ornatus in ſua ſublimi dignitate:q2 prin
ceps iuxta primū.Cum ſuo regno eſt liga
tus per amorē et charitatē: q2 vnus cum
eo:iuxta ſecundum.concludit thema pre
aſſumptum.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ pmus

articulus tractabit de vna magna digni-
tate ⁊c.Circa hoc notādū ꝙ in ſacra ſcri-
ptura reperio q̄ttuor principatus.videlꝫ

Primus pricipatus eſt eternalis oī glo-
ria conſummatus.

Secundus principatus angelicalis ſerui
tio ordinatus.

Tertius principatus humanalis virtuti-
bus bene regulatus.

Quartus principatus infernalis om̄i tor
mentoꝝ genere pturbatus.

¶ Primus pricipatus eſt ſumm9 ⁊ diſpo
ſitus diuina iuſticia.Secūdus principa-
tus ſcꝫ angelicus eſt bon9 confirmat9 in
gratia. Tertius principat9 eſt humanus
medius fundatus in iuſticia ⁊ clementia.
Quartus principatus eſt obſtinat9 ī ma-
licia. De primo pricipatu.j.ad Timo.vj.
Rex regum ⁊ dñs dominantiū:qui ſolus
habet immortalitatē: et lucem habitat
inacceſſibilem. ⁊ Apoc. j. Qui eſt primo-
genitus mortuoꝝ:⁊ princeps regū terre.
De ſecūdo dr Daniel.x. Michael vn9 de
primis principibus ⁊c.De tertio.j.Reg.
xiij. Factus eſt dauid princeps ſuper po-
pulum iſrael.De quarto dicit Luc.xj. In
beelzebub principe demonioꝝ ⁊c.De ter-
tio ergo principatu:qui facit ad ꝓpoſitū
intēdo breuiter pertractare.In quo qui-
dem principatu dixi ꝙ princeps debꝫ vir
tutibus ornari ⁊ decorari.Et licꝫ pricepꝯ
multis virtutib9 debeat adornari: tamē
inter has debet ſpecialiter et principali-
ter tribus virtutibus predotari.

Primo debet eſſe ſapiens et intelligēs.

Scđo debet eſſe pius et clemens.

Tertio debet eſſe iuſtus et iuſticiam ma-
nutenens.

¶ Primo dico ꝙ princeps ſiue rex dꝫ ⁊c.
vñ dicit Uegetius de re militari. nullum
opꝫ magis vtilia vel plura ſcire q̄ꝫ princi
pem:cuius doctrina oībus poſſit prodeſ-
ſe ſubiectis.Unde dicit pħus.iij.politice
vij.c.Prudentia eſt propria virtus princi
pis. Talis prudentia eſt in dño noſtro re
ge.Hic que egit ad hec pertinētia:vt me-
rito de eo dicā.Rex ſapiens ſtabilimentū
populi ſui.Sap.vj.Tu dñe mi rex ſapiēs
es.ſicut habet ſapientiā angelus dei; vt
intelligas oīa ſuper terrā.ij.Reg.xiiij.

¶ Secundo rex debet eſſe ⁊c.vñ Seneca
lib.j.de clemētia ad Nerone. v.c. ſic dic.
Nullum ex omnibus clementia magis q̄ꝫ
regem et principē decet.Ideo dicit. Non
minus ſunt turpia principi multa ſuppli
cia: q̄ꝫ medico multa funera. Iſta ꝟtus
clemētie pleniſſime abundat in nro prin
cipe et dño noſtro rege.Licꝫ in iſto regno
fuerunt multi nobiles milites barones ⁊
alij diuerſoꝝ ſtatuū et officiorum/in mul
tis culpabiles erga regnū ⁊ regiā maieſta
tem:tamen crudelitate aut īpietate nūq̄ꝫ
vſus eſt. vnde merito de eo dicere poſſu-
mus illud Prouer.xx.Miſericordia ⁊ ve-
ritas cuſtodiunt regem: et roboratur cle-
mentia thronus eius.

¶ Tertio princeps debet eſſe ⁊c.vnde.Au
guſtinus.ij.de ciui.dei. xxj. cap. tractās
de ipſa iuſticia concludēdo dicit ſic. Hoc
veriſſimū eſt ſine ſumma iuſticia rem pu-
blicam regi non poſſe. Remota enim iu-
ſticia:vt idem dicit lib.iiij. c. iiij.q̄d ſunt
regna niſi magna latrocinia. iō ſm̄ Iſi-
dorum.ix.etymologiarum.iuſticia virtus
regia merito nūcupatur.Iſta iuſticia be-
ne vtitur dominus noſter rex. quis enim
cuſtodit tuas hereditates?quis tua peco
ra cōſeruat?quis mercimonias defendit?
quis bona tibi procurat? quis tibi mala

vitat⁹ quis tibi vitam prolōgat: niſi eius
iuſticia. vt merito de eo dicā illō Prouer.
xxix. Rex iuſtus erigit terram ſuā. Et ſic fi
nitur primus articulus: in quo dixi ꝙ tra
ctarē de vna alta dignitate: q꜡ princeps.
vt merito pro ꝯcordantia dicat illud. Sū
princeps exercit⁹ domini. Joſue. v.

Secunda pars.

¶ Dixi ſecundo ⁊ princi
paliter quia ſecundus articulus diceret
de vno amore ⁊ charitate quia eſt vnus
ſcꝫ cū regno ſuo. Scdm Plutarchū i epi
ſtola ad Traianū imperatorē. tota reſpu
blica eſt ſicut vnū corpus: et licꝫ vnū cor⸗
pus in multa membra diuidat̄: tamē ꝺm
apoſtolum/oīa corporis membra: cū ſint
multa: vnū corpus ſunt. j. Corinth. xij.
Sic recte in propoſito: licꝫ in iſto regno
ſint diuerſe et multe perſone: et multi ſta
tus diſtincti: et precipue tres ſtatus prin
cipales. videlꝫ eccleſiaſticus: militaris:
agricultores. cuius caput eſt princeps et
rex noſter deus: et populi ſecularis. tamē
hi tres vnū ſunt. j. Johā. v. et iſtam vni⸗
tatē inter iſtos tres ſtatus et perſonas/
inducit amor et charitas. Vn̄ Dionyſius
lib. iiij. de diuinis noībus ſic inq̄t. Amor
habet quandā vim vnitiuā/excitatiuā/⁊
transformatiuā: que non permittit ama⸗
tores ſuiſpſius eſſe: ſed amatoꝝ. hec ille.
Et iſto modo princeps ⁊ dn̄s noſter rex d꜡
vnus cum ſuo regno per amorem et cha⸗
ritatē. Unus gradu et excellentia: q꜡ rex.
Eccl's. iiij. Unus eſt: et ſcdꝫ non hꝫ. ſcꝫ ſu
pra ſe: q꜡ necꝫ imperatorē: necꝫ aliū. vn⁹
perfecta amicitia: q꜡ etſi dicatur karolus
poteris ſic dicere. ſcribitur em̄ cuꝫ littera
k. ſicut karitas: ideo karolus īterpretat̄
karitatis lux ſiue kara lux et hoc recte et
ꝓprie. littera em̄ k. habet primā lineam
longam tendentē ſurſum verſus celum li
gatam duobus titulis: ad denotandū ꝙ
charitas perfecta. primo debet dirigi ad
deum. ſcdo ꝯo ad proximum. Et iſta ta⸗
lis charitas eſt in domino noſtro rege.
Primo em̄ charitatē ſuā dirigit ad deum
per deuotam contēplationē. Dic de eius
deuotione in horis: et ideo eſt vnus cum
deo: q꜡ qui adheret deo: vnus ſpūs eſt. j.
Cori. vj. Secūdo charitatē ſuam dirigit
ad proximū ad liberandū a pena et affli⸗
ctione. Dic quomodo propter amorē quē
habet ad ſuū regnum: ſe expoſuit pericu⸗
lis: ſicut vis et expedit. Recepit em̄ conſi
lium qd̄ datur Eccli. xxxij. Rectorē te po⸗
ſuerunt: noli extolli: eſto in illis q̄ſi vnus
ex ipſis. Ita ꝙ in toto regno inter tot mi
lia hoīm/non reperitur ſimilis ei in tali
amore: ꝓpter quod regnū poteſt dicere il
lud de eo quod ſcribitur Eccl's. vij. Virū
de mille vnū repperi. Et ſic finitur ſecun⸗
dus articulus: in quo dixi ꝙ cōcluderem
de vno amore ⁊ charitate: vt ſic merito ꝓ
vltima ⁊ finali concordantia dicat̄ de eo
illud Ezechiel. xxxvij. Rex vnus erit om⸗
nibus imperans ⁊c. ideo dicatur et cōclu
datur. Ecce princeps vnus. que fuerunt
verba thematis. Ad quam gloriam ⁊c.

Finis iſtius partis.

Venerabilis Santij de porta/
ordinis predicatorū/ſacre pa⸗
gine ꝓfeſſoris digniſſimi: nec⸗
nō verbi dei enūciatoris accu⸗
ratiſſimi/ſermones de ſanctis/
cum quibuſdā collationibus ꝓ
defunctis: ac nōnullis peccato
rum figuris nō contēnende le⸗
ctionis/optatum hic ſortiūtur
finem: impreſſi in famatiſſimo
Lugdunen̄. emporio: opera et
induſtria probi viri Johannis
Cleyn Alemāni bibliopole atqꝫ
calchographi: Anno Domini
Milleſimo quingēteſimo deci
motertio. ꝓdie Kal'. Januarij.

Regiſtrum huius partis.
A B C D E F G H
I K L M N O P.

Omnes ſunt quaternio⸗
nes: preter P duernū.

LIOTEC
CANADA

Frater Fernandus

5

Nº Caja
C-32